

Western Cape Government • Wes-Kaapse Regering • URhulumente weNtshona Koloni

PROVINCE OF WESTERN CAPE

PROVINSIE WES-KAAP

Provincial Gazette Extraordinary

Buitengewone Provinsiale Koerant

7077

7077

Monday, 24 December 2012

Maandag, 24 Desember 2012

Registered at the Post Office as a newspaper

As 'n nuusblad by die Poskantoor geregistreer

CONTENTS

INHOUD

(*Copies are obtainable at Room M21, Provincial Legislature, 7 Wale Street, Cape Town 8001.)

(*Afskrifte is verkrygbaar by Kamer M21, Provinsiale Wetgewer-gebou, Waalstraat 7, Kaapstad 8001.)

PROVINCIAL NOTICE

PROVINSIALE KENNISGEWING

386	Saldanha Bay Municipality: Advertising and Signage By-Law.....	2
387	Saldanha Bay Municipality: Air Pollution Control By-Law.....	35
388	Saldanha Bay Municipality: Cemeteries and Crematoria By-Law.....	48
389	Saldanha Bay Municipality: Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-Law	67
390	Saldanha Bay Municipality: Electricity By-Law.....	84
391	Saldanha Bay Municipality: By-Law Relating to Events.....	105
392	Saldanha Bay Municipality: Fences and Walls By-Law.....	111
393	Saldanha Bay Municipality: Fire Safety By-Law	118
394	Saldanha Bay Municipality: Impoundment of Animals By-Law.....	178
395	Saldanha Bay Municipality: Informal Trading By-Law....	184
396	Saldanha Bay Municipality: By-Law on Liquor Trading Days and Hours.....	192
397	Saldanha Bay Municipality: Public Amenities By-Law ...	201
398	Saldanha Bay Municipality: By-Law Relating to Prevention of Public Nuisances and Public Nuisances Arising from the Keeping of Animals	212
399	Saldanha Bay Municipality: Property Rates By-Law	224
400	Saldanha Bay Municipality: By-Law Relating to Roads and Streets.....	232
401	Saldanha Bay Municipality: Rules of Order Regulating the Conduct of Meetings of the Municipality of Saldanha Bay.	246
402	Saldanha Bay Municipality: Solid Waste Disposal By-Law.....	261
403	Saldanha Bay Municipality: Sporting Facilities By-Law...	272
404	Saldanha Bay Municipality: Storm Water Management By-Laws.....	279
405	Saldanha Bay Municipality: Tariff By-Law	285
406	Saldanha Bay Municipality: By-Law Relating to Water and Sanitation Services.....	292

386	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Reklame en Advertensietekens	2
387	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Lugbesoedelingsbeheer Verordening.....	35
388	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Begraafplase en Krematoria	48
389	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Kliëntesorg Beginsels, Oogmerke en Implementering, en Onderskeiding	67
390	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Elektries- teitsvoorsiening	84
391	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Geleenthede	105
392	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Heininge en Mure	111
393	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Brandveiligheid Verordening .	118
394	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake die Skut van Diere	178
395	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Informele Handel	184
396	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Drankhandels- dae en -Ure	192
397	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Openbare Geriewe	201
398	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Openbare Oorlaste en Oorlaste wat Spruit uit die Aanhou van Diere	212
399	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Eiendomsbelasting	224
400	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Paaie en Strate	232
401	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Ordereëls vir die Hou van Vergaderings van die Munisipaliteit van Saldanhaabaai	246
402	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Wegdoening met Vaste Afval	261
403	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Sportgeriewe	272
404	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Stormwaterbestuur	279
405	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Tariewe Verordening	285
406	Saldanhaabaai Munisipaliteit: Verordening Insake Water- en Sanitasiedienste.....	292

PROVINCIAL NOTICE

The following Provincial Notice is published for general information.

ADV. B. GERBER,
DIRECTOR-GENERAL

Provincial Building,
Wale Street,
Cape Town.

P.N. 386/2012

24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY**ADVERTISING AND SIGNAGE BY-LAW**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

1. Definitions
2. Principles and objectives

CHAPTER 1:

**SUBMISSION OF APPLICATIONS, TARIFFS
AND GENERAL FACTORS IN CONSIDERING APPROVAL,
AMENDMENTS AND CONDITIONS TO APPROVAL,
FACTORS RELATING TO SPECIFIC SIGNS, AREAS OF
CONTROL AND COMMERCIALY SPONSORED SIGNS**

3. Submission of applications
4. Tariffs and general factors in considering approval, amendments, conditions to approval
5. Factors relating to specific signs, areas of control, and commercially sponsored signs

**CHAPTER 2: STANDARD CONDITIONS FOR APPROVAL,
REQUIREMENTS, AND APPROVAL**

6. Standard conditions for approval
7. Electrical requirements
8. Illumination requirements
9. Road traffic safety requirements
10. Legal requirements
11. Approval

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS

12. Appeal
13. Signs for which municipality's approval not required
14. Disfigurement
15. Damage to municipal property
16. Entry and inspections
17. Offences and penalties
18. Presumptions
19. Enforcement and removal of signs
20. Service of notices
21. Liaison forums in community
22. Magistrate's court jurisdiction
23. Exemptions
24. Repeal of by-laws
25. Transitional arrangements
26. Conflict with other legislation
27. Short title and commencement

SCHEDULES

- Schedule 1: Areas of control
Schedule 2: Billboards
Schedule 3: Locality bound freestanding- and composite signs
Schedule 4: Signs attached to walls of buildings (Flat and Projecting Signs)
Schedule 5: Sky signs

PROVINSIALE KENNISGEWING

Die volgende Provinsiale Kennisgewing word vir algemene inligting gepubliseer.

ADV. B. GERBER,
DIREKTEUR-GENERAAL

Provinsiale-gebou,
Waalstraat,
Kaapstad.

P.K. 386/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT:**VERORDENING INSAKE REKLAME EN
ADVERTENSIE TEKENS**

Ooreenkomstig die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal die munisipaliteit van Saldanhaabaai hiermee soos volg:—

INHOUDSOPGAWE

1. Woordomskrywings
2. Beginsels en doelwitte

**HOOFSTUK 1: INDIENING VAN AANSOEKE, TARIWE EN
ALGEMENE FAKTORE BY OORWEGING VAN AANSOEKE,
WYSIGINGS EN VOORWAARDES VIR GOEDKEURING,
FAKTORE MET BETREKKING TOT SPESIFIEKE TEKENS,
GEBIEDE VAN BEHEER EN KOMMERSIEEL GEBORGDE
TEKENS**

3. Indiening van aansoeke
4. Tariewe en algemene faktore by oorweging van aansoeke, wysigings en voorwaardes vir goedkeuring
5. Faktore met betrekking tot spesifieke tekens, gebiede van beheer en kommersieel geborgde tekens

**HOOFSTUK 2: STANDAARDVOORWAARDES VIR
GOEDKEURING, VEREISTES EN GOEDKEURING**

6. Standaardvoorwaardes vir goedkeuring
7. Elektriese vereistes
8. Verligtingsvereistes
9. Verkeersveiligheidsvereistes
10. Regsvereistes
11. Goedkeuring

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS

12. Appèl
13. Tekens waarvoor die munisipaliteit se goedkeuring nie vereis word nie
14. Ontsiëring
15. Skade aan munisipale eiendom
16. Toegang en inspeksies
17. Strafbepalings
18. Vermoedens
19. Afdwinging en verwydering van tekens
20. Betekening van kennisgewings
21. Skakelforums in gemeenskappe
22. Landdroshof jurisdiksie
23. Vrystellings
24. Herroeping van verordeninge
25. Oorgangsbepalings
26. Teenstrydigheid met ander wetgewing
27. Kort titel en inwerkingtrede

BYLAES

- Bylae 1: Gebiede van beheer
Bylae 2: Aanplakborde
Bylae 3: Ligginggebonde vrystaande- en samegestelde tekens
Bylae 4: Advertensies wat op mure van geboue aangebring word (plat- en uitsteektekens)
Bylae 5: Kimtekens

Schedule 6: Roof signs
 Schedule 7: Signs on a verandah, balcony, canopy, supporting columns, pillars and posts
 Schedule 8: Signs on boundary walls, fences and construction sites
 Schedule 9: Newspaper headline posters
 Schedule 10: Banners, flags and balloons
 Schedule 11: Posters
 Schedule 12: Estate Agent signs
 Schedule 13: Loose portable signs
 Schedule 14: Aerial signs
 Schedule 15: Transit advertising
 Schedule 16: Signs on municipal land or buildings
 Schedule 17: Signs by/for Non-Profit Bodies

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“advertising structure” means any physical structure built to display a sign;

“advertisement” means any representation of a word, name, letter, figure or object or an abbreviation of a word or name, or any symbol, or any light which is not intended solely for illumination or as a warning against any dangers and **“advertising”** has a similar meaning;

“aerial sign” means a sign that is displayed or performed in the air, including but not limited to balloons and blimps that can be viewed from within the municipality’s area of jurisdiction;

“approval” means approval by the municipality and **“approve”** has a corresponding meaning;

“areas of control” means those areas set out in Schedule 1 of the by-law; and which may be modified or amended from time to time, which amendments and modifications will be graphically depicted by way of maps as prepared by the municipality.

“banner” means any material upon which a sign is displayed in such a manner as to be fully legible in windless conditions, attached to one or more ropes, poles or flagstaves projecting vertically, horizontally or at an angle, or attached to buildings or special structures, but excludes banners carried as part of a procession. A flag which is not displayed on an approved flag pole shall for the purposes of this by-law be deemed to be a banner;

“billboard” means any screen or board which stands free and is larger than 4,5 m² in total area; which is supported by, or consists of, a structure used, for the purpose of posting, displaying or exhibiting a sign;

“class 2 roads” means the roads which form the primary network for the urban areas as a whole and which are characterised by high volumes, restricted access and fairly high speeds;

“class 3 roads” means roads that distribute traffic between the principal residential, industrial and business districts of the town and which form the link between the primary network (class 2 roads) and the roads within residential areas;

“clear height”, in relation to a sign, means the vertical distance between the lowest edge of the sign and the natural level of the surrounding ground, footway or roadway immediately below the sign;

“commercial advertising” means any words, letters, logos, figures, symbols, pictures relating to the name of a business, trade, partnership, individual, or any information, recommendation or exhortation in respect of any particular goods manufactured or sold, or any particular services rendered or offered, or any event for commerce or entertainment, including sporting events;

“commercially sponsored sign” means a sign which advertises goods or services, but the erection of which has a secondary purpose, which is to promote or contribute to some recognised public or community goal or function;

Bylae 6: Daktekens
 Bylae 7: Tekens op ’n veranda, balkon, sondak, steunkolomme, pilare en pale
 Bylae 8: Tekens op grensmure, heinings of bouterreine
 Bylae 9: Plakkate met koerantopskrifte
 Bylae 10: Baniere, vlae en ballonne
 Bylae 11: Plakkate
 Bylae 12: Eiendomsagenttekens
 Bylae 13: Los draagbare tekens
 Bylae 14: Lugtekens
 Bylae 15: Transitoreklame
 Bylae 16: Tekens op munisipale grond of geboue
 Bylae 17: Tekens deur of vir nie-winsgewende liggame

1. Woordskrywings

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“aanplakbord” enige vrystaande skerm of bord wat groter as 4,5m in totale omvang is; wat ondersteun word deur of uit ’n struktuur bestaan wat gebruik word vir die aanplak, vertoon of wys van ’n teken.

“advertensie” enige verteenwoordiging van ’n woord, naam, letter, syfer of voorwerp of ’n afkorting van ’n woord of naam, of enige simbool; of enige lig wat nie uitsluitlik vir verligting of as ’n waarskuwing teen enige gevare bedoel is nie en **“reklame”** het ’n soortgelyke betekenis.

“banier” enige materiaal waarop ’n teken op so ’n wyse vertoon word dat dit in windstil toestande ten volle leesbaar is, vasgeheg aan een of meer toue, pale of vlagpale wat vertikaal, horisontaal of teen ’n hoek uitsteek, of aan geboue of spesiale strukture bevestig is, maar sluit nie baniere in wat as deel van ’n optog gedra word nie. ’n Vlag wat nie op ’n goedgekeurde vlagpaal vertoon word nie, word vir die doeleindes van hierdie verordening, ’n banier geag te wees nie.

“bestaande tekens” enige tekens wat voorheen deur die munisipaliteit goedgekeur is.

“beweegbare tekens” ’n teken wat nie permanent bevestig is nie en nie bedoel is om in een posisie bevestig te bly nie, maar sluit nie enige bewegende deel op ’n permanent bevestigde teken in nie.

“daktekens” ’n teken wat op die dak van ’n gebou aangebring is waar die boonste rand van enige punt van daardie teken nie die hoogte van die dakvlak waarop dit aangebring is, oorskry nie.

“derdeparty reklame” die reklame van goedere of dienste wat nie vervaardig, verkry, verkoop of afgelewer word vanaf die eiendom waarop die teken of teken wat daardie goedere of dienste adverteer, aangebring of geplaas is nie, en sluit reklame in wat nie liggingsgebonde is nie.

“diensstasie fasiliteit tekens” ’n vrystaande teken by petrol vulstasies, rus- en diensplekke langs die pad en sluit diensstasie-piloon tekens in.

“dikte” met betrekking tot ’n uitsteekteken, die wydte van sodanige teken parallel gemeet met die vlak van die hoofmuur waarop sodanige teken aangebring is.

“doelgemaakte ontwerp” die ontwerp van enige teken met spesiale effekte soos spesialis karakteruitsnedes of figure of driedimensionele voorstellings of bewegende dele of ’n kombinasie daarvan, en wat uniek vir oprigting op ’n spesifieke plek ontwerp of gebou word.

“driedimensionele tekens” ’n teken wat meer as 2 dimensies bevat, insluitende produk replikas.

“eiendomsagentskap” ’n persoon wat eiendomme bemark of verkoop met of sonder geboue wat daarop opgerig is en **“eiendomsagent”** het ’n ooreenstemmende betekenis.

“elektroniese tekens” ’n teken met ’n elektronies beheerde, verligte

“common boundary façade” means any façade of a building which is built abutting a rear or side boundary of an erf and which façade is blank, that is, having no architectural features, which includes windows;

“composite sign” means a single freestanding advertising structure for the display of more than one sign;

“consultant” means a suitably qualified independent person or company that acts on behalf of, or as an agent of, an applicant for approval of a sign in terms of this by-law;

“continuing offence” means an offence in terms of this by-law, which offence continues to exist after the expiry of the notice period referred to in a notice served in terms of this by-law;

“custom made design” means the design of any sign, which features special effects such as specialist character cut outs or shapes or three dimensional presentations or moving parts or a combination thereof, and which is uniquely designed or constructed for erection in a particular location;

“development board” means a sign displayed at premises upon which building operations are currently in progress and relating to any services being provided, work being done or goods being supplied in connection with such building operations, but excludes contract boards for building and civil engineering projects as required in terms of the National Building Regulations and Control Act, 1977 (Act 103 of 1977);

“display” means the display of a sign and includes the erection of any billboard, sign or structure intended solely or primarily for the support of a sign or billboard, and includes the display of a sign of a business, trade partnership or individual connected with the contents of the sign or sign, and **“displayed”** has a corresponding meaning;

“electronic sign” means a sign which has an electronically controlled, illuminated display surface which allows all, or a portion, of the sign to be changed or illuminated in different ways;

“environmental impact assessment” (EIA) means an assessment carried out to determine the impact (positive or negative) which any proposed sign may have on the natural environment;

“estate agency” means a person who markets or sells properties with or without buildings erected thereon and **“estate agent”** has a corresponding meaning;

“existing sign” means any sign previously approved by the municipality;

“flat sign” means a sign which is affixed to, or painted directly onto a wall of a building but not onto or over windows or doors or architectural articulations and which at no point projects more than 250 mm in front of the surface of such wall;

“freestanding sign” means any sign or group of signs contained or displayed on one freestanding structure which is not attached to a building or to any structure or object not intended to be used for the primary purpose of advertising;

“gateway route” means a prominent route with an entrance to or exit from a specific part of the municipality’s jurisdiction, consisting of man-made or natural features and creating a strong sense of arrival or departure and which is consistent with city planning or development framework plans or policy, and which may be geographically depicted by way of maps or listed by the municipality.

“graphic” includes but is not limited to any component which contributes to the visual appearance or aesthetics of a sign, including its background;

“headline poster” means a temporary poster advertising the contents of a daily or weekly newspaper;

“height of a sign” is calculated by measuring the vertical distance between the uppermost and lowest parts of the advertising panel;

oppervlak wat toelaat dat die hele teken of ’n gedeelte daarvan op verskillende maniere verander of verlig kan word.

“erfenisimpakbeoordeling” (EIB) ’n visuele beoordeling van die impak wat enige voorgestelde teken op die kulturele erfenis kan hê, hetsy gebou of erken by die plek waar die voorgestelde teken vertoon sal word.

“gebiede van beheer” daardie gebiede wat in Bylae 1 van die verordening uiteengesit word; en wat van tyd tot tyd verander of gewysig kan word, welke veranderinge en wysigings grafies uitgebeeld moet word by wyse van kaarte wat deur die munisipaliteit saamgestel sal word.

“geborgde teken” ’n teken waarvan die primêre doel nie die advertering van goedere of dienste is nie maar wat ’n grafika of inhoud vertoon wat gemeenskaps- of openbare bewustheid van ’n erkende openbare- of gemeenskaps doelwit bevorder.

“gemeenskaplike grensfasade” enige fasade van ’n gebou wat aangrensend aan die agterkant of sygrens van ’n erf gebou word en welke fasade blind is, naamlik dat dit geen argitektoniese kenmerke, insluitende vensters, het nie.

“geprojekteerde teken” enige teken wat deur ’n laserprojektor, videoprojektor of ander apparaat geprojekteer word.

“gesinjaleerde verkeerskruising” ’n kruising wat deur verkeers-seine beheer word.

“goedkeuring” goedkeuring deur die munisipaliteit en **“goed-gekeur”** het ’n ooreenstemmende betekenis.

“grafika” sluit enige komponent in wat tot die visuele voorkoms of estetika van ’n teken bydra, insluitende die agtergrond daarvan, maar is nie daartoe beperk nie.

“handelsreklame” enige woorde, letters, logo’s, syfers, simbole, prentjies wat met die naam van ’n besigheid, bedryf, vennootskap of individu verband hou, of enige inligting, aanbeveling of waarskuwing ten opsigte van enige bepaalde goedere wat vervaardig of verkoop word, of enige bepaalde dienste wat gelewer of aangebied word, of enige gebeurtenis vir handel of vermaak, insluitende sportbyeenkomste.

“hoofopskrif plakkaat” ’n tydelike plakkaat wat die inhoud van ’n dagblad of weeklikse koerant adverteer.

“hoogte van ’n teken” word bereken deur die vertikale afstand tussen die boonste en laagste gedeeltes van die reklame paneel te meet.

“intern verligte teken” ’n teken of struktuur wat gebruik word om ’n teken te vertoon wat van elektriese of ander krag voorsien is en ’n kunsmatige ligbron het wat ten volle of gedeeltelik in die struktuur of teken ingesluit is en welke lig bedoel is om die teken of ’n gedeelte daarvan te verlig.

“kimteken” ’n teken waarvan die boonste rand van enige punt daarvan die hoogte van die dakvlak waarop dit aangebring is, oorskry.

“klas 2 paaie” paaie wat die primêre netwerk vir die stedelike gebiede as geheel verskaf en wat gekenmerk word deur hoë volumes, beperkte toegang en redelike hoë spoed;

“klas 3 paaie” paaie wat verkeer versprei tussen die primêre residensiële- industriële en sakegebiede van die dorp en wat die skakel vorm tussen die primêre netwerk (klas 2 paaie) en die paaie binne residensiële gebiede;

“kommersieel geborgde teken” ’n teken wat goedere of dienste adverteer, maar waarvan die oprigting ’n tweede doel dien, naamlik om een of ander erkende openbare of gemeenskapsdoelwit- of funksie te bevorder of daartoe by te dra.

“konsultant” ’n paslik gekwalifiseerde onafhanklike persoon of maatskappy wat namens of as agent optree van ’n aansoeker om goedkeuring van ’n teken ingevolge hierdie verordening.

“heritage impact assessment” (HIA) means a visual and contextual assessment of the impact that any proposed sign may have on the cultural heritage, whether built or recognised at the locality where the proposed sign will be displayed;

“internally illuminated sign” means an advertisement or structure used to display an advertisement which has been installed with electrical or other power and an artificial light source which is fully or partially enclosed within the structure or sign and which light is intended to illuminate the advertisement or a portion thereof;

“law” means any law, proclamation, ordinance, Act of Parliament or Provincial Legislature, or any other enactment having the force of law;

“locality bound advertising” means any sign displayed on a specific erf, premises or building and may include such a sign on municipal owned land, adjacent to, abutting on or within 5 metres of the aforementioned erf, premises or building, which sign refers to an activity, product, service or attraction, located, rendered or provided on or from that erf or those premises;

“loose portable sign” means a freestanding locality bound notice or advertising board placed or erected in the road reserve or in a public open space;

“movable sign” means a sign not permanently fixed and not intended to remain fixed in one position, but does not include any moving part on a fixed permanent sign;

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“new sign” means any sign first displayed after the promulgation of this by-law;

“non-profit body” means a body established primarily to promote a community goal or benefit without direct or personal financial gain, and may include educational, sporting, medical, municipal departments, bodies as well as charities or community organisations;

“organ of state” means:

- (a) any department of state or administration in the national, provincial or local sphere of government;
- (b) any other functionary or institution—
 - (i) exercising a power or performing a function in terms of the Constitution or a provincial constitution; or
 - (ii) exercising a public power or performing a public function in terms of any other legislation;

“overall height”, in relation to a sign, means the vertical distance between the uppermost edge of the sign and the finished level of the ground, footway or roadway immediately below the centre point of the sign;

“perimeter of an intersection” means the perimeter of the area embraced within the prolongation of the road reserve lines of two or more public roads that join one another at any angle, whether or not one such public road crosses the other;

“person” includes:

- (a) any organ of state;
- (b) any company incorporated or registered as such under any law; and
- (c) any body of persons, whether incorporated or not, functioning as a single entity for whatever purpose;

“liggingsgebonde reklame” enige teken wat op ’n spesifieke erf, perseel of gebou vertoon word en kan ’n teken op grond in munisipale besit insluit wat naby, of aangrensend aan, of binne 5 meter vanaf die voorgenoemde erf, perseel of gebou is, welke teken na ’n aktiwiteit, produk, diens of attraksie verwys wat op of van daardie erf of daardie perseel verskaf of voorsien word;

“los draagbare teken” ’n vrystaande liggingsgebonde kennisgewing of reklamestruktuur wat in ’n padreserwe of openbare oop ruimte geplaas of opgerig word.

“lugteken” ’n teken wat in die lug vertoon of uitgevoer word, insluitende maar nie beperk nie tot ballonne en ballonskepe wat vanaf die munisipaliteit se regsgebied gesien kan word.

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Saldanhabaai gestig ingevolge Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevoelagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“nie-winsgewende liggaam” ’n liggaam wat hoofsaaklik daargestel is om ’n gemeenskapsdoelwit of voordeel sonder direkte of persoonlike finansiële wins te bevorder en kan opvoedkundige, sport-, mediese en munisipale departemente, liggame sowel as liefdadigheds- of gemeenskapsorganisasies insluit.

“nuwe teken” enige teken wat vir die eerste keer na die afkondiging van hierdie verordening vertoon word.

“omgewingsimpakbeoordeling” (OIB) ’n beoordeling wat gedoen word om die moontlike impak (positief of negatief) van enige voorgestelde teken op die natuurlike omgewing te bepaal;

“ontwikkelingsbord” ’n teken wat op ’n perseel vertoon word waar boubedrywighede aan die gang is en met betrekking tot enige dienste verskaf, werk onderneem of goedere wat in verband met sodanige boubedrywighede voorsien word, of verband hou, maar sluit nie kontrakborde vir gebou- en siviele ingenieursprojekte soos vereis ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) in nie;

“openbare plek” enige openbare pad, openbare straat, deurgang, brug, duikweg, looppad, sypaadjie, voetpad, voetgang (of soortgelyke voetgangergedeelte van ’n padreserwe), laan, plein, oopruimte, tuin, park of ingeslote plek wat by die munisipaliteit of ander staatsowerheid berus, of as sodanig op die Landmeter-Generaal se rekords aangedui word, of deur die publiek gebruik word of as sodanig ingevolge die toepaslike soneringskema gesoneer is.

“openbare fasade” enige fasade van ’n gebou wat argitektoniese artikulasies het en wat sigbaar is vir die publiek.

“openbare pad” ’n openbare pad soos omskryf in die Nasionale Padverkeerswet 1996 (Wet 93 van 1996).

“padreserwe” die gebied wat binne die statutêre breedte van ’n pad geleë is, en sluit ryvlakke, skouers en sypaadjies in en die lugruimte bokant sodanige ryvlakke, skouers en sypaadjies en al die ander gebiede binne sodanige padreserwe;

“perimeter van ’n kruising” die perimeter van die gebied wat ingesluit word by die verlenging van die padreserwelyne van twee of meer openbare paaie wat met enige hoek by mekaar aansluit, hetsy sodanige openbare pad die ander een kruis al dan nie.

“persoon” sluit in:

- (a) enige staatsinstelling;
- (b) enige maatskappy wat as sodanig ingevolge enige wet ingelyf of geregistreer is; en
- (c) enige liggaam van persone, hetsy ingelyf al dan nie, wat as ’n enkelentiteit vir watter doel ook al funksioneer.

“**poster**” means temporary signs capable of being attached to the municipal electrical light standards or pasted to fixed structures to advertise events or campaigns, including elections or referenda of limited duration and excluding signs advertising markets, exhibitions or events which are held on a regular basis;

“**projected sign**” means any sign projected by a laser projector, video projector, or other apparatus;

“**projecting sign**” means a sign which is affixed to a wall of a building and which at some point projects more than 250 mm in front of the surface of such wall;

“**public façade**” means any façade of a building that has architectural articulations and which is visible to the public

“**public place**” means any public road, public street, thoroughfare, bridge, subway, footway, foot pavement, footpath, sidewalk, (or similar pedestrian portion of a road reserve), lane, square, open space, garden, park or enclosed place vested in the municipality, or other state authority or indicated as such on the Surveyor General’s records, or utilized by the public or zoned as such in terms of the applicable zoning scheme;

“**public road**” means public road as defined in the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“**road reserve**” means the area contained within the statutory width of a road, and includes roadways, shoulders and sidewalks and the airspace above such roadways, shoulders and sidewalks and all other areas within the road reserve boundary;

“**roadway**” means that portion of a road, street or thoroughfare improved, constructed or intended for vehicular traffic as defined in the National Road Traffic Act, 1996;

“**roof sign**” means a sign affixed to a roof of a building where the top edge of any point of that sign does not exceed the height of the roof plane to which it is affixed;

“**scenic drive**” means a road designated as such on an approved zoning scheme or from which landscapes or features of aesthetic or cultural significance can be seen or viewed as designated by the municipality;

“**security sign**” means a sign for neighborhood watch and similar schemes, and a sign containing the name, logo, address and telephone number of a security company contracted to protect, or security system installed to protect, the premises on which the sign is displayed;

“**service station facility sign**” means freestanding signs at petrol filling stations, roadside rest and service areas and includes service station pylon signs;

“**shop**” means a building used for retail trade or services;

“**sign**” means any object, product, replica, advertising structure, mural, device or board which is used to publicly display a sign or which is in itself a sign and includes a poster, billboard and an advertisement which is included in the architectural design of a building or structure;

“**signalized traffic intersection**” means an intersection controlled by traffic signals;

“**sky sign**” means a sign where the top edge of any point of that sign exceeds the height of the roof plane to which it is affixed;

“**sponsored sign**” means a sign, the primary purpose of which is not to advertise goods or services but which displays a graphic or content which promotes community or public awareness of a recognised public or community goal;

“**street name signs**” means pole-mounted, double-sided, internally illuminated or unilluminated signs displayed in combination with names of streets, not exceeding 1 m²;

“**plakkaat**” enige tydelike tekens wat aan die munisipaliteit se elektriese ligpale geheg kan word of op vaste strukture opgeplak word om byeenkomste of veldtogte te adverteer, insluitende verkiesings of referendums van beperkte duur, maar nie tekens wat markte, uitstallings of byeenkomste adverteer wat op ’n gereelde grondslag gehou word nie;

“**plat teken**” ’n teken wat aan ’n muur van ’n gebou bevestig of direk daarop gevef is, maar nie op of oor vensters of deure of argitektoniese artikulasies nie, en wat nêrens meer as 250mm voor die oppervlak van sodanige muur uitsteek nie.

“**poortroete**” ’n prominente roete met ’n ingang tot of uitgang van ’n spesifieke gedeelte van die munisipaliteit se jurisdiksie, bestaande uit kunsmatige of natuurlike kenmerke wat ’n sterk sin van aankoms of vertrek skep en in ooreenstemming met stadsbeplannings- of ontwikkelingsraamwerkplanne beleid is en wat geografies uitgebeeld kan word by wyse van kaarte of gelys deur die munisipaliteit;

“**reklamestruktuur**” enige fisiese struktuur wat ontwerp is om ’n teken te vertoon.

“**ryvlak**” daardie gedeelte van ’n pad, straat of deurgang wat verbeter of vir voertuig verkeer bedoel is soos omskryf in die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996).

“**samegestelde teken**” ’n enkel vrystaande reklamestruktuur vir die vertoning van meer as een teken.

“**sekuriteitteken**” ’n teken vir buurtwag- en soortgelyke skemas, en ’n teken wat die naam, logo, adres en telefoonnommer van ’n sekuriteitsmaatskappy bevat wat gekontrakteer is, of ’n sekuriteitstelsel wat geïnstalleer is om die perseel waarop die teken vertoon word, te beskerm.

“**soner**” ’n grondgebruiksone soos uiteengesit in die toepaslike soneringskema of skemaregulasies soos gewysig van tyd tot tyd en wat van toepassing is op enige erf waarop ’n teken vertoon word of waarskynlik vertoon sal word en “**sonering**” het ’n ooreenstemmende betekenis.

“**staatsinstelling**”

- (a) enige staatsdepartement of administrasie in die nasionale, provinsiale of plaaslike sfeer van regering;
- (b) enige ander funksionaris of instelling—
 - (i) wat ingevolge die Grondwet of ’n provinsiale grondwet ’n bevoegdheid uitoefen of ’n funksie verrig; of
 - (ii) ingevolge enige ander wetgewing ’n openbare bevoegdheid uitoefen of ’n openbare funksie verrig.

“**stadsgrensllyn**” ’n vooraf bepaalde punt-tot-punt grensllyn soos deur die munisipaliteit bepaal, met die doel om stedelike ontwikkeling te beperk.

“**straatnaam tekens**” tekens wat op ’n paal gemonteer en dubbelsydig is, intern verlig of onverligte tekens wat in kombinasie met name van strate vertoon word, en nie 1m² oorskry nie;

“**straat uitrusting**” openbare fasiliteite en strukture wat nie hoofsaaklik vir reklame bedoel is nie en sluit in, maar is nie daartoe beperk nie, sitbanke, planthouers, blikke, blikke wat aan ’n paal gemonteer is, busskuilings, sypaadjehorlosies, drinkspuiter, Telkom-kaste, verkeersbeheerders, elektrisiteitskaste, posbusse en telefoonhokkies met uitsluiting van padverkeerstekens, verkeerseine, straatligte of enige ander padverwante strukture.

“**teken**” enige voorwerp, produk, replika, reklamestruktuur, muurskildering, toestel of bord wat gebruik word om ’n teken in die openbaar te vertoon of wat op sigself ’n teken is en sluit ’n plakkaat, aanplakbord asook ’n teken wat in die argitektoniese ontwerp van ’n gebou of struktuur ingevoeg is, in.

“**totale hoogte**”, met betrekking tot ’n teken, die vertikale afstand

“**street furniture**” means public facilities and structures which are not intended primarily for advertising and includes but is not limited to seating benches, planters, bins, pole mounted bins, bus shelters, sidewalk clocks, drinking fountains, Telkom boxes, traffic signal controllers, electricity boxes, post boxes and telephone booths, but excludes road traffic signs, traffic signals, street lights or any other road-related structures;

“**temporary signs**” means signs which are displayed for a maximum period of 14 days, or such other period as may be approved by the municipality;

“**thickness**”, in relation to a projecting sign, means the width of such sign measured parallel to the plane of the main wall to which such sign is affixed;

“**third-party advertising**” means the advertising of goods or services that are not made, procured, sold or delivered from the property on which the sign or sign advertising those goods or services is fixed or placed, and includes advertising which is not locality bound.

“**three dimensional sign**” means a sign containing more than 2 dimensions, including product replicas;

“**traffic impact assessment**” (TIA) means a study carried out by a registered professional engineer with demonstrable experience in the field of traffic engineering that investigates the impact a proposed sign may have on vehicle, pedestrian, or cyclist safety and traffic operation, which study should recommend any mitigating measures that may be required as a result of that impact;

“**traffic sign**” means a road traffic sign as prescribed in the National Road Traffic Act, 1996;

“**traffic signal**” means a road traffic signal as prescribed in the National Road Traffic Act, 1996;

“**transit advertising**” means advertising by means of a movable sign which is capable of being transported by road either on or in conjunction with a motorized vehicle, including trailers primarily used for advertising;

“**transportation terminals**” means any area designated by the municipality as such, where the formal interchange of modes of public transport takes place by the public, including, but not limited to designated railway stations, official taxi terminals and bus terminals;

“**urban edge line**” means a predetermined point to point boundary line as determined by the municipality, which has as its purpose, the containment of urban development;

“**verandah**” includes a cantilevered canopy and sunblind;

“**window signs**” means signs which are temporarily or permanently painted on, or attached to the window-glass of a building;

“**zone**” means a land use zone as set out in the relevant zoning schemes or Town Planning Regulations as amended from time to time and applicable to any erf on which a sign is displayed or intended to be displayed and “**zoning**” has a corresponding meaning.

2. Principles and objectives

The object of this by-law is to regulate advertising and signage in the jurisdiction of the Saldanha Bay municipality in a manner that is sensitive to the environmental quality of different parts of the municipality. It seeks to strike a balance between advertising opportunities and economic development on the one hand, and the

tussen die boonste rand van die teken en die afgewerkte vlak van die grond, looppad of rypad onmiddellik onder die middelpunt van die teken.

“**transitoreklame**” reklame deur middel van ’n beweegbare teken wat padlangs op of tesame met ’n gemotoriseerde voertuig vervoer kan word, insluitende sleepwaens wat hoofsaaklik vir reklame gebruik word.

“**tydelike tekens**” tekens wat vir ’n maksimum tydperk van 14 dae vertoon word, of sodanige ander tydperk wat deur die munisipaliteit goedgekeur mag word.

“**uitsigpad**” ’n pad wat as sodanig in ’n goedgekeurde soneringskema aangewys is of waarvandaan landskappe of kenmerke van estetiese of kulturele betekenis gesien of besigtig kan word, soos deur die munisipaliteit aangewys.

“**uitsteekteken**” ’n teken wat aan ’n muur van ’n gebou bevestig word en wat by een of ander punt meer as 250mm voor die oppervlak van sodanige muur uitsteek.

“**vensterteken**” ’n teken wat tydelik of permanent op die vensterglas van ’n gebou gevef of daaraan bevestig is.

“**veranda**” sluit ’n vrydraende sondak en sonblinding in.

“**verkeersein**” ’n padverkeersein soos bepaal in die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996).

“**verkeersimpakbeoordeling**” (VIB) ’n studie wat deur ’n geregistreerde professionele ingenieur met bewysbare ondervinding op die gebied van verkeersingenieurswese onderneem is en wat die impak van ’n voorgestelde teken op voertuig-, voetganger-, fietsryersveiligheid en verkeersbedryf aandui, welke studie enige versagende maatreëls wat as gevolg van daardie impak vereis mag word, aanbeveel.

“**verkeersteken**” ’n padverkeersteken soos bepaal in die Nasionale Padverkeerswet 1996 (Wet 93 van 1996).

“**vertoon**” die vertoon van ’n teken en sluit die oprigting van enige aanplakbord, teken of struktuur in wat uitsluitlik of hoofsaaklik vir die ondersteuning van ’n teken of aanplakbord bedoel is, en sluit die vertoon van ’n teken van ’n besigheid, handelsvennootskap of individu in wat met die inhoud van die teken of die teken self verband hou en “**vertoning**” het ’n ooreenstemmende betekenis.

“**voertuig terminusse**” enige gebied wat deur die munisipaliteit as sodanig aangewys is, waar die formele verwisseling van openbare vervoermiddele deur die publiek plaasvind, insluitende maar nie beperk nie tot aangewese spoorwegstasies, amptelike taxi- en bus terminusse;

“**voortdurende misdryf**” ’n misdryf ingevolge hierdie verordening wat na die verstryking van die kennis tydperk wat ingevolge hierdie verordening beteken is, voortduur.

“**vryhoogte**” met betrekking tot ’n teken, die vertikale afstand tussen die laagste rand van die teken en die natuurlike vlak van die omliggende grond, looppad of rypad onmiddellik onder die teken.

“**vrystaande teken**” enige teken of groep tekens wat op een vrystaande struktuur vertoon word of daarin vervat is, welke struktuur nie aan ’n gebou of enige ander struktuur of voorwerp wat nie vir die primêre doel van reklame beoog word, bevestig is nie.

“**wet**” enige wet, proklamasie, ordonnansie, Wet van Parlement of Provinsiale Wetgewer, of enige ander wetsvoorskrif wat regsdrag het.

“**winkel**” ’n gebou wat vir kleinhandel of -dienste gebruik word.

2. Beginsels en doelwitte

Die doel van hierdie verordening is om reklame en advertensie-tekens in die regsgebied van Saldanha Bay munisipaliteit te reguleer op ’n wyse wat vir die omgewingsgehalte van die verskillende dele van die munisipaliteit sensitief is. Die verordening poog om ’n ewewig te vind tussen geleenthede vir reklame en ekonomiese

conservation of visual-, tourist-, environmental- and heritage characteristics and traffic safety on the other hand. It further needs to ensure that advertising respects the integrity of any site on which it is displayed, and complements the character of the locality in which it is displayed; the by-law thus aims to provide a set of regulations governing the use of land and buildings for advertising and signage and for matters incidental thereto.

**CHAPTER 1:
SUBMISSION OF APPLICATIONS, TARIFFS AND GENERAL
FACTORS IN CONSIDERING APPROVAL, AMENDMENTS
AND CONDITIONS TO APPROVAL, FACTORS RELATING
TO SPECIFIC SIGNS, AREAS OF CONTROL AND
COMMERCIALY SPONSORED SIGNS**

3. Submission of applications

- (1) Other than those signs referred to in section 13(3) to 13(10), no person may display any advertisement or erect or use any sign for advertising purposes without the municipality's approval in terms of this by-law and any other applicable legislation.
- (2) Every person intending to display a new sign or to alter or to add to an existing approved sign or submitting a signage plan in terms of a site development plan proposal, must apply in writing to the municipality which application must be accompanied by the following information in duplicate:
 - (a) a site plan, drawn to a scale of not less than 1:200, showing the following—
 - (i) the site on which it is proposed that the sign is to be erected or displayed;
 - (ii) the position of the sign and the building, if any, to which it is to be attached;
 - (iii) every building and the existing signs on the site;
 - (iv) existing and proposed landscaping, traffic signals and road traffic signs; and
 - (v) the positions, with dimensions, of the sign in relation to the boundaries of the site and the location of the streets abutting the site, together with its existing approved zoning conditions;
 - (b) a drawing, which complies with the requirements of the National Building and Regulations Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977), and is in sufficient detail to enable the municipality to consider the appearance of the sign and all relevant construction detail, including a description of the materials of which the sign is to be constructed, the colors to be used, and whether or not the sign is to be illuminated; in the latter event, the plan must indicate whether or not the sign is an electronic sign and, if so, full details must be furnished;
- (3) The drawing referred to in subsection (2)(b) must have detailed drawings of such sign to a scale of not less than 1:20 and a site plan indicating the position of the sign on the site to a scale of not less than 1:50;
- (4) If a sign is to be attached to or displayed on the wall or façade of a building, the municipality may require the submission of an additional drawing, drawn to a scale of not less than 1:100, showing—
 - (a) an elevation of the building in color;
 - (b) the details and position of the proposed sign; and
 - (c) the details and the position of every existing sign on the building; alternatively the municipality may require a colored print of or an artist's photographic- or computer generated impression of the building with the details of the proposed sign superimposed on such graphic and

ontwikkeling aan die een kant, en die bewaring van visuele, toeriste-, omgewings- en erfeniskenmerke asook verkeersveiligheid aan die ander kant. 'n Verdere doel van die verordening is om te verseker dat reklame die integriteit van enige terrein waarop dit vertoon word, respekteer, en die karakter van die plek waar dit vertoon word, aanvul; die verordening beoog dus om 'n stel regulasies daar te stel vir die regulering van die gebruik van grond en geboue vir reklame en tekens en vir aangeleenthede wat daarmee verband hou.

**HOOFSTUK 1: INDIENING VAN AANSOEKE, TARIWE EN
ALGEMENE FAKTORE BY OORWEGING VAN AANSOEKE,
WYSIGINGS EN VOORWAARDES VIR GOEDKEURING,
FAKTORE MET BETREKKING TOT SPESIFIEKE TEKENS,
GEBIEDE VAN BEHEER EN KOMMERISIEEL GEBORGDE
TEKENS**

3. Indiening van aansoek

- (1) Behalwe vir die tekens bedoel in artikel 13(3) tot (10) hieronder, mag niemand enige advertensie vertoon of enige teken vir advertensiedoeleindes oprig of gebruik sonder die munisipaliteit se goedkeuring ingevolge hierdie verordening of enige ander toepaslike wetgewing nie.
- (2) Elkeen wat voornemens is om 'n nuwe teken te vertoon of 'n bestaande goedgekeurde teken te verander of iets daartoe by te voeg of 'n plan vir tekens ingevolge 'n terreinontwikkelingsplan indien, moet skriftelik by die munisipaliteit aansoek doen, welke aansoek van die volgende inligting in tweevoud vergesel moet word—
 - (a) 'n terreinplan, geteken op 'n skaal van nie minder nie as 1:200, wat aantoon—
 - (i) die terrein waarop die teken opgerig of vertoon gaan word;
 - (ii) die posisie van die teken en die gebou, indien enige, waaraan dit bevestig gaan word;
 - (iii) elke gebou en bestaande tekens op die perseel;
 - (iv) huidige en voorgestelde terreinuitleg, verkeerseine en verkeerstekens; en
 - (v) die ligging, met afmetings van die teken in verhouding tot die grense van die terrein en die ligging van die strate aangrensend aan die terrein, tesame met bestaande goedgekeurde soneringsvoorwaardes;
 - (b) 'n tekening wat aan die vereistes van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) voldoen en voldoende besonderhede toon om die munisipaliteit in staat te stel om die voorkoms van die teken en al die betrokke konstruksiebesonderhede te oorweeg, insluitende 'n beskrywing van die materiaal waaruit die teken gemaak gaan word, die kleure wat gebruik gaan word, en of die teken verlig gaan word al dan nie; in laasgenoemde geval moet die plan aandui of die teken 'n elektroniese teken is of nie, en indien wel, moet volledige besonderhede verstrek word;
- (3) Die tekening bedoel in subartikel 2(b), moet gedetailleerde tekeninge van sodanige teken insluit op 'n skaal van nie minder nie as 1:20 en 'n terreinplan wat die posisie van die teken op die terrein aandui op 'n skaal van nie minder nie as 1:50;
- (4) Indien 'n teken aan die muur of fasade van 'n gebou bevestig of vertoon gaan word, kan die munisipaliteit vereis dat 'n addisionele tekening, geteken op 'n skaal van nie minder nie as 1:100, ingedien word wat die volgende aantoon—
 - (a) 'n aansig van die gebou in kleur;
 - (b) die besonderhede en posisie van die voorgestelde teken; en
 - (c) die besonderhede en posisie van elke bestaande teken aan

drawn as nearly as is practicable to the same scale as that of the graphic;

- (5) If the applicant is not the registered owner of the property on which the sign will be erected, he or she must obtain the signature of the registered owner of the land or building on which the sign is erected, indicating that person's knowledge of and consent to the application.
- (6) The municipality may require the submission of any or all of the following studies or assessments—
 - (a) an environmental impact assessment, or the 1st stage thereof, being the completion of an environmental checklist, or in its entirety;
 - (b) a heritage impact assessment; or
 - (c) a traffic impact assessment.
- (7) If a community or portion thereof or a person will be affected by the proposed sign, it may require a public participation process prior to considering the approval, which public participation process must comply with the municipality's policy on public participation.
- (8) The municipality may require a signage master plan in respect of any development where the erection of numerous signs is proposed or the rationalisation of previously approved signs is required so as to allow it to consider a consistent design master plan prior to assessment of any individual sign.
- (9) The municipality must notify the applicant of any additional requirements it has within 21 working days of the date of submission of the original application and payment of the application tariff.
- (10) The municipality must retain a copy of every document supplied to it as part of an application.
- (11) The municipality may require written notification, by the applicant or person who erects an approved sign that such sign has been erected.

4. Tariffs and general factors in considering approval, amendments, conditions to approval

- (1) Every person who applies to the municipality for approval in terms of this by-law must, on making application, pay to the municipality an application tariff as determined by the municipality and no sign may be erected until such time as the application tariff has been paid in full.
- (2) In considering an application for the display of an advertisement or the erection of a sign in terms of this by-law, or an amendment or condition attaching or to be attached to an approval, the municipality must have regard to the following factors:
 - (a) The area of control in which the proposed sign is to be erected or displayed as set out in Schedule 1; provided that if a sign falls into more than one area of control or if a proposed site in one area of control may impact on an adjacent area of control, the municipality shall be entitled to determine the area of control pertaining to that application;
 - (b) the locality or landscape and the advertising opportunities pertaining to that area of control;
 - (c) the number of signs already displayed or proposed to be displayed on the erf and in the area surrounding the erf concerned;

die gebou; alternatiewelik kan die munisipaliteit 'n kleur-afdruk of 'n kunstenaar se fotografiese of rekenaargegenereerde afdruk van die gebou vereis met die besonderhede van die voorgestelde teken wat op sodanige grafika gesuperponeer word en wat so na as wat prakties moontlik is op dieselfde skaal as dié van die grafika geteken is.

- (5) Indien die aansoeker nie die geregistreerde eienaar is van die eiendom waarop die teken opgerig is of opgerig staan te word nie, moet die aansoeker die handtekening verkry van die geregistreerde eienaar van die grond of gebou waarop die teken opgerig is of opgerig staan te word en bevestiging van daardie persoon se kennis van en toestemming tot die aansoek.
- (6) Die munisipaliteit kan vereis dat enige of almal van die volgende studies of beoordeling ingedien word:
 - (a) 'n omgewingimpakbeoordeling óf die 1ste stadium daarvan, synde die voltooiing van 'n omgewingsoorsiglys, óf in sy geheel;
 - (b) 'n erfenisimpakbeoordeling; of
 - (c) 'n verkeersimpakbeoordeling.
- (7) Indien 'n gemeenskap of gedeelte daarvan, of 'n persoon deur die voorgestelde teken geraak gaan word, kan 'n openbare deelnameproses voor die oorweging van goedkeuring vereis word, welke openbare deelnameproses aan die munisipaliteit se beleid rakende openbare deelname moet voldoen.
- (8) Die munisipaliteit mag 'n reklame meesterplan vereis ten opsigte van enige ontwikkeling waar die oprigting van verskeie tekens voorgestel word of waar die rasionalisering van voorheen goedgekeurde tekens vereis word om hom in staat te stel om 'n stelselmatige ontwerp meesterplan voor die beoordeling van enige afsonderlike teken te oorweeg.
- (9) Die munisipaliteit moet die aansoeker binne 21 werksdae vanaf die datum waarop die oorspronklike aansoek ingedien en die aansoektarief betaal is, in kennis stel van enige addisionele vereistes.
- (10) Die munisipaliteit moet 'n afskrif van elke dokument wat aan hom as deel van 'n aansoek voorsien word, behou.
- (11) Die munisipaliteit kan skriftelike kennisgewing vereis van die aansoeker of persoon wat 'n goedgekeurde teken oprig, dat sodanige teken opgerig is.

4. Tariewe en algemene faktore by oorweging van goedkeuring, wysigings of voorwaardes van goedkeuring

- (1) Elkeen wat by die munisipaliteit aansoek doen om goedkeuring ingevolge hierdie verordening, moet by die indiening van die aansoek die aansoektarief betaal soos deur die munisipaliteit bepaal en geen teken mag opgerig word alvorens die voorgeskrewe tarief ten volle betaal is nie.
- (2) Wanneer 'n aansoek vir die vertoning van 'n advertensie of die oprigting van 'n teken, of die wysiging van 'n goedkeuring of voorwaarde wat by 'n goedkeuring voorgeskryf is oorweeg word, moet die munisipaliteit die volgende faktore in ag neem:
 - (a) die gebied van beheer waarin die voorgestelde teken opgerig of vertoon gaan word soos uiteengesit in Bylae 1; met dien verstande dat indien 'n teken in meer as een gebied van beheer val of indien 'n voorgestelde tekenterrein wat in een gebied van beheer geleë is 'n impak op 'n aanliggende gebied van beheer kan hê, die munisipaliteit die reg sal hê om die gebied van beheer wat op daardie aansoek betrekking het, te bepaal;
 - (b) die ligging of landskap en die reklamegeleentheid wat op daardie gebied van beheer betrekking het;
 - (c) die aantal tekens wat reeds op die erf en in die omliggende gebied van die betrokke erf vertoon word of vertoon gaan word;

- (d) the findings of any traffic impact assessment, environmental or heritage impact assessment and public participation processes where applicable.
- (e) that locality bound signs must relate to the lawful use of a property provided that no such sign must be affixed to or placed on residential premises or portions thereof other than is permitted by or for home industries and legal temporary uses; and
- (f) that no sign or advertisement may be designed or displayed that—
 - (i) will constitute a danger to any person or property;
 - (ii) will display any material or graphic which, does not comply with the requirements of the Advertising Standards Authority of South Africa.
 - (iii) will be detrimental to the environment or amenity of the neighborhood by reason of either its size, intensity, frequency, illumination, quality of design, material, proposed graphic or locality.
 - (iv) will obscure any other signs approved in terms of this by-law or its predecessor; and
 - (v) will be detrimental or otherwise negatively impact on the environment, whether artificial or natural.

(3) Subject to any conditions in Schedule 16, all new signs or advertising structures approved under this by-law and any successive by-law, may remain on display uninterrupted until such time as they do not comply with the provisions of this by-law or any other applicable legislation.

5. Factors relating to specific signs, areas of control, and commercially sponsored signs

- (1) The municipality must, in addition to the factors set out hereinabove, apply certain minimum standards to certain specific sign types and proposed localities when an application for approval is made in respect thereof and will apply certain specific criteria to applications for the erection of signs by non-profit bodies. These specific standards and criteria are set out as Schedules to this by-law. Schedule 1 to this by-law indicates the areas of control in which certain specific sign types may be permitted, subject always to approval in terms of this by-law and furthermore subject to any additional requirement pertaining to a specific sign type as set out in the following Schedules:
- (a) Schedule 1: Areas of control;
 - (b) Schedule 2: Billboards;
 - (c) Schedule 3: Locality bound freestanding and composite signs;
 - (d) Schedule 4: Signs attached to walls of buildings (flat and projecting signs);
 - (e) Schedule 5: Sky signs;
 - (f) Schedule 6: Roof signs;
 - (g) Schedule 7: Signs on a verandah, balcony, canopy, supporting columns, pillars and posts;
 - (h) Schedule 8: Signs on boundary walls, fences and construction sites;
 - (i) Schedule 9: Newspaper headline posters;
 - (j) Schedule 10: Banners, flags and balloons;
 - (k) Schedule 11: Posters;

- (d) die bevindings van enige verkeersimpakbeoordeling, omgewingsimpak- of erfenisimpakbeoordeling en openbare deelnameprosesse waar van toepassing;
- (e) dat liggingsgebonde tekens verband moet hou met die wettige gebruik van 'n eiendom met dien verstande dat geen sodanige teken op woonpersele of gedeeltes daarvan aangebring of daarop geplaas mag word nie behalwe soos deur of vir tuisnywerhede en wettige tydelike gebruike toegelaat word ; en
- (f) dat geen teken of reklame so ontwerp of vertoon word dat—
 - (i) dit 'n gevaar vir enige persoon of eiendom inhou;
 - (ii) dit enige materiaal of grafika sal vertoon wat nie voldoen aan die vereistes van die Reklamestandaarde Owerheid van Suid Afrika nie;
 - (iii) dit nadelig is vir die omgewing of aantreklikheid van die buurt vanweë grootte, intensiteit, herhaling, verligting, gehalte van die ontwerp, materiaal, voorgestelde grafika of ligging nie;
 - (iv) dit enige ander tekens wat ingevolge hierdie verordening of sy voorganger goedgekeur is, sal belemmer; en
 - (v) dit nadelig sal wees of andersins 'n nadelige impak op die omgewing sal hê, hetsy kunsmatig of natuurlik.

(3) Onderhewig aan die voorwaardes vervat in Bylae 16, mag enige nuwe tekens of reklamestrukture goedgekeur ingevolge hierdie verordening of enige daaropvolgende verordening vertoon word vir solank dit voldoen aan die vereistes van hierdie verordening of enige ander toepaslike wetgewing.

5. Faktore met betrekking tot spesifieke tekens, gebiede van beheer en kommersieel geborgde tekens

- (1) Die munisipaliteit moet, benewens die faktore wat hierbo uiteengesit word, sekere minimumstandaarde op sekere spesifieke tekenstipes en voorgestelde liggings toepas wanneer 'n aansoek om goedkeuring ten opsigte daarvan gedoen word en moet spesifieke kriteria op aansoeke vir die oprigting van tekens deur nie-winsgewende liggings toepas. Hierdie spesifieke standaarde en kriteria word as Bylaes tot hierdie verordening uiteengesit. Bylae 1 tot hierdie verordening dui die gebiede van beheer aan waarin spesifieke tekenstipes toegelaat kan word, maar altyd onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening en verder onderhewig aan enige addisionele vereiste wat betrekking het op 'n spesifieke tekenstipe soos in die volgende Bylaes uiteengesit:
- (a) Bylae 1: Gebiede van Beheer;
 - (b) Bylae 2: Aanplakborde;
 - (c) Bylae 3: Liggingsgebonde vrystaande en samegestelde tekens;
 - (d) Bylae 4: Tekens wat op mure van geboue aangebring word (plat- en uitsteektekens);
 - (e) Bylae 5: Kimtekens;
 - (f) Bylae 6: Daktekens;
 - (g) Bylae 7: Tekens op 'n veranda, balkon, sondak, op steunkolomme, pilare en pale;
 - (h) Bylae 8: Tekens op grens mure, heinings en bouterreine;
 - (i) Bylae 9: Plakkate met koerantopskrifte;
 - (j) Bylae 10: Baniere, vlae en ballonne;
 - (k) Bylae 11: Plakkate;

- (l) Schedule 12: Estate agent signs;
 - (m) Schedule 13: Loose portable signs;
 - (n) Schedule 14: Aerial signs;
 - (o) Schedule 15: Transit advertising;
 - (p) Schedule 16: Signs on municipal land or buildings; and
 - (q) Schedule 17: Signs by or for non-profit bodies.
- (2) The description of areas or routes in the said Schedule 1 should be read with the definitions as contained in the municipality's Zoning Scheme Regulations.
- (3) The municipality may grant an exemption from the terms of this by-law in respect of the sign types or areas of control set out in Schedules 10, 11 and 12 hereto having regard to—
- (a) the area of control where it is proposed to display the signs;
 - (b) nature of the event;
 - (c) duration of the erection or display of the sign;
 - (d) size of the proposed sign;
 - (e) any traffic, safety, environmental or heritage impact assessment; and
 - (f) the outcome of any public participation process.

CHAPTER 2: STANDARD CONDITIONS FOR APPROVAL, REQUIREMENTS, AND APPROVAL

6. Standard conditions for approval

- (1) All signs and advertising structures must be properly constructed of the requisite strength and must be secure and must comply with the requirements pertaining thereto of the National Building Regulations and Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977).
- (2) The applicant to whom approval has been granted and the owner of the property or building to which it is attached shall be jointly and severally liable for the maintenance thereof and must undertake at least one inspection per year thereof with a view to satisfying themselves as to the safety thereof.
- (3) Where any sign or advertising structure is vandalised or becomes torn or damaged or otherwise falls into a state of disrepair, the applicant to whom the approval has been granted and the owner of the fixture or property which or to which a sign is attached must within 7 working days of a notice in writing to do so, repair it.
- (4) All signs and their support structures must be constructed of incombustible, durable materials suited to the function, nature and permanence of the sign.
- (5) All glass used in a sign, other than glass used in illumination, must be safety glass of at least 3 mm thick.
- (6) Glass panels used in a sign must not exceed 0,9 m² in area, each panel being securely fixed in the body of the sign, structure or device independently of all other panels.
- (7) Every sign and its support structure must be kept in a state of good repair.
- (8) No sign may obstruct the opening and closing of any window or opening provided for ventilation of a building or obstruct any stairway or doorway or other means of exit from the building or prevent movement of people from one part of a roof to another.

- (l) Bylae 12: Eiendomsagent tekens;
 - (m) Bylae 13: Los draagbare tekens;
 - (n) Bylae 14: Lugtekens;
 - (o) Bylae 15: Transito-reklame;
 - (p) Bylae 16: Tekens op munisipale grond of geboue; en
 - (q) Bylae 17: Tekens deur of vir nie-winsgewende liggame;
- (2) Die beskrywing van gebiede of roetes in gemelde Bylae 1 moet saamgelees word met die definisies soos vervat in die munisipaliteit se Soneringskema Regulasies.
- (3) Die munisipaliteit kan 'n vrystelling van die voorwaardes van hierdie verordening toestaan ten opsigte van die soorte tekens of gebiede van beheer soos uiteengesit in Bylaes 10, 11 en 12 hiervan met betrekking tot—
- (a) die gebied van beheer waar die teken(s) vertoon gaan word;
 - (b) die aard van die byeenkoms;
 - (c) die duur van die oprigting of vertoning van die teken;
 - (d) die grootte van die voorgestelde teken;
 - (e) enige verkeers- omgewings- of erfenisimpakbeoordeling; en
 - (f) die uitkomst van enige openbare deelnameproses.

HOOFSTUK 2: STANDAARDVOORWAARDES VIR GOEDKEURING, VEREISTES EN GOEDKEURING

6. Standaardvoorwaardes vir goedkeuring

- (1) Alle tekens en reklamestrukture moet behoorlik gebou word en van die vereiste sterkte wees, veilig wees en aan die vereistes van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) wat daarop betrekking het, voldoen.
- (2) Die aansoeker aan wie goedkeuring verleen is en die eienaar van die eiendom of die gebou waarop dit aangebring word, is gesamentlik en afsonderlik aanspreeklik vir die instandhouding daarvan en moet minstens een inspeksie daarvan per jaar onderneem met die oog daarop om hulle van die veiligheid daarvan te vergewis.
- (3) Waar enige teken of reklamestruktuur geskend word of skur of beskadig raak of andersins bouvallig word, moet die aansoeker aan wie goedkeuring verleen is en die eienaar van die toebehoorsel of eiendom waaraan of waarop 'n teken aangebring is, dit binne 7 werksdae vanaf 'n skriftelike kennisgewing om dit te doen, regmaak.
- (4) Alle tekens en hulle steunstrukture moet uit onbrandbare, duursame materiaal wat vir die funksie, aard en permanensie van die teken geskik is, gebou word.
- (5) Alle glas wat vir 'n teken gebruik word, behalwe glas wat vir verligting gebruik word, moet veiligheidsglas wees wat minstens 3mm dik is.
- (6) Glaspaneel wat vir 'n teken gebruik word mag nie 0,9m² in oppervlakte oorskry nie, en elke paneel moet stewig aan die romp van die teken, struktuur of toestel los van al die ander paneel bevestig word.
- (7) Elke teken en sy steunstruktuur moet in 'n goeie toestand gehou word.
- (8) Geen teken mag so geplaas word dat dit die oop- of toemaak van enige venster of opening wat vir ventilasie van 'n gebou voorsien word, belemmer nie, of enige trap of deur of ander uitgangsmiddel van die gebou belemmer nie, of die beweging van mense van een deel van 'n dak na 'n ander verhinder nie.

- (9) No advertising structure may be closer to overhead electrical equipment than the minimum distance as prescribed.

7. Electrical requirements

- (1) All signs needing an electrical connection must preferably be supplied from the existing electrical supply on the erf where it is to be erected. If this is not possible, application for a metered electricity supply must be made to the relevant authority.
- (2) Every sign in connection with which electricity is used, must be provided with suitable capacitors to prevent interference with radio and television reception.
- (3) Each power cable and conduit containing electrical conductors in respect of a sign must be so positioned and fixed so that it is safe, unseen, inaccessible and child tamper proof and animal proof.
- (4) Each interior high-voltage installation that runs unattended (such as a window display) and each exterior high-voltage installation must have an acceptable type of fireman's switch in accordance with the requirements as stipulated in sections 6.7.2 and 7.5 of SANS 0142 1993.

8. Illumination requirements

- (1) The municipality may approve an illuminated sign, provided that the provisions of this by-law are complied with and that such illumination does not constitute a road safety hazard or cause undue light spillage.
- (2) Signs may not be illuminated if no sign content is displayed.
- (3) Requirement for internal illumination or electronic signs:
 - (a) Internally illuminated and electronic signs may only be displayed in areas of partial and minimum control and may not exceed 2,1 m² in size. This size condition may be waived, up to a maximum size of 4,5 m² in any such area upon receipt of an environmental and heritage impact assessment showing no detrimental impact will be caused by the proposed display, or to any larger size specified by the municipality in an area designated by the municipality as a district in which illuminated or electronic signs are to be encouraged;
 - (b) electronic signs may not have subliminal flashes; and
 - (c) prior to erection, the municipality may require a traffic impact assessment, environmental and heritage impact assessment to be conducted, the results of which must indicate that no detrimental impact on traffic is envisaged. In addition the municipality may require subsequent traffic monitoring of any internally illuminated or electronic sign.
- (4) Requirements for external illumination:
 - (a) the light source emanating from floodlights must not be visible to traffic travelling in either direction;
 - (b) floodlights must not be positioned so as to create any undue light spillage beyond the surface area of the sign; and
 - (c) approved way leaves must be obtained from the municipality prior to any excavations for the installation of signs. This also applies for signs to be erected in the vicinity of overhead power lines.

9. Road traffic safety requirements

- (1) Signs may not be erected in an area where they are an

- (9) Geen reklamestruktuur mag nader as die minimum afstand wat voorgeskryf word aan oorhoofse elektriese toerusting wees nie.

7. Elektriese vereistes

- (1) Alle tekens wat 'n elektriese aansluiting benodig moet verkieslik vanaf die bestaande elektriese toevoer op die erf waarop dit opgerig gaan word, voorsien word. Indien dit nie moontlik is nie, moet daar by die betrokke owerheid om elektrisiteitstoevoer wat met 'n meter gemeet word, aansoek gedoen word.
- (2) Elke teken in verband waarmee elektrisiteit gebruik word, moet van gepaste kondensators voorsien word om steuring met radio- en televisie-ontvangs te voorkom.
- (3) Elke kragkabel en leipyp wat elektriese geleiers ten opsigte van 'n teken bevat, moet so geplaas word en so bevestig word dat dit veilig, onsigbaar, ontoeganklik en kinder- en diere-veilig is.
- (4) Elke interne hoëspanningsinstallasie wat sonder toesig werk (soos 'n vensteruitstalling) en elke eksterne hoëspanningsinstallasie moet 'n aanvaarbare tipe brandweer skakelaar hê in ooreenstemming met die vereistes soos bepaal in artikel 6.7.2 en 7.5 van SANS 0142 1993.

8. Beligtingsvereistes

- (1) Die munisipaliteit kan 'n beligte teken goedkeur; met dien verstande dat daar aan die bepalings van hierdie verordening voldoen word en dat sodanige beligting nie 'n padveiligheidsgevaar uitmaak of oormatige ligverspilling veroorsaak nie.
- (2) Tekens mag nie verlig word as geen tekeninhoud vertoon word nie.
- (3) Vereistes vir interne beligting of elektroniese tekens :
 - (a) interne beligte en elektroniese tekens mag slegs in gebiede van gedeeltelike en minimum beheer vertoon word en mag nie 'n oppervlak groter as 2,1m² beslaan nie; daar kan van die voorwaarde ten opsigte van die grootte tot 'n maksimum grootte van 4,5m² in enige sodanige gebied afgesien word by ontvangs van 'n omgewings- en erfenisimpakbeoordeling wat aandui dat geen nadelige impak deur die voorgestelde vertoning veroorsaak sal word nie, of tot enige ander grootte wat deur die munisipaliteit gespesifiseer word in 'n gebied wat deur die munisipaliteit as 'n gebied aangewys word waarin verligte of elektroniese tekens aangemoedig word.
 - (b) elektroniese tekens mag nie subliminale flitse hê nie; en
 - (c) die munisipaliteit kan voor die oprigting vereis dat 'n verkeersimpakbeoordeling, omgewingsimpakbeoordeling en erfenisimpakbeoordeling onderneem word, welke resultate moet aandui dat geen nadelige impak op verkeer vermag word nie. Daarbenewens kan die munisipaliteit latere verkeersmonitering van enige intern beligte of elektroniese teken vereis.
- (4) Vereistes vir eksterne beligting:
 - (a) die ligbron wat van spreiligte afkomstig is moet nie vir verkeersbeweging in ieder rigting sigbaar wees nie;
 - (b) spreiligte mag nie so geplaas word dat hulle enige oormatige ligverspilling verby die oppervlakte van die teken veroorsaak nie; en
 - (c) goedgekeurde gebruiksregte moet van die munisipaliteit verkry word voordat enige uitgrawings vir die installering van tekens gedoen word. Dit is ook van toepassing op tekens wat in die omgewing van oorhoofse kragpale opgerig word.

9. Verkeersveiligheidsvereistes

- (1) Tekens mag nie in 'n gebied opgerig word waar hulle 'n

unacceptable distraction for drivers of vehicles, which acceptability may be determined in terms of the guidelines laid down in the S.A. Road Traffic Signs Manual.

- (2) Electronic signs may not be permitted if they are visible from class 2 or 3 roads, gateway route or a scenic drive unless expressly approved in writing by the municipality.
- (3) Advertising on bridges, towers, telecommunication masts, pylons or street poles shall not be permitted.
- (4) The graphic content of signs must not have the potential to be visually interpreted as a road traffic sign, due to any factor, including but not limited to the following:
 - (a) any stylised or pictorial presentation of a road traffic sign or traffic signal;
 - (b) any word, symbol, logo or other device used on a road traffic sign;
 - (c) use of combinations of colours specified for road traffic signs, in a manner likely to lead to confusion; and
 - (d) any reflectorised paint or material.
- (5) Signs may not be erected in an area where the traffic volume, the average following headway, or accident history requires a higher degree of awareness from drivers.
- (6) Signs may not be attached to or obscure a road traffic sign or traffic signal specifically provided for in the South African Road Traffic Signs Manual or the South African Development Community Road Traffic Signs Manual.
- (7) Signs may not be erected within the road reserve of any public road unless expressly approved by the municipality.
- (8) When located at signalized traffic intersections, signs may not have the colours red or yellow or green as main colours and may not obscure or interfere with any road traffic sign or traffic signal.
- (9) Electronic signs shall not be permitted within 80 metres of the perimeter of a signalised traffic intersection.
- (10) Flashing or running messages or variable transition messages that have a message change interval of greater than 0,3 seconds or have transition effects between message changes shall not be permitted if viewable from a public road.
- (11) Static display, simple transition signs must display a complete frame for an information cycle length of not less than 60 seconds when visible from a signalised traffic intersection and 30 seconds at other locations.
- (12) All signs larger than 4,5 m² erected adjacent to a public road or in a railway reserve intended to advertise to persons using class 2 and 3 roads must be spaced a minimum specified distance from any other sign or road traffic sign, such distance measured parallel to the centre line of the roadway, in accordance with the measurements set out in Table 1 below:

**TABLE 1:
LINEAR SPACING BETWEEN SIGNS**

Case	Spacing required when visible for traffic on a road with a speed of		
	< 60 km/h	61-80 km/h	81-120 km/h
Where a sign follows a road sign	120m	200m	300m
Where a sign follows a sign	250m	250m	300m

onaanvaarbare afleiding vir bestuurders is nie welke aanvaarbaarheid beoordeel mag word ingevolge die riglyne soos neergelê in die S.A. Handleiding vir Padverkeerstekens.

- (2) Elektroniese tekens word nie toegelaat waar hulle vanaf klas 2 of 3 paaie, 'n poort roete of uitsigpad sigbaar is tensy dit skriftelik deur die munisipaliteit goedgekeur word nie.
- (3) Reklame op brûe, torings, telekommunikasie maste, pilone of straatpale word nie toegelaat nie.
- (4) Die grafiese inhoud van 'n teken moet nie die potensiaal hê om visueel as 'n padverkeersteken vertolk te word nie, vanweë enige faktor, insluitende maar nie beperk nie tot die volgende:
 - (a) enige gestileerde of prentuitbeelding van 'n padverkeersteken of verkeersein;
 - (b) enige woord, simbool, logo of ander toestel wat op 'n padverkeersteken gebruik word;
 - (c) die gebruik van kombinasies van kleure wat vir padverkeerstekens gespesifiseer is, op 'n manier wat waarskynlik tot verwarring sal lei; en
 - (d) enige weerkaatsende verf of materiaal;
- (5) Tekens mag nie in 'n gebied opgerig word waar die verkeersvolume, die gemiddelde volgfstand of ongeluksgeschiedenis 'n hoër versigtigheidsgraad van bestuurders vereis nie.
- (6) Tekens mag nie aan 'n padverkeersteken of verkeersein waarvoor daar spesifiek in die Suid-Afrikaanse Padverkeerstekenshandleiding of die Suid-Afrikaanse Ontwikkelingsgemeenskap se padverkeerstekenshandleiding voorsiening gemaak word, aangebring word of dit versper nie.
- (7) Tekens mag nie binne 'n padreserwe van enige openbare pad opgerig word tensy dit deur die munisipaliteit goedgekeur is nie.
- (8) Waar tekens by gesinjaleerde kruisings geplaas word, mag daar nie van die kleure rooi of geel of groen as die hoofkleur gebruik gemaak word nie en mag die tekens nie enige padverkeersteken of verkeersein belemmer nie.
- (9) Elektroniese tekens word nie binne 80m van die buiterand van 'n gesinjaleerde verkeerskruising toegelaat nie.
- (10) Flitsende of bewegende of veranderlike oorgangboodskappe met 'n boodskapsveranderingstussenpose van meer as 0,3 sekondes of wat oorgangseffekte tussen die verandering van boodskappe het, sal nie toegelaat word indien dit van 'n openbare pad sigbaar is nie.
- (11) Eenvoudige oorgangstekens met statiese vertonings moet 'n volledige raamwerk vir 'n inligting sikluslengte van nie minder nie as 60 sekondes vertoon wanneer dit van 'n gesinjaleerde verkeerskruising sigbaar is en 30 sekondes by ander liggings.
- (12) Alle tekens wat groter is as 4,5m² en langs 'n openbare pad of in 'n spoorwegreserwe opgerig word met die doel van reklame vir persone wat klas 2 en 3 paaie gebruik, moet 'n minimum gespesifiseerde afstand van enige ander teken of padverkeersteken gespasieer word, welke afstand parallel met die middellyn van die ryvlak in ooreenstemming met Tabel 1 hieronder, gemeet moet word:

**TABEL 1
LINIERE RUIMTE TUSSEN TEKENS**

Geval	Vereiste ruimte wanneer sigbaar vir verkeer op 'n pad met 'n spoed van		
	≤ 60 km/u	61-80 km/u	81-120 km/u
Waar 'n teken 'n padteken volg	120m	200m	300m
Waar 'n teken 'n teken volg	250m	250m	300m

Where a sign precedes a road sign	40m	70m	100m
-----------------------------------	-----	-----	------

- (13) The minimum distances specified in Table 1 above may be decreased by the municipality if the sign falls within an area of minimum control, or in other areas of control on submission of a traffic impact assessment motivating a reduction of this spacing to the satisfaction of the municipality. The municipality may prepare a list or map of designated areas in which the abovementioned spacing requirements shall not be applicable.

10. Legal requirements

All signs to be erected or displayed within the area of jurisdiction of the municipality must, in addition to complying with this by-law, comply with all other applicable legislation, including any applicable Zoning Scheme Regulations or condition of approval of any departure from the applicable Zoning Scheme Regulations.

11. Approval

- (1) The municipality may refuse any application or grant its approval subject to conditions relating to the erection or use of the sign and including a condition that the owner of any sign or billboard or the land or building on which it is erected or displayed, or both such owners or the person whose product or services are advertised, indemnify the municipality against any consequences flowing from the erection, display or mere presence of such sign.
- (2) The municipality may, at any time, withdraw an approval granted in terms of this by-law or its predecessor or amend any condition or impose a further condition in respect of such approval, if a sign or advertising structure—
 - (a) is in a state of disrepair;
 - (b) remains unused for more than 90 consecutive days;
 - (c) becomes redundant or obsolete;
 - (d) no longer complies with any provision of this by-law; or
 - (e) is substantially altered from the original approved application by way of either structure or graphic content.
- (3) Should an approved sign not be erected within 12 months from the date of approval or within such other time as is specified in the approval, such approval shall lapse, unless that period is extended in writing by the municipality prior to such lapse.
- (4) In the event that the structure supporting such sign is intentionally demolished before the expiry of the approval period, the approval shall lapse and no further sign or supporting structure may be erected or re-erected without the municipality's approval.
- (5) All decisions by the municipality regarding applications made in terms of this by-law must be in writing and will be provided to applicants within 60 calendar days of date of submission of a complete application, alternatively, if so required by the municipality, within 60 calendar days of its receipt of any additional information or assessments provided to the municipality.
- (6) In notifying an applicant of its decision in terms of subsection (5), the municipality must inform such applicant and any person who has objected to the granting of an application of their right to appeal in terms of section 12.

Waar 'n teken 'n padteken voorafgaan	40m	70m	100m
--------------------------------------	-----	-----	------

- (13) Die minimum afstande wat in Tabel 1 hierbo gespesifiseer word, kan deur die munisipaliteit verminder word indien die teken binne 'n gebied van minimum beheer val, of in ander gebiede van beheer by indiening van 'n verkeersimpak-beoordeling wat 'n vermindering van hierdie spasiering motiveer tot bevrediging van die munisipaliteit. Die munisipaliteit mag 'n lys of kaart van aangewese gebiede voorberei waarin die bogenoemde spasieringsvereistes nie van toepassing is nie.

10. Regsvereistes

Alle tekens wat opgerig of binne die regsgebied van die munisipaliteit vertoon gaan word moet benewens hierdie verordening, aan alle ander toepaslike wetgewing voldoen, insluitende enige toepaslike Soneringskema Regulasies of goedkeuringsvoorwaarde of enige afwyking van die toepaslike Soneringskema Regulasies.

11. Goedkeuring

- (1) Die munisipaliteit kan enige aansoek weier of goedkeur onderhewig aan die voorwaardes wat met die oprigting of gebruik van die teken verband hou en insluitende 'n voorwaarde dat die eienaar van enige teken of aanplakbord van die grond of gebou waarop dit opgerig of vertoon word, of beide sodanige eienaar of die persoon wie se produk of dienste geadverteer word, die munisipaliteit teen enige gevolge wat uit die oprigting, vertoning of blote teenwoordigheid van sodanige teken ontstaan, vrywaar.
- (2) Die munisipaliteit kan te eniger tyd die goedkeuring wat ingevolge hierdie of 'n vorige verordening verleen is, terugtrek of enige voorwaarde wysig of 'n verdere voorwaarde ten opsigte van sodanige goedkeuring oplê, indien 'n teken of reklamestruktuur—
 - (a) bouvallig is;
 - (b) vir meer as 90 opeenvolgende dae nie gebruik word nie;
 - (c) oorbodig of uitgedien raak;
 - (d) nie meer aan enige bepaling van hierdie verordening voldoen nie; of
 - (e) aansienlik van die oorspronklike goedkeuring afwyk wat óf die struktuur óf die grafiese inhoud daarvan betref.
- (3) Indien 'n teken nie binne 12 maande vanaf die datum van goedkeuring of binne sodanige ander tyd wat in die goedkeuring voorgeskryf word, opgerig word nie, verval die goedkeuring tensy daardie tydperk voor verstryking skriftelik deur die munisipaliteit verleng word.
- (4) Indien die struktuur wat sodanige teken ondersteun, voor die verstryking van die goedkeuringstydperk afgebreek word, verval die goedkeuring en geen verdere teken of ondersteuningstruktuur mag opgerig word of heropgerig word sonder die munisipaliteit se goedkeuring nie.
- (5) Alle besluite deur die munisipaliteit rakende aansoeke wat ingevolge hierdie verordening gedoen is, moet skriftelik wees en binne 60 kalenderdae vanaf die datum waarop 'n volledige aansoek ingedien is, aan die aansoekers voorsien word, of anders, indien dit deur die munisipaliteit vereis word, binne 60 kalenderdae van die ontvangs van enige addisionele inligting of oorwegings wat aan die munisipaliteit voorgelê word.
- (6) Wanneer 'n applikant van 'n besluit ingevolge subartikel (5) in kennis gestel word, moet die munisipaliteit die applikant, asook enige beswaarmaker teen die toestaan van sodanige aansoek, in kennis stel van sy of haar reg tot appèl ingevolge artikel 12.

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS**12. Appeal**

A person whose rights are affected by a decision of the municipality in terms of delegated powers may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

13. Signs for which municipality's approval not required

- (1) Should any sign not comply with the conditions relative to each sign type listed below, an application in terms of section 3 will be required.
- (2) Subject to compliance with the conditions relative to each sign provided for in subsections (3) to (11), and any other applicable legislation, or condition imposed by the municipality, no application for approval is required in terms of this by-law in respect of the signs provided for in subsections (3) to (11).
- (3) *Development Boards.*
 - (a) Development boards must be removed forthwith when the building operations are complete or forthwith if the building operations are discontinued, or when the provisions of the services, the doing of the work, or the supply of the goods to which the sign relates has ceased.
 - (b) The municipality may order the removal of any such sign if the building operations have been substantially completed or discontinued or an occupancy certificate has been issued by the municipality, or the provision of the services, the doing of the work or the supply of the goods to which it relates, has for all practical purposes ceased, and such signs must thereupon be forthwith removed but no later than 5 days after the date of the order for removal thereof.
 - (c) If the premises on which building operations are in progress, are to be used wholly for residential purposes, only one development board may be displayed and such development board may not exceed 3 m² in total area.
 - (d) If the premises are not to be used wholly for residential purposes, no more than two development boards may be displayed and the aggregate area of both development boards may not exceed 5 m² in total area;
 - (e) If the signage, whether on freestanding boards, or flexible building covering material, include any other form of third party advertising, such sign must then comply with the provisions of Schedule 8 hereto and municipal approval for the display thereof must first be obtained in terms of this by-law.

(4) To Let/For Sale Signs.

These include any sign not exceeding 400 mm x 500 mm in total area displayed at existing premises or at properties upon which a new building is being erected and relating to accommodation being offered to rent or purchase in the building, on condition that any such sign must be removed within 60 days after the date upon which the accommodation to which it relates is capable of occupation.

(5) On Premises Business Signs.

These include any unilluminated sign not projecting over a public road and not exceeding 0,2 m² in total area notifying only the types of trade, business, industry or profession lawfully conducted by any occupant or permanent resident of the premises to which it is attached, the name of such occupant, the type of activity, the address and telephone number of such premises and the hours of attendance (if any); provided that only one such sign per occupant may be displayed.

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS**12. Appèl**

Enigiemand wie se regte geraak word deur 'n besluit wat in verband met hierdie verordening deur die munisipaliteit ingevolge gedelegeerde magte geneem is, kan ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000, teen sodanige besluit appelleer deur binne 21 dae van die datum van die kennisgewing van die besluit skriftelike kennis van die appèl en redes aan die Munisipale Bestuurder te gee.

13. Tekens waarvoor die munisipaliteit se goedkeuring nie benodig word nie

- (1) Indien enige teken nie aan die voorwaardes met betrekking tot elke teken tipe wat hieronder gelys word voldoen nie, word 'n aansoek ingevolge artikel 3 vereis.
- (2) Onderhewig aan die voorwaardes met betrekking tot elke tipe teken wat in subartikels (3) tot (11) gelys word, en enige ander toepaslike wetgewing, of voorwaarde wat deur die munisipaliteit opgelê word, word geen aansoek om goedkeuring ingevolge hierdie verordening ten opsigte van die tekens genoem in subartikels (3) tot (11) benodig nie.
- (3) *Ontwikkelingsborde*
 - (a) Ontwikkelingsborde moet onmiddellik verwyder word wanneer boubedrywighede voltooi is of nadat boubedrywighede beëindig word, of wanneer die verskaffing van die dienste, die doen van die werk of die voorsiening van die goedere waarop die teken betrekking het, opgehou het;
 - (b) Die munisipaliteit kan die verwydering van enige sodanige tekens gelas indien die boubedrywighede naastenby voltooi of beëindig is of 'n bewoningstifikaat deur die munisipaliteit uitgereik is, of die verskaffing van die dienste, die doen van die werk of die voorsiening van die goedere waarop dit betrekking het, vir alle praktiese doeleindes opgehou het, en sodanige tekens moet dan onmiddellik verwyder word, maar nie later nie as 5 dae na die datum van die opdrag om dit te verwyder;
 - (c) Indien die perseel waarop boubedrywighede aan die gang is, in geheel vir woondoeleindes gebruik gaan word, mag slegs een ontwikkelingsbord vertoon word en sodanige ontwikkelingsbord mag nie 3m² in totale oppervlakte oorskry nie;
 - (d) Indien die perseel nie in geheel vir woondoeleindes gebruik gaan word nie, mag hoogstens twee ontwikkelingsborde opgerig word wat nie 5m² in totale oppervlakte oorskry nie;
 - (e) Indien die teken, hetsy op vrystaande borde of buigsame gebou bedekkingsmateriaal, enige ander vorm van derdepartyreklame insluit, moet sodanige teken aan die bepalings van Bylae 8 voldoen en goedkeuring vir die vertoning daarvan moet eers ingevolge hierdie verordening verkry word.

(4) Te Huur en Te Koop-tekens

Dit sluit enige teken in wat nie 400mm x 500mm in totale oppervlakte oorskry nie en wat vertoon word by die bestaande perseel of op eiendom waarop 'n nuwe gebou opgerig word, en wat met huisvesting wat te huur of te koop in die gebou aangebied word, verband hou, op voorwaarde dat enige sodanige teken binne 60 dae na die datum waarop die huisvesting waarop dit betrekking het vir bewoning gereed is, verwyder word.

(5) Besigheidstekens op die perseel

Hierdie teken sluit enige onverligte teken in wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en nie 0,2m² in totale oppervlakte oorskry nie en slegs die tipe handel, besigheid, nywerheid of beroep wat wettig onderneem word deur enige bewoner of

(6) *Window Signs.*

These include any locality bound signs which are temporarily or permanently painted on or attached to the window glass of a building used for commercial, office, industrial or entertainment purposes, or any other temporary or permanent sign which is displayed within 2 metres of any window or external opening through which it can be seen from the outside such a building, on condition that no window sign may exceed 4,5 m² in an area of maximum control.

(7) *Signs incorporated in the face of a building.*

Any sign forming an integral part of the fabric of a building (but excluding a painted sign or a sign affixed in any manner onto the building), on condition that no such sign may exceed 0,2 m² in total area.

(8) *Signs on Sports Fields.*

Except when visible from scenic drives, any sign erected around the perimeter of a sports field, to a maximum size of 2 x 1 meter each, provided further that larger signs which face inwards onto the field and are not visible from any other public place, may also be permitted.

(9) *Security Signs.*

Any security sign not projecting over a public road and not exceeding 0,2 m² in total area indicating either that a security watch scheme is in operation or that a security company has been contracted to protect the premises on which the sign is displayed, on condition that—

- (a) only one such sign is displayed on any public road or each street frontage of such premises; and
- (b) the said sign displays only the name, logo, address and telephone number of a security company contracted to protect the premises on which the sign is displayed.

(10) *Sponsored, commercially sponsored and Non-Profit Body Signs: less than 4,5 m².*

- (a) Any such sign whether erected by or in connection with a non profit body or not; not exceeding 4,5 m² in total area on condition that no more than 5% of the total surface area of the sign is used for third party advertising; and the sign is not illuminated, and furthermore provided that only one such sign may be permitted per erf.
- (b) Signs which comply with provisions of subsection (a) may, when erected on municipal land, only be erected once agreement has been concluded with the municipality, wherein the extent of the community or public benefit as jointly agreed between the municipal department responsible for the premises or land has been agreed and the terms of the erection of the sign agreed, and a copy of the agreement lodged with the municipality.
- (c) All other sponsored signs are dealt with in Schedules 16 and 17.

(11) *Advertising on Vehicles*

Signs painted or affixed directly onto the body of a motorised vehicle.

permanente inwoner van die perseel waarop dit aangebring word, die naam van sodanige bewoner die tipe aktiwiteit, die adres en telefoonnommer van sodanige perseel en die diensure (indien enige) bekend maak; met dien verstande dat slegs een sodanige teken per bewoner vertoon mag word.

(6) *Venstertekens*

Hierdie tekens sluit enige liggingsgebonde tekens in wat tydelik of permanent op die vensterglas van 'n gebou wat vir kommersiële, kantoor-, nywerheids- of vermaaklikheid doeleindes gebruik word, gevef of bevestig is, of enige ander tydelike of permanente teken wat binne 2 meter van enige venster of eksterne opening vertoon word waardeur dit van die buitekant van sodanige gebou sigbaar is, op voorwaarde dat geen venster teken 4,5m² in 'n gebied van maksimum beheer mag oorskry nie.

(7) *Tekens wat deel vorm van die voorkant van 'n gebou*

Enige teken wat 'n integrale deel van die materiaal van 'n gebou vorm (met uitsluiting van 'n gevefde teken of 'n teken wat op enige manier aan die gebou bevestig is), op voorwaarde dat geen sodanige teken 0.2m in totale oppervlakte mag oorskry nie.

(8) *Tekens op sportvelde*

Behalwe wanneer dit vanaf uitsigpaaie sigbaar is, sal enige teken wat om die buiterand van 'n sportveld opgerig word, tot 'n maksimum grootte van 2 x 1meter elk, toegelaat word, met dien verstande dat groter tekens waarvan die voorkant op die veld uitkyk, en nie van enige ander openbare plek sigbaar is nie, ook toegelaat word.

(9) *Sekuriteitstekens*

Enige sekuriteitstekens wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en nie 0,2m in totale oppervlakte oorskry nie en wat aandui dat 'n sekuriteitswagskema in werking is of dat 'n sekuriteitsmaatskappy gekontrakteer is om die perseel waarop die teken vertoon word te beskerm, op voorwaarde dat—

- (a) slegs een sodanige teken op enige openbare pad of elke straatfront van sodanig perseel vertoon word; en
- (b) die genoemde tekens slegs die naam, logo, adres en telefoonnommer van 'n sekuriteitsmaatskappy vertoon wat gekontrakteer is om die perseel waarop die teken vertoon word, te beskerm.

(10) *Geborgde, kommersiële geborgde tekens en tekens van nie-winsgewende liggame: kleiner as 4,5m²]*

- (a) Enige sodanige teken, hetsy dit deur of in verband met 'n nie-winsgewende liggaam opgerig word al dan nie, wat nie 4,5m² in totale oppervlakte oorskry nie, op voorwaarde dat nie meer as 5% van die totale oppervlakte van die teken vir derdepartyreklame gebruik word nie, en die teken nie verlig is nie en verder op voorwaarde dat slegs een sodanige teken per erf toegelaat word.
- (b) Advertensies wat aan die bepalings van subartikel (a) voldoen, moet wanneer dit op munisipale grond opgerig word, eers opgerig word wanneer 'n ooreenkoms met die munisipaliteit aangegaan is waarin daar ooreengekom is oor die omvang van die gemeenskaps- of openbare voordeel daarvan soos gesamentlik besluit tussen die munisipale departemente wat vir die perseel of grond verantwoordelik is, en daar oor die voorwaardes rakende die oprigting van die teken ooreengekom is en 'n afskrif van die ooreenkoms moet by die munisipaliteit ingedien word.
- (c) Alle ander geborgde tekens word in Bylaes 16 en 17 behandel.

(11) *Advertensies op voertuie*

Advertensies moet regstreeks op die bak van 'n gemotoriseerde voertuig gevef of bevestig word.

14. Disfigurement

- (1) No person may destroy, harm, damage or disfigure or deface the front or frontage of any street, road traffic sign, wall, fence, land, rock, tree or other natural feature, or the front or frontage or roof of any building or structure in any manner whatsoever during construction or through the display or use of a sign or the writing or painting of any sign, symbol, letters or numerals.
- (2) No person may disfigure any sign legally displayed in terms of this by-law.

15. Damage to municipal property

No person may, in the course of erecting or removing any sign, or banner, cause damage to any tree, electric standard or service or other municipal installation or property and street furniture.

16. Entry and inspections

The municipality shall be entitled, through its duly authorized officers, and with prior written notification to the owner or occupant of a property, to enter into and upon any premises, at a reasonable time for the purpose of carrying out any inspection necessary for the proper administration and enforcement of the provisions of this by-law.

17. Offences and penalties

Any person who—

- (a) contravenes or fails to comply with any provision of this by-law or any of the standards and requirements contained in Schedules 2 to 17 of this by-law-
- (b) contravenes or fails to comply with any requirement set out in a notice served on him in terms of this by-law;
- (c) contravenes or fails to comply with any condition imposed in terms of this By- Law;
- (d) knowingly makes a false statement in respect of any application in terms of this by-law, commits an offence and on conviction shall be liable to-
 - (i) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
 - (ii) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
 - (iii) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

18. Presumptions

Any person charged with an offence in terms of this by-law who is—

- (a) alone or jointly with any other person responsible for organising, or in control of any meeting, function or event, to which a sign or poster relates, shall be deemed, until the contrary is proved, to have knowingly displayed every unlawful sign or poster displayed in connection with such meeting, function or event or to have caused or allowed it to be so displayed;
- (b) the person whose name appears on an unlawful sign or whose product or services are advertised on such sign, shall be deemed, until the contrary is proved, to have

14. Ontsiering

- (1) Niemand mag die voorkant of front van enige straat, padverkeersteken, muur, heining, grond, rots, boom of ander natuurlike kenmerk, of die voorkant of front of dak van enige gebou of struktuur op enige wyse hoegenaamd gedurende konstruksie of deur die vertoning of gebruik van 'n teken of die skryf of verf van enige teken, simbool, letters of syfers, vernietig, skade aandoen, beskadig, skend of ontsier nie.
- (2) Niemand mag enige teken wat wettiglik ingevolge hierdie verordening vertoon word, ontsier nie.

15. Skade aan munisipale eiendom

Niemand mag met die oprigting of verwydering van enige teken of banier, skade aan enige boom, elektriese paal of diens of ander munisipale installasie of eiendom en straattoerusting veroorsaak nie.

16. Toegang en inspeksies

Die munisipaliteit het die reg, deur sy behoorlik gemagtigde beamptes en met vooraf skriftelike kennis aan die eienaar of bewoner van 'n eiendom, om enige perseel op 'n redelike tyd te betree met die doel om enige inspeksie uit te voer wat vir die behoorlike bestuur en toepassing van die bepalings van hierdie verordening nodig mag wees.

17. Strafbepalings

Enigiemand wat—

- (a) enige bepaling van hierdie verordening of die standarde en vereistes vervat in Bylaes 2 tot 17 van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen;
- (b) enige vereiste, wat in 'n kennisgewing uiteengesit is wat aan hom ingevolge hierdie verordening beteken is, oortree of versuim om daaraan te voldoen;
- (c) enige voorwaarde wat ingevolge hierdie verordening opgelê is, oortree of versuim om daaraan te voldoen; of
- (d) opsetlik 'n vals verklaring ten opsigte van enige aansoek ingevolge hierdie verordening maak, is pleeg 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met-
 - (i) 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
 - (ii) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en
 - (iii) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

18. Vermoedens

Enigiemand wat ingevolge hierdie verordening van 'n misdryf beskuldig word en—

- (a) alleen of gesamentlik met enige ander persoon vir die organisering van enige vergadering, funksie of byeenkoms waarmee 'n teken of plakkaat verband hou, verantwoordelik is of in beheer daarvan is, word, totdat die teendeel bewys word, geag elke onwettige teken of plakkaat wat in verband met sodanige vergadering, funksie of byeenkoms vertoon word, te vertoon of veroorsaak of toelaat dat dit so vertoon word;
- (b) die persoon is wie se naam op 'n onwettige teken verskyn of wie se produk of dienste op sodanige teken geadverteer

displayed such sign, or to have caused or allowed it to be displayed unless the contrary is proved;

- (c) the owner of any land or building on which any unlawful sign was or is displayed, shall be deemed, until the contrary is proved, to have knowingly displayed such sign, or caused or allowed it to be displayed.

19. Enforcement and removal of signs

- (1) If any sign displayed is in contravention of this by-law, the municipality may serve a notice on the owner or lessee of the sign, or the land owner on whose land the sign is erected or displayed, or person whose product or services are advertised, calling upon such person to remove such sign or carry out such alteration thereto or do such work as may be specified in such request or notice, within a time frame specified therein.
- (2) A notice served in terms of subsection (1) may be withdrawn or varied by the municipality, by agreement with the person so served, or failing such agreement, by the service of a further notice.
- (3) Should the municipality's directives, as set out in the notice, not be carried out within the time period specified therein, the municipality may, without further notice to the person upon whom the notice was served, remove or alter the sign or do such work as may be specified in such notice.
- (4) Any costs incurred by the municipality in removing signs, or in doing alterations or other works required in terms of a notice, may be recovered from the person on whom the notice was served.
- (5) Notwithstanding any other clause in this by-law, if a sign is, or is reasonably considered to be a danger to life or property, the municipality itself may, without prior notice and without a court order carry out or arrange for the removal of such sign.
- (6) Any costs incurred by the municipality in carrying out or arranging for the removal of such sign may be recovered from the owner or lessee of the sign, or the landowner on whose land the sign was erected, or the person whose product or services were advertised, jointly and severally.
- (7) Unlawful signs removed by the municipality may be reclaimed from the municipality on payment in full to it of any costs incurred by the municipality in the removal of the said sign, as well as payment of the costs of any tariffs incurred in the storage of such sign within two months.
- (8) Any unlawful signs removed by the municipality and not reclaimed within two months of the date of removal may be disposed of by the municipality to defray its removal or storage costs.

20. Service of notices

- (1) A notice issued by the municipality in terms of this by-law is deemed to be duly issued if an official of the municipality signed it.
- (2) Any notice or other document that is served on a person in terms of this by-law is regarded as having been duly served—
 - (a) when it has been delivered to that person personally;
 - (b) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of 16 years;
 - (c) when it has been posted by registered or certified mail to

word, word totdat die teendeel bewys word, geag sodanige teken te vertoon, of veroorsaak of toelaat dat dit vertoon word tensy die teendeel bewys word.

- (c) die eienaar is van enige grond of gebou waarop enige onwettige teken vertoon is of vertoon word, word totdat die teendeel bewys word, geag sodanige teken te vertoon, of veroorsaak of toelaat dat dit vertoon word.

19. Afdwing en verwydering van tekens

- (1) Indien enige teken wat vertoon word strydig is met hierdie verordening, kan die munisipaliteit 'n kennisgewing aan die eienaar of huurder van die teken, of die grondeienaar op wie se grond die teken opgerig is of vertoon word, of die persoon wie se produk of dienste geadverteer word, beteken om binne 'n gespesifiseerde tydraamwerk sodanige teken te verwyder of sodanige verandering daaraan aan te bring, of sodanige werk te doen wat in sodanige versoek of kennisgewing gespesifiseer word.
- (2) 'n Kennisgewing beteken ingevolge subartikel (1) kan deur die munisipaliteit teruggetrek of verander word met toestemming van die persoon aan wie dit beteken is, of by versuim van sodanige toestemming, met die betekening van 'n verdere kennisgewing.
- (3) Indien die voorskrifte van die munisipaliteit soos in die kennisgewing uiteengesit, nie binne die gespesifiseerde tydperk uitgevoer word nie, kan die munisipaliteit sonder verdere kennis die teken verwyder of verander of sodanige werk doen wat in sodanige kennisgewing gespesifiseer is.
- (4) Enige koste wat deur die munisipaliteit aangegaan is met die verwydering van tekens, of deur veranderinge of ander werk te doen wat ingevolge 'n kennisgewing vereis word, kan van die persoon aan wie die kennisgewing beteken is, verhaal word.
- (5) Ondanks enige bepalinge van hierdie verordening, indien 'n teken 'n gevaar vir lewe of eiendom is, of redelik beskou kan word om dit te wees, kan die munisipaliteit self, sonder vooraf kennisgewing en sonder 'n hofbevel, die verwydering van sodanige teken onderneem of reëlings daarvoor tref.
- (6) Enige koste wat deur die munisipaliteit vir die verwydering of reëlings vir die verwydering van sodanige teken aangegaan word, kan van die eienaar of huurder van die teken, of die grondeienaar op wie se grond die teken opgerig is, of die persoon wie se dienste geadverteer is, gesamentlik of afsonderlik verhaal word.
- (7) Onwettige tekens wat deur die munisipaliteit verwyder word, kan van die munisipaliteit teruggeëis word by volle betaling van enige koste wat deur die munisipaliteit met die verwydering van die genoemde teken aangegaan is, asook betaling binne twee maande van enige koste wat vir die bewaring van sodanige teken opgeloop het.
- (8) Enige onwettige tekens wat deur die munisipaliteit verwyder word en nie binne twee maande van die datum van verwydering teruggeëis word nie, kan deur die munisipaliteit mee weggedoen word om die verwyderings- of bewaringskoste te bestry.

20. Betekening van kennisgewings

- (1) 'n Kennisgewing ingevolge hierdie verordening word geag behoorlik onderteken te wees indien dit deur 'n amptenaar van die munisipaliteit onderteken is.
- (2) Waar enige kennisgewing of ander dokument ingevolge hierdie verordening aan enige persoon beteken moet word, word dit geag behoorlik beteken te wees indien—
 - (a) dit persoonlik aan hom of haar beteken is;
 - (b) dit by sy woonadres of besigheidsadres in die RSA, aan enige persoon klaarblyklik bo die eiendom van 16 jaar, gelaat is;

that person's known residential or business address in the Republic, and an acknowledgment of the posting thereof from the postal service is obtained;

- (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c);
- (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the land or business premises to which it relates;
- (f) in the event of a body corporate, when it has been delivered at the registered office of the business premises of the body corporate; or
- (g) when it has been delivered, at the request of that person, to his or her e-mail address.

(3) Service of a copy is deemed to be service of the original.

(4) When any notice or other document is served on the owner, occupier, or holder of any property, or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, occupier, or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.

21. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish liaison forums in a community for the purposes of encouraging a local community to participate in the implementation, development and enforcement of this by-law.
- (2) The forums contemplated in sub-section (1) may consist of—
 - (a) a member or members of an interest group or an affected person or community;
 - (b) a designated official or officials of the municipality; and
 - (c) a councillor from the relevant council committee.
- (3) The municipality may, in the implementation and enforcement of this by-law,—
 - (a) request the input of a forum;
 - (b) employ any skills or capacity that may exist in such a forum.
- (4) A forum, or a person or persons contemplated in sub-section (2), may, on own initiative, submit an input to the municipality for consideration.

22. Magistrate's court jurisdiction

Notwithstanding anything to the contrary contained in any law relating to Magistrates' Courts, a Magistrate shall have jurisdiction, on the application of the municipality, to make an order for the enforcement of any of the provisions of this by-law or of any approval, refusal or condition granted or applicable in terms hereof.

23. Exemptions

Notwithstanding the provisions of this by-law, the municipality may, on written application, exempt any person or class of persons from any or all of the requirements of this by-law and in considering such exemption it may impose any conditions or requirements it deems appropriate.

24. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now

(c) dit met aangetekende of gesertifiseerde pos aan sodanige persoon se bekende woon- of besigheidsadres, gepos is en bewys van sodanige bestelling van die Poswese ontvang is;

(d) sodanige persoon se adres in die RSA onbekend is, dit beteken is aan sy verteenwoordiger of agent in die RSA op die wyses bedoel in subartikels (a), (b) of (c);

(e) sodanige persoon se adres of dié van sy agent of verteenwoordiger in die RSA onbekend is deur die plasing daarvan op 'n opsigtelike plek op die grond of perseel waarop dit van toepassing is;

(f) sodanige persoon 'n beslote korporasie is, dit afgelewer is by die geregistreerde kantoor besigheidsadres, daarvan; of

(g) dit op versoek van daardie persoon gestuur is aan sy of haar e-pos adres.

(3) Betekening van 'n afskrif word geag betekening van die oorspronklike te wees.

(4) Wanneer 'n kennisgewing of ander dokument op die eienaar, okkuperder, of houer van eiendom of die reg in enige eiendom beteken word, is dit voldoende indien sodanige persoon in die kennisgewing of dokument beskryf word as die eienaar, okkuperder of houer van die eiendom of reg in eiendom en hoef hy of sy nie by name genoem te word nie.

21. Skakelforums in gemeenskappe

- (1) Die munisipaliteit mag skakelforums in 'n gemeenskap stig vir die doeleindes van aanmoediging van 'n gemeenskap om deel te neem aan die implementering, ontwikkeling en toepassing van hierdie verordening.
- (2) Die forums soos bedoel in subartikel (1) mag bestaan uit—
 - (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep of 'n geaffekteerde persoon of gemeenskap;
 - (b) 'n aangewese amptenaar of amptenare van die munisipaliteit; en
 - (c) 'n raadslid van die toepaslike raadskomitee.
- (3) Die munisipaliteit mag, tydens die implementering en toepassing van hierdie verordening—
 - (a) 'n forum versoek om insette te lewer;
 - (b) gebruik maak van enige kundigheid of kapasiteit wat binne sodanige forum mag bestaan;
- (4) 'n Forum, of 'n persoon of persone soos bedoel in subartikel (2) mag uit eie beweging insette aan die munisipaliteit voorlê vir oorweging.

22. Jurisdiksie van landdroshof

Ondanks enige andersluidende bepaling wat in enige wet met betrekking tot die landdroshof vervat is, het 'n landdros jurisdiksie om by aansoek deur die munisipaliteit, 'n bevel vir die toepassing van enige van die bepalings van hierdie verordening te maak, of van enige goedkeuring, weiering of voorwaarde wat ingevolge daarvan verleen of van toepassing is.

23. Vrystellings

Nieteenstaande die bepalings van hierdie verordening mag die munisipaliteit, op skriftelike aansoek, enige persoon of klas persone vrystel van enige of al die bepalings van hierdie verordening en tydens oorweging van sodanige aansoek om vrystelling kan enige voorwaardes of vereistes wat nodig geag word, opgelê word.

24. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigen van die afgeskafte munisipaliteite wat

incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

25. Transitional arrangements

- (1) Anything done under or in terms of any provision repealed by this by-law shall be deemed to have been done under the corresponding provisions of this by-law and the repeal in section 24 shall not affect the validity of anything done under the by-law so repealed.
- (2) Anything done prior to promulgation of this by-law, which was not done in terms of a provision repealed in this by-law and was unlawful, shall in the event of such act or sign still not complying with the provisions of this by-law, be unlawful and the municipality in such a case may take the necessary action in terms of section 19 hereof.

26. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

27. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Advertising and Signage by-law and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

ANNEXURE 1

AREAS OF CONTROL

Natural Area	MAXIMUM		PARTIAL	MINIMUM
	Rural Area (Outside urban edge)	Urban Area	Urban Area (Within urban edge)	Urban Area (Within urban edge)
Proclaimed nature reserve	Agricultural areas / zones	(a) Urban conservation areas (b) Within areas of special significance	(a) Central business districts (b) Outside areas of special significance	Industrial zones
Protected natural environment	Horticultural areas	Declared Heritage sites (rural and natural)	Mixed use commercial and residential areas	Designated transportation terminals
Game reserves	Rural small holdings	Graded buildings and places	Commercial ribbon development and activity corridors	Designated areas within undetermined zones
Proclaimed bird parks	Large private open spaces (e.g. golf courses)	Residential zones and adjacent road and rail reserves	Commercial and business districts and adjacent streets and rail reserves	Specific areas or sites designated as minimum control by way of a map prepared by the municipality
Forestry areas	Scenic drives	Mobility routes	Entertainment district or complexes with commercial zones	
River corridors	Scenic landscapes	Pedestrian malls and pedestrian squares	Sportsfields and stadia	

nou in die munisipaliteit ingelyf is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

25. Oorgangsbepalings

- (1) Enigiets wat gedoen is ingevolge enige bepaling van 'n verordening wat deur hierdie verordening herroep word, sal geag word as gedoen te wees ingevolge die ooreenstemmende bepalings van hierdie verordening en die herroeping in artikel 24 sal nie die geldigheid affekteer van enigiets wat gedoen is ingevolge die verordening wat as sodanig herroep is nie.
- (2) Enigiets wat voor die afkondiging van hierdie verordening gedoen is, wat nie ingevolge 'n bepaling gedoen is wat in hierdie verordening herroep is nie, en onwettig was, sal in die geval waar sodanige daad of teken nie aan die bepalings van hierdie verordening voldoen nie, onwettig wees en sal die munisipaliteit geregtig wees om ingevolge die bepalings van artikel 19 hiervan op te tree.

26. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne voorrang geniet.

27. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Reklame en Advertensietekens en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant

BYLAE 1

GEBIEDE VAN BEHEER

MAKSIMUM			GEDEELTELIK	MINIMUM
Natuurlike gebied	Landelike gebied (Buite Stadsrand)	Stedelike gebied	Stedelike Gebied (Binne Stadsrand)	Stedelike Gebied (Binne Stadsrand)
Geprokla-meerde Natuur-reservate	Landbou gebiede / sones	(a) Stedelike bewarings-gebiede (b) Binne gebiede ban spesiale betekenis	(a) Sentrale Sake distrikte (b) Buite gebiede van besondere betekenis	Nywerheidsone
Beskermede natuurlike omgewings	Tuinbou-kundige gebiede	Verklaarde Erfenisterreine (landelik en natuurlik)	Gemengde gebruik handels- en residensiële gebiede	Aangewese vervoer-terminusse
Wildreservate	Landelike kleinhoewes	Gegradeerde geboue en plekke	Handels strook ontwikkeling en aktiwiteits-korridors	Aangewese gebiede binne onbepaalde sones
Geprokla-meerde voëlparke	Groot private oop ruimtes (bv. golfbane)	Residensiële sones en aangrensende pad- en spoorweg reserwes	Handels- en sake distrikte en aangrensende strate en spoorweg reserwes	Spesifieke gebiede of terreine aangewys as minimum beheer by wyse van 'n kaart wat deur die munisipaliteit voorberei is
Bosbou gebiede	Uitsigpaaie	Mobiliteit roetes	Vermaaklikheid distrikte of komplekse met handel sones	
Rivier korridors	Natuurskoon	Voetganger deurloope en voetgangerpleine	Sportvelde en stadions	

Natural Area	MAXIMUM		PARTIAL	MINIMUM
	Rural Area (Outside urban edge)	Urban Area	Urban Area (Within urban edge)	Urban Area (Within urban edge)
1:100 Year Flood plains	Scenic features	School sites and institutional zones	Undetermined zones (including railway reserves, transport use zones)	
Wetlands	Municipal parks	Scenic features	Specific areas or sites designated as partial control by way of a map prepared by the municipality	
Scenic Drives	Urban edge zones as defined in the Urban Edge Policy	Scenic drives		
Greening of city network	Agricultural and horticultural areas and adjacent road and rail reserves	Gateways		
Specific areas or sites designated as maximum natural by way of a map prepared by the municipality	Specific areas or sites designated as maximum rural by way of a map prepared by the municipality	Public Open Spaces		
		Private Open Spaces		
		Urban small holdings		
		Intensive urban agriculture areas		
		Subsistence urban agriculture areas		
		1:100 Year flood plains		
		River corridors		
		Wetlands		
		Community facilities (excluding sports facilities and stadia)		
		Core flora conservation sites as identified by the National Botanical Institute		
		Special Business zones		
		Residential components of mixed use buildings		

MAKSIMUM			GEDEELTE-LIK	MINIMUM
Natuurlike gebied	Landelike gebied (Buite Stadsrand)	Stedelike gebied	Stedelike Gebied (Binne Stadsrand)	Stedelike Gebied (Binne Stadsrand)
1:100 Jaar-vloed vlaktes	Landskap-kenmerke	Skool terreine en institusionele sones	Onbepaalde sones (Insluitende spoorweg reserwes, vervoer gebruik sones)	
Moeraslande	Munisipale Parke	Landskap-kenmerke	Spesifieke gebiede of terreine aangewys as gedeeltelike beheer deur middel van 'n kaart wat deur die munisipaliteit voorberei is	
Uitsigpaaie	Stedelike randsones of soos omskryf in die Stedelike Rand Beleid	Uitsigpaaie		
Vergroening van stadnetwerk	Landbou- en Tuinboukundige gebiede en aangrensende pad- en spoorweg reserwes	Poorte		
Spesifieke gebied e of terreine aangewys as maksimum natuurlik by wyse van 'n kaart wat deur die munisipaliteit voorberei is	Spesifieke gebiede of terreine wat as maksimum landelik aangewys is by wyse van 'n kaart wat deur die munisipaliteit voorberei is	Openbare oopruimtes		
		Private Oopruimtes		
		Stedelike kleinhoewes		
		Intensiewe stedelike landbou-gebiede		
		Selfversorgende stedelike landbou-gebiede		
		1:100 Jaar vloedvlaktes		
		Rivier korridors		
		Moeraslande		
		Gemeenskaps-fasiliteite (met uitsluiting van sportfasiliteite en stadions)		
		Kern flora bewarings-terreine soos deur die Nasionale Botaniese Inst. geïdentifiseer		
		Spesiale handelsones		
		Woon-komponente van gemengde gebruik geboue		

Natural Area	MAXIMUM		PARTIAL	MINIMUM
	Rural Area (Outside urban edge)	Urban Area	Urban Area (Within urban edge)	Urban Area (Within urban edge)
		Specific areas or sites designated as maximum urban by way of a map prepared by the municipality		

**SCHEDULE 2
BILLBOARDS**

1. Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of Billboards, whether custom made or of standard design, is permitted only in areas of minimum and partial control. In addition Billboards must:
 - (a) if the proposed erf where the billboards are to be erected borders on class 2 and 3 roads the billboard may not be placed less than 5 metres from the property's boundary line. If the proposed site of erection of a billboard has been designated as a gateway then no billboards will be permitted within such gateway.
 - (b) comply with the standard conditions of approval set out in this by-law.
 - (c) not encroach over the boundary line of the property on which it is erected, whether such encroachment is aerial or on ground level.
 - (d) have a minimum clear height of 2,4m and a sign structure which does not exceed a maximum height of 7,5m above natural ground level.
 - (e) not exceed a maximum total size of 6 x 3m (18m²) provided that on any V-shaped structure, two such panels may be permitted.
 - (f) be displayed between the angles of 90° and 60° to the direction of oncoming traffic.
 - (g) be spaced a minimum distance apart as specified in section 9 of this by-law.
 - (h) if located at signalized traffic intersections : may not be erected or displayed within 50 metres of the perimeter of the intersection if unilluminated; and within 80 metres of the perimeter of the intersection if illuminated.
 - (i) if erected along the right hand side of a section of road, such that its graphics are visible to a driver traveling on the left hand side of the road, shall be deemed to have replaced the advertising opportunity that existed on the left hand side of the road.
 - (j) have a minimum letter or number height of 285mm.
2. The information content of a proposed advertisement will be measured in "bits". In calculating the information content of a proposed advertisement, the bit weights shown in the table below must be used.
3. The total bits in a proposed advertisement may not exceed 15.
4. No tri face signs are allowed.

MAKSIMUM			GEDEELTE-LIK	MINIMUM
Natuurlike gebied	Landelike gebied (Buite Stadsrand)	Stedelike gebied	Stedelike Gebied (Binne Stadsrand)	Stedelike Gebied (Binne Stadsrand)
		Spesifieke gebiede of terreine wat as maksimum stedelik aangewys is by wyse van 'n kaart deur die munisipaliteit voorberei		

**BYLAE 2
AANPLAKBORDE**

1. Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van aanplakborde, hetsy doelgemaak of van 'n standaard ontwerp, slegs in gebiede van minimum en gedeeltelike beheer toegelaat. Daarbenewens moet aanplakborde aan die volgende vereistes voldoen:
 - (a) indien die voorgestelde erf waar die aanplakbord opgerig gaan word aan 'n klas 2 of 3 pad grens, mag die aanplakbord nie minder as 5 meter van die erf grens van die eiendom geplaas word nie. Indien die voorgestelde terrein waarop 'n aanplakbord opgerig gaan word as 'n poort aangewys is, word geen aanplakborde binne sodanige poort toegelaat nie.
 - (b) die standaardvoorwaardes vir goedkeuring wat in hierdie verordening uiteengesit word.
 - (c) nie die grenslyn van die eiendom waarop dit opgerig is, oorskry, hetsy sodanige oorskrydings in die lug of op grondvlak is nie.
 - (d) 'n minimum vryhoogte van 2,4m en 'n struktuur hê wat nie 'n maksimum hoogte van 7,5m bokant die natuurlike grondvlak oorskry nie.
 - (e) nie 'n maksimum totale grootte van 6m x 3m (18m²) oorskry nie, met dien verstande dat twee sodanige panele op enige V-vormige enkelstruktuur toegelaat word.
 - (f) tussen die hoeke van 90° en 60° tot die rigting van aankomende verkeer vertoon word.
 - (g) 'n minimum afstand van mekaar gespaseer word soos vereis in artikel 9 van hierdie verordening.
 - (h) indien dit by gesinjaleerde verkeerskruisings geplaas word, mag dit nie binne 50m van die perimeter van die kruising opgerig of vertoon word indien dit nie verlig is nie; en nie binne 80m van die perimeter van die kruising indien dit verlig is nie.
 - (i) enige aanplakbord wat aan die regterkant van 'n gedeelte van 'n pad opgerig word sodat sy grafika van 'n bestuurder wat aan die linkerkant van die pad ry, sigbaar is, sal geag word die reklamegeleentheid wat aan die linkerkant van die pad bestaan het, te vervang.
 - (j) 'n minimum letter- of nommer hoogte van 285mm hê.
2. Die inligtingsinhoud van 'n voorgestelde teken sal in "bis" gemeet word. Wanneer die inligtingsinhoud van 'n voorgestelde teken bereken word, sal die bisgewigte wat in die onderstaande tabel getoon word, gebruik word.
3. Die totale bis in 'n voorgestelde teken mag nie 15 oorskry nie.
4. Geen driehoek aansigtekens is toelaatbaar nie.

ELEMENTS OF THE ADVERTISEMENT		BITS PER ELEMENT
Words	up to 4 letters	0.5
	5 - 8 letters	1.0
Numbers	more than 8 letters	2.0
	up to 4 digits	0.5
	5 - 8 digits	1.0
Logos, symbols and graphics	more than 8 digits	2.0
	smaller than 9m ²	0.5
	between 9 and 18m ²	1.0
	between 18 and 27m ²	1.5
	larger than 27m ²	2.0

SCHEDULE 3

LOCALITY BOUND FREESTANDING- AND COMPOSITE SIGNS

- (1) Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of locality bound freestanding- and composite signs are permitted only in urban areas of maximum, partial and minimum control. In addition:
- (a) Locality bound freestanding signs may only be permitted in the following instances:
- where business premises are set back 15 metres or more from the boundary of the road reserve; or
 - where it is not reasonably possible to affix appropriate signs to a building; or
 - where such a sign is necessary to allow the public to locate the entrance to business premises; or
 - where the existence of a freestanding composite sign may prevent the proliferation of signs.
2. Locality bound freestanding composite signs may not exceed 4,5 metres in height and in addition may not exceed 4,5m² in total area. This provision may be waived to a maximum height of 7,5 metres and a maximum total area of 10m² per side, having regard to the following factors:
- if such increase reduces the number of individual signs facing any one street boundary of the site, thereby minimising the visual impact on the surrounding environment;
 - if more than two significant roads approach the site in question;
 - the number of businesses which will be advertising on such sign;
 - the number of approach or exit routes to the site in question;
 - the applicable zoning of the area surrounding the site in question.
3. Service station freestanding signs must be locality bound and may only be erected or displayed at service stations adjacent to and directly accessible from the public road at which such a sign is directed and only one service station freestanding facility sign per street boundary may be permitted.
4. Service station freestanding signs may not exceed 7,5 metres in height and may not consist of more than eight advertising panels of 4,5m² each in total area. The provisions of this section may be waived to a maximum height of 16 metres and eight advertising panels not exceeding 6m² each in total area having regard to the factors mentioned in item 2 above. In areas of maximum control the maximum height is 4,5 metres and an area of 7,0m² on each side.

ELEMENTE VAN DIE TEKEN		BIS PER ELEMENT
Woorde	tot en met 4 letters	0.5
	5 - 8 letters	1.0
Getalle	meer as 8 letters	2.0
	tot en met 4 syfers	0.5
	5 - 8 syfers	1.0
Logos, simbole en grafika	meer as 8 syfers	2.0
	kleiner as 9m ²	0.5
	tussen 9 en 18m ²	1.0
	tussen 18 en 27m ²	1.5
	groter as 27m ²	2.0

BYLAE 3

LIGGINGSGEBONDE VRYSTAANDE- EN SAAMGESTELDE TEKENS

1. Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van liggingsgebonde vrystaande- en saamgestelde tekens slegs in stedelike gebiede van maksimum, gedeeltelike en minimum beheer toegelaat. Daarbenewens:
- (a) word liggingsgebonde vrystaande tekens slegs in die volgende gevalle toegelaat:
- waar sakepersele 15 meter of meer van die grens van 'n padreserwe geplaas is;
 - waar dit nie redelikerwys moontlik is om gepaste tekens aan 'n gebou aan die bring nie;
 - waar sodanige teken nodig is sodat die publiek die ingang tot sakepersele kan vind; en
 - waar die bestaan van 'n vrystaande samegestelde teken die vermenigvuldiging van tekens sal verhinder.
2. Liggingsgebonde vrystaande samegestelde tekens mag nie 4,5 meter in hoogte oorskry nie en mag daarbenewens nie 4,5m² in totale oppervlakte oorskry nie. Hierdie beperking kan verslap word tot 'n maksimum hoogte van 7,5 meter en 'n maksimum totale oppervlakte van 10m² per kant met inagneming van die volgende faktore:
- indien sodanige verhoging die aantal afsonderlike tekens wat op enige afsonderlike straatgrens van die terrein uitkyk, verminder om sodoende die visuele impak op die omliggende omgewing te minimaliseer;
 - indien meer as twee belangrike paaie die betrokke terrein nader;
 - die aantal besighede wat op sodanige teken gaan adverteer;
 - die aantal toegangs- of uitgangsroetes tot die betrokke terrein;
 - die toepaslike sonering van die gebied rondom die betrokke terrein.
3. Diensstasie vrystaande tekens moet liggingsgebonde wees en mag slegs opgerig of vertoon word by diensstasies aangrensend aan en wat regstreeks van die openbare pad waar sodanige teken opgerig word, toeganklik is, en slegs een diensstasie vrystaande fasiliteit teken per straatgrens sal toegelaat word.
4. Diensstasie vrystaande tekens mag nie 7,5 meter in hoogte oorskry nie en mag nie uit meer as agt teken panele van 4,5m² elk in totale oppervlakte bestaan nie. Hierdie beperking kan verslap word tot 'n maksimum hoogte van 16m en agt teken panele wat nie 6m² elk in totale oppervlakte oorskry nie met inagneming van die faktore genoem in item 2 hierbo. In areas van maksimum beheer is die maksimum hoogte van 4,5 meter van toepassing en 'n oppervlakte van 7,0m² aan weerskante.

SCHEDULE 4**SIGNS ATTACHED TO WALLS OF BUILDINGS: FLAT AND PROJECTING SIGNS**

Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of flat and projecting signs are permitted in all areas of maximum, partial or minimum control. In addition, flat and projecting signs may:

1. Not be allowed within 0,6 metres of the edge of a roadway nor may it extend to within 0.6 metres of the edge of a roadway.
2. Not project in front of a wall more than 1,5 metres in the case of a sign which has a clear height of more than 7,5 metres or more than 1 metre in the case of any lesser clear height.
3. Not project more than 250mm over a footway unless such sign has more than 2.4 metres clear height.
4. Not obstruct the view from any window or any other external opening of any building and no portion of any such sign may obstruct the opening or closing of any window, door or any other openings.
5. Not exceed 54m² in total area and may not exceed one-quarter of the overall area of the surface to which they are affixed or painted whichever is the lesser. This size restriction may be waived on condition that:
 - (a) an environmental impact assessment be submitted to the municipality indicating no detrimental environmental impact is envisaged;
 - (b) if it is proposed to erect or projecting sign in a conservation area, a heritage impact assessment be submitted indicating no detrimental impact in respect of heritage resources is envisaged; and
 - (c) only graphics designed and created by a suitably qualified consultant be displayed on such sign;
6. Be considered for approval on blank common boundary facades of non-residential buildings.
7. If the sign appears on public facades of any building—
 - (a) be so designed as to become an integral part of the building design; and
 - (b) when third party, only be permitted if custom-made and subject to the requirements of 5(a) to (c) above.

SCHEDULE 5**SKY SIGNS**

1. Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of sky signs whether custom made or of standard design, is permitted in areas of minimum control only. In addition, sky signs must:
 - (a) be limited to a maximum total size of 4,5m², provided that this size requirement may be waived up to a maximum of 18m² upon receipt of an environmental impact assessment indicating no detrimental environmental impact is envisaged; and
 - (b) not obstruct the view from any other building.
2. Sky signs along the top edge of the roof of cultural, historic or architecturally significant buildings will only be permitted if they are locality bound, unilluminated and consist of individual cut-out letters or logos.
3. The information content of a proposed advertisement will be measured in “bits”. In calculating the information contents of a proposed advertisement, the bit weights shown in the table below should be used.

BYLAE 4**ADVERTENSIES WAT AAN MURE VAN GEBOUE BEVESTIG WORD: PLAT EN UITSTEEKTEKENS**

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van plat en uitsteektekens in alle gebiede van maksimum-, gedeeltelike- of minimum beheer toegelaat. Daarbenewens, plat en uitsteektekens:

1. Word nie binne 0,6 meter van die rand van 'n pad toegelaat nie en mag ook nie tot binne 0,6m van die rand van 'n pad uitsteek nie.
2. Mag nie meer as 1,5 meter voor 'n muur uitsteek nie in die geval van 'n teken met 'n vryhoogte van meer as 7,5 meter of meer as 1m in die geval van enige vryhoogte wat minder is nie.
3. Mag nie meer as 250mm oor 'n voetpad uitsteek nie tensy sodanige teken 'n vryhoogte van meer as 2,4 meter het nie.
4. Mag nie die uitsig uit enige venster of enige ander eksterne opening van enige gebou belemmer nie en geen gedeelte van enige sodanige teken mag die oop- of toemaak van enige venster, deur of ander opening belemmer nie.
5. Mag nie 54m² in totale oppervlakte oorskry nie en nie een kwart van die algehele oppervlakte waarop hulle aangebring of geverf is, oorskry nie, watter een ook al die minste is. Daar kan van hierdie grootte beperking afgesien word op voorwaarde dat—
 - (a) 'n omgewingsimpakbeoordeling aan die munisipaliteit voorgelê word wat aandui dat geen nadelige omgewingsimpak verwag word nie;
 - (b) indien dit die voorneme is om 'n plat of uitsteekteken in 'n bewarings gebied op te rig, 'n erfenisimpakbeoordeling ingedien word wat aandui dat geen nadelige impak ten opsigte van erfenisbronne verwag word nie; en
 - (c) sodanige teken slegs grafika sal vertoon wat deur 'n paslik gekwalifiseerde konsultant ontwerp en geskep is.
6. Sal vir goedkeuring op oop gemeenskaplike grensfasades van nie-woon eiendomme oorweeg word.
7. Indien die teken op openbare fasades van enige gebou verskyn—
 - (a) so ontwerp wees dat dit 'n integrale deel van die ontwerp van die gebou word; en
 - (b) indien dit 'n derdepartyteken is, word dit slegs toegelaat indien dit doelgemaak is en onderhewig aan die vereistes van 5(a) tot (c) hierbo.

BYLAE 5**KIMTEKENS**

1. Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van kimtekens, hetsy doelgemaak of van 'n standaard ontwerp, slegs in gebiede van minimum beheer toegelaat en daarbenewens moet kimtekens:
 - (a) tot 'n maksimum totale grootte van 4,5m² beperk word, met dien verstande dat daar van hierdie groottevereiste tot 'n maksimum van 18m² afgesien kan word by ontvangs van 'n Omgewingsimpakbeoordeling wat aandui dat geen nadelige omgewingsimpak verwag word nie; en
 - (b) die uitsig van enige ander gebou nie belemmer word nie.
2. Word kimtekens langs die boonste rand van die dak van geboue van kulturele, historiese of argitektoniese belang slegs toegelaat indien dit liggingsgebonde, onverligte tekens is en uit afsonderlik uitgesnyde letters of logo's bestaan.
3. Word die inligtingsinhoud van 'n voorgestelde teken in “bis” gemeet; wanneer die inligtingsinhoud van 'n voorgestelde teken bereken word, moet die bis gewigte wat in die bostaande tabel getoon word, gebruik word.

4. The total bits in a proposed advertisement may not exceed 15.

Elements of the advertisement		Bits per element
Words	up to 4 letters	0.5
	5 - 8 letters	1.0
	more than 8 letters	2.0
Numbers	up to 4 digits	0.5
	5 - 8 digits	1.0
	more than 8 digits	2.0
Logos, symbols and graphics	smaller the 9m ²	0.5
	between 9 and 18m ²	1.0
	between 18 and 27m ²	1.5
	larger than 27m ²	2.0

SCHEDULE 6

ROOF SIGNS

- Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of roof signs is permitted in all urban areas of control except areas zoned for residential purposes in areas of maximum control. In addition:
 - The total area of any roof sign affixed flush onto or painted onto a roof of a building may not exceed one-quarter of the overall area of the roof to which it is affixed or painted.
 - When attached to the bottom edge of a roof or vertically midway on the roof of a building, such sign may not exceed 1 metre in height and its total area may not exceed 25% of the roof area to which it is affixed.
- It shall be permissible to affix a roof sign along the edge of a roof of a building, if such sign is composed of a single line of individual, cut-out letters, without visible bracing or support but may not be erected along more than two edges of such roof and may not exceed 3,6m² in total area (6 x 0,6m); with a maximum height of 1 metre.

SCHEDULE 7

SIGNS ON A VERANDAH, BALCONY, CANOPY, SUPPORTING COLUMNS, PILLARS AND POSTS

Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of signs on a verandah, balcony, canopy, supporting columns, pillars and posts may be permitted in all areas of control on condition that they also comply with the following:

- No such signs will be allowed on or over architectural features of buildings.
- Such signs may be affixed flat onto or painted on a parapet wall, balustrade or railing of a verandah or balcony, and beam or fascia of a verandah or balcony.
- The sign may not exceed 1m in height or project above or below or beyond either end of the surface to which it is affixed, or project more the 250mm in front of the surface to which it is affixed or project over a roadway or within 0,6 metres of the edge of the roadway.
- Such signs may be affixed flat onto or painted on supporting columns, pillars and posts. In this regard, no sign may project more than 50mm in front of the surface to which it is affixed and may not extend beyond any of the extremities of such column, pillar or post. Signs affixed flat onto non-rectangular supporting structures must be curved to fit the form of such structure.
- Only one sign per column, pillar or post will be allowed.
- Such signs suspended below the roof of a verandah, canopy or the floor of a balcony may not exceed 1,8 metres in length or 600mm in height.

4. Mag die totale bisse in 'n voorgestelde teken nie 15 oorskry nie.

Elemente van die teken		Bis per element
Woorde	Tot en met 4 letters	0.5m
	5-8 letters	1.0
	meer as 8 letters	2.0
Getalle	Tot en met 4 syfers	.5
	5-8 syfers	1.0
	meer as 8 syfers	2.0
Logos, simbole en grafika	kleiner as 9m ²	0.5
	tussen 9 en 18m ²	1.0
	tussen 18 en 27m ²	1.5
	groter as 27m ²	2.0

BYLAE 6

DAKTEKENS

- Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van daktekens in alle stedelike gebiede van beheer toegelaat behalwe gebiede wat vir residensiële doeleindes in gebiede van maksimum beheer gesoneer is. Daarbenewens:
 - moet die totale oppervlakte van enige dakteken wat gelykvakkig op 'n dak van 'n gebou aangebring of daarop gevef is, nie een kwart van die algehele oppervlakte van die dak waarop dit aangebring of gevef is, oorskry nie.
 - wanneer dit aan die onderrand van 'n dak of vertikaal halfpad op die dak van 'n gebou bevestig word, mag sodanige teken nie 1 meter in hoogte oorskry nie en sy totale oppervlakte mag nie 25% van die dakoppervlakte waaraan dit bevestig is, oorskry nie.
- Mag 'n dakteken langs die rand van 'n dak van 'n gebou bevestig word indien sodanige teken uit 'n enkel lyn van afsonderlik, uitgesnyde letters bestaan, sonder sigbare verspanning of ondersteuning, maar dit mag nie langs meer as twee rande van sodanige dak opgerig word nie en mag nie 3,6m² in totale oppervlakte (6 x 0,6m) oorskry nie; met 'n maksimum hoogte van 1 meter.

BYLAE 7

TEKENS OP 'N VERANDA, BALKON, SONDAK, STEUNKOLOMME, PILARE EN PALE

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting en/of vertoning van tekens op 'n veranda, balkon, sondak, steunkolomme, pilare en pale in alle gebiede van beheer toegelaat op voorwaarde dat hulle ook aan die volgende voorwaardes voldoen:

- Geen sodanige teken word op of oor argitektoniese kenmerke van geboue toegelaat nie.
- Sodanige tekens kan plat op 'n borswerings muur, balustrade of reling van 'n veranda of balkon, balk of fassie van 'n veranda of balkon aangebring of gevef word.
- Die teken mag nie 1 meter in hoogte oorskry nie of bokant of onder elke end van die oppervlakte waarop dit aangebring is, uitsteek nie, of meer as 250mm voor die oppervlakte waarop dit aangebring is of oor 'n pad of binne 0,6m van die rand van 'n pad uitsteek nie.
- Sodanige teken kan plat op steunkolomme, pilare en pale aangebring of gevef word. In hierdie verband mag geen teken meer as 50mm voor die oppervlakte waarop dit aangebring is, uitsteek nie en mag ook nie verby enige van die eindpunte van sodanige kolom, pilaar of paal uitsteek nie. Tekens wat plat op nie-reghoekige steunstrukture aangebring word, moet gerond wees om by die vorm van sodanige struktuur te pas.
- Slegs een teken per kolom, pilaar of paal sal toegelaat word.
- Sodanige teken wat onder die dak van 'n veranda, sondak of die vloer van 'n balkon opgehang word, mag nie 1,8 meter in lengte of 600mm in hoogte oorskry nie.

7. Every such sign must be at right angles to the building line.
8. No signs suspended under a canopy may extend beyond the external edge of the canopy or verandah to which it is attached.
9. All suspended signs must have a clear height of at least 2,4 metres.
10. Such signs on the roof of a verandah, canopy or balcony, excluding the main roof of a building, must be composed of a single line of freestanding individual, cut-out silhouette letters without visible bracing or other visible means of support and may not be erected along more than two edges of such roof of a verandah or balcony.

SCHEDULE 8

SIGNS ON BOUNDARY WALLS AND FENCES AND ON CONSTRUCTION SITE HOARDINGS

Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of signs on boundary walls and fences is permitted only for locality bound signs in urban areas of maximum, minimum or partial control and in addition:

1. In urban areas of maximum and partial control, the municipality may approve an application to affix a locality bound sign against a boundary wall only if the sign is indented into the wall or composed of individual, unilluminated cut-out letters or symbols fixed flat on such wall not projecting more than 50mm from the face of such wall.
2. In areas of minimum control, the municipality may approve—
 - (a) an application to affix a locality bound sign flat onto a boundary wall only if it does not project more than 50mm from the face of such wall; and
 - (b) an application to affix a locality bound flat sign with a maximum size of 0,5m² onto the permanent fence of an erf.
3. Third party and locality bound advertising on construction site hoardings and fences must comply with the following conditions:
 - (a) any one sign may not exceed a vertical dimension of 3 metres and total area of 18m² and in the case of construction site cladding, the graphic must comply with the requirements of the Advertising Standards Association of South Africa.
 - (b) any such sign may not project more than 100mm in front of the hoarding or fence to which it is affixed;
 - (c) it may not be illuminated in areas of maximum and partial control; and
 - (d) advertising will not be allowed on construction site hoardings and fences within the cone of vision of motorists at signalised traffic intersections.

SCHEDULE 9

HEADLINE POSTERS

Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of headline posters is permitted in all areas except natural and rural areas of maximum control. In addition:

1. Headline posters may not exceed 0,9m x 0,6m in area.
2. The commercial content of the poster may not exceed 20% of the area of the poster nor may such commercial lettering be larger than the main lettering in the remainder of the poster.
3. The posters may be attached to municipal electrical light poles only where approved by the municipality for the express purposes of these posters.

7. Elke sodanige teken moet reghoekig tot die boulyn wees.
8. Geen tekens wat onder 'n sondak opgehang word mag verby die eksterne rand van die sondak of veranda waaraan dit bevestig is, uitsteek nie.
9. Alle hangtekens moet 'n onbelemmerde hoogte van 2,4 meter hê.
10. Tekens op die dak van 'n veranda, sondak of balkon, met uitsondering van die hoofdak van 'n gebou, moet uit 'n enkellyn van vrystaande, afsonderlik uitgesnyde silhoeëtletters sonder sigbare verspanning of enige ander sigbare ondersteuningsmiddels bestaan en mag nie langs meer as twee rande van sodanige dak van 'n veranda of balkon opgerig word nie.

BYLAE 8

TEKENS OP GRENSMURE EN HEININGS EN OP BOUTERREIN SKUTTINGS

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting en of vertoning van tekens op grens mure en heinings slegs vir liggingsgebonde tekens in stedelike gebiede van maksimum, minimum of gedeeltelike beheer toegelaat en daarbenewens—

1. In stedelike gebiede van maksimum en gedeeltelike beheer, kan die munisipaliteit 'n aansoek om 'n liggingsgebonde teken teen 'n grensmuur aan te bring, slegs goedkeur indien die teken in die muur ingekeep word of uit afsonderlike, onverligte, uitgesnyde letters of simbole bestaan wat plat op sodanige muur aangebring word en nie meer as 50mm van die voorkant van sodanige muur uitsteek nie.
2. In gebiede van minimum beheer, kan die munisipaliteit die volgende goedkeur:
 - (a) 'n aansoek om 'n liggingsgebonde teken plat op 'n grensmuur aan te bring slegs indien dit nie meer as 50mm van die voorkant van sodanige muur uitsteek nie; en
 - (b) 'n aansoek om 'n liggingsgebonde plat teken met 'n maksimum grootte van 0,5m² op die permanente heining van 'n erf aan te bring.
3. Moet derdeparty- en liggingsgebonde reklame op bouterrein-skuttings en heinings aan die volgende voorwaardes voldoen:
 - (a) enige afsonderlike teken mag nie 'n vertikale afmeting van 3 meter en 'n totale oppervlakte van 18m² oorskry nie en in die geval van konstruksierrein bedekking moet die grafika voldoen aan die vereistes van die Reklamestandaarde Vereniging van Suid-Afrika.
 - (b) enige sodanige teken mag nie meer as 100mm voor die skutting of heining waarop dit aangebring word, uitsteek nie;
 - (c) dit mag nie in gebiede van maksimum en gedeeltelike beheer verlig word nie; en
 - (d) geen reklame mag op bouterreinskuttings en heinings wat binne die gesigsveld van motoriste by gesinjeleerde kruisings is, opgerig word nie.

BYLAE 9

PLAKKATE MET HOOFOPSKRIFTE

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van plakkaat met hoofopskrifte in alle gebiede behalwe natuurlike en landelike gebiede van maksimum beheer toegelaat. Daarbenewens:

1. Mag plakkaat met hoofopskrifte nie 0,9m x 0,6m in oppervlakte oorskry nie.
2. Mag die kommersiële inhoud van die plakkaat nie 20% van die oppervlakte van die plakkaat oorskry nie en die kommersiële letters mag nie groter as die hoof letterwerk in die res van die plakkaat wees nie.

4. Poster may not be affixed to traffic signal poles, or other poles which carry road traffic signs, or poles erected for any other purpose, or any other street furniture, wall, fences, trees, rocks or other natural features.
 5. Headline posters may not be pasted on municipal electric light poles but are to be mounted on board and affixed securely with stout string or plastic ties unless a permanent frame has been approved for this purpose.
 6. Only one headline poster per pole, regardless of which newspaper group it is, will be permitted.
 7. The number of posters as well as the designated areas for the display of headline posters as approved by the municipality must be strictly adhered to.
 8. All "special events" posters are to comply with the following:
 - (a) the name of the newspaper group, the "special event" and the date of the "special event" must appear on the posters in letters not less than 50mm in height;
 - (b) the special event posters may not be displayed more than 7 days before the date of the event and they must be removed within 24 hours after the date of the event shown on the poster.
 9. Headline posters and fastenings are to be removed on a daily basis failing which the posters will be removed, at the newspaper group's expense, in accordance with the standard tariff for removal of posters.
 10. The municipality may recover the costs of the removal of unauthorised posters, and the reinstatement of the surface from which such posters were removed, from the person responsible for the display of such posters or the newspaper group concerned.
 11. The municipality may remove any poster displayed in contravention of the abovementioned conditions.
 12. Any poster not removed on a daily basis or a poster relating to a "special event" by due date referred to in item 8(b) may be removed by the municipality.
 13. The display of unauthorised posters is illegal and the municipality may also remove such posters.
 14. The municipality may determine the costs involved for the removal of unauthorised posters..
 15. Application must be made on an annual basis by each newspaper group for permission to display such posters subject to an annual tariff per newspaper group.
 16. A deposit per newspaper group who wishes to display posters must be paid annually against which a charge for the removal of any poster which contravenes the by-law will be levied. In the event of the above deposit being exhausted, permission to display such poster may be withdrawn until a further deposit is submitted to the municipality.
3. Mag die plakkate aan munisipale elektriese ligpale bevestig word slegs op die plekke wat deur die munisipaliteit vir hierdie plakkate goedgekeur is.
 4. Plakkate mag nie aan verkeerseinpale, of ander pale waarop verkeerstekens aangebring is of wat vir enige ander doel opgerig is of enige ander straatuitrusting, muur, heinings, bome, rotse of ander natuurlike verskynsels bevestig word nie.
 5. Mag plakkate met hoofopskrifte nie op munisipale elektriese ligpale geplak word nie maar moet op 'n bord gemonteer word en met sterk tou of plastiese bind bande stewig vasgemaak word tensy 'n permanente raam vir hierdie doel goedgekeur is.
 6. Word slegs een plakkaat met hoofopskrifte per paal toegelaat, ongeag watter koerantgroep dit is.
 7. Moet daar streng aan die aantal plakkate asook die aangewese gebiede vir die vertoning van plakkate met hoofopskrifte soos deur die munisipaliteit goedgekeur, voldoen word.
 8. Moet alle "spesiale gebeurtenis"-plakkate aan die volgende voldoen:
 - (a) die naam van die koerant groep, die "spesiale gebeurtenis" en die datum van die "spesiale gebeurtenis" moet op die plakkate in letters wat nie minder as 50mm in hoogte is nie, verskyn.
 - (b) die plakkate vir spesiale gebeurtenisse mag nie meer as 7 dae voor die datum van die gebeurtenis vertoon word nie en moet binne 24 uur van die datum van die gebeurtenis wat op die plakkaat verskyn, verwyder word.
 9. Moet plakkate met hoofopskrifte en hulle hegstukke op 'n daaglikse grondslag verwyder word, by versuim waarvan die plakkate op die koerantgroep se koste in ooreenstemming met die standaardtarief vir die verwydering van plakkate verwyder sal word.
 10. Kan die munisipaliteit die koste vir die verwydering van ongemagtigde plakkate en die herstel van die oppervlakte waarvan sodanige plakkate verwyder is, van die persoon of persone wat vir die vertoning van sodanige plakkate verantwoordelik is, of die betrokke koerantgroep, verhaal.
 11. Mag die munisipaliteit enige plakkaat wat strydig met die bogenoemde voorwaardes vertoon word, verwyder.
 12. Mag enige plakkaat wat nie op 'n daaglikse grondslag verwyder word nie of 'n plakkaat wat met 'n "spesiale gebeurtenis" met die vervaldatum bedoel in item 8(b) verband hou, deur die munisipaliteit verwyder word.
 13. Is die vertoning van ongemagtigde plakkate onwettig en die munisipaliteit mag sodanige plakkate verwyder.
 14. Mag die munisipaliteit die koste wat by die verwydering van ongemagtigde plakkate betrokke is, bepaal.
 15. Moet aansoek om toestemming deur elke koerantgroep om sodanige plakkate te vertoon op 'n jaarlikse grondslag gedoen word onderhewig aan 'n jaarlikse geld per koerantgroep.
 16. Moet elke koerantgroep wie plakkate wil aanbring jaarliks 'n deposito betaal waarteen 'n koste vir die verwydering van enige plakkaat wat strydig met die verordening is, gehef sal word. In die geval waar die deposito verbruik is, moet toestemming om sodanige plakkaat te vertoon, teruggetrek word totdat 'n verdere deposito by die munisipaliteit ingedien is.

SCHEDULE 10**POSTERS, BANNERS, FLAGS AND BALLOONS**

Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of posters, banners and flags other than those referred to in Schedule 11, or balloons is permitted in all areas except natural- and rural areas and areas of maximum control. In addition:

BYLAE 10**PLAKKATE, BANIERE, VLAE EN BALLONNE**

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van plakkate, baniere en vlae ander dan dié genoem in Bylae 11, of ballonne in alle gebiede toegelaat behalwe in natuurlike- en landelike gebiede en gebiede van maksimum beheer. Daarbenewens:

1. The display of posters, banners, flags and balloons is prohibited on any bridge or across any public road, and along any road designated by the municipality, unless consent has been obtained from the municipality.
2. Posters, banners, flags and balloons may not be attached so as to interfere with or constitute a danger to passing pedestrians of vehicular traffic.
3. No banner, or flag-type banner may be larger than 5m², and no flag may be larger than 2m²; provided further that no flagpole may exceed a relevant height restriction of the zoning of the premises, up to a maximum of 8m above natural ground level, measured directly below the pole;
4. No poster, banner, flag, or balloon may be displayed within 30 metres of any road traffic sign or traffic signal.
5. Posters, banners, flags, or balloons are not to be affixed to trees, traffic signal poles, electrical or service authority distribution boxes, or other poles which carry road traffic signs, rock, other natural features, street furniture or other municipal property.
6. Banners, flags, or balloons may not be affixed in such a way that they unfairly prejudice other businesses or organisations or obscure any approved existing signs.
7. Only one banner per premises will be permitted unless the municipality's written permission is obtained for more than one.
8. A maximum of five flagpoles bearing national flags may be erected on the premises of an accommodation facility on a single residential erf;
9. Subject to the conditions laid down in paragraph 4, a maximum of three flags displaying the name, corporate symbol and nature of the premises on which it is displayed, may be allowed.
10. Posters, banners, flags and balloons not kept in a good condition may not be displayed and must be removed if notified in writing by the municipality.

SCHEDULE 11

POSTERS, BANNERS AND FLAGS ON PUBLIC ROADS AND PUBLIC PLACES

Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of posters, banners and flags in public roads or public places, for the purpose of advertising specific events, is permitted in all areas of control except natural and rural areas of maximum control. In addition—

1. Approval for third party advertising on posters, banners, flags and balloons may only be granted for a function or event conducted for religious, educational, social welfare, animal welfare, sporting, civic or cultural purposes or to a function or event relating to a Municipal, Provincial or Parliamentary election or referendum.
2. The name of the host organisation, the date and venue must appear on the material in letters not less than 50 mm in height.
3. Posters, banners and flags may only be erected to advertise the event and the name or emblem of a sponsor may not cover more than 20% of the surface of the material.
4. The municipality may levy a tariff to cover the cost for the removal of material which have been erected without the approval of the municipality given under the hand of an authorized official.
5. Posters, banners and flags may be displayed for a maximum period of fourteen days prior to the event and must be removed within 2 days from the date of the event or the last day thereof as applicable.
6. Posters with a maximum measurement of 80 cm x 50 cm must be mounted on a board and affixed securely with stout string or plastic fastening without damage caused to the poles. No securing material with a metal content is permitted.

1. Word die vertoning van plakkate, baniere, vlae en ballonne op enige brug of oor enige openbare pad verbied, en langs enige pad wat deur die munisipaliteit aangewys word, tensy spesifieke toestemming van die munisipaliteit verkry is.
2. Mag plakkate, baniere, vlae en ballonne nie so bevestig word dat dit verbygaande voetgangers of voertuigverkeer belemmer of 'n gevaar vir hulle inhou nie.
3. Mag geen banier, of vlag-tipe banier groter as 5m² wees nie en mag geen vlag groter wees as 2m² nie; verder mag geen vlagpaal die toepaslike hoogtebeperking van die sonering van die perseel oorskry nie tot 'n maksimumhoogte van 8 meter bo die natuurlike grondvlak, gemeet direk onder die vlagpaal nie.
4. Mag geen plakkaat, banier, vlag of ballon binne 30 meter van enige padverkeersteken of verkeersein vertoon word nie.
5. Mag plakkate, baniere, vlae en ballonne nie aan bome, verkeer seinpale, elektriese of diensowerheidsdistribusiekaste, of ander pale wat verkeerstekens dra, rotse, ander natuurlike verskynsels, straat uitrusting of ander munisipale eiendom bevestig word nie.
6. Mag plakkate, baniere, vlae en ballonne nie op so 'n wyse bevestig word dat hulle ander besighede of organisasies op 'n onregverdige wyse sal benadeel of enige goedgekeurde bestaande advertensies sal belemmer nie.
7. Sal slegs een banier per perseel toegelaat word tensy die munisipaliteit se skriftelike toestemming vir meer as een banier verkry word.
8. 'n Maksimum van 5 vlagpale bevattende nasionale vlae mag opgerig word op die perseel van 'n verblyfonderneming op 'n enkelresidensiële perseel;
9. Onderhewig aan die bepalings van paragraaf 4 mag 'n maksimum van drie vlae vertoon word waarop die naam, korporatiewe simbool of die aard van die besigheid op die perseel waarop dit vertoon word, aangedui word.
10. Plakkate, baniere, vlae en balonne wat in 'n toestand van verval is mag nie vertoon word nie en moet op kennisgewing van die munisipaliteit verwyder word.

BYLAE 11

PLAKKATE, BANIERE EN VLAE IN OPENBARE PAAIE EN OPENBARE PLEKKE

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening word die oprigting of vertoning van plakkate, baniere of vlae in openbare paaie en plekke in alle gebiede van beheer toegelaat behalwe natuurlike en landelike gebiede van maksimum beheer. Daarbenewens—

1. Sal goedkeuring vir derdeparty reklame op plakkate, baniere, vlae en ballonne slegs vir 'n funksie of byeenkoms vir godsdienstige, opvoedkundige, maatskaplike welsyns-, dierewelsyns-, sport-, burgerlike en kulturele doeleindes verleen word, of aan 'n funksie of byeenkoms wat met 'n Munisipale, Provinsiale of Parlementêre verkiesing of referendum verband hou. Die vertoning van sodanige baniere moet aan die munisipaliteit se standaard voorwaardes met betrekking tot die vertoning van baniere soos hieronder uiteengesit, voldoen.
2. Moet die naam van die gasheer organisasie, die datum en plek van die funksie in letters van nie minder nie as 50 mm in hoogte op die materiaal verskyn.
3. Plakkate, baniere en vlae mag slegs opgerig word om die byeenkoms te adverteer en die naam of embleem van die borg mag nie meer as 20% van die oppervlakte van die materiaal beslaan nie.
4. Die munisipaliteit mag 'n tarief hef om die koste te dek vir die verwydering van materiaal wat sonder die goedkeuring van die munisipaliteit onder die hand van 'n gemagtigde amptenaar uitgereik is.
5. Plakkate, baniere en vlae mag nie meer as 14 dae voor die datum van die funksie/byeenkoms vertoon word nie en moet binne 2 dae vanaf

7. Posters, banners and flags, excluding election posters and flags, may only be erected in the roads, or places as indicated by the municipality and may not be erected in residential areas or on bridges. No political banners will be allowed.
8. Only one poster or flag per organisation may be erected on every second streetlight pole.
9. Posters and flags must be erected at a uniform height of approximately 2 metres.
10. No posters, banners or flags may be affixed to trees, traffic signs, traffic signals, central ridges, existing advertising signs or any municipal buildings or over hydrant identification signs.
11. No posters, banners and flags may be displayed within 30 metres of any road traffic sign or traffic signal.
12. All materials used to affix the posters must be removed together with the posters.
13. The municipality may remove any indecent or torn posters, banners or flags, or any posters, banners or flags which create a traffic hazard in the opinion of the municipality.
14. The municipality is exempted from claims that may be instituted against the municipality as a result of the display of posters, banners and flags.
15. The display of posters, banners and flags purely for commercial advertising is not permitted, provided that any poster, banner or flag which relates to a sport, the arts, or cultural event may be permitted, despite such posters, banners or flags containing commercial elements. The commercial element may not exceed 20% of the extent of the poster, banner or flag.
16. Organisations or persons who obtained approval to display posters or flags must pay a deposit as determined by the municipality, which shall entitle that person to display the said poster or flag for a maximum period of 14 days, or such time as stipulated by the municipality. No poster or flag may be displayed without such deposit having been paid.
17. The municipality may remove or request the applicant to remove all posters or flags should any of the above conditions not be complied with.
18. Posters or flags that are not removed by the due date may be removed by the municipality in which case the deposit paid will be forfeited to the municipality.
19. Banners will be erected or removed by the municipality at a rate as approved from time to time and the banner must comply with the specifications as laid down by the municipality.

SCHEDULE 12

ESTATE AGENT SIGNS

Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of estate agent signs is permitted in all areas except natural areas of maximum control. In addition:

1. Advertising signs by estate agents may not be displayed unless written approval for a sole mandate or dual mandate has been obtained from the owner of property on which such signs are erected.
2. "Show House" signs may be displayed only from 12h00 on Friday

- die datum van die funksie of die laaste dag daarvan, soos van toepassing, verwyder word.
6. Plakkate met 'n maksimum afmeting van 80 cm x 50 cm moet op 'n bord gemonteer word en met sterk tou of plastiek bindstukke stewig vasgemaak word en op so 'n wyse vasgemaak word dat dit nie die pale waaraan dit geheg word beskadig nie. Geen bindmateriaal met 'n metaal inhoud word toegelaat nie.
 7. Plakkate, baniere en vlae uitgesonderd verkiesingsplakkate en vlae, mag slegs in die strate of plekke soos deur die munisipaliteit aangedui, aangebring word en mag nie in residensiële gebiede en op brúe aangebring word nie. Geen politieke baniere word toegelaat nie.
 8. Slegs een plakkaat per organisasie mag teen elke tweede straatlig paal opgerig word.
 9. Plakkate moet op 'n eenvormige hoogte van ongeveer 2 m opgerig word.
 10. Geen plakkate, baniere of vlae mag op bome, middelmannetjies, verkeerstekens, verkeerseine, bestaande advertensie tekens of teen enige ander munisipale eiendom of oor brandkraan-aanduidings tekens aangebring word nie.
 11. Geen plakkaat, banier of vlag mag binne 30 meter van enige padverkeerstekens of verkeersein vertoon word nie.
 12. Alle hegmateriaal moet saam met die plakkaat verwyder word.
 13. Die munisipaliteit mag enige aanstootlike of stukkende plakkate, baniere of vlae en wat in die mening van die munisipaliteit 'n verkeersgevaar veroorsaak, verwyder.
 14. Die munisipaliteit word gevrywaar teen enige eise wat as gevolg van die vertoon van plakkate, baniere of vlae ingestel mag word.
 15. Die vertoning van plakkate, baniere en vlae uitsluitlik vir kommersiële reklame word nie toegelaat nie, met dien verstande dat plakkate, baniere en vlae wat met 'n sport, die kunste of 'n kulturele gebeurtenis verband hou, toegelaat kan word ten spyte daarvan dat dit 'n kommersiële elemente bevat. Die kommersiële elemente mag nie 20% van die oppervlakte van die plakkate, baniere of vlae oorskry nie.
 16. Organisasies of persone wat goekeuring verkry het om plakkate of vlae op te rig moet 'n deposito betaal soos deur die munisipaliteit bepaal, wat die persoon die reg gee om die plakkate vir 'n maksimum van 14 dae of sodanige ander tydperk deur die munisipaliteit bepaal word, te vertoon. Geen plakkaat of vlag mag sonder dat sodanige deposito betaal is vertoon word nie.
 17. Die munisipaliteit mag alle plakkate, baniere en vlae verwyder of die applikant versoek om dit te verwyder indien die bogenoemde voorwaardes nie aan voldoen word nie.
 18. Plakkate, baniere of vlae wat nie teen die vervaldatum verwyder is nie, mag deur die munisipaliteit verwyder word met verbeuring van die deposito betaal.
 19. Baniere sal deur die munisipaliteit opgerig en verwyder word teen betaling van tariewe soos van tyd tot tyd goedgekeur, en die banier moet aan die spesifikasies voldoen soos deur die munisipaliteit voorgeskryf.

BYLAE 12

EIENDOMSAGENT TEKENS

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van eiendomsagent tekens in alle gebiede behalwe natuurlike gebiede van maksimum beheer toegelaat. Daarbenewens:

1. Eiendomsagent tekens mag nie vertoon word alvorens skriftelike goedkeuring verkry is vir 'n enkel- of meervoudige mandaat van die eienaar van die perseel waarop sodanige tekens opgerig staan te word.
2. Mag "skouhuistekens" slegs van 12:00 op Vrydag tot 20:00 op

- to 20h00 on Sundays or on Thursdays and Mondays where either the Friday following the Thursday, or the Monday or both are public holidays.
3. Estate Agent signs may not be affixed to trees, traffic signals, street poles or other poles which carry road traffic signs, walls, fences, rocks, other natural features or landscaped areas, street furniture, or other Municipal property, unless such other display is authorised by the municipality in writing.
 4. On each sign, the wording "On Show", "Show House", "Show Flat" or "Show Plot" with the Agency's name and directional arrow must be displayed.
 5. Signs may be displayed on stakes making use of a design approved by the municipality. Estate Agent signs may not be displayed on concrete, premix or paved surfaces. It is not permissible for stakes to penetrate the ground deeper than 15cm.
 6. Estate Agent signs may not exceed 0,3m² in total area.
 7. A maximum of one "For Sale" sign per estate agency may be displayed at single residential premises, except at a corner stand where two signs may be displayed; provided further that a maximum of six "For Sale" signs may be displayed simultaneously at such residential premises.
 8. Estate Agent signs may not be displayed along Scenic Drives or on any bridge, public park or public open space.
 9. A maximum of ten directional signs per show house / flat / plot may be displayed along class 2 or 3 roads, excluding roads referred to in item 7 above.
 10. No Estate Agent sign may obscure a road traffic sign.
 11. No Estate Agent sign may be erected on center islands.
 12. No Estate Agent sign may be erected in such a way that any part of it is closer than 1,5m from a road verge.
 13. Directional signs may be displayed along main routes only, being the shortest route from a main road to the property.
 14. No Estate Agent signs may be erected on any tarred area of pavements.
 15. "Sold" / "For Sale" / "To Let" signs may be erected flush against the fence or wall of the property.
 16. "Sold" signs may be displayed flush against the fence or wall of the property for a maximum period of one month only.
 17. No signs indicating anything other than property for sale may be erected or displayed by Estate Agents.
 18. Estate Agencies must apply annually for permission to display Estate Agent signs and approval may be subject to payment of an annual tariff in accordance with the municipality's Schedule of Tariffs .
 19. A deposit may be required by the municipality against which a charge for the removal of any sign which contravenes the by-law will be levied. In the event of the above deposit being exhausted, permission to display such signage may be withdrawn until a further deposit is paid to the municipality.
 20. Any Estate Agent sign unlawfully erected, or in contravention of the provisions of this Schedule, will be subject to a charge by the municipality; in the event of the said sign not being removed by the municipality, photographic evidence of the unlawful sign may be obtained by the municipality prior to levying the said charge.
- Sondag vertoon word of op Donderdae en Maandae waar die Vrydag volgende op die Donderdag of die Maandag of beide sodanige dae openbare vakansiedae is.
3. Mag eiendomsagent tekens nie aan bome, verkeerseinpale, straat pale of ander pale wat verkeerstekens dra, mure, heinings, rotse, ander natuurlike verskynsels of verfraaide gebiede, straatuitrusting of ander munisipale eiendom bevestig word tensy sodanige ander vertoning skriftelike deur die munisipaliteit gemagtig word.
 4. Moet die bewoording "Op Skou", "Toon huis", "Toon woonstel" of "Toon erf" met die agentskap se naam en rigtingpyltjie op elke teken vertoon word.
 5. Kan tekens op penne vertoon word deur 'n ontwerp te gebruik wat deur die munisipaliteit goedgekeur is. Eiendomsagent tekens mag nie op beton-, voormengsel- of geplaveide oppervlakte vertoon word nie. Die penne mag nie dieper as 15cm in die grond ingedryf word nie.
 6. Mag eiendomsagent tekens nie 0,3m² in totale oppervlakte oorskry nie.
 7. 'n Maksimum van een "Te Koop" teken per eiendomsagentskap mag 'n op 'n enkelresidensiële perseel vertoon word, behalwe op 'n hoekerf, waar twee tekens vertoon mag word; met dien verstande verderdat 'n maksimum van ses "Te Koop" tekens tegelykertyd op sodanige perseel vertoon mag word.
 8. Mag eiendomsagent tekens nie langs uitsigpaaie of enige brug, in 'n openbare park of openbare oopruimte vertoon word nie.
 9. 'n Maksimum van 10 rigtingstekens per toonhuis/-woonstel/-erf mag langs klas 2 of 3 paaie vertoon word, met uitsluiting van paaie bedoel in item 7 hierbo.
 10. Mag geen eiendomsagent teken 'n padverkeersteken belemmer nie.
 11. Mag geen eiendomsagent teken op middeleilande vertoon word nie.
 12. Mag geen eiendomsagent teken op so 'n wyse opgerig word dat enige gedeelte daarvan nader as 1,5m van 'n straatrand is nie.
 13. Moet rigtingaanwyser slegs langs hoofroetes vertoon word wat die kortste roete van 'n hoofweg na die eiendom is.
 14. Mag geen eiendomsagent tekens op enige geteerde gedeeltes van sypaadjies opgerig word nie.
 15. Moet "Verkoop"/"Te Koop"/"Te Huur"- tekens gelykvlakkig teen die heining of muur van die eiendom opgerig word.
 16. Kan "Verkoop" tekens gelykvlakkig teen die heining of muur van 'n eiendom vir 'n maksimum tydperk van twee weke vertoon word.
 17. Mag geen tekens wat enigiets anders as eiendom te koop aandui, deur eiendomsagente of agentskappe opgerig of vertoon word nie.
 18. Moet elke eiendomsagentskap op 'n jaarlikse grondslag aansoek doen om toestemming om eiendomsagent tekens te vertoon en goedkeuring is onderhewig aan betaling van 'n jaarlikse geld ooreenkomstig die munisipaliteit se Skedule van Tariewe.
 19. Die munisipaliteit mag 'n deposito vereis waarteen die koste vir die verwydering van enige teken wat strydig met die verordening is, gehef sal word. In die geval waar die genoemde deposito verbruik is sal toestemming om sodanige teken te vertoon, teruggetrek word totdat 'n verdere deposito aan die munisipaliteit betaal is.
 20. Is enige eiendomsagent teken wat onwettig of in stryd met die bepaling van hierdie Bylae opgerig word, onderhewig aan 'n koste deur die munisipaliteit; in geval die teken nie deur die munisipaliteit verwyder word nie, mag fotografiese bewys van die onwettige teken deur die munisipaliteit verkry word alvorens die bedoelde koste gehef word.

SCHEDULE 13**LOOSE PORTABLE SIGNS**

Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of loose portable signs is permitted in areas of minimum and partial control as well as designated areas within urban areas of maximum control. In addition:

1. Loose portable signs may not be placed in a road reserve or in public open spaces without the written permission of the municipality.
2. The municipality may remove and impound loose portable signs placed without permission in a road reserve or on Municipal property. Owners can recover their signs on payment of the prescribed tariff as determined the municipality which will be used to defray the cost of removal, storage and transportation.
3. The following criteria will apply in respect of an application in terms of item 1:
 - (a) that it does not pose a hazard in terms of safety to the public;
 - (b) that it does not obstruct or cause inconvenience to the public either by its physical size or location;
 - (c) that it does not unfairly prejudice other traders;
 - (d) that the loose portable sign or proposed number thereof does not detract from the amenity of the local streetscape or local environment;
 - (e) that it is intended solely to advertise the name of the business, goods or services for sale from the advertiser's premises;
 - (f) that the maximum dimensions of the proposed loose portable sign must be 1,2m (height) x 0,6m (width).
 - (g) that it may be placed directly in front of the advertiser's premises, provided that the above criteria are met; and
 - (h) that a minimum clear footway width of 1,8 metres must remain clear and 2,5 metres in the central business district and sidewalks with high pedestrian volumes.
4. The municipality may demarcate areas within the road reserve or on municipal property where, during normal trading hours, applicants may then place the approved loose portable signs. The said signs must be removed outside normal trading hours and stored away from public view.
5. The municipality may levy tariffs for displaying the loose portable signs, which tariffs shall be payable in advance for a maximum period of six months.
6. Applicants will be required to indemnify the municipality against any claims from third parties that may arise, due to the placement of loose portable signs within the road reserve or on municipal property.
7. Notwithstanding the above, the municipality may cause the removal or impoundment of the sign or signs should the applicant contravene any of the above conditions.

SCHEDULE 14**AERIAL SIGNS**

Subject to approval in terms of this by-law, the erection display of aerial signs is permitted only in urban areas of partial or minimum control. In addition:

1. No aerial signs affixed to any building or structure may be flown at a height of more than 45 metres from the surface measured from ground level.

BYLAE 13**LOS DRAAGBARE TEKENS**

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van los draagbare tekens in gebiede van minimum en gedeeltelike beheer asook aangewese gebiede binne stedelike gebiede van maksimum beheer toegelaat. Daarbenewens:

1. Mag los draagbare tekens nie in 'n padreserwe of in openbare oopruimtes sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit toegelaat word nie.
2. Kan die munisipaliteit los draagbare tekens wat sonder die munisipaliteit se goedkeuring in 'n padreserwe of op eiendom in die munisipaliteit se besit geplaas word, verwyder en daarop beslag lê. Eienaars kan hulle tekens by betaling van die voorgeskrewe tarief soos deur die munisipaliteit bepaal terugkry, welke bedrag gebruik sal word om die koste van verwydering, bewaring en vervoer te dek.
3. Die volgende kriteria sal van toepassing wees ten opsigte 'n aansoek ingevolge item 1:
 - (a) dit nie 'n gevaar ten opsigte van veiligheid vir die publiek inhou nie;
 - (b) dit nie die publiek vanweë die fisiese grootte of die ligging van die teken, belemmer of verontref nie;
 - (c) dit nie ander handelaars onregverdig benadeel nie;
 - (d) dit, of die voorgestelde aantal daarvan, nie aan die aantreklikheid van die plaaslike straatlandskap of plaaslike omgewing afbreuk doen nie;
 - (e) dit alleenlik gebruik word om die naam van die besigheid, goedere of dienste te koop vanaf die adverteerder se perseel, te adverteer;
 - (f) die maksimum afmetings daarvan 1,2m (hoog) x 0,6m (wyd) is;
 - (g) dit direk voor die adverteerder se perseel geplaas word, met dien verstande dat daar aan die bogenoemde kriteria voldoen word; en
 - (h) 'n minimum onbelemmerde looppad wydte van 1,8 meter aangrensend aan die teken oop gehou word en 2,5 meter in die sentrale sakekern en sypaadjies met hoë voetganger volume.
4. Kan die munisipaliteit gebiede in die padreserwe of op munisipale eiendom afbaken vir los draagbare tekens, waar aansoekers dan die goedgekeurde los draagbare teken gedurende gewone handelsure kan plaas. Die teken moet buite die gewone handelsure verwyder word en bewaar word waar dit nie deur die publiek gesien kan word nie.
5. Kan die munisipaliteit tariewe hef vir die vertoning van los draagbare tekens, welke tariewe vooruit betaalbaar sal wees vir 'n maksimum tydperk van ses maande.
6. Moet aansoekers die munisipaliteit teen enige eise vir derde partye wat weens die plasing van los draagbare tekens in die padreserwe of op munisipale eiendom mag ontstaan, vrywaar.
7. Ondanks die bogenoemde, kan die munisipaliteit los draagbare teken(s) verwyder en daarop beslag lê indien die aansoeker enige van die bogenoemde voorwaardes oortree.

BYLAE 14**LUGTEKENS**

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van lugtekens slegs in stedelike gebiede van gedeeltelike of minimum beheer toegelaat. Daarbenewens:

1. Mag geen lugtekens wat aan enige gebou of struktuur bevestig is teen 'n hoogte van meer as 45m van die oppervlakte wat vanaf die grondvlak gemeet word, vertoon word nie.

2. Aerial signs may not be flown above a public road.

SCHEDULE 15

TRANSIT ADVERTISING

Subject to approval in terms of this by-law, the erection or display of transit signs is permitted only in urban areas of partial or minimum control. In addition:

1. The parking of a transit sign which is visible from a public road or a public place for the purpose of third-party advertising is prohibited, except if it is displayed on a designated display site approved in terms of this by-law.
2. Transit signs parked on private property for the purpose of storage must be positioned in such a manner as not to be visible from a street or public place.
3. The advertising panel or portion of the vehicle used for transit advertising may not exceed a cumulative total of 18m² in areas of partial control, which size may be increased to a maximum size of 36m² in areas of minimum control.
4. The municipality may designate sites in areas of partial and minimum control for transit advertising and may publish notices indicating such sites.
5. Notwithstanding any provisions of this by-law, the municipality may, without prior notice remove any unauthorised transit signs from municipal property, and, in the case of unauthorised transit advertising on private property, the municipality may serve a notice ordering the removal thereof in terms of this by-law.
6. Transit signs must be fixed to the ground at the parking location.

SCHEDULE 16

SIGNS ON MUNICIPAL LAND OR BUILDINGS

1. No sign may be displayed or erected on municipal land or buildings without the written permission of the municipality.
2. The following specific conditions and criteria will apply to the signs mentioned in items (a) to (c) below:

(a) *Commercially sponsored signs other than those in section 13(10)*

Notwithstanding the area of control within which it is proposed to erect a commercially sponsored sign on municipal land or buildings, and subject to compliance with all other provisions of this by-law, the municipality may consider a commercially sponsored sign for approval, subject to the following:

- (i) community needs or goals must be identified or adopted by the municipality and if such needs can be addressed either entirely or in part by the granting of concessions to particular persons for the erection of commercially sponsored signs, the municipality may call for public input on such community needs or goals and the related advertising opportunity.
- (ii) in order to identify such community needs or goals, the municipality and other interested authorities must consult prior to proposals being invited, so as to establish conditions, criteria and constraints in respect of such advertising.
- (iii) the municipality's Supply Chain Management Policy will apply.
- (iv) that any proposal be evaluated on the following factors:

2. Mag lugtekens nie bokant 'n openbare pad vertoon word nie.

BYLAE 15

TRANSITO-REKLAME

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting of vertoning van transitoreklame slegs in stedelike gebiede van gedeeltelike of minimum beheer toegelaat. Daarbenewens:

1. Word die parkering van 'n transitoteken wat van 'n openbare pad of 'n openbare plek vir die doel van derdeparty reklame sigbaar is, verbied behalwe indien dit op 'n aangewese reklameterrein vertoon word wat ingevolge hierdie verordening goedgekeur is.
2. Moet transitotekens wat op private eiendom vir stoordoeleindes geparkeer word, so geplaas word dat dit nie van 'n straat of openbare plek sigbaar is nie.
3. Mag die tekenpaneel of gedeelte van die voertuig wat vir transitoreklame gebruik word nie 'n kumulatiewe totaal van 18m² in gebiede van gedeeltelike beheer oorskry nie, welke grootte tot 'n maksimum grootte van 36m² in gebiede van minimum beheer verhoog kan word.
4. Kan die munisipaliteit terreine in gebiede van gedeeltelike en minimum beheer vir transitoreklame aanwys en sodanige terreine adverteer.
5. Ondanks enige bepalings van hierdie verordening, kan die munisipaliteit sonder vooraf kennisgewing enige ongemagtigde transitotekens van munisipale eiendom verwyder, en in die geval van ongemagtigde transitoreklame op private eiendom, kan die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening 'n kennisgewing vir die verwydering beteken.
6. Moet transitotekens op die grond by die plek waar dit geparkeer word, vasgemaak word.

BYLAE 16

TEKENS OP MUNISIPALE GROND OF GEBOUE

1. Geen teken mag op grond in munisipale besit opgerig word sonder die toestemming van die munisipaliteit nie.
2. Die volgende spesifieke voorwaardes en kriteria sal geld ten opsigte van tekens soos vermeld in (a) tot (c) hieronder:

(a) *Kommerseel geborgde tekens, behalwe dié bedoel in artikel 13(10)*

Nieteenstaande die gebied van beheer waarin daar beoog word om 'n kommersieel geborgde teken op munisipale grond op te rig, en onderhewig aan die nakoming van al die ander bepalings van hierdie verordening, kan die munisipaliteit 'n kommersieel geborgde teken vir goedkeuring onderhewig aan die volgende oorweeg—

- (i) openbare of gemeenskaplike behoeftes of doelwitte moet deur die munisipaliteit geïdentifiseer word of aanvaar word en indien sodanige behoeftes geheel en al of gedeeltelik aangespreek kan word deur vergunnings aan spesifieke persone vir die oprigting van kommersieel geborgde tekens toe te staan, kan die munisipaliteit publieke insette vir sodanige openbare of gemeenskapsbehoefes of doelwitte en die reklamegeleentheid wat daarmee verband hou, aanvra.
- (ii) ten einde sodanige openbare of gemeenskapsbehoefes of doelwitte te identifiseer, sal die munisipaliteit of ander belangstellende owerhede geraadpleeg word voordat die voorstelle aangevra word, ten einde die voorwaardes, kriteria en beperkings ten opsigte van sodanige reklame te bepaal.
- (iii) die munisipaliteit se Voorsieningskanaal Beleid sal toegepas word.

- (aa) the adherence to the principles of this by-law; (bb) the design contribution;
 - (cc) the best community benefit offered;
 - (dd) the creativity and public safety; (ee) the permanence of the contribution to the community goals or needs; and
 - (ff) the recovery cost over the period of the erection of the sign as opposed to the largest advertising opportunity or financial gain.
- (v) when contributions in kind are to be recovered by the municipality, a conversion thereof to a monetary contribution to the municipality's income base will be assessed.
 - (vi) the municipality, as landowner, reserves the right not to proceed with any proposal prior to final approval thereof and the call for invitations for proposals in any respect shall not be regarded as decision by the municipality to proceed with the erection of a sign in respect of a specific site.
 - (vii) once accepted, any sign to be erected in terms of this schedule must be the subject matter of a written agreement between the municipality as landowner and the person responsible for the erection of the sign.

(b) *Sponsored signs*

Notwithstanding the area of control within which it is proposed to erect such a sign on Municipal owned land or buildings and subject to compliance with all other provisions of the by-law, the municipality may consider a sponsored sign for approval on condition that:

- (i) written detail which clearly indicates the recognised community goals which will be promoted by the erection or display of the proposed sign;
- (ii) signs with a political content will not be permitted;
- (iii) no more than 5% of the total surface of the sign is used for third party advertising.
- (iv) the maximum size of any such sign will be 6m x 3m; provided in the event of a V-shaped sign where the size may not exceed two panels of 6m x 3m each.
- (v) applications for billboards to be erected in terms of this section comply with the requirements as set out in Schedule 2.
- (vi) no sign erected in terms of this clause be located within 5 metres of a property's boundary line.

(c) *Non-profit body signs*

Notwithstanding the area of control within which it is proposed to erect a sign, and subject to compliance with all other provisions of this by-law, the municipality may consider the erection of a sign by or for the benefit of a non-profit body subject to compliance with the requirements set out in Schedule 17 hereto.

- (iv) dat enige voorstel op die volgende basis beoordeel word—
 - (aa) voldoening aan die beginsels van hierdie verordening nagekom word;
 - (bb) die ontwerpydrae;
 - (cc) die beste gemeenskapsvoordeel wat dit bied;
 - (dd) die kreatiwiteit en openbare veiligheid;
 - (ee) die permanensie van die bydrae tot die gemeenskapsdoelwit of behoefte; en
 - (ff) die verhalingskoste oor die oprigtingstydperk van die teken in teenstelling met die grootste reklamegeleentheid of finansiële voordeel.
- (v) wanneer bydraes in goedere deur die munisipaliteit verhaal moet word, sal 'n omrekening daarvan tot 'n geldelike bydrae tot die munisipaliteit se inkomstebasis bepaal word.
- (vi) die munisipaliteit as grondeienaar, behou die reg om nie met enige voorstel voor die finale goedkeuring daarvan voort te gaan nie en die uitnodiging vir voorstelle, in enige opsig, sal nie as 'n besluit deur die munisipaliteit beskou word om met die oprigting van 'n teken ten opsigte van 'n spesifieke terrein voort te gaan nie.
- (vii) wanneer dit aanvaar is, moet enige teken wat ingevolge hierdie Bylae opgerig gaan word, die onderwerp wees van 'n skriftelike ooreenkoms tussen die munisipaliteit as grondeienaar en die persoon wat vir die oprigting van die teken verantwoordelik is.

(b) *Geborgde Tekens*

Nieteenstaande die gebied van beheer waarin sodanige teken op grond in munisipale besit opgerig gaan word en onderhewig aan voldoening aan al die ander bepalings van die verordening, kan die munisipaliteit 'n geborgde teken vir goedkeuring oorweeg op voorwaarde dat:

- (i) skriftelike besonderhede verstrek word wat die erkende gemeenskapsdoelwit wat deur die oprigting of vertoning van die voorgestelde teken bevorder sal word, duidelik aandui;
- (ii) tekens met 'n politieke inhoud nie toegelaat sal word nie;
- (iii) nie meer as 5% van die totale oppervlakte van die teken vir derdepartyreklame gebruik word nie;
- (iv) die maksimum grootte van enige sodanige teken 6m x 3m is, met dien verstande dat waar 'n V-vormige teken voorgestel word sy maksimum grootte nie twee panele van 6m x 3m elk sal oorskry nie;
- (v) aansoeke vir die oprigting van aanplakborde ingevolge hierdie item aan die vereistes soos in Bylae 2 uiteengesit, voldoen;
- (vi) geen teken wat ingevolge hierdie item opgerig word binne 5 meter van 'n eiendom se grenslyne geleë is nie.

(c) *Nie-winsgewende-instansie tekens*

Nieteenstaande die gebied van beheer waarin 'n teken opgerig gaan word en onderhewig aan voldoening aan al die ander bepalings van hierdie verordening, kan die munisipaliteit die oprigting van 'n teken deur of ten bate van 'n nie-winsgewende liggaam oorweeg onderhewig aan nakoming van die vereistes wat in Bylae 17 hiervan uiteengesit word.

SCHEDULE 17**SIGNS ERECTED BY OR FOR THE BENEFIT OF
NON-PROFIT BODIES**

1. Notwithstanding the area of control within which it is proposed to erect a sign by or for the benefit of a non-profit body, and subject to compliance with all other provisions of this by-law, the municipality may consider such a sign for approval subject to the following:
 - (a) written details from the host non-profit body regarding the nature and extent of the support to be received from the erection or display of the sign must be delivered to the municipality together with the other information set out in section 3 of this by-law;
 - (b) the extent of involvement of previously disadvantaged communities, small businesses, job creation and empowerment will be considered in any proposal;
 - (c) that any proposal be evaluated on the following factors:
 - (i) the adherence to the principles or provisions of this by-law;
 - (ii) the design contribution;
 - (iii) the best community benefit offered;
 - (iv) the creativity and public safety; and
 - (v) the permanence of the contribution to the community goals or needs as opposed to the largest advertising opportunity or financial gain.
 - (d) in the event of it being proposed that the said sign will be erected on municipal property:
 - (i) the municipality must evaluate the proposal;
 - (ii) the municipality as landowner reserves the right not to proceed with any proposal prior to final approval thereof; and
 - (iii) if accepted, a written agreement between the municipality, the person responsible for the erection of the sign and the non-profit body must be entered into.
 - (e) In addition the following conditions will apply:
 - (i) signs with a political content will not be permitted;
 - (ii) the maximum size of any such sign is 6m x 3m; provided in the event of a V-shaped sign being proposed, its maximum size will not exceed two panels of 6m x 3m each;
 - (iii) applications for billboards to be erected in terms of this section must comply with the requirements as set out in Schedule 2;
 - (iv) no sign erected in terms of this clause may be located within 5 metres of a property's boundary line;
 - (v) the name of the non-profit body must be displayed on the sign with a maximum 300mm lettering height;
 - (vi) all parties that may be affected by the erection or display of such sign must be given opportunity for their input;
 - (vii) the municipality may require submission of impact assessment studies; and
 - (viii) no more than two individual signs of 6m x 3m each may be permitted, or alternatively one

BYLAE 17**TEKENS WAT DEUR OF TEN BATE VAN NIE-
WINSGEWENDE LIGGAME OPPERIG WORD**

1. Nieteenstaande die gebied van beheer waarin 'n teken deur of ten bate van 'n nie-winsgewende liggaam opgerig gaan word, en onderhewig aan voldoening aan al die ander bepalings van hierdie verordening, kan die munisipaliteit sodanige teken vir goedkeuring oorweeg onderhewig aan die volgende:
 - (a) skriftelike besonderhede van die gasheer nie-winsgewende liggaam rakende die aard en omvang van die ondersteuning wat na aanleiding van die oprigting of vertoning van die teken ontvang sal word, aan die munisipaliteit verstrekkend word tesame met die ander inligting wat in gemelde artikel 3 van die verordening uiteengesit word;
 - (b) die omvang van betrokkenheid van voorheen benadeelde gemeenskappe, klein sake, werkskepping en bemagtiging by enige voorstel in ag geneem word;
 - (c) dat enige voorstel op die volgende basis beoordeel word—
 - (i) voldoening aan die beginsels van hierdie verordening;
 - (ii) die ontwerpbydrae;
 - (iii) die beste gemeenskapsvoordeel wat dit bied;
 - (iv) die kreatiwiteit en openbare veiligheid; en
 - (v) die permanensie van die bydrae tot die gemeenskapsdoelwit of behoefte in teenstelling met die grootste reklame geleentheid of finansiële voordeel.
 - (d) indien daar voorgestel word dat die genoemde teken op munisipale grond opgerig moet word;
 - (i) moet die munisipaliteit die voorstel oorweeg;
 - (ii) behou die munisipaliteit as grondeienaar die reg om nie met enige voorstel voor die finale goedkeuring daarvan voort te gaan nie;
 - (iii) indien dit aanvaar is, moet 'n skriftelike ooreenkoms tussen die munisipaliteit, die persoon wat vir die oprigting van die teken verantwoordelik is en die nie-winsgewende liggaam aangegaan word;
 - (e) Daarbenewens is die volgende voorwaardes van toepassing—
 - (i) tekens met 'n politieke inhoud sal die toegelaat word nie;
 - (ii) die maksimum grootte van enige sodanige teken is 6m x 3m, met dien verstande dat waar 'n V-vormige teken voorgestel word sy maksimum grootte nie twee panele van 6m x 3m elk oorskry nie;
 - (iii) aansoeke vir die oprigting van aanplakborde ingevolge hierdie item moet aan die vereistes soos uiteengesit in Bylae 2 voldoen;
 - (iv) geen teken wat ingevolge hierdie item opgerig word mag binne 5 meter van 'n eiendom se grenslyne geleë wees nie;
 - (v) die naam van die nie-winsgewende liggaam moet op die teken met 'n maksimum letterhoogte van 300mm vertoon word;
 - (vi) al die partye wat deur die oprigting of vertoning van sodanige teken geraak word, moet geleentheid gegee word om insette te lewer;
 - (vii) die munisipaliteit kan vereis dat 'n omgewings-impakbeoordeling of verkeers-impak- of erfenis-impakbeoordeling ooreenkomstig sy riglyne daarvoor, ingedien moet word; en

V-shaped sign with a maximum of two panels of 6m x 3m each on any one property. In addition, only one sign per street frontage will be permitted.

(viii) nie meer as twee afsonderlike tekens van 6m x 3m elk sal toegelaat word nie, of anders, een V-vormige teken met 'n maksimum grootte van twee panele van 6m x 3m elk op enige spesifieke eiendom. Daarbenewens sal slegs een teken per straatfront toegelaat word.

P.N. 387/2012

24 Desember 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY:**AIR POLLUTION CONTROL BY-LAW**

Under section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS**CHAPTER 1: INTERPRETATION AND OBJECTIVES**

1. Definitions
2. Purpose and objectives

CHAPTER 2: DUTY OF CARE

3. Duty to take care

CHAPTER 3: AIR POLLUTION CONTROL ZONE

4. Declaration of air pollution control zone

CHAPTER 4: SMOKE EMISSIONS FROM PREMISES OTHER THAN DWELLINGS

5. Application
6. Prohibition
7. Installation of fuel-burning equipment
8. Operation of fuel-burning equipment
9. Presumption
10. Installation and operation of obscuration measuring equipment
11. Monitoring and sampling
12. Exemption

CHAPTER 5: SMOKE EMISSIONS FROM DWELLINGS

13. Smoke emissions from dwellings

CHAPTER 6: EMISSIONS CAUSED BY OPEN BURNING

14. Emissions caused by open burning

CHAPTER 7: EMISSIONS FROM COMPRESSED IGNITION POWERED VEHICLES

15. Prohibition
16. Stopping of vehicles for inspection and testing
17. Testing procedure
18. Repair notice

CHAPTER 8: EMISSIONS THAT CAUSE A NUISANCE

19. Prohibition
20. Compliance notice
21. Steps to abate nuisance

CHAPTER 9: OFFENSIVE ODOURS

22. Control of offensive odours

CHAPTER 10: DUST NUISANCE

23. Control of dust

CHAPTER 11: FUME NUISANCE

24. Control of fumes

CHAPTER 12: PESTICIDE SPRAYING EMISSIONS

25. Pesticide spraying emissions

P.K. 387/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT:**LUGBESOEDELINGSBEHEER VERORDENING**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit as volg:—

INHOUDSOPGAWE**HOOFSTUK 1: DEFINISIES EN OOGMERKE**

1. Definisies
2. Toepassing, beginsels en oogmerke

HOOFSTUK 2: SORGSAAAMHEIDSPILIG

3. Plig om sorgsaam te wees

HOOFSTUK 3: LUGBESOEDELINGSBEHEERSONE

4. Verklaring van lugbesoedelingsbeheersone

HOOFSTUK 4: ROOKUITLATING VAN PERSELE ANDER AS WONINGS

5. Toepassing
6. Verbod
7. Installering van brandstofverbrandingstoerusting
8. Bedryf van brandstofverbrandingstoerusting
9. Vermoede
10. Installering en bedryf van meettoerusting
11. Monitering en toetsing
12. Vrystelling

HOOFSTUK 5: ROOKUITLATING VAN WONINGS

13. Rookuitlating van wonings

HOOFSTUK 6: UITLATING VEROORSAAK DEUR OOPVERBRANDING

14. Uitlating veroorsaak deur oopverbranding

HOOFSTUK 7: UITLATING VAN KOMPRESSIEONTSTEKING AANGEDREWE VOERTUIE

15. Verbod
16. Stop van voertuie vir inspeksie en toetsing
17. Toetsprosedure
18. Herstelkennisgewing

HOOFSTUK 8: UITLATINGS WAT 'N ERGERNIS VEROORSAAK

19. Verbod
20. Voldoeningskennisgewing
21. Stappe om die ergernis te verwyder

HOOFSTUK 9: AANSTOOTLIKE REUKE

22. Beheer van aanstootlike reuke

HOOFSTUK 10: STOF ERGERNIS

23. Beheer van stof

HOOFSTUK 11: DAMP ERGERNIS

24. Beheer van dampe

HOOFSTUK 12: PLAAGBESPUITING UITLATINGS

25. Plaagbespuiting uitlatings

CHAPTER 13: GENERAL PROVISIONS

26. Appeal
27. Municipality and State bound
28. Conflict
29. Offences and Penalties
30. Exemption
31. Savings
32. Repeal of By-laws
33. Short title and commencement

CHAPTER 1: INTERPRETATION AND OBJECTIVES**1. Definitions**

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**adverse effect**” means any actual or potential impact on the environment that impairs, or would impair the environment or any aspect of it to an extent that is more than trivial or insignificant;

“**air pollutant**” means any substance (including but not limited to dust, smoke, fumes and gas) that causes or may cause air pollution;

“**air pollution**” means any change in the environment caused by any substance emitted into the atmosphere from any activity, where that change has an adverse effect on human health or well-being or on the composition, resilience and productivity of natural or managed ecosystems, or on materials useful to people, or will have such an effect in the future;

“**air pollution control zone**” means the geographical area to which Chapter 3 of the by-law is declared to apply;

“**atmosphere**” means air that is not enclosed by a building, machine, chimney or other such structure;

“**atmospheric emission**” or “**emission**” means energy or substance or combination of substances emanating from a point, non-point or mobile source that results in air pollution;

“**authorised person**” means any person authorised by the municipality to implement any provision of this by-law;

“**best practicable means**” means the most effective measures that can reasonably be taken to prevent, reduce or minimize air pollution, having regard to all relevant factors including, among others, local conditions and circumstances, the likelihood of adverse effects, the current state of technical knowledge and the financial implications relative to the degree of environmental protection expected to be achieved by application or adoption of the measures;

“**chimney**” means any structure or opening of any kind from or through which air pollutants may be emitted;

“**compressed ignition powered vehicle**” means a vehicle powered by an internal combustion, compression ignition, diesel or petrol driven engine;

“**dark smoke**” means in respect of Chapter 7 of this by-law:

- (a) smoke which has a density of 60 Hartridge smoke units or more, provided that in relation to emissions from turbo-charged compressed ignition powered engines, it means a density of 66 Hartridge smoke units or more; or
- (b) smoke which has a light absorption co-efficient of more than 2.125 m, provided that in relation to emissions from turbo-charged compressed ignition powered engines, it means a light absorption coefficient of more than 2.51 m;

“**dust**” means any solid matter in a fine or disintegrated form which is capable of being dispersed or suspended in the atmosphere;

“**dwelling**” means any building or other structure, or part of a building or structure, used as a dwelling, and any outbuildings ancillary to it, but excludes shacks and informal settlements;

HOOFSTUK 13: ALGEMENE BEPALINGS

26. Appèl
27. Munisipaliteit en Staat is gebonde
28. Strydigheid
29. Misdrywe en strawwe
30. Vrystellings
31. Voorbehoude
32. Herroeping van verordeninge
33. Korttitel en inwerkingtreding

HOOFSTUK 1: DEFINISIES EN OOGMERKE**1. Definsies**

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**aangewese bron**” beteken ’n enkele identifiseerbare bron en vaste ligging van atmosferiese uitlatings, en rookstapels en skoorstene;

“**aanstootlike reuke**” beteken enige reuk wat geag word onwelriekend of ’n ergernis vir ’n redelike persoon te wees;

“**atmosfeer**” beteken lug wat nie deur ’n gebou, masjien, skoorsteen of ander sodanige struktuur omsluit word nie;

“**atmosferiese uitlating**” of “**uitlating**” beteken energie of stof of kombinasie van stowwe voortspruitend uit ’n aangewese, nie-aangewese of mobiele bron wat lugbesoedeling veroorsaak;

“**beste uitvoerbare middele**” beteken die doeltreffendste maatreëls wat redelikerwys getref kan word om lugbesoedeling te voorkom, te verminder of te minimaliseer met inagneming van alle tersaaklike faktore insluitende, onder andere, plaaslike toestande en omstandighede, die waarskynlikheid van nadelige uitwerking, die huidige status van tegniese kennis en die finansiële implikasies met betrekking tot die mate van omgewingsbeskerming wat na verwagting bereik kan word deur die toepassing of aanvaarding van die maatreëls;

“**brandstofverbrandingstoerusting**” beteken enige smeltoond, stoomketel, verbrandingsoond, of ander toerusting, insluitende ’n skoorsteen wat:

- (a) ontwerp is of in staat is om vloeistof, gas of vaste gas te verbrand;
- (b) gebruik word om deur verbranding weg te doen met enige materiaal of afval; of
- (c) gebruik word om vloeistof, gas of vaste gas bloot te stel aan enige proses waar hitte aangewend word;

“**dampe**” beteken enige bytende of toksiese walms, gas, of rook ingesluit maar nie beperk nie tot diesel dampe, spuitverf dampe en uitlaatpyp dampe;

“**donker rook**” beteken met betrekking tot Hoofstuk 7 van hierdie verordening:

- (a) rook wat ’n digtheid van 60 Hartridge rookeenhede of meer het, met dien verstande dat ten opsigte van die uitlating van turbo-gelaaide kompressieontsteking aangedrewe enjins, dit ’n digtheid van 66 Hartridge rookeenhede of meer beteken; of
- (b) rook wat ’n ligabsorpsie koëffisiënt van meer as 2.125 m het, met dien verstande dat ten opsigte van die uitlating van turbo-gelaaide kompressieontsteking aangedrewe enjins, dit ’n ligabsorpsie koëffisiënt van meer as 2.51 m beteken.

“**ergernis**” beteken ’n onredelike inmenging of waarskynlike inmenging veroorsaak deur lugbesoedeling in:

- (a) die gesondheid of welsyn van enige persoon of lewende organisme; of

“environment” means the surroundings within which humans exist and that are made up of—

- (a) the land, water and atmosphere of the earth;
- (b) micro-organisms, plant and animal life;
- (c) any part or combination of (a) and (b) and the interrelationships among and between them; and
- (d) the physical, chemical, aesthetic and cultural properties and conditions of the foregoing that influence human health and well-being;

“free acceleration test” means the method described in section 18(2) employed to determine whether vehicles are being driven or used in contravention of section 15(1);

“fuel-burning equipment” means any furnace, boiler, incinerator, or other equipment, including a chimney;

- (a) designed to burn or capable of burning liquid, gas or solid fuel;
- (b) used to dispose of any material or waste by burning; or
- (c) used to subject liquid, gas or solid fuel to any process involving the application of heat;

“fumes” means any pungent or toxic vapour, gas, or smoke including but not limited to diesel fumes, spray painting fumes and exhaust fumes.

“light absorption meter” means a measuring device that uses a light-sensitive cell or detector to determine the amount of light absorbed by an air pollutant;

“living organism” means any biological entity capable of transferring or replicating genetic material, including sterile organisms and viruses;

“mobile source” means a single identifiable source of atmospheric emission which does not emanate from a fixed location;

“municipality” means the Saldanha Bay Municipality and includes any political structure, political office bearer, duly authorised agent thereof, or a service provider fulfilling a responsibility under this by-law assigned to it in terms of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) or any other law, as the case may be, or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated, to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“municipal manager” means a person appointed as such by the municipality in terms of section 54A of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“non-point source” means a source of atmospheric emissions which cannot be identified as having emanated from a single identifiable source or fixed location, and includes veld, forest and open fires, mining activities, agricultural activities and stockpiles;

“nuisance” means an unreasonable interference or likely interference caused by air pollution with:

- (a) the health or well-being of any person or living organism; or
- (b) the use or enjoyment by an owner or occupier of his or her property; ;
- (c) the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of another person; and
- (d) the natural state of the environment;

“offensive odours” means any smell which is considered to be malodorous or a nuisance to a reasonable person;

(b) die gebruik of genot deur 'n eienaar of okkupeerder van sy of haar eiendom;

(c) die gewone gemak, gerief, vrede of stilte van 'n ander persoon; en

(d) die natuurlike toestand van die omgewing;

“gemagtigde persoon” beteken enige persoon deur die munisipaliteit gemagtig om enige bepaling van hierdie verordening te implementeer;

“geproklameerde dorpsgebied” beteken enige grondeenheid gesoneer en gebruik vir woondoeleindes;

“kompresieontsteking aangedrewe voertuig” beteken 'n voertuig aangedryf deur interne verbranding, kompresieontsteking, diesel of petrolaangedrewe enjin;

“lewende organisme” beteken enige biologiese entiteit wat in staat is om genetiese materiaal oor te dra of voort te plant, insluitende steriele organismes en virusse;

“ligabsorpsiemeter” beteken 'n meetinstrument wat 'n ligsensitiewe sel of detektor gebruik om die hoeveelheid lig wat deur 'n lugbesoedelde stof geabsorbeer word, te bepaal;

“lugbesoedeling” beteken enige verandering in die omgewing veroorsaak deur enige stof wat in die atmosfeer uitgelaat word deur enige aktiwiteit, waar daardie verandering 'n nadelige uitwerking op menslike gesondheid of welsyn het, of op die samestelling, veerkrag en produktiwiteit van natuurlike of bestuurde ekosisteme, of op materiale wat nuttig is vir mense, of sodanige uitwerking in die toekoms sal hê;

“lugbesoedelingsbeheersone” beteken die geografiese gebied waarop Hoofstuk 3 van die verordening verklaar is om van toepassing op te wees;

“lugbesoedelende stof” beteken enige stof (insluitende maar nie beperk tot stof, rook, walms en gas) wat lugbesoedeling veroorsaak of mag veroorsaak;

“mobiele bron” beteken 'n enkele identifiseerbare bron van atmosferiese uitlating wat nie uit 'n vaste ligging voortspruit nie;

“munisipaliteit” beteken die Saldanha-baai Munisipaliteit en sluit enige politieke strukture, politieke ampsbekleër, behoorlik gemagtigde agent daarvan, of 'n diensverskaffer wat 'n verantwoordelikheid ingevolge hierdie verordening uitvoer opgedra ingevolge die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) of enige ander wet, na gelang van die geval, of 'n werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid wat in die munisipaliteit berus en gedelegeer aan sodanige politieke strukture, politieke ampsbekleër, agent of werknemer;

“munisipale bestuurder” beteken 'n persoon as sulks deur die munisipaliteit aangestel ingevolge artikel 54A van die Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000);

“nadelige uitwerking” beteken enige werklike of potensiële impak op die omgewing wat die omgewing of enige aspek daarvan benadeel of sal benadeel, tot 'n mate dat dit meer as onbeduidend of onbelangrik is;

“nie-aangewese bron” beteken 'n bron van atmosferiese uitlatings wat nie geïdentifiseer kan word dat dit uit 'n enkele identifiseerbare bron of vaste ligging voortspruit nie, en sluit in veld, bos en oop vure, myn aktiwiteite, landbou aktiwiteite en voorraadstapels;

“omgewing” beteken die omgewing waarin mense bestaan en wat bestaan uit—

(a) die grond, water en atmosfeer van die aarde;

(b) mikro-organismes, plant- en dierelewe;

(c) enige deel of kombinasie van (a) en (b) en die onderlinge verhouding tussen hulle; en

“**open burning**” means the combustion of material by burning without a chimney to vent the emitted products of combustion to the atmosphere, and “burning in the open” has a corresponding meaning;

“**operator**” means a person who owns or manages an undertaking, or who controls an operation or process, which emits air pollutants;

“**point source**” means a single identifiable source and fixed location of atmospheric emission, and includes smoke stacks and residential chimneys;

“**proclaimed township**” means any land unit zoned and utilized for residential purposes;

“**person**” means a natural person or a juristic person;

“**premises**” means any building or other structure together with the land on which it is situated and any adjoining land occupied or used in connection with any activities carried on in that building or structure, and includes any land without any buildings or other structures and any locomotive, ship, boat or other vessel which operates or is present within the area under the jurisdiction of the municipality or the precincts of any harbour;

“**public road**” means a road which the public has the right to use;

“**smoke**” means the gases, particulate matter and products of combustion emitted into the atmosphere when material is burned or subjected to heat and includes the soot, grit and gritty particles emitted in smoke;

“**vehicle**” means any motor, car, motor carriage, motor cycle, bus motor lorry or other conveyance propelled wholly or partly by any volatile spirit, steam, gas or oil, or by any means other than human or animal power.

2. Application, principles and objectives

- (1) The purpose and objectives of this by-law is:
- (a) to give effect to the right contained in section 24 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 by controlling air pollution within the area of the municipality’s jurisdiction; and
 - (b) to ensure that air pollution is avoided, or where it cannot be altogether avoided, is minimized and remedied.

CHAPTER 2: DUTY OF CARE

3. Duty to take care

- (1) Any person who is wholly or partially responsible for causing air pollution or creating a risk of air pollution occurring must take all reasonable measures:
- (a) to prevent any potential air pollution from occurring; and
 - (b) to mitigate and, as far as reasonably possible, to remedy any air pollution that has occurred.

- (d) die fisiese, chemiese, estetiese en kulturele eienskappe en toestande van die voorgenoemde wat menslike gesondheid en welsyn beïnvloed;

“**oopverbranding**” beteken die verbranding van materiaal sonder ’n skoorsteen om die produkte wat deur verbranding uitgelaat word in die atmosfeer vry te laat, en

“**verbranding in die ope**” het ’n ooreenstemmende betekenis;

“**openbare pad**” beteken ’n pad wat die publiek die reg het om te gebruik;

“**operateur**” beteken ’n persoon wat ’n onderneming besit of bestuur, of wat ’n bedrywigheid of proses wat lugbesoedelende stowwe uitlaat, beheer;

“**perseel**” beteken enige gebou of ander struktuur tesame met die grond waarop dit geleë is en enige aangrensende grond bewoon of gebruik ten opsigte van enige aktiwiteite wat in daardie gebou of struktuur plaasvind, en sluit in enige grond sonder enige geboue of ander strukture en enige lokomotief, skip, boot of ander vaartuig wat bedryf of teenwoordig is in die gebied onder die jurisdiksie van die munisipaliteit of die gebied van enige hawe;

“**persoon**” beteken ’n natuurlike persoon of ’n regs persoon;

“**rook**” beteken die gasse, bepaalde saak en produkte van verbranding wat in die atmosfeer uitgelaat word as materiaal verbrand word of blootgestel word aan hitte en sluit in die roet, gruis en sanderige deeltjies wat in rook uitgelaat word;

“**skoorsteen**” beteken enige struktuur of opening van enige aard vanwaar of waardeur enige lugbesoedelende stowwe uitgelaat mag word;

“**stof**” beteken enige soliede saak in ’n fyn of gedisintegreerde vorm wat in staat is om in die atmosfeer versprei of gesuspendeer te word;

“**voertuig**” beteken enige motor, kar, motorvoertuig, motorfiets, bus, vragmotor of ander vervoermiddel wat heeltemal of gedeeltelik aangedryf word deur enige vlugtige brandstof, stoom, gas of olie, of op enige ander wyse behalwe menslike of dierkrag;

“**vrye versnellingstoets**” beteken die metode beskryf in artikel 18(2) wat gebruik word om te bepaal of voertuie teenstrydig met artikel 15(1) bestuur of gebruik word;

“**woning**” beteken enige gebou of ander struktuur, of deel van ’n gebou of struktuur, wat as ’n woonhuis gebruik word, en enige buitegeboue aanvullend daartoe, maar uitgesluit krotte en informele nedersettings.

2. Toepassing, beginsels en oogmerke

- (1) Die doel van hierdie verordening is:
- (a) om uitvoering te gee aan die reg vervat in artikel 24 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 108 van 1996) deur die beheer van lugbesoedeling binne die gebied van die munisipaliteit se jurisdiksie; en
 - (b) om te verseker dat lugbesoedeling vermy word, of waar dit nie heeltemal vermy kan word nie, verminder of remedieer word.

HOOFSTUK 2: SORGSAAMHEIDSPILIG

3. Plig om sorgsaam te wees

- (1) Enige persoon wat heeltemal of gedeeltelik verantwoordelik is om lugbesoedeling te veroorsaak of ’n risiko skep dat lugbesoedeling plaasvind, moet alle redelike maatreëls neem:
- (a) om te verhoed dat enige potensiële lugbesoedeling plaasvind; en
 - (b) om enige lugbesoedeling wat plaasgevind het, te verminder en so ver redelik moontlik, te remedieer.

- (2) The municipality may monitor the impact and effectiveness of the measures taken in terms of subsection (1) and, if necessary, issue instructions to a person contemplated in subsection (1) with regard to specific measures to be undertaken.
- (3) The municipality may direct any person who fails to take the measures required under subsection (1)—
- to investigate, evaluate and assess the impact of specific activities and report thereon;
 - to commence taking effective control measures to abate the air pollution before a given date;
 - to diligently continue with those measures; and
 - to complete the measures before a specified reasonable date.
- (4) Should a person fail to comply, or inadequately comply, with a directive under subsection (3), the municipality may take reasonable measures to remedy the situation.
- (5) If any person fails to take the measures required of him or her under subsection (1) or (2), the municipality may recover all reasonable costs incurred as a result of it acting under subsection (4) from any or all of the following persons—
- any person who is or was responsible for, or who directly or indirectly contributed to, the air pollution or the potential air pollution;
 - the owner of the land at the time when the air pollution or the potential for air pollution occurred, or that owner's successor in title;
 - the person in control of the land or any person who has or had a right to use the land at the time when—
 - the activity or the process in question is or was performed or undertaken; or
 - the situation came about; or
 - any person who negligently failed to prevent—
 - the activity or the process being performed or undertaken; or
 - the situation from coming about.
- (6) If more than one person is liable under subsection (5), the liability may be apportioned among the persons concerned according to the degree to which each was responsible for the harm to the environment resulting from their respective failures to take the measures required under subsection (1), (2) and (3);

CHAPTER 3: AIR POLLUTION CONTROL ZONE

4. Declaration of air pollution control zone

- (1) The whole area within the jurisdiction of the municipality is hereby declared an air pollution control zone.
- (2) Within an air pollution control zone the municipality may from time to time by notice in the Provincial Gazette:
- prohibit or restrict the emission of one or more air pollutants from all premises or certain premises;
 - prohibit or restrict the combustion of certain types of fuel;
 - prescribe different requirements in an air pollution control zone relating to air quality in respect of:

- (2) Die munisipaliteit mag die impak en effektiwiteit van die maatreëls geneem ingevolge subartikel (1) monitor en, indien nodig, instruksies aan 'n persoon beoog in subartikel (1) gee met betrekking tot spesifieke maatreëls wat geneem moet word.
- (3) Die munisipaliteit mag enige persoon wat versuim om die maatreëls soos vereis ingevolge subartikel (1) te neem, gelas—
- om die uitwerking van spesifieke aktiwiteite te ondersoek, te evalueer en te assesser en daarvoor verslag te lewer;
 - om te begin om effektiewe beheermaatreëls te neem voor 'n gegewe datum om die lugbesoedeling te verminder;
 - om noulettend voort te gaan met daardie maatreëls; en
 - om die maatreëls voor 'n gespesifiseerde redelike datum af te handel.
- (4) Sou 'n persoon versuim om te voldoen aan, of ontoereikend voldoen aan 'n voorskrif ingevolge subartikel (3), mag die munisipaliteit redelike maatreëls neem om die situasie te remedieer.
- (5) Indien enige persoon versuim om die maatreëls te neem wat van hom of haar vereis word ingevolge subartikel (1) of (2), mag die munisipaliteit alle redelike koste wat aangegaan is as gevolg van sy optrede ingevolge subartikel (4) van enige of al die volgende persone mag verhaal—
- enige persoon wat verantwoordelik is of was, of wat regstreeks of onregstreeks bygedra het tot die lugbesoedeling of die potensiële lugbesoedeling;
 - die eienaar van die grond op die tydstip toe die lugbesoedeling of die potensiële lugbesoedeling plaasgevind het, of daardie eienaar se titel opvolger;
 - die persoon in beheer van die grond of enige persoon wat 'n reg het of gehad het om die grond te gebruik op die tydstip toe—
 - die aktiwiteit of die proses betrokke uitgevoer of onderneem word of is; of
 - die situasie tot stand gekom het; of
 - enige persoon wat nalatig versuim het om te voorkom—
 - dat die aktiwiteit of die proses uitgevoer of onderneem word; of
 - dat die situasie tot stand gekom het.
- (6) As meer as een persoon aanspreeklik is ingevolge subartikel (5), mag die aanspreeklikheid toegedeel word onder die betrokke persone volgens die mate waartoe elkeen verantwoordelik was vir die skade aan die omgewing voortspruitend uit hul onderskeie versuime om die maatreëls ingevolge subartikels (1), (2) en (3) te neem.

HOOFSTUK 3: LUGBESOEDELINGSBEHEERSONE

4. Verklaring van lugbesoedelingsbeheersone

- (1) Die hele gebied binne die jurisdiksie van die munisipaliteit word hiermee as 'n lugbesoedelingsbeheersone verklaar.
- (2) Binne 'n lugbesoedelingsbeheersone mag die munisipaliteit van tyd tot tyd deur kennisgewing in die Provinsiale Koerant:
- die uitlaat van een of meer lugbesoedelende stowwe van alle persele of sekere persele verbied of beperk;
 - die verbranding van sekere soorte brandstof verbied of beperk;
 - verskillende vereistes in 'n lugbesoedelingsbeheersone voorskryf met betrekking tot lug gehalte ten opsigte van:

- (i) different geographical portions;
- (ii) specified premises;
- (iii) classes of premises; or
- (iv) premises used for specified purposes.

(3) The municipality may develop and publish policies and guidelines, including technical guidelines, relating to the regulation of activities which directly and indirectly cause air pollution within an air pollution control zone.

(4) Subject to section 30, the municipality may in writing exempt certain premises, classes of premises or premises used for specified purposes from the operation of measures adopted by the municipality under this section.

CHAPTER 4: SMOKE EMISSIONS FROM PREMISES OTHER THAN DWELLINGS

5. Application

For the purposes of this Chapter, "premises" does not include dwellings.

6. Prohibition

(1) Subject to subsection (2), smoke must not be emitted from any premises for an aggregate period exceeding three minutes during any continuous period of thirty minutes.

(2) This section does not apply to smoke which is emitted from fuel-burning equipment which occurs while the equipment is being started or while the equipment is being overhauled or repaired, or awaiting overhaul or repair, unless such emission could have been prevented using the best practicable means available.

(3) If smoke is emitted in contravention of subsection (1) the owner, operator or the occupier of the premises shall be guilty of an offence.

7. Installation of fuel-burning equipment

(1) No person may install, alter, extend or replace any fuel-burning equipment on any premises without the prior written authorisation of the municipality, which may only be given after consideration of the relevant plans and specifications.

(2) Any fuel-burning equipment installed, altered, extended or replaced on premises in accordance with plans and specifications submitted to and approved by the municipality shall be presumed, until the contrary is proved, to comply with the provisions of subsection (1).

(3) Where fuel-burning equipment has been installed, altered, extended or replaced on premises in contravention of subsection (1):

- (a) the owner and occupier of the premises and the installer of the fuel-burning equipment shall be guilty of an offence;
- (b) the municipality may, on written notice to the owner and occupier of the premises, order the removal of the fuel-burning equipment from the premises at the expense of the owner and operator and within the period stated in the notice.

8. Operation of fuel-burning equipment

(1) No person may use or operate any fuel-burning equipment on any premises contrary to the authorisation referred to in section 7.

- (i) verskillende geografiese gebiede;
- (ii) gespesifiseerde persele;
- (iii) klasse persele; of
- (iv) persele gebruik vir gespesifiseerde doeleindes.

(3) Die munisipaliteit mag beleid en riglyne, insluitende tegniese riglyne, met betrekking tot die regulering van aktiwiteite wat regstreeks en onregstreeks lugbesoedeling in 'n lugbesoedelingsbeheersone veroorsaak, ontwikkel en publiseer.

(4) Behoudens die bepalinge van artikel 30, mag die munisipaliteit sekere persele, klasse persele of persele gebruik vir gespesifiseerde doeleindes skriftelik vrystel van die bedryf van maatreëls wat deur die munisipaliteit ingevolge hierdie artikel aanvaar is.

HOOFSTUK 4: ROOKUITLATING VAN PERSELE ANDER AS WONINGS

5. Toepassing

Vir die doeleindes van hierdie Hoofstuk sluit "persele" nie wonings in nie.

6. Verbod

(1) Behoudens subartikel (2) mag rook nie van enige perseel uitgelaat word vir 'n totale tydperk wat drie minute oorskry gedurende enige aaneenlopende tydperk van dertig minute nie.

(2) Hierdie artikel is nie van toepassing op rook wat uit brandstofverbrandingstoerusting uitgelaat word wat ontstaan wanneer die toerusting aangeskakel word of wanneer die toerusting nagesien of herstel word nie, of in afwagting om nagesien of herstel te word nie, tensy sodanige uitlating voorkom kon word deur die gebruik van die beste uitvoerbare middele beskikbaar.

(3) Indien rook strydig met subartikel (1) uitgelaat word, sal die eienaar, operateur en/of okkupeerder van die perseel skuldig wees aan 'n misdryf.

7. Installering van brandstofverbrandingstoerusting

(1) Geen persoon mag op enige perseel enige brandstofverbrandingstoerusting installeer, verander, uitbrei of vervang sonder die vooraf skriftelike magtiging van die munisipaliteit nie, wat slegs toegestaan mag word na oorweging van die betrokke planne en spesifikasies.

(2) Enige brandstofverbrandingstoerusting wat op enige perseel geïnstalleer, verander, uitgebrei of vervang word in ooreenstemming met planne en spesifikasies voorgelê aan en goedgekeur deur die munisipaliteit, word vir die doeleindes van hierdie artikel, vermoed te voldoen aan subartikel (1), totdat die teendeel bewys word.

(3) Waar brandstofverbrandingstoerusting op 'n perseel geïnstalleer, verander, uitgebrei of vervang is teenstrydig met subartikel (1):

- (a) sal die eienaar en okkupeerder van die perseel en die installeerder van die brandstofverbrandingstoerusting skuldig wees aan 'n misdryf;
- (b) mag die munisipaliteit, by skriftelike kennisgewing aan die eienaar en okkupeerder van die perseel, bevel gee om die brandstofverbrandingstoerusting van die perseel te verwyder op die eienaar en operateur se koste en binne die tydperk aangedui in die kennisgewing.

8. Bedryf van brandstofverbrandingstoerusting

(1) Geen persoon mag enige brandstofverbrandingstoerusting op enige perseel gebruik of bedryf strydig met die magtiging gemeld in artikel 7 nie.

(2) Where fuel-burning equipment has been used or operated on the premises in contravention of subsection (1):

- (a) the owner and occupier of the premises and the operator of the fuel-burning equipment shall each be guilty of an offence;
- (b) the municipality may on written notice to the owner and occupier of the premises:
 - (i) revoke its authorisation under section 7; and
 - (ii) order the removal of the fuel-burning equipment from the premises at the expense of the owner and operator and within the period stated in the notice.

9. Presumption

In any prosecution for an offence under section 6 smoke it shall be presumed to have been emitted from premises if it is shown that any fuel or material was burned on the premises and the circumstances were such that the burning would be reasonably likely to give rise to the emission of smoke, unless the owner, occupier or operator, as the case may be, shows that no smoke was emitted.

10. Installation and operation of measuring equipment

An authorised person may give notice to any operator of fuel-burning equipment or any owner or occupier of premises on which fuel-burning equipment is used or operated, or intended to be used or operated, to install, maintain and operate measuring equipment at his or her own cost; if:

- (a) unauthorised and unlawful emissions of smoke from the relevant premises have occurred consistently or regularly;
- (b) fuel-burning equipment has been or is intended to be installed on the relevant premises which is reasonably likely in the opinion of an authorised person to emit smoke;
- (c) the person on whom the notice is served has been convicted more than once under this chapter and has not taken adequate measures to prevent further contravention of the provisions of this chapter; or
- (d) the authorised person considers that the nature of the air pollutants emitted from the relevant premises is reasonably likely to create a hazard or nuisance to human health or the environment.

11. Monitoring and sampling

An occupier or owner of premises, and the operator of any fuel-burning equipment, who is required to install air pollution measuring equipment in terms of section 10(1) must:

- (a) record all monitoring and sampling results and maintain a copy of this record for at least four years after obtaining the results;
- (b) if requested to do so by an authorised person, produce the record of the monitoring and sampling results for inspection;
- (c) if requested to do so by an authorised person, provide a written report, in a form and by a date specified by the authorised person, of part or all of the information in the record of the monitoring and sampling results; and
- (d) ensure that the air pollution measuring equipment is calibrated at least once per year or at intervals as specified by the manufacturer of the equipment and provide records of such calibration on request by the authorised person.

(2) Waar brandstofverbrandingstoerusting teenstrydig met subartikel (1) op die perseel gebruik of bedryf is:

- (a) sal die eienaar en okkupeerder van die perseel en die operateur van die brandstofverbrandingstoerusting elk skuldig wees aan 'n misdryf;
- (b) mag die munisipaliteit by skriftelike kennisgewing aan die eienaar en okkupeerder van die perseel:
 - (i) sy magtiging ingevolge artikel 7 herroep; en
 - (ii) die verwydering van die brandstofverbrandingstoerusting van die perseel op die eienaar en operateur se koste en binne die tydperk aangedui in die kennisgewing beveel.

9. Vermoede

In enige vervolging vir 'n misdryf ingevolge artikel 6 sal vermoed word dat rook van die perseel uitgelaat is as dit aangedui kan word dat enige brandstof of materiaal op die perseel verbrand is en die omstandighede sodanig was dat die verbranding na redelike waarskynlikheid aanleiding gegee het tot die uitlating van rook, tensy die eienaar, okkupeerder of operateur, soos die geval mag wees, aandui dat geen donker rook uitgelaat is nie.

10. Installering en bedryf van meettoerusting

'n Gemagtigde persoon mag kennis gee aan enige operateur van brandstofverbrandingstoerusting of enige eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop brandstofverbrandingstoerusting gebruik of bedryf word, of beoog om gebruik of bedryf te word, om op sy of haar eie koste meettoerusting te installeer, in stand te hou en te bedryf, indien:

- (a) ongemagtigde en onwettige uitlating van rook van die betrokke perseel aanhoudend of gereeld plaasgevind het;
- (b) brandstofverbrandingstoerusting geïnstalleer is of beoog om geïnstalleer te word op die betrokke perseel wat na redelike waarskynlikheid volgens die mening van 'n gemagtigde persoon rook sal uitlaat;
- (c) die persoon aan wie die kennisgewing beteken is meer as een keer skuldig bevind is ingevolge hierdie hoofstuk en nie voldoende maatreëls geneem het om verdere oortreding van die bepalings van hierdie hoofstuk te voorkom nie; of
- (d) die gemagtigde persoon beskou dat die aard van die lugbesoedelende stowwe wat van die betrokke perseel uitgelaat word, redelik waarskynlik 'n gevaar of ergernis vir menslike gesondheid of die omgewing inhou.

11. Monitering en toetsing

'n Okkupeerder of eienaar van persele, en die operateur van enige brandstofverbrandingstoerusting, van wie vereis word om lugbesoedeling meettoerusting ingevolge artikel 10(1) te installeer moet:

- (a) alle monitering- en toetsing resultate aanteken en 'n afskrif van hierdie rekord vir ten minste vier jaar nadat die resultate verkry is, in stand hou;
- (b) indien deur 'n gemagtigde persoon versoek word om dit te doen, die rekord van die monitering- en toetsing resultate vir inspeksie toon;
- (c) indien deur 'n gemagtigde persoon versoek word om dit te doen, 'n skriftelike verslag (in 'n formaat en teen 'n datum gespesifiseer deur die gemagtigde persoon) of 'n deel of al die inligting in die rekord van die monitering- en toetsing resultate, voorsien; en
- (d) verseker dat die lugbesoedeling meettoerusting ten minste een maal per jaar of met intervalle soos gespesifiseer deur die vervaardiger van die toerusting gekalibreer word en rekords van sodanige kalibrering op versoek van die gemagtigde persoon voorsien.

12. Exemption

- (1) Subject to section 27 and on application in writing by the owner or occupier of premises or the operator of fuel-burning equipment, the municipality may grant a temporary exemption in writing from one or all the provisions of this chapter.
- (2) Any exemption granted under subsection (1) must state at least the following:
 - (a) a description of the fuel-burning equipment and the premises on which it is used or operated;
 - (b) the reasons for granting the exemption;
 - (c) the condition attached to the exemption, if any;
 - (d) the period for which the exemption has been granted; and
 - (e) any other relevant information.

CHAPTER 5: SMOKE EMISSIONS FROM DWELLINGS**13. Smoke emissions from dwellings**

- (1) Subject to section 4(2), no person may emit or permit the emission of smoke from any dwelling that may cause a nuisance.
- (2) Any person who emits or permits the emission of smoke in contravention of subsection (1) commits an offence.
- (3) Subject to section 27 and on application in writing by the owner or occupier of any dwelling, the municipality may grant temporary exemption in writing from one or all of the provisions of this chapter.

CHAPTER 6: EMISSIONS CAUSED BY OPEN BURNING**14. Emissions caused by open burning**

- (1) Subject to subsection (4), any person who carries out open burning of any material on any land or premises is guilty of an offence, unless the prior written authorisation of the municipality, which may include the imposition of further conditions with which the person requesting authorisation must comply, has been obtained.
- (2) The municipality may not authorise open burning under subsection (1) unless it is satisfied that:
 - (a) the applicant in terms of subsection (1) has investigated and assessed every reasonable alternative for reducing, re-using or recycling the material in order to minimize the amount of material to be burnt in the open, to the satisfaction of the municipality;
 - (b) the open burning will not pose a nuisance or potential hazard to human health or safety, private property or the environment; and
 - (c) the prescribed fee has been paid to the municipality.
- (3) Any person who undertakes or permits to be undertaken open burning in contravention of subsection (1) commits an offence.
- (4) The provisions of this section shall not apply to:
 - (a) recreational outdoor barbecue or braai activities;
 - (b) small controlled fires in informal settlements for the purposes of cooking, heating water and other domestic purposes; or

12. Vrystelling

- (1) Behoudens die bepalings van artikel 27 en by skriftelike aansoek deur die eienaar of okkuperder van persele of die operateur van brandstofverbrandingstoerusting, mag die munisipaliteit 'n tydelike skriftelike vrystelling van een of al die bepalings van hierdie hoofstuk verleen.
- (2) Enige vrystelling ingevolge subartikel (1) verleen, moet ten minste die volgende meld:
 - (a) 'n beskrywing van die brandstofverbrandingstoerusting en die perseel waarop dit gebruik of bedryf word;
 - (b) die redes vir die verlening van die vrystelling;
 - (c) die voorwaardes verbonde aan die vrystelling, indien enige;
 - (d) die tydperk waarvoor die vrystelling verleen word; en
 - (e) enige ander tersaaklike inligting.

HOOFSTUK 5: ROOKUITLATING VAN WONINGS**13. Rookuitlating van wonings**

- (1) Behoudens artikel 4(2), sal geen persoon rook wat 'n ergernis mag veroorsaak, van enige woning uitlaat of die uitlating daarvan toelaat nie.
- (2) Enige persoon wat rook uitlaat of die uitlating toelaat teenstrydig met subartikel (1), begaan 'n misdryf.
- (3) Behoudens artikel 27 en by skriftelike aansoek deur die eienaar of okkuperder van enige woning, mag die munisipaliteit tydelike skriftelike vrystelling van een of al die bepalings van hierdie hoofstuk verleen.

HOOFSTUK 6: UITLATING VEROORSAAK DEUR OOPVERBRANDING**14. Uitlating veroorsaak deur oopverbranding**

- (1) Behoudens subartikel (4), is enige persoon wat oopverbranding van enige materiaal op enige grond of perseel uitvoer, skuldig aan 'n oortreding, tensy die vooraf skriftelike magtiging van die munisipaliteit verkry is, wat die oplegging van verdere voorwaardes waaraan die persoon wat magtiging versoek moet voldoen, mag insluit.
- (2) Die munisipaliteit mag nie oopverbranding ingevolge subartikel (1) magtig nie tensy dit tevrede is dat:
 - (a) die aansoeker ingevolge subartikel (1) alle redelike alternatief vir die vermindering, hergebruik of herwinning van die materiaal tot bevrediging van die munisipaliteit ondersoek en bereken het ten einde die hoeveelheid materiaal wat oopverbrand word te minimaliseer;
 - (b) die oopverbranding nie 'n ergernis of potensiële gevaar vir menslike gesondheid of veiligheid, privaat eiendom of die omgewing sal inhou nie; en
 - (c) die voorgeskrewe gelde aan die munisipaliteit betaal is.
- (3) Enige persoon wat oopverbranding onderneem of toelaat dat oopverbranding onderneem word teenstrydig met subartikel (1), begaan 'n misdryf.
- (4) Die bepalings van hierdie artikel sal nie van toepassing wees op:
 - (a) onspanne buitemuurse vleisbraai of braai-aktiwiteite op privaat persele nie;
 - (b) klein beheerde vure in informele nedersettings vir doeleindes van kook, water verhitting en ander huishoudelike doeleindes nie; of

- (c) any other defined area or defined activity to which the municipality has declared this section not to apply.

CHAPTER 7: EMISSIONS FROM COMPRESS IGNITION POWERED VEHICLES

15. Prohibition

- (1) No person may drive or use, or cause to be driven or used, a compresses ignition powered vehicle that emits dark smoke.
- (2) If dark smoke is emitted in contravention of subsection (1) the owner and the driver of the vehicle shall each be guilty of an offence.
- (3) For purposes of this section the registered owner of the vehicle shall be presumed to be the driver unless the contrary is proven.

16. Stopping of vehicles for inspection and testing

- (1) In order to enable an authorised person to enforce the provisions of this chapter, the driver of a vehicle must comply with any reasonable direction given by an authorised person:
 - (a) to stop the vehicle; and
 - (b) to facilitate the inspection or testing of the vehicle.
- (2) Failure to comply with a direction given under subsection (1) is an offence.
- (3) When a vehicle has stopped in compliance with a direction given under subsection (1), the authorised person may:
 - (a) inspect and test the vehicle at the roadside, in which case inspection and testing must be carried out:
 - (i) at or as near as practicable to the place where the direction to stop the vehicle is given; and
 - (ii) as soon as practicable, and in any case within one hour, after the vehicle is stopped in accordance with the direction; or
 - (b) conduct a visual inspection of the vehicle and, if the authorised person reasonably believes that an offence has been committed under section 15(2), instruct the driver of the vehicle, who is presumed to be the owner of the vehicle unless he or she produces evidence to the contrary, in writing to take the vehicle to a testing station, within a specified period of time, for inspection and testing in accordance with section 17.

17. Testing procedure

- (1) An authorised person must use the free acceleration test method in order to determine whether a compressed ignition powered vehicle is being driven or used in contravention of section 15(1).
- (2) The following procedure must be adhered to in order to conduct a free acceleration test:
 - (a) when instructed to do so by the authorised person, the driver must start the vehicle, place it in neutral gear, engage the clutch and disengage the exhaust brake;
 - (b) the authorised person or the driver of the vehicle must in less than one second smoothly and completely depress the accelerator throttle pedal of the vehicle;
 - (c) while the throttle pedal is depressed, the authorised person must measure the smoke emitted from the vehicle's emission system with a Hartridge Smoke meter in order to determine whether or not it is dark smoke; and

- (c) enige ander bepaalde gebied of bepaalde aktiwiteit waarop die munisipaliteit verklaar het dat hierdie artikel nie van toepassing sal wees nie.

HOOFSTUK 7: UITLATING VAN KOMPRESSIEONTSTEKING AANGEDREWE VOERTUIE

15. Verbod

- (1) Geen persoon mag 'n kompressieontsteking aangedrewe voertuig wat donker rook uitlaat, bestuur of gebruik, of aanleiding gee tot die bestuur of gebruik daarvan, nie.
- (2) Indien donker rook teenstrydig met subartikel (1) uitgelaat word, sal die eienaar en die bestuurder van die voertuig elk skuldig wees aan 'n misdryf.
- (3) Vir doeleindes van hierdie artikel sal vermoed word dat die geregistreerde eienaar van die voertuig die bestuurder is tensy die teendeel bewys word.

16. Stop van voertuie vir inspeksie en toetsing

- (1) Ten einde 'n gemagtigde persoon in staat te stel om die bepalings van hierdie hoofstuk af te dwing, moet die bestuurder van 'n voertuig voldoen aan enige redelike opdrag wat deur 'n gemagtigde persoon gegee word:
 - (a) om die voertuig te stop; en
 - (b) die inspeksie of toets van die voertuig te vergemaklik.
- (2) Versuim om aan 'n opdrag gegee ingevolge subartikel (1) te voldoen is 'n misdryf.
- (3) Waar 'n voertuig gestop het ooreenkomstig 'n opdrag gegee ingevolge subartikel (1), mag die gemagtigde persoon:
 - (a) die voertuig langs die pad inspekteer en toets, in welk geval inspeksie en toetsing uitgevoer moet word:
 - (i) op of so naby as uitvoerbaar doenlik aan die plek waar die opdrag gegee is om die voertuig te stop; en
 - (ii) so gou as uitvoerbaar doenlik, en in elk geval binne 'n uur, nadat die voertuig gestop is ooreenkomstig die opdrag; of
 - (b) 'n visuele inspeksie van die voertuig uitvoer en, indien die gemagtigde persoon redelikerwys glo dat 'n misdryf begaan is ingevolge artikel 15(2), die bestuurder van die voertuig, wat vermoed word die eienaar van die voertuig te wees tensy hy of sy bewys tot die teendeel lewer, skriftelik opdrag gee om die voertuig na 'n toetstasie te neem, binne 'n gespesifiseerde tydperk, vir inspeksie en toetsing ooreenkomstig artikel 17.

17. Toetsprosedure

- (1) 'n Gemagtigde persoon moet die vrye versnellingstoetsmetode gebruik om te bepaal of 'n kompressieontsteking aangedrewe voertuig bestuur of gebruik word teenstrydig met artikel 15(1).
 - (2) Die volgende prosedure moet nagekom word ten einde 'n vrye versnellingstoets uit te voer:
 - (a) wanneer opdrag gegee word deur die gemagtigde persoon om dit te doen, moet die bestuurder die voertuig aanskakel, dit in neutrale rat oorsit, die koppelaar aktiveer en die uitlaatrem deaktiveer;
 - (b) die gemagtigde persoon of die bestuurder van die voertuig moet in minder as een sekonde die voertuig se versnellerpedaal geleidelik en heeltemal intrap;
 - (c) terwyl die versnellerpedaal ingetrap is, moet die gemagtigde persoon die rook wat uit die voertuig se uitlaatstelsel uitgelaat word, met 'n Hartridge Rookmeter meet ten einde te bepaal of dit donker rook is al dan nie; en

- (d) the authorised person or the driver of the vehicle may only release the throttle pedal of the vehicle, when directed to do so by the authorised person.
- (3) If, having conducted the free acceleration test, the authorised person is satisfied that the vehicle:
- (a) is not emitting dark smoke, then the authorised person must furnish the driver of the vehicle with a certificate indicating that the vehicle is not being driven or used in contravention of section 15(1); or
- (b) is emitting dark smoke, the authorised person may issue the driver of the vehicle with:
- (i) a notice to pay a fine in terms of the Criminal Procedure Act, Act 51 of 1977; or
- (ii) a repair notice in accordance with section 18.

18. Repair notice

- (1) A repair notice must direct the owner of the vehicle to take the vehicle to a place identified in the notice for re-testing.
- (2) The repair notice must contain the following information:
- (a) the make, model and registration number of the vehicle;
- (b) the name, address and identity number of the driver of the vehicle; and, if the driver is not the owner, the name and address of the vehicle owner;
- (c) the measures required to remedy the situation; and
- (d) the time period within which the owner of the vehicle must comply with the repair notice.
- (3) A person who fails to comply with the requirements and conditions of the notice in terms of sub section (1) commits an offence.
- (4) It shall not be a defence in proceedings under subsection (3) to allege that the driver of the vehicle failed to bring the repair notice to the attention of the owner of that vehicle.

CHAPTER 8: EMISSIONS THAT CAUSE A NUISANCE

19. Prohibition

- (1) No person may create or permit emissions that cause a nuisance.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

20. Compliance notice

- (1) An authorised person may serve a notice on any person whom he or she reasonably believes is likely to commit or has committed an offence under section 19, calling upon that person:
- (a) to abate the nuisance within a period specified in the notice;
- (b) to take all necessary steps to prevent a recurrence of the nuisance; and
- (c) to comply with any other conditions contained in the notice.

- (d) die gemagtigde persoon of die bestuurder van die voertuig mag slegs die voertuig se versnellerpedaal loslaat wanneer opdrag deur die gemagtigde persoon gegee is om dit te doen.
- (3) Indien, nadat die vrye versnellingstoets uitgevoer is, die gemagtigde persoon tevrede is dat die voertuig:
- (a) nie donker rook uitlaat nie, moet die gemagtigde persoon 'n sertifikaat aan die voertuigbestuurder voorsien wat aandui dat die voertuig nie strydig met artikel 15(1) bestuur of gebruik word nie; of
- (b) donker rook uitlaat, mag die gemagtigde persoon die voertuigbestuurder uitreik met:
- (i) 'n kennisgewing om 'n boete te betaal ingevolge artikel 341 van die Strafproseswet, Wet 51 van 1977; of
- (ii) 'n herstelkennisgewing ooreenkomstig artikel 18.

18. Herstelkennisgewing

- (1) 'n Herstelkennisgewing moet die eienaar van die voertuig beveel om die voertuig na 'n plek in die kennisgewing geïdentifiseer te neem vir hertoetsing.
- (2) Die herstelkennisgewing moet die volgende inligting bevat:
- (a) die fabriek, model en registrasienommer van die voertuig;
- (b) die naam, adres en identiteitsnommer van die bestuurder van die voertuig, en as die bestuurder nie die eienaar is nie, die naam en adres van die voertuig eienaar;
- (c) die maatreëls wat vereis word om die situasie te remedieer; en
- (d) die tydperk waarbinne die eienaar van die voertuig aan die herstelkennisgewing moet voldoen.
- (3) 'n Persoon wat versuim om aan die vereistes en voorwaardes van die kennisgewing ingevolge subartikel (1) te voldoen, begaan 'n misdryf.
- (4) Dit sal nie 'n verweer in verrigtinge ingevolge subartikel (3) wees om te beweer dat die bestuurder van die voertuig versuim het om die herstelkennisgewing onder die eienaar van daardie voertuig se aandag te bring nie.

HOOFSTUK 8: UITLATING WAT 'N ERGERNIS VEROORSAAK

19. Verbod

- (1) Geen persoon mag uitlatings skep of toelaat wat 'n ergernis veroorsaak nie.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree, begaan 'n misdryf.

20. Voldoeningskennisgewing

- (1) 'n Gemagtigde persoon mag 'n kennisgewing op enige persoon beteken wat hy of sy redelikerwys glo waarskynlik 'n oortreding sal begaan of begaan het ingevolge artikel 19, wat daardie persoon versoek:
- (a) om die ergernis binne 'n tydperk gespesifiseer in die kennisgewing te verwyder;
- (b) om al die nodige stappe te doen om 'n herhaling van die ergernis te voorkom; en
- (c) om te voldoen aan enige ander voorwaardes vervat in die kennisgewing.

- (2) For the purposes of subsection (1), an authorised person may form a reasonable belief based on his or her own experience that an air pollutant was emitted from premises occupied or owned by the person on whom the compliance notice is to be served.
- (3) A compliance notice under subsection (1) may be served:
- (a) upon the owner of any premises, by:
- (i) delivering it to the owner, or if the owner cannot be traced or is living abroad that person's agent;
 - (ii) transmitting it by registered post to the owner's last known address, or the last known address of the agent; or
 - (iii) delivering it to the address where the premises are situated, if the owner's address and the address of the agent are unknown;
- (b) upon the occupier of the premises, by:
- (i) delivering it to the occupier;
 - (ii) transmitting it by registered post to the occupier at the address at which the premises are situated.
- (4) Any person who fails to comply with a compliance notice served on that person in terms of subsection (1) commits an offence.
- (5) In addition to any other penalty that may be imposed, a court may order a person convicted of an offence under subsection (4) to take steps the court considers necessary within a period determined by the court in order to prevent a recurrence of the nuisance.

21. Steps to abate nuisance

At any time, the municipality may at its own cost take whatever steps it considers necessary in order to remedy the harm caused by the nuisance and prevent a recurrence of it, and may recover the reasonable costs so incurred from the person responsible for causing the nuisance.

CHAPTER 9: OFFENSIVE ODOURS

22. Control of offensive odours

- (1) The occupier or owner of any premises must take all reasonable steps to prevent the emission of any offensive odour caused by any activity on such premises.
- (2) Any person who emits or permits the emission of any offensive odour in contravention of subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 10: DUST NUISANCE

23. Control of dust

- (1) The occupier or owner of any premises must take all reasonable steps to prevent the nuisance by dust caused by any activity on such premises.
- (2) Any person who emits or permits the emission of dust in contravention of subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 11: FUME NUISANCE

24. Control of fumes

- (1) The occupier or owner of any premises must take all reasonable steps to prevent the nuisance by fumes caused by any activity on such premises.

- (2) Vir doeleindes van subartikel (1), mag die gemagtigde persoon 'n redelike oortuiging vorm gebaseer op sy eie waarneming dat 'n lugbesoedelende stof uitgelaat is vanaf 'n perseel wat die eiendom is of geokkupeer wor deur die persoon op wie die voldoeningskennisgewing beteken gaan word.
- (3) 'n Voldoeningskennisgewing ingevolge subartikel (1) mag beteken word:
- (a) op die eienaar van enige perseel, deur:
- (i) dit by die eienaar af te lewer, of as die eienaar nie opgespoor kan word nie of oorsee woon, daardie persoon se agent;
 - (ii) dit per geregistreerde pos te stuur aan die eienaar se laaste bekende adres, of aan die agent se laaste bekende adres; of
 - (iii) dit af te lewer by die adres waar die perseel geleë is, indien die eienaar se adres en die agent se adres onbekend is.
- (b) op die okkupeerder van die perseel, deur:
- (i) dit by die okkupeerder af te lewer;
 - (ii) dit per geregistreerde pos te stuur aan die okkupeerder by die adres waar die perseel geleë is.
- (4) Enige persoon wat versuim om te voldoen aan die voldoeningskennisgewing wat beteken is op daardie persoon ingevolge subartikel (1), is skuldig aan 'n misdryf.
- (5) Bykomend tot enige ander straf wat opgelê mag word, mag 'n hof 'n persoon wat skuldig bevind is aan 'n misdryf ingevolge subartikel (4) beveel om stappe te doen wat die hof nodig vind binne 'n tydperk deur die hof bepaal ten einde 'n herhaling van die ergernis te voorkom.

21. Stappe om die ergernis te verwyder

Die munisipaliteit mag te enige tyd op sy eie koste sodanige stappe neem as wat dit nodig ag om die skade wat deur die ergernis veroorsaak is te remedieer en 'n herhaling daarvan te voorkom, en mag die redelike koste wat sodanig aangegaan is, verhaal van die persoon verantwoordelik vir die oorsaak van die ergernis.

HOOFSTUK 9: AANSTOOTLIKE REUKE

22. Beheer van aanstootlike reuke

- (1) Die okkupeerder of eienaar van enige perseel moet alle redelike stappe neem om die uitlating van enige aanstootlike reuke wat veroorsaak word deur enige aktiwiteit op sodanige perseel, te voorkom.
- (2) Enige persoon wat die uitlating van enige aanstootlike reuke veroorsaak of toelaat teenstrydig met subartikel (1) begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 10: STOF ERGERNIS

23. Beheer van stof

- (1) Die okkupeerder of eienaar van enige perseel moet alle redelike stappe neem om die ergernis van stof wat veroorsaak word deur enige aktiwiteit op sodanige perseel, te voorkom.
- (2) Enige persoon wat die uitlating van stof veroorsaak of toelaat teenstrydig met subartikel (1) begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 11: DAMP ERGERNIS

24. Beheer van dampe

- (1) Die okkupeerder of eienaar van enige perseel moet alle redelike stappe neem om die ergernis van dampe wat

- (2) Any person who emits or permits the emission of fumes in contravention of subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 12: PESTICIDE SPRAYING EMISSIONS

25. Pesticide Spraying Emissions

- (1) No person may carry out or permit the spraying of pesticides, except as permitted by section 3 of the Fertilisers, Farm Feeds, Agricultural Remedies and Stock Remedies Act, 1947 (Act No. 36 of 1947).
- (2) Any person who contravenes subsection (1) of this by-law is guilty of an offence, as set out in section 18(1)(c) of the Fertilisers, Farm Feeds, Agricultural Remedies and Stock Remedies Act, 1947 (Act No. 36 of 1947).
- (3) A person who carries out or permits the spraying of pesticides, within the municipal jurisdiction, must also comply with the following control measures:
- (a) the prior written authorisation of the municipality must be obtained, which authorisation may be granted with conditions, including—
- (i) the area of land on which the pesticide may be applied; and
 - (ii) the period of time in which the pesticide may be applied.
- (b) the applicant must notify in writing the owners and occupiers of all adjacent properties within 150 metres of the treatment area of:
- (i) the details of the proposed treatment area;
 - (ii) the reason for the pesticide use;
 - (iii) the active ingredient;
 - (iv) the date and approximate time of the pesticide use;
 - (v) in the event of inclement weather conditions, an alternative date or dates on which the pesticide use may occur;
 - (vi) the time, if any, indicated on the product label specifying when the area can safely be re-entered after application;
 - (vii) the right of owners and occupiers of adjacent properties to lodge written objections to the proposed spraying of pesticides with the municipality within seven days of being notified; and
 - (viii) the prescribed fee has been paid to the municipality.
- (4) Any person who contravenes subsection (3) is guilty of an offence.
- (5) A person may apply to the municipality for an exemption if the spraying of the pesticide is for:
- (a) the management of pests that transmit human diseases or adversely impact agriculture or forestry;
 - (b) the management of pests that threaten the integrity of sensitive ecosystems; or
 - (c) the need for the use of the pesticide is urgent.
- (6) The provisions of this section are not applicable to:
- (a) residential areas of farms;

veroorzaak word deur enige aktiwiteit op sodanige perseel, te voorkom.

- (2) Enige persoon wat die uitlating van dampe veroorsaak of toelaat teenstrydig met subartikel (1) begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 12: PLAAGBESPUITING UITLATINGS

25. Plaagbespuiting uitlatings

- (1) Geen persoon mag plaagbespuiting uitvoer of toelaat dat dit uitgevoer word nie, behalwe soos toegelaat ingevolge artikel 3 van die Wet op Misstowwe, Veevoedsel, Landboumiddels en Veemiddels, 1947 (Wet No. 36 van 1947).
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) van hierdie verordening oortree is skuldig aan 'n misdryf, soos uiteengesit in artikel 18(1)(c) van die Wet op Misstowwe, Veevoedsel, Landboumiddels en Veemiddels, 1947 (Wet No. 36 van 1947).
- (3) 'n Persoon wat plaagbespuiting uitvoer of toelaat dat dit uitgevoer word binne die munisipale jurisdiksie, moet ook aan die volgende beheermaatreëls voldoen:
- (a) die vooraf skriftelike magtiging van die munisipaliteit moet verkry word, welke magtiging toegestaan mag word met voorwaardes, insluitend—
- (i) die grondgebied waarop die plaagbestryding aangewend mag word; en
 - (ii) die tydperk waarin die plaagbestryding aangewend mag word.
- (b) die aansoeker moet al die eienaars en okkupeerders van alle aangrensende eiendom binne 150 meter van die behandelingsgebied skriftelik in kennis stel van:
- (i) die besonderhede van die voorgestelde behandelingsgebied;
 - (ii) die rede vir die plaagbestryding;
 - (iii) die aktiewe bestanddeel;
 - (iv) die datum en benaderde tyd van die plaagbestrydingsgebruik;
 - (v) in die geval van ongunstige weersomstandighede, 'n alternatiewe datum of datums waarop die plaagbestrydingsgebruik mag plaasvind;
 - (vi) die tyd, indien enige, aangetoon op die etiket van die produk wat spesifiseer wanneer die gebied weer veilig binnegaan kan word na aanwending;
 - (vii) die reg van eienaars en okkupeerders van aangrensende eiendom om skriftelike beswaar teen die beoogde plaagbespuiting by die Raad aan te teken binne sewe dae van kennisgewing; en
 - (viii) die betaling van die voorgeskrewe gelde aan die munisipaliteit.
- (4) Enige persoon wat die subartikel (3) oortree is skuldig aan 'n misdryf.
- (5) 'n Persoon mag by die munisipaliteit aansoek doen om 'n vrystelling indien die bespuiting van die plaag is vir:
- (a) die bestuur van plaeg wat menslike siektes oordra of 'n nadelige impak op landbou of bosbou het;
 - (b) die bestuur van plaeg wat die integriteit van sensitiewe ekosisteme bedreig; of
 - (c) die noodigheid vir die gebruik van plaagbestryding dringend is.

- (b) buildings or inside buildings;
- (c) domestic use of pesticides; or
- (d) any other defined area or defined activity to which the municipality has declared this section not to apply.

CHAPTER 13: GENERAL PROVISIONS

26. Appeal

- (1) A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.
- (2) Pending confirmation, variation or revocation of the decision against which the appeal is lodged, any person appealing the said decision, unless the municipality provides otherwise:
 - (a) must nonetheless substantively comply with any obligations that may have been imposed as a result of the decision that is the subject of the appeal; and
 - (b) may not exercise any rights that may have accrued as a result of the decision that is the subject of the appeal application, provided that no other person may exercise any right that may accrue either.

27. Municipality and State bound

This by-law is binding on the State and the municipality.

28. Conflict

- (1) In the event of a conflict within any other by-law which directly or indirectly regulates air pollution, the provisions of this by-law shall prevail.
- (2) In the event of a conflict with the National Environmental Management: Air Quality Act, 2004 (Act 39 of 2004) the provisions of that Act will prevail within the area of jurisdiction of the Municipality.

29. Offences and penalties

- (1) Any person who contravenes any provision of this by-law commits an offence and shall, upon conviction, be liable to a fine or in default of payment, to imprisonment, or to such imprisonment without the option of a fine, or to both such fine and such imprisonment, and in the case of a successive or continuing offence, to a fine for every day such offence continues, or in default of payment thereof, to imprisonment.
- (2) It is an offence to:
 - (a) supply false information to an authorised person in respect of any issue pertaining to the by-law, or;
 - (b) to refuse to co-operate with the request of an authorised person made in terms of this by-law.
- (3) Failure to comply with a notice, direction or instruction referred to in this by-law constitutes a continuing offence.
- (4) In addition to imposing a fine or imprisonment, a court may order any person convicted of an offence under this by-law:
 - (a) to remedy the harm caused;
 - (b) to pay damages for harm caused to another person or to property, which order shall have the force and effect of a civil judgment; and

- (6) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing nie op:
 - (a) residensiële gebiede op plase;
 - (b) geboue of binne geboue;
 - (c) huishoudelike gebruik van plaagbestryding; of
 - (d) enige ander bepaalde gebied of bepaalde aktiwiteit waarop die Raad verklaar het dat hierdie artikel nie van toepassing sal wees nie.

HOOFSTUK 13: ALGEMENE BEPALINGS

26. Appèl

- (1) 'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van kennisgewing van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.
- (2) In afwagting moet enige persoon wat teen die betrokke besluit appelleer, tensy die munisipaliteit anders bepaal:
 - (a) niteenstaande substantief voldoen aan enige verpligtinge wat opgelê mag gewees het as gevolg van die besluit wat die onderwerp van appèl is; en
 - (b) nie enige regte uitoefen wat mag ontstaan het as gevolg van die besluit wat onderhewig aan die appèlaansoek is nie, met dien verstande dat geen ander persoon enige reg mag uitoefen wat beide mag toeval nie.

27. Munisipaliteit en Staat is gebonde

Hierdie verordening is bindend op die Staat en die munisipaliteit.

28. Strydigheid

- (1) In geval van 'n strydigheid met enige ander verordening wat lugbesoedeling regstreeks of onregstreeks reguleer, sal hierdie verordening voorrang geniet.
- (2) In geval van 'n strydigheid met die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur: Lugkwaliteit, 2004 (Wet 39 van 2004) sal die bepalings van daardie wet voorrang geniet binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit.

29. Misdrywe en strawwe

- (1) Enige persoon is wat enige bepaling van hierdie verordening oortree begaan 'n misdryf en sal, by skuldigbevinding, aanspreeklik wees vir 'n boete of by gebrek van betaling, tot gevangenisstraf, of tot sodanige gevangenisstraf sonder keuse van 'n boete, of tot beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf, en in die geval van 'n herhaalde of voortgesette misdryf, tot 'n boete vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, of in geval van gebrek van betaling daarvan, tot gevangenisstraf.
- (2) Dit is 'n misdryf om:
 - (a) vals inligting aan 'n gemagtigde persoon te voorsien in verband met enige saak betreffende hierdie verordening; of;
 - (b) te weier om met die versoek van 'n gemagtigde persoon wat ingevolge hierdie verordening gerig is, saam te werk.
- (3) Versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing, opdrag of instruksie waarna in hierdie verordening verwys word, verteenwoordig 'n voortgesette misdryf.
- (4) Addisioneel tot die oplê van 'n boete of gevangenisstraf, mag 'n hof enige persoon wat skuldig bevind is aan 'n misdryf ingevolge hierdie verordening beveel:

- (c) to install and operate at the person's own expense air pollution measuring equipment in accordance with the provisions of section 11.

30. Exemptions

- (1) The municipality may grant temporary exemption in writing from one or all of the provisions of chapters 3,4, and 5, provided that the municipality:
- is satisfied that granting the exemption will not prejudice the purpose referred to in section 2(1); and
 - grants any exemption subject to conditions that promote the attainment of the purpose referred to in section 2(1).
- (2) The municipality may not grant an exemption under subsection (1) until it has:
- taken reasonable measures to ensure that all persons whose rights may be detrimentally effected by the granting of the exemption, including but not limited to adjacent land owners or occupiers, are aware of the application for exemption and how to obtain a copy of it;
 - provided such person with a reasonable opportunity to object to the application; and
 - duly considered and taken into account any objections raised.

31. Savings

Anything done or deemed to have been done under any other law remains valid to the extent that it is consistent with this by-law or until anything done under this by-law overrides it.

32. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

33. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Air Pollution Control By-law of Saldanha Bay Municipality and comes into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

P.N. 388/2012

24 December 2012

**SALDANHA BAY MUNICIPALITY:
CEMETERIES AND CREMATORIA
BY-LAW**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

- Definitions
- Principles and objectives

CHAPTER 1: ESTABLISHMENT OF CEMETERIES

- Establishment of cemeteries
- Alternatives to burial

- om die skade wat veroorsaak is, te remedieer;
- om vergoeding te betaal vir skade wat aan 'n ander persoon of eiendom veroorsaak is, welke bevel die krag en uitwerking van 'n siviele uitspraak sal hê; en
- om op die persoon se eie koste verduisteringsmeet-toerusting ooreenkomstig die bepalings van artikel 11 te installeer en te bedryf.

30. Vrystellings

- (1) Die munisipaliteit mag skriftelik tydelike vrystelling van een of al die bepalings van hoofstukke 3, 4, en 5 verleen, met dien verstande dat die munisipaliteit:
- tevrede is dat verlening van die vrystelling nie die doel soos beoog in artikel 2(1) beduidend sal benadeel nie; en
 - enige vrystelling verleen behoudens voorwaardes wat die bereiking van die doel waarna in artikel 2(1) verwys word, bevorder.
- (2) Die munisipaliteit mag nie 'n vrystelling ingevolge subartikel (1) verleen alvorens dit—
- redelike maatreëls geneem het om te verseker dat alle persone wie se regte beduidend nadelig geraak mag word deur die verlening van die vrystelling, insluitend maar nie beperk tot aangrensende grondeienaars of okkupeerders, bewus is van die aansoek om vrystelling en hoe om 'n afskrif daarvan te verkry;
 - aan sodanige persoon 'n redelike geleentheid gebied het om teen die aansoek beswaar aan te teken; en
 - enige besware wat geopper is behoorlik oorweeg en in aanmerking geneem het.

31. Voorbehoude

Enigiets wat gedoen is of geag gedoen te gewees het ingevolge enige ander wet bly geldig tot die omvang waarin dit in ooreenstemming is met hierdie verordening of totdat enigiets wat ingevolge hierdie verordening gedoen word, dit oorheers.

32. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge voorheen uitgevaardig deur die munisipaliteit of deur enige van die afgeskafde munisipaliteite wat nou by die munisipaliteit ingelyf is, word hiermee herroep in so ver dit betrekking het op aangeleenthede waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

33. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening sal bekend staan as die Lugbesoedelingsbeheer Verordening van Saldanhaabaai Munisipaliteit en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

P.K. 388/2012

24 Desember 2012

**SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT:
VERORDENING INSAKE: BEGRAAFPLASE EN
KREMATORIA**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal die Saldanhaabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE

- Definisies
- Beginsels en Oogmerke

HOOFSTUK 1: VESTIGING VAN BEGRAAFPLASE

- Vestiging van begraaflase
- Alternatiewe vir teraardebestelling

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO CEMETERIES

5. Appointment of caretaker
6. Hours of admission for public
7. Keeping to paths
8. Prohibited conduct
9. Right of interest in ground

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS RELATING TO INTERMENT

10. Consent required for interment
11. Interment times
12. Register
13. Interment of destitute persons
14. Number of corpses in one coffin

CHAPTER 4: BURIALS

15. Dimensions of graves
16. Burial
17. Reservation of grave plots
18. Child's grave
19. Construction material of coffin
20. Number of corpses in one grave
21. Hearse and vehicle at cemetery
22. Music inside cemetery
23. Number on grave

CHAPTER 5: EXHUMATION OF CORPSE AND RE-OPENING OF GRAVE

24. Disturbance of mortal remains
25. Time of exhumation
26. Re-opening of grave

CHAPTER 6: CARE OF GRAVES

27. Shrubs and flowers
28. Care of grave

CHAPTER 7: CREMATION

29. Receptacles and ashes
30. Burial and exhumation of ashes
31. Cremation certificate

CHAPTER 8: ERECTION AND MAINTENANCE OF MEMORIAL WORK

32. Consent of municipality
33. Requirements for erection of memorial work
34. Position, movement and removal of memorial work
35. Repairs to memorial work
36. Supervision of work
37. Conveying of memorial work
38. Vehicle and tools
39. Times for bringing in material and doing work
40. Production of written permission
41. Memorial work in crematorium
42. Commonwealth War Graves

CHAPTER 9: SECTIONS IN CEMETERY

43. Municipality may establish sections
44. Monumental section
45. Open section
46. Aesthetic section
47. Berm section
48. Garden of Remembrance 49. Heroes' Acre

CHAPTER 10: PRIVATE CEMETERIES

50. By-law apply
51. Establishment and continued use of cemeteries 52 Duties of proprietors

CHAPTER 11: DISUSED CEMETERIES

53. Use of disused cemeteries

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET BEGRAAFPLASE

5. Aanstelling van opsigter
6. Toegangsure vir publiek
7. Bly op paadjies
8. Verbode optrede
9. Reg op belang in grond

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET TERAARDEBESTELLING

10. Toestemming benodig
11. Tye vir teraardebestedings
12. Register
13. Teraardebesteding van armlastige persone
14. Getal lyke in een doodskis

HOOFSTUK 4: BEGRAFNISSE

15. Afmetings van grafte
16. Begrafnis
17. Reservering van grafpersele
18. Kindergraf
19. Konstruksiemateriaal van doodkis
20. Getal lyke in een graf
21. Lykswa en voertuie in begraafplase
22. Musiek in begraafplaas
23. Nommer op graf

HOOFSTUK 5: OPGRAWING VAN LYK EN HER-OOPMAAK VAN GRAF

24. Versteuring van stofflike oorskot
25. Tyd van opgrawing
26. Heropening van graf

HOOFSTUK 6: VERSORGING VAN GRAFTE

27. Struik en blomme
28. Versorging van graf

HOOFSTUK 7: VERASSING

29. Houers en as
30. Begrawing en opgrawing van as
31. Verassingsertifikaat

HOOFSTUK 8: OPRIGTING EN ONDERHOUD VAN GEDENKTEKENWERKE

32. Toestemming van munisipaliteit
33. Vereistes vir oprigting van gedenktekenwerke
34. Plasing, beweging en verwydering van gedenktekenwerke
35. Herstelwerk aan gedenktekenwerke
36. Toesighouding oor werk
37. Vervoer van gedenktekenwerke
38. Voertuie en gereedskap
39. Tye vir inbring van materiaal en afhandel van werk
40. Bewys van skriftelike toestemming
41. Gedenktekenwerke in krematoria
42. Statebond Oorlogsgrafte

HOOFSTUK 9: AFDELINGS IN BEGRAAFPLAAS

43. Munisipaliteit mag afdelings instel
44. Monumente afdeling
45. Ope afdeling
46. Estetiese afdeling
47. Berm afdeling
48. Tuin van Herinnering
49. Heldeakker

HOOFSTUK 10: PRIVATE BEGRAAFPLASE

50. Verordening van toepassing
51. Vestiging en voortgesette gebruik van begraafplase
52. Pligte van eienaars

HOOFSTUK 11: BEGRAAFPLASE IN ONBRUIK

53. Gebruik van begraafplase wat in onbruik is

CHAPTER 12: MISCELLANEOUS

54. Authentication and service of order, notice or other document
55. Complaint
56. Notice of compliance and representations
57. Costs
58. Appeal
59. Tariffs
60. Offences and penalties
61. Exemptions
62. Liaison forums in community
63. Conflict with other legislation
64. Revocation of by-laws
65. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**adult**” means a deceased person over the age of 16 years, and where the word is used to define a corpse, a deceased person whose coffin will fit into the grave opening prescribed for adults in section 15;

“**aesthetic section**” means a section of a cemetery which has been set aside by the municipality wherein only headstones may be erected;

“**approved**” means approved by the municipality;

“**ashes**” means the cremated remains of a corpse;

“**berm**” means a concrete base laid at the head of a grave and on which a memorial is erected;

“**burial**” means interment in earth, a grave or tomb;

“**burial order**” means an order issued in terms of the Births and Deaths Registration Act, 1992 (Act 51 of 1992);

“**caretaker**” means the official whom the municipality appoints from time to time in a supervisory capacity with regard to a cemetery or crematorium or his or her delegate;

“**cemetery**” means a land or part of a land within the municipal area set aside by the municipality for the interment of corpses;

“**ceremony**” means any ceremony relating to the interment of a corpse;

“**child**” means a person who is not an adult, and where the word is used to define a corpse, means a deceased person whose coffin will fit into the grave opening prescribed for children in section 18, and includes the corpse of a stillborn child and a foetus;

“**columbarium**” means the place set aside in the basement of a crematorium or chapel containing rows of niches for the purpose of placing receptacles containing the ashes of cremated corpses therein;

“**corpse**” means the remains of a deceased person and includes a still-born child and foetus;

“**cremation**” means the process whereby a corpse is disposed of by fire or by any other means that yields a comparable result;

“**crematorium**” means a place where corpses are cremated;

“**cremated remains**” means all recoverable ashes after the cremation;

“**exhumation**” means the removal of a corpse from its grave ;

“**garden of remembrance**” means a section of a cemetery or crematorium set aside for the erection of memorial work or a wall of remembrance;

HOOFSTUK 12: ALGEMEEN

54. Waarmeding en bediening van bevel, kennisgewings en ander dokumente
55. Klagte
56. Kennisgewing van voldoening en vertoë
57. Koste
58. Appèl
59. Tariewe
60. Strafbepalings
61. Vrstellings
62. Skakelforums in gemeenskap
63. Teenstrydigheid met ander wetgewing
64. Herroeping van verordeninge
65. Kort titel en inwerkingtreding

1. Definisies

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**as**” beteken die veraste oorblyfsels van 'n lyk;

“**begraafplaas**” beteken grond of gedeelte van grond binne die munisipale gebied wat deur die munisipaliteit opsygesit is vir 'n begraafplaas;

“**begrawe**” beteken teraardebestelling in grond, 'n graf of grafkelder;

“**begravnisorder**” beteken 'n bevel uitgereik ingevolge die Wet op die Registrasie van Geboortes en Sterftes, 1992 (Wet 51 van 1992);

“**berm**” beteken 'n betonstrook gelê by die kop van die graf en waarop 'n gedenksteen opgerig is;

“**estetiese afdeling**” beteken 'n begraafplaas of afdeling van 'n begraafplaas wat deur die munisipaliteit opsygesit is waarin slegs kopstene opgerig mag word;

“**gedenksteenwerk**” beteken enige kopsteen, monument, plaket, ander werk of voorwerp, opgerig of beoog om opgerig te word in 'n begraafplaas of krematorium ten einde hulde te bring aan 'n oorlede persoon, en sluit in die randsteen wat die graf afbaken en die blad wat die graf bedek;

“**graf**” beteken 'n stuk grond binne 'n begraafplaas of erfenisperseel, uitgegrawe vir die begrawe van 'n lyk en sluit in die kopsteen, nommer of merker van en 'n struktuur op of geassosieer met die graf;

“**goedgekeur**” beteken goedgekeur deur die munisipaliteit;

“**grafkelder**” beteken 'n bogronde kelder;

“**kind**” beteken 'n persoon wat nie 'n volwassene is nie, en waar die woord gebruik word om 'n lyk te beskryf, beteken 'n oorlede persoon wie se kis inpas in 'n graf opening voorgeskryf vir kinders ingevolge artikel 18, en sluit in die lyke van 'n doodgebore kind en 'n fetus;

“**kolumbarium**” beteken 'n plek opsygesit in die kelder van 'n krematorium of kapel wat rye nisse bevat vir die doel om houters bevattende die as van veraste lyke in te plaas;

“**krematorium**” beteken plek waar lyke veras word;

“**lyk**” beteken die oorblyfsels van 'n oorlede persoon en sluit in 'n doodgebore kind en fetus;

“**monumente afdeling**” beteken 'n afdeling in 'n begraafplaas opsygesit vir die oprigting van monumente;

“**munisipaliteit**” beteken die Saldanha-baai Munisipaliteit en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, behoorlik gemagtigde agent of enige diensverskaffer wat 'n verantwoordelikheid beklee ingevolge hierdie verordening wat aan dit toegewys is uit hoofde van die Munisipale Stelselwet, Wet 32 van

“grave” means a piece of land, within a cemetery or heritage site, excavated for the burial of a corpse and includes the headstone, number or marker of and a structure on or associated with the grave;

“interment” means any method used for disposing of a corpse;

“memorial section” means a section of a cemetery set aside for the erection of memorials;

“memorial work” means any headstone, monument, plaque, other work or object, erected or intended to be erected in a cemetery or crematorium to commemorate a deceased person, and includes a kerb demarcating a grave, and a slab covering a grave;

“municipality” means the Saldanha Bay Municipality and includes any political structure, political office-bearer, duly authorised agent thereof, or a service provider fulfilling a responsibility under this by-law assigned to it in terms of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) or any other law, as the case may be, or any employee thereof, acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“niche” means a compartment in a columbarium or wall of remembrance for the placing of ashes;

“open section” means a section in a cemetery set aside by the municipality where memorial work may be erected at a later stage at the prescribed tariff;

“prescribed” means prescribed by the municipality;

“prescribed tariff” means a fee set by the municipality in terms of its Customer Care and Revenue Management By-law;

“private cemetery” means a cemetery which is used as a cemetery but which has not been set aside as such by the municipality;

“tomb” means an above-ground burial vault;

“wall of remembrance” means a structure in a cemetery which contains niches in which urns containing ashes can be stored.

2. Principles and objectives

The purpose of this by-law is to make provision for the allocation of land for the purposes of the burial of human remains, to develop and maintain existing cemeteries, to permit its residents to dispose of a corpse by cremation, burial or any other approved method and to provide space allowing the preservation of the remains of a cremation in a dignified manner.

CHAPTER 1: ESTABLISHMENT OF CEMETERIES

3. Establishment of cemeteries

- (1) The municipality may set apart any piece of land within its area of jurisdiction for the purposes of a cemetery.
- (2) The municipality may, within such a cemetery, provide separate areas for exclusive use by different religious or cultural groups, taking into consideration the customs or religious conventions of such groups.
- (3) The establishment of a cemetery as contemplated in subsection (1) must be preceded by a process of public participation in terms of the municipality's public participation policy.

2000, of enige ander wet, wat ookal die geval mag wees, of enige werknemer, handelende in verband met hierdie verordeninge wat aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, agent of werknemer gedelegeer is;

“muur van herinnering” beteken 'n struktuur (in 'n begraafplaas) wat nisse bevat waarin kruike met as gebêre kan word;

“nis” beteken 'n kompartement in 'n kolumbarium of muur van herinnering vir die plasing van as;

“ope afdeling” beteken 'n gedeelte van 'n begraafplaas wat deur die munisipaliteit gereserveer is waar op 'n latere stadium gedenksteenwerk opgerig kan word teen betaling van die voorgeskrewe tarief;

“opgrawing” beteken die verwydering van 'n lyk uit sy graf;

“opsigter” beteken die beampte wat van tyd tot tyd deur die munisipaliteit in 'n toesighoudende hoedanigheid in verband met 'n begraafplaas of krematorium aangestel word;

“private begraafplaas” beteken 'n begraafplaas of wat as 'n begraafplaas gebruik word maar wat nie as sodanig deur die munisipaliteit opsygesit is nie;

“seremonie” beteken enige seremonie met betrekking tot die begrawing van 'n lyk;

“teraardebesteding” beteken enige metode vir die wegdoening van 'n lyk;

“tuin van herinnering” beteken 'n afdeling van 'n begraafplaas of krematorium opsygesit vir die oprigting van gedenksteenwerk of 'n muur van herinnering;

“veras” beteken die proses waardeur 'n lyk met vuur mee weggedoen word of 'n metode wat 'n soortgelyke resultaat tot gevolg het;

“veraste oorskot” beteken alle herwinbare as na 'n verassing;

“voorgeskrif” beteken voorgeskryf deur die munisipaliteit;

“voorgeskrewe tarief” beteken gelde bepaal deur die munisipaliteit in sy Kliëntediens en Inkomste Bestuur Verordening; en

“volwassene” beteken 'n oorlede persoon oor die ouderdom van 16 jaar en waar die woord gebruik word om 'n lyk te beskryf, 'n oorlede persoon wie se lyk inpas in 'n graf opening voorgeskryf vir volwassenes ingevolge artikel 15.

2. Beginsels en oogmerke

Die doel van hierdie verordening is om voorsiening te maak vir die aanwysing van grond vir doeleindes van begrawing van menslike oorskot, om bestaande begraafplase te ontwikkel en te onderhou, om sy inwoners toe te laat om 'n lyk mee weg te doen deur verassing en om ruimte te voorsien ten einde toe te laat dat die oorskot van 'n verassing op 'n waardige wyse bewaar word.

HOOFSTUK 1: VESTIGING VAN BEGRAAFPLASE

3. Vestiging van begraafplase

- (1) Die munisipaliteit mag enige grond binne sy jurisdiksiegebied reserveer vir gebruik as 'n begraafplaas.
- (2) Binne so 'n begraafplaas mag die munisipaliteit afsonderlike areas beskikbaar stel vir uitsluitlike gebruik deur verskillende godsdienstige of kulturele groepe met inagneming van die gebruike of godsdienstige oorweginge van sulke groepe.
- (3) Die daarstelling van 'n begraafplaas soos bedoel in subartikel (1) moet deur 'n openbare deelname proses ingevolge die munisipaliteit se beleid ten opsigte van openbare deelname voorafgegaan word.

4. Alternatives to burial

The municipality may, if compelled to do so by environmental considerations, or the shortage of land for burial purposes, and subject to the provisions of any other law regarding the rights of a person, request that a corpse be disposed of by any other accepted method other than burial.

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO CEMETERIES AND CREMATORIA**5. Appointment of caretaker**

- (1) The municipality may appoint a caretaker to control and administer each cemetery or crematorium.
- (2) The caretaker must take into account the customs of the deceased person and the people responsible for the interment or cremation and must accommodate these within the framework of this by-law.

6. Hours of admission for public

- (1) Cemeteries and crematoria are normally open to the public during the hours determined by the municipality, but if it is in the interest of the public, the municipality may close a place of interment or part thereof for such periods as may be necessary.
- (2) No person, excluding workers or persons with permission, may be in or remain in a cemetery or crematorium before or after the hours mentioned in sub-section (1) or during a period when it is closed to the public.
- (3) The municipality must display the hours that every cemetery or crematorium is open to the public on a notice board that must be placed at the entrance thereto.

7. Keeping to paths

Except for purposes permitted by this by-law, a person may only use a path provided in the place of interment, and failure to do so constitutes an offence.

8. Prohibited conduct within cemeteries and crematoria

- (1) No person may in a cemetery or crematorium:
 - (a) commit or cause a nuisance;
 - (b) ride an animal or cycle except with the approval of the caretaker;
 - (c) with the exception of a blind person making use of a guide dog, bring into or allow an animal to wander inside such cemetery;
 - (d) plant, uproot, cut, pick or remove a tree, plant, shrub or flower without the permission of the caretaker;
 - (e) hold or take part in a demonstration;
 - (f) interrupt a funeral or an official or workman employed by the municipality during the performance of his or her duties;
 - (g) obstruct, resist or oppose the caretaker in the course of his or her duty or refuse to comply with an order or request which the caretaker is entitled to make under this by-law;
 - (h) mark, draw, scribble, erect an advertisement or object on a wall, building, fence, gate, memorial work or other erection;
 - (i) use water for any form of gardening without the permission of the caretaker;
 - (j) leave or dump any rubbish, soil, stone, debris or litter;

4. Alternatiewe vir teraardebestelling

Indien daartoe genoodsaak deur die vereistes van die omgewing, 'n tekort aan grond vir begrafnisdoeleindes, en ondergeskik aan die bepalings van enige ander wet ten opsigte van die regte van persone, mag die munisipaliteit versoek dat enige metode anders as 'n begrafnis gebruik word om oor 'n lyk te beskik.

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET BEGRAAFPLASE EN KREMATORIA**5. Aanstelling van opsigter**

- (1) Die munisipaliteit mag 'n opsigter aanstel vir elke begraafplaas of krematorium om dit te beheer en te administreer.
- (2) Die opsigter moet die gebruike van die oorlede persoon en die persone verantwoordelik vir die begrawing of verassing in ag neem en dit binne die raamwerk van hierdie verordening akkommodeer.

6. Toegangsure vir publiek

- (1) Elke begraafplaas of krematorium is oop vir die publiek gedurende die ure wat deur die munisipaliteit bepaal word en indien dit in die belang van die publiek is, mag die munisipaliteit 'n begraafplaas of krematorium of deel daarvan vir die publiek sluit vir sodanige tye soos die munisipaliteit dit nodig ag.
- (2) Geen persoon, uitgesluit werkers en persone met toestemming, mag in of aanbly in 'n begraafplaas of krematorium of deel daarvan voor of na die ure gemeld in subartikel (1) nie, of gedurende die tye wat dit vir die publiek gesluit is nie.
- (3) Die munisipaliteit moet die ure waartydens elke begraafplaas of krematorium oop is vir die publiek op 'n kennisgewingbord by die ingang daarvan aanbring.

7. Bly op paadjies

Behalwe vir doeleindes toegelaat ingevolge hierdie verordening, mag 'n persoon slegs 'n paadjie wat in 'n begraafplaas voorsien is gebruik, en versuim om dit te doen maak 'n misdryf uit.

8. Verbode optrede binne begraafplase en krematoria

- (1) Geen persoon mag in 'n begraafplaas of krematorium—
 - (a) 'n steurnis veroorsaak nie;
 - (b) 'n dier of fiets ry sonder die goedkeuring van die opsigter nie;
 - (c) 'n dier in 'n begraafplaas bring of dit toelaat om daar te dwaal nie, met die uitsondering van 'n blinde persoon wat 'n gidshond gebruik;
 - (d) 'n boom, plant, struik of blom sonder die toestemming van die opsigter plant, sny, pluk of verwyder nie;
 - (e) 'n demonstrasie hou of daaraan deelneem nie;
 - (f) 'n begrafnis onderbreek of 'n amptenaar, werker, of arbeider in diens van die munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte steur nie;
 - (g) die opsigter in die loop van sy of haar pligte belemmer, weerstaan of teenstaan nie, of weier om aan 'n bevel of versoek te voldoen wat die opsigter gemagtig is om ingevolge hierdie verordening te rig;
 - (h) 'n advertensie of voorwerp op enige muur, gebou, heining, hek, gedenkteken of ander oprigting uitmerk, teken, skryf of oprig nie;
 - (i) water gebruik vir enige vorm van tuinmakery sonder die toestemming van die opsigter nie;

- (k) in any way damage, destroy or deface a grave, memorial, wall, building, fence, railing, path or other construction or any part thereof;
 - (l) solicit any business, order or exhibit, or distribute or leave a tract, business card or advertisement;
 - (m) treat a grave or memorial work with disrespect, such as climbing or sitting on a grave or memorial work;
 - (n) enter an office, building or fenced place except in connection with lawful business;
 - (o) expose a corpse or a part thereof;
 - (p) exceed the prescribed speed limit;
 - (q) allow or cause any animal to enter, with the exception of a caretaker living on site and who is keeping pets with the prior approval of the municipality;
 - (r) bring in any alcohol or consume any alcohol; or
 - (s) be in possession of any fire arms or traditional weapons except in the case of a police or military funeral.
- (2) A person who contravenes any of the provisions of subsection (1) commits an offence.
- (3) The municipality may impound an animal found in any cemetery or crematorium.

9. Right of interest in ground

- (1) No person shall acquire any right to or interest in any ground or grave in a cemetery other than such rights or interests as may be obtainable under this by-law.
- (2) The municipality may, subject to the provisions of section 17, and on payment of the prescribed fee, reserve a grave plot in a cemetery.

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS RELATING TO INTERMENT

10. Consent required

- (1) No person may dispose of a corpse in any other manner than that prescribed by the municipality, and a person who wishes to dispose of a corpse must obtain the written consent of the municipality and must comply with any requirements set by the municipality.
- (2) A person who wishes to obtain the consent as contemplated in subsection (1) must submit to the caretaker an application in writing together with:
 - (a) proof of payment of the prescribed tariff;
 - (b) a death certificate;
 - (c) a burial order issued in terms of the Births and Deaths Registration Act, 1992; and
 - (d) if the application relates to a corpse in which was inserted radioactive material or a pacemaker, a statement indicating whether the said material or pacemaker was removed from the corpse and the caretaker may not approve the application unless all of the above requirements are met.
- (3) An application must be submitted to the caretaker, in respect of practices that need to be adhered to by certain religious groups other than those prescribed by this by-law.
- (4) Should any alteration be made in the day or hour previously fixed for an interment, or an interment be cancelled, in the

- (j) enige vullis, grond, klippe, rommel of afval stort of agterlaat nie;
 - (k) enige deel van 'n graf, gedenksteen, muur gebou, heining of ander struktuur of enigiets daarin op enige wyse beskadig, skend of ontsier nie;
 - (l) enige besigheid, bestelling of uitstalling versoek nie, of 'n traktaatjie, besigheidskaart of advertensie versprei of agterlaat nie;
 - (m) 'n graf of gedenkteken met disrespek behandel nie, soos daarop klim of sit nie;
 - (n) 'n kantoor, gebou of omheinde plek binnegaan nie, behalwe in verband met wettige besigheid;
 - (o) 'n lyk of deel daarvan ontbloot nie;
 - (p) die voorgeskrewe maksimum spoed oorskry nie;
 - (q) enige dier toelaat nie, met die uitsondering van 'n opsigter wat op die perseel woon en wat troeteldiere met die toestemming van die munisipaliteit aanhou;
 - (r) enige alkohol inbring of verbruik nie; of
 - (s) in besit wees van enige vuurwapen of tradisionele wapen behalwe in die geval van 'n polisie- of militêre begrafnis.
- (2) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikel (1) oortree, begaan 'n misdryf.
- (3) Die munisipaliteit mag enige dier skut wat in 'n begraafplaas of krematorium aangetref word.

9. Reg op belang in grond

- (1) Geen persoon sal enige reg op of belang in enige grond of graf in 'n begraafplaas verkry nie, anders as dit wat ingevolge hierdie verordening verkrygbaar mag wees.
- (2) Die munisipaliteit mag, onderworpe aan die bepalings van artikel 17 en teen betaling van die voorgeskrewe fooi, 'n graf in 'n begraafplaas reserveer.

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET TERAARDEBESTELLINGS

10. Toestemming benodig

- (1) Geen persoon mag oor 'n lyk beskik op enige ander wyse as wat deur die munisipaliteit voorgeskryf word nie en enige persoon wat oor 'n lyk wil beskik moet vooraf die skriftelike toestemming van die munisipaliteit verkry en aan enige vereistes voldoen wat die munisipaliteit mag stel.
- (2) 'n Persoon wat die toestemming beoog in subartikel (1) wil verkry, moet 'n skriftelike aansoek aan die opsigter voorlê tesame met—
 - (a) bewys van betaling van die voorgeskrewe tariewe;
 - (b) 'n doodsertifikaat;
 - (c) 'n begrafnisorder uitgereik ingevolge die Wet op die Registrasie van Geboortes en Sterftes, 1992; en
 - (d) indien die aansoek verband hou met 'n lyk waarin radio-aktiewe materiaal of 'n pasaangeër aangebring toe die persoon nog lewend was, 'n verklaring wat aandui of die radio-aktiewe materiaal of pasaangeër uit die liggaam verwyder is en die opsigter mag nie die aansoek goedkeur nie tensy al die bogenoemde vereistes nagekom is.
- (3) 'n Aansoek moet aan die opsigter voorgelê word ten opsigte van 'n teraardebepaling volgens praktyke wat deur sekere geloofsgroepe nagekom moet word wat anders is as wat deur hierdie verordening voorgeskryf word.

instance where the municipality is responsible for the digging of a grave, notice of the alteration must be given to the caretaker at least eight hours before the time fixed for the interment, and no refund will be made on monies paid in respect of the opening of an existing grave.

- (5) An application contemplated in subsection (2) must be signed by a surviving relative of the deceased person; however, if the caretaker is satisfied that the signature of a surviving relative cannot be obtained timeously, or for any other valid reason, he or she may, in his or her discretion, grant an application signed by any other interested person
- (6) The municipality reserves the right to:
 - (a) inspect the contents of a coffin before interment; and
 - (b) decide which method of interment may be used.
- (7) The municipality may refuse a person, including a funeral undertaker, to inter a corpse if documentation required by the municipality has not been submitted.

11. Interment times

- (1) An interment may take place between 09:00 and 16:00 daily.
- (2) A person contemplated in section 10(2) will be allocated an interment time by the caretaker, and interments that are not undertaken within the times allocated will result in such interment being postponed until such time as an interment time is available without inconveniencing other interments taking place within the time allocated.
- (3) Despite the provisions of subsection (1), the caretaker to whom an application is made may, in the case of emergency, permit interment outside the times contemplated in subsection (1), in which case an additional fee as prescribed by the municipality from time to time is payable.
- (4) A person who interments a corpse in contravention of the provisions of subsection (1) or (2) commits an offence.

12. Register

The caretaker must keep a record of all interments, and the record must contain:

- (a) The particulars of the person who requested the interment;
- (b) the particulars of the deceased person whose corpse is to be interred, such as the name, address, and identification number;
- (c) the date of the interment; and
- (d) the number of the grave in which the corpse is interred.

13. Interment of destitute persons

- (1) The removal and interment of a destitute person who has died within the area of jurisdiction of the municipality is the responsibility of
 - (a) the municipality if:
 - (i) the destitute person's corpse has not been claimed by a competent person; or
 - (ii) a competent person has undertaken to inter the corpse of the destitute person but has failed to do so;

- (4) Indien enige verandering gemaak word in die dag en uur wat vooraf vasgestel is vir 'n teraardebestelling of verassing, of as 'n teraardebestelling of verassing gekanselleer word, in die geval waar die munisipaliteit verantwoordelik is om die graf te grawe, moet kennis van sodanige verandering aan die opsigter gegee word ten minste agt ure voor die tyd wat vasgestel is vir die teraardebestelling, en geen terugbetaling sal gemaak word ten opsigte van gelde wat betaal is ten opsigte van die oopmaak van 'n bestaande graf nie.
- (5) Die aansoek bedoel in subartikel (2) moet onderteken wees deur die naaste oorlewende naasbestaande van die oorlede persoon, indien die opsigter egter tevrede is dat die handtekening van die naaste oorlewende naasbestaande nie betyds verkry kan word nie, of vir enige geldige rede, mag hy of sy die aansoek onderteken deur enige ander belanghebbende persoon, toestaan.
- (6) Die munisipaliteit behou die reg voor om—
 - (a) die inhoud van 'n kis voor teraardebestelling na te gaan; en
 - (b) te besluit watter metode van teraardebestelling gebruik mag word.
- (7) Die munisipaliteit mag weier dat enige persoon, insluitende 'n begrafnisondernemer, 'n lyk teraardebestel indien enige dokumentasie soos deur die munisipaliteit vereis, ontbreek.

11. Tye vir teraardebestellings

- (1) 'n Teraardebestelling mag daagliks tussen 09:00 en 16:00 plaasvind.
- (2) Die opsigter sal aan 'n persoon bedoel in artikel 10(2) 'n tyd vir teraardebestelling toeken en tye wat nie soos toegeken gebruik word nie, sal uitgestel word tot 'n tyd wat beskikbaar is en wat nie ander teraardebestellings verontrief wat op hul toegewese tyd plaasvind nie.
- (3) Ondanks die bepalings van subartikel (1), mag die opsigter teraardebestelling toelaat buite die tye beoog in subartikel (1) in welke geval die munisipaliteit addisionele gelde mag hef.
- (4) 'n Persoon wat 'n lyk teenstrydig met subartikels (1) en (2) ter aarde bestel begaan 'n misdryf.

12. Register

Die opsigter moet 'n rekord hou van alle teraardebestelling, en die rekord moet die volgende bevat:

- (a) die besonderhede van die persoon wat die teraardebestelling versoek het;
- (b) die besonderhede van die oorlede persoon soos die naam, adres en identiteitsnommer;
- (c) die datum van teraardebestelling; en
- (d) die nommer van die graf waarin die lyk begrawe is.

13. Teraardebestelling van armlastige persone

- (1) Die verwydering en teraardebestelling van 'n armlastige persoon wat binne die jurisdiksiegebied van die munisipaliteit gesterf het is die verantwoordelikheid van—
 - (a) die munisipaliteit indien:
 - (i) die armlastige persoon se lyk nie deur 'n bevoegde persoon geëis is nie; of
 - (ii) indien 'n bevoegde persoon onderneem het om die lyk van 'n armlastige ter aarde te bestel, maar versuim het om dit te doen;

(b) a hospital or other institution if the destitute person died in that hospital or other institution.

- (2) The corpses of more than one destitute person may be buried in one grave.
- (3) Where a corpse contemplated in subsection (1) is cremated, the caretaker of the crematorium must retain the ashes, and should the ashes not be claimed, such caretaker must bury the ashes in an area set aside for that purpose.

14. Number of corpses in one coffin

- (1) Subject to the provisions of subsection (2) and section 13(3), only one corpse may be contained in a coffin.
- (2) More than one corpse may be contained in one coffin if the consent of the caretaker has been obtained and the prescribed tariff has been paid, in the case of :
 - (a) a mother and child who died during childbirth; or
 - (b) family members who:
 - (i) died together; or
 - (ii) died a short while after each other, and the interment of the first dying member has not yet taken place.
- (3) A person who contravenes a provision of subsection (1) or who fails to obtain the consent as contemplated in subsection (2) commits an offence.

CHAPTER 4: BURIAL

15. Dimensions of graves

- (1) The standard dimensions of a grave for an adult person are as follows: Length: 2200 mm; Width: 900 mm; Depth: 2000mm.
- (2) Any person requiring a grave of a size larger than the standard dimensions must, when submitting an application in terms of section 10, specify the measurements of the coffin, and pay the tariff prescribed by the municipality from time to time for the enlarging of a grave
- (3) A person who digs a grave in contravention of the dimensions stipulated in subsection (1) commits an offence.

16. Burial

- (1) The lid of the coffin, or where one coffin has been buried on top of another coffin, the lid of the top coffin, may not be less than 1200 mm from the natural ground level.
- (2) A person responsible for the burial must ensure that surrounding property is not damaged and must prevent graves from caving in.
- (3) Soil mounds on a grave may be removed by the municipality one month after the burial.
- (4) On completion of a burial, it is the duty of the undertakers, or the person who dug the grave, to clear the surrounding areas (pathways and graves) of all soil, debris, etc.
- (5) A person, who buries a coffin in contravention of the provisions of subsection (1) or who contravenes subsections (2) or (4) commits an offence.

17. Reservation of grave plots

- (1) A person desiring to reserve the use of a grave plot must submit an application to the caretaker and must pay the prescribed tariff.

(b) 'n hospitaal of ander instelling indien die armlastige persoon in daardie hospitaal of ander instelling gesterf het.

- (2) Die lyke van meer as een armlastige mag in een graf begrawe word.
- (3) Waar die lyk van 'n armlastige persoon soos bedoel in subartikel (1) veras word, moet die opsigter van die krematorium die as hou en die as in 'n area wat vir daardie doel aangewys is, begrawe indien dit nie opgeëis word nie.

14. Getal lyke in een doodkis

- (1) Onderhewig aan die bepalings van subartikel (2) en artikel 13(3), mag 'n doodkis slegs een lyk bevat.
- (2) Indien die toestemming van die opsigter verkry is en die voorgeskrewe tarief betaal is, mag 'n doodkis meer as een lyk bevat in die geval van—
 - (a) 'n moeder en kind wat tydens kindergeboorte gesterf het; of
 - (b) familieleden wat—
 - (i) saam dood is; of
 - (ii) kort na mekaar dood is, en die teraardebestelling van die eerste oorlede lid nog nie plaasgevind het nie.
- (3) 'n Persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree of wat versuim om die toestemming bedoel in subartikel (2) te verkry begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 4: BEGRAFENISSE

15. Afmetings van grafte

- (1) Die standaard afmetings van 'n graf is soos volg: Lengte: 2200mm, wydte: 900mm en Diepte: 2000mm.
- (2) Enige persoon wat 'n groter gat vereis as die afmetings uiteengesit in subartikel (1) moet, wanneer 'n aansoek ingevolge artikel 10 voorgelê word, die mates van die doodkis spesifiseer, en die tarief voorgeskryf deur die munisipaliteit vir vergroting van die gat betaal.
- (3) 'n Persoon wat 'n graf teenstrydig met die afmetings uiteengesit in subartikel (1) grawe, pleeg 'n misdryf.

16. Begrafnis

- (1) Die deksel van 'n kis, of waar een kis bo-op 'n ander begrawe is, die deksel van die boonste kis, mag nie minder as 1200mm vanaf die natuurlike grondvlak af wees nie.
- (2) 'n Persoon wat vir 'n begrafnis verantwoordelik is moet toesien dat die omliggende eiendom nie beskadig word nie en dat graftes nie inkalwe nie.
- (3) Grondhope bo-op grafte mag 'n maand na die begrafnis deur die munisipaliteit verwyder word.
- (4) Wanneer 'n begrafnis afgehandel word is dit die plig van die ondernemers of die persoon wat die graf gegrawe het, om toe te sien dat daar geen grond of enige ander afval op of in die omliggende areas (paadjies en grafte) is nie.
- (5) Enige persoon wat 'n kis in stryd met die bepalings van subartikel (1) begrawe of wat subartikels (2) of (4) oortree, pleeg 'n misdryf.

17. Reservering van graf

- (1) 'n Persoon wat 'n graf wil reserveer moet 'n aansoek aan die opsigter voorlê en die voorgeskrewe tarief betaal.
- (2) 'n Bepierking word op die reservering van grafte geplaas en

- (2) A restriction is placed on the reservation of grave plots, and reservations shall only be accepted for adult grave plots in the monumental section as set out in subsection (3).
- (3) Only one adjoining grave plot may be reserved for a surviving family member for a period of 20 years, against payment of the tariff prescribed by the municipality, subject to the provisions of section 20, and no refund will be considered if the right provided by the reservation is not exercised.
- (4) Where another person, other than the applicant, has mistakenly used a grave, the caretaker must allocate another grave within the cemetery to the applicant.

18. Child's grave

The dimensions of a child's grave will be the same as that of an adult and more than one child may be interred in the same grave, provided that there is at least 200 millimetres of soil between the coffins and provided further that there is at least 1200 millimetres of soil between the top coffin and the natural ground level

19. Construction material of coffin

- (1) A coffin interred in a grave must be constructed of bio-degradable material.
- (2) A person who interts a coffin in contravention of subsection (1) commits an offence.

20. Number of corpses in one grave

Subject to the provisions of sections 14(2), 16(1) and 18, more than one corpse may be interred in a single grave.

21. Hearse and vehicle at cemetery

- (1) No hearse or other vehicle may enter a cemetery without the prior permission of the caretaker.
- (2) No hearse or other vehicle may use any other route to enter a cemetery than the routes set aside for that purpose.

22. Music inside cemetery

Only sacred singing is allowed in a cemetery, except in the case of a police or military funeral, in which case the prior permission of the caretaker must be obtained.

23. Number on grave

No person may bury a corpse in a grave on which a peg marked with the number of the grave has not been fixed.

CHAPTER 5: EXHUMATION OF CORPSE AND RE-OPENING OF GRAVE

24. Disturbance of mortal remains

- (1) Subject to permission from the municipality, or the provisions of an exhumation order given in terms of section 3(4) of the Inquests Act, 1959 (Act 58 of 1959) or any other provision of any Act relating to the exhumation of corpses, no person may without an Environmental Health Practitioner being present:
 - (a) disturb a corpse or mortal remains or ground surrounding it in a cemetery; or
 - (b) remove a corpse from a grave.
- (2) Any person requesting for a corpse to be exhumed or a grave to be opened must provide the municipality with an affidavit certifying that he or she has the authority to do so, and such an affidavit must be accompanied by any supporting documentation that may be required in terms of any Act relating to the exhumation of corpses.
- (3) The prescribed tariff for exhumation must be paid to the municipality at least two days before the date fixed for the exhumation or removal of the corpse.

reserverings sal slegs aanvaar word vir grafte vir volwassenes in die monumente afdeling soos bepaal in subartikel (3).

- (3) Slegs een aangrensende graf mag vir 'n oorlewende familielid vir 'n periode van 20 jaar gereserveer word, teen betaling van die voorgeskrywe tarief aan die munisipaliteit, onderworpe aan die bepalings van artikel 20 en geen terugbetaling sal gedoen word in die geval waar die reg wat deur die reservering verleen word nie uitgeoefen word nie.
- (4) Waar 'n ander persoon, anders as die aansoeker, verkeerdelik 'n graf gebruik het moet die opsigter 'n ander graf in die begraafplaas aan die aansoeker toeken.

18. Kindergraf

Die afmetings van 'n kind se graf is dieselfde as wat vir 'n volwassene voorgeskryf word en meer as een kind mag in dieselfde graf begrawe word, met dien verstande dat daar ten minste 200mm grond tussen die kiste is en dat daar ten minste 1200mm grond tussen die deksel van die boonste kis en die natuurlike grondvlak is.

19. Konstruksiemateriaal van doodkis

- (1) 'n Doodkis wat in 'n graf ter aarde bestel word moet van bio-afbreekbare materiaal vervaardig wees.
- (2) 'n Persoon wat 'n doodkis teenstrydig met die bepalings van subartikel (1) begrawe pleeg 'n misdryf.

20. Getal lyke in een graf

Onderhewig aan die bepalings van artikels 14(2), 16(1) en 18, mag meer as een lyk in 'n enkel graf begrawe word.

21. Lykswa en voertuie in begraafplase

- (1) Geen lykswa of voertuig mag 'n begraafplaas binnegaan sonder dat die opsigter se toestemming vooraf verkry is nie.
- (2) Geen lykswa of voertuig mag 'n begraafplaas binnegaan anders as deur die roetes wat vir daardie doel opgesit is nie.

22. Musiek in begraafplaas

Slegs gewyde musiek word in 'n begraafplaas toegelaat, behalwe in die geval van 'n polisie of militêre begrafnis, in welke geval die vooraf toestemming van die opsigter verkry moet word.

23. Nommer op graf

Geen persoon mag 'n lyk in 'n graf begrawe waarop 'n pen gemerk met die nommer van die graf nie aangebring is nie.

HOOFSTUK 5: OPGRAWING VAN LYK EN HER-OOPMAAK VAN GRAF

24. Versteuring van stofflike oorskot

- (1) Onderhewig aan die goedkeuring van die munisipaliteit, of die bepalings van 'n opgrawingsbevel gegee ingevolge artikel 3(4) van die Wet op Geregte Doodsondersoek, Wet 58 van 1959 en die bepalings van enige ander Wet met betrekking tot die opgrawing van lyke mag geen persoon sonder dat 'n Omgewingsgesondheidspraktisyn teenwoordig is—
 - (a) 'n lyk of menslike oorskot of die grond rondom dit versteur nie; of
 - (b) 'n lyk uit 'n graf verwyder nie.
- (2) Enige persoon wat aansoek doen om die opgrawing van 'n lyk of die oopmaak van 'n graf, moet die munisipaliteit van 'n verklaring voorsien waarin dit gesertifiseer word dat hy of sy die bevoegdheid het om so 'n aansoek te rig en die verklaring moet gestaaf word deur dokumentasie wat ingevolge enige wetgewing wat op die opgrawing van lyke betrekking het vereis mag word.
- (3) Die tarief wat vir opgrawing voorgeskryf is moet ten minste

- (4) A person who contravenes the provisions of subsection (1) commits an offence.

25. Time of exhumation

No person may exhume or cause a corpse to be exhumed at any other time than that specified by the municipality.

26. Re-opening of grave

- (1) No person may re-open a grave for the purpose of interring a second corpse in the same grave without permission of the municipality
- (2) When considering an application contemplated in subsection (1), the municipality may impose such conditions it may deem necessary.
- (3) The municipality may re-open a grave for the purpose of establishing the identity of the corpse.
- (4) In the event of a police investigation, a corpse may be exhumed on receipt of a written request from the investigating officer, provided that the provisions of the Inquests Act, 1959 (Act 58 of 1959) have been complied with.
- (5) A person who contravenes subsection (1) or any condition imposed in terms of subsection (2) commits an offence.

CHAPTER 6: CARE OF GRAVES

27. Shrubs and flowers

The municipality may, at any time, prune, cut down, dig up or remove any shrub, plant, flower, foliage, wreath or adornment if it becomes unsightly, is damaged or wilted.

28. Care of grave

- (1) The maintenance of a grave is the responsibility of the person contemplated in section 10(1).
- (2) The municipality may, on application by a person contemplated in section 10(1), and upon payment of a tariff prescribed by the municipality, undertake to keep any grave in order for any period.

CHAPTER 7: CREMATION

29. Receptacles and ashes

- (1) Unless the ashes are to be buried by the municipality, the person contemplated in section 10(1) must provide a receptacle, on which the full name of the deceased person is indicated, for receiving the ashes.
- (2) The ashes must, after the cremation, be collected by the person mentioned in section 10(1), and should he or she fail to collect the ashes, the ashes will be dealt with in terms of section 30(1)
- (3) Where a receptacle is intended to be placed in a niche in the columbarium
 - (a) it must:
 - (i) be made of material approved by the municipality; and
 - (ii) be of a size and design as to fit into the niche; and
 - (b) if the niche is not meant to be sealed, have affixed to it a plate on which the full name of the deceased person is inscribed.

30. Burial and exhumation of ashes

- (1) In the absence of an arrangement between the caretaker and the

twoe dae voor die datum van die opgraving of verwydering van 'n lyk aan die munisipaliteit betaal word.

- (4) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

25. Tyd van opgraving

Geen persoon mag 'n lyk opgrawe of veroorsaak dat 'n lyk opgegrawe word op enige tyd behalwe die tyd wat deur die munisipaliteit voorgeskryf is nie.

26. Heropening van 'n graf

- (1) Geen persoon mag sonder die goedkeuring van die munisipaliteit 'n graf heropen vir die doel om 'n tweede lyk in dieselfde graf te begrawe nie.
- (2) By die oorweging van 'n aansoek ingevolge subartikel (1) mag die munisipaliteit enige voorwaardes stel wat dit nodig ag.
- (3) Die munisipaliteit mag 'n graf heropen om die identiteit van die lyk vas te stel.
- (4) In die geval van 'n polisieondersoek mag 'n lyk opgegrawe word by ontvangs van 'n skriftelike versoek van die ondersoekbeampte, met dien verstande dat die bepaling van die Wet op Nadoodse Ondersoeke, 1959 (Wet 58 van 1959) nagekom is.
- (5) 'n Persoon wat subartikel (1) of enige voorwaarde wat ingevolge subartikel (2) oortree opgelê is, pleeg 'n misdryf.

HOOFSTUK 6: VERSORGING VAN GRAFTE

27. Struik en blomme

Die munisipaliteit mag te enige tyd enige struik, plant, blom, lower, kranse of versiering snoei, afkap, opgrawe of verwyder indien dit onooglik, beskadig of verlep is.

28. Versorging van graf

- (1) Die onderhoud van 'n graf is die verantwoordelikheid van die persoon bedoel in artikel 10(1).
- (2) Die munisipaliteit mag, op aansoek van 'n persoon bedoel in artikel 10(1) en by betaling van die tarief deur die munisipaliteit voorgeskryf, onderneem om enige graf vir enige tydperk te onderhou.

HOOFSTUK 7: VERASSING

29. Houers en as

- (1) Tensy die as deur die munisipaliteit begrawe gaan word, moet die persoon bedoel in artikel 10(1) 'n houer voorsien waarop die volle naam van die oorlede persoon aangetoon is.
- (2) Die as moet, na verassing, deur die persoon bedoel in artikel 10(2) afgehaal word en indien hy of sy sou versuim om die as af te haal, sal die as mee gehandel word ingevolge artikel 30(1).
- (3) Waar dit beoog word om 'n houer in 'n nis in die kolumbarium te plaas—
 - (a) moet dit—
 - (i) van materiaal gemaak wees wat deur die munisipaliteit goedgekeur is; en
 - (ii) van 'n grootte en ontwerp wees om in die nis te pas; en
 - (b) indien die nis nie bedoel is om geseël te word nie, moet daarop bevestig wees 'n plaatjie waarop die volle naam van die oorlede persoon gegraveer is.

30. Begrawing en opgraving van as

- (1) Waar daar nie 'n reëling tussen die opsigter en die persoon

person contemplated in section 29 regarding the ashes, the caretaker may bury or scatter the ashes anywhere in the cemetery.

- (2) A person may deposit ashes in a
- (a) grave; or
 - (b) niche in a —
 - (i) columbarium;
 - (ii) wall of remembrance; or
 - (ii) memorial work.
- (3) A person must obtain the consent of the caretaker and an immediate family member, if the applicant is not an immediate family member, if he or she wishes to:
- (a) bury ashes in a grave;
 - (b) exhume ashes from a grave; or
 - (c) scatter ashes in a cemetery.

and the caretaker must, on receiving payment of the prescribed tariff:

- (i) give written consent to the applicant to bury, exhume or scatter the ashes; and
 - (ii) in the instance of burial or exhumation, prepare the grave for burial or exhumation.
- (4) A grave for the burial of ashes or a niche in a columbarium must measure 610 mm in length, 610 mm in width and 610 mm in depth.

31. Cremation certificate

- (1) On completion of a cremation, the caretaker must supply a cremation certificate to the person contemplated in section 29(1).
- (2) The caretaker must, on application and after receipt of the prescribed fee, issue a duplicate cremation certificate to a person.

CHAPTER 8: ERECTION AND MAINTENANCE OF MEMORIAL WORK

32. Consent of municipality

- (1) No person may bring any memorial work into a cemetery or erect, alter, paint, clean, renovate, decorate, remove or otherwise interfere with any memorial work or cut any inscription thereon without the written consent of the municipality.
- (2) When erecting a memorial work, the following must be submitted:
 - (a) a plan which gives an indication of the measurements and the position;
 - (b) specification of the material of which the memorial work is to be constructed; and
 - (c) the wording of the epitaph.
- (3) The plan must be submitted 30 days before the erection commences, and the municipality may impose such conditions as it deems necessary.
- (4) No person may bring into a cemetery any material for the purpose of constructing therewith any memorial work on any grave unless:
 - (a) the provisions of subsection (1) to (3) have been complied with; and

bedoel in artikel 29 met betrekking tot as getref is nie, mag die opsigter die as op enige plek in die begraafplaas begrawe of strooi.

- (2) 'n Persoon mag as stort in 'n—
- (a) graf; of
 - (b) nis in 'n—
 - (i) kolumbarium;
 - (ii) muur van herinnering; of
 - (iii) gedenkteken.
- (3) 'n Persoon moet die toestemming van die opsigter of 'n naasbestaande, indien sodanige persoon nie 'n naasbestaande is nie, verkry indien hy of sy van voorneme is om—
- (a) as in 'n graf te begrawe;
 - (b) as uit 'n graf op te grawe; of
 - (c) as in 'n begraafplaas te strooi;

en die opsigter moet, by ontvangs van betaling van die voorgeskrewe tarief—

- (i) skriftelike toestemming aan die aansoeker verleen om die as te begrawe, opgrawe of te strooi; en
 - (ii) in die geval van begrawe of opgrawe, die graf daarvoor voorberei.
- (4) 'n Graf vir die begrawe van as of 'n nis in 'n kolumbarium moet 610mm in lengte, 610mm in breedte en 610mm in diepte meet.

31. Verassingsertifikaat

- (1) Die opsigter moet by voltooiing van 'n verassing, 'n verassingsertifikaat aan die persoon bedoel in artikel 29(1) voorsien.
- (2) Die opsigter moet op aansoek en by betaling van die voorgeskrewe gelde, 'n duplikaat verassingsertifikaat aan 'n persoon voorsien.

HOOFSTUK 8: OPRIGTING EN ONDERHOUD VAN GEDENKTEKENWERKE

32. Toestemming van munisipaliteit

- (1) Geen persoon mag sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige gedenktekenwerk by 'n begraafplaas inbring, oprig, verander, verf, skoonmaak, restoureer, versier, verwyder of andersins daarmee inmeng nie, of enige inskripsie daarop aanbring nie.
- (2) Wanneer gedenktekenwerk opgerig word, moet die volgende voorsien word:
 - (a) 'n plan wat 'n aanduiding verstrek van die afmetings en ligging;
 - (b) spesifikasies van die materiaal waarvan die gedenktekenwerk vervaardig gaan word; en
 - (c) die bewoording op die grafskrif.
- (3) Die plan moet 30 dae voordat die oprigting 'n aanvang neem voorgelê word en die munisipaliteit mag na goedgekeurde voorwaardes vasstel.
- (4) Geen persoon mag enige materiaal vir die vervaardiging van gedenktekenwerk by 'n begraafplaas inbring nie, tensy:
 - (a) die bepalinge van subartikels (1) tot (3) nagekom is; en

- (b) proof of payment in respect of work to be carried out has been submitted.
- (5) The municipality's consent of the proposed work is valid for six months only, and in the event of the memorial work not being erected within the prescribed time, a new application must be submitted.
- (6) The grave number must be indicated, in a workmanlike manner, in figures 30 mm in size.
- (7) A person who contravenes a provision of subsection (1), (4)(a) or (6) commits an offence

33. Requirements for erection of memorial work

- (1) A person erecting a memorial work must comply with the following:
 - (a) he or she must be in possession of a plan approved by the municipality;
 - (b) all work must be effected according to the conditions contemplated in section 32(3);
 - (c) proceedings must be of such a nature that no damage be caused to any structure or offence given;
 - (d) where a memorial has a pedestal on ground level or on the berm, the pedestal may not be more than 900 mm in length, 250 mm in width and 250 mm in height for a single grave, and not more than 2700 mm in length, 250 mm in width, and 250 mm in height for a double grave;
 - (e) with the next of kin's permission, the name of the maker can be displayed on a memorial work, but no address or any other particulars may be added thereto, and the space utilized for it may not be larger than 40 x 100 mm; and
 - (f) tiles in the Garden of Remembrance must be 240 mm x 300 mm large and must be manufactured out of non-corrosive metal;
 - (g) all unused material, after the completion of the work, must be removed, the adjoining areas are to be left neat and clean and any damage caused must be repaired at the cost of the person responsible for such damage and should the responsible person fail to effect such repair, after due notice, the municipality will undertake the remedial work at the cost of the person who erected the memorial work
- (2) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

34. Position, movement and removal of memorial work

- (1) No person may erect a memorial work on a grave before the position in which such memorial work is to be placed has been indicated by the municipality.
- (2) Should the condition of subsection (1) not be complied with, the municipality has the right to alter the position of the memorial work and to recover the costs of the alteration from the person who erected the memorial work.
- (3) A memorial work placed, erected, constructed, built, altered, decorated, painted or otherwise dealt with in a cemetery in such manner that any provisions of this by-law are contravened thereby, may be removed, after due notice, by the municipality at the cost of the person who erected the memorial work, without payment of any compensation.

35. Repairs to memorial work

- (1) Should the person who erected a memorial work allow such memorial work to fall into such a state of disrepair that it may

- (b) bewyse van die betaling van alle gelde verskuldig ten aansien van sodanige graf voorgelê is.

- (5) Die munisipaliteit se toestemming vir die voorgestelde werk is slegs vir ses maande geldig, en indien die gedenktekenwerk nie binne die voorgeskrewe tydperk opgerig is nie, moet 'n nuwe aansoek voorgelê word.
- (6) Die grafnommer moet op 'n vakkundige wyse aangetoon word in syfers wat 30mm in grootte is.
- (7) 'n Persoon wat die bepalings van subartikels (1),(4)(a) of (6) oortree begaan 'n misdryf.

33. Vereistes vir oprigting van gedenktekenwerke

- (1) 'n Persoon wat 'n gedenktekenwerk oprig moet aan die volgende voldoen:
 - (a) hy of sy moet in besit wees van 'n plan wat deur die munisipaliteit goedgekeur is;
 - (b) alle werk moet voldoen aan die voorwaardes wat ingevolge artikel 32(3) opgelê is;
 - (c) die verrigtinge moet van so 'n aard wees dat geen skade aan enige struktuur veroorsaak word nie en dat geen aanstoot gegee word nie;
 - (d) waar die gedenkteken 'n voetstuk op grondvlak of op die berm het, mag die voetstuk nie meer as 900mm in lengte, 250mm in breedte en 250mm in hoogte vir 'n enkel graf, en nie meer as 2700mm in lengte, 250mm in breedte en 250mm in hoogte vir dubbel graf, wees nie;
 - (e) die naam van die vervaardiger mag met die naasbestaandes se toestemming op 'n gedenktekenwerk vertoon word, maar geen adres of ander besonderhede mag bygevoeg word nie, en die spasie wat dit in beslag neem mag nie groter as 40 x 100mm wees nie;
 - (f) teëls in die Tuin van Herinnering moet 240mm x 300mm groot wees en uit korrosiebestande metaal bestaan; en
 - (g) na oprigting van 'n gedenktekenwerk moet alle ongebruikte materiaal verwyder word en die aangrensende areas netjies- en skoongemaak word, en enige skade wat in die proses veroorsaak is moet reggemaak word op onkoste van die persoon wat die skade veroorsaak het, en indien die betrokke party sou versuim om herstelwerk te onderneem, nadat hy daarvan in kennis gestel is, sal die munisipaliteit sodanige remediërende werk op die koste van die persoon wat die gedenktekenwerk opgerig het onderneem.
- (2) 'n Persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

34. Plasing, beweging en verwydering van gedenktekenwerke

- (1) Geen persoon mag 'n gedenktekenwerk op 'n graf oprig alvorens die posisie waarin sodanige gedenktekenwerk geplaas gaan word deur die munisipaliteit aangedui is nie.
- (2) Indien die bepalings van subartikel (1) nie nagekom word nie, het die munisipaliteit die reg om die posisie van die gedenktekenwerk te verander en die koste te verhaal van die persoon wat die gedenkteken opgerig het.
- (3) 'n Gedenktekenwerk wat geplaas, opgerig, gebou, verander, versier, gevef of andersins mee gehandel word op 'n wyse wat teenstrydig is met die bepalings van hierdie verordening mag, na behoorlike kennisgewing, deur die munisipaliteit verwyder word op koste van die persoon wat dit opgerig het, en geen vergoeding sal betaal word nie.

35. Herstelwerk aan gedenktekenwerke

- (1) Indien die persoon wat 'n gedenktekenwerk opgerig het toelaat dat dit sodanig verval dat dit gevaar inhou of die begraaflaas

cause danger or deface the cemetery, the municipality may cause a notice of compliance, as contemplated in section 56, to be served on such a person.

- (2) If the person contemplated in subsection (1) fails to comply with the notice of compliance, the municipality may demolish or remove the memorial work and recover the cost for demolition or removal from the person served with the notice of compliance.
- (3) If the person contemplated in subsection (1) cannot be traced, the municipality may demolish or remove the memorial work.

36. Supervision of work

A person engaged upon any work in a cemetery must effect the work under the supervision of the caretaker, and failure to do so constitutes an offence.

37. Conveying of memorial work

No person may convey any stone, brick or memorial work or a portion thereof within a cemetery upon a vehicle or truck, which may cause damage to the paths or grounds or structures of the cemetery.

38. Vehicle and tools

Every person engaged in work upon a grave or plot must ensure that the vehicles, tools or appliances be of such a kind as not to contravene this by-law and by no means block any road or roads.

39. Times for bringing in material and doing work

- (1) No person may bring memorial work or material into or do any work, other than the dismantling of memorial work for burial purposes, within a cemetery except during official working hours of the municipal employees on Mondays to Fridays.
- (2) No person may engage in work which may disturb a funeral in progress and for the duration of the funeral.

40. Production of written permission

A person charged with a work or on his or her way to or from work within the cemetery must, upon demand from the municipality, produce the written consent issued to him or her in terms of section 32.

41. Memorial work in crematorium

- (1) Unless a corpse was cremated in the crematorium, or a cremation certificate issued by another crematorium is submitted, no person may, without the prior consent of the caretaker, erect a memorial work in a crematorium.
- (2) A memorial work
 - (a) if erected in a Garden of Remembrance:
 - (i) must be made of marble or granite; and
 - (ii) may not exceed a size of 250 mm in width, 305 mm in length, and 25 mm in thickness;
 - (b) if intended to seal a niche, must conform in size and material to the memorial work next to it and may have a photograph of the deceased person affixed to it; or
 - (c) erected on a grave, may not exceed 1,2 m in height, 610 mm in length, and 610 mm in width.

42. Commonwealth War Graves

The graves of people who fell in conflict, whose graves are cared for or maintained by the Commonwealth War Graves Commission in

ontsier, mag die munisipaliteit 'n kennisgewing van voldoening soos bedoel in artikel 56 op sodanige persoon beteken.

- (2) Indien die persoon soos bedoel in subartikel (1) versuim om aan die kennisgewing van voldoening gehoor te gee, mag die munisipaliteit die gedenktekenwerk afbreek of verwyder en die kostes verbonde aan sodanige afbreek of verwydering van die persoon op wie die kennisgewing beteken is verhaal.
- (3) Indien die persoon bedoel in subartikel (1) nie opgespoor kan word nie, mag die munisipaliteit die gedenktekenwerk afbreek of verwyder.

36. Toesighouding oor werk

'n Persoon wat besig is met werk in 'n begraafplaas moet die werk onder die toesig van die opsigter onderneem en enige versuim om sy of haar instruksies na te kom is 'n misdryf.

37. Vervoer van gedenktekenwerke

Geen persoon mag enige stene, bakstene of gedenktekenwerk in 'n begraafplaas op 'n voertuig of fragmotor vervoer wat skade aan die paaie of gronde of strukture van die begraafplaas mag veroorsaak nie.

38. Voertuie en gereedskap

Enige persoon wat besig is met werk op 'n graf of perseel moet seker maak dat die voertuie, gereedskap en toerusting van so 'n aard is dat hierdie verordening nie oortree word nie en dat dit nie enige pad blokkeer nie.

39. Tye vir inbring van materiaal en doen van werk

- (1) Geen persoon mag gedurende enige ander tyd as die amptelike werksure van munisipale werknemers van Maandag tot Vrydag enige gedenktekenwerk of materiaal by 'n begraafplaas inbring of werk verrig nie, behalwe die aftakeling van gedenktekenwerke vir begrafnisdoeleindes.
- (2) Geen persoon mag werk verrig wat steurend mag wees wanneer 'n begrafnis gehou word nie en dit geld vir die duur van die begrafnis.

40. Bewys van skriftelike toestemming

'n Persoon wat enige werk verrig of op pad is na of van werk in 'n begraafplaas, moet op aandrang van die munisipaliteit die skriftelike toestemming toon wat ingevolge artikel 32 uitgereik is.

41. Gedenktekenwerke in krematorium

- (1) Tensy 'n lyk in 'n krematorium veras is, of indien 'n verassingsertifikaat uitgereik deur 'n ander krematorium voorgelê word, mag geen persoon sonder die voorafverkreë toestemming van die opsigter 'n gedenksteenwerk in 'n krematorium oprig nie.
- (2) 'n Gedenksteenwerk
 - (a) indien opgerig in 'n tuin van herinnering:
 - (i) moet van marmer of graniet gemaak wees; en
 - (ii) mag nie 250mm in wydte, 305mm in lengte en 25mm in dikte oorskry nie;
 - (b) indien dit beoog word om 'n nis te seël, moet die grootte en materiaal pas by die gedenksteen langsaan, en 'n foto van die oorlede persoon mag daarop aangebring wees; of
 - (c) op 'n graf, mag nie 1,2m in hoogte, 610mm in lengte en 610mm in dikte oorskry nie.

42. Statebond Oorlogsgrafte

Die grafte van persone wat gesneuwel het in oorloë en na wie se grafte omgesien word of wat in stand gehou word deur die

terms of the Commonwealth War Graves Act, 1992, (Act 8 of 1992), or the South African Heritage Resources Agency in terms of the National Heritage Resources Act, 1999 (Act 25 of 1999), or by any other recognised body, or by any foreign government, may, on application to the municipality, be exempted from the requirements of this chapter.

CHAPTER 9: SECTIONS IN CEMETERIES

43. Municipality may establish sections

The municipality may establish one or more of the following sections in a cemetery:

- (a) memorial section;
- (b) open section;
- (c) aesthetic section
- (d) berm section.
- (e) Heroes Acre; and
- (f) Garden of Remembrance

44. Memorial section

(1) Memorial work may be erected upon the whole surface of a grave subject to the provisions of section 33 and provided that the following measurements may not be exceeded:

- (a) Height: 2000 mm.
- (b) Width: 900 mm in case of a single grave, and 700 mm in case of a double grave.
- (c) Thickness: 250 mm.

(2) Flowers, foliage, wreaths or any adornment may be placed upon the berm only of graves, except in the case of graves which have not yet been levelled.

(3) A person commits an offence if he or she:

- (a) exceeds the measurements stipulated in subsection (1); or
- (b) contravenes section (2).

{ 45. Open section

This section allows for the purchase of the grave only, and at a later stage may request permission to erect memorial work on payment of the prescribed tariff.

46. Aesthetic section

(1) Only a headstone may be erected, and a slab may not be erected on, and a kerb may not be erected around a grave.

(2) The dimensions of a headstone are as follows:

- (a) Adult's grave:
 - (i) Single grave: 900 mm in length by 260 mm in width.
 - (ii) Double grave: 2200 mm in length by 260 mm in width.
- (b) Child's grave:
 - (i) Single grave: 610 mm in length by 260 mm in width.
 - (ii) Double grave: 1200 mm in length by 260 mm in width.

Statebond Oorlogsgraftekommissie ingevolge die Statebond Oorlogsgrafwet, 1992, (Wet 8 van 1992), of die Suid-Afrikaanse Erfenisbronneagentskap ingevolge die Nasionale Erfenisbronnwet, 1999 (Wet 25 van 1999), of deur enige ander erkende liggaam, of deur enige ander regering mag, deur 'n aansoek aan die munisipaliteit te rig, van die bepalings van hierdie hoofstuk vrygestel word.

HOOFSTUK 9: AFDELINGS IN BEGRAAFPLASE

43. Munisipaliteit mag afdelings instel

Die munisipaliteit mag een of meer van die volgende afdelings in 'n begraafplaas instel.

- (a) monumente afdeling;
- (b) ope afdeling;
- (c) estetiese afdeling;
- (d) berm afdeling;
- (e) Helde-akker; en
- (f) Tuin van Herinnering.

44. Monumente afdeling

(1) Gedenksteenwerke mag op die hele oppervlakte van die graf opgerig word onderhewig aan die voldoening van die bepalings van artikel 33 en mits die volgende afmetings nie oorskry word nie:

- (a) Hoogte: 2000mm
- (b) Wydte: 900mm in die geval van 'n enkel graf, en 700mm in die geval van 'n dubbel graf
- (c) Dikte: 250mm

(2) Blomme, lower, kranse of enige versiering mag slegs op die berm van grafte geplaas word, behalwe in die geval van grafte wat nog nie gelykgemaak is nie.

(3) 'n Persoon begaan 'n misdryf indien hy of sy:

- (a) die mates uiteengesit in subartikel (1) oorskry; of
- (b) subartikel (2) oortree.

45. Ope Afdeling

In hierdie afdeling mag slegs 'n graf gekoop word, en op 'n latere stadium mag toestemming gevra word om 'n gedenksteenwerk op te rig teen betaling van die voorgeskrewe tarief.

46. Estetiese Afdeling

(1) Slegs 'n kopsteen mag opgerig word, en 'n blad mag nie gelê word nie en 'n randsteen mag nie om die graf aangebring word nie.

(2) Die afmetings van 'n kopsteen is soos volg:

- (a) Volwasse grafte:
 - (i) Enkelgraf: 900mm in lengte by 260mm in breedte.
 - (ii) Dubbelgraf: 2200mm in lengte by 260mm in breedte.
- (b) Kindergrafte:
 - (i) Enkelgraf: 610mm in lengte by 260mm in breedte.
 - (ii) Dubbelgraf: 1200mm in lengte by 260mm in breedte.

- (3) No headstone may exceed a height of 1500 mm above the berm.
- (4) A person who contravenes a provision of this section commits an offence.

47. Berm section

- (1) A concrete base is laid at the head of a grave and on which a memorial is erected;
- (2) The following measurements must be adhered to:
 - (a) base not to exceed 1200mm wide and 250mm deep
 - (b) horizontally on ground level; and
 - (c) on a concrete foundation.
- (3) A person who contravenes a provision of subsection (2) commits an offence.

48. Garden of Remembrance

- (1) This section contains the wall of remembrance with niches, and a garden area in which plaques can be erected.
- (2) A container intended to be placed in a niche may not exceed 300 mm x 150 mm x 150 mm in size.
- (3) Flowers and wreaths may only be placed on the places provided for them.

49. Heroes' Acre

- (1) A Heroes' Acre consists of a structure erected for the purpose and contains no corpse but is a memorial only.
- (2) No person may erect such structure without the written approval of the municipality and the municipality decides upon the merits of such matters.
- (3) The size of the structure must be 500 mm x 350 mm and must be manufactured from a non-corrodible metal or masonry upon which, *inter alia*, the contribution made by the person in question is mentioned.
- (4) A person who inter a corpse in contravention of subsection (1) or contravenes subsection (2) or who fails to comply with the requirements of subsection (3) commits an offence.

CHAPTER 10: PRIVATE CEMETERIES

50. By-laws apply

The provisions of this by-law apply, *mutatis mutandis*, to private cemeteries.

51. Establishment and continued use of cemeteries

- (1) No person may, without the municipality's prior consent, establish a private cemetery, and no proprietor of a private cemetery already in existence may, if the use of the cemetery was not previously authorised by the municipality, continue to use the existing cemetery for burial purposes.
- (2) A person who wishes to apply for the municipality's consent to establish a cemetery or use a cemetery as contemplated in subsection (1), must submit to the municipality a written application, together with:
 - (a) a locality plan to a scale of not less than 1:10 000 which shows:
 - (i) the position of the proposed cemetery or existing cemetery in relation to the boundaries of the land on which it is proposed to establish it or upon

- (3) Geen kopsteen mag 'n hoogte van 1500mm bo die berm oorskry nie.
- (4) 'n Persoon wat 'n bepaling van hierdie artikel oortree begaan 'n misdryf.

47. Berm afdeling

- (1) A sementbasis word gelê aan die kop van die graf waarop 'n gedenksteenwerk aangebring word;
- (2) Daar moet aan die volgende afmetings voldoen word:
 - (a) die basis mag nie 1200mm in wydte en 250mm in dikte oorskry nie;
 - (b) horisontaal op grondvlak; en
 - (c) op 'n sement fondasie.
- (3) 'n Persoon wat hierdie subartikel (2) oortree begaan 'n misdryf.

48. Tuin van Herinnering

- (1) Hierdie afdeling bevat die muur van herinnering met nisse, en 'n tuin area waarin plake opgerig mag word.
- (2) 'n Houer wat in 'n nis geplaas moet word mag nie 300mm x 150mm x 150mm in grootte oorskry nie.
- (3) Blomme en lower mag slegs op plekke geplaas word waar daarvoor voorsiening gemaak is.

49. Helde-akker

- (1) 'n Helde-akker bestaan uit 'n struktuur wat spesifiek vir dié doel opgerig is en bevat geen lyk nie, maar is slegs 'n gedenkteken.
- (2) Geen persoon mag sodanige struktuur sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit oprig nie, en die munisipaliteit besluit self oor die meriete van so 'n aangeleentheid.
- (3) Die grootte van die struktuur moet 500mm x 350mm wees en moet van korrosievrye metaal of messelwerk vervaardig wees waarop, onder andere, die bydrae wat deur die persoon gemaak is aangedeken word.
- (4) 'n Persoon wat 'n lyk teenstrydig met subartikel (1) ter aarde bestel of subartikel (2) oortree of wat versuim om te voldoen aan die vereistes van subartikel (3), begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 10: PRIVAAT BEGRAAFPLASE

50. Verordening van toepassing

Die bepalings van hierdie verordening is *mutatis mutandis* van toepassing op private begraafplase.

51. Vestiging en voortgesette gebruik van begraafplase

- (1) Geen persoon mag sonder die voorafverkreë goedkeuring van die munisipaliteit 'n private begraafplaas vestig nie, en geen eienaar van 'n private begraafplaas wat alreeds bestaan mag, indien die gebruik van die begraafplaas nie voorheen deur die munisipaliteit gemagtig is nie, voortgaan om die bestaande begraafplaas vir begrafnisdoeleindes te gebruik nie.
- (2) 'n Persoon wat van plan is om by die munisipaliteit aansoek te doen om toestemming om 'n begraafplaas soos bedoel in subartikel (1) te vestig, moet 'n skriftelike aansoek aan die munisipale bestuurder voorlê tesame met—
 - (a) 'n liggingsplan op 'n skaal van nie minder nie as 1:10 000 wat aantoon:
 - (i) die posisie van die voorgestelde begraafplaas of bestaande begraafplaas in verhouding tot die

- which it is situated, as the case may be;
- (ii) the registered description of the site; and
 - (iii) all streets, public places and privately-owned property within a distance of 100 metres of the site;
- (b) a “block” plan to a scale of not less than 1: 500 showing the position of external boundaries, internal roads and paths, sub-divisions, grave sites, drainage and any buildings existing or proposed to be erected;
 - (c) a plan and sections to a scale of not less than 1: 100 of any building existing or proposed to be erected, and which must, in this case, conform with the National Building Regulations and the Water Services and Sanitation By-laws of the municipality;
 - (d) a list of registers or records kept or proposed to be kept with reference to:
 - (i) identification of graves;
 - (ii) sale of grave sites, transfer of grave sites; and
 - (iii) interments;
 - (e) the full name and address of the proprietor;
 - (f) particulars regarding the nature of the title under which the proprietor will hold or holds the land on which cemetery is to be established or which is being used as a cemetery, and whether such land is subject to any mortgage or trust; and
 - (g) a schedule of the burial fees proposed to be charged or actually in force.
- (3) On receipt of an application, the municipality must cause to be inserted in one or more newspapers circulating in the municipal area, a notice stating the nature of the application and specifying the date, being not less than 14 days after the date of publication of such notice, by which objections to the granting of an application may be lodged with the municipality.
- (4) The municipality may, upon receipt of the payment of the prescribed tariff, and if satisfied, after consideration of the application and any objections which may have been lodged, that no interference with any public amenity, or nuisance or danger to the public health is likely to take place or arise as a result, grant written consent for the establishment of the proposed private cemetery or the continued use of the private cemetery in accordance with the plans submitted and subject to any variation or amendment, which it may require and to any conditions which it may prescribe.
- (5) No departure from the plans as approved are permitted without the prior approval of the municipality.
- (6) A person who contravenes a provision of subsections (1) or (5) commits an offence.

52. Duties of proprietors

- (1) The proprietor of a private cemetery for which the consent of the municipality has been obtained must:
- (a) comply with:
 - (i) any special conditions prescribed by the municipality; and
 - (ii) the relevant provisions of this by-law and any other applicable legislation;
 - (b) keep a record which shows:

- grense van die grond waarop dit beoog word om dit te stig of waarop dit geleë is;
- (ii) die geregistreerde beskrywing van die perseel;
 - (iii) alle strate, openbare plekke en grond in privaat besit binne van 100 meter van die perseel;
- (b) ’n “blokplan” op ’n skaal van nie minder as 1:500 nie wat die posisie aandui van buitegrense, interne paaie en paadjies, onderverdelings, grafpersele, dreinerings en enige bestaande geboue of geboue wat beoog word om opgerig te word;
 - (c) ’n plan met afdelings op ’n skaal van nie minder as 1:100 nie van enige bestaande geboue of geboue wat beoog word om opgerig te word, en wat in hierdie geval moet voldoen aan die Nasionale Bouregulasies en die munisipaliteit se Waterdienste en Sanitasie Verordeninge;
 - (d) ’n lys van registers of rekords gehou of beoog om gehou te word met verwysing na —
 - (i) identifikasie van grafte;
 - (ii) verkoop of oordrag van grafpersele, oordrag van grafpersele; en
 - (iii) teraardebestellings;
 - (e) die volle name en adres van die eienaar;
 - (f) besonderhede met betrekking tot die aard van die titel waaronder die eienaar die grond waarop die begraafplaas gestig gaan word of wat gebruik word as ’n begraafplaas, sal hou of hou, en of sodanige grond onderhewig is aan enige verband of trust; en
 - (g) ’n skedule van die voorgestelde begrafnisgelde wat gehef gaan word of wat werklik van krag is.
- (3) By ontvangs van ’n aansoek moet die munisipaliteit ’n kennisgewing plaas in een of meer koerante wat in die gebied sirkuleer met vermelding van die aard van die aansoek en met spesifisering van ’n datum, wat nie minder as 14 dae na die datum van publikasie van die kennisgewing moet wees nie, waarop besware teen die goedkeuring van ’n aansoek by die munisipaliteit ingedien mag word.
- (4) Die munisipaliteit mag, by ontvangs van betaling deur die aansoeker van die voorgestelde tarief, en indien dit na oorweging van die aansoek en enige besware wat ingedien mag word, tevrede is dat die vestiging nie met enige openbare gerief inmeng nie, of geen oorlas skep of gevaar vir die openbare gesondheid moontlik sal plaasvind of ontstaan nie, skriftelike toestemming verleen vir die vestiging van die private begraafplaas of voortgesette gebruik van die private begraafplaas.
- (5) Geen afwyking van die goedgekeurde planne word sonder die voorafverkreë skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit toegelaat nie.
- (6) ’n Persoon wat ’n bepaling van subartikels (1) of (5) oortree begaan ’n misdryf.

52. Pligte van eenaars

- (1) Die eienaar van ’n private begraafplaas waarvoor die toestemming van die munisipaliteit verkry is, moet—
- (a) voldoen aan:
 - (i) enige spesiale voorwaardes wat deur die munisipaliteit voorgeskryf is; en
 - (ii) die bepalings van hierdie verordening en enige ander wet wat daarop van toepassing is.
 - (b) ’n rekord hou wat die volgende aantoon:

- (i) the number of each grave site and the ownership of the site; and
 - (ii) the number of interments in each grave site and the name, age, sex, last known address, date and cause of death of the deceased;
- (c) maintain the grounds, fences, gates, roads, paths and drains in good order and condition and clear of weeds and overgrowth;
- (d) provide for the identification of grave sites by subdividing the cemetery into blocks, each containing a number of graves or grave sites, and:
- (i) each block must be demarcated by means of signs showing the number and situation of each block;
 - (ii) the graves or grave sites in each block must be separately numbered by means of durable number plates; and
 - (iii) all signs and number plates must be maintained in a neat and legible condition;
- (e) allow an official to enter or inspect the cemetery and all records kept in connection therewith;
- (f) render a monthly return to the municipal manager on or before the 7th day in each month of all burials, which sets out the:
- (i) name, last known address, age, sex, date and cause of death of each deceased person interred in the cemetery;
 - (ii) name of the medical practitioner who issued the death certificate;
 - (iii) authority which issued the burial order;
 - (iv) block and grave site number;
 - (v) date of burial; and
 - (vi) particulars of a change in the identity of the caretaker or of a person newly appointment;
- (g) render an annual return to the municipal manager on or before the 31st day of June each year, which contains a detailed list of the names and addresses of all trustees, committee members or persons controlling the place of interment; and
- (h) appoint a caretaker to manage the cemetery and to keep the records.
- (2) The owner of a private cemetery or private property may refuse permission to have a corpse interred in the cemetery.
- (3) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 11: DISUSED CEMETERIES

53. Use of disused cemeteries

- (1) Notwithstanding any provision in this by-law, and subject to the provisions of subsection (4), the municipality may use any cemetery or portion thereof, which has been closed or disused for a period of not less than 20 years, and of which the municipality is the cemetery authority, for such purpose as will not desecrate the ground, any human remains or any memorials in such cemetery.
- (2) The municipality may, subject to the provisions of subsection (4), remove to another cemetery the human remains, memorials and other structures from a cemetery of which it is the

- (i) die nommer en eienaar van elke grafperseel; en
 - (ii) die getal teraardebestellings in elke grafperseel en die naam, ouderdom, geslag, laaste bekende adres, datum en oorsaak van dood van die oorledene;
- (c) die gronde, heinings, paaie, paadjies en afvoerslote in 'n goeie toestand hou en gras en oorgroeiende skoonmaak;
- (d) voorsiening maak vir die identifisering van grafpersele deur die begraafplaas in blokke te verdeel, en:
- (i) elke blok moet afgebaken wees by wyse van tekens wat die nommer en ligging in elke blok aantoon;
 - (ii) die grafte of grafpersele in elke blok moet afsonderlik genummer wees by wyse van duursame nommerplate; en
 - (iii) alle tekens en nommerplate moet in 'n netjiese en leesbare toestand onderhou word.
- (e) 'n beampte toelaat om die begraafplaas binne te gaan of die begraafplaas en alle rekords in verband daarmee gehou te inspekteer;
- (f) op of voor die 7de dag van elke maand 'n maandelikse opgawe aan die munisipale bestuurder lewer wat die volgende inligting bevat:
- (i) naam, laaste bekende adres, ouderdom, geslag, datum en oorsaak van dood van elke oorlede persoon wat in die begraafplaas begrawe is;
 - (ii) naam van die mediese praktisyn wat die doodsertifikaat uitgereik het;
 - (iii) wie die begrafnisorder gemagtig het;
 - (iv) blok en grafperseel nommer;
 - (v) datum van begraving; en
 - (vi) besonderhede van verandering in die identifikasie van die opsigter of van 'n nuut-aangestelde persoon.
- (g) op of voor die 30ste van Junie van elke jaar, 'n opgawe aan die munisipale bestuurder voorsien wat 'n gedetailleerde lys bevat van die name en adresse van alle trustees, komiteede of persone wat die begraafplaas of krematorium beheer;
- (h) 'n opsigter aanstel om die begraafplaas te bestuur en alle rekords te hou.
- (2) Die eienaar van 'n private begraafplaas of -eigendom mag toestemming weier om 'n lyk in so 'n begraafplaas te begrawe of te laat veras.
- (3) 'n Persoon wat die bepalinge van subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 11: BEGRAAFPLASE IN ONBRUIK

53. Gebruik van begraafplase wat in onbruik was

- (1) Nieteenstaande enige bepaling in hierdie verordening en onderhewig aan die bepalinge van subartikel (4), mag die munisipaliteit enige begraafplaas of deel daarvan, wat vir 'n tydperk van ten minste 20 jaar gesluit of nie gebruik is nie, en waaroor die munisipaliteit die begraafplaasowerheid is, vir enige doel gebruik sonder om die grond, grafte of gedenksteenwerke te skend of te ontheilig.
- (2) Die munisipaliteit mag, onderhewig aan die bepalinge van subartikel (4) en mits die munisipaliteit die begraafplaasowerheid is, die menslike oorblyfsels, gedenksteenwerke en

cemetery authority, which has been closed or disused for a period of not less than 20 years and which has been approved for other usage.

- (3) All rights possessed or enjoyed by any person in respect of a cemetery contemplated in subsection (2) shall thereupon cease.
- (4) Before acting in terms of subsections (1) and (2) the municipality must give notice of its intention to do so in terms of its public participation policy.

CHAPTER 12: MISCELLANEOUS

54. Authentication and service of order, notice or other document

- (1) An order, notice or other document requiring authentication must be signed by the municipality.
- (2) Any notice or other document that is served on a person in terms of this by-law, is regarded as having been served when it is served in accordance with section 115(1) of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000).
- (3) Service of a copy shall be deemed to be service of the original.
- (4) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

55. Complaint

A person wishing to lodge a complaint must lodge such complaint in writing with the municipality.

56. Notice of compliance and representations

- (1) A notice of compliance must state:
 - (a) the name and residential and postal address, if either or both of these be known, of the person;
 - (b) the nature of offence or undesirable situation;
 - (c) in sufficient detail to enable compliance with the notice, the measures required to remedy any undesirable situation;
 - (d) that the person must, within a specified time period, take the measures to comply with the notice, to diligently continue with the measures, and to complete the measures before a specific date;
 - (e) that failure to comply with the requirements of the notice within the period contemplated in paragraph (d) is an offence;
 - (f) that written representations, as contemplated in subsection (3), may, within the time period stipulated under paragraph (d) above, be made to municipality at a specified place.

57. Costs

Should a person fail to take the measures required of him or her by notice, the municipality may recover from such person all costs incurred as a result of it acting in terms of section 56.

58. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act (Act 32 of 2000)

ander strukture in 'n begraafplaas wat vir 'n tydperk van nie minder nie as 20 jaar gesluit is of nie gebruik is nie, en waarvan gebruik daarvan vir 'n ander doeleinde goedgekeur is, verskuif na 'n ander begraafplaas.

- (3) Alle regte wat deur enige persoon besit of geniet word ten opsigte van 'n begraafplaas soos bedoel in subartikel (2), word beëindig indien daar ingevolge subartikel (2) gehandel word.
- (4) Alvorens die munisipaliteit ingevolge subartikels (1) en (2) mag optree, moet daar kennis van die voorneme gegee word ingevolge die munisipaliteit se openbare deelnamebeleid.

HOOFSTUK 12: ALGEMEEN

54. Waarmerking en diening van bevel, kennisgewings en ander dokumente

- (1) 'n Bevel, kennisgewing of ander dokument wat waarmerking vereis moet behoorlik deur die munisipaliteit onderteken wees.
- (2) Enige kennisgewing of ander dokument wat op 'n persoon beteken word ingevolge hierdie verordening, word geag beteken te wees indien dit beteken is ooreenkomstig artikel 115(1) van die Wet op Plaaslike Regering Munisipale Stelsels 2000 (Wet 32 van 2000).
- (3) Betekening van 'n afskrif sal geag wees betekening van die oorspronklike.
- (4) Enige regsproses is effektief en voldoende op die munisipaliteit beteken wanneer dit afgelewer word by die munisipale bestuurder of 'n persoon aanwesig in die munisipale bestuurder se kantoor.

55. Klagte

'n Persoon wat 'n klagte wil indien moet dit skriftelik by die munisipale bestuurder indien.

56. Kennisgewing van voldoening en vertoë

- (1) 'n Kennisgewing van voldoening moet die volgende bevat:
 - (a) die naam en woon- en posadres, indien enige of beide daarvan bekend is, van die persoon;
 - (b) die aard van die oortreding of ongewenste situasie;
 - (c) die stappe wat vereis word om ongewenste situasie reg te stel in sodanige besonderhede dat aan die kennisgewing voldoen kan word;
 - (d) dat die persoon binne 'n gespesifiseerde tydperk die werk moet verrig om aan die kennisgewing te voldoen, getrou met die stappe moet voortgaan, en die werk moet voltooi voor 'n spesifieke datum;
 - (e) dat versuim om aan die vereistes van die kennisgewing te voldoen binne die periode bedoel in subartikel (d) is misdryf is;
 - (f) dat skriftelike vertoë soos bedoel in subartikel (3) binne die tydperk soos bepaal in subartikel (d), aan die munisipaliteit gerig mag word by 'n plek wat gespesifiseer word.

57. Koste

Indien 'n persoon versuim om die maatreëls te volg wat ingevolge 'n kennisgewing van hom of haar vereis word, mag die munisipaliteit alle koste van die persoon verhaal wat aangegaan is as gevolg van die munisipaliteit se optrede ingevolge artikel 56.

58. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is mag teen die besluit appelleer deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale

to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

59. Tariffs

Should a person fail to pay a prescribed tariff, the municipality may act in accordance with the provisions of its Customer Care and Revenue Management By-law.

60. Offences and Penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this by-law commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

61. Exemptions

- (1) Any person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this by-law.
- (2) The municipality may:
 - (a) grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
 - (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
 - (c) refuse to grant an exemption.
- (3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2); however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.
- (4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

62. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of developing and maintaining cemeteries and crematoria and promoting the achievement of a healthy environment
- (2) A liaison forum may consist of:
 - (a) a member or members of an interest group, or an affected person;
 - (b) a member or members of a community in whose immediate area a cemetery or crematorium exists;
 - (c) a designated official or officials of the municipality; and
 - (d) the councillor responsible for cemeteries.
- (3) (a) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption certificate in terms of this by-law, request the input of a liaison forum.

Stelsels 2000, (Wet 32 van 2000) aan die munisipale bestuurder te gee binne 21 dae vanaf die datum van kennisgewing van die besluit.

59. Tariewe

Indien 'n persoon versuim om die voorgeskrewe tariewe te betaal, mag die munisipaliteit optree ooreenkomstig die bepalings van sy Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening.

60. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

61. Vrystellings

- (1) Enige persoon mag by wyse van 'n skriftelike aansoek waarin die redes volledig uiteengesit word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening.
- (2) Die munisipaliteit mag:
 - (a) 'n aansoek om vrystelling skriftelik goedkeur en voorwaardes stel, en waar voorwaardes gestel word, die terme daarvan en die tydsduur waarvoor die vrystelling geldig bly;
 - (b) enige vrystelling verander of kanselleer of 'n voorwaarde opskort; of
 - (c) weier om vrystelling goed te keur.
- (3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan alle voorwaardes opgelê ingevolge subartikel (2) te voldoen nie, en indien die aktiwiteit 'n aanvang neem voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, verval die vrystelling.
- (4) Indien enige voorwaarde van 'n vrystelling nie nagekom word nie, verval die vrystelling.

62. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap instel om begraafplase en krematoria te ontwikkel en te onderhou en om die bevordering van 'n gesonde omgewing te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit:
 - (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of 'n geaffekteerde persoon;
 - (b) 'n lid of lede van 'n gemeenskap in wie se onmiddellike omgewing 'n begraafplaas of krematorium voorkom;
 - (c) 'n afgevaardigde amptenaar of amptenare van die munisipaliteit; en
 - (d) die raadslid verantwoordelik vir begraafplase en krematoria.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystellingsertifikaat oorweeg

- (b) A liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on their own initiative, submit an input to the municipality for consideration.

63. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

64. Revocation of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

65. Short title and commencement

This by-law may be cited as the Cemeteries and Crematoria By-law, and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

word ingevolge hierdie verordening, waar van toepassing, die insette van 'n skakelforum versoek.

- (b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone bedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief, 'n inset aan die munisipaliteit vir oorweging stuur.

63. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

64. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge voorheen deur die munisipaliteit afgekondig of deur enige van die afgeskade munisipaliteite wat nou by die munisipaliteit ingelyf is, word hiermee herroep insover dit betrekking het op aangeleenthede waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

65. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Begraafplase en Krematoria en tree in werking op die datum van publikasie in die Provinsiale Koerant.

P.N. 389/2012

24 Desember 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY:

CUSTOMER CARE, CREDIT CONTROL AND DEBT COLLECTION BY-LAW

Under section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

- Definitions

CHAPTER 1: CUSTOMER CARE PRINCIPLES, OBJECTIVES AND IMPLEMENTATION, AND DIFFERENTIATION

- Customer care principles, and objectives
- Municipal manager responsible officer
- Differentiation between customers and exemption

CHAPTER 2: SUPPLY OF MUNICIPAL SERVICES

Part 1: Application for supply and service agreements, deposits, billing and payment, and termination of service agreements

- Application for supply of municipal services and service agreements
- Deposits
- Billing and payment
- Termination of service agreement

Part 2: Non-payment of municipal accounts

- Arrangements for payments
- Interest on overdue municipal accounts
- Debt collection mechanisms

Part 3: Metering equipment and metering of services

- Metering equipment
- Resale of water or electricity

Part 4: Indigence relief measures

- Requirements for indigence relief
- Cancellation of registration

CHAPTER 3: ENFORCEMENT

- Municipality's powers to restrict or disconnect supply of services
- Attachment

P.K. 389/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT:

VERORDENING INSAKE KLIËNTESORG, KREDIETBEHEER, EN SKULDINVORDERING

Ingevolge artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:

INHOUDSOPGAWE

- Definisies

HOOFSTUK 1: KLIËNTESORG BEGINSELS, OOGMERKE EN IMPLEMENTERING, EN ONDERSKEIDING

- Kliëntesorg beginsels en oogmerke
- Munisipale bestuurder verantwoordelike beampte
- Onderskeiding tussen kliënte en vrystelling

HOOFSTUK 2: VERSKAFFING VAN MUNISIPALE DIENSTE

Deel 1: Aansoek vir verskaffing van dienste en diensooreenkomste, deposito's, rekeninge en betaling en beëindiging van diensooreenkomste

- Aansoek vir verskaffing van munisipale dienste en diensooreenkomste
- Deposito's
- Rekeninge en aanspreeklikheid vir betaling
- Beëindiging van diensooreenkoms

Deel 2: Nie-betaling van munisipale rekeninge

- Reëlings vir betalings
- Rente op agterstallige munisipale rekeninge
- Meganismes vir skuldinvordering

Deel 3: Metertoerusting en meting van dienste

- Metertoerusting
- Herverkoop van water of elektrisiteit

Deel 4: Maatreëls vir armoedeverligting

- Armlastigheid
- Kansellasië van registrasie

HOOFSTUK 3: AFDWINGING

- Munisipaliteit se bevoegdheid om dienste te beperk of te diskonnekteer
- Beslaglegging

18. Tampering, unauthorised connections and reconnections, and improper use
19. Power of council to recover costs
20. Prima facie evidence
21. Abandonment of bad debts, and full and final settlement of account
22. Power of entry and inspection
23. Authentication and service of orders, notices and other documents

CHAPTER 4: MISCELLANEOUS PROVISIONS

24. Right of appeal
25. Offences and penalties
26. Repeal of by-laws
27. Short title and commencement

1. Definitions

For the purposes of this by-law, unless the context otherwise indicates—

“**annual budget**” means the budget approved by the municipal council for any particular financial year, and includes any adjustments to such budget;

“**applicant**” means a person who applies for the supply of municipal services;

“**billing**” means invoicing on a municipal account to a consumer of an amount or amounts payable for rates, metered services, other municipal charges, levies, fees, fines, taxes, or any other amount or amounts payable arising from any other liability or obligation;

“**consumer**” means the occupier of any premises to which the municipality has agreed to supply or is actually supplying municipal services, or if there is no occupier, then any person who has entered into a service agreement with the municipality for the supply of municipal services to such premises, or, if there be no such person, then the owner of the premises;

“**Council**” means the Council of the Saldanha Bay Municipality (or any service provider to the municipality);

“**credit control**” means all the functions relating to the collection of revenue;

“**customer management**” means the focusing on the consumer’s needs in a responsive and proactive way to encourage payment and thereby limiting the need for enforcement;

“**due date**” means the date specified as such on a municipal account for any charges payable and which is the last day allowed for the payment of such charges;

“**interest**” means an amount calculated at a rate determined by the municipality on a municipal account in arrears;

“**local community**” or “**community**”, in relation to the municipality, means that body of persons comprising the residents of the municipality, the ratepayers of the municipality, any civic, non-governmental, private sector or labour organisations or bodies involved in local affairs within the municipality, and visitors and other people residing outside the municipality who, because of their presence in the municipality, make use of services or facilities provided by the municipality;

“**month**” means one of 12 months of a calendar year;

“**municipal account**” means an account rendered on which is billed an amount or amounts payable to the municipality for rates, metered services, other municipal charges, levies, fees, fines, interest, taxes or any other amount or amounts payable arising from any other liability or obligation;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political

18. Peutering, ongemagtigde aansluitings en heraanluitings en wederregtelike gebruik
19. Bevoegdheid van raad om koste te verhaal
20. Prima facie bewys
21. Afskryf van slegte skulde en volle en finale vereffening van rekening
22. Reg van toegang en inspeksie
23. Magtiging en betekening van bevele, kennisgewings en ander dokumente

HOOFSTUK 6: ALGEMENE BEPALINGS

24. Reg tot appèl
25. Strafbepalings
26. Herroeping van verordeninge
27. Kort titel en inwerkingtrede

1. Definisies

Vir doeleindes van hierdie verordening, tensy die inhoud anders aandui—

“**aansoeker**” beteken ’n persoon wat aansoek doen vir die voorsiening van munisipale dienste;

“**beampte**” beteken ’n werknemer van die munisipaliteit of enige ander persoon wat spesifiek daartoe gemagtig is deur die munisipaliteit om enige handeling, funksie of plig te verrig, of enige bevoegdheid ingevolge hierdie verordening uit te oefen;

“**betaaldatum**” beteken die datum gespesifiseer as sodanig op ’n munisipale rekening vir enige gelde betaalbaar en wat die laaste toelaatbare dag is vir die betaling van sodanige gelde;

“**deeltitelskema**” beteken ’n skema soos gedefinieer in artikel 1 van die Wet op Deeltitelskemas, 1986 (Wet 95 van 1986);

“**eienaar**” beteken—

- (a) ’n persoon in wie die wetlike titel tot ’n perseel berus;
- (b) in die geval waar die persoon in wie die wetlike titel berus insolvent of oorlede is, of onder enige vorm van wetlike ongeskiktheid wat ook al is, die persoon in wie die administrasie en beheer van sodanige perseel berus as kurator, trustee, eksekuteur, administrateur, geregtelike bestuurder, likwidateur of ander regsvertegenwoordiger;
- (c) in die geval waar dit nie vir die munisipaliteit moontlik is om die identiteit van die persoon in wie die wetlike titel berus te bepaal nie, die persoon wat geregtig is op die voordeel van sodanige eiendom of ’n gebou daarop;
- (d) in die geval van persele waarvoor ’n huurtermyn van 30 of meer jaar aangegaan is, die huurder daarvan;
- (e) met betrekking tot—
 - (i) ’n stuk grond geteken op ’n deeltitelskema plan geregistreer ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet No. 95 van 1986), en sonder beperking van die voorafgaande, die ontwikkelaar of die beheerliggaam ten opsigte van die gemeenskaplike eiendom; of
 - (ii) ’n afdeling soos gedefinieer in sodanige Wet, die persoon op wie se naam sodanige afdeling geregistreer is onder die deeltitelakte en sluit in die wetlik aangestelde agent van sodanige persoon;
- (f) enige regspersoon ingesluit, maar nie beperk nie tot—
 - (i) ’n maatskappy geregistreer ingevolge die Maatskappywet, 1973 (Wet 61 van 1973), Trust inter vivos, Trust mortis causa, ’n Beslote Korporasie geregistreer ingevolge die Wet op Beslote Korporasies, 1984 (Wet 69 van 1984), ’n vrywillige organisasie;

structure, political office bearer, municipality or, agent or employee;

“municipal manager” is the person appointed by the municipality in terms of Section 54A of the Municipal systems Act, 2000, and includes any person:

- (a) acting in such position; and
- (b) to whom the municipal manager has delegated any power, function or responsibility in as far as it concerns the execution of those powers, functions or duties.

“municipal property” includes a property owned by a municipal entity;

“multiple purposes”, in relation to a property, means the use of a property for more than one purpose;

“municipal service” means a service that a municipality in terms of its powers and functions provides or may provide to or for the benefit of the local community irrespective of whether-

- (a) such a service is provided, or to be provided, by the municipality through an internal mechanism contemplated in section 76 of the Municipal Systems Act, 2000 or by engaging an external mechanism contemplated in the said section 76; and
- (b) fees, charges or tariffs are levied in respect of such a service or not;

“occupier” means any person who occupies any premises or part thereof without regard to the title under which the person occupies, and includes—

- (a) any person in actual occupation of those premises;
- (b) any person legally entitled to occupy those premises;
- (c) in the case of those premises being subdivided and let to lodgers or various tenants, the person receiving the rent payable by such lodgers or tenants whether on the person’s own account or as agent for any person entitled thereto or interested therein;
- (d) any person having the charge or management of those premises, and includes the agent of any such person when the person is absent from the Republic of South Africa or his or her whereabouts are unknown; and
- (e) the owner of those premises;

“officer” means an employee of the municipality or any other person who is specifically authorised thereto by the municipality to perform any act, function or duty in terms of, or exercise any power under this by-law;

“organ of state” means an organ of state as defined in section 239 of the Constitution;

“owner” means—

- (a) a person in whom the legal title to a premises is vested;
- (b) in a case where the person in whom the legal title is vested is insolvent or dead, or is under any form of legal disability whatsoever, the person in whom the administration of and control of such premises is vested as curator, trustee, executor, administrator, judicial manager, liquidator or other legal representative;
- (c) in the case where the municipality is unable to determine the identity of the person in whom the legal title is vested, the person who is entitled to the benefit of such premises or a building thereon;
- (d) in the case of premises for which a lease of 30 years or more has been entered into, the lessee thereof;
- (e) in relation to—

(ii) enige staatsdepartement;

(iii) enige raad of bestuur ingestel ingevolge enige wetgewing van toepassing op die Republiek van Suid-Afrika; en

(iv) enige Ambassade of ander buitelandse entiteit; en

(g) ’n huurder van munisipale eiendom wat geag word as die eienaar vir die doeleindes van lewering van ’n munisipale rekening;

“eienaar” met betrekking tot—

(a) ’n perseel waarna verwys word in paragraaf (a) van die omskrywing van “eiendom”, beteken ’n persoon op wie se naam eienaarskap van die eiendom geregistreer is;

(b) ’n reg waarna verwys word in paragraaf (b) van die omskrywing van “eiendom”, beteken ’n persoon op wie se naam die reg geregistreer is;

(c) ’n grondbesitreg waarna verwys word in paragraaf (c) van die omskrywing van “eiendom”, beteken ’n persoon op wie se naam die reg geregistreer is of aan wie dit toegeken is ingevolge wetgewing; en

(d) openbare diensinfrastruktuur waarna verwys word in paragraaf (d) van die omskrywing van “eiendom”, beteken die staatsorgaan wat die openbare diensinfrastruktuur besit of beheer soos bedoel in die woordskrywing van “openbare beheer”, met dien verstande dat vir die doeleindes van die Wet op Eiendomsbelasting, 2004 (Wet 6 van 2004) die munisipaliteit die eienaar van ’n eiendom mag beskou as—

(i) in die geval van ’n eiendom in ’n trust, maar uitgesluit staatstrustgrond, ’n trustee;

(ii) in die geval van ’n eiendom in ’n bestorwe boedel, ’n eksekuteur of administrateur;

(iii) in die geval van ’n eiendom in ’n insolvente boedel of in likwidasie, ’n trustee of likwidateur;

(iv) in die geval van ’n eiendom in die boedel van ’n persoon onder geregtelike bestuur, ’n geregtelike bestuurder;

(v) in die geval van ’n eiendom in die boedel van ’n persoon onder kuratorskap, ’n kurator;

(vi) in die geval van ’n eiendom wat onderhewig is aan vruggebruik of ander persoonlike serwituut, ’n persoon in wie se naam ’n vruggebruik of ander persoonlike serwituut geregistreer is;

(vii) in die geval van ’n eiendom wat geregistreer is in die naam van die munisipaliteit en deur dit verhuur word, ’n huurder; en

(viii) in die geval van ’n eiendom wat deur die munisipaliteit verkoop is en waarvan besit aan die koper gegee is hangende registrasie van eienaarskap op die naam van sodanige koper, ’n koper;

“eiendom” beteken—

(a) onroerende eiendom geregistreer op die naam van ’n persoon, ingesluit in die geval van ’n deeltitelskema, ’n deeltiteleenheid geregistreer op die naam van ’n persoon;

(b) ’n reg wat teen onroerende eiendom op die naam van die persoon geregistreer is, maar uitgesluit ’n verband wat teen die eiendom geregistreer is;

(c) ’n grondbesitreg geregistreer op die naam van ’n persoon of toegeken aan ’n persoon ingevolge wetgewing, soos ’n

- (i) a piece of land delineated on a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act 95 of 1986), and without restricting the above, the developer or the body corporate in respect of the common property; or
 - (ii) a section as defined in such Act, the person in whose name such section is registered under a sectional title deed and includes the lawfully appointed agent of such a person;
- (f) any legal person including, but not limited to—
- (i) a company registered in terms of the Companies Act, 1973 (Act 61 of 1973), Trust inter vivos, Trust mortis causa, a Closed Corporation registered in terms of the Closed Corporation's Act, 1984 (Act 69 of 1984), a voluntary association;
 - (ii) any Department of State;
 - (iii) any council or Board established in terms of any legislation applicable to the Republic of South Africa; and
 - (iv) any Embassy or other foreign entity; and
- (g) a lessee of municipal property who is deemed to be the owner for the purposes of rendering a municipal account;

“owner”, in relation to—

- (a) a property referred to in paragraph (a) of the definition of “property”, means a person in whose name ownership of the property is registered; (b) a right referred to in paragraph
- (b) of the definition of “property”, means a person in whose name the right is registered;
- (c) a land tenure right referred to in paragraph (c) of the definition of “property”, means a person in whose name the right is registered or to whom it was granted in terms of legislation; and
- (d) public service infrastructure referred to in paragraph (d) of the definition of “property”, means the organ of state which owns or controls that public service infrastructure as envisaged in the definition of “publicly controlled”, however, the municipality may, for the purposes of the Property Rates Act, 2004 (Act 6 of 2004), regard as the owner of a property—
 - (i) in the case of a property in a trust, but excluding state trust land, a trustee;
 - (ii) in the case of a property in a deceased estate, an executor or administrator;
 - (iii) in the case of a property in an insolvent estate or in liquidation, a trustee or liquidator;
 - (iv) in the case of a property in the estate of a person under judicial management, a judicial manager;
 - (v) in the case of a property in the estate of a person under curatorship, a curator;
 - (vi) in the case of a property that is subject to a usufruct or other personal servitude, a person in whose name a usufruct or other personal servitude is registered;
 - (vii) in the case of a property that is registered in the name of the municipality and is leased by it, a lessee; and
 - (viii) in the case of a property sold by the municipality and of which possession was given to the buyer

“grondhervormingsbegunstigde”; en

- (d) openbare diensinfrastruktuur;

“fakturering” beteken fakturering op 'n munisipale rekening aan 'n verbruiker van 'n bedrag of bedrae betaalbaar vir eiendomsbelasting, gemeterde dienste, ander munisipale koste, heffings, gelde, boetes, belastings, of enige ander bedrag of bedrae betaalbaar wat ontstaan uit enige aanspreeklikheid of verpligting;

“inkomste” beteken alle gelde wat aan die munisipaliteit verskuldig is en ten opsigte waarvan die munisipaliteit die reg het om betaling te vorder en af te dwing, ongeag die feitelike rede vir of die oorsprong daarvan;

“jaarlikse begroting” beteken die begroting wat vir 'n bepaalde finansiële jaar deur die munisipale raad goedgekeur is, en sluit enige aanpassings van sodanige begroting in;

“kliëntebestuur” beteken die fokus op die verbruiker se behoeftes op 'n verantwoordelike en proaktiewe wyse ten einde betaling aan te moedig en sodoende die noodsaak vir afdwinging te beperk;

“kredietbeheer” alle funksies met betrekking tot die vordering van inkomste;

“maand” beteken een van 12 maande van 'n kalenderjaar;

“meervoudige gebruik” beteken die gebruik van eiendom vir meer as een doel;

“munisipale bestuurder” is die persoon wat deur die munisipaliteit aangestel is ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No. 117 van 1998), en sluit in enige persoon—

- (a) in sodanige posisie waarneem; en
- (b) aan wie die munisipale bestuurder enige mag, funksie of verantwoordelikheid gedelegeer het in sover dit betref die uitvoering van daardie magte, funksies of verantwoordelikhede;

“munisipale diens” beteken 'n diens wat die munisipaliteit ingevolge sy magte en funksies voorsien of mag voorsien aan of tot die voordeel van die plaaslike gemeenskap ongeag daarvan of—

- (a) sodanige diens voorsien word, of voorsien gaan word, deur die munisipaliteit deur 'n interne meganisme soos beoog in artikel 76 van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) of deur betrokkenheid van 'n eksterne meganisme soos beoog in die genoemde artikel 76; en
- (b) koste, gelde of tariewe ten opsigte van sodanige diens gehê word, al dan nie;

“munisipale eiendom” sluit 'n eiendom in wat deur 'n munisipale entiteit besit word;

“munisipale rekening” beteken 'n rekening wat gelewer word en waarop 'n bedrag of bedrae gefaktureer is wat aan die munisipaliteit verskuldig is vir eiendomsbelasting, gemeterde dienste, ander munisipale koste, heffings, gelde, boetes, rente, belastings of enige ander bedrag of bedrae betaalbaar voortspruitend uit enige ander aanspreeklikheid of verpligting;

“munisipale tarief” beteken 'n tarief vir dienste wat deur die munisipaliteit gestel word vir die voorsiening van 'n diens aan die plaaslike gemeenskap, soos 'n tarief gestel vir hoofdienste of 'n ondergeskikte tarief, en sluit in 'n bokoste op sodanige diens;

“munisipaliteit” beteken die Saldanhaabaai Munisipaliteit en sluit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan in handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid wat in die munisipaliteit berus en gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer;

pending registration of ownership in the name of such buyer, a buyer;

“person” includes a legal person and an organ of state;

“premises” means any piece of land, the external surface boundaries of which are delineated on—

- (a) a general plan or diagram registered in terms of Land Survey, Act of 1927 (Act 9 of 1927), or in terms of the Deeds Registry, Act of 1937 (Act 47 of 1937); or
- (b) a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act 93 of 1986), which is situated within the area of jurisdiction of the municipality;
- (c) and includes any other land and any building or structure above or below the surface of any land;

“property” means—

- (a) immovable property registered in the name of a person, including in the case of a sectional title scheme a sectional title unit registered in the name of a person;
- (b) a right registered against immovable property in the name of the person, but excluding a mortgage bond registered against the property;
- (c) a land tenure right registered in the name of a person or granted to a person in terms of legislation, such as a “land reform beneficiary”; and
- (d) public service infrastructure;

“publicly controlled” means owned by or otherwise under the control of an organ of state, including a public entity listed in the Public Finance Management Act, 1999 (Act 1 of 1999), a municipality, or a municipal entity;

“revenue” means all monies due to the municipality and to which the municipality has the right to exact and to enforce payment of, irrespective of the reason for or the origin of its factuality;

“sectional title scheme” means a scheme as defined in section 1 of the Sectional Titles Act, 1986 (Act 95 of 1986);

“tampering” means any unauthorised interference with the municipality’s supply, seals and metering equipment and “tamper” has a corresponding meaning;

“target” means realistic targets which may be set by the municipality ; and

“unreliable customer” includes a consumer, who according to his or her payment record fails to settle his or her municipal account by the due date or who is in arrears with payments due to council or who tampers or interferes with metering equipment, seals or the supply of municipal services.

“munisipale bestuurder” beteken die persoon deur die Raad aangestel ingevolge artikel 54A van die Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000), en sluit enige persoon in—

- (a) wat in sodanige pos waarneem; en
- (b) aan wie die munisipale bestuurder enige mag, funksie of verantwoordelikheid gedelegeer het vir sover dit betrekking het op die uitvoering van daardie magte, funksies of pligte.

“okkupeerder” beteken enige persoon wat enige perseel of ’n gedeelte daarvan okkupeer sonder inagneming van die titel waaronder die persoon die perseel okkupeer, en sluit in—

- (a) enige persoon wat daardie perseel werklik okkupeer;
- (b) enige persoon wat wettiglik daarop geregtig is om die perseel te okkupeer;
- (c) waar so ’n perseel onderverdeel is en aan loseerders of verskeie huurders verhuur word, die persoon wat die huurgeld betaalbaar deur sodanige loseerders of huurders ontvang vir die persoon se eie rekening of as agent vir enige persoon wat daarop geregtig is of belange daarby het;
- (d) enige persoon wat in beheer is van of die perseel bestuur, en sluit in die agent van enige sodanige persoon wanneer die persoon nie in die Republiek van Suid-Afrika is nie of indien sy of haar verblyfplek onbekend is; en
- (e) die eienaar van daardie perseel;

“onbetroubare klient” sluit in ’n verbruiker wat volgens sy of haar betaal rekords in gebreke bly om sy of haar munisipale rekening op die finale betaaldatum te betaal of wat agterstallig is met betalings wat aan die munisipaliteit verskuldig is of wat met die metertoerusting, seëls of die verskaffing van munisipale dienste inmeng of peuter;

“openbaar beheer” beteken besit deur of andersins onder beheer van ’n staatsorgaan, ingesluit ’n openbare entiteit gelys in die Wet op die Bestuur van Openbare Finansies, 1999 (Wet 1 van 1999), ’n munisipaliteit, of ’n munisipale entiteit;

“openbare diensinfrastruktuur” beteken openbare beheerde infrastruktuur van die volgende soort—

- (a) nasionale, provinsiale of ander openbare paaie waarop goedere, dienste of arbeid oor beweeg;
- (b) water en rioolpype, kanale en ander leidings, damme, watervoorsiening reservoirs, water behandelingsaanlegte of waterpompe wat deel vorm van ’n water of riolerings skema wat die publiek bedien;
- (c) kragstasies, krag substasies of kraglyne wat deel vorm van ’n elektrisiteit skema wat die publiek bedien;
- (d) gas of vloeibare brandstof aanlegte of raffinaderye of pyplyne vir gas en vloeibare brandstof wat deel vorm van die skema vir vervoer van sodanige brandstof;
- (e) spoorlyne wat deel vorm van ’n nasionale spoorwegstelsel;
- (f) kommunikasie torings, maste, skakelborde en lyne wat deel vorm van ’n kommunikasiestelsel wat die publiek bedien;
- (g) loopbane of aansitbane by nasionale of provinsiale lughawens;
- (h) breekwater, see walle, kanale, komme, kaai mure, jetties, paaie, spoorweg of infrastruktuur wat gebruik word vir die voorsiening van water, ligte, krag, riolerings of soortgelyke dienste van hawens, of navigasie hulpmiddels behelsende vuurtorings, radio navigasie hulpmiddels, boeie, bakens of enige ander toestel of stelsel wat gebruik

word om hulp te verleen met die veiligheid en effektiewe navigasie van skepe;

- (i) enige ander openbare beheerde infrastruktuur soos deur wetgewing voorgeskryf mag word; en
- (j) regte van toegang, padserwitude of serwitude met betrekking tot infrastruktuur genoem in paragrawe (a) tot (i);

“**perseel**” beteken enige stuk grond waarop die buitenste oppervlak grense aangedui is op—

- (a) ’n algemene plan of diagram wat ingevolge die Opmetingswet, 1927 (Wet 9 van 1927), of ingevolge die Wet op die Registrasie van Aktes, 1937 (Wet No. 47 van 1937) geregistreer is; of
- (b) ’n deelplan geregistreer ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986) wat binne die regsgebied van die munisipaliteit geleë is; en
- (c) sluit in enige ander grond of gebou of struktuur bokant of onder die oppervlak van enige grond;

“**persoon**” sluit ’n regspersoon en ’n staatsinstelling in;

“**peuter**” beteken enige ongemagtigde inmenging met die munisipaliteit se toevvoer, seëls en metertoerusting, en “**peutery**” het ’n soortgelyke betekenis;

“**plaaslike gemeenskap**” of “**gemeenskap**” in verhouding tot die munisipaliteit, beteken daardie liggaam van persone bestaande uit die inwoners van die munisipaliteit, die belastingbetalers van die munisipaliteit, enige burgerlike, nie-regering, private sektor of arbeidsorganisasies of liggame betrokke by plaaslike aangeleenthede van die munisipaliteit, en besoekers en ander persone woonagtig buite die munisipaliteit wie, as gevolg van hul teenwoordigheid in die munisipaliteit, gebruik maak van dienste of fasiliteite voorsien deur die munisipaliteit;

“**Raad**” beteken die raad van die Saldanhabaai Munisipaliteit (of enige diensverskaffer tot die munisipaliteit);

“**rente**” beteken ’n bedrag wat bereken word teen ’n koers soos bepaal deur die munisipaliteit op ’n agterstallige munisipale rekening;

“**staatsorgaan**” beteken enige staatsorgaan soos gedefinieer in artikel 239 van die Grondwet;

“**teiken**” beteken realistiese teikens wat deur die munisipaliteit gestel mag word;

“**toelaatbare gebruik**” met betrekking tot eiendom, beteken die beperkte doeleindes waarvoor die eiendom gebruik mag word ingevolge enige beperkings opgelê deur ’n titelvoorwaarde, ’n bepaling van die munisipaliteit se stadsbeplanning of grondgebruikskema, of enige wetgewing van toepassing op enige spesifieke eiendom of eiendomme, of enige versagting van enige sodanige beperkings;

“**verbruiker**” beteken enige okkupeerder van enige perseel waartoe of waarop die munisipaliteit onderneem het om munisipale dienste te voorsien, of reeds voorsien, of, indien daar geen okkupeerder is nie, enige persoon met wie die munisipaliteit ’n diensooreenkoms aangegaan het vir die voorsiening van munisipale dienste tot sodanige perseel, of, indien daar geen sodanige persoon is nie, die eenaar van die perseel.

CHAPTER 1: CUSTOMER CARE PRINCIPLES, OBJECTIVES AND IMPLEMENTATION, AND DIFFERENTIATION

2. Customer care principles, and objectives

- (1) The municipality aims—
 - (a) to move progressively towards the social and economic upliftment of the community in harmony with its natural environment;

HOOFSTUK 1: KLIËNTESORG BEGINSELS, OOGMERKE EN IMPLEMENTERING, EN ONDERSKEIDING

2. Kliëntesorgbeginsels en oogmerke

- (1) Die munisipaliteit se oogmerk is—
 - (a) om progressief te beweeg na die sosiale en ekonomiese opheffing van die gemeenskap in harmonie met sy natuurlike omgewing;

- (b) to provide basic services that are affordable to all its people, and specifically to the poor and disadvantaged, provided that, where applicable, service fees, rates, metered services, other municipal charges, levies, fees, fines, interest, taxes or any other amount or amounts payable, arising from any other liability or obligation, are paid for;
 - (c) to engage the active participation of the community in the municipality's affairs, in particular in planning, service delivery and performance management;
 - (d) to provide efficient, effective and transparent administration that conforms to constitutional principles;
 - (e) to ensure that the municipality is financially and economically viable; and
 - (f) to create a harmonious relationship between the municipality and the community through the acknowledgement of reciprocal rights and duties;
- (2) The municipality by this by-law implements a customer care and management system as contemplated in section 95 of the Municipal Systems Act.

3. Municipal manager responsible officer

The municipal manager—

- (a) is responsible to the executive mayor for the implementation and enforcement of the provisions of this by-law;
- (b) must, for the purposes of paragraph (a) take the necessary steps to implement and enforce the provisions of this by-law;
- (c) is accountable to the executive mayor for the agreed performance targets as approved by the municipality and the executive mayor, and for these purposes must—
 - (i) report to the executive mayor on matters relating to this by-law, including but not limited to—
 - (aa) the effectiveness of administrative mechanisms, resources processes and procedures to collect money that is due and payable to the municipality;
 - (bb) billing information, including the number of consumers, accruals, cash-flow, and customer management;
 - (cc) the satisfaction levels of consumers regarding services rendered; and
 - (dd) the effectiveness of the municipality's indigence relief measures; and
 - (ii) encourage and bear on consumers, where needed, to settle outstanding accounts within the ambit of this by-law; and
 - (iii) with the consent of a consumer, enter into an agreement with the consumer's employer to deduct from the salary or wages of the consumer—
 - (aa) any outstanding amounts as may be agreed; or
 - (bb) such regular monthly amounts as may be agreed, and may provide special incentives for employers to enter into such agreements, and employees to consent to such agreements.

- (b) om basiese dienste wat bekostigbaar is aan al sy mense en spesifiek aan die armes en minderbevoorregtes te voorsien, op voorwaarde dat waar van toepassing diensgelde, eiendomsbelasting, gemeterde dienste, ander munisipale koste, heffings, gelde, boetes, rente, belastinge of enige ander bedrag of bedrae verskuldig voortspruitend uit enige ander aanspreeklikheid of verpligting, betaal word;
 - (c) om die gemeenskap aktief te betrek by die sake van die munisipaliteit, in besonder by beplanning, dienslewering en prestasiebestuur;
 - (d) om effektiewe, doelmatige en deursigtige administrasie wat in ooreenstemming is met grondwetlike beginsels, te voorsien;
 - (e) om te verseker dat die munisipaliteit finansiële en ekonomies volhoubaar is; en
 - (f) om 'n samewerkende verhouding tussen die munisipaliteit en die gemeenskap te skep deur die erkenning van wedersydse regte en pligte.
- (2) Die munisipaliteit formuleer, reguleer oor en implementeer ingevolge hierdie verordening 'n kliëntesorg en bestuurstelsel soos beoog in artikel 95 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000.

3. Munisipale bestuurder verantwoordelike beampte

Die munisipale bestuurder—

- (a) is aan die Uitvoerende Burgemeester verantwoordelik vir die implementering en uitvoering van die bepalings van hierdie verordening;
- (b) moet, vir die doeleindes van paragraaf (a), die nodige stappe doen om die bepalings van hierdie verordening te implementeer en uit te voer;
- (c) is aan die Uitvoerende Burgemeester verantwoordelik vir die ooreengekome prestasie teikens soos deur die munisipaliteit goedgekeur, en vir hierdie doeleindes moet—
 - (i) aan die Uitvoerende Burgemeester verslag doen oor sake betreffende hierdie verordening, insluitende maar nie beperk tot—
 - (aa) die doeltreffendheid van administratiewe meganismes, hulpbronne, prosesse en prosedures om gelde wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is, in te vorder;
 - (bb) rekening inligting, insluitende die aantal verbruikers, toename, kontantvloei en kliëntebestuur;
 - (cc) die tevredenheid vlakke van verbruikers betreffende gelewerde dienste; en
 - (dd) die doeltreffendheid van die munisipaliteit se armoede-verligting maatreëls; en
 - (ii) verbruikers aanmoedig en op druk uitoeven, waar nodig, om uitstaande rekeninge te vereffen binne die strekking van hierdie verordening; en
 - (iii) met die instemming van 'n verbruiker, 'n ooreenkoms met die verbruiker se werkgewer aangaan om van die salaris of loon van die verbruiker af te trek—
 - (aa) enige uitstaande bedrag soos ooreengekom; of
 - (bb) sodanige gereelde maandelikse bedrae soos ooreengekom, en mag spesiale aansporings vir werkgewers voorsien om sodanige ooreenkoms aan te gaan, en werknemers om in te stem tot sodanige ooreenkoms.

4. Differentiation between customers and exemption

- (1) In accordance with the principles embodied in the Constitution and sections 73 and 74 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000, the municipality may differentiate between different categories of users and consumers in regard to the tariffs which it levies, categories of ratepayers, consumers, customers, debtors, taxes, services, service standards and other matters, however, such differentiation must at all times be reasonable, and must be fully disclosed in each annual budget.
- (2) The municipality may, in writing exempt a consumer, category of consumers, or other persons from complying with a provision of this by-law, subject to any conditions it may impose, if the application or operation of that provision would be unreasonable, however the municipality or its authorised agent may not grant exemption from any section of this by-law that may result in—
 - (a) the wastage or excessive consumption of water or electricity;
 - (b) the evasion or avoidance of water or electricity restrictions;
 - (c) significant negative effects on public health, safety or the environment;
 - (d) the non-payment for services;
 - (e) any Act, or any regulation made under it, not being complied with.
- (3) The municipality may at any time after giving written notice of at least 30 days, withdraw any exemption given under subsection (2).

CHAPTER 2: SUPPLY OF MUNICIPAL SERVICES

Part 1

Application for supply and service agreements, credit screening, deposits, billing and payment, and termination of service agreements

5. Application for supply of municipal services and service agreements

- (1) Any application for any supply of services to any premises must be made at the municipal offices at least four working days, or such lesser period as may be accepted by the municipality, prior to the service being required and must comply with the conditions determined by the municipal manager.
- (2) Only the owner of a property or a person who has written authority from the owner, may apply for municipal services to be supplied to a property.
- (3) No services shall be supplied unless and until application has been made by the owner or a person authorised by the owner and a service agreement in the format prescribed by the municipality has been entered into and a deposit provided for in section 6 has been paid.
- (4) Upon receipt of an application for services the municipality must notify the applicant of the different levels of services and the tariffs payable in respect of each level of service.
- (5) The municipality shall only be responsible to provide a specific level of services if it already provides such level of services in the ordinary run of matters and if it has the capacity to provide such level of services.
- (6) Where the municipality—
 - (a) refuses to provide a specific level of services;

4. Onderskeiding tussen kliënte en vrystellings

- (1) Ooreenkomstig die beginsels vervat in die Grondwet en artikels 74(3) en 75 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 mag die munisipaliteit onderskei tussen verskillende kategorieë van gebruikers en verbruikers ten opsigte van die tariewe wat gehef word, kategorieë van belastingbetalers, verbruikers, kliënte, debiteure, belastings, dienste, diensstandaarde en ander aangeleenthede, met dien verstande dat sodanige onderskeidings te alle tye redelik is en volledig in elke jaarlikse begroting openbaar gemaak word.
- (2) Die munisipaliteit mag 'n verbruiker, kategorie van verbruikers of ander persone skriftelik van die nakoming van 'n bepaling van hierdie verordening vrystel, onderhewig aan enige voorwaardes wat dit mag oplê, indien die toepassing of uitvoering van daardie bepaling onredelik blyk te wees, met dien verstande dat die munisipaliteit of sy gemagtigde agent nie vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening mag verleen nie wat aanleiding mag gee tot—
 - (a) die verkwisting of buitensporige gebruik van water of elektrisiteit;
 - (b) die vermyding of ontduiking wat water- of elektrisiteitsbeperkings;
 - (c) betekenisvolle negatiewe uitwerking op openbare gesondheid, veiligheid of die omgewing;
 - (d) die nie-betaling van dienste; of
 - (e) nie-nakoming van enige Wet of enige regulasie daarvolgens uitgevaardig.
- (3) Die munisipaliteit of sy gevolmagtigde agent mag te enige tyd nadat ten minste 30 dae skriftelike kennis gegee is, enige vrystelling wat kragtens subartikel (2) toegestaan is, terugtrek.

HOOFSTUK 2: VERSKAFFING VAN MUNISIPALE DIENSTE

Deel 1

Aansoek vir voorsiening van dienste en diensooreenkomste, deposito's, rekeninge en betaling en beëindiging van diensooreenkomste

5. Aansoek vir voorsiening van munisipale dienste en diensooreenkomste

- (1) Enige aansoek vir enige voorsiening van dienste aan enige perseel moet by die munisipale kantore op die voorgeskrewe aansoekvorm gedoen word ten minste vier werksdae, of sodanige korter periode soos vir die munisipaliteit aanvaarbaar mag wees, voordat die dienste verlang word en moet voldoen aan die voorwaardes bepaal deur die munisipale bestuurder.
- (2) Slegs die eienaar van 'n eiendom of iemand met skriftelike goedkeuring van gemelde eienaar mag aansoek doen vir die voorsiening van munisipale dienste aan 'n eiendom.
- (3) Geen dienste sal voorsien word tensy en totdat 'n aansoek deur die eienaar gedoen is, of deur iemand deur die eienaar gemagtig, en 'n diensooreenkoms in die formaat voorgeskryf deur die munisipaliteit aangegaan is en 'n deposito soos voorsien in artikel 6, betaal is.
- (4) Die munisipaliteit moet by ontvangs van 'n aansoek vir die voorsiening van munisipale dienste, die betrokke aansoeker in kennis stel van die verskillende vlakke of standaarde van dienste en die toepaslike tariewe of gelde betaalbaar ten opsigte van elke vlak van diens.
- (5) Die munisipaliteit sal slegs verplig wees om 'n spesifieke vlak van 'n munisipale diens wat versoek word, te voorsien indien dit reeds in normale loop van sake deur die munisipaliteit gelewer word en dan slegs indien die munisipaliteit oor die middele en kapasiteit beskik om sodanige vlak van diens te voorsien.
- (6) Indien die munisipaliteit—

- (b) is not in a position to provide such a level of service on the date it is requested;
- (c) is not in a position whatsoever to provide such a level of service, it must notify the applicant within a reasonable time of its inability to provide the service, the reasons therefore and if applicable, when the municipality will be in a position to provide such service.

6. Deposits

- (1) On approval of the application and before the service is made available, the municipality may require the applicant—
 - (a) to deposit for municipal services with the municipality a sum of money;
 - (b) to provide any other form of security; or
 - (c) to agree to special conditions regarding payment of the municipal account, and monies so deposited with the municipality will serve as security.
- (2) The amount payable as deposit shall be determined as part of the municipality's tariff policy and may be determined for different kinds of consumers.
- (3) The director: Financial Services may, in respect of preferred clients, grant a relaxation of the conditions applicable to deposits as contemplated in subsections (1) and (2), and may in the case of services being suspended or restricted, decide to increase the deposit for re-connection.
- (4) Upon the suspension of services, the deposit, minus any payments due to the municipality, must be refunded to the consumer.
- (5) The municipality is not liable for interest payable on deposits held.

7. Billing and payment

- (1) The consumer must pay all amounts due to the municipality as reflected in the municipal account, and the onus is on the consumer to verify the accuracy of such account.
- (2) A consumer must pay for metered services, and must pay the rates, other municipal charges, levies, fees, fines, interest, taxes or any other liability or obligation from the date of origin of such municipal charges until the written termination of the services.
- (3) A consumer—
 - (a) must, where possible, be rendered one account, on which the due date for settlement of the total amount owing is reflected, subject to the provisions of subsection (14); and
 - (b) must be billed monthly in cycles of approximately 30 days.
- (4) Payment must be received on or before the close of business on the due date.
- (5) Payment made via electronic media or any of the service providers appointed by the municipality to receive payments on its behalf, should be made at least four working days before the due date to enable the payment to be processed, and interest accrues should the municipality receive payment after the due date.

- (a) 'n aansoek vir die voorsiening van munisipale dienste of 'n spesifieke diens of vlak van 'n diens, weier;
- (b) nie in 'n posisie is om sodanige munisipale diens of vlak van 'n diens op die datum waarop dit versoek word, te lewer nie;
- (c) nie in 'n posisie is om hoegenaamd sodanige munisipale diens of vlak van 'n diens te lewer nie;

moet die munisipaliteit binne 'n redelike tyd, die aansoeker verwittig van sodanige weiering of onvermoë om die diens te lewer, die redes daarvoor en indien van toepassing wanneer die munisipaliteit in 'n posisie sal wees om sodanige munisipale diens of 'n spesifieke diens of vlak van 'n diens, te lewer.

6. Deposito's

- (1) By goedkeuring van die aansoek en voordat die diens beskikbaar gestel word, mag die munisipaliteit van die aansoeker vereis—
 - (a) om by die munisipaliteit 'n som geld te deponeer vir munisipale dienste;
 - (b) om enige ander vorm van sekuriteit te voorsien; of
 - (c) om in te stem tot spesiale voorwaardes betreffende die betaling van die munisipale rekening, en gelde as sodanig by die munisipaliteit gedeponeer dien as sekuriteit.
- (2) Die deposito word as deel van die munisipaliteit se tariefbeleid bepaal en mag vir verskillende kategorieë verbruikers vasgestel word.
- (3) Die Direkteur: Finansiële Dienste mag ten opsigte van voorkeur kliënte, verslapping van die voorwaardes van toepassing op deposito's soos uiteengesit in subartikels (1) en (2), oorweeg en mag in die geval waar dienste afgesluit of beperk word, besluit om die deposito vir heraansluiting te verhoog.
- (4) By beëindiging van die diensverskaffing moet die bedrag van sodanige deposito's, minus enige betalings verskuldig aan die munisipaliteit, aan 'n verbruiker terugbetaal word.
- (5) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die betaling van rente op deposito's wat gehou word nie.

7. Rekening en aanspreeklikheid vir betaling

- (1) Die verbruiker moet alle bedrae aan die munisipaliteit verskuldig soos aangedui op die munisipale rekening, betaal en die onus is op die verbruiker om die akkuraatheid van sodanige rekening te verifieer.
- (2) 'n Verbruiker moet betaal vir gemeterde dienste en moet die eiendomsbelasting, ander munisipale koste, heffings, tariewe, boetes, rente, belastings of enige ander aanspreeklikheid of verpligting vanaf die datum van oorsprong van sodanige munisipale tariewe tot die geskrewe beëindiging van die dienste, betaal.
- (3) 'n Verbruiker—
 - (a) moet, waar moontlik, een rekening gelewer word waarop die betaaldatum van die totale bedrag verskuldig uiteengesit word, onderhewig aan die bepaling van subartikel (14); en
 - (b) moet maandeliks in siklusse van ongeveer 30 dae gefaktureer word.
- (4) Betaling moet op of voor sluitingstyd op die dag vir betaling ontvang word.
- (5) Betaling wat deur middel van die elektroniese media of enige van die diensverskaffers deur die munisipaliteit aangestel om betalings namens dit te ontvang gemaak word, moet binne ten minste vier werksdae voor die finale datum gemaak sodat die

- (6) Where the consumer effects payment of an account via a service provider four working days or more before the due date and such service provider fails to furnish the municipality with the relevant payment details, such service provider may be held liable for all charges incurred by the municipality to recover an arrear amount erroneously reflected on the account of the consumer, as well as for interest charges.
- (7) The municipality may estimate the quantity of metered services supplied in respect of a period or periods within the interval between actual successive readings of the meters, which intervals may not exceed 4 months, and may render an account to a consumer for the quantity of metered services so estimated.
- (8) If a consumer is dissatisfied with an account rendered for metered services supplied by the municipality, such consumer may, prior to the due date stipulated therein object to the account, setting out reasons for such dissatisfaction.
- (9) Should any dispute arise as to the amount owing by a consumer, and subject to the provisions of section 102 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000), the consumer must notwithstanding such dispute proceed to make regular payments by the due date based on the calculation of the average municipal account for the preceding three months prior to the arising of the dispute and taking into account interest as well as the annual amendments of tariffs of the municipality.
- (10) An error or omission in any account or failure to render an account does not relieve the consumer of the obligation to pay by the due date.
- (11) If a consumer uses water or electricity for a category of use other than that for which it is supplied by the municipality and is in consequence not charged for water or electricity so used, or is charged for the water or electricity at a rate lower than that at which the consumer should be charged, the consumer is liable for the amount due to the municipality in accordance with the prescribed charges in respect of—
- the quantity of water or electricity which the consumer has used and for which the consumer has not been charged; or
 - the difference between the cost of the water or electricity used by the consumer at the rate at which the consumer has been charged and the cost of the water or electricity at the rate at which the account holder should have been charged.
- (12) A consumer is not entitled to a reduction of the amount payable for metered services which are lost due to a fault in the meter, until such time as the provisions of section 12(3)(c) have been met.
- (13) The municipality may—
- consolidate any separate accounts of a consumer liable for payment to the municipality; and
 - credit any payment by a consumer against any debt of that consumer.
- (14) The owner of property may enter into an agreement with the municipality in terms of which payment for rates is made annually, in which case payment must be made on or before the date determined by the municipality.
- (15) Where an account is not paid in full, any lesser amount offered and accepted by the municipality, shall not be regarded as full and final settlement of the account, unless the municipal manager has accepted in writing such payment as full and final settlement of the account.
- betaling geprosesseer kan word, en rente word gehef indien die munisipaliteit betaling ontvang na die finale datum vir betaling.
- (6) Waar die verbruiker 'n rekening deur middel van 'n diensverskaffer betaal binne vier of meer werksdae voor die finale datum vir betaling, en sodanige diensverskaffer versuim om die munisipaliteit van die betrokke betalingsbesonderhede te voorsien, mag sodanige diensverskaffer aanspreeklik gehou word vir alle koste wat deur die munisipaliteit aangegaan is om die agterstallige bedrag wat verkeerdlik op die rekening van die verbruiker verskyn te verhaal, asook vir rente heffings.
- (7) Die munisipaliteit mag die hoeveelheid gemeterde dienste wat in 'n tydperk of tydperke binne die interval tussen werklik agtereenvolgende lesings voorsien is beraam, welke interval nie 4 maande mag oorskry nie, en mag 'n rekening aan die verbruiker lewer vir die hoeveelheid gemeterde dienste wat aldus beraam is.
- (8) Indien 'n verbruiker ontevrede is met 'n rekening wat gelewer is vir gemeterde dienste wat deur die munisipaliteit verskaf is, mag sodanige verbruiker, voor die betaaldatum wat daarop verskyn, beswaar aanteken teen die rekening, met redes uiteengesit vir sodanige ontevredeheid.
- (9) Indien enige dispuut ontstaan ten opsigte van die bedrag wat deur 'n verbruiker verskuldig is, en onderworpe aan die bepaling van artikel 102 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000), moet die verbruiker ten spyte van sodanige dispuut voortgaan om gereelde betalings te maak teen die finale datum vir betaling, gebaseer op die berekening van die gemiddelde munisipale rekening vir die voorafgaande drie maande voor ontstaan van die dispuut, met in aanmerking geneem rente op die rekening asook die jaarlikse wysigings van tariewe van die munisipaliteit.
- (10) 'n Fout of weglating op enige rekening of versuim om 'n rekening te lewer stel nie die verbruiker vry van die verpligting om teen die finale datum te betaal nie.
- (11) Indien 'n verbruiker water of elektrisiteit gebruik vir 'n gebruikskategorie anders as wat deur die munisipaliteit voorsien word en as gevolg waarvan geen koste gehef word vir water of elektrisiteit sodanig gebruik, of koste gehef word vir die water of elektrisiteit teen 'n tarief laer as waarvoor die verbruiker aangeslaan moet word, is die verbruiker aanspreeklik vir die bedrag wat verskuldig is aan die munisipaliteit ooreenkomstig die voorgeskrewe koste ten opsigte van—
- die hoeveelheid water of elektrisiteit wat die verbruiker gebruik het en waarvoor koste nie teen die verbruiker gehef is nie; of
 - die verskil tussen die koste van die water of elektrisiteit wat deur die verbruiker gebruik is teen die tarief wat teen die verbruiker gehef is en die koste van die water of elektrisiteit teen die tarief wat teen die verbruiker gehef moes word.
- (12) 'n Verbruiker is nie geregtig op 'n vermindering in die bedrag wat betaalbaar is vir gemeterde dienste wat verlore gegaan het as gevolg van 'n foutiewe meter nie, tot tyd en wyl die voorwaardes van artikel 12(3)(c) nagekom is.
- (13) Die munisipaliteit mag—
- enige afsonderlike rekening van 'n verbruiker wat vir betaling aan die munisipaliteit verskuldig is, konsolideer; en
 - enige betaling deur 'n verbruiker krediteer teen enige skuld van so 'n verbruiker.
- (14) Die eienaar van eiendom mag 'n ooreenkoms met die munisipaliteit aangaan ingevolge waarvan betaling van eiendomsbelasting jaarliks geskied, in welke geval betaling gemaak moet word voor of op die datum bepaal deur die munisipaliteit.

- (16) The municipality undertakes to provide and maintain strategically situated payment offices and cashiers throughout the municipal area.

8. Termination of service agreement

- (1) Termination of the service agreement must be in writing to the other party of the intention to do so.
- (2) Where a property is sold, an owner may terminate a service agreement by giving the municipality not less than four working days' notice in writing.
- (3) The municipality may, by notice in writing of not less than 14 working days, advise a consumer of the termination of the agreement for a supply of municipal services if—
 - (a) the consumer has committed a breach of this by-law and has failed to rectify such breach; or
 - (b) the municipality cannot continue to supply the consumer with municipal services, as in terms of an arrangement with another authority supplying municipal services such authority must in future supply municipal services to the consumer.

Part 2

Non-payment of municipal accounts

9. Arrangements for payments

- (1) Should a consumer, before any of the steps have been taken in terms of section 11, not be able to pay the municipal account in full, the consumer may approach the municipality with the aim of making short-term arrangements to settle the account.
- (2) Should a consumer, after any of the steps have been taken in terms of section 12, experience difficulties in paying the municipal account, the consumer may approach the municipality with the aim of making arrangements to settle the account, and the consumer must enter into a written agreement with the municipality to repay to the municipality the outstanding and due amount under the conditions and on a basis determined by the municipal manager,.
- (3) The written agreement must be signed on behalf of the municipality by a duly authorised officer.
- (4) In the instance where arrangements for payment have been made the municipality may—
 - (a) review the deposit;
 - (b) require of a consumer to pay by means of a stop order or debit order;
 - (c) require of a consumer to convert to a pre-paid metering system; or
 - (d) require any other form of security, including personal suretyship by the directors or members of a company, closed corporation, trust or body corporate.

10. Interest on overdue municipal accounts

- (1) The municipality may, charge or recover interest at a rate determined by it in respect of any arrear amounts due and payable.
- (2) Irrespective of the reason for non-payment, or where an arrangement has been made in terms of section 9, interest accrues if an account is unpaid.

- (15) Waar 'n rekening nie ten volle vereffen word nie, sal enige mindere bedrag wat aangebied en deur die munisipaliteit aanvaar word, nie geag word as volle en finale vereffening van sodanige rekening te wees nie, tensy die munisipale bestuurder skriftelik die betaling van so 'n mindere bedrag aanvaar het as volle en finale vereffening van die betrokke rekening.

- (16) Die munisipaliteit onderneem om strategies geleë betaal-kantore en kassiers regoor sy regsgebied te voorsien en in stand te hou.

8. Beëindiging van diensooreenkoms

- (1) Die voorneme om 'n diensooreenkoms te beëindig moet skriftelik aan die ander party oorgedra word.
- (2) Waar 'n eiendom verkoop is, mag 'n eienaar 'n diensooreenkoms beëindig deur nie minder nie as vier werksdae skriftelike kennisgewing aan die munisipaliteit te gee.
- (3) Die munisipaliteit mag deur skriftelike kennisgewing van nie minder nie as 14 werksdae, 'n verbruiker in kennis stel van die beëindiging van die ooreenkoms vir die lewering van munisipale dienste indien—
 - (a) die verbruiker hierdie verordening oortree het en nagelaat het om sodanige oortreding reg te stel; of
 - (b) die munisipaliteit nie kan voortgaan om munisipale dienste aan die verbruiker te voorsien nie, as gevolg van 'n ooreenkoms met 'n ander owerheid wat in die toekoms sodanige dienste aan die verbruiker moet voorsien.

Deel 2

Nie-betaling van munisipale rekeninge

9. Reëlings vir betalings

- (1) Sou 'n verbruiker, alvorens stappe ingevolge artikel 11 ingestel is, nie in staat wees om die munisipale rekening ten volle te betaal nie, mag die verbruiker die munisipaliteit nader met die doel om korttermyn reëlings te tref vir die vereffening van die rekening.
- (2) Indien 'n verbruiker, nadat enige stappe ingevolge artikel 11 geneem is, probleme ondervind om die munisipale rekening te betaal, mag die verbruiker die munisipaliteit nader met die doel om reëlings te tref vir die vereffening van die rekening, en die verbruiker moet 'n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit aangaan om die uitstaande en verskuldigde bedrag aan die munisipaliteit te vergoed volgens die voorwaardes en op die basis bepaal deur die munisipale bestuurder.
- (3) Die skriftelike ooreenkoms moet namens die munisipaliteit deur 'n behoorlik gemagtigde beampte onderteken word.
- (4) In die geval waar reëlings vir betaling getref is mag die munisipaliteit—
 - (a) die deposito hersien;
 - (b) van die verbruiker vereis om per stoporder of debietorder te betaal;
 - (c) van die verbruiker vereis om oor te skakel na 'n voorafbetaalde meterstelsel; of
 - (d) enige ander vorm van sekuriteit vereis, ingesluit persoonlike borgtog deur die direkteure of lede van 'n maatskappy, beslote korporasie, trust of beheerliggaam.

10. Rente op agterstallige munisipale rekeninge

- (1) Die munisipaliteit mag rente hef of verhaal teen 'n koers deur dit bepaal ten opsigte van enige agterstallige bedrae wat verskuldig en betaalbaar is.
- (2) Ongeag die rede vir nie-betaling, of waar 'n reëling getref is ingevolge artikel 9, is rente verskuldig indien 'n rekening onbetaal is.

- (3) Interest is calculated monthly according to the interest rate approved by the municipality, and a portion of a month is regarded as a month.
- (4) Interest is payable if payment is not received at an office of the municipality or to the credit of the bank account of the municipality at the close of business on the due date.

11. Debt collection mechanisms

- (1) Where appropriate, the municipality must at all times attempt to advise a consumer of an impending disconnection or restriction of a supply, and the following mechanisms may be applied should a consumer fail to settle a municipal account by the due date:
 - (a) delivering or mailing of a final demand and explaining to the account holder the status of the account and the consequences of not paying or concluding an arrangement;
 - (b) informing the consumer verbally, in writing, telephonically, or by electronic means of the overdue amount and the impending disconnection or restriction of services;
 - (c) disconnecting or restricting the supply of municipal services to the premises and the serving of a disconnection or restriction notice on the consumer; or
 - (d) debiting the municipal account of the consumer with all relevant fees or penalties approved by the municipality.
- (2) Where the water- or electricity supply had been disconnected in terms of this section, such supply shall be re-connected only when—
 - (a) all amounts due plus interest are paid in full or an agreement for settlement has been entered into in terms of the municipality's Credit control and Debt Collection Policy; and
 - (b) the fees for disconnection or re-connection as determined in the municipality's Tariff Policy has been paid.
- (3) Where the metered usage is discontinued or restricted and the consumer remains in default of payment, the premises may be visited at regular intervals to ensure that metered supply remains discontinued or restricted and where it is found that such services have been re-connected, the municipality shall have the right to—
 - (a) take the steps required in terms of section 18, in which case the consumer remains responsible for the charges or costs for damages incurred;
 - (b) refuse to provide services for a period determined by the municipality; and
 - (c) in the case of a pre-payment meter, to terminated further selling of prepaid services.
- (4) Where a duly authorised officer of the municipality has visited the premises for the purpose of disconnecting or restricting the supply and was obstructed or prevented from effecting such disconnection or restriction, an amount equal to the prescribed fee for a reconnection becomes payable for each visit necessary for the purpose of such disconnection or restriction, subject to a maximum of two such visits during which disconnection or restriction could not be effected.
- (5) The municipality may use any one or more of the following mechanisms to secure full payment of any amounts owing to it:
 - (a) requiring of the consumer to convert to another metering system;
 - (b) allocating a portion of any pre-paid payment to other debts;

- (3) Rente word maandeliks bereken teen die rentekoers wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, en 'n gedeelte van 'n maand word gereken as 'n maand.
- (4) Rente is betaalbaar indien betaling nie by 'n kantoor van die munisipaliteit ontvang word of tot die krediet van die bankrekening van die munisipaliteit teen die sluiting van besigheid op die betaaldatum.

11. Meganismes vir skuldinvordering

- (1) Waar toepaslik, moet die munisipaliteit te alle tye poog om 'n verbruiker in kennis te stel van voornemens om 'n diens af te sluit of te beperk, en die volgende meganismes mag gebruik word indien 'n verbruiker versuim om 'n rekening te betaal teen die finale betaaldatum:
 - (a) aflewering of pos van 'n finale aanmaning met 'n verduideliking aan die verbruiker van die stand van die rekening en die gevolge van nie-betaling of 'n reëling nie getref is nie;
 - (b) die verbruiker woordeliks, skriftelik, telefonies of elektronies in kennis stel van die agterstallige bedrag en die voorneme om dienste af te sluit of te beperk;
 - (c) afsluiting of beperking van die verskaffing van munisipale dienste aan die perseel en diening van 'n afsluitings- of beperkingskennisgewing aan die verbruiker; of
 - (d) debitering van die munisipale rekening van die verbruiker met al die betrokke heffings en boetes goedgekeur deur die munisipaliteit.
- (2) Ingeval die water- of elektrisiteitstoever na 'n perseel, ooreenkomstig die bepalings van hierdie artikel afgesluit is, word sodanige water- of elektrisiteitstoever heraangesluit slegs sodra—
 - (a) alle bedrae verskuldig tesame met rente ten volle vereffen is of 'n ooreenkoms vir afbetaling daarvan met die skuldenaar aangegaan is ooreenkomstig die bepalings en voorwaardes van die munisipaliteit se aanvaarde Kredietbeheer en Skuldinvorderingsbeleid; en
 - (b) die afsluiting- en/of heraansluitingsgelde soos in die munisipaliteit se Tariefbeleid vasgestel, betaal is.
- (3) Waar die gemeterde gebruik beëindig of beperk is, en indien die verbruiker steeds versuim om die rekening te betaal, mag die perseel met gereelde tussenposes herbesoek word om te verseker dat die gemeterde verskaffing beëindig of beperk bly, en indien daar gevind word dat die dienste wat voorheen beëindig of beperk is, weer herstel is—
 - (a) het die munisipaliteit die reg om enige stappe te doen wat vereis word ingevolge artikel 18, en die verbruiker is verantwoordelik vir die betrokke heffings of koste of skade wat gelyk is;
 - (b) mag die munisipaliteit weier om dienste te verskaf vir 'n tydperk soos deur die munisipaliteit bepaal; en
 - (c) mag die munisipaliteit in die geval van die gebruik van 'n voorafbetaalde meettoestel, die verdere verkoop van voorafbetaalde dienste staak.
- (4) Waar 'n behoorlik gemagtigde beampte van die munisipaliteit die perseel besoek het met die doel om die dienste te beëindig of te beperk en belemmer of verhinder is om sodanige beëindiging of beperking uit te voer, word 'n bedrag gelyk aan die voorgeskrewe koste vir 'n heraansluiting betaalbaar vir elke besoek wat nodig is vir die doel van sodanige beëindiging of beperking, onderhewig aan 'n maksimum van twee sodanige besoeke waartydens beëindiging of beperking nie uitgevoer kon word nie.
- (5) Die munisipaliteit mag enige een of meer van die volgende meganismes gebruik om volle betaling van enige verskuldigde bedrae te verseker:

- (c) publishing a list of consumers who remain in default;
 - (d) withholding payment of a grant-in-aid and excluding the consumer from the tender process;
 - (e) withholding payment on contracts for settlement of the municipal account;
 - (f) reviewing and altering the conditions of the service agreement;
 - (g) instituting legal proceedings for the recovery of the debt;
 - (h) classifying the consumer as an unreliable customer;
 - (i) using the services of external debt collection specialists or agencies;
 - (j) insisting on conversion to pre-paid metering at the cost of the account holder; or
 - (k) employing any other methods authorised by the municipality to recover arrear amounts.
- (6) The cost of collection, where applicable, is for the consumer's account.
- (7) Subject to the provisions of sections 28 and 29 of the Property Rates Act, 2004 (Act 6 of 2004), the right to deny, restrict, disconnect or terminate services due to the non-payment for any rates, metered services, other municipal charges, levies, fees, fines, interest, taxes or any other amount or amounts payable arising from any other liability or obligation prevails notwithstanding the fact that—
- (a) payment was intended for any specific service; or
 - (b) the person who entered into a service agreement for supply of services with the municipality and the owner are different entities or persons, as the case may be.

Part 3

Metering equipment and metering of services

12. Metering equipment

- (1) The municipality may introduce various metering equipment and may encourage a consumer to convert to a system which will benefit the municipality and consumers.
- (2) For the purpose of calculating the amount due and payable for the quantity of metered services consumed, the same amount of metered services is deemed to be consumed during every period of 24 hours between readings.
- (3) The following apply to the accuracy of metering:
 - (a) a meter is conclusively presumed to be registering accurately if its error, when tested in the manner prescribed in subsection (5), is found to be within the limits of error as provided for in the applicable standard specifications;
 - (b) the municipality has the right to test its metering equipment, and if it is established by test or otherwise that such metering equipment is defective, the municipality must—
 - (i) in case of a credit meter, adjust the account rendered; or

- (a) van die verbruiker vereis om na 'n ander meterstelsel oor te skakel;
 - (b) toewysing van 'n gedeelte van enige voorafbetaalde betalings na ander skulde;
 - (c) publikasie van 'n lys van verbruikers wat in verstek bly;
 - (d) weerhouding van betaling van 'n hulptoelae en die verbruiker uitsluit van die tenderproses;
 - (e) weerhouding van betaling op kontrakte vir die vereffening van die munisipale rekening;
 - (f) hersiening en wysiging van die voorwaardes van die diensooreenkoms;
 - (g) instelling van geregtelike stappe vir invordering van die skuld;
 - (h) die verbruiker klassifiseer as 'n onbetroubare kliënt;
 - (i) gebruik maak van eksterne skuldinvordering spesialiste of agente;
 - (j) aandringing op omskakeling na 'n voorafbetaalde meettoestel op koste van die verbruiker; of
 - (k) enige ander metodes deur die munisipaliteit soos van tyd tot tyd gemagtig om agterstallige bedrae in te vorder.
- (6) Die koste van invordering, waar van toepassing, is vir die rekening van die verbruiker.
- (7) Onderhewig aan die bepalings van artikels 28 en 29 van die Wet op Eiendomsbelasting, 2004 (Wet 6 van 2004), bly die reg van krag om dienste te weier, te beperk, af te sluit of te beëindig weens die nie-betaling van enige eiendomsbelasting, gemeterde dienste, ander munisipale koste, heffings, tariewe, boetes, rente, belastinge of enige ander bedrag of bedrae wat betaalbaar is voortspruitend uit enige aanspreeklikheid of verpligting, niesteendaande die feit dat—
- (a) betaling bedoel was vir enige spesifieke diens; of
 - (b) die persoon wat 'n diensooreenkoms vir die verskaffing van dienste met die munisipaliteit aangegaan het en die eenaar verskillende entiteite of persone is, soos die geval mag wees.

Deel 3

Metertoerusting en meting van dienste

12. Metertoerusting

- (1) Die munisipaliteit mag verskillende tipes metertoerusting aanwend en mag 'n verbruiker aanmoedig om na 'n stelsel oor te skakel wat tot voordeel van die munisipaliteit en verbruikers sal wees.
- (2) Vir doeleindes van berekening van die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is vir die hoeveelheid gemeterde dienste wat gebruik is, word geag dat dieselfde bedrag vir gemeterde dienste verbruik is gedurende elke tydperk van 24 uur tussen lesings.
- (3) Die volgende is van toepassing ten opsigte van die akkuraatheid van meting:
 - (a) 'n meter word afdoende geag om akkuraat te registreer indien sy foute, wanneer getoets op die wyse voorgeskryf in subartikel (5), binne perke van die fout is soos voorsien in die toepaslike standaardspesifikasies;
 - (b) die munisipaliteit het die reg om sy metertoerusting te toets, en indien deur middel van toetsing of andersins vasgestel word dat sodanige metertoerusting foutief is, moet die munisipaliteit—

(ii) in the case of prepayment meters:

(aa) render an account where the meter has been under- registering; or

(bb) issue a free token where the meter has been over- registering; and

(c) the consumer is entitled to have the metering equipment tested by the municipality on payment of the prescribed fee, and if the metering equipment is found not to comply with the system accuracy requirements as provided for in the applicable standard specifications, an adjustment in accordance with the provisions of paragraph (b) must be made and the aforesaid fee must be refunded.

(4) No alterations, repairs, additions or connections of any description may be made on the supply side of the point of metering unless specifically approved in writing by the municipal manager.

(5) Meters are tested in the manner provided for in the applicable standard specifications.

13. Resale of water or electricity

(1) No consumer who is supplied with metered services in terms of this by-law may sell or supply water or electricity to any other person or persons for such use upon any premises other than those in respect of which such agreement is made, or permit or offer such resale or supply to be made, unless prior permission from the municipality has been obtained.

(2) If the municipality grants the permission referred to in subsection (1), it may stipulate the maximum price at which the water or electricity may be sold and impose such other conditions as it may deem fit.

(3) Permission referred to in subsection (1) may be withdrawn at any time.

(4) Where water or electricity is resold for use on the same premises, such resale must be in accordance with the tariff and subject to such conditions as the municipality may impose.

Part 4 Indigence relief

14. Indigence relief

A consumer who can prove indigence must apply to the municipality in the form prescribed and will after registration as an indigent household be dealt with in terms of the municipality's policy relating to indigent households.

15. Cancellation of registration

(1) Registration as an indigent household may be cancelled in the cases mentioned below and such household shall forfeit all assistance granted for the unexpired term for which assistance was granted:

(a) where it is found that false information was furnished in the application or other documentation or statements;

(b) where the head of the indigent household refuses or fails to furnish information required for registration as an indigent household; and

(c) if it is found that circumstances have changed to such an extent that the indigent household no longer satisfies one or more of the requirements for registration.

(i) in die geval van 'n kredietmeter, die rekening gelewer regstel; of

(ii) in die geval van voorafbetaalde meters:

(aa) 'n rekening lewer waar die meter onderregistreer; of

(bb) 'n gratis bewys uitreik waar die meter oorregistreer; en

(c) die verbruiker is geregtig om die metertoerusting deur die munisipaliteit te laat toets by betaling van die voorgeskrewe gelde, en indien gevind word dat die metertoerusting nie voldoen aan die vereistes vir stelsel akkuraatheid soos in die toepaslike standaardspesifikasies voorsiening gemaak word nie, moet 'n regstelling ingevolge paragraaf (b) gemaak word en die voornoemde gelde moet terugbetaal word.

(4) Geen veranderinge, herstelwerk, toevoegings of aansluitings van enige aard mag aan die verskaffing kant van die metingspunt aangebring word nie, tensy spesifiek skriftelik deur die munisipale bestuurder goedgekeur.

(5) Meters word getoets op die wyse voorsien in die toepaslike standaardspesifikasies.

13. Herverkoop van water of elektrisiteit

(1) Geen verbruiker aan wie gemeterde dienste ingevolge hierdie verordening voorsien word, mag water of elektrisiteit verkoop of voorsien aan enige ander persoon of persone vir sodanige gebruik op enige perseel anders as daardie ten opsigte waarvan sodanige ooreenkoms gemaak is, of toelaat of aanbied dat sodanige herverkoop of voorsiening gemaak word, tensy vooraf toestemming van die munisipaliteit verkry is.

(2) Indien die munisipaliteit die toestemming ingevolge subartikel (1) verleen, mag dit die maksimum bedrag waarteen die water of elektrisiteit verkoop mag word bepaal en enige sodanige ander voorwaardes op lê soos wat dit nodig ag.

(3) Die toestemming bedoel in subartikel (1) mag te enige tyd teruggetrek word

(4) Waar water of elektrisiteit herverkoop word vir gebruik op dieselfde perseel, moet sodanige herverkoop in ooreenstemming wees met die tarief en onderhewig aan sodanige voorwaardes soos die munisipaliteit mag op lê.

Deel 4 Maatreëls vir armoedeverligting

14. Hulpbehoewendheid

'n Verbruiker wie hulpbehoewendheid kan bewys, moet by die munisipaliteit op die voorgeskrewe vorm aansoek doen en sal na registrasie as hulpbehoewende huishouding hanteer word ingevolge die munisipaliteit se beleid ten opsigte van hulpbehoewende huishoudings.

15. Kansellering van registrasie

(1) Registrasie as 'n hulpbehoewende huishouding mag in die volgende gevalle gekanselleer word en verbeur sodanige huishouding alle finansiële bystand wat aan die betrokke huishouding toegestaan is vir die onverstreke termyn waarvoor die bystand toegestaan is:

(a) waar dit bevind word dat valse inligting in die aansoekvorm of ander dokumentasie en/of verklarings verstrek is;

(b) indien die hoof van die huishouding versuim of in gebreke bly om die inligting vir registrasie as hulpbehoewende huishouding te verstrek;

(c) indien dit bevind word dat omstandighede sodanig verander het dat die huishouding nie meer voldoen aan

- (2) Notwithstanding anything contained herein, the municipality shall have the right, in addition to criminal prosecution of the head of such household, to recover the financial assistance rendered in terms of section 14—
- (a) in the case of subsection (1) (a) and (b)—from the date on which financial assistance was rendered; and
- (b) in the case of subsection (1)(c)— from the date on which the circumstances referred to therein had changed, or, if such a date cannot be determined, then from the date on which it was determined that such household does no longer comply with the requirements for indigence relief.

CHAPTER 3: ENFORCEMENT

16. Municipality's powers to restrict or disconnect supply of services

The municipality may, over and above the provisions of any other provisions in this by-law restrict or disconnect the supply of water and electricity, or discontinue any other service to any premises if—

- (a) an administration order is granted in terms of section 74 of the Magistrates Court Act, 1944 (Act 37 of 1944), in respect of a consumer; provided further that such services will only be suspended if the consumer fails to make regular payments in respect of the current services;
- (b) a consumer of any service fails to comply with a condition of supply imposed by the municipality;
- (c) a consumer obstructs the efficient supply of electricity, water or any other municipal services to another consumer;
- (d) a consumer supplies such municipal services to any person who is not entitled thereto or permits such service to continue;
- (e) a consumer causes a situation which is dangerous or a contravention of relevant legislation; or
- (f) a consumer is placed under provisional registration, liquidation or judicial management, or commits an act of insolvency in terms of the Insolvency Act, 1936 (Act 24 of 1936).

17. Attachment

The municipality may, in order to recover debt, approach a competent court for an order to attach a debtor's movable or immovable property and the sale thereof in execution.

18. Tampering, unauthorised connections and reconnections, and improper use

- (1) The municipality reserves the right to monitor the service network for signs of tampering or irregularities.
- (2) No person may in any manner or for any reason tamper or interfere with any meter or metering equipment or service connection or service protective device or supply mains or any other equipment of the municipality.
- (3) Where evidence exists of a consumer or any person having contravened subsection (2), the municipality has the right to disconnect the supply immediately and without prior notice to the consumer, and the consumer is liable for all fees and charges levied by the municipality for such disconnection.
- (4) Where a consumer or any person has contravened subsection (2) and such contravention has resulted in the meter recording less than the true consumption, the municipality has the right to

een of meer van die vereistesvir registrasie nie.

- (2) Nieteenstaande enigiets hierin vervat, sal die munisipaliteit geregtig wees om, benewens die strafregtelike vervolging van die hoof of enige lid van so 'n huishouding, die finansiële bystand toegestaan en ingevolge die bepalings van artikel 14 aangewend, terug te vorder—
- (a) in die geval vermeld in subartikel (1)(a) en (b)—vanaf die datum waarop die finansiële bystand toegestaan is; en
- (b) in die geval vermeld in subartikel (1)(c) vanaf die datum waarop die omstandighede waarna daarin verwys word, verander het of indien so 'n datum nie vasgestel kan word nie, vanaf die datum waarop dit vasgestel is dat die betrokke huishouding nie meer aan die kwalifiserende vereistes voldoen nie.

HOOFSTUK 3: AFDWINGING

16. Munisipaliteit se bevoegdheid om dienste te beperk of af te sluit

Die munisipaliteit mag, benewens die voorwaardes van enige ander bepalings van hierdie verordening, die voorsiening van water en elektrisiteit beperk of afsluit, of enige ander diens na enige perseel staak indien—

- (a) 'n administrasiebevel ten opsigte van 'n verbruiker toegestaan word ingevolge artikel 74 van die Wet op Landdroshowe, 1944 (Wet 37 van 1944), met dien verstande verder dat sodanige dienste slegs opgeskort sal word indien die verbruiker in gebreke bly om gereelde betalings ten opsigte van die huidige dienste te maak;
- (b) 'n verbruiker van enige diens versuim om aan 'n voorwaarde vir voorsiening opgelê deur die munisipaliteit te voldoen;
- (c) 'n verbruiker die doeltreffende voorsiening van elektrisiteit, water of enige ander munisipale diens aan 'n ander verbruiker verhoed;
- (d) 'n verbruiker sodanige munisipale dienste aan enige persoon wat nie daarop geregtig is nie, voorsien of toelaat dat sodanige diens voortgesit word;
- (e) 'n verbruiker 'n situasie laat ontstaan wat gevaarlik is of 'n oortreding van tersaaklike wetgewing is; of
- (f) 'n verbruiker onder voorlopige registrasie, likwidasie of geregtelike bestuur geplaas word, of 'n daad van insolvensie pleeg ingevolge die Insolvensiewet, 1936 (Wet 24 van 1936).

17. Beslaglegging

Ten einde skuld in te vorder mag die munisipaliteit 'n bevoegde hof nader om 'n bevel om beslag te lê op verbruiker se roerende- of onroerende eiendom en die verkoping daarvan in eksekusie.

18. Peutering, ongemagtigde aansluitings en heraansluitings en wederregtelike gebruik

- (1) Die munisipaliteit behou die reg voor om die dienste netwerk te monitor vir tekens van peutering of onreëlmatighede.
- (2) Geen persoon mag op enige wyse of vir enige rede met enige meter of metertoerusting of dienste aansluiting of dienstebeskermingsapparaat of toevoer kragpunt of enige ander toerusting van die munisipaliteit peuter of daarmee inmeng nie.
- (3) Waar bewys bestaan dat 'n verbruiker of enige persoon subartikel (2) oortree het, het die munisipaliteit die reg om die toevoer onmiddellik en sonder vooraf kennisgewing aan die verbruiker te af te sluit, en die verbruiker is aanspreeklik vir alle gelde en koste wat deur die munisipaliteit vir sodanige afsluiting gehef word.
- (4) Waar 'n verbruiker of enige persoon subartikel (2) oortree en

recover from the consumer the full cost of his or her estimated consumption.

19. Power of council to recover costs

- (1) Where a bank dishonours any payment made to the municipality, the municipality may levy and recover all related costs and any administration fees against an account of the defaulting consumer and may disconnect or restrict the supplies to the premises of such consumer.
- (2) All legal costs, excluding attorney-and-client costs incurred in the recovery of amounts in arrears and payable in terms of the Magistrates Court Act, 1944 (Act 32 of 1944), must be levied against the arrears account of the consumer.
- (3) For any action taken in demanding payment from a consumer or reminding a consumer by means of telephone, fax, electronic mail, letter or otherwise that payments are due, a fee will be levied against the municipal account of the consumer in terms of the municipality's tariff policy.

20. Prima facie evidence

A certificate reflecting the amount due and payable to the municipality, signed by the municipal manager, is upon mere production thereof prima facie evidence of the indebtedness of the person mentioned in it.

21. Abandonment of bad debts, and full and final settlement of account

- (1) Before terminating the debt collection procedure in any individual instance, the municipal manager must—
 - (a) ensure that all debt collection mechanisms as provided for in section 11 have been utilised where reasonable;
 - (b) maintain an audit trail; and
 - (c) document the reasons for terminating the debt collection procedure, including the cost of enforcement and necessary financial adjustments.
- (2) The municipal manager may consider an offer for full and final settlement, and must, if in the interests of the municipality, in writing consent to the acceptance of a lesser amount as full and final settlement of the amount due and payable.
- (3) Where the exact amount due and payable to the municipality has not been paid in full, any lesser amount tendered to and accepted by any municipal employee, except the municipal manager, shall not be deemed to be in full and final settlement of such an amount.

22. Power of entry and inspection

- (1) A duly authorised representative of the municipality may for any reason related to the implementation or enforcement of this by-law at all reasonable times or in emergency at any time, enter premises, request information and carry out such inspection as deemed necessary, and may for purposes of installing or repairing any meter or service connection for reticulation disconnect, stop or restrict the provision of any service.
- (2) If the municipality considers it necessary for work to be performed to enable an officer to perform a function referred to in subsection (1) properly and effectively, it may—
 - (a) by written notice require a consumer to do, at own expense, specified work within a specified period; or
 - (b) if the situation is a matter of urgency, without prior notice

sodanige oortreding het tot gevolg dat die meter minder as die ware verbruik registreer, is die munisipaliteit daarop geregtig om van die verbruiker die volle koste van sy of haar beraamde verbruik te verhaal.

19. Bevoegdheid van raad om koste te verhaal

- (1) Waar 'n bank enige betaling wat aan die munisipaliteit gemaak is weier, mag die munisipaliteit teen 'n rekening van die wanbetalende verbruiker 'n heffing en alle verwante koste en enige administrasiegelde verhaal, en mag die toevoer aan die perseel van sodanige verbruiker afsluit of beperk.
- (2) Alle regs-koste, uitgesluit prokureur-en-kliënt koste wat aangegaan is vir die verhaling van agterstallige bedrae en betaalbaar ingevolge die Wet op Landdroshowe, 1944 (Wet 32 van 1944), moet teen die agterstallige rekening van die verbruiker gehef word.
- (3) Vir enige stappe geneem om betaling van 'n verbruiker te eis of 'n verbruiker daaraan te herinner by wyse van telefoon, faks, elektroniese pos, brief of andersins dat betalings verskuldig is, sal gelde gehef word teen die munisipale rekening van die verbruiker ingevolge die munisipaliteit se tariefbeleid.

20. Prima facie bewys

'n Sertifikaat wat die bedrag aantoon wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is, geteken deur die munisipale bestuurder, is deur die blote toon daarvan prima facie bewys van die skuldelaas van die persoon wat daarin genoem word.

21. Afskryf van slegte skulde, en volle en finale vereffening van 'n rekening

- (1) Voordat die skuldinvorderingsprosedure in enige individuele geval gestaak word, moet die munisipale bestuurder—
 - (a) seker maak dat alle skuldinvorderingsmeganismes soos voorsien in artikel 11 redelikerwys benut is;
 - (b) 'n oudit rekord in stand hou; en
 - (c) die redes vir die staking van die skuldinvorderingsprosedure, insluitende die koste van uitvoering en die nodige finansiële aanpassings, dokumenteer.
- (2) Die munisipale bestuurder mag 'n aanbod vir volle en finale vereffening oorweeg, en moet, indien dit in die belang van die munisipaliteit is, skriftelik instem tot die aanvaarding van 'n kleiner bedrag as die volle en finale vereffening van die bedrag wat verskuldig en betaalbaar is.
- (3) Waar die presiese bedrag wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is nie ten volle betaal is nie, sal enige kleiner bedrag wat aan enige munisipale werknemer, behalwe die munisipale bestuurder, aangebied en aanvaar is, nie geag word as volle en finale vereffening van sodanige bedrag nie.

22. Reg van toegang en inspeksie

- (1) 'n Behoorlik gemagtigde verteenwoordiger van die munisipaliteit mag vir enige rede met betrekking tot die implementering of toepassing van hierdie verordening te alle redelike tye of enige tyd tydens 'n noodgeval, 'n perseel binnegaan, inligting versoek en sodanige inspeksie soos nodig mag wees, uitvoer, en mag vir doeleindes van installing of herstel van enige meter of dienstoevoeraansluiting die voorsiening van enige diens afsluit, staak of beperk.
- (2) Indien die munisipaliteit dit nodig ag dat werk gedoen moet word ten einde 'n beampte in staat te stel om 'n funksie vermeld in subartikel (1) behoorlik en effektief uit te voer, mag die munisipaliteit—
 - (a) per skriftelike kennisgewing van 'n verbruiker vereis om op eie onkoste bepaalde werk binne 'n bepaalde tydperk te doen; of

do such work or cause it to be done at the expense of the consumer.

- (3) If the work referred to in subsection (2) is carried out for the sole purpose of establishing whether a contravention of this by-law has been committed and no such contravention has taken place, the municipality must bear the expense connected therewith together with that of restoring the premises to their former condition.

23. Authentication and service of orders, notices and other documents

- (1) An order, notice or other document requiring authentication by the municipality must be signed by the municipal manager and when issued by the municipality in terms of this by-law is deemed to be duly issued if it is signed by an officer authorised by the municipality.
- (2) Any notice or other document that is served on a person by a duly authorised officer of the municipality in terms of this by-law, is regarded as having been served—
- when it has been delivered to that person personally;
 - when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of 16 years;
 - when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic and an acknowledgement of the posting thereof from the postal service is obtained;
 - if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c);
 - if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been placed in a conspicuous place on the property or premises, if any, to which it relates;
 - in the event of a body corporate, when it has been delivered at the registered office of the business premises of such body corporate to a person apparently over the age of 16 years; or
 - when it has been delivered, at the request of a person, to that person's electronic mail address.
- (3) When any notice or other document has to be served on the owner, a consumer or holder of any property or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, consumer or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.
- (4) Service of a copy is deemed to be service of the original.
- (5) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

CHAPTER 4: GENERAL PROVISIONS

24. Right of appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality taken in terms of delegated authority may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal

(b) in 'n noodgeval, sonder vooraf kennisgewing en op die koste van die verbruiker sodanige werk doen of laat doen.

- (3) Indien die werk vermeld in subartikel (2) verrig word vir die uitsluitlike doel om vas te stel of 'n oortreding van hierdie verordening begaan is en geen sodanige oortreding plaasgevind het nie, moet die munisipaliteit die koste daaraan verbonde dra tesame met die koste om die perseel tot sy vorige staat te herstel.

23. Magtiging en betekening van bevel, kennisgewings en ander dokumente

- (1) Enige bevel, kennisgewing of ander dokument wat deur die munisipaliteit gemagtig moet word, moet deur die munisipale bestuurder geteken word, en wanneer uitgereik deur die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening, word dit geag behoorlik uitgereik te wees indien dit geteken is deur 'n beampte deur die munisipaliteit daartoe gemagtig.
- (2) Enige kennisgewing of ander dokument wat op 'n persoon beteken word deur 'n behoorlik gemagtigde beampte van die munisipaliteit ingevolge hierdie verordeninge, word as beteken geag—
- wanneer dit persoonlik aan daardie persoon gelewer is;
 - wanneer dit by daardie persoon se woonplek of sakeperseel binne die Republiek gelaat is by 'n persoon wat oënskynlik ouer as sestien jaar is;
 - wanneer dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos na daardie persoon se laaste bekende woon- of sakeadres binne die Republiek versend is en 'n erkenning van so 'n versending van die posdienste verkry is;
 - indien so 'n persoon se adres binne die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger binne die Republiek beteken is op die wyse soos voorsien in paragrawe (a), (b) of (c);
 - indien daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger binne die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek op die eiendom of perseel, indien enige, waarop dit betrekking het, geplaas is;
 - in die geval van 'n beheerliggaam, wanneer dit by die geregistreerde kantoor van die sakeperseel van sodanige beheerliggaam aan 'n persoon oënskynlik ouer as 16 jaar gelewer is;
 - wanneer dit, op versoek van 'n persoon, aan daardie persoon se elektroniese posadres gelewer is.
- (3) Wanneer enige kennisgewing of enige dokument op die eienaar, 'n verbruiker of die houer van enige eiendom of reg in enige eiendom, beteken moet word, is dit voldoende indien daardie persoon in die kennisgewing of ander dokument as die eienaar, verbruiker of houer van die eiendom of reg betrokke, beskryf word, en is dit nie nodig om die naam van daardie persoon te noem nie.
- (4) Betekening van 'n afskrif word geag die betekening van die oorspronklike te wees.
- (5) Enige regsproses word effektief en voldoende op die munisipaliteit beteken wanneer dit aan die munisipale bestuurder of 'n persoon aanwesig in die kantoor van die munisipale bestuurder, gelewer is.

HOOFSTUK 4: ALGEMENE BEPALINGS

24. Reg tot appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit van die munisipaliteit ingevolge gedelegeerde magte, mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae

Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision

25. Offences and penalties

A person is, on conviction, and subject to penalties prescribed in any other law, liable to a fine or in default of payment, to imprisonment, or to such imprisonment without the option of a fine, or to both such fine and such imprisonment, and in the case of a successive or continuing offence, to a fine for every day such offence continues, or in default of payment thereof, to imprisonment if he or she—

- (a) fails to give access required by an officer in terms of section 22;
- (b) obstructs or hinders an officer in the exercise of his or her powers or the performance of functions or duties under this by-law;
- (c) uses or interferes with the municipality's equipment for consumption of services supplied;
- (d) fails or refuses to give the municipality or an officer such information as the municipality or the officer may reasonably require for the purpose of exercising powers or functions under this by-law, or gives the municipality or the officer false or misleading information knowing it to be false or misleading;
- (e) fails to comply with the terms of a notice served upon him or her in terms of this by-law; or
- (f) tampers or breaks any seal on a meter or on any equipment belonging to the municipality, or for any reason causes a meter not to register the services used properly, and the person shall furthermore be charged for usage of electricity or water, as the case may be.

26. Repeal of by-laws

Any by-law previously promulgated by the municipality or any of the disestablished municipalities now incorporated into the municipality, in so far as it relates to any matter provided for in this by-law is hereby repealed

27. Short title and commencement

This by-law may be cited as the Customer Care, Credit Control, and Debt Collection By-law and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

vanaf die datum van bekendmaking van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.

25. Strafbepalings

'n Persoon is, by skuldigbevinding, en onderhewig aan die strawwe voorgeskryf in enige ander wet, aanspreeklik vir 'n boete, of by gebrek van betaling tot gevangenisstraf, of tot sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete, of beide sodanige boete en gevangenisstraf, en in die geval van 'n opvolgende of herhaalde oortreding, tot 'n boete vir elke dag wat sodanige oortreding voortduur, of by gebrek van betaling daarvan, tot gevangenisstraf, indien hy of sy—

- (a) versuim om toegang aan 'n beampte te verleen ingevolge artikel 22;
- (b) 'n beampte verhinder of belemmer in die uitvoering van sy of haar magte of die uitoefening van funksies of pligte kragtens hierdie verordening;
- (c) die munisipaliteit se toerusting vir die verbruik van dienstevoorsiening gebruik of daarmee inmeng;
- (d) versuim of weier om sodanige inligting aan die munisipaliteit of 'n beampte te voorsien wat redelikerwys deur die munisipaliteit of die beampte vereis mag word in die uitvoering van die magte of funksies ingevolge hierdie verordening, of valse of misleidende inligting aan die munisipaliteit of die beampte voorsien in die wete dat dit vals of misleidend is;
- (e) versuim om te voldoen aan die voorwaardes van 'n kennisgewing wat op hom of haar beteken is ingevolge hierdie verordening; of
- (f) peuter met of enige seël op 'n meter of op enige toerusting wat aan die munisipaliteit behoort, breek of vir enige rede veroorsaak dat 'n meter nie die dienste behoorlik registreer nie, en die persoon sal verder aangeslaan word vir die gebruik van water of elektrisiteit, soos die geval mag wees.

26. Herroeping van verordeninge

Enige verordeninge voorheen uitgevaardig deur die munisipaliteit of enige van die afgeskafte munisipaliteite wat nou by die munisipaliteit ingelyf is, in so ver dit betrekking het op enige aangeleenthede waarvoor in hierdie verordeninge voorsiening gemaak word, word hiermee herroep.

27. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Kliëntesorg, Kredietbeheer, en Skuldinvordering en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

P.N. 390/2012

24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY:

ELECTRICITY SUPPLY BY-LAW

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 the Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

1. Definitions

CHAPTER 1: GENERAL CONDITIONS OF SUPPLY

2. Provision of electricity services
3. Supply by agreement
4. Service of notice
5. Compliance with notices
6. Application for supply
7. Processing of requests for supply
8. Way leaves
9. Statutory Servitude

P.K. 390/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT:

VERORDENING INSAKE ELEKTRISITEITSVOORSIENING

Kragtens die bepalinge van artikel 156 van die Grondwet van Suid-Afrika, 1996, bepaal die Saldanhabaai Munisipaliteit hiermee soos volg:

INHOUD

1. Woordomskriving

HOOFSTUK 1: ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

2. Voorsiening van elektrisiteitsdienste
3. Voorsiening volgens ooreenkomse
4. Betekening van kennisgewing
5. Nakoming van kennisgewings
6. Aansoek om voorsiening van elektrisiteit
7. Verwerking van aansoeke om voorsiening
8. Deurgangsregte
9. Statutêre serwituu

10. Right of admittance to inspect, test or do maintenance work
11. Refusal or failure to give information
12. Refusal of admittance
13. Improper use
14. Electricity tariffs
15. Deposits
16. Payment of tariff
17. Interest on overdue accounts
18. Principles for the resale of electricity
19. Right to disconnect supply
20. Non-liability of the municipality
21. Leakage of electricity
22. Failure of supply
23. Seals of the municipality
24. Tampering with service connection or supply mains
25. Protection of municipality's supply mains
26. Prevention of tampering with service connection or supply mains
27. Unauthorized connections
28. Unauthorized reconnections
29. Temporary disconnection and reconnection
30. Temporary supplies
31. Temporary work
32. Load reduction
33. High, medium and low voltage switchgear and equipment
34. Substation accommodation
35. Wiring diagram and specification
36. Standby supply
37. Consumer's emergency standby supply equipment
38. Circular letters

CHAPTER 2: RESPONSIBILITIES OF CONSUMERS

39. Consumer to erect and maintain electrical installation
40. Fault in electrical installation
41. Discontinuance of use of supply
42. Change of occupier
43. Service apparatus

CHAPTER 3: SPECIFIC CONDITIONS OF SUPPLY

44. Service connection
45. Metering accommodation

CHAPTER 4: SYSTEMS OF SUPPLY

46. Load requirements
47. Load limitations
48. Interference with other persons' electrical equipment
49. Supplies to motors
50. Power factor
51. Protection

CHAPTER 5: MEASUREMENT OF ELECTRICITY

52. Metering
53. Accuracy of metering
54. Reading of credit meters
55. Prepayment metering

CHAPTER 6: ELECTRICAL CONTRACTORS

56. Electrical Contractors
57. Liability

CHAPTER 7: COST OF WORK

58. Cost of Work

CHAPTER 8: ENERGY SAVING MEASURES AND REDUCED USE OF ELECTRICITY

59. Norms, standards and guidelines

CHAPTER 9: GENERAL PROVISIONS

60. Exemptions
61. Liaison forums in community
62. Appeal
63. Offences and Penalties

10. Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets of instandhoudingswerk te doen
11. Weiering of versuim om inligting te verstrek
12. Weiering van toegang
13. Onbehoorlike verbruik
14. Elektrisiteitstariewe
15. Deposito's
16. Betaling van tariewe
17. Rente op agterstallige rekeninge
18. Beginsels vir die herverkoop van elektrisiteit
19. Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit
20. Nie-aanspreeklikheid van die munisipaliteit
21. Lekkasie van elektrisiteit
22. Onderbreking van toevoer
23. Seëls van die munisipaliteit
24. Peuter met diensaansluiting of hoofleiding
25. Beveiliging van die munisipaliteit se hoofleiding
26. Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding
27. Ongemagtigde aansluitings
28. Ongemagtigde heraansluiting
29. Tydelike afsluiting en heraansluiting
30. Tydelike voorsiening van elektrisiteit
31. Tydelike werk
32. Lasvermindering
33. Hoë-, medium- en laagspanning skakeltuig en toerusting
34. Substasie-akkommodasie
35. Bedradingsdiagram en spesifikasie
36. Bystandstoevoer
37. Verbruiker se toerusting vir noodbystandstoevoer
38. Omsendbriewe

HOOFSTUK 2: VERBRUIKERS SE VERANTWOORDELIKHEDE

39. Verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou
40. Fout in elektriese installasie
41. Beëindiging van die verbruik van die toevoer van elektrisiteit
42. Verandering van okkupeerder
43. Diensapparaat

HOOFSTUK 3: SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

44. Diensaansluiting
45. Meterakkommodasie

HOOFSTUK 4: TOEVOERSTELSELS

46. Lasvereistes
47. Lasbeperkings
48. Steuring van ander persone se elektriese toerusting
49. Toevoer na motore
50. Kragfaktor
51. Beveiliging

HOOFSTUK 5: ELEKTRISITEITSMETING

52. Meet van toevoer
53. Akkurate meting
54. Lees van kredietmeters
55. Kragbegroter

HOOFSTUK 6: ELEKTRIESE KONTRAKTEURS

56. Elektriese Kontrakteurs
57. Aanspreeklikheid

HOOFSTUK 7: KOSTE VAN WERK

58. Koste van Werk

HOOFSTUK 8: ENERGIEBEPARINGSMAATREELS EN VERMINDERDE GEBRUIK VAN ELEKTRISITEIT

59. Norme, riglyne en standaarde

HOOFSTUK 9: ALGEMENE BEPALINGS

60. Vrystellings
61. Skakelforums in gemeenskap
62. Appél
63. Strafbepalings

64. Conflict with other legislation
 65. Repeal of by-laws
 66. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**accredited person**” means a person registered in terms of the Regulations as an electrical tester for single phase, an installation electrician or a master installation electrician, as the case may be;

“**applicable standard specification**” means—

- SANS 1019 Standard voltage-, currents- and insulation levels for electricity supply
- SANS 1607 Electromechanical watt-hour meters,
- SANS 1524 Parts 0,1 & 2—Electricity dispensing systems,
- SANS IEC 60211 Maximum demand indicators, Class 1.0,
- SANS IEC 60521 Alternating current electromechanical watt-hour meter (Classes 0.5, 1 & 2),
- SANS 0142 Code of practice for the wiring of premises;
- NRS 047 National Rationalized Specification for the Electricity Supply—Quality of Service
- NRS 048 National Rationalized Specification for the Electricity Supply—Quality of Supply, and
- NRS 057 Electricity Metering: Minimum Requirements;

“**certificate of compliance**” means a certificate issued in terms of the Regulations in respect of an electrical installation or part of an electrical installation by an accredited person;

“**consumer**” in relation to premises means:

- (a) any occupier thereof or any other person with whom the municipality has contracted to supply or is actually supplying electricity thereat; or
- (b) if such premises are not occupied, any person who has a valid existing agreement with the municipality for the supply of electricity to such premises; or
- (c) if there is no such person or occupier, the owner of the premises;

“**credit meter**” means a meter where an account is issued subsequent to the consumption of electricity;

“**electrical contractor**” means an electrical contractor as defined in the Regulations;

“**electrical installation**” means an electrical installation as defined in the Regulations;

“**high voltage**” means the set of nominal voltage levels that are used in power systems for bulk transmission of electricity in the range of 44 kV < U_n ≤ 220 kV. [SANS 1019];

“**low voltage**” means the set of nominal voltage levels that are used for the distribution of electricity and whose upper limit is generally accepted to be an a.c. voltage of 1000V (or a d.c. voltage of 1500 V). [SANS 1019]

“**the law**” means any applicable law, proclamation, ordinance, act of parliament or enactment having force of law;

“**medium voltage**” means the set of nominal voltage levels that lie above low voltage and below high voltage in the range of 1 kV < U_n ≤ 44 kV. [SANS 1019];

“**meter**” means a device which records the demand or the electrical energy consumed and includes conventional and prepayment meters;

“**motor load, total connected**” means the sum total of the kW input ratings of all the individual motors connected to an installation;

“**motor rating**” means the maximum continuous kW output of a motor as stated on the maker’s rating plate;

64. Teenstrydigheid met ander wetgewing
 65. Herroeping van Verordeninge
 66. Kort titel en inwerkingtrede

1. Woordomsywing

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**bewys**” die noodsaaklike element van ’n kragbegroterstelsel wat gebruik word om inligting oor te dra van ’n verkooppunt vir elektrisiteitskrediet na ’n kragbegroter en *vice versa*;

“**bystandstoevoer**” ’n alternatiewe toevoer van elektrisiteit wat nie gewoonlik deur die verbruiker verbruik word nie;

“**die Wet**” enige toepaslike wet, proklamasie, ordonnansie, wet van die Parlement of wetsbepaling wat regsrag het;

“**diensaansluiting**” al die kables en toerusting wat nodig is om die hoofleiding by die verbruiker se elektriese installasie aan te sluit by die voorsieningspunt;

“**diensbeveiligingstoestel**” enige sekering of stroombreker wat geïnstalleer word met die doel om die munisipaliteit se toerusting te beskerm teen oorbelasting of foute wat op die installasie of op die interne diensaansluiting voorkom;

“**eienaar**” met betrekking tot ’n perseel, die persoon by wie die regstittel daarvan berus; met dien verstande dat—

- (a) in die geval van onroerende eiendom—
 - (i) wat vir ’n tydperk van minstens 50 jaar verhuur word, ongeag of die huurkontrak geregistreer is of nie, die huurder daarvan, of
 - (ii) wat voordelig geokkupeer word kragtens ’n serwituu of reg analoog daarmee, die okkupeerder daarvan;
- (b) indien die eienaar soos hierbo omskryf—
 - (i) dood of insolvent is, sy of haar boedel tot voordeel van sy of haar skuldeisers afgestaan het, ingevolge ’n hofbevel onder kuratele geplaas is, of ’n maatskappy is wat gelikwedeer of onder geregtelike bestuur geplaas is, die persoon by wie die administrasie van sodanige eiendom berus as eksekuteur, administrateur, trustee, regverkrygende, kurator, likwidateur of geregtelike bestuurder, na gelang van die geval, of
 - (ii) nie in die Republiek van Suid-Afrika aanwesig is nie, of indien sy of haar adres aan die munisipaliteit onbekend is, iemand wat as agent of andersins die huurgeld ten opsigte van sodanige eiendom ontvang of geregtig is om dit te ontvang, en
 - (iii) indien die munisipaliteit nie kan vasstel wie sodanige persoon is nie, word die persoon wat geregtig is op die voordelige gebruik van sodanige eiendom geag die eienaar daarvan te wees met die uitsluiting van die persoon by wie die regstittel daarvan berus;

“**elektriese installasie**” ’n elektriese installasie soos omskryf in die Regulasies;

“**elektriese kontrakteur**” ’n elektriese kontrakteur soos omskryf in die Regulasies;

“**geakkrediteerde persoon**” ’n persoon wat ingevolge die Regulasies na gelang van die geval as ’n elektriese toetsier vir enkel fase, ’n installasie-elektrisiën of ’n meesterinstallasie-elektrisiën, geregistreer is;

“motor starting current” in relation to alternating current motors means the root mean square value of the symmetrical current taken by a motor when energized at its rated voltage with its starter in the starting position and the rotor locked;

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay, established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorized agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“occupier” in relation to any premises means—

- (a) any person in actual occupation of such premises;
- (b) any person legally entitled to occupy such premises;
- (c) in the case of such premises being subdivided and let to lodgers or various tenants, the person receiving the rent payable by such lodgers or tenants, whether on his own account or as agent for any person entitled thereto or interested therein, or
- (d) any person in control of such premises or responsible for the management thereof, and includes the agent of any such person when he or she is absent from the Republic of South Africa or his/her whereabouts are unknown;

“owner” in relation to premises means the person in whom is vested the legal title thereto; provided that—

- (a) in the case of immovable property—
 - (i) leased for a period of not less than 50 years, whether the lease is registered or not, the lessee thereof, or
 - (ii) beneficially occupied under a servitude or right analogous thereto, the occupier thereof;
- (b) if the owner as hereinbefore defined—
 - (i) is deceased or insolvent, has assigned his estate for the benefit of his creditors, has been placed under curatorship by order of court or is a company being wound up or under judicial management, the person in whom the administration of such property is vested as executor, administrator, trustee, assignee, curator, liquidator or judicial manager, as the case may be, or
 - (ii) is absent from the Republic of South Africa, or if his address is unknown to the municipality, any person who as agent or otherwise receives or is entitled to receive the rent in respect of such property, and
 - (iii) if the municipality is unable to determine who such person is, the person who is entitled to the beneficial use of such property,

shall be deemed to be the owner thereof to the exclusion of the person in whom is vested the legal title thereto;

“point of consumption” means a point of consumption as defined in the Regulations;

“point of metering” means the point at which the consumer’s consumption of electricity is metered and which may be at the point of supply or at any other point on the distribution system of the municipality or the electrical installation of the consumer, as specified by the municipality or any duly authorized official of the municipality; provided that it shall meter all of, and only, the consumer’s consumption of electricity;

“point of supply” means the point determined by the municipality or any duly authorized official of the municipality at which electricity is supplied to any premises by the municipality;

“hoogspanning” die stel nominale spanningsvlakke wat in kragstelsels vir grootmaattransmissie van elektrisiteit in die omgewing van 44 kV < Un □ 220 kV gebruik word. [SANS 1019];

“hoofleiding” enige deel van die munisipaliteit se elektrisiteitsnetwerk;

“kragbegroter” ’n vooruitbetaalmeter wat geprogrammeer kan word om die vloei van hoeveelhede vooruitbetaalde energie in ’n elektriese stroomkring toe te laat;

“kredietmeter” ’n meter waar ’n rekening uitgereik word nadat elektrisiteit verbruik is;

“laagspanning” die stel nominale spanningsvlakke wat gebruik word vir die verspreiding van elektrisiteit en waarvan die boonste perk oor die algemeen aanvaar word as ’n ws-spanning van 1000 V (of ’n gs-spanning van 1500 V).[SANS 1019];

“medium spanning” die stel nominale spanningsvlakke bo laagspanning en benede hoogspanning in die omgewing van 1 kV

“meetpunt” die punt waar die verbruiker se elektrisiteitsverbruik gemeet word en wat by die voorsieningspunt of by enige ander punt op die verspreidingsstelsel van die munisipaliteit of die elektriese installasie van die verbruiker kan wees soos deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit aangedui met dien verstande dat dit alles, en slegs, die verbruiker se verbruik van elektrisiteit meet;

“meter” ’n toestel wat die aanvraag of die elektriese energie wat verbruik word, aandui en dit behels ook konvensionele meters en kragbegroters;

“motoraansitstroom” met betrekking tot wisselstroommotore, die gemiddelde vierkantwortelwaarde van die simmetriese stroom wat deur ’n motor verbruik word wanneer dit aangedryf word volgens die geraamde spanning daarvan met die aansitter in aansitposisie en die rotor gesluit;

“motorlas totaal aangeskakel” die somtotaal van die kW-vermoë van al die afsonderlike motore wat by ’n installasie aangesluit is;

“motorvermoë” die maksimum aanhoudende kW-lewering van ’n motor soos vermeld op die vervaardiger se kenplaatjie;

“munisipaliteit” beteken die Saldanha-baai Munisipaliteit, ingestel kragtens artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige amptenaar wat ingevolge hierdie verordening handel kragtens ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer is of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of amptenaar;

“nakomingsertifikaat” ’n sertifikaat wat ingevolge die Regulasies ten opsigte van ’n elektriese installasie of gedeelte van ’n elektriese installasie deur ’n geakkrediteerde persoon uitgereik word;

“okkupeerder” met betrekking tot ’n perseel—

- (a) iemand wat sodanige perseel werklik okkupeer;
- (b) iemand wat wetlik daarop geregtig is om sodanige perseel te okkupeer;
- (c) in geval van sodanige perseel wat onderverdeel is en wat aan loseerders of verskillende huurders verhuur word, die persoon wat die huurgeld ontvang wat deur sodanige loseerders of huurders betaalbaar is, hetsy vir sy of haar eie rekening of as agent vir iemand wat daarop geregtig is of belang daarby het, of
- (d) iemand wat by die beheer of bestuur van sodanige perseel betrokke is, en behels ook die agent van sodanige persoon wanneer hy of sy nie in die Republiek aanwesig is, of as sy of haar verblyfplek onbekend is;

“perseel” enige grond of enige struktuur bo of benede grondvlak en behels ook enige voertuig, vliegtuig of vaartuig;

“**premises**” means any land or any building or structure above or below ground level and includes any vehicle, aircraft or vessel;

“**prepayment meter**” means a meter that can be programmed to allow the flow of pre-purchased amounts of energy in an electrical circuit;

“**Regulations**” means Regulations made in terms of the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993), as amended;

“**safety standard**” means the Code of Practice for the Wiring of Premises SANS 10142-1 incorporated in the Regulations;

“**service connection**” means all cables and equipment required to connect the supply mains to the electrical installation of the consumer at the point of supply;

“**service protective device**” means any fuse or circuit breaker installed for the purpose of protecting the municipality’s equipment from overloads or faults occurring on the installation or on the internal service connection;

“**standby supply**” means an alternative electricity supply not normally used by the consumer;

“**supply mains**” means any part of the municipality’s electricity network;

“**tariff**” means the municipality’s tariff for the supply of electricity, and

“**token**” means the essential element of a prepayment metering system used to transfer information from a point of sale for electricity credit to a prepayment meter and *vice versa*;

“**voltage**” means the root-mean-square value of electrical potential between two conductors.

CHAPTER 1: GENERAL CONDITIONS OF SUPPLY

2. Provision of electricity services

Only the municipality shall supply or contract for the supply of electricity within the jurisdiction of the municipality except in those areas where Eskom is the sole supplier of electricity services.

3. Supply by agreement

No person shall use or be entitled to use an electricity supply from the municipality unless or until such person shall have entered into an agreement in writing with the municipality for such supply, and such agreement together with the provisions of this by-law shall in all respects govern such supply. If a person uses an electricity supply without entering into an agreement he or she shall be liable for the cost of electricity used as stated in section 44 of this by-law.

“**Regulasies**” die Regulasies opgestel ingevolge die Wet op Beroepsgeesondheid en—Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993), soos gewysig;

“**spanning**” die gemiddelde vierkantwortelwaarde van elektriese potensiaal tussen twee geleiers;

“**tarief**” die munisipaliteit se tarief heff vir die voorsiening van elektrisiteit;

“toepaslike standaardspesifikasie”

SANS 1019 Standaardspanning, -stroomkring en isolasievlakke vir die toevoer van elektrisiteit;

SABS 1607 Elektromeganiese watt-uurmeters;

SABS 1524 Dele 0,1 & 2—Kragbegroterstelsels;

SABS IEC 60211 Maksimumaanvraagwysers, Klas 1.0;

SABS IEC 60521 Wisselstroom-elektromeganiese-watt-uurmeter (Klasse 0,5,1 & 2);

SANS 10142-1 Gebruikskode vir die bedrading van persele;

NRS 047 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening—gehalte van diens;

NRS 048 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening — gehalte van diens, en

NRS 057 Meet van elektrisiteit: minimum vereistes;

“**veiligheidsstandaard**” die Gebruikskode vir die Bedrading van Persele SANS 10142-1 geïnkorporeer in die Regulasies;

“**verbruiker**”, met betrekking tot ’n perseel—

- (i) enige okkupeerder daarvan of enige ander persoon met wie die munisipaliteit ooreengekom het om elektrisiteit daar te voorsien of dit inderdaad daar voorsien; of
- (ii) indien sodanige perseel nie bewoon word nie, iemand wat ’n geldige bestaande ooreenkoms met die munisipaliteit het vir die voorsiening van elektrisiteit aan sodanige perseel, of
- (iii) indien daar geen sodanige persoon of okkupeerder is nie, die eienaar van die perseel;

“**verbruikspunt**” ’n verbruikspunt soos omskryf in die Regulasies;

“**voorsieningspunt**” die punt soos bepaal deur die munisipaliteit of enige ander behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit vanwaar elektrisiteit aan enige perseel deur die munisipaliteit voorsien word.

HOOFSTUK 1: ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

2. Voorsiening van elektrisiteitsdienste

Slegs die munisipaliteit mag elektrisiteit voorsien of ’n ooreenkoms aangaan om elektrisiteit binne die munisipaliteit se jurisdiksie te voorsien, behalwe in gebiede waar Eskom die enigste voorsiener van elektrisiteitsdienste is.

3. Voorsiening volgens ooreenkoms

Niemand mag gebruik maak of voortgaan om gebruik te maak van ’n toevoer van elektrisiteit van die munisipaliteit nie, tensy of totdat sodanige persoon ’n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit vir sodanige toevoer aangegaan het, en sodanige toevoer word in alle opsigte deur sodanige ooreenkoms saam met die bepalings van hierdie verordening beheer. As ’n persoon ’n toevoer van elektrisiteit verbruik sonder om ’n ooreenkoms aan te gaan, is hy of sy aanspreeklik vir die koste van die elektrisiteit soos uiteengesit in artikel 44 van hierdie verordening.

4. Service of notice

- (1) Any notice or other document that is served on any person in terms of this by-law is regarded as having been served—
 - (a) when it has been delivered to that person personally;
 - (b) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years;
 - (c) when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic and an acknowledgement of the posting thereof from the postal service is obtained;
 - (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c); or
 - (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the property or premises, if any, to which it relates.
- (2) When any notice or other document must be authorized or served on the owner, occupier or holder of any property or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, occupier or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.
- (3) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

5. Compliance with notices

Any person on whom a notice duly issued or given under this by-law is served shall, within the time specified in such notice, comply with its terms.

6. Application for supply

- (1) Application for the supply of electricity shall be made in writing by the prospective consumer on the prescribed form obtainable at the office of the municipality, and the estimated load, in kVA, of the installation, shall be stated therein. Such application shall be made as early as possible before the supply of electricity is required in order to facilitate the work of the municipality.
- (2) An application for an electricity supply for a period of less than one year shall be regarded as an application for a temporary supply of electricity and shall be considered at the discretion of the municipality or any duly authorized official of the municipality, which may specify any special conditions to be satisfied in such case.

7. Processing of requests for supply

Applications for the supply of electricity will be processed and the supply made available within the periods stipulated in NRS 047.

8. Way leaves

- (1) The municipality may refuse to lay or erect a service connection above or below ground on any thoroughfare or land not vested in the municipality or on any private property, unless and until the prospective consumer shall have obtained and deposited with the municipality written permission granted by the owner of the said private property or by the person in whom is vested the legal title to the land or thoroughfare as aforesaid

4. Betekening van kennisgewing

- (1) Enige kennisgewing of ander dokument word geag as aan iemand beteken te wees wanneer dit ingevolge hierdie verordening aan iemand beteken is indien—
 - (a) dit persoonlik by daardie persoon afgelewer is;
 - (b) dit by daardie persoon se woonplek of sakeonderneming in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat klaarbyklik ouer as sesien jaar is;
 - (c) dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos na daardie persoon se laaste bekende woonadres of sakeadres in die Republiek geos is en 'n erkenning dat dit geos is van die posdiens verkry is;
 - (d) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek beteken word op 'n manier bepaal in paragrawe (a), (b) of (c); of
 - (e) daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek geos is op die eiendom of perseel, indien enige, waarmee dit verband hou.
- (2) Wanneer enige kennisgewing of ander dokument gemagtig of beteken word op die eienaar, okkupeerder of houër van enige eiendom of regte in enige eiendom, is dit voldoende as daardie persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, okkupeerder of houër van die eiendom of betrokke reg, en is dit nie nodig om daardie persoon se naam te verstrek nie.
- (3) Enige regsproses is doeltreffend en voldoende aan die munisipaliteit beteken as dit by die munisipale bestuurder se kantoor afgelewer word of by 'n persoon wat by die munisipale bestuurder se kantoor ter beskikking is.

5. Nakoming van kennisgewings

Iemand aan wie 'n kennisgewing wat behoorlik uitgereik of gegee is ingevolge hierdie verordening, beteken word, moet die bepalings daarvan binne die tydperk wat daarin vermeld word, nakom.

6. Aansoek om voorsiening van elektrisiteit

- (1) Aansoek om die voorsiening van elektrisiteit moet skriftelik deur die voornemende verbruiker op die voorgeskrewe vorm verkrygbaar by die kantoor van die munisipaliteit gedoen word en die installasie se geraamde las in kVA moet op die aansoek vermeld word. Sodanige aansoek moet gerig word so gou as moontlik voor die toevoer verlang word ten einde die werk van die munisipaliteit te vergemaklik.
- (2) 'n Aansoek om voorsiening van elektrisiteit vir 'n tydperk van minder as 'n jaar word beskou as 'n aansoek om 'n tydelike voorsiening van elektrisiteit en word oorweeg na goeddunke van die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit wat enige spesiale voorwaardes mag stel wat in sodanige geval nagekom moet word.

7. Verwerking van aansoeke om voorsiening

Aansoeke om die voorsiening van elektrisiteit word verwerk en die toevoer beskikbaar gestel binne die tydperke soos in NRS 047 aangedui.

8. Deurgangsregte

- (1) Die munisipaliteit kan weier om 'n diensaansluiting bo of onder die grond op te rig of te lê op enige deurgang wat nie onder berusting van die munisipaliteit is nie of op enige private eiendom, tensy en totdat die voornemende verbruiker die skriftelike toestemming verkry het van die eienaar van die genoemde private eiendom of van die persoon by wie die regstiel van die grond berus waarop enige sodanige deurgang soos bogemeld, bestaan, na gelang van die geval, en dit by die

exists, as the case may be, authorizing the laying or erection of a service connection thereon.

- (2) If such permission is withdrawn at any time or if the aforesaid private property or thoroughfare changes ownership and the new owner refuses to grant or continue such permission, the cost of any alteration required to be made to a service connection in order that the supply of electricity may be continued, and of any removal thereof which may become necessary in the circumstances, shall be borne by the consumer to whose premises the supply of electricity is required to be continued.

9. Statutory Servitude

- (1) Subject to the provisions of subsection (3) the municipality may within its municipal area:
- provide, establish and maintain electricity services;
 - acquire, construct, lay, extend, enlarge, divert, maintain, repair, discontinue the use of, close up and destroy electricity supply mains;
 - construct, erect or lay any electricity supply main on, across, through, over or under any street or immovable property and the ownership of any such main shall vest in the municipality;
 - do any other thing necessary or desirable for or incidental, supplementary or ancillary to any matter contemplated in subsections (a) to (c).
- (2) If the municipality constructs, erects or lays any electricity supply main on, across, through, over or under any street or immovable property not owned by the municipality or under the control of or management of the municipality it shall pay to the owner of such street or property compensation in an amount agreed upon by such owner and the municipality or, in the absence of agreement, as determined either by arbitration or a court of law.
- (3) The municipality must, before commencing any work other than repairs or maintenance on or in connection with any electricity supply main on immovable property not owned by the municipality or under the control or management of the municipality, give the owner or occupier of such property reasonable notice of the proposed work and the date on which it proposes to commence such work.

10. Right of admittance to inspect, test or do maintenance work

- (1) The municipality shall, through its employees, contractors and their assistants and advisers, have access to or over any property for the purposes of—
- doing anything authorized or required to be done by the municipality under this by-law or any other law;
 - inspecting and examining any service mains and anything connected therewith;
 - enquiring into and investigating any possible source of electricity supply or the suitability of immovable property for any work, scheme or undertaking of the municipality and making any necessary survey in connection therewith;
 - ascertaining whether there is or has been a contravention of the provisions of this by-law or any other law; and
 - enforcing compliance with the provisions of this by-law or any other law.
- (2) The municipality shall pay to any person suffering damage as a result of the exercise of the right of access contemplated by subsection (1), except where the municipality is authorized to execute on the property concerned any work at the cost of such person or some other person or to execute on such property any

munisipaliteit ingedien het, waardeur magtiging vir die lê of oprigting van 'n diensaansluiting daarop verleen word.

- (2) As sodanige toestemming op enige tydstop teruggetrek word of as die bogemelde private eiendom of deurgang van eienaar verwissel en die nuwe eienaar weier om sodanige toestemming te verleen of te laat voortduur, moet die koste van enige verandering wat aan die diensaansluiting aangebring moet word ten einde die toevoer van elektrisiteit in stand te hou, en van die verwydering daarvan wat onder omstandighede nodig mag wees, deur die verbruiker van die perseel waarna die toevoer voortgesit word, gedra word.

9. Statutêre serwituut

- (1) Onderworpe aan die bepalings van subartikel (3) mag die munisipaliteit binne sy munisipale gebied:
- elektrisiteitsdienste voorsien, vestig en in stand hou;
 - hoofleiding vir elektrisiteit verkry, oprig, lê, verleng, vergroot, omlei, in stand hou, herstel, die verbruik beëindig, sluit en vernietig;
 - enige hoofleiding vir elektrisiteit aanlê, oprig of lê op, oor, deur, bo of onder enige straat of onroerende eiendom en die eienaarskap van enige sodanige hoofleiding moet by die munisipaliteit berus;
 - enigiets anders doen wat nodig of wenslik is vir of bykomstig of aanvullend tot of ondergeskik aan enige saak soos bedoel in subartikels (a) tot (c).
- (2) Indien die munisipaliteit enige hoofleiding vir elektrisiteit aanlê, oprig of lê op, oor, deur, bo of onder enige straat of onroerende eiendom wat nie aan die munisipaliteit behoort of nie deur die munisipaliteit beheer of bestuur word nie, betaal die munisipaliteit die eienaar van sodanige straat of eiendom vergoeding volgens 'n bedrag waaroor die eienaar en die munisipaliteit ooreengekom het of, by afwesigheid van 'n ooreenkoms, soos óf deur arbitrasie óf deur 'n geregshof bepaal.
- (3) Die munisipaliteit, voordat dit begin met enige werk behalwe herstelwerk of instandhouding aan of in verband met enige toevoer van elektrisiteit op onroerende eiendom wat nie aan die munisipaliteit behoort nie, gee die eienaar of okkupeerder van sodanige eiendom redelike kennis van die voorgestelde werk en die datum waarop die munisipaliteit beoog om met sodanige werk te begin.

10. Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets of instandhoudingswerk te doen

- (1) Die munisipaliteit, deur sy werknemers, kontrakteurs en hul assistente en adviseurs, het toegang tot en oor enige eiendom ten einde:
- enigiets te doen wat gemagtig is of vereis word om deur die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening of enige ander wet gedoen te word;
 - enige dienshoofleiding en enigiets wat daarmee verband hou te inspekteer en te ondersoek;
 - navraag te doen oor enige moontlike bron van toevoer van elektrisiteit of die geskiktheid van onroerende eiendom vir enige skema of onderneming van die munisipaliteit, en enige nodige opname in verband daarmee te doen;
 - vasstel of daar enige oortreding van die bepalings van hierdie verordening of enige ander wet is of was; en
 - nakoming van die bepalings van hierdie verordening of enige ander wet af te dwing.
- (2) Die munisipaliteit betaal aan iemand wat skade gely het as gevolg van die uitoefening van die reg van toegang ingevolge subartikel (1), behalwe waar die munisipaliteit gemagtig is om op die betrokke eiendom enige werk te verrig op die koste van

work and recover the cost thereof from such person or some other person, compensation in such amount as may be agreed upon by the municipality and such person or, in the absence of agreement, as may be determined by arbitration or court of law.

- (3) An employee of the municipality authorized thereto by such municipality may, by notice in writing served on the owner or occupier of any property, require such owner or occupier to provide, on the day and at the hour specified in such notice, access to such property to a person and for a purpose referred to in subsection (1).
- (4) The municipality may gain access to or over any property without notice and may take whatever action as may, in its opinion, be necessary or desirable in consequence of the existence of a state of war or the occurrence of any calamity, emergency or disaster.

11. Refusal or failure to give information

No person shall refuse or fail to give such information as may be reasonably required of him or her by any duly authorized official of the municipality or render any false information to any such official regarding any electrical installation work completed or contemplated.

12. Refusal of admittance

No person may willfully hinder, obstruct, interfere with or refuse admittance to any duly authorized official of the municipality in the performance of his duty under this by-law or of any duty connected therewith or relating thereto.

13. Improper use

If the consumer uses the electricity for any purpose or deals with the electricity in any manner which the municipality has reasonable grounds for believing interferes in an improper or unsafe manner or is calculated to interfere in an improper or unsafe manner with the efficient supply of electricity to any other consumer, the municipality may, with or without notice, disconnect the electricity supply but such supply shall be restored as soon as the cause for the disconnection has been permanently remedied or removed. The tariff as prescribed by the municipality for the disconnection and reconnection shall be paid by the consumer before the electricity supply is restored, unless it can be shown that the consumer did not use or deal with the electricity in an improper or unsafe manner.

14. Electricity tariffs

Copies of tariffs may be obtained free of charge at the offices of the municipality.

15. Deposits

The municipality reserves the right to require the consumer to deposit a sum of money as security in payment of any tariff which is due or may become due to the municipality.

16. Payment of tariffs

The consumer shall be liable for all tariffs listed in the prescribed tariff for the electricity service as approved by the municipality.

17. Interest on overdue accounts

The municipality may charge interest on accounts which are not paid by the due date appearing on the account, at an interest rate as approved by the municipality from time to time.

18. Principles for the resale of electricity

- (1) Unless otherwise authorized by the municipality, no person may sell or supply electricity, supplied to his or her premises under an agreement with the municipality, to any other person

sodanige persoon of enige ander persoon, skadevergoeding ten bedrae van 'n bedrag waarop die munisipaliteit en sodanige persoon ooreengekom het of, as daar nie 'n ooreenkoms aangegaan is nie, soos deur arbitrasie of 'n gereghshof bepaal kan word.

- (3) 'n Werknemer van die munisipaliteit wat deur sodanige munisipaliteit daartoe gemagtig is, kan deur 'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar of okkupeerder van enige eiendom te beteken, van sodanige eienaar of okkupeerder vereis om op die dag en uur soos in sodanige kennisgewing aangedui, toegang tot sodanige eiendom aan 'n persoon en vir 'n doel soos beoog in subartikel (1) te verskaf.
- (4) Die munisipaliteit kry sonder kennisgewing toegang tot en oor enige eiendom en kan op enige wyse optree soos wat, volgens sy mening, nodig of wenslik is as daar 'n staat van oorlog is, of enige ramp, noodtoestand of rampspoed voorkom.

11. Weiering of versuim om inligting te verstrek

Niemand mag weier of versuim om sodanige inligting te verstrek wat 'n behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit redelikerwys van hom of haar verlang nie, of vals inligting aan enige sodanige amptenaar verstrek insake enige installasiewerk wat voltooi is of beoog word nie.

12. Weiering van toegang

Niemand mag enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte ingevolge hierdie verordening of van enige pligte wat daarmee verband hou of in verband daarmee staan nie opsetlik hinder, belemmer, in die pad staan of toegang weier nie.

13. Onbehoorlike verbruik

As die munisipaliteit redelike gronde het om te glo dat die verbruiker die elektrisiteit vir enige doel of op enige wyse gebruik wat op 'n onbehoorlike en onveilige wyse inmeng of daarop bereken is om op 'n onbehoorlike en onveilige wyse in te meng met die doeltreffende voorsiening van elektrisiteit aan enige verbruiker, kan die munisipaliteit met of sonder kennisgewing sodanige toevoer afsluit, maar sodanige toevoer word weer herstel sodra die oorsaak van die afsluiting permanent reggestel of verwyder is. Die verbruiker betaal die tarief soos deur die munisipaliteit voorgeskryf vir die afsluiting en aansluiting voor die toevoer van elektrisiteit herstel word, tensy dit bewys kan word dat die verbruiker nie die elektrisiteit op 'n onbehoorlike of onveilige wyse verbruik of hanteer het nie.

14. Elektrisiteitstariewe

Afskrifte tariewe is gratis by die munisipaliteit se kantore verkrygbaar.

15. Deposito's

Die munisipaliteit behou die reg voor om te vereis dat die verbruiker 'n som geld deponeer as sekuriteit vir die betaling van enige tarief wat aan die munisipaliteit betaalbaar of is of betaalbaar kan word.

16. Betaling van tariewe

Die verbruiker is aanspreeklik vir alle tariewe aangedui in die voorgeskrewe tariewe vir die elektrisiteitsdiens soos deur die munisipaliteit goedgekeur.

17. Rente op agterstallige rekeninge

Die munisipaliteit kan rente hef op rekeninge wat nie betaal is teen die betaaldatum soos dit op die rekening verskyn nie, teen 'n rentekoers wat van tyd tot tyd deur die munisipaliteit goedgekeur word.

18. Beginsels vir die herverkoop van elektrisiteit

- (1) Tensy anders skriftelik deur die munisipaliteit gemagtig, mag niemand elektrisiteit wat volgens 'n ooreenkoms met die munisipaliteit aan sy of haar perseel voorsien word, aan enige

or persons for use on any other premises, or permit or allow such resale or supply to take place. If electricity is resold for use upon the same premises, the electricity resold shall be measured by a sub meter of a type which has been approved by South African Bureau of Standards and supplied, installed and programmed in accordance with the standards of the municipality.

- (2) The tariff at which and the conditions of sale under which electricity is thus resold shall not be less favourable to the purchaser than those that would have been payable and applicable had the purchaser been supplied directly with electricity by the municipality. Every reseller shall furnish the purchaser with monthly accounts that are at least as detailed as the relevant billing information details provided by the municipality to its electricity consumers.

19. Right to disconnect supply

- (1) The municipality has the right to disconnect the supply of electricity to any premises—

(a) without notice where—

- (i) there is grave risk to person or property if the supply is not disconnected; or
(ii) there is evidence of tampering as contemplated in section 26; or

(b) with reasonable written notice where—

- (i) a consumer fails to pay any amounts due to the municipality in connection with electricity supply;
(ii) any provision of this by-law has been contravened and the consumer has failed to comply with a notice of compliance;
(iii) access to inspect metering equipment has been denied; or
(iv) in the opinion of the municipality, there is a defect in the installation on premises or in any appliance used in or on premises which is likely to cause injury or damage to persons or property.

- (2) In the case of a contravention of section 18(1) of this by-law, the municipality has the right to limit the supply of electricity to the premises from which electricity is supplied or sold, to 20A.

- (3) After disconnection for non-payment of accounts or the improper or unsafe use of electricity, the tariff as prescribed by the municipality shall be paid for re-connection of such supply.

- (4) In the case where an installation has been illegally re-connected on premises after having been disconnected by the municipality, or in the case where the municipality's electrical equipment has been tampered with to prevent the full registration of consumption by the meter, the municipality may remove the electricity supply from those premises.

20. Non-liability of the municipality

The municipality shall not be liable for any loss or damage, direct or consequential, suffered or sustained by a consumer as a result of or arising from the cessation, interruption or any other abnormality of the supply of electricity, unless caused by negligence on the part of the municipality.

21. Leakage of electricity

Under no circumstances shall any rebate be allowed on the account for electricity supplied and metered in respect of electricity wasted owing to leakage or any other fault in the electrical installation.

ander persoon verkoop of voorsien vir verbruik op ander persele nie, of toelaat of duld dat sodanige herverkoop of voorsiening plaasvind nie. As elektrisiteit herverkoop word vir verbruik op dieselfde perseel, word die elektrisiteit deur 'n submeter gemeet van die soort wat deur die Suid-Afrikaanse Buro van Standaarde voorsien, geïnstalleer en geprogrammeer word ooreenkomstig die munisipaliteit se standarde.

- (2) Die tariewe waarteen en die verkoopvoorwaardes ingevolge waarvan die elektrisiteit dus herverkoop word, is nie minder gunstig vir die koper as daardie wat betaalbaar en van toepassing sou wees indien die munisipaliteit elektrisiteit direk aan die koper voorsien nie. Elke hervorkoper moet aan die koper maandelikse state verskaf wat ten minste net soveel besonderhede bevat as die tersaaklike besonderhede oor rekeninginligting wat die munisipaliteit aan sy elektrisiteitverbruikers verskaf.

19. Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit

- (1) Die munisipaliteit het die reg om die elektrisiteitstoevoer na enige perseel af te sluit—

(a) sonder kennisgewing, waar—

- (i) ernstige gevaar of risiko vir persoon of eiendom bestaan indien die toevoer nie afgesluit word nie; of
(ii) daar bewys bestaan dat met 'n meter gepeuter is soos bedoel in artikel 26; of

(b) met redelike kennisgewing, waar—

- (i) 'n verbruiker versuim om enige bedrag verskuldig aan die munisipaliteit te betaal ten opsigte van elektrisiteitsvoorsiening;
(ii) enige bepaling van hierdie verordening oortree is en die verbruiker versuim het om te voldoen aan die bepalings van 'n kennisgewing van nakoming;
(iii) toegang tot die inseksie van meettoerusting geweier is; of
(iv) die installasie of enige toestel in gebruik in of op 'n perseel na die mening van die munisipaliteit defektief is en waarskynlik beserings of skade aan persoon of eiendom kan veroorsaak.

- (2) In die geval van 'n oortreding van artikel 18(1) van hierdie verordening, het die munisipaliteit die reg om die elektrisiteitstoevoer na die perseel vanwaar die elektrisiteit verkoop word te beperk tot 20A.

- (3) Na afsluiting van elektrisiteitstoevoer weens wanbetaling of vir die onbehoorlike of onveilige gebruik van elektrisiteit sal die tariewe voorgeskrif vir heraansluiting betaalbaar wees.

- (4) Waar enige installasie op 'n perseel onwettig heraangesluit word nadat die munisipaliteit dit afgesluit het, of waar met die munisipaliteit se meettoerusting gepeuter is om die volle registrasie van verbruik te voorkom, het die munisipaliteit die reg om die elektrisiteitstoevoer na die perseel te verwyder.

20. Nie-aanspreeklikheid van die munisipaliteit

Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige regstreekse of daaruit voortspruitende verlies of skade wat deur die verbruiker gely of opgedoen word as gevolg van of voortspruitend uit die beëindiging en onderbreking van of enige ander abnormaliteit aan die toevoer van elektrisiteit nie, tensy dit deur nalatigheid aan die kant van die munisipaliteit veroorsaak is.

21. Lekkasie van elektrisiteit

Onder geen omstandighede word enige korting op die rekening vir elektrisiteit wat voorsien en gemeet is, toegelaat ten opsigte van 'n vermorsing van elektrisiteit wat te wyte is aan 'n lekkasie of 'n ander fout in die elektriese installasie nie.

22. Failure of supply

The municipality does not undertake to attend to a failure of supply of electricity due to a fault in the electrical installation of the consumer, except when such failure is due to the operation of the service protective device of the municipality. When any failure of supply of electricity is found to be due to a fault in the electrical installation of the consumer or to the faulty operation of apparatus used in connection therewith, the municipality shall have the right to charge the consumer the tariff as prescribed by the municipality for each restoration of the supply of electricity in addition to the cost of making good or repairing any damage which may have been done to the service main and meter by such fault or faulty operation as aforesaid.

23. Seals of the municipality

The meter, service protective devices and all apparatus belonging to the municipality shall be sealed or locked by a duly authorized official of the municipality, and no person not being an official of the municipality duly authorized thereto shall in any manner or for any reason whatsoever remove, break, deface, or tamper or interfere with such seals or locks.

24. Tampering with service connection or supply mains

- (1) No person shall in any manner or for any reason whatsoever tamper or interfere with any meter or metering equipment or service connection or service protective device or supply mains or any other equipment of the municipality.
- (2) Where prima facie evidence exists of a consumer or any person having contravened subsection(1), the municipality shall have the right to disconnect the supply of electricity immediately and without prior notice to the consumer. The person shall be liable for all tariffs levied by the municipality for such disconnection.
- (3) Where a consumer or any person has contravened subsection(1) and such contravention has resulted in the meter recording less than the true consumption, the municipality shall have the right to recover from the consumer the full cost of his estimated consumption.

25. Protection of municipality's supply mains

- (1) No person shall, except with the consent of the municipality and subject to such conditions as may be imposed—
 - (a) construct, erect or lay, or permit the construction, erection or laying of any building, structure or other object, or plant trees or vegetation over or in such a position or in such a manner as to interfere with or endanger the supply mains.
 - (b) excavate, open up or remove the ground above, next to, under or near any part of the supply mains.
 - (c) damage, endanger, remove or destroy, or do any act likely to damage, endanger or destroy any part of the supply mains; or
 - (d) make any unauthorized connection to any part of the supply mains or divert or cause to be diverted any electricity there from.
- (2) The owner or occupier shall limit the height of trees or length of projecting branches in the proximity of overhead lines or provide a means of protection which in the opinion of the municipality will adequately prevent the tree from interfering with the conductors should the tree or branch fall or be cut down. Should the owner fail to observe this provision the municipality shall have the right, after prior written notification, or at any time in an emergency, to cut or trim the trees or other vegetation in such a manner as to comply with this provision and shall be entitled to enter the property for this purpose.

22. Onderbreking van toevoer

Die munisipaliteit onderneem nie om aandag te skenk aan 'n onderbreking in die toevoer van elektrisiteit as dit as gevolg van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie is nie, behalwe wanneer sodanige onderbreking te wyte is aan die werking van die munisipaliteit se diensbeveiligingstoestel. Indien enige onderbreking van die toevoer van elektrisiteit die gevolg is van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie of van die gebrekkige werking van die appaarte wat in verband daarmee gebruik word, het die munisipaliteit die reg om die tarief van die verbruiker te verhoog soos voorgeskryf deur die munisipaliteit vir elke herstel van die toevoer van elektrisiteit bykomend tot die koste van die bywerk of herstel van enige skade wat aan die dienshoofleiding en -meter aangerig is deur sodanige fout of foutiewe werking soos bogemeld.

23. Seëls van die munisipaliteit

Die meter, diensbeveiligingstoestelle en alle appaarte wat aan die munisipaliteit behoort, word deur 'n behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit verseël of gesluit en niemand wat nie 'n amptenaar van die munisipaliteit is wat behoorlik daartoe gemagtig is nie, mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd sodanige seëls of slotte verwyder, breek, skend, daaraan peuter om hom of haar daarmee bemoei nie.

24. Peuter met diensaansluiting of hoofleiding

- (1) Niemand mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd met enige meter, meettoerusting of dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of hoofleiding van die munisipaliteit peuter of daarmee inmeng nie.
- (2) Waar prima facie-bewys bestaan dat 'n verbruiker of iemand subartikel (1) oortree het, het die munisipaliteit die reg om die toevoer van elektrisiteit onmiddellik en sonder vooraf kennisgewing aan die verbruiker af te sluit. Die persoon is aanspreeklik vir alle tariewe en koste wat deur die munisipaliteit vir sodanige afsluiting gehef word.
- (3) Waar 'n verbruiker of iemand subartikel (1) oortree en sodanige oortreding lei daartoe dat die meter minder verbruik as die regte verbruik registreer, het die munisipaliteit die reg om die volle koste van sy of haar geraamde verbruik van die verbruiker te verhaal.

25. Beveiliging van die munisipaliteit se hoofleiding

- (1) Niemand mag, behalwe met die munisipaliteit se goedkeuring en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat opgelê is,—
 - (a) enige konstruksie bou, oprig of lê of die oprigting of lê van enige gebou, struktuur of ander voorwerp toelaat, of bome en ander plantegroei oor of in sodanige posisie of op sodanige manier plant wat sal inmeng met of die hoofleiding of dit bedreig nie;
 - (b) enige deel van die hoofleiding uitgrawe, oopmaak of die grond bo, langsaan, onder of naby dit verwyder nie;
 - (c) enige deel van die hoofleiding beskadig, bedreig, verwyder of vernietig nie, of enige daad pleeg wat na alle waarskynlikheid die hoofleiding sal beskadig, bedreig of enige deel daarvan vernietig nie; of
 - (d) enige ongemagtigde aansluiting aan enige deel van die hoofleiding maak of elektrisiteit daarvandaan omlei of veroorsaak dat dit omgelei word nie.
- (2) Die eienaar of okkupeerder moet die hoogte van die bome of die lengte van die takke wat uitsteek naby bogrondse lyne beperk of 'n wyse van beveiliging verskaf wat volgens die munisipaliteit voldoende daarin slaag om te verhoed dat die boom met die geleiers inmeng as die boom omval of 'n tak breek of 'n tak afgesny word. Indien die eienaar versuim om hierdie bepaling na te kom, het die munisipaliteit die reg, na vooraf skriftelike kennisgewing, of te eniger tyd in 'n noodgeval, om die bome of ander plantegroei af te sny of te snoei op so 'n wyse soos beoog in hierdie bepaling, en sal geregtig wees om die eiendom vir hierdie doel te betree.

(3) The municipality may subject to obtaining an order of court demolish, alter or other wise deal with any building, structure or other object constructed, erected or laid in contravention with this by-law.

(4) The municipality may in the case of an emergency or disaster remove anything damaging, obstructing or endangering or likely to damage, obstruct, endanger or destroy any part of the electrical distribution system.

26. Prevention of tampering with service connection or supply mains

If the municipality decides that it is necessary or desirable to take special precautions in order to prevent tampering with any portion of the supply mains, service connection or service protective device or meter or metering equipment, the consumer shall either supply and install the necessary protection or pay the costs involved where such protection is supplied by the municipality.

27. Unauthorized connections

No person other than a person specifically authorized thereto by the municipality in writing shall directly or indirectly connect, attempt to connect or cause or permit to be connected any electrical installation or part thereof to the supply mains or service connection.

28. Unauthorized reconnections

(1) No person other than a person specifically authorized thereto by the municipality in writing shall reconnect, attempt to reconnect or cause or permit to be reconnected to the supply mains or service connection any electrical installation or installations which has or have been disconnected by the municipality.

(2) Where the supply of electricity that has previously been disconnected is found to have been reconnected, the consumer using the supply of electricity shall be liable for all tariffs for electricity consumed between the date of disconnection and the date the electricity supply was found to be reconnected and any other tariff raised in this regard. Furthermore, the municipality reserves the right to remove part or all of the supply equipment until such time as payment has been received in full. In addition, the consumer will be responsible for all the costs associated with the reinstatement of such supply equipment.

29. Temporary disconnection and re-connection

(1) The municipality shall, at the request of the consumer, temporarily disconnect and reconnect the supply of electricity to the consumer's electrical installation upon payment of the tariff as prescribed by the municipality for each such disconnection and subsequent reconnection.

(2) In the event of the necessity arising for the municipality to effect a temporary disconnection and reconnection of the supply of electricity to a consumer's electrical installation and the consumer is in no way responsible for bringing about this necessity, the municipality shall waive payment of the tariff hereinbefore referred to.

(3) The municipality may only under exceptional circumstances temporarily disconnect the supply of electricity to any premises without notice, for the purpose of effecting repairs or carrying out tests or for any other legitimate purpose. In all other instances adequate notice shall be given.

30. Temporary supplies

It shall be a condition of the giving of any temporary supply of electricity, as defined in this by-law, that, if such supply is found to interfere with the efficient and economical supply of electricity to other consumers, the municipality shall have the right, with notice, or under exceptional circumstances without notice, to terminate such temporary supply at any time and, the municipality shall not be liable for any loss or damage occasioned by the consumer by such termination.

(3) Die munisipaliteit mag, onderworpe aan die verkryging van 'n hofbevel, enige gebou, struktuur of enige ander voorwerp wat strydig met hierdie verordening gebou, opgerig of gelê is, afbreek, verander of op enige ander wyse daarmee handel.

(4) Die munisipaliteit mag in 'n noodgeval of ramp enigiets verwyder wat enige deel van die elektrisiteitsverspreidingsstelsel beskadig, belemmer of bedreig of wat dit waarskynlik kan beskadig, belemmer, bedreig of vernietig.

26. Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding

Indien die munisipaliteit dit nodig of wenslik ag om spesiale voorsorgmaatreëls te tref om te verhoed dat daar aan enige deel van die hoofleiding, dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of meter of meettoerusting gepeuter word, moet die verbruiker óf die nodige beveiliging verskaf en installeer, óf die betrokke koste betaal waar sodanige beveiliging deur die munisipaliteit verskaf word.

27. Ongemagtigde aansluitings

Niemand behalwe 'n persoon wat spesifiek skriftelik deur die munisipaliteit daartoe gemagtig is nie sal regstreeks of onregstreeks enige elektriese installasie of deel daarvan by die hoofleiding of diensaansluiting kan aansluit, probeer aansluit of sodanige aansluiting veroorsaak of toelaat nie.

28. Ongemagtigde heraansluiting

(1) Niemand behalwe 'n persoon spesifiek skriftelik deur die munisipaliteit daartoe gemagtig, mag enige elektriese installasie of installasies wat deur die munisipaliteit afgesluit is, weer by die hoofleiding of diensaansluiting heraansluit, probeer heraansluit of sodanige heraansluiting veroorsaak of toelaat nie.

(2) Wanneer daar gevind word dat die toevoer van elektrisiteit wat voorheen deur die munisipaliteit afgesluit is, weer aangesluit is, is die verbruiker wat die toevoer van elektrisiteit gebruik, aanspreeklik vir alle koste van die elektrisiteitsverbruik van die datum van afsluiting tot die datum toe daar gevind is dat die toevoer heraangesluit is, en ook vir enige ander koste wat in dié verband aangegaan is. Voorts behou die munisipaliteit die reg voor om enige deel van of al die toevoertoerusting te verwyder tot tyd en wyl volle betaling ontvang is. Die verbruiker is benewens dit ook verantwoordelik vir die koste wat met die herstel van sodanige toevoertoerusting gepaardgaan.

29. Tydelike afsluiting en heraansluiting

(1) Die munisipaliteit moet op versoek van die verbruiker die toevoer van elektrisiteit na die verbruiker se elektriese installasie tydelik afsluit en dit weer heraansluit teen betaling van die tarief soos voorgeskryf deur die munisipaliteit vir elke afsluiting en daaropvolgende aansluiting.

(2) Indien die munisipaliteit genoodsaak word om die toevoer van elektrisiteit na 'n verbruiker se elektriese installasie tydelik af te sluit en weer aan te sluit en die verbruiker is geensins verantwoordelik vir die ontstaan van hierdie noodsaak nie, moet die munisipaliteit die verbruiker kwytsteld van betaling van die bogemelde tarief.

(3) Die munisipaliteit mag slegs onder buitengewone omstandighede die toevoer van elektrisiteit na enige perseel sonder kennisgewing tydelik afsluit ten einde herstelwerk te doen of toetse uit te voer of vir enige ander regmatige doel. In alle ander gevalle moet die nodige kennis gegee word.

30. Tydelike voorsiening van elektrisiteit

Dit is 'n voorwaarde vir enige tydelike voorsiening van elektrisiteit ingevolge hierdie verordening dat, indien daar gevind word dat sodanige voorsiening inbreuk maak op die doeltreffende en ekonomiese toevoer van elektrisiteit na ander verbruikers, die munisipaliteit die reg het om, met kennisgewing, of onder buitengewone omstandighede sonder kennisgewing, sodanige tydelike voorsiening te eniger tyd te beëindig en die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade of verlies wat die verbruiker as gevolg van sodanige beëindiging mag ly nie.

31. Temporary work

Electrical installations requiring a temporary supply of electricity shall not be connected directly or indirectly to the supply mains except with the permission in writing of the municipality. Full information as to the reasons for and nature of such temporary work shall accompany the application for the aforesaid permission, and the municipality may refuse such permission or may grant the same upon such terms and conditions as it may appear desirable and necessary.

32. Load reduction

- (1) At times of peak load, or in an emergency, or when, in the opinion of the municipality, it is necessary for any reason to reduce the load on the electricity supply system of the municipality, the municipality may without notice interrupt and, for such period as the municipality may deem necessary, discontinue the electricity supply to any consumer's electrically operated thermal storage water heater or any specific appliance or the whole installation. The municipality shall not be liable for any loss or damage directly or consequentially due to or arising from such interruption and discontinuance of the electricity supply.
- (2) The municipality may install upon the premises of the consumer such apparatus and equipment as may be necessary to give effect to the provisions of subsection (1), and any duly authorized official of the municipality may at any reasonable time enter any premises for the purpose of installing, inspecting, testing adjusting or changing such apparatus and equipment.
- (3) Notwithstanding the provisions of subsection (2), the consumer or the owner, as the case may be, shall, when installing an electrically operated water storage heater, provide such necessary accommodation and wiring as the municipality may decide to facilitate the later installation of the apparatus and equipment referred to in subsection (2).

33. High, medium and low voltage switchgear and equipment

- (1) In cases where a supply of electricity is given at either high, medium or low voltage, the supply and installation of the switchgear, cables and equipment forming part of the service connection shall, unless otherwise approved by the municipality or any duly authorized official of the municipality, be paid for by the consumer.
- (2) All such equipment installed on the consumer's premises shall be compatible with the municipality's electrical performance standards.
- (3) No person shall open, close, isolate, link or earth high or medium voltage switchgear or equipment without giving reasonable prior notice to the municipality.
- (4) In the case of a high or medium voltage supply of electricity, where the consumer has high or medium voltage switchgear installed, the municipality shall be advised of the competent person appointed by the consumer in terms of the Regulations, and of any changes made to such appointments.
- (5) In the case of a low voltage supply of electricity, the consumer shall provide and install a low voltage main switch or any other equipment required by the municipality or any duly authorized official of the municipality.

34. Substation accommodation

- (1) The municipality may, on such conditions as may be deemed fit, require the owner to provide and maintain accommodation which shall constitute a substation and which shall consist of a separate room or rooms to be used exclusively for the purpose of housing medium voltage cables and switchgear, transformers, low voltage cables and switchgear and other equipment necessary for the supply of electricity requested by the

31. Tydelike werk

Elektriese installasies wat 'n tydelike toevoer van elektrisiteit nodig het, mag nie sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit regstreeks of onregstreeks by die hoofleiding aangesluit word nie. Volledige inligting oor die redes vir die aard van sodanige tydelike werk moet die aansoek om die bogemelde toestemming vergesel, en die munisipaliteit mag sodanige toestemming weier of verleen soos wat ooreenkomstig die voorwaardes wenslik of noodsaaklik blyk.

32. Lasvermindering

- (1) Gedurende tye van spitslas, of in 'n noodgeval, of wanneer dit na die mening van die munisipaliteit om enige rede nodig is om die las op die munisipaliteit se elektrisiteitsvoorsieningstelsel te verminder, kan die munisipaliteit die voorsiening sonder kennisgewing onderbreek vir sodanige tydperk as wat die munisipaliteit nodig ag, en die toevoer van elektrisiteit na enige verbruiker se warmwatersilinder wat deur elektrisiteit verwarm word of na enige spesifieke toestel of die hele installasie beëindig. Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige verlies of skade wat regstreeks of gevolglik as gevolg van of voortspruitend uit sodanige onderbreking en beëindiging van die voorsiening van elektrisiteit ontstaan nie.
- (2) Die munisipaliteit kan sodanige apparaat en toerusting op die perseel van die verbruiker installeer as wat nodig geag word om gevolg te gee aan die bepalings van subartikel (1), en enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit kan op enige redelike tyd enige perseel betree met die doel om sodanige apparaat en toerusting te installeer, te inspekteer, te toets, te verstel of te verander.
- (3) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (2) moet die verbruiker of eienaar, na gelang van die geval, wanneer hy of sy 'n watersilinder installeer wat deur elektrisiteit verwarm word, die nodige akkommodasie en bedrading ooreenkomstig die munisipaliteit se keuse verskaf ten einde die installasie van die apparaat en toerusting bedoel in subartikel (2) later te vergemaklik.

33. Hoë-, medium- en laagspanningskakeltuig en toerusting

- (1) In die gevalle van hoë-, medium- of laagspanningelektrisiteitsvoorsiening moet die verbruiker betaal vir die verskaffing en installasie van die skakeltuig, kables en toerusting wat deel van die diensaansluiting uitmaak, tensy dit andersins deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedgekeur word.
- (2) Al sodanige toerusting wat op die verbruiker se perseel geïnstalleer word, moet versoenbaar wees met die munisipaliteit se elektriese prestasiestandaarde.
- (3) Niemand mag hoë- of mediumspanningskakeltuig of -toerusting oopmaak, toemaak, isoleer, koppel of aard sonder om vooraf redelike kennis aan die munisipaliteit nie.
- (4) In die geval van 'n hoë- of mediumspanningvoorsiening waar die verbruiker hoë- of mediumspanningskakeltuig installeer, moet die munisipaliteit ingelig word oor die bevoegde persoon wat die verbruiker ingevolge die Regulasies aanstel, en van enige veranderinge aan sodanige aanstellings.
- (5) In die geval van laagspanningvoorsiening van elektrisiteit moet die verbruiker 'n laagspanninghoofskakelaar of enige ander toerusting vereis deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit, verskaf en installeer.

34. Substasie-akkommodasie

- (1) Die munisipaliteit mag op sodanige voorwaardes as wat dit goeuvind, van die eienaar vereis om akkommodasie te verskaf en in stand te hou bestaande uit 'n substasie met 'n afsonderlike kamer of kamers uitsluitlik vir die doel om mediumspanningkables en -skakeltuig, transformators, laagspanningkables en -skakeltuig en ander toerusting noodsaaklik vir die voorsiening van elektrisiteit versoek deur die aansoeker, te

applicant. The accommodation shall be situated at a point to which free, adequate and unrestricted access is available at all times for purposes connected with the operation and maintenance of the equipment.

- (2) The municipality reserves the right to supply its own networks from its own equipment installed in such accommodation, and if additional accommodation is required by the municipality, such additional accommodation shall be provided by the applicant at the cost of the municipality.

35. Wiring diagram and specification

- (1) When more than one electrical installation or electricity supply from a common main or more than one distribution board or meter is required for any building or block of buildings, the wiring diagram of the circuits starting from the main switch and a specification shall on request be supplied to the municipality in duplicate for approval before the work commences.
- (2) Where an electrical installation is to be supplied from a substation on the same premises on which the current is transformed from high voltage, or from one of the substations of the municipality through mains separate from the general distribution system, a complete specification and drawings for the plant to be installed by the consumer shall, if so required, be forwarded to the municipality for approval before any material in connection therewith is ordered.

36. Standby supply

No person shall be entitled to a standby supply of electricity from the municipality for any premises having a separate source of electricity supply except with the written consent of the municipality and subject to such terms and conditions as may be laid down by the municipality.

37. Consumer's emergency standby supply equipment

- (1) No emergency standby equipment provided by a consumer in terms of any Regulations or for his own operational requirements shall be connected to any installation without the prior written approval of the municipality. Application for such approval shall be made in writing and shall include a full specification of the equipment and a wiring diagram. The standby equipment shall be so designed and installed that it is impossible for the municipality's supply mains to be energized by means of a back-charge from such equipment. The consumer shall be responsible for providing and installing all such protective equipment.
- (2) Where by special agreement with the municipality, the consumer's standby generating equipment is permitted to be electrically coupled to, and run in parallel with the municipality's supply mains, the consumer shall be responsible for providing, installing and maintaining all the necessary synchronizing and protective equipment required for such safe parallel operation, to the satisfaction of the municipality.

38. Circular letters

The municipality may from time to time issue circulars detailing its requirements regarding matters not specifically covered in the Regulations or this by-law but which are necessary for the safe, efficient operation and management of the supply of electricity.

CHAPTER 2: RESPONSIBILITIES OF CONSUMERS

39. Consumer to erect and maintain electrical installation

Any electrical installation connected or to be connected to the supply mains, and any additions or alterations thereto which may be made from time to time, shall be provided and erected and maintained and kept in good order by the consumer at his own

akkommodeer. Die akkommodasie sal geleë wees by 'n punt met vrye, voldoende en onbeperkte toegang te alle tye vir die doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die toerusting verband hou.

- (2) Die munisipaliteit behou die reg voor om sy eie netwerke te voorsien uit sy eie toerusting wat in sodanige akkommodasie geïnstalleer is, en as die munisipaliteit bykomende akkommodasie verlang, moet sodanige akkommodasie deur die aansoeker op die koste van die munisipaliteit verskaf word.

35. Bedradingsdiagram en spesifikasie

- (1) Wanneer meer as een elektriese installasie of toevoer van elektrisiteit van 'n gemeenskaplike hoofleiding verkry word, of meer as een verdeelbord of meter nodig is vir enige gebou of blok geboue, moet die bedradingsdiagram van die stroomkring wat by die hoofskakelaar begin en 'n spesifikasie op versoek aan die munisipaliteit verskaf word vir goedkeuring voordat daar met die werk begin word.
- (2) Waar 'n elektriese installasie sy toevoer elektrisiteit vanaf 'n substasie op dieselfde perseel moet kry as waarop die stroom van hoogspanning getransformeer word, of van een van die munisipaliteit se substasies deur 'n hoofleiding afsonderlik van die algemene verspreidingsstelsel, moet, indien dit 'n vereiste is, 'n volledige spesifikasie en tekening van die aanleg wat deur die verbruiker geïnstalleer moet word, aan die munisipaliteit vir goedkeuring gestuur word voordat enige tersaaklike benodighede bestel word.

36. Bystandstoevoer

Niemand is geregtig op bystandstoevoer van die munisipaliteit vir enige perseel met 'n afsonderlike bron van toevoer van elektrisiteit nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat deur die munisipaliteit gestel word.

37. Verbruiker se toerusting vir noodbystandstoevoer

- (1) Geen toerusting wat deur 'n verbruiker vir noodbystandstoevoer ingevolge enige Regulasies of vir sy of haar eie bedryfsvereistes verskaf is nie, mag by enige installasie aangesluit word sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit nie. 'n Aansoek om sodanige goedkeuring moet skriftelik gerig word en moet 'n volledige spesifikasie van die toerusting en 'n bedradingsdiagram bevat. Die bystandstoevoer moet so ontwerp en geïnstalleer word dat dit onmoontlik vir die munisipaliteit se hoofleiding is om uit die terugvoer van sodanige toerusting bekrag te word. Die verbruiker is verantwoordelik vir die voorsiening en installasie van al sodanige beveiligingstoerusting.
- (2) Waar daar ooreenkomstig 'n spesiale ooreenkoms met die munisipaliteit toegelaat word dat die verbruiker se toerusting vir bystandsonwikkeling elektries gekoppel word aan, en parallel loop met, die munisipaliteit se hoofleiding, is die verbruiker verantwoordelik om die vereiste sinchrone en beveiligingstoerusting vereis vir sodanige veilige parallelle werking te verskaf en te installeer tot die munisipaliteit se bevrediging.

38. Omsendbriewe

Die munisipaliteit kan van tyd tot tyd omsendbriewe uitstuur waarin besonderhede verskaf word oor die munisipaliteit se vereistes met betrekking tot sake wat nie spesifiek in die Regulasies of in hierdie verordening bepaal word nie, maar wat nodig is vir die veilige en doeltreffende bedryf en bestuur van elektrisiteitsvoorsiening.

HOOFSTUK 2: VERBRUIKERS SE VERANTWOORDELIKHEDE

39. Verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou

Enige elektriese installasie wat by die hoofleiding aangesluit is of aangesluit gaan word, en enige byvoegings daartoe of wysigings daaraan wat van tyd tot tyd gemaak word, moet deur die verbruiker op eie koste verskaf, opgerig en in 'n goeie toestand in stand gehou

expense and in accordance with this by-law and the Regulations.

40. Fault in electrical installation

- (1) If any fault develops in the electrical installation, which constitutes a hazard to persons, livestock or property, the consumer shall immediately disconnect the electricity supply. The consumer shall without delay give notice thereof to the municipality and shall immediately take steps to remedy the fault.
- (2) The municipality may require the consumer to reimburse it for any expense to which it may be put in connection with a fault in the electrical installation.

41. Discontinuance of use of supply

In the event of a consumer desiring to discontinue using the electricity supply, he or she shall give at least two full working days' notice in writing of such intended discontinuance to the municipality, failing which he or she shall remain liable for all payments due in terms of the tariff for the supply of electricity until the expiration of two full working days after such notice has been given.

42. Change of occupier

- (1) A consumer vacating any premises shall give the municipality not less than two full working days' notice in writing of his intention to discontinue using the electricity supply, failing which he or she shall remain liable for such supply.
- (2) If the person taking over occupation of the premises desires to continue using the electricity supply, he or she shall make application in accordance with the provisions of section 3 of this by-law, and if he or she fails to make application for an electricity supply within ten working days of taking occupation of the premises, the supply of electricity shall be disconnected, and he or she shall be liable to the municipality for the electricity supply from the date of occupation till such time as the supply is so disconnected.
- (3) Where premises are fitted with pre-payment meters any person occupying the premises at that time shall be deemed to be the consumer. Until such time as an application is made by this person for a supply of electricity, in terms of section 3 of this by-law, he or she shall be liable for all tariffs owed to the municipality for that metering point as well as any outstanding tariffs whether accrued by that person or not.

43. Service apparatus

- (1) The consumer shall be liable for all costs to the municipality arising from damage to or loss of any metering equipment, service protective device, service connection or other apparatus on the premises, unless such damage or loss is shown to have been occasioned by an Act of God or an act or omission of an employee of the municipality or caused by an abnormality in the supply of electricity to the premises.
- (2) If, during a period of disconnection of an installation from the supply mains, the service main, metering equipment or any other service apparatus, being the property of the municipality and having been previously used, have been removed without its permission or have been damaged so as to render re-connection dangerous, the owner or occupier of the premises, as the case may be, during such period shall bear the cost of overhauling or replacing such equipment.
- (3) Where there is a common metering position, the liability detailed in subsection (1) shall devolve on the owner of the premises.
- (4) The amount due in terms of subsection (1) shall be evidenced

word ooreenkomstig die bepalings van hierdie verordening en die Regulasies.

40. Fout in elektriese installasie

- (1) Indien daar enige fout in die elektriese installasie ontstaan wat 'n gevaar vir mense, diere of eiendom inhou, moet die verbruiker onmiddellik die elektrisiteitstoevoer afsluit. Die verbruiker moet onverwyld die munisipaliteit in kennis stel hiervan en moet onmiddellik stappe doen om die fout reg te stel.
- (2) Die munisipaliteit kan van die verbruiker verwag om die munisipaliteit te vergoed vir enige uitgawes wat die munisipaliteit mag aangaan ten opsigte van 'n fout in die elektriese installasie.

41. Beëindiging van die verbruik van die toevoer van elektrisiteit

Wanneer 'n verbruiker die verbruik van die toevoer van elektrisiteit wil beëindig, moet hy of sy ten minste twee volle werksdae skriftelike kennis aan die munisipaliteit gee van sodanige beoogde beëindiging, by gebreke waarvan hy of sy aanspreeklik bly vir alle betalings verskuldig ooreenkomstig die tarief vir die voorsiening van elektrisiteit totdat die twee volle werksdae nadat sodanige kennis gegee is, verstryk het.

42. Verandering van okkupeerder

- (1) 'n Verbruiker wat enige perseel ontruim, moet die munisipaliteit nie minder as twee volle werksdae skriftelike kennis gee van sy of haar voorneme om die verbruik van die toevoer van elektrisiteit te beëindig, by gebreke waarvan hy of sy aanspreeklik bly vir sodanige toevoer.
- (2) Indien die persoon wat die okkupasie van die perseel oorneem, wil voortgaan om die toevoer van elektrisiteit te verbruik, moet hy of sy ingevolge die bepalings van artikel 3 van hierdie verordening daarom aansoek doen, en indien hy of sy versuim om binne tien werksdae nadat hy of sy die nuwe okkupeerder van die perseel geword het, aansoek te doen om 'n toevoer van elektrisiteit, word die toevoer van elektrisiteit afgesluit, en is hy of sy aan die munisipaliteit aanspreeklik vir die toevoer van elektrisiteit vanaf die datum van okkupasie tot en met sodanige tyd as wat die toevoer so afgesluit word.
- (3) Waar daar kragbegroters op persele geïnstalleer word, word iemand wat op daardie tydstip die perseel okkupeer, geag 'n verbruiker te wees. Tot tyd en wyl dié persoon aansoek doen om 'n toevoer van elektrisiteit ingevolge artikel 3 van hierdie verordening is hy of sy is aanspreeklik vir alle bedrae en tariewe aan die munisipaliteit verskuldig vir daardie meetpunt asook vir enige uitstaande bedrae en tariewe of dit deur die persoon opgeloopt is of nie.

43. Diensapparaat

- (1) Die verbruiker is aanspreeklik vir al die munisipaliteit se koste voortspruitend uit skade aan of verlies van enige meettoerusting, diensbeveiligingstoestel, diensaansluiting of ander apparaat op die perseel, tensy daar aangetoon kan word dat sodanige skade of verlies veroorsaak is deur 'n natuurramp of 'n handeling of versuim deur 'n werknemer van die munisipaliteit of deur 'n abnormaliteit in die toevoer van elektrisiteit na die perseel.
- (2) Indien die hoofleiding, die dienshoofleiding, meettoerusting of enige ander diensapparaat wat aan die munisipaliteit behoort en tevore gebruik is gedurende 'n tydperk dat die installasie van die hoofleiding afgesluit was, sonder die munisipaliteit se toestemming verwyder is, of in so 'n mate beskadig is dat heraansluiting gevaarlik is, moet die eienaar of okkupeerder van die perseel, na gelang van die geval, gedurende sodanige tydperk die koste dra van die herstel of vervanging van sodanige toerusting.
- (3) Waar daar 'n gemeenskaplike meetposisie is, berus die aanspreeklikheid ingevolge subartikel (1) by die eienaar van die perseel.

by a certificate from the municipality which shall be final and binding.

CHAPTER 3: SPECIFIC CONDITIONS OF SUPPLY

44. Service connection

- (1) The consumer shall bear the cost of the service connection, as approved by the municipality.
- (2) Notwithstanding the fact that the consumer bears the cost of the service connection, ownership of the service connection, laid or erected by the municipality, shall vest in the municipality, the municipality shall be responsible for the maintenance of such service connection up to the point of supply. The consumer shall not be entitled to any compensation from the municipality in respect of such service connection.
- (3) The work to be carried out by the municipality at the cost of the consumer for a service connection to the consumer's premises shall be determined by the municipality or any duly authorized official of the municipality.
- (4) A service connection shall be laid underground, whether the supply mains are laid underground or erected overhead, unless an overhead service connection is specifically required by the municipality.
- (5) The consumer shall provide, fix or maintain on his premises such ducts, wire ways, trenches, fastenings and clearance to overhead supply mains as may be required by the municipality for the installation of the service connection.
- (6) The conductor used for the service connection shall have a cross-sectional area according to the size of the electrical supply but shall not be less than 10 mm² (copper or copper equivalent), and all conductors shall have the same cross-sectional area, unless otherwise approved by any duly authorized official of the municipality.
- (7) Unless otherwise approved, the municipality shall only provide one service connection to each registered erf. In respect of two or more premises belonging to one owner and situated on adjacent erven, a single bulk supply of electricity may be made available provided the erven are consolidated or notarially tied.
- (8) Any covers of a wire way carrying the supply circuit from the point of supply to the metering equipment shall be made to accept the seals of the municipality.
- (9) Within the meter box, the service conductor or cable, as the case may be, shall terminate in an unobscured position and the conductors shall be visible throughout their length when cover plates, if present, are removed.
- (10) In the case of blocks of buildings occupied by a number of individual consumers, separate wire ways and conductors or cables shall be laid from the common metering room or rooms to each individual consumer in the blocks of buildings. Alternatively, if trunking is used, the conductors of the individual circuits shall be clearly identified (tied together every 1,5m) throughout their length.

45. Metering accommodation

- (1) The consumer shall, if required by the municipality or any duly authorized official of the municipality, provide accommodation in an approved position, the meter board and adequate conductors for the municipality's metering equipment, service apparatus and protective devices. Such accommodation and protection shall be provided and maintained, to the satisfaction of the municipality, at the cost of the consumer or the owner, as the circumstances may demand, and shall be situated, in the case of credit meters, at a point to which free and unrestricted access shall be had at all reasonable hours for the reading of meters but at all times for purposes connected with the operation and maintenance of the service equipment. Access at

- (4) Die bedrag verskuldig ingevolge subartikel (1) word bewys deur 'n sertifikaat van die munisipaliteit wat finaal en bindend is.

HOOFSTUK 3: SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

44. Diensaansluiting

- (1) Die verbruiker dra die koste van die diensaansluiting soos deur die munisipaliteit goedgekeur.
- (2) Nieteenstaande die feit dat die verbruiker die koste dra van die diensaansluiting wat deur die munisipaliteit gelê of opgerig word, berus die eienaarskap van die diensaansluiting by die munisipaliteit wat verantwoordelik is vir die instandhouding van sodanige diensaansluiting tot by die voorsieningspunt. Die verbruiker is nie geregtig op enige vergoeding van die munisipaliteit ten opsigte van sodanige diensaansluiting nie.
- (3) Die werk wat deur die munisipaliteit op die verbruiker se koste gedoen word ten opsigte van 'n diensaansluiting op die verbruiker se perseel, word deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit bepaal.
- (4) 'n Diensaansluiting word ondergronds gelê ongeag of die hoofleiding ondergronds gelê of bogronds opgerig word tensy 'n bogrondse diensaansluiting spesifiek deur die munisipaliteit vereis word.
- (5) Die verbruiker moet op sy of haar perseel sodanige leibane, bedradingskanale, vore, hegstukke en vry ruimte vir die bogrondse hoofleiding voorsien, vassit of in stand hou soos wat deur die munisipaliteit vir die installasie van die diensaansluiting vereis word.
- (6) Die geleier wat vir die diensaansluiting gebruik word, moet 'n deursneeoppervlakte ooreenkomstig die grootte van die elektriese toevoer hê, maar moet nie minder as 10 mm² (koper of koperekwivalent) wees nie, en al die geleiers moet dieselfde deursnee oppervlakte hê tensy andersins deur enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedgekeur.
- (7) Tensy andersins goedgekeur, verskaf die munisipaliteit slegs een diensaansluiting na elke geregistreerde erf. Met betrekking tot twee of meer erwe wat aan een eenaar behoort en op aangrensende erwe geleë is, kan 'n enkele grootmaatvoevoer van elektrisiteit voorsien word met dien verstande dat die erwe gekonsolideer of notarieel verbind is.
- (8) Enige bedekking op 'n bedradingskanaal wat die toevoerstroomkring van die voorsieningspunt na die meettoerusting dra, maak vir verseëling deur die munisipaliteit voorsiening.
- (9) Binne in die meterkas moet die diensgeleier of kabel, na gelang van die geval, in 'n opsigtelike posisie eindig, en die hele lengte van die geleiers moet sigbaar wees as die dekplate, indien dit aanwesig is, verwyder word.
- (10) In die geval van blokke geboue geokkupeer deur 'n aantal individuele verbruikers, moet afsonderlike bedradingskanale en geleiers of kables van die gemeenskaplike meetkamer of kamers na elke individuele verbruiker in die blokke geboue geïnstalleer word. As hoofleibane gebruik word, moet die geleiers van individuele stroomkring andersins duidelik (elke 1,5 m saamgebind) vir die hele lengte aangedui word.

45. Meterakkommodasie

- (1) Die verbruiker moet, indien so vereis deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit, akkommodasie op 'n goedgekeurde plek vir die meterbord, en voldoende geleiers vir die munisipaliteit se meettoerusting, diensapparaat en beveiligingstoestelle verskaf. Sodanige akkommodasie word tot bevrediging van die munisipaliteit op die verbruiker of eenaar se koste na gelang van omstandighede verskaf en in stand gehou, en moet in die geval van kredietmeters op 'n plek geleë wees waartoe daar te alle redelike tye vrye en onbelemmerde toegang vir die lees van meters is, maar te alle tye vir doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die dienstoerusting verband hou. Toegang

all reasonable hours shall be afforded for the inspection of prepayment meters.

- (2) Where sub metering equipment is installed, accommodation separate from the municipality's metering equipment shall be provided.
- (3) The consumer or, in the case of a common meter position, the owner of the premises shall provide adequate electric lighting in the space set aside for accommodating the metering equipment and service apparatus.
- (4) Where in the opinion of the municipality the position of the meter, service connection, protective devices or main distribution board is no longer readily accessible or becomes a course of danger to life or property or in any way becomes unsuitable, the consumer shall remove it to a new position, and the cost of such removal, which shall be carried out with reasonable dispatch, shall be borne by the consumer.
- (5) The accommodation for the municipality's metering equipment and protective devices may, if approved, include the consumer's main switch and main protective devices. No apparatus other than that used in connection with the supply of electricity and use of electricity shall be installed or stored in such accommodation unless approved.

CHAPTER 4 SYSTEMS OF SUPPLY

46. Load requirements

Alternating current supplies shall be given as prescribed by the Electricity Act, 1987 (Act 41 of 1987), and in the absence of a quality of supply agreement, as set out in applicable standard specification.

47. Load limitations

- (1) Where the estimated load, calculated in terms of the safety standard, does not exceed 15 kVA, the electrical installation shall be arranged for a two-wire single-phase supply of electricity, unless otherwise approved by the municipality or any duly authorized official of the municipality.
- (2) Where a three-phase four-wire supply of electricity is provided, the load shall be approximately balanced over the three phases but the maximum out-of-balance load shall not exceed 15kVA, unless otherwise approved by the municipality or any duly authorized official of the municipality.
- (3) No current-consuming appliance, inherently single phase in character, with a rating which exceeds 15kVA shall be connected to the electrical installation without the prior approval of the municipality.

48. Interference with other persons' electrical equipment

- (1) No person shall operate electrical equipment having load characteristics which, singly or collectively, give rise to voltage variations, harmonic currents or voltages, or unbalanced phase currents which fall outside the applicable standard specification.
- (2) The assessment of interference with other persons' electrical equipment shall be carried out by means of measurements taken at the point of common coupling.
- (3) Should it be established that undue interference is in fact occurring, the consumer shall, at his or her own cost, install the necessary equipment to filter out the interference and prevent it reaching the supply mains.

49. Supplies to motors

Unless otherwise approved by the municipality or any duly authorized official of the municipality the rating of motors shall be limited as follows:

vir die inspeksie van kragbegroters word te alle redelike tye gebied.

- (2) Waar submeettoerusting geïnstalleer word, moet akkommodasie afsonderlik van die munisipaliteit se meettoerusting verskaf word.
- (3) Die verbruiker of, in die geval van die plek van 'n gewone meter, die eienaar van die perseel, moet voldoende elektriese beligting verskaf in die ruimte waar die meettoerusting en diensapparaat geakkommodeer word.
- (4) Wanneer, volgens die mening van die munisipaliteit, die plek van die meter, diensaansluiting of beveiligingstoestelle of hoofverspreidingsbord nie maklik bereikbaar is nie, of 'n bron van gevaar vir lewe of eiendom is of op enige wyse ongepas is, moet die verbruiker dit na 'n nuwe plek verskuif, en die koste van sodanige verskuiwing wat met redelike spoed uitgevoer moet word, word deur die verbruiker gedra.
- (5) Die akkommodasie vir die munisipaliteit se meettoerusting en beveiligingstoestelle kan, indien goedgekeur, die verbruiker se hoofskakelaar en hoofbeveiligingstoestelle insluit. Geen apparaat behalwe dit wat in verband met die toevoer en verbruik van elektrisiteit gebruik word nie, mag in sodanige akkommodasie geïnstalleer of geberg word nie tensy dit goedgekeur is nie.

HOOFSTUK 4: TOEVOERSTELSELS

46. Lasvereistes

Wisselstroomtoevoer word ingevolge die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet 41 van 1987) voorsien en as daar nie 'n ooreenkoms oor gehaltetoevoer aangegaan is nie, ooreenkomstig 'n toepaslike standaardspesifikasie.

47. Lasbeperkings

- (1) Waar die geraamde las, bereken ingevolge die veiligheidsstandaard, nie 15 kVA oorskry nie, moet die elektriese installasie ingerig word vir 'n dubbeldraad-enkelfasige-toevoer van elektrisiteit, tensy dit andersins deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedgekeur word.
- (2) Waar 'n driefasige-vierdraad-toevoer van elektrisiteit verskaf word, moet die las min of meer gebalanseer word oor die drie fases, maar die maksimum ongebalanseerde las moet nie 15 kVA oorskry nie, tensy dit andersins deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedgekeur word.
- (3) Geen toestel wat 'n stroom verbruik, inherent enkelfasig van aard is en 'n aanslag het wat 15 kVA oorskry, mag by die elektriese installasie aangesluit word sonder dat die munisipaliteit vooraf toestemming gegee het nie.

48. Steuring van ander persone se elektriese toerusting

- (1) Niemand mag elektriese toerusting bedryf wat laseienskappe het wat individueel of gesamentlik tot spanningvariasie, bo-frekwensiestrome of spanning, of ongebalanseerde fase strome wat buite die toepaslike standaardspesifikasie val, aanleiding gee nie.
- (2) Die evaluering van die steuring van ander persone se elektriese toerusting word deur middel van metings by die algemene koppelpunt gedoen.
- (3) Indien daar vasgestel word dat onbehoorlike steuring wel plaasvind, moet die verbruiker op sy of haar eie koste die nodige toerusting installeer om die steuring te filtreer en te verhoed dat dit die hooftleiding bereik.

49. Toevoer na motore

Tensy anders goedgekeur deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit, word die aangeslane vermoë van motore as volg beperk:

(1) Limited size for low voltage motors—

The rating of a low voltage single-phase motor shall be limited to 2kW or the starting current shall not exceed 70A. All motors exceeding these limits shall be wound for three phases at low voltage or such higher voltage as may be required.

(2) Maximum starting and accelerating currents of three-phase alternating current motors.—

Insulated service cable, size in mm ² , copper equivalent mm ²	Maximum permissible starting current	Maximum motor rating in kW		
		Direct on line (6x full-load current)	Star/Delta (2,5 x full-load current)	Other means (1,5 x full-load current)
		kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

The starting current of three-phase low voltage motors permitted shall be related to the capacity of the consumer's service connection, as follows:

(3) Consumers supplied at medium voltage—

In an installation supplied at medium voltage the starting current of a low voltage motor shall be limited to 1,5 times the rated full-load current of the transformer supplying such a motor. The starting arrangement for medium voltage motors shall be subject to the approval of the municipality.

50. Power factor

- (1) If required by the municipality, the power factor of any load shall be maintained within the limits 0,85 lagging and 0,9 leading.
- (2) Where, for the purpose of complying with subsection (1), it is necessary to install power factor corrective devices, such corrective devices shall be connected to the individual appliance terminals unless the correction of the power factor is automatically controlled.
- (3) The consumer shall, at his/her own cost, install such corrective devices.

51. Protection

Electrical protective devices for motors shall be of such a design as effectively to prevent sustained over current and single phasing, where applicable.

CHAPTER 5: MEASUREMENT OF ELECTRICITY**52. Metering**

- (1) The municipality shall, at the consumer's cost in the form of a direct charge or prescribed tariff, provide, install and maintain appropriately rated metering equipment at the point of metering for measuring the electricity supplied.
- (2) Except in the case of prepayment meters, the electricity used by a consumer during any metering period shall be ascertained by the reading of the appropriate meter or meters supplied and installed by the municipality and read at the end of such period except where the metering equipment is found to be defective, or the municipality invokes the provisions of section 54(2) of this by-law, in which case the consumption for the period shall be estimated.

(1) Beperkte grootte van laespanningmotore

Die aangeslane vermoë van 'n laespanning-enkelfasige motor word tot 2kW beperk of die aansitstroom mag nie 70 A oorskry nie. Alle motore wat hierdie perke oorskry, word vir drie fases teen laagspanning of sodanige hoër spanning as wat vereis word, gewikkel.

(2) Maksimum aansit- en versnelstrome van driefasige wisselstroommotore.

Grootte van geïsoleerde diensskabel (koper-ekwivalent) mm ²	Maksimum toelaatbare aansitstroom	Maksimum motoraanslag in kW		
		Direk op die lyn (6 x volle lasstroom)	Star/Delta (2,5 x volle lasstroom)	Ander middele (1,5 x volle lasstroom)
		kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

Die aansitstrome van driefasige-laespanningmotore wat toegelaat word, hou soos hierbo uiteengesit met die kapasiteit van die verbruiker se diensaansluiting verband:

(3) Verbruikers word teen mediumspanning voorsien

In 'n installasie wat elektrisiteit teen mediumspanning voorsien, word die aansitstroom van 'n laespanningmotor tot 1,5 keer die aangeslane vollastroom van die transformator wat sodanige motor voorsien, beperk. Die aansitreëling vir mediumspanningmotore is aan die goedkeuring van die munisipaliteit onderworpe.

50. Kragfaktor

- (1) Indien vereis deur die munisipaliteit, word die kragfaktor van enige las binne die perke van 0,85 naloop en 0,9 voorloop gehandhaaf.
- (2) Waar dit, ingevolge subartikel (1), nodig is om kragfaktor-korrektiewe toestelle te installeer, word sodanige korrektiewe toestelle by die individuele verbruiksterminale aangesluit tensy die herstel van die arbeidsfaktor outomaties beheer word.
- (3) Die verbruiker moet op sy of haar eie koste sodanige korrektiewe toestelle installeer.

51. Beveiliging

Elektriese beveiligingstoestelle vir motore moet so ontwerp word dat dit op 'n doeltreffende wyse waar toepaslik volgehoue oorstrom en eenfasewerking voorkom.

HOOFSTUK 5: ELEKTRISITEITSMETING**52. Meet van toevoer**

- (1) Die munisipaliteit verskaf, installeer en hou toepaslik aangeslane meettoerusting by die meetpunt in stand vir die meet van die elektrisiteit wat voorsien word op koste van die verbruiker in die vorm van 'n direkte bedrag of voorgeskrewe tarief.
- (2) Die elektrisiteit wat 'n verbruiker in enige meettydperk verbruik, word, behalwe in die geval van kragbegroters, bepaal deur die toepaslike meter of meters wat deur die munisipaliteit verskaf en geïnstalleer is, aan die einde van sodanige tydperk te lees, behalwe waar daar 'n fout in die meettoerusting is of die munisipaliteit beroep hom op die bepalinge van artikel 54(2) van hierdie verordening, in welke geval die verbruik vir die tydperk geskat word.

- (3) Where the electricity used by a consumer is charged at different tariff rates, the consumption shall be metered separately for each rate.
- (4) The municipality reserves the right to meter the supply to blocks of shops and flats, tenement-houses and similar buildings for the buildings as a whole, or for individual units, or for groups of units.
- (5) No alterations, repairs or additions or electrical connections of any description shall be made on the supply side of the point of metering unless specifically approved in writing by the municipality or any duly authorized official of the municipality.

53. Accuracy of metering

- (1) A meter shall be presumed to be registering accurately if its error, when tested in the manner prescribed in subsection (5) hereof, is found to be within the limits of error as provided for in the applicable standard specifications.
- (2) The municipality shall have the right to test its metering equipment. If it is established by test or otherwise that such metering equipment is defective, the municipality shall—
 - (i) in the case of a credit meter, adjust the account rendered;
 - (ii) in the case of prepayment meters, (a) render an account where the meter has been under-registering, or (b) issue a free token where the meter has been over-registering;

in accordance with the provisions of subsection (6).

- (3) The consumer shall be entitled to have the metering equipment tested by the municipality on payment of the prescribed tariff. If the metering equipment is found not to comply with the system accuracy requirements as provided for in the applicable standard specifications, an adjustment in accordance with the provisions of subsections (2) and (6) shall be made and the aforesaid tariff shall be refunded.
- (4) In case of a dispute, the consumer shall have the right at his own cost to have the metering equipment under dispute tested by an approved independent testing authority, and the result of such test shall be final and binding on both parties.
- (5) Meters shall be tested in the manner as provided for in the applicable standard specifications.
- (6) When an adjustment is made to the electricity consumption registered on a meter in terms of subsection (2) or (3), such adjustment shall either be based on the percentage error of the meter as determined by the test referred to in subsection (5) or upon a calculation by the municipality from consumption data in its possession. Where applicable, due allowance shall be made, where possible, for seasonal or other variations which may affect the consumption of electricity.
- (7) When an adjustment is made as contemplated in subsection (6), the adjustment may not exceed a period of six months preceding the date on which the metering equipment was found to be inaccurate. The application of this section does not bar a consumer from claiming back overpayment for any longer period where the consumer is able to prove the claim in the normal legal process.
- (8) Where the actual load of a consumer differs from the initial estimated load provided for under section 47(1) to the extent that the municipality deems it necessary to alter or replace its metering equipment to match the load, the costs of such alteration or replacement shall be borne by the consumer.
- (9) (a) Prior to the municipality making any upward adjustment to an account in terms of subsection (6), the municipality shall—
 - (i) notify the consumer in writing of the monetary

- (3) Waar verskillende tariewe gehef word vir die elektrisiteit wat deur 'n verbruiker verbruik word, word die verbruik afsonderlik vir elke tarief gemeet.
- (4) Die munisipaliteit behou die reg voor om die toevoer van elektrisiteit aan blokke winkels en woonstelle, skakelhuise en soortgelyke geboue te meet vir die geboue as 'n geheel, of vir individuele eenhede, of vir groepe eenhede.
- (5) Geen veranderings, herstelwerk of toevoegings of elektriese verbindings van enige aard mag aan die voorsieningskant van die meetpunt aangebring word nie, tensy dit spesifiek skriftelik deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedgekeur word nie.

53. Akkurate meting

- (1) Dit word aanvaar dat 'n meter akkuraat registreer indien daar by die toetsing daarvan ingevolge subartikel (5), bevind word dat die fout binne die foutgrens is ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasies.
- (2) Die munisipaliteit het die reg om sy meettoerusting te toets. Indien daar by wyse van 'n toets of andersins vasgestel word dat sodanige meettoerusting foutief is, moet die munisipaliteit ingevolge die bepalings van subartikel (6)—
 - (i) in die geval van 'n kredietmeter die rekening wat gelewer is, aanpas;
 - (ii) in die geval van kragbegroters (a) 'n rekening lewer as die meter te min geregistreer het, of (b) 'n gratis bewys uitreik indien die meter te veel geregistreer het.
- (3) Die verbruiker is daarop geregtig om teen betaling van die voorgeskrewe tarief die meettoerusting deur die munisipaliteit te laat toets. Indien daar bevind word dat die meettoerusting nie voldoen aan die vereistes vir stelselakkuraatheid ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasies nie, word 'n aanpassing ingevolge die bepalings van subartikels (2) en (6) gemaak en die bogemelde tarief word terugbetaal.
- (4) In geval van 'n geskil het die verbruiker die reg om op eie koste die meettoerusting waaroor die geskil gaan, deur 'n onafhanklike toetsowerheid te laat toets, en die resultaat van sodanige toets is afdoende bewys en bindend op albei partye.
- (5) Meters word getoets op die wyse soos deur die toepaslike standaardspesifikasie bepaal.
- (6) Wanneer die elektrisiteitsverbruik soos geregistreer op 'n meter ingevolge subartikel (2) of (3) aangepas word, word sodanige aanpassing óf gegrond op die meter se persentasiefout bepaal deur die toets ingevolge subartikel (5), óf op 'n berekening deur die munisipaliteit gegrond op verbruiksdata in sy besit. Waar van toepassing word daar, waar moontlik, behoorlik rekening gehou met seisoenale of ander veranderinge wat die verbruik van elektrisiteit kan beïnvloed.
- (7) Enige aanpassings ingevolge subartikel (6) word gemaak ten opsigte van 'n tydperk wat nie ses maande voor die datum waarop bevind is dat die meettoerusting onakkuraat is, mag oorskry nie.
- (8) Waar 'n verbruiker se werklike las in so 'n mate van die aanvanklik geraamde las ingevolge subartikel 47(1) verskil dat die munisipaliteit dit nodig ag om sy meettoerusting te verander of te vervang ten einde by die las aan te pas, dra die verbruiker die koste van sodanige verandering of vervanging.
- (9) (a) Voordat die raad enige opwaartse aanpassing aan enige rekening ingevolge subartikel (6) maak, moet die munisipaliteit—
 - (i) die verbruiker skriftelik in kennis stel van die geldelike waarde van die aanpassing wat gemaak gaan word en die redes daarvoor;
 - (ii) in sodanige kennisgewing voldoende besonder-

value of the adjustment to be made and the reasons therefore;

- (ii) in such notification provide sufficient particulars to enable the consumer to submit representations thereon, and
 - (iii) call upon the consumer in such notice to provide it with reasons in writing, if any, within 21 days or such longer period as the municipality may permit why his/her account should not be adjusted as notified.
- (b) Should the consumer fail to make any representations during the period referred to in subsection 9(a)(iii) the municipality shall be entitled to adjust the account as notified in subsection 9(a)(i).
- (c) The municipality shall consider any reasons provided by the consumer in terms of subsection (9)(a) and shall, if satisfied that a case has been made out therefore, adjust the account appropriately.
- (d) If a duly authorized official of the municipality decides after having considered the representation made by the consumer that such representations do not establish a case warranting an amendment to the monetary value established in terms of subsection (6), the municipality shall be entitled to adjust the account as notified in terms of subsection 9(a)(i), subject to the consumer's right to appeal the decision of the official in terms of section 62 of this by-law.

54. Reading of credit meters

- (1) Unless otherwise prescribed, credit meters shall normally be read at intervals of one month and the fixed or minimum tariff due in terms of the tariff shall be assessed accordingly. The municipality shall not be obliged to effect any adjustments to such tariff.
- (2) If for any reason the credit meter cannot be read, the municipality may render an estimated account. The electrical energy consumed shall be adjusted in a subsequent account in accordance with the electrical energy actually consumed.
- (3) When a consumer vacates a property and a final reading of the meter is not possible, an estimation of the consumption may be made and the final account rendered accordingly.
- (4) If a special reading of the meter is desired by a consumer, this may be obtained upon payment of the prescribed tariff.
- (5) If any calculating, reading or metering error is discovered in respect of any account rendered to a consumer, the error shall be corrected in subsequent accounts. Any such correction shall only apply in respect of accounts for a period of 6 months preceding the date on which the error in the accounts was discovered, and shall be based on the actual tariffs applicable during the period. The application of this section does not prevent a consumer from claiming back overpayment for any longer period where the consumer is able to prove the claim in the normal legal process.

55. Prepayment metering

- (1) No refund of the amount tendered for the purchase of electricity credit shall be given at the point of sale after initiation of the process by which the prepayment meter token is produced.
- (2) Copies of previously issued tokens for the transfer of credit to the prepayment meter may be issued at the request of the consumer.
- (3) When a consumer vacates any premises where a prepayment meter is installed, no refund for the credit remaining in the meter shall be made to the consumer by the municipality.

hede verskaf sodat die verbruiker verhoë op grond daarvan kan rig, en

- (iii) die verbruiker in sodanige kennisgewing versoek om redes, indien enige, skriftelik binne 21 dae of sodanige langer tydperk as wat die munisipaliteit mag toelaat, te verskaf waarom sy of haar rekening nie aangepas moet word ooreenkomstig die kennisgewing nie.
- (b) Indien die verbruiker versuim om gedurende die tydperk beoog in subartikel 9(a)(iii) enige verhoë te rig, het die munisipaliteit die reg om die rekening aan te pas volgens die kennisgewing ingevolge subartikel 9(a)(i).
- (c) Die munisipaliteit oorweeg enige redes verskaf deur die verbruiker ingevolge subartikel (9)(a) en pas die rekening op 'n gepaste wyse aan indien die munisipaliteit tevrede is dat daar grondige redes daarvoor verskaf is.
- (d) Indien 'n behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit na oorweging van die verhoë gerig deur die verbruiker besluit dat sodanige verhoë nie 'n saak uitmaak om 'n wysiging aan die monetêre waarde ingevolge subartikel 9(a)(i) aan te bring nie, het die munisipaliteit die reg om die rekening ooreenkomstig 'n kennisgewing ingevolge subartikel 9(a)(i) aan te pas, onderworpe aan die verbruiker se reg van appèl teen die besluit ingevolge artikel 62 van hierdie verordening.

54. Lees van kredietmeters

- (1) Tensy anders voorgeskryf, word kredietmeters gewoonlik met tussenposes van een maand gelees, en die vaste of minimum koste verskuldig ingevolge die tarief word dienoooreenkomstig bepaal. Die munisipaliteit is nie verplig om enige aanpassings aan sodanige koste te maak nie.
- (2) Indien die kredietmeter om die een of ander rede nie gelees kan word, kan die munisipaliteit 'n geraamde rekening lewer. Die elektriese energie wat verbruik is, word in 'n daaropvolgende rekening aangepas ooreenkomstig die elektriese energie wat werklik verbruik is.
- (3) Wanneer 'n verbruiker 'n eiendom ontruim en 'n finale lesing van die meter is onmoontlik, kan 'n geraamde verbruik bepaal word en die finale rekening dienoooreenkomstig gelewer word.
- (4) Indien 'n verbruiker 'n finale meterlesing verlang, kan dit teen betaling van die voorgeskrewe tarief gedoen word.
- (5) Indien enige berekeningsfout, fout met die lees van die meter of meetfout ontdek word ten opsigte van enige rekening wat aan 'n verbruiker gelewer is, word die fout in daaropvolgende rekeninge reggestel. Enige sodanige regstelling is slegs van toepassing op rekeninge vir 'n tydperk van 6 maande voor die datum waarop die fout in die rekeninge ontdek is, en is gegrond op die werklike tariewe van toepassing gedurende die tydperk. Die toepassing van hierdie artikel verhoed nie 'n verbruiker om oorbetalings terug te eis vir enige langer tydperk nie indien die verbruiker die eis in die normale regsproses kan bewys.

55. Kragbegroter

- (1) Geen terugbetaling van die bedrag wat vir die aankoop van elektrisiteitskrediet aangebied is, geskied by die verkoop nadat die proses waardeur die kragbegroterbewys uitgereik word, reeds begin het nie.
- (2) Afskrifte van die bewyse wat vroeër vir die oorpasing van krediet na die kragbegroter uitgereik is, kan op versoek van die verbruiker beskikbaar gestel word.
- (3) Wanneer 'n verbruiker enige perseel ontruim waar 'n kragbegroter geïnstalleer is, betaal die munisipaliteit geen krediet wat in die meter oorbly, aan die verbruiker terug nie.

- (4) The municipality shall not be liable for the reinstatement of credit in a prepayment meter lost due to tampering with, or the incorrect use or the abuse of, prepayment meters or tokens.
- (5) Where a consumer is indebted to the municipality for electricity consumed or to the municipality for any other service supplied by the municipality (including rates) or for any tariff previously raised against him or her in connection with any service rendered, the municipality may deduct a percentage from the amount tendered to offset the amount owing to the municipality, as set out in the section 3 agreement for the supply of electricity.
- (6) The municipality may, at its discretion, appoint vendors for the sale of credit for prepayment meters and shall not guarantee the continued operation of any vendor.

CHAPTER 6: ELECTRICAL CONTRACTORS

56. Electrical Contractors

In addition to the requirements of the Regulations the following requirements shall apply:

- (1) Where an application for a new or increased supply of electricity has been made to the municipality, any duly authorized official of the municipality may at his/her discretion accept notification of the completion of any part of an electrical installation, the circuit arrangements of which permit the electrical installation to be divided up into well-defined separate portions, and such part of the electrical installation may, at the discretion of any duly authorized official of the municipality, be inspected, tested and connected to the supply mains as though it were a complete installation.
- (2) The examination, test and inspection that may be carried out at the discretion of the municipality or any duly authorized official of the municipality in no way relieves the electrical contractor/accredited person or the user or lessor, as the case may be, from his responsibility for any defect in the installation. Such examination, test and inspection shall not be taken under any circumstances (even where the electrical installation has been connected to the supply mains) as indicating or guaranteeing in any way that the electrical installation has been carried out efficiently with the most suitable materials for the purpose or that it is in accordance with this by-law or the safety standard, and the municipality shall not be held responsible for any defect or fault in such electrical installation.

57. Liability

The municipality shall not be held responsible for the work done by the electrical contractor/accredited person on a consumer's premises and shall not in any way be responsible for any loss or damage which may be occasioned by fire or by any accident arising from the state of the wiring on the premises.

CHAPTER 7: COST OF WORK

58. Cost of work

The municipality may repair and make good any damage done in contravention of this by-law or resulting from a contravention of this by-law. The cost of any such work carried out by the municipality which was necessary due to the contravention of this by-law, shall be to the account of the person who acted in contravention of this by-law.

CHAPTER 8: ENERGY SAVING MEASURES AND REDUCED USE OF ELECTRICITY

59. Norms, standards and guidelines

- (1) The municipality may determine and publish norms, standards and guidelines which prescribe appropriate measures to save energy or to reduce the use of electricity and such norms

- (4) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die herstel van krediet wat in 'n kragbegroter verlore gegaan het omdat daar met die kragbegroter of bewyse gepeuter is nie, of omdat dit verkeerd gebruik of misbruik is nie.
- (5) Waar die verbruiker geld aan die munisipaliteit verskuldig is vir elektrisiteit verbruik of vir enige diens wat deur die munisipaliteit verskaf word (onder meer diensgeld) of vir enige tarief wat voorheen teen hom of haar gehef is betreffende enige diens verskaf, kan die munisipaliteit 'n persentasie van die bedrag wat aangebied word, aftrek totdat die verskuldigde bedrag verhaal is soos uiteengesit in die artikel 3-ooreenkoms vir die voorsiening van elektrisiteit.
- (6) Die munisipaliteit kan na goeë dunnke verkopers vir die verkoop van bewyse vir kragbegroters aanstel en waarborg nie die voortgesette bedryf deur enige verkoper nie.

HOOFSTUK 6: ELEKTRIESE KONTRAKTEURS

56. Elektriese Kontrakteurs

Benewens die vereistes van die Regulasies is die volgende vereistes van toepassing:

- (1) Waar daar om nuwe of verhoogde toevoer van elektrisiteit by die munisipaliteit aansoek gedoen word, kan enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit na sy of haar goeë dunnke kennisgewing aanvaar van die voltooiing van enige deel van die elektriese installasie waarvan die kringontwerp toelaat dat die elektriese installasie in duidelik afgebakende afsonderlike gedeeltes verdeel word, en sodanige gedeelte van die elektriese installasie kan na goeë dunnke van die munisipaliteit geïnspekteer, getoets en by die hoofleiding aangesluit word asof dit 'n volledige installasie is.
- (2) Die ondersoek, toets en inspeksie wat na goeë dunnke van die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit uitgevoer mag word, onthef geensins die elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon of die verbruiker of huurder, na gelang van die geval, van sy of haar verantwoordelikheid vir enige gebrek in die installasie nie. Sodanige ondersoek, toets en inspeksie mag onder geen omstandighede (selfs waar die elektriese installasie aan die hoofleiding verbind is) beskou word as enigsnis 'n aanduiding of waarborg dat die elektriese installasiewerk doeltreffend met die geskikste benodighede vir die doel uitgevoer is of dat dit ooreenkomstig hierdie verordening of veiligheidsstandaard is nie, en die munisipaliteit kan nie aanspreeklik gehou word vir enige gebrek of fout in sodanige elektriese installasie nie.

57. Aanspreeklikheid

Die munisipaliteit kan nie aanspreeklik gehou word vir die werk wat deur 'n elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon op die perseel van die verbruiker verrig word nie en kan hoegenaamd nie aanspreeklik gehou word vir enige verlies of skade te wyte aan 'n brand of enige ongeluk voortspruitend uit die toestand van die bedrading op die perseel nie.

HOOFSTUK 7: KOSTE VAN WERK

58. Koste van Werk

Die munisipaliteit mag enige skade wat strydig met hierdie verordening is of voortspruit uit 'n oortreding van hierdie verordening, herstel of vergoed. Die koste van sodanige werk verrig deur die munisipaliteit en genoodsaak deur 'n oortreding van hierdie verordening, is vir die rekening van die persoon wat strydig met hierdie verordening opgetree het.

HOOFSTUK 8: ENERGIEBESPARINGSMAATREÛLS EN VERMINDERDE GEBRUIK VAN ELEKTRISITEIT

59. Norme, standaarde en riglyne

- (1) Die munisipaliteit mag norme, standaarde en riglyne daarstel en publiseer wat gepaste maatreëls daarstel vir die besparing van energie en vir verminderde verbruik van elektrisiteit, en sodanige norme, standaarde en riglyne moet in die vorm van 'n

standards and guidelines must be kept in the form of an operational manual.

- (2) The norms, standards and guidelines contemplated in subsection (1) may differentiate between communities, geographical areas and different kinds of premises.

CHAPTER 9: GENERAL PROVISIONS

60. Exemptions

- (1) Any person may in writing apply to the municipality for exemption from any provision of this by-law.
- (2) The municipality may—
- grant an exemption in writing and set and determine the period for which such exemption is granted;
 - alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
 - refuse to grant an exemption.
- (3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with the conditions imposed by the municipality, however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.
- (4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

61. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of obtaining community participation with regard to the matters dealt with in this by-law.
- (2) A liaison forum may consist of—
- a member of members of an interest group, or an affected person;
 - a designated official or officials of the municipality; and
 - a councillor.
- (3) (a) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption in terms of this by-law, request the input of a liaison forum.
- (b) A liaison forum or any person may on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

62. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

63. Offences and Penalties

- (1) Any person who contravenes any of the provisions of sections 5, 6, 11, 12, 13, 19, 23, 24, 25, 27, and 28 of this by-law shall be guilty of an offence and shall on conviction be liable to—
- a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
 - in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional

operasionele handleiding bygehou word.

- (2) Die norme, standaard en riglyne waarna in subartikel (1) verwys word, mag tussen gemeenskappe, geografiese gebiede en verskillende tipes persele onderskei.

HOOFSTUK 9: ALGEMENE BEPALINGS

60. Vrystellings

- (1) Enigiemand mag skriftelik by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening.
- (2) Die munisipaliteit mag—
- skriftelik vrystelling verleen en die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen word, bepaal en vasstel;
 - enige vrystelling of voorwaarde in 'n vrystelling wysig of kanselleer; of
 - weier om vrystelling toe te staan.
- (3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om te voldoen aan die voorwaardes wat deur die munisipaliteit opgelê word nie; met dien verstande verder dat indien die aansoeker met die betrokke aktiwiteit begin voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, die vrystelling verval.
- (4) Indien daar nie aan 'n voorwaarde van 'n vrystelling voldoen is nie, verval die vrystelling onmiddellik.

61. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap stig vir die doel om gemeenskapsdeelname te verkry in die aangeleenthede wat in hierdie verordening behandel word.
- (2) 'n Skakelforum kan uit die volgende bestaan—
- 'n lid of lede van 'n belangegroep, of 'n persoon wat geraak word;
 - 'n aangewese beampte of beamptes van 'n munisipaliteit; en
 - 'n raadslid.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag, wanneer 'n aansoek om toestemming, 'n permit of vrystelling ingevolge hierdie verordening oorweeg word, om die inset van 'n skakelforum vra.
- (b) 'n Skakelforum of enige persoon mag op sy of haar eie inisiatief 'n inset aan die munisipaliteit lewer vir laasgenoemde se oorweging.

62. Appèl

Iemand wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen die besluit appèl aanteken by wyse van skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit.

63. Strafbepalings

- Iemand wat enige van die bepalings van artikels 5, 6, 11, 12, 13, 19, 23, 24, 25, 27 en 28 van hierdie verordening oortree, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding—
- 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
 - in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete

imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,

- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

64. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

65. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

66. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Electricity Supply By-law and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en

- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

64. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

65. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep in soverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

66. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Elektrisiteitsvoorsiening en tree in werking op die datum van die publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

P.N. 391/2012

24 Desember 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO EVENTS

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

CHAPTER 1: DEFINITIONS AND APPLICATION

1. Definitions
2. Application

CHAPTER 2: PERMIT APPLICATION PROCESS, REQUIREMENTS AND ENFORCEMENT

3. Permit requirement for event
4. Application for permit to hold event
5. Criteria and conditions
6. Requirements and conditions
7. Holding of event
8. Compliance notices
9. Inspections and right of access
10. Suspension and revocation of permit
11. Exclusions

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS

12. Arrangements and partnerships
13. Delegation
14. Offences and penalties
15. Appeal
16. Repeal of by-laws
17. Short title and commencement

CHAPTER 1: DEFINITIONS AND APPLICATION

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**authorised official**” means a person appointed as such in terms of section 13(2);

“**Council**” means the municipal council of Saldanha Bay municipality;

P.K. 391/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE GELEENTHEDE

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit as volg:—

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1: DEFINISIES EN TOEPASSING

1. Definisies
2. Toepassing van die verordening

HOOFSTUK 2: PROSES VIR AANSOEK OM PERMIT, VEREISTES EN AFDWINGING

3. Permit vereis vir geleentheid
4. Aansoek om permit om geleentheid te hou
5. Kriteria en voorwaardes
6. Vereistes en voorwaardes
7. Aanbied van 'n geleentheid
8. Kennisgewing van voldoening
9. Inspeksies en reg van toegang
10. Opskorting en intrekking van permit
11. Uitsluitings

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS

12. Ooreenkomste en vennootskappe
13. Delegasies
14. Oortredings en strawwe
15. Appél
16. Herroeping
17. Kort titel en inwerkingtreding

HOOFSTUK 1: DEFINISIES EN TOEPASSING

1. Woordomsrywings

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**belanghouer**” enige persoon, organisasie of liggaam wat geaffekteer word deur of 'n rol te speel het in die bestuur of hou van 'n geleentheid;

“event” means any public gathering of more than 20 people, in a street or at a public place or any other place to which the public has access, for any purpose, including—

- (a) a sporting, recreational or entertainment event, including live acts;
- (b) an educational, cultural or religious event;
- (c) a business event including any marketing, public relations, promotional or exhibition event;
- (d) a charitable event, including any conference or organisational or community event;
- (e) filming which is of such a nature that it may have an effect on traffic or pedestrians or that it may draw spectators; or
- (f) any other similar event;

“event organiser” means a person who applies to hold an event in terms of section 4, whether in personal capacity or on behalf of another person, body or organisation;

“fees” means the fees determined in terms of the municipality’s Tariff Policy;

“municipal manager” means the person appointed as municipal manager for the municipality in terms of section 54A of the Local Government: Municipal systems Act, 2000 (Act 32 of 2000)

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay, established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorized agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“permit” means a permit issued by the municipal manager for the holding of an event;

“public place” means any land, building or facility, or any portion thereof, including any apparatus therein or thereon, owned or controlled by the municipality, to which the public has access, whether on payment of admission fees or not;

“purpose-built venue” means a venue zoned, built and suitable for the holding of specific events;

“SANS” means the South African National Standards contemplated in section 2 of the Standards Act, 1993, (Act 29 of 1993), and SANS followed by any number means a reference to a SANS code of practise, specification or standard of the corresponding number;

“venue” means any open space, enclosed or semi-enclosed temporary structure or permanent structure to which the public has access—

- (a) within which a temporary or permanent structure may be erected, where an event is to be hosted; and
- (b) which, may consist of—
 - (i) seating for spectators, attendees or an audience; or
 - (ii) a playing field or a permanent or temporary podium or other area within a venue, reserved for the purposes of hosting an event;

“doelmatig-geboude plek” ’n plek korrek gesoneer, gebou en geskik vir die hou van spesifieke geleenthede;

“fooie” die fooie wat gehef word ingevolge die munisipaliteit se Tariefbeleid;

“geleentheid” enige openbare byeenkoms van meer as 20 persone in ’n straat of enige openbare plek of plek of plek waartoe die publiek toegang het en dit sluit in—

- (a) ’n sport-, ontspannings- of vermaaklikheidsgeleentheid, insluitende lewendige optredes;
- (b) opvoedkundige-, kulturele of godsdienstige geleenthede;
- (c) ’n besigheidsgelentheid, insluitend bemarkings- en openbare skakelingsgeleenthede en promosies of uitstallings;
- (d) ’n liefdadigheidsgeleentheid, insluitende enige konferensie, organisatoriese- of gemeenskapsgeleentheid;
- (e) verfilming wat van so ’n aard is dat dit ’n effek kan hê op verkeer of voetgangers of dat dit toeskouers kan lok; of
- (f) enige soortgelyke geleentheid;

“geleentheidorganiseerder” enige persoon wat ’n aansoek in terme van artikel 4 indien om ’n geleentheid aan te bied ongeag of dit in ’n persoonlike hoedanigheid of ten behoeve van enige ander persoon, liggaam of organisasie is;

“gemagtigde beampte” ’n persoon as sulks aangestel ingevolge artikel 13(2);

“munisipale bestuurder” die persoon aangestel as die munisipale bestuurder van die munisipaliteit ingevolge artikel 54A van die Munisipale Stelselwet, 2000, (32 van 2000);

“munisipaliteit” die Saldanha-baai Munisipaliteit daargestel ingevolge die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998) en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik aangestelde agent of enige amptenaar wat ingevolge hierdie verordening optree uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of amptenaar;

“openbare plek” enige grond, gebou of fasiliteit of enige deel daarvan, insluitende enige apparaat daarin of daarop, wat deur die munisipaliteit besit of beheer word en waartoe die publiek toegang het ongeag of toegangsgeld gehef word al dan nie;

“permit” ’n permit wat deur die munisipale bestuurder uitgereik is vir die hou van ’n geleentheid;

“plek” enige openbare plek, geslote of semi-geslote tydelike struktuur of permanente struktuur waartoe die publiek toegang het—

- (a) waarbinne ’n tydelike of permanente struktuur opgerig mag word, vir die aanbied van ’n geleentheid; en
- (b) wat mag bestaan uit—
 - (i) sitplekke vir toeskouers, bywoners of ’n gehoor; of
 - (ii) ’n speelgrond of ’n permanente of tydelike podium of ander area binne ’n plek, gereserveer vir doeleindes om ’n geleentheid aan te bied;

“plek eienaar” enige persoon of regspersoon wat, direk of indirek, ’n plek wat gebruik word vir geleenthede besit, verhuur, huur, bekom of die bevoegdheid uitoefen van ’n eienaar of okkupeerder;

“Raad” die raad van Saldanha-baai munisipaliteit; en

“venue owner” means any person who, directly or indirectly, owns, leases, rents, acquires, or exercises the powers of an owner or occupier of a venue.

2. Application of this by-law

- (1) This by-law applies to all events held within the area of jurisdiction of the municipality.
- (2) In the event of a conflict between this by-law and any other by-law of the municipality, this by-law prevails regarding the management and holding of events.

CHAPTER 2: PERMIT APPLICATION PROCESS, REQUIREMENTS AND ENFORCEMENT

3. Permit

Subject to section 11, no person may hold an event unless a permit has been issued upon application made in terms of section 4.

4. Application for permit to hold event

- (1) A person who wants to hold or organise an event must apply in writing to the municipal manager for a permit—
 - (a) at least 30 days before the event is to take place; or
 - (b) in cases where municipal services are required, roads or venues are to be closed or any other measures are required to be taken by the municipality, within such period as may be determined by the municipal manager.
- (2) The application must be accompanied by the applicable fees and a deposit, as may be required, and must include the following information:
 - (a) the name of the event organiser;
 - (b) the proposed venue for the event; and
 - (c) the proposed days and hours of operation for the event;
 - (d) a copy of a contract with a sub-contractor where such sub-contractor will be involved at the event;
 - (e) the services to be rendered by the municipality if applicable.
 - (f) a copy of the contract with the venue owner, unless the applicant is the venue owner;
 - (g) the maximum number of attendees, including staff, to be allowed at the event;
 - (h) the proposed security plans for the event, including the number of security personnel and their qualifications;
 - (i) the proposed medical and safety plans for the event, including the number of medical personnel and their qualifications;
 - (j) the proposed noise control plans for the event, including volume levels of music, power of the music system and power insulation inside the building where applicable;
 - (k) the proposed parking and traffic plans for the event;
 - (l) arrangements with the health department of the West Coast District Municipality with regard to food safety control at the event;
 - (m) evidence, to the satisfaction of the municipal manager, that appropriate public liability insurance cover is in place for the event;

“SANS” beteken die Suid-Afrikaanse Nasionale Standaard bedoel in artikel 2 van die Wet op Standaarde, 1993 (Wet No. 29 van 1993), en SANS gevolg deur enige nommer beteken ’n verwysing na ’n SANS praktykkode, spesifikasie of standaard van die ooreenstemmende nommer.

2. Toepassing van die verordening

- (1) Hierdie verordening is van toepassing op enige geleentheid wat binne die jurisdiksiegebied van die munisipaliteit gehou word.
- (2) In geval van ’n konflik tussen hierdie verordening en enige ander verordening van die munisipaliteit, sal hierdie verordening voorrang geniet met betrekking tot die bestuur en hou van geleentede.

HOOFSTUK 2: PROSES VIR AANSOEK OM PERMIT, VEREISTES EN AFDWINGING

3. Permit

Onderworpe aan artikel 11, mag geen persoon ’n geleentheid aanbied tensy ’n permit vir die geleentheid op aansoek ingevolge artikel 4 uitgereik is nie.

4. Aansoek om permit om geleentheid te hou

- (1) ’n Persoon wat ’n geleentheid wil hou of reël moet by die munisipale bestuurder aansoek doen vir ’n permit—
 - (a) ten minste dertig dae voordat die geleentheid plaasvind; of
 - (b) in gevalle waar munisipale dienste vereis word, paaie of plekke gesluit moet word of enige ander maatreëls deur die munisipaliteit getref moet word, binne ’n tydsraamwerk bepaal deur die munisipale bestuurder.
- (2) Die aansoek moet vergesel wees van die toepaslike gelde, ’n deposito indien vereis, en die volgende inligting moet ingesluit wees—
 - (a) die naam van die geleentheidorganiseerder;
 - (b) die voorgestelde plek vir die geleentheid;
 - (c) die voorgestelde dae en ure vir die duur van die geleentheid;
 - (d) indien ’n subkontraakteur by die geleentheid betrokke sal wees, ’n afskrif van die kontrak met die subkontraakteur;
 - (e) die dienste wat deur die munisipaliteit voorsien moet word waar van toepassing;
 - (f) ’n afskrif van die kontrak met die plek eienaar indien die aansoeker nie die eienaar is nie;
 - (g) die maksimum aantal persone, insluitende personeel, wat tot die geleentheid toegelaat word;
 - (h) die voorgestelde sekuriteitsplanne vir die geleentheid insluitende die aantal personeel en hul kwalifikasies;
 - (i) die voorgestelde mediese en veiligheidsplanne vir die geleentheid insluitende die aantal personeel en hul kwalifikasies;
 - (j) die voorgestelde geraasbeheer planne, insluitende volume vlakke van musiek, krag van musiek stelsels and krag isolering binne geboue waar van toepassing;
 - (k) die voorgestelde parkeer- en verkeersplanne vir die geleentheid;
 - (l) reëlins met die Weskus Distriksmunisipaliteit met betrekking tot voedselbeheer by die geleentheid;
 - (m) bewys, tot bevrediging van die munisipale bestuurder, van toepaslike vrywaringsdekking.

- (n) waste management plans; and
 - (o) any other information as may be requested by the municipal manager.
- (4) The municipal manager must approve or refuse an application within a reasonable time.
 - (5) If the municipal manager refuses an application, he or she must provide written reasons for the refusal to the applicant.
 - (6) The issuing of a permit does not exclude any person of the obligation to comply with any other law.

5. Criteria and conditions

- (1) The municipal manager must consider an application for a permit in accordance with the following criteria, where applicable:
 - (a) the type and size of the event;
 - (b) the impact of the event on municipal services, including services relating to noise control, traffic, parking, local amenities, public places, health and the environment.
 - (c) whether the proposed use of the land complies with the applicable zoning scheme and any conditions there under; and
 - (d) any other criteria that the municipal manager determines.
- (2) The municipal manager may impose reasonable conditions in respect of the permit to protect the health and safety of the public, which conditions may include, but are not limited to—
 - (a) location and hours during which the event may be held;
 - (b) sanitation and availability of potable water;
 - (c) security and crowd management;
 - (d) parking and traffic;
 - (e) emergency and medical services;
 - (f) cleaning of the premises and the surrounding area, and waste disposal;
 - (g) insurance;
 - (h) lighting;
 - (i) fire services and safety;
 - (j) temporary construction, barricades and fencing;
 - (k) removal of advertising and promotional material;
 - (l) noise levels; and
 - (m) food safety control.

6. Requirements and conditions

- (1) An event organiser may not advertise an event before the municipal manager approves the application and issues a permit for the event.
- (2) The municipality is not liable for any—
 - (a) damage to or loss of any property of the event organiser; or
 - (b) costs incurred by an event organiser or any third party,

- (n) vaste afval bestuursplanne
 - (o) enige ander inligting wat deur die munisipale bestuurder vereis mag word.
- (4) Die munisipale bestuurder moet 'n aansoek vir 'n permit om 'n geleentheid te hou binne 'n redelike tyd goedkeur of afkeur.
 - (5) Waar die munisipale bestuurder 'n aansoek weier, moet volledige skriftelike redes vir sodanige besluit aan die aansoeker voorsien word.
 - (6) Die uitreiking van 'n permit stel nie enige persoon vry van die verpligting om aan enige ander verordening, wet of regulasie te voldoen nie.

5. Kriteria en voorwaardes

- (1) Die munisipale bestuurder moet 'n aansoek vir 'n permit om 'n geleentheid te hou ooreenkomstig die volgende kriteria oorweeg, waar dit van toepassing is:
 - (a) die aard en omvang van 'n geleentheid;
 - (b) die impak van die geleentheid op munisipale dienste, insluitend dienste met betrekking tot geraasbeheer, verkeer, parkering, plaaslike geriewe, openbare plekke, gesondheid en die omgewing;
 - (c) of die voorgestelde gebruik voldoen aan die toepaslike soneringskema en enige voorwaardes wat daarop van toepassing mag wees;
 - (d) enige ander kriteria wat die munisipale bestuurder mag bepaal.
- (2) Die munisipale bestuurder mag redelike voorwaardes aan die permit koppel om die gesondheid, veiligheid en welsyn van die publiek te beskerm en sluit in, maar is nie daartoe beperk nie—
 - (a) ligging en ure waartydens die geleentheid gehou mag word;
 - (b) sanitasie en die beskikbaarheid van drinkbare water;
 - (c) sekuriteit en skarebestuur;
 - (d) parkering en verkeersaangeleenthede;
 - (e) nood- en mediese dienste;
 - (f) skoonmaak van die perseel en omliggende gebied en wegdoening met afval;
 - (g) versekering;
 - (h) beligting;
 - (i) brandweerdienste en veiligheid;
 - (j) tydelike konstruksie, versperrings en omheining;
 - (k) verwydering van advertensie en promosie materiale;
 - (l) geraasvlakke; en
 - (m) voedselveiligheidsbeheer;

6. Vereistes en voorwaardes

- (1) 'n Geleentheidorganiseerder mag nie 'n geleentheid adverteer voordat die munisipale bestuurder 'n aansoek goedgekeur het nie
- (2) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir—
 - (a) skade aan of verlies van enige eiendom van die geleentheidorganiseerder; of
 - (b) koste aangegaan deur die geleentheidorganiseerder of

arising from any planning for an event, the submission of an application for a permit or the issuing, refusal, revocation or suspension of a permit.

- (3) The event organiser must ensure that the permit is available at the venue for inspection during the event.

7. Holding of event

An event organiser whose application has been approved in terms section 4 is responsible for the event and must ensure—

- (a) that the event is held in compliance with this by-law, the conditions imposed by the municipal manager and any other law that is applicable;
- (b) that the event complies with the requirements of SANS 10366:2006 in so far it relates to safety and health at the event.
- (c) that the conduct of persons attending the event and the activities undertaken or carried out at the event do not unreasonably impact on affected communities during the event; and
- (d) compliance with any compliance notice or other notice issued by the municipal manager or an authorised official in terms of section 8 or 10.

8. Compliance notices

- (1) If the municipal manager or an authorised official on reasonable grounds believes that an event organiser has contravened a provision of this by-law or of any other applicable law, or a condition of the permit concerned, or that circumstances have arisen that have the potential of leading to a contravention of any such provision or condition, the municipal manager or the authorised official may issue a compliance notice to the event organiser.
- (2) A notice in terms of subsection (1) must be served on the event organiser and must state—
 - (a) the provision of this by-law or any other law, or the condition of the permit, that has been contravened or would have been contravened if the circumstances that have arisen were allowed to continue;
 - (b) the measures that must be taken to rectify the contravention;
 - (c) the time period for compliance with the notice; and
 - (d) the event organiser's right to make representations with regard to the alleged non-compliance;
- (3) If a person on whom a notice was served in terms of subsection (1) fails to comply with the notice, the municipal manager or an authorised official may take any steps necessary to rectify the contravention or the circumstances that have arisen, at the cost of the event organiser.

9. Inspections and right of access

- (1) The municipal manager or an authorised official may, before, during or after the holding of an event, conduct inspections of the venue to determine compliance with this by-law.
- (2) The municipal manager or an authorised official has a right of access to any venue where an event is held, is to be held or has been held for the purposes of—
 - (a) ascertaining whether any provision of this by-law has been contravened;
 - (b) enforcing compliance with this by-law; or

enige derde party ten opsigte van beplanning van die geleentheid, die indiening van 'n aansoek, die weiering, intrekking of opskorting van 'n permit nie.

- (3) Die geleentheidorganiseerder moet verseker dat die permit by die plek waar die geleentheid gehou word beskikbaar is vir inspeksie.

7. Aanbied van 'n geleentheid

'n Geleentheidorganiseerder wie se aansoek ingevolge artikel 4 goedgekeur is, is verantwoordelik vir die geleentheid en moet verseker—

- (a) dat die geleentheid voldoen aan die bepalings van hierdie verordening, die voorwaardes opgelê deur die munisipale bestuurder en dat geen ander wet oortree word nie;
- (b) dat die geleentheid voldoen aan die vereistes van SANS 10366: 2006 vir sover dit betrekking het op die vereistes ten opsigte van gesondheid en veiligheid by geleenthede;
- (c) dat die gedrag van persone wat 'n geleentheid bywoon en die aktiwiteite onderneem of uitgevoer tydens die geleentheid nie negatief impakkeer op geaffekteerde gemeenskappe tydens sodanige geleentheid nie; en
- (d) dat aan enige kennisgewing van voldoening uitgereik deur die munisipale bestuurder of 'n gemagtigde beampte ingevolge artikel 8 of 'n kennisgewing ingevolge artikel 10, voldoen word.

8. Kennisgewing van voldoening

- (1) Wanneer die munisipale bestuurder of 'n gemagtigde beampte vind dat 'n bepaling van hierdie verordening deur 'n geleentheidorganiseerder oortree is of dat 'n toestand ontstaan het wat die potensiaal het om te lei tot 'n oortreding van hierdie verordening of enige ander wet, mag hy of sy of die gemagtigde beampte 'n kennisgewing van voldoening aan die geleentheidorganiseerder uitgereik.
- (2) 'n Kennisgewing uitgereik ingevolge subartikel (1) moet vermeld—
 - (a) die bepaling van hierdie verordening, die bepaling van enige ander wetgewing, of die voorwaarde van die permit wat oortree is of oortree sal word indien die toestand toegelaat word om voort te duur;
 - (b) die maatreëls wat geneem moet word om die toestand reg te stel;
 - (c) die tydsduur vir voldoening aan die kennisgewing; en
 - (d) die geleentheidsorganiseerder se reg om verhoë te rig ten opsigte van beweerde nie-nakoming;
- (3) Indien 'n persoon op wie 'n kennisgewing beteken is ingevolge subartikel (1) nalaat om aan die vereistes van die kennisgewing te voldoen, mag die munisipale bestuurder of 'n gemagtigde beampte sodanige stappe neem as wat nodige geag word om die toestand op die koste van die geleentheidorganiseerder reg te stel.

9. Inspeksies en reg van toegang

- (1) Die munisipale bestuurder of 'n gemagtigde beampte mag die plek waar die geleentheid gehou word na die indiening van 'n aansoek of gedurende of na die hou van 'n geleentheid inspekteer ten einde te bepaal of daar aan die bepalings van hierdie verordening voldoen word.
- (2) Die munisipale bestuurder of 'n gemagtigde beampte het 'n reg van toegang tot of oor enige plek waar die geleentheid aangebied word ten einde—
 - (a) te bepaal of die bepalings van hierdie verordening oortree word of was; en

(c) considering an application and determining conditions to a permit.

- (3) The municipal manager or an authorised official may, by written notice served on any venue owner require him/her to provide, at any reasonable date and time, access to such property access to such property for a purpose referred to in subsection (2).

10. Suspension and revocation of permit

- (1) The municipal manager may, if he or she on reasonable grounds believes that an event organiser has failed to comply with a compliance notice issued in terms section 8, by notice in writing to the event organiser—

- (a) suspend the permit until the event organiser has complied with the compliance notice; or
(b) revoke the permit and take any necessary steps relating to the revocation, and recover the costs of doing so from the event organiser.

- (2) The municipal manager may, if action has been taken in terms subsection (1), withhold the deposit paid by the event organiser as security for the payment of the costs.

11. Exclusions

- (1) The permit requirement contained in this chapter does not apply to the following:

- (a) funerals;
(b) events held at a purpose-built venue or the grounds of any school, or at any playground, place of worship, hotel, conference centre, stadium, athletic field, arena, auditorium or similar permanent place of assembly, when used for events normally held in such venue; and
(c) events regulated by the Safety at Sports and Recreational Events Act, 2010 (Act 2 of 2010) or the Regulation of Gatherings Act, 1993 (Act 205 of 1993);

- (2) Subsection (1)(b) does not apply to events or parts of events which—

- (a) are held outside the venue concerned; or
(b) by their nature, size or impact fall outside the normal use parameters for the venue.

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS

12. Agreements and partnerships

The municipality may, subject to any other law, enter into an agreement or partnership with an event organiser for the holding and management of an event.

13. Delegations

- (1) The municipal manager may delegate to any employee of the municipality a power conferred on or a duty imposed on him or her by this by-law.
(2) The municipal manager may appoint any employee of the municipality as an authorised official to enforce this by-law.
(3) The municipal manager may issue an authorised official with an appointment card.

(b) voldoening aan die bepalings van hierdie verordening af te dwing; of

(c) 'n aansoek om 'n permit te oorweeg of om voorwaardes vir 'n permit te bepaal.

- (3) Die munisipale bestuurder of 'n gemagtigde beampte mag 'n skriftelike kennisgewing op die plek eienaar beteken waarin vereis word om op enige redelike datum en tyd toegang tot sodanige plek aan 'n persoon en vir 'n doel waarna in subartikel (2) verwys word, te verleen.

10. Opskorting en intrekking van permit

- (1) Die munisipale bestuurder mag, waar die geleentheid-organiseerder in gebreke is om aan 'n kennisgewing van voldoening uitgereik ingevolge artikel 8 te voldoen, met skriftelike kennis aan die geleentheidorganiseerder—

- (a) die permit onmiddellik opskort totdat die geleentheid-organiseerder aan die kennisgewing voldoen het;
(b) die permit kanselleer en sodanige stappe neem as wat nodig geag word, en die koste in verband daarmee van die geleentheidorganiseerder verhaal.

- (2) Die munisipale bestuurder mag, waar stappe ingevolge subartikel (1) geneem is, die deposito wat deur die geleentheidorganiseerder vir 'n geleentheid betaal is terughou as sekuriteit vir die betaling van sodanige koste.

11. Uitsluitings

- (1) Die permitvereiste wat in hierdie hoofstuk vervat is, is nie op die volgende van toepassing nie:

- (a) begrafnisse;
(b) geleenthede gehou by 'n doelmatig-geboude plek of die gronde van enige skool, speelgrond, plek van aanbidding, hotel, konferensiesentrum, stadion, atletiek veld, arena, ouditorium of soortgelyke plek van samekoms wanneer dit gebruik word vir geleenthede wat normaalweg in sodanige plekke gehou word;
(c) geleenthede wat deur die Wet op Veiligheid by Sport en Ontspanningsgeleenthede, 2010 (Wet 2 van 2010) en die Wet op die Regulering van Samekomste, 1993 (Wet 205 van 1993) gereguleer word.

- (2) Die bepalings van subartikel (1)(b) geld nie ten opsigte van geleenthede wat—

- (a) buite die betrokke plek gehou word nie; of
(b) deur die aard of grootte daarvan buite die normale bestek van die plek val.

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS

12. Ooreenkomste en vennootskappe

Die munisipaliteit mag, onderhewig aan die bepalings van enige wet, sodanige ooreenkomste en vennootskappe met geleentheid-organiseerders aangaan wat nodig is vir die aanbidding en bestuur van geleenthede.

13. Delegasies en aanstelling van gemagtigde beamptes

- (1) Die munisipale bestuurder mag bevoegdheid of pligte deur hierdie verordening aan hom verleen aan beamptes van die munisipaliteit delegeer.
(2) Die munisipale bestuurder mag beamptes in diens van die munisipaliteit as gemagtigde beamptes aanstel om die bepalings van hierdie verordening af te dwing.
(3) Die munisipale bestuurder mag 'n gemagtigde beampte van 'n aanstellingsertifikaat voorsien.

14. Offences and Penalties

A person who fails to comply with—

- (a) section 3;
- (b) section 4(1);
- (c) section 6(1);
- (d) a condition to a permit; or
- (e) a notice issued in terms of section 8 or 10, commits an offence and is on conviction liable to—
 - (i) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment; and
 - (ii) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
 - (iii) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

15. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

16. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

17. Short title and commencement

This by-law shall be known as the By-law on the Holding of Events and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

P.N. 392/2012

24 Desember 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY**FENCES AND WALLS BY-LAW**

In terms of and under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENT

- 1. Interpretation
- 2. Principles and objectives
- 3. Application
- 4. Fences
- 5. Offences and penalties
- 6. Notice of compliance and representations
- 7. Costs
- 8. Demolition order
- 9. Authentication and service of notices and other documents
- 10. Appeal
- 11. Implementation and enforcement
- 12. Saving and transitional provision
- 13. Exemptions

14. Oortredings en strawwe

'n Persoon wat in gebreke is om te voldoen aan—

- (a) artikel 3;
- (b) artikel 4(1)
- (c) artikel 6(1);
- (d) die voorwaarde van 'n permit; of
- (e) 'n kennisgewing uitgereik ingevolge artikel 8 of 10, begaan 'n misdryf en kan by skuldigbevinding
 - (i) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
 - (ii) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
 - (iii) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

15. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit van die munisipaliteit ingevolge gedelegerde magte, mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van bekendmaking van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.

16. Herroeping

Die bepalings van enige verordening wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enige van die afgeskafte munisipaliteite wat nou by die munisipaliteit geïnkorporeer is gepromulgeer is word hiermee herroep vir sover hulle betrekking het op aangeleenthede waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

17. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie verordening word is die Verordening insake Geleentheid en tree in werking by publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

P.K. 392/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT**VERORDENING INSAKE HEININGS EN MURE**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal die Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE

- 1. Woordomskrywing
- 2. Beginsels en doelstellings
- 3. Toepassing
- 4. Heinings
- 5. Strafbepalings
- 6. Kennisgewing van nakoming en vertoë
- 7. Koste
- 8. Slopingsbevel
- 9. Waarmerking en betekening van kennisgewings en ander dokumente
- 10. Appèl
- 11. Implementering en afdwinging
- 12. Oorgangsbepaling

14. Liaison forums in community
15. Conflict with other legislation
16. Revocation of by-laws
17. Short title and commencement

Schedule

1. Interpretation

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**alter**” includes to cause, allow or permit to be altered;

“**agent**”, in relation to the owner of a property, means a person appointed by the owner of the property—

- (a) to receive rental or other payments in respect of the property on behalf of the owner; or
- (b) to make payments in respect of the property on behalf of the owner;

“**boundary**” means the real or notional line marking the limits of premises;

“**erect**” includes to cause, allow or permit to be erected;

“**fence**” means—

- (a) any fence, together with any gate or any contrivance forming part or serving the purpose of such a gate, erected as a boundary between any erven, lots or stands within the municipal area;
- (b) a fence which is not erected on a boundary, such as a garden fence or a free-standing wall on an erf, lot or stand; or
- (c) a retaining wall erected on the boundary between two or more properties.

“**ground level**” means the natural level of the ground, except where such level has been disturbed, in which case the street level is to be regarded as the ground level;

“**municipality**” means the Municipality of Saldaha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**public land**” means land the ownership of which is vested in an organ of state;

“**repair**” has the meaning assigned to it in the Fencing Act, 1963 (Act 31 of 1963);

“**rural settlement**” means any area outside the urban edge of a township which is utilised for residential purposes and includes, but is not limited to agri villages, Transnet property, Safcol settlements, mining settlements and townships to which the Rural Areas Act, 1987 (Act 9 of 1987) applied;

2. Principles and objectives

The Municipality, aware of its duty to provide a safe and healthy environment, in this by-law regulate fencing with the aim of safeguarding its residents and visitors to the area.

13. Vrystellings
14. Skakelforums in gemeenskap
15. Teenstrydigheid met ander wetgewing
16. Herroeping van verordeninge
17. Kort titel en inwerkingtreding

Skedule

1. Woordoms krywing

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**agent**”, ten opsigte van die eienaar van ’n eiendom, beteken ’n persoon wat deur die eienaar van die eiendom aangestel is—

- (a) om huurgeld of ander betalings ten opsigte van die eiendom namens die eienaar te ontvang; of
- (b) om namens die eienaar betalings ten opsigte van die eiendom te doen;

“**grens**” beteken die werklike of denkbeeldige lyn wat die uiteindes van persele aandui;

“**grondvlak**” beteken die natuurlike vlak van die grond, behalwe waar sodanige vlak versteur is, in welke geval die straatvlak as die grondvlak beskou moet word;

“**heining**” beteken:

- (a) enige heining, asook enige hek of enige struktuur wat deel uitmaak of die doel van sodanige hek dien, wat opgerig word as ’n grens tussen enige erwe, persele of stukke grond binne die munisipale gebied;
- (b) ’n heining wat nie op ’n grens opgerig word nie, soos ’n tuinheining of ’n losstaande muur op ’n erf, stuk grond of perseel; of
- (c) ’n stutmuur wat op die grens tussen twee eiendomme opgerig is.

“**herstel**” dra die betekenis wat ingevolge die Wet op Heininge, 1963 (Wet 31 van 1963) daarin toegeskryf word.

“**landelike nedersettings**” beteken gebiede buite die stedelike soom van dorpsgebiede wat vir bewoning aangewend word en wat insluit, maar nie beperk is nie tot agri-dorpe, Transnet eiendom, Safcol dorpe, mynboudorpe en dorpsgebiede waarop die Wet op Landelike Gebiede, 1987 (Wet 9 van 1987) van toepassing was;

“**munisipaliteit**” beteken die Saldanhaabaai Munisipaliteit wat ingevolge Artikel 12 van die Wet op Munisipale Strukture, 117 van 1998, daargestel is en sluit alle politieke strukture, politieke ampsdraers, raadslede, behoorlik gemagtigde agente of alle werknemers in wat ingevolge hierdie verordening optree uit hoofde van ’n bevoegdheid wat by die munisipaliteit berus en aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“**openbare grond**” beteken grond waarvan die eienaarskap by ’n regeringsinstansie berus;

“**oprig**” sluit in om te veroorsaak, toe te laat of toe te stem dat iets opgerig word;

“**wysig**” beteken om te veroorsaak, toe te laat of toe te stem dat iets gewysig word;

2. Beginsels en doelstellings

Die munisipaliteit is bewus van sy plig om ’n veilige en gesonde omgewing te voorsien en reguleer gevolglik in hierdie verordening omheining met die doel om inwoners en besoekers aan die gebied te beveilig.

3. Application

Subject to the provisions of the Fencing Act, 1963 (Act 31 of 1963), as well as the applicable Zoning Scheme Regulations of the Municipality, the provisions of this by-law relating to an electrical fence, barbed wire and razor wire do not apply to land zoned for agricultural purposes, except where such electrical fence, barbed wire or razor wire is erected on the boundary between the agricultural land and public land or residential premises forming part of any township or a rural settlement.

4. Fences

- (1) No person may, without the consent of the municipality, and subject to any conditions imposed by the municipality, on a boundary of premises—
 - (a) erect a fence which is more than 2 metres in height from ground level;
 - (b) alter or make an addition to an existing fence which is more than 2 metres in height from ground level;
 - (c) erect or may have on a boundary, an electrified fence, electrified railing or other electrified barrier, unless it—
 - (i) is erected on top of a wall which may not be less than 1,8 metres high and built of brick, cement, concrete or similar material; and
 - (ii) it complies with the Electrical Machinery Regulations, as published in Government Notice R1593, dated 12 August, 1988; and
 - (d) erect a barbed-wire fence, railing, or other barrier with spikes or other sharp or pointed protrusions unless it is erected on top of a wall of not less than 2 metres in height.
- (2) A person who wishes to obtain the consent of the municipality must submit an application form similar to the form contained in the Schedule A, and the municipality may refuse or grant consent.
- (3) Should the municipality refuse permission, it must supply the applicant in writing with the reasons for the refusal.
- (4) Should the municipality grant consent, it may impose conditions, requirements or specifications according to each individual case, subject to the provisions of SANS Code No. 1372 relating to Prefabricated Concrete Components for Fences, and the consent must be entered in Item C of the form referred to in subsection (2), and a person who has obtained consent, must at the request of an authorised official, immediately produce the form.
- (5) A person who has obtained consent in terms of subsection (4) must ensure that the fence is maintained in a good condition.
- (6) No person may—
 - (a) without the prior written consent of the municipality demolish, interfere with or damage a fence for which consent has been granted in terms of subsection (4);
 - (b) having opened a gate in a fence, leave such gate open or unfastened;
 - (c) climb over or crawl through a fence without the permission of the owner or occupier of the land;
 - (d) erect a fence covered with—
 - (i) canvas, reeds, grass or any combustible material, except poles or split poles, or approved wood, within 4,5 metres of any street; or
 - (ii) sheet iron, corrugated galvanised iron or any other sheeting along or within 4,5 metres of any street;

3. Toepassing

Onderworpe aan die bepalings van die Wet op Heinings, 1963 (Wet 31 van 1963) asook die toepaslike Soneringskemaregulasies van die munisipaliteit, is die bepalings van hierdie verordening ten aansien van elektriese heinings, doringdraad en skeermeslemdraad nie van toepassing op grond wat vir landboudoeleindes gesoneer is nie, behalwe indien sodanige elektriese heining, doringdraad- of skeermeslemdraad op die grens tussen die landbougrond en openbare grond of residensiële persele wat deel uitmaak enige dorpsgebied of landelike nedersettings, opgerig is.

4. Heinings

- (1) Niemand mag op die grens van 'n perseel sonder die toestemming van die munisipaliteit—
 - (a) 'n heining oprig wat hoër is as 2 meter in hoogte bo die grondvlak nie;
 - (b) 'n bestaande heining wat hoër as 2 meter vanaf die grondvlak wysig of daaraan aanbou nie;
 - (c) 'n heining, geëlektrifiseerde heining, geëlektrifiseerde reling of ander geëlektrifiseerde versperring oprig of op 'n grens hê nie, tensy—
 - (i) dit opgerig is bo-op 'n muur wat nie minder as 1,8 m hoog is en van baksteen, sement, beton of soortgelyke materiaal gebou is nie; en
 - (ii) dit voldoen aan die Regulasies insake Elektriese Masjinerie, soos gepubliseer in Goewerments-kennisgewing R1593, gedateer 12 Augustus 1988; en
 - (d) 'n doringdraadheining, reling, of ander versperring met lang spykers of ander sterk of gepunte uitsteekstels oprig nie, tensy dit opgerig word op 'n muur van nie minder as 2 meter in hoogte nie.
- (2) Enigiemand wat die toestemming van die munisipaliteit wil verkry, moet 'n aansoekvorm aan die munisipaliteit voorlê soortgelyk aan 'n aansoekvorm vervat in Bylae A, en die munisipaliteit kan toestemming verleen of weier.
- (3) Indien die munisipaliteit toestemming weier, moet dit die aansoeker skriftelik voorsien van die redes vir die weiering.
- (4) Indien die munisipaliteit toestemming verleen, mag die munisipaliteit voorwaardes, vereistes of spesifikasies na gelang van elke afsonderlike geval voorskryf, en onderworpe aan die bepalings van SANS Kode Nr. 1372 insake Voorafvervaardigde Betonkomponente vir Heinings, en die toestemming moet aangeteken word op Item C van die vorm gemeld in subartikel (2), en 'n persoon wat toestemming verkry het, moet op versoek van 'n gemagtigde beampte onmiddellik die vorm toon.
- (5) 'n Persoon wat toestemming ingevolge subartikel (4) verkry het, moet verseker dat die heining in 'n goeie toestand onderhou word.
- (6) Niemand mag—
 - (a) sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit 'n heining waarvoor toestemming ingevolge subartikel (4) verleen is, afbreek, dit verander of beskadig nie;
 - (b) nadat 'n hek in 'n heining oopgemaak is, sodanige hek ooplaat of onvasgemaak laat nie;
 - (c) sonder die toestemming van die eienaar of okkupeerder van die grond oor 'n heining klim of daardeur kruip nie;
 - (d) 'n heining oprig wat bedek is met—
 - (i) seil, riet, gras of ander vlbare materiaal, afgesien van pale of splitpale of goedgekeurde

- (e) allow a fence to fall into disrepair; and
 - (f) affix to or allow to be affixed to a fence any posters, placards or similar notices, or draw or apply anything on a fence unless it is done so in terms of the Advertising and Signage By-law .
- (7) The municipality may, whenever it appears that, in the interests of safety—
- (a) a fence needs to be erected or repaired, instruct the owner or occupier on whose premises such fence needs to be erected or repaired, to undertake such steps as stipulated in the instruction; or
 - (b) the height of a wall, hedge or fence at a street corner needs to be reduced, by order in writing instruct the owner or occupier property to reduce the height of such wall, hedge or fence to a height specified in such order.
- (8) A person commits an offence if he or she contravenes a provision of subsections (1) and (6) or fails to produce a form at the request of an authorised official as contemplated in subsection (4).
- (9) Should a person fail to comply with a provision of subsection (1), with a condition, requirement or specification contemplated in subsection (4), or subsection (5) or an instruction issued in terms of subsection (7), the municipality may serve a notice of compliance or a demolition order on the person.

5. Offences and Penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this by-law commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

6. Notice of compliance and representations

- (1) Where a person contravenes a provision of this by-law, the municipality may in writing issue a compliance notice and serve it on the person concerned to take remedial measures.
- (2) The notice of compliance must state—
- (a) the name and residential or postal address of the affected person;
 - (b) the requirement which has not been complied with;
 - (c) detailed measures required to remedy the situation;
 - (d) that the person must within a specified period take the measures to comply with the notice and to complete the measures before a specified date; and

hout, wat nie binne 4,5 meter van enige straat opgerig mag word nie; of

- (ii) ysterplaat, geroeste gegalvaniseerde yster of enige ander metaalplaat langs of binne 4,5 meter van enige straat nie;
- (e) toelaat dat enige heining in 'n swak toestand verval nie; en
- (f) enige plakkate of soortgelyke kennisgewings op 'n heining oprig of toelaat dat dit daarop opgerig word of enigets op 'n heining teken of aanwend behalwe indien dit ingevolge die Verordening insake Reklame- en Advertensietekens gedoen is nie.
- (7) Die munisipaliteit mag, waar dit blyk dat, in die belang van veiligheid—
- (a) 'n heining opgerig of herstel moet word, die eienaar of okkupeerder op wie se perseel sodanige heining opgerig of herstel moet word, opdrag gee om sodanige stappe te doen soos voorgeskryf in die opdrag; of
 - (b) die hoogte van 'n muur, heining of laning op 'n straathoek verminder moet word, die eienaar of okkupeerder van die eiendom skriftelik gelas om die hoogte van sodanige muur, laning of heining te verminder tot 'n hoogte wat in sodanige bevel gespesifiseer word.
- (8) Iemand pleeg 'n misdryf indien hy of sy 'n bepaling van subartikels (1) en (6) oortree of versuim om 'n vorm op die versoek van 'n gemagtigde beampte, soos beoog in subartikel (4), te toon.
- (9) Indien iemand versuim om te voldoen aan 'n bepaling van subartikel (1) met 'n voorwaarde, vereiste of spesifikasie beoog in subartikel (4) of subartikel (5) of 'n instruksie wat ingevolge subartikel (7) uitgereik is, mag die munisipaliteit 'n kennisgewing van nakoming of 'n slopingsbevel aan die persoon beteken.

5. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigebevinding—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

6. Kennisgewing van nakoming en vertoë

- (1) Wanneer 'n persoon 'n bepaling van hierdie verordening oortree kan die munisipaliteit 'n kennisgewing van nakoming op die betrokke persoon dien om regstellende stappe te neem.
- (2) Die kennisgewing van nakoming moet die volgende verstrek—
- (a) die naam en woon- of posadres van die betrokke persoon;
 - (b) die vereiste waaraan nie voldoen is nie;
 - (c) uitvoerige maatreëls wat vereis word om die situasie reg te stel;
 - (d) dat die persoon die maatreëls binne 'n voorgeskryfde tydperk moet tref ten einde die kennisgewing na te kom en die maatreëls voor 'n gespesifiseerde datum voltooi; en

(e) the right to appeal as contained in section 10.

- (3) The municipality may take such measures as it deems necessary to remedy the situation, including obtaining a demolition order contemplated in section 8, and the cost thereof must be paid to the municipality in accordance with section 7.

7. Costs

- (1) Should a person fail to take the measures required of him or her by a notice of compliance, the municipality may, subject to subsection (3) recover, as a debt, all costs incurred as a result of it remedying the situation from that person and any or all of the following persons:

- (a) the owner of the land, building or premises; or
(b) the person or occupier in control of the land, building or premises or any person who has or had a right to use the land at the time when the situation came about.

- (2) The costs recovered must be reasonable and may include, without being limited to, costs relating to labour, water, equipment, administrative and overhead costs incurred by the municipality under section 6(3).

- (3) If more than one person is liable for costs incurred, the liability must be apportioned as agreed among the persons concerned according to the degree to which each was responsible for the emergency resulting from their respective failures to take the required measures.

8. Demolition order

- (1) A person on whom a demolition order has been served must demolish the fence and remove the materials.
(2) Should the municipality demolish a fence, it may dispose of the whole or any part of the materials from any fence by public auction or public tender.
(3) The municipality may deduct from the proceeds of any materials disposed of the costs of any pulling down, removal or demolition and the costs incurred of disposal and will thereafter pay any balance to the owner of the fence removed or demolished.

9. Authentication and service of notices and other documents

- (1) An order, notice or other document requiring authentication must be signed by the municipality.
(2) Any notice or other document that is served on a person in terms of this by-law, is regarded as having been served when it is served in accordance with section 115(1) of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000).
(3) Service of a copy shall be deemed to be service of the original.
(4) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

10. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

(e) die reg om appèl aan te teken, soos vervat in Artikel 10.

- (3) Die munisipaliteit mag sodanige maatreëls tref as wat hy nodig ag om die situasie reg te stel, met inbegrip van die verkryging van 'n slopingsbevel vir sloping van die heining, en die koste verbonde daaraan moet ooreenkomstig artikel 7 aan die munisipaliteit betaal word.

7. Koste

- (1) Indien 'n persoon versuim om die maatreëls te tref wat deur middel van 'n kennisgewing van nakoming van hom of haar vereis word, mag die munisipaliteit, onderhewig aan subartikel (3), alle koste wat aangegaan is vir die regstel van die situasie as skuld verhaal van die betrokke persoon en enigeen of al die volgende persone:

- (a) die eienaar van die grond, gebou of perseel; of
(b) die persoon of okkupeerder in beheer van die grond, gebou of perseel of enige persoon wat die reg het om die grond te gebruik of die reg daartoe gehad het op die tydstip toe die situasie ontstaan het.

- (2) Die koste wat verhaal word, moet redelik wees en kan die volgende insluit, maar is nie daartoe beperk nie: koste verbonde aan arbeid, water, toerusting, administratiewe en oorhoofse koste wat die munisipaliteit ingevolge artikel 6(3) aangegaan het.

- (3) Indien meer as een persoon aanspreeklik is vir die koste wat aangegaan is, moet die aanspreeklikheid onder die betrokke persone verdeel word, soos ooreengekom na gelang van die mate waarin elkeen vir die noodgeval verantwoordelik was uit hoofde van hul onderskeie versuim om die vereiste maatreëls te tref.

8. Slopingsbevel

- (1) 'n Persoon aan wie 'n slopingsbevel beteken is, moet die heining sloop en die materiaal verwyder.
(2) Indien die munisipaliteit 'n heining sloop, mag dit die materiaal verwyder en met al die materiaal of 'n deel daarvan wegdoen by wyse van openbare veiling of openbare tender.
(3) Die munisipaliteit mag die koste van enige afbreek, verwydering of sloping en die koste verbonde aan wegdoening aftrek van die opbrengs verkry uit enige wegdoening met materiaal en sal daarna die oorblywende bedrag betaal aan die eienaar van die heining wat verwyder of gesloop is.

9. Waarmerking en betekening van kennisgewings en ander dokumente

- (1) 'n Bevel, kennisgewing of ander dokument wat waarmerking vereis moet behoorlik deur die munisipaliteit onderteken wees.
(2) Enige kennisgewing of ander dokument wat op 'n persoon beteken word ingevolge hierdie verordening, word geag beteken te wees indien dit beteken is ooreenkomstig artikel 115(1) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels 2000 (Wet 32 van 2000).
(3) Betekening van 'n afskrif sal geag wees betekening van die oorspronklike.
(4) Enige regsproses is effektief en voldoende op die munisipaliteit beteken wanneer dit afgelewer word by die munisipale bestuurder of 'n persoon aanwesig in die munisipale bestuurder se kantoor.

10. Appèl

Iemand wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen die besluit appèl aanteken by wyse van skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit.

11. Implementation and enforcement

- (1) The municipality may appoint an official to administer the implementation and enforcement of this by-law.
- (2) A person commits an offence if he or she—
 - (a) hinders or interferes with an official in the execution of his or her official duties;
 - (b) falsely professes to be an official;
 - (c) furnishes false or misleading information when complying with a request of an official; or
 - (d) fails to comply with a request of an official.

12. Saving and transitional provision

An owner or occupier whose premises, at the date of commencement of this by-law, do not comply with the provisions of this by-law must, within a period of 6 months, ensure that his or her premises comply with the provisions of this by-law.

13. Exemptions

- (1) Any person may in writing apply to the municipality for exemption from any provision of this by-law.
- (2) The municipality may—
 - (a) grant an exemption in writing and set and determine the period for which such exemption is granted;
 - (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
 - (c) refuse to grant an exemption.
- (3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with the conditions imposed by the municipality, however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.
- (4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

14. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of obtaining community participation with regard to the matters dealt with in this by-law.
- (2) A liaison forum may consist of—
 - (a) a member of members of an interest group, or an affected person;
 - (b) a designated official or officials of the municipality; and
 - (c) a councillor.
- (3) (a) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption in terms of this by-law, request the input of a liaison forum.
- (b) A liaison forum or any person contemplated in subsection (2) may on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

15. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guide-

11. Implementering en afdwinging

- (1) Die munisipaliteit kan 'n beampte aanstel om beheer te neem van die implementering en afdwinging van hierdie verordening.
- (2) 'n Persoon pleeg 'n misdryf indien hy of sy—
 - (a) 'n beampte verhinder om sy of haar amptelike pligte uit te voer, of daarmee imeng;
 - (b) valslik beweer dat hy of sy 'n beampte is;
 - (c) valse of misleidende inligting verstrek wanneer hy of sy aan 'n versoek van 'n beampte voldoen; of
 - (d) versuim om aan 'n versoek van 'n beampte te voldoen.

12. Oorgangsbepaling

'n Eienaar of okkupeerder wie se perseel by die inwerkingtrekking van hierdie verordening nie aan die bepaling van die verordening voldoen nie, moet binne 6 maande verseker dat sy of haar perseel aan die bepaling van die verordening voldoen.

13. Vrystellings

- (1) Enigiemand mag skriftelik by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening.
- (2) Die munisipaliteit mag—
 - (a) skriftelik vrystelling verleen en die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen word, bepaal en vasstel;
 - (b) enige vrystelling of voorwaarde in 'n vrystelling wysig of kanselleer; of
 - (c) weier om vrystelling toe te staan.
- (3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om te voldoen aan die voorwaardes wat deur die munisipaliteit opgelê word nie; met dien verstande verder dat indien die aansoeker met die betrokke aktiwiteit begin voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is die vrystelling verval.
- (4) Indien daar nie aan 'n voorwaarde van 'n vrystelling voldoen is nie, verval die vrystelling onmiddellik.

14. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap stig vir die doel om gemeenskapsdeelname te verkry in die aangeleenthede wat in hierdie verordening behandel word.
- (2) 'n Skakelforum kan uit die volgende bestaan—
 - (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of 'n persoon wat geraak word;
 - (b) 'n aangewese beampte of beamptes van 'n munisipaliteit; en
 - (c) 'n raadslid.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag, wanneer 'n aansoek om toestemming, 'n permit of vrystelling ingevolge hierdie verordening oorweeg word, om die inset van 'n skakelforum vra.
- (b) 'n Skakelforum of enige persoon bedoel in subartikel (2) mag op sy of haar eie inisiatief 'n inset aan die munisipaliteit lewer vir laasgenoemde se oorweging.

15. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde,

lines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

16. Revocation of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law

17. Short title and commencement

This by-law shall be known the Fences and Walls By-law, and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

SCHEDULE A

(Section 4(2))

APPLICATION TO ERECT FENCE

A. OWNER OR OCCUPIER

Surname and first names of person

.....

I.D. Number

Address: Postal address:

.....

Residential address:

.....

Telephone number:

Business

Residential

B. PARTICULARS OF PREMISES AND FENCE

Erf Number

Address where the premises can be inspected

.....

NATURE OF FENCE TO BE ERECTED/ALTERED

.....

C. ISSUING LOCAL AUTHORITY

Consent is hereby granted in terms of section 4(4) of the Saldaha Bay Fences and Fencing By-laws that the above-mentioned fence may be erected on above-mentioned premises

beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne voorrang geniet.

16. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of by enigeen van die ontbinde munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

17. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Heinings en Mure en tree in werking op die datum van die publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

BYLAE A

(Artikel 4(2))

AANSOEK OM HEINING OP TE RIG

A. EIENAAR OF OKKUPEERDER

Van en voorname van persoon

.....

Identiteitsnommer:

Adres: Posadres:

.....

Woonadres:

.....

Telefoonnommer:

Werk

Huis

B. BESONDERHEDE VAN PERSEEL EN HEINING

Erfnommer

Adres waar die perseel geïnspekteer kan word

.....

AARD VAN HEINING WAT OPPERIG/GEWYSIG SAL WORD

.....

C. UITREIKENDE PLAASLIKE OWERHEID

Toestemming word hiermee ingevolge Artikel 4(4) van die Saldanhabaai Munisipaliteit se Verordeninge insake Heinings en Mure gegee dat bogemelde heining op bogemelde perseel opgerig mag word.

Conditions, requirements or specifications in terms of section 4(4):

.....

SIGNATURE OF INSPECTOR**DATE****Name of inspector:****Official designation:**

P.N. 393/2012

24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY**FIRE SAFETY BY-LAW**

Under the provisions of section 156(2) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS**CHAPTER 1: DEFINITIONS AND INTERPRETATION OF THIS BY-LAW**

1. Definitions

CHAPTER 2: PURPOSE AND APPLICATION OF BY-LAW

2. Purpose of by-law
3. Application of by-law

CHAPTER 3: ESTABLISHMENT OF A FIRE BRIGADE SERVICE

4. Establishment and maintenance of service
5. Objects of the Service
6. Reporting a fire hazard and other threatening danger
7. Administration and enforcement
8. Delegation
9. Chief fire officer
10. Instructions by members of service
11. Pretending to be member of service prohibited
12. Certificates to identify members of service
13. Wearing of uniform and insignia
14. Driving service vehicles
15. Duties and orders during emergency situations
16. Right of access to buildings and premises and issue of instructions
17. Interference with the Service
18. Furnishing of false information
19. Denial, suspension or revocation of an approval or a certificate
20. Records required, access to records and release of media statements
21. Failure to comply with provisions
22. Payment for services
23. Joint Fire Services Committee

CHAPTER 4: FIRE PROTECTION*Part A: Fire Protection for buildings and premises*

24. General provisions
25. Design and construction of buildings
26. Design and construction of dumping sites
27. Design and construction of other structures and sites
28. Requirements for sprinkler systems

Voorwaardes, vereistes of spesifikasies ingevolge Artikel 4(4):

.....

HANDTEKENING VAN INSPEKTEUR**DATUM****Naam van inspekteur:****Ampstittel:**

P.K. 393/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT**BRANDVEILIGHEID VERORDENING**

Kragtens die bepalings van artikel 156(2) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE**HOOFSTUK 1: DEFINISIES EN INTERPRETASIE VAN HIERDIE VERORDENING**

1. Definisies

HOOFSTUK 2: DOEL EN TOEPASSING VAN VERORDENING

2. Doel van verordening
3. Toepassing van verordening

HOOFSTUK 3: INSTELLING VAN 'N BRANDWEERDIENS

4. Instelling en onderhoud van diens
5. Oogmerke van die Diens
6. Aanmelding van 'n brandgevaar en ander dreigende gevaar
7. Administrasie en afdwinging
8. Delegering
9. Brandweerhoof
10. Instruksies deur lede van diens
11. Voorgee as lid van diens verbode
12. Sertifikate om lede van diens te identifiseer
13. Dra van uniform en kentekens
14. Bestuur van diensvoertuie
15. Pligte en bevele gedurende noodsituasies
16. Reg van toegang tot geboue en persele en uitreiking van instruksies
17. Inmenging met die Diens
18. Verskaffing van vals inligting
19. Weiering, opskorting of intrekking van 'n goedkeuring of 'n sertifikaat
20. Rekords benodig, toegang tot rekords en vrystelling van media verklarings
21. Versuim om aan bepalings te voldoen
22. Betaling vir dienste
23. Gesamentlike Brandweerdienste Komitee

HOOFSTUK 4: BRANDBESKERMING*Deel A: Brandbeskerming vir geboue en persele*

24. Algemene bepalings
25. Ontwerp en konstruksie van geboue
26. Ontwerp en konstruksie van stortingsterreine
27. Ontwerp en konstruksie van ander strukture en persele
28. Vereistes vir sprinkelblusstelsels

29. Requirements for extractor fan systems
30. Requirements for emergency exits
31. Requirement regarding fire doors and assemblies
32. Design, identification and access for fire-fighting and rescue purposes
33. Accessibility of fire-fighting equipment and fire installations
34. Barricading of vacant buildings
35. Fire protection for thatch roof structures

Part B: Fire fighting equipment

36. Installation and maintenance of fire-fighting equipment
37. Fire alarms and fire hydrants

Part C: Emergency evacuation plans

38. Chief Fire Officer may designate premises for emergency evacuation plans
39. Duties of owner or occupier of designated premises

Part D: Public gatherings

40. Prohibition of public gatherings in certain circumstances
41. Application for certificate of fitness
42. Requirements for certificate of fitness
43. Form and content of certificate of fitness
44. Duties of holder of certificate of fitness 45. Cancellation of certificate of fitness

Part E: Water supply for fire fighting purposes

46. Township development water supply requirements
47. Township development fire-extinguishing stream requirements
48. Township development fire hydrant requirements
49. Fire risk categories
50. Connections to water reticulation system

Part F: Prevention of fire hazards

51. Applicable legislation
52. Certain fires prohibited
53. Storage and accumulation of combustible material prohibited
54. Electrical fittings, equipment and appliances
55. Flame-emitting devices
56. Discard of flammable liquid or substance in sewers or drains
57. Flammable gas
58. Smoking restrictions and discarding of combustibles
59. Safety requirements for informal settlement areas

CHAPTER 5: REGULATION OF FIREWORKS

60. Designation of places and conditions
61. Discharge of fireworks
62. Dealing in fireworks
63. Seizure of fireworks

CHAPTER 6: CERTIFICATE OF REGISTRATION FOR USE, HANDLING AND STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

64. Use, handling and storage of flammable substances prohibited in certain circumstances
65. Application for certificate of registration for flammable substances
66. Issue of certificate of registration
67. Availability of certificate of registration at premises
68. Fire-fighting equipment
69. Amendment to certificate of registration
70. Cancellation of certificate of registration
71. Renewal of certificate of registration
72. No authorisation required for certain motor vehicle fuel tanks
73. Record of certificates of registration

CHAPTER 7: DECLARATION OF FIRE CONTROL ZONES

74. Fire Control Zones

29. Vereistes vir uittrekwaaierstelsels
30. Vereistes vir nooduitgange
31. Vereistes vir branddeure en toebehore
32. Ontwerp, identifisering en toegang vir brandbestryding en reddingsdoeleindes
33. Toeganklikheid vir brandbestrydingstoerusting en brandinstallasies
34. Versperring van leë geboue
35. Brandbeskerming vir strooidakstrukture

Deel B: Brandbestrydingstoerusting

36. Installering en onderhoud van brandbestrydingstoerusting
37. Brandalarms en brandkrane

Deel C: Noodontruimingsplanne

38. Brandweerhoof mag persele aanwys vir noodontruimingsplanne
39. Pligte van eienaar of okkupeerder van aangewysde persele

Deel D: Publieke byeenkomste

40. Verbod op publieke byeenkomste in sekere omstandighede
41. Aansoek vir sertifikaat van geskiktheid
42. Vereistes vir sertifikaat van geskiktheid
43. Vorm en inhoud van sertifikaat van geskiktheid
44. Pligte van houer van sertifikaat van geskiktheid
45. Kansellering van sertifikaat van geskiktheid

Deel E: Watervoorsiening vir brandbestrydingsdoeleindes

46. Dorpsontwikkeling watervoorsieningsvereistes
47. Dorpsontwikkeling brandblusser stroomvereistes
48. Dorpsontwikkeling brandkraan vereistes
49. Brand risiko kategorieë
50. Aansluitings tot waternetwerkstelsel

Deel F: Voorkoming van brandgevaar

51. Toepaslike wetgewing
52. Sekere vure verbode
53. Stoor en opberging van ontvlambare materiaal verbode
54. Elektriese toebehore, toerusting en toestelle
55. Oopvlamtoestelle
56. Wegdoen van vlambare vloeistof of stof in riole of dreine
57. Vlambare gas
58. Rookbeperkings en wegdoen van ontvlambares
59. Veiligheidsvereistes vir informele nedersettingsareas

HOOFSTUK 5: REGULERING VAN VUURWERKE

60. Aanwys van plekke en voorwaardes
61. Afvuur van vuurwerke
62. Handel in vuurwerke
63. Beslaglegging op vuurwerke

HOOFSTUK 6: SERTIFIKAAT VAN REGISTRASIE VIR GEBRUIK, HANTERING EN OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

64. Gebruik, hantering en opberging van vlambare stowwe verbode in sekere omstandighede
65. Aansoek om sertifikaat van registrasie vir vlambare stowwe
66. Uitreiking van sertifikaat van registrasie
67. Besikbaarheid van sertifikaat van registrasie by persele
68. Brandbestrydingstoerusting
69. Wysiging van sertifikaat van registrasie
70. Kansellering van sertifikaat van registrasie
71. Hernuwing van sertifikaat van registrasie
72. Geen magtiging benodig vir sekere motorvoertuig brandstoftanks
73. Rekord van sertifikate van registrasie

HOOFSTUK 7: VERKLARING VAN BRANDBEHEERSONES

74. Brandbeheersones

CHAPTER 8: GENERAL PROVISIONS REGARDING THE USE, HANDLING AND STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

75. General prohibitions regarding the use, handling and storage of flammable substances
76. Use, handling and storage of liquefied petroleum gas
77. Display of symbolic warning signs required
78. Duty to report fires, accidents and dumping

CHAPTER 9: STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

79. Storage of flammable substances prohibited in certain circumstances
80. Taking of samples in respect of flammable substances
81. Symbolic safety signs must be displayed
82. Construction of flammable substance storerooms
83. Requirements for storeroom doors
84. Requirements for storeroom windows
85. Requirements for storeroom catch pits
86. Ventilation of storerooms
87. Electrical equipment in storerooms
88. Foam inlets required for certain storerooms
89. Shelving in storerooms
90. Unauthorised use and entry of storerooms prohibited
91. Mixing and decanting rooms
92. Temporary above ground storage of flammable substances
93. Hand tools must be intrinsically safe
94. Permanent above ground storage tanks for flammable liquids
95. Underground storage tanks for flammable liquids
96. Installing, erecting, removing and demolishing prohibited without prior notice
97. Repair and maintenance of access to storage tanks
98. Termination of storage and use of flammable substances
99. Container handling and storage

CHAPTER 10: HAZARDOUS SUBSTANCES

100. Application for the approval of plans
101. Issuing of certificates of registration
102. Supply of hazardous substances
103. Flammable liquid in fuel tanks of vehicles or engines
104. Renewal of spraying permits and/or certificates of registration
105. Temporary storage of hazardous substances
106. Delivery of hazardous substances
107. Prohibition of certain actions
108. "No Smoking" Signs
109. Group I hazardous substances
110. Group II hazardous substances
111. Underground storage of flammable liquids
112. Installation of storage tanks

CHAPTER 11: TRANSPORT, SUPPLY AND DELIVERY OF DANGEROUS GOODS

113. Transport of dangerous goods prohibited without permits
114. Application for transport permits
115. Requirements of transport permits
116. Cancellation of transport permit
117. Exemption from transport permits
118. Design, construction, maintenance and repair of road tankers
119. Design, construction, maintenance and repair of other vehicles
120. General prohibitions regarding transport of dangerous goods
121. Supply of dangerous goods prohibited in certain circumstances
122. Records of transport permits

CHAPTER 12: SPRAY PAINTING AND SPRAYING ROOMS

123. Spray rooms and booths
124. Spraying prohibited without spraying permit
125. Application for spraying permit
126. Cancellation of spraying permit

CHAPTER 13: MISCELLANEOUS

127. Handling of animals during emergencies

HOOFSTUK 8: ALGEMENE BEPALINGS MET BETREKKING TOT GEBRUIK, HANTERING EN OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

75. Algemene verbodbepalings vir die gebruik, hantering en opberging van vlambare stowwe
76. Gebruik, hantering en stoor van vloeibare petroleumgas
77. Vertoon van simboliese waarskuwingtekens vereis
78. Plig om brande, ongelukke en storting aan te meld

HOOFSTUK 9: OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

79. Opberging van vlambare stowwe verbode in sekere omstandighede
80. Neem van monsters ten opsigte van vlambare stowwe
81. Simboliese veiligheidstekens moet vertoon word
82. Konstruksie van vlambare stof stoorkamers
83. Vereistes vir stoorkamer deure
84. Vereistes vir stoorkamer vensters
85. Vereistes vir stoorkamer opvangputte
86. Ventilasië van stoorkamers
87. Elektriese toerusting in stoorkamers
88. Skuiminlate benodig vir sekere stoorkamers
89. Rakke in stoorkamer
90. Ongemagtigde gebruik en binnegaan van stoorkamers verbode
91. Meng en oorgieting kamers
92. Tydelike bogrondse opberging van vlambare stowwe
93. Handgereedskap moet intrinsiek veilig wees
94. Permanente bogrondse opbergingstenks vir vlambare vloeistowwe
95. Ondergrondse opbergingstenks vir vlambare vloeistowwe
96. Installering, oprigting, verwydering en afbreek verbode sonder vooraf kennisgewing
97. Herstel en onderhoud van toegang tot opbergingstenks
98. Beëindiging van opberging en gebruik van vlambare stowwe
99. Houer hantering en opberging

HOOFSTUK 10: GEVAARHOUDENDE STOWWE

100. Aansoek vir goedkeuring van planne
101. Uitreiking van sertifikaat van registrasie
102. Voorsiening van gevaarhoudende stowwe
103. Vrstellings
104. Hernuwing van spuitverf permitte en/of sertifikate van registrasie
105. Tydelike opberging van gevaarhoudende stowwe
106. Aflowering van gevaarhoudende stowwe
107. Sekere aksies verbode
108. "Nie Rook"-tekens
109. Groep I gevaarhoudende stowwe
110. Groep II gevaarhoudende stowwe
111. Ondergrondse berging van vlambare vloeistowwe
112. Installering van opbergingstenke

HOOFSTUK 11: VERVOER, VOORSIENING EN AFLEWERING VAN GEVAARLIKE GOEDERE

113. Vervoer van gevaarlike goedere verbode sonder permitte
114. Aansoek om vervoer permitte
115. Vereistes van vervoer permitte
116. Kansellasië van vervoer permitte
117. Vrstelling van vervoer permitte
118. Ontwerp, konstruksie, onderhoud en herstel van padtenkvoertuie
119. Ontwerp, konstruksie, onderhoud en herstel van ander voertuie
120. Algemene verbodbepalings met betrekking tot vervoer van gevaarlike goedere
121. Voorsiening van gevaarlike goedere verbode in sekere omstandighede
122. Rekords van vervoer permitte

HOOFSTUK 12: SPUITVERF EN SPUITVERF KAMERS

123. Spuitkamers en hokkies
124. Spuitverf verbode sonder spuitpermit
125. Aansoek om spuitpermit
126. Kansellering van spuitpermit

HOOFSTUK 13: ALGEMEEN

127. Hantering van diere tydens noodgevalle

- 128. Exemption from provisions of this by-law
- 129. Approval, authorisation or permission under this by-law
- 130. Cancellation of approval, authorisation or permission
- 131. By-law binds State
- 132. Appeal
- 133. Repeal of by-laws
- 134. Short title and commencement

SCHEDULES

- Schedule 1: Guidelines for emergency evacuation plans
- Schedule 2: Exemption from certificate of registration
- Schedule 3: Exemption from transport permit
- Schedule 4: Spray booth construction

CHAPTER I: DEFINITIONS AND INTERPRETATION OF THIS BY-LAW

1. Definitions

In this by-law the English text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates—

“**above ground storage tank**” means a tank situated above ground for the storage of flammable substances as contemplated in SANS 10131 and SANS 10089 Part 1 and SANS10087 Part 3;

“**agricultural holding**” means a portion of land not less than 0,8 hectares in extent used solely or mainly for the purpose of agriculture, horticulture or for breeding or keeping domesticated animals, poultry or bees;

“**animal**” means any animal that is kept for domestic, breeding, research, agricultural, resale, veterinary treatment or animal welfare purposes within the area of the controlling authority;

“**approved**” means as approved by the municipality;

“**automatic releasing hold-open device**” means a device used to hold open a fire door and operates on the detection of a fire to close the fire door;

“**basement**” in relation to a building, means any part of the building which is below the level of the ground storey;

“**boundary**” means any lateral or street boundary of a site;

“**building**” means:—

- (a) any structure, whether of a temporary or permanent nature and irrespective of the materials used in the construction thereof, erected or used for or in connection with:—
 - (i) the accommodation or convenience of human beings or animals;
 - (ii) the manufacture, processing, storage or sale of any goods;
 - (iii) the rendering of any service;
 - (iv) the destruction or treatment of combustible refuse or combustible waste;
 - (v) the cultivation or growing of any plant or crop;
- (b) any wall, swimming pool, reservoir or bridge or any other structure connected therewith;
- (c) any fuel pump or any tank used in connection therewith;
- (d) any part of a building, including a building as defined in paragraph (a) or (b);
- (e) any facilities or system, or part or portion thereof, within or outside but incidental to a building, for the provision of a water supply, drainage, sewerage, storm water disposal,

- 128. Vrystelling van bepalings van hierdie verordening
- 129. Goedkeuring, magtiging of toestemming ingevolge hierdie verordening
- 130. Kansellering van goedkeuring, magtiging of toestemming
- 131. Verordening bind die Staat
- 132. Appèl
- 133. Herroeping van verordeninge
- 134. Kort titel en inwerkingtreding

BYLAES

- Bylae 1: Riglyne vir noodontuimingsplanne
- Bylae 2: Vrystelling van sertifikaat van registrasie
- Bylae 3: Vrystelling van vervoer permit
- Bylae 4: SPUITKAMER KONSTRUKSIE

HOOFSTUK 1: WOORDOMSKRYWING EN INTERPRETASIE VAN HIERDIE VERORDENING

1. Definiesies

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**aangewese gebied**” beteken 'n plek as sodanig aangewys ingevolge artikel 60;

“**aangewese perseel**” beteken enige perseel as sodanig aangewys en geregistreer deur die munisipaliteit en wat vereis word om 'n noodontuimingsplan te hê soos beoog in artikel 38 van hierdie verordening;

“**beheerkamer**” beteken 'n kamer op enige perseel wat toegerus is en gebruik word om 'n noodgeval in of op 'n aangewese perseel te koördineer en te beheer;

“**bevoegde persoon**” beteken 'n persoon wat gekwalifiseer is uit hoofde van sy of haar ondervinding en opleiding;

“**bogronde opbergingsenk**” beteken 'n tenk wat bo die grond geleë is vir die opberging van vlambare vloeistowwe soos beoog in SANS 10131 en SANS 10089 Deel 1 en SANS 10087 Deel 3;

“**brandbare afval**” beteken brandbare afvalmateriaal wat herwin, behou of versamel kan word as afval of vir herverwerking en kan insluit alle brandbare vesels, hooi, strooi, hare, vere, dons, houtskaafsels, afdraaisels, alle tipes papierprodukte, vuil materiaalafsnysels en -afval, rubberafsnysels en -skuursels, metaalfyngoed en enige mengsel van bogenoemde items, of enige ander herwinbare brandbare afvalmateriaal;

“**brandbare materiaal**” beteken brandbare afval, brandbare vullis of enige ander materiaal wat kan ontbrand;

“**brandbare vloeistof**” beteken 'n vloeistof wat 'n toe-deksel vlampunt van 38°C of meer het;

“**brandbare vullis**” beteken brandbare vullis, vuilgoed of materiaal wat weggegooi, geweier, verwerp of as waardeloos beskou word;

“**brandbeheersone**” beteken die area wat binne die jurisdiksie van 'n plaaslike owerheid val waar geen vuurmaak binne 'n bepaalde periode toegelaat word nie;

“**brandbeskermingsinstallasie**” beteken enige apparaat of stelsel wat ontwerp en geïnstalleer is om—

- (a) 'n brand op te spoor, te bestry of te blus; of
- (b) okkupeerders of die brandweerdienste, of albei, van 'n brand bewus te maak, maar uitgesonderd draagbare en mobiele brandblussers;

“**brandbestrydings toerusting**” beteken draagbare of mobiele brandblusser, slangtol, of brandkraan;

“**brandblusser**” beteken 'n draagbare of mobiele herlaaibare houder wat 'n brandblusstof bevat wat uitspuit deur die werking van interne

electricity supply or other similar service in respect of the building;

“**bund wall**” means a containment wall surrounding an above ground storage tank, constructed of an impervious material and designed to contain 110% of the contents of the tank;

“**West Coast District Municipality**” means the West Coast District Municipality established in terms of section 12 of the Municipal Structures Act, (Act 117 of 1998);

“**Category B municipality**” means a municipality within the area of jurisdiction of the West Coast District municipality as contemplated in section 155(1) of the Constitution;

“**certificate of fitness**” means a certificate contemplated in section 41;

“**certificate of registration**” means a certificate contemplated in section 64;

“**chief fire officer**” means the chief fire officer appointed by the municipality in terms of section 5 of the Fire Brigade Services Act and includes any person appointed as acting chief fire officer;

“**class**” means a class of petroleum product based on the following classification—

- (a) Class O: liquefied petroleum gasses;
- (b) Class I: liquids subdivided as follows:
 - (i) Class IA: liquids which have a closed-cap flash point below 23°C and a boiling point below 35°C; and
 - (ii) Class IB: liquids which have a closed-cap flash point below 23°C and a boiling point of 38°C or above;
 - (iii) Class IC: liquids which have a closed-cap flash point of 23°C or above but below 38°C;
- (c) Class II: liquids which have a closed-cap flash point of 38°C or above but below 60, °5C;
- (d) Class IIIA: liquids which have a closed-cap flash point of 60,5°C or above but below 93°C; and
- (e) Class IIIB: liquids which have a closed-cap flash point of 93°C or above;

“**combustible liquid**” means a liquid which has a close-cap flash point of 38°C or above;

“**combustible material**” means combustible refuse, combustible waste or any other material capable of igniting;

“**combustible refuse**” means combustible rubbish, litter or material that is discarded, refused, rejected, or considered worthless;

“**combustible waste**” means combustible waste material which is salvageable, retained or collected for scrap or reprocessing and may include all combustible fibres, hay, straw, hair, feathers, down, wood shavings, turnings, all types of paper products, soiled cloth trimmings and cuttings, rubber trimmings and buffing, metal fines, and any mixture of the above items, or any other salvageable combustible waste material;

“**competent person**” means a person who is qualified by virtue of his or her experience and training;

“**control room**” means a room on any premises which is equipped and used to co-ordinate and control an emergency situation in or on designated premises;

“**Constitution**” means the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 (Act No. 108 of 1996);

druk met die doel om ’n brand te blus;

“**brandblusstroom**” beteken die hoeveelheid water wat die munisipaliteit benodig om ’n brand te blus;

“**branddemper**” beteken ’n outomatiese demper, ingesluit sy samestel, wat voldoen aan die vereistes vervat in SABS 193;

“**branddeur**” beteken ’n outomatiese of selfsluitende deur of luiksamstel wat spesiaal gebou is om die deurgang van vuur vir ’n bepaalde tydperk te voorkom;

“**brandgevaar**” beteken enige situasie, proses, materiaal of toestand wat ’n brand of ontploffing kan veroorsaak of ’n geredelike brandstof toevoer kan verskaf om die verspreiding of intensiteit van die brand of ontploffing te vergroot en wat ’n bedreiging vir lewe of eiendom inhou;

“**brandinstallasie**” beteken enige waterinstallasie wat water vervoer uitsluitlik vir doeleindes van brandbestryding;

“**brandrisiko kategorie**” beteken die omskrywing van die risiko profiel van enige sub-area binne die gebied van die beheerende owerheid soos voorsien in SANS 10090 en sluit in—

Kategorie A: Sentrale sakedistrikte en ekstensiewe kommersiële en industriële gebiede normaalweg gevind in stede en groot dorpe (gebiede waar die risiko van lewe en eiendom moontlik hoog kan wees as gevolg van brandgebeurlikhede en verspreiding).

Kategorie B: Beperkte sentrale sakedistrikte, kleiner kommersiële of industriële gebiede normaalweg geassosieer met klein dorpe en gedentraliseerde stadsgebiede en groot dorpe (gebiede waar die risiko van lewe en eiendom moontlik matig kan wees as gevolg van brandgebeurlikhede en verspreiding).

Kategorie C: Woongebiede met konvensionele konstruksie.

Kategorie D: Landelike risiko met beperkte geboue en afgesonder van stedelike gebiede.

Kategorie E: Spesiale risiko. Individuele risiko’s wat ’n voorafbepaalde bywoning bo en behalwe die dominante risiko kategorie in ’n gebied vereis. Sluit in groot winkel/vermaaklikheidsentrums, informele nedersettings, hawens, hospitale, gevangnisse, groot lughawe geboue, toringgeboue en petrochemiese aanlegte.

Nota: Toringgeboue is ’n integrale deel van sentrale sakedistrikte en sal daarom ingesluit word onder Kategorie A. Geboue met groot brandveiligheid of ander risiko implikasies mag egter as spesiale risiko’s geklassifiseer word.

“**brandweerhoof**” beteken die brandweerhoof aangestel deur die munisipaliteit ingevolge artikel 5 van die Wet op Brandweerdienste en sluit in enige persoon aangestel as waarnemende brandweerhoof;

“**brandweertoerusting**” beteken enige draagbare of mobiele brandblusser, slangtol of brandkraan;

“**Burgerlike Lugvaartowerheid**” beteken die Suid-Afrikaanse Burgerlugvaartowerheid ingestel ingevolge artikel 2 van die Wet op Suid-Afrikaanse Burgerlike Lugvaartowerheid, 1998 (Wet No 40 van 1998);

“**diens**” beteken die brandweerdienste ingestel en onderhou deur die munisipaliteit soos beoog in artikel 4;

“**diensinstallasie**” beteken enige outomatiese brandblusinstallasie, brandpompaansluiting, noodkrag of bystandgenerator, brandbespeurder, opsporings of alarmstelsel, noodbeligting of ontruimingskommunikasiestelsel, meganiese ventilasiestelsel, drukreguleringsstelsel, rookventilasiestelsel, hystoestel, simboliese veiligheidssteken en rook of branddeurtoestel;

“**dier**” beteken enige dier wat vir huishoudelike, teel, navorsing, landboukundige, herverkoop, veeartseny behandeling of diernaatskaplike doeleindes binne die munisipale gebied aangehou word;

“**Criminal Procedure Act**” means the Criminal Procedure Act, 1077 (No. 51 of 1977);

“**dangerous goods**” means any flammable gas, flammable liquid or flammable solid as contemplated in SANS 0228;

“**designated area**” means a place designated as such in terms of section 60;

“**designated premises**” means any premises designated and registered as such by the municipality and which is required to have an emergency evacuation plan as contemplated in section 38 of this by-law;

“**district**” means the area of jurisdiction of the West Coast District Municipality and includes the area of jurisdiction of the Category B municipalities within such area;

“**dwelling house**” means a single dwelling unit situated on its own site, including any motor vehicle garage and other domestic outbuildings on that site;

“**dump**” means to abandon or discard any hazardous substance by depositing, discharging, spilling or releasing it;

“**emergency**” means any incident or eventuality which seriously endangers or may endanger any person or property;

“**emergency evacuation plan**” means an emergency evacuation plan contemplated in section 38;

“**emergency route**” means that part of any escape route which—

- (a) protects the occupiers of any building from fire; and
- (b) leads to an escape door;

“**enclosed place**” in respect of domestic animals means any kraal, cage, camp or similar enclosure where domestic animals are kept or exercised;

“**escape door**” means any door at the end of an emergency route and includes any door providing entrance to, or exit from, a building;

“**escape route**” means the entire path of travel, measured from an escape door to the furthest point in any room in a building;

“**explosives**” means explosives as defined in section 1 of the Explosives Act, 1956 and the regulations promulgated there under;

“**Explosives Act**” means the Explosives Act, 1956 (Act No. 26 of 1956), and any regulations made under that Act;

“**extinguishing stream**” means the amount of water that the municipality needs in order to extinguish a fire;

“**feeder route**” means that part of an escape route which allows travel in two different directions to the access doors of at least two emergency routes;

“**Fire Brigade Services Act**” means the Fire Brigade Services Act, 1987 (Act No. 99 of 1987), and any regulations made under that Act;

“**fire control zone**” means an area that falls within the jurisdiction of a local authority where no making of fires is allowed within a stipulated period;

“**fire damper**” means an automatic damper, including its assembly, which complies with the requirements of SANS 193;

“**fire door**” means an automatic or self-closing door or shutter assembly especially constructed to prevent the passage of fire for a specific length of time;

“**fire extinguisher**” means a portable or mobile rechargeable container which has a fire extinguishing substance that is expelled by the action of internal pressure for the purposes of extinguishing a fire;

“**distrik**” beteken die jurisdiksie gebied van die Weskus Distriksmunisipaliteit en sluit in die jurisdiksie gebied van die Kategorie B munisipaliteite binne sodanige gebied is;

“**eienaar**” het sy gemeneg beteken en sluit in—

- (a) ’n huurder of ander persoon wat die grond betrokke ingevolge ’n kontrak, testamentêre dokument, wet of ’n bevel van ’n Hoër Hof beheer;
- (b) met betrekking tot grond beheer deur ’n gemeenskap, die uitvoerende liggaam van die gemeenskap ingevolge sy grondwet of enige wet of gebruik;
- (c) met betrekking tot Staatsgrond wat nie beheer word deur ’n persoon beoog in paragraaf (a) of ’n gemeenskap nie—
 - (i) die Minister van die Staatsdepartement of die lid van die uitvoerende raad van die provinsiale administrasie wat beheer uitoefen oor daardie Staatsgrond; of
 - (ii) ’n persoon deur hom of haar gemagtig; en
- (d) met betrekking tot die munisipaliteit, die munisipale bestuurder van die munisipaliteit of ’n persoon deur hom of haar gemagtig;

“**gebou**” beteken—

- (a) enige struktuur, hetsy van ’n tydelike of permanente aard en ongeag die materiaal wat by die bou daarvan gebruik is, wat opgerig is of gebruik word vir of in verband met—
 - (i) die akkommodasie of gerief van mense of diere;
 - (ii) die vervaardiging, verwerking, opberging of verkoop van enige goedere;
 - (iii) die lewering van enige diens;
 - (iv) die vernietiging of behandeling van brandbare afval of brandbare vullis;
 - (v) die kweek of verbouing van enige plant of gewas;
- (b) enige muur, swembad, reservoir of brug of enige ander struktuur wat daarmee verband hou;
- (c) enige brandstofpomp of enige tenk wat in verband daarmee gebruik word;
- (d) enige deel van ’n gebou, insluitende ’n gebou soos omskryf in paragraaf (a), (b) of (c);
- (e) enige fasiliteite of stelsel, of ’n deel of ’n gedeelte daarvan, binne of buite maar gepaardgaande met ’n gebou, vir die voorsiening van ’n watertoevoer, dreinerings, riolerings, stormwaterwegdoening, elektrisiteitsvoorsiening of ander soortgelyke diens ten opsigte van die gebou;

“**gebruik**” in verband met vuurwerke, beteken afvuur, aansteek of ontsteking;

“**goedgekeur**” beteken soos goedgekeur deur die munisipaliteit;

“**geregistreerde perseel**” beteken enige perseel ten opsigte waarvan ’n sertifikaat van registrasie uitgereik is;

“**gevaarhoudende stof**” beteken enige gevaarhoudende stof soos in die Wet op Gevaarhoudende Stowwe beoog;

“**gevaarlike goedere**” beteken ’n vlambare gas, vlambare vloeistof of vaste stof soos in SABS 0228 beoog;

“**grens**” beteken enige laterale of straatgrens van ’n terrein;

“**Groep I, II, III, V, VI, VIII en IX**” beteken Groep I, II, III, V, VI, VIII en IX gevaarhoudende stowwe, na gelang van die geval, soos

“fire-fighting equipment” means any portable or mobile fire extinguisher, hose reel or fire hydrant;

“fire hazard” means any situation, process, material or condition which may cause a fire or explosion or provide a ready fuel supply to increase the spread or intensity of the fire or explosion and which poses a threat to life or property;

“fire installation” means any water installation which conveys water solely for the purposes of fire-fighting;

“fire protection installation” means any device or system designed and installed to—

- (a) detect, control or extinguish a fire, or
- (b) alert occupants or the fire service, or both, to a fire;

but excludes portable and mobile fire extinguishers;

“fire risk category” means the definition of the risk profile of any sub-area within the area of the controlling authority as provided for in SANS 10090 and includes:

Category A: Central business districts and extensive commercial and industrial areas normally found in cities and large towns (areas where the risk to life and property are likely to be high due to fire occurrence and spread).

Category B: Limited central business districts, smaller commercial or industrial areas normally associated with small towns and decentralised areas of cities and large towns (areas where the risk to life and property is likely to be moderate due to fire occurrence and spread).

Category C: Residential areas of conventional construction.

Category D: Rural risks of limited buildings and remote from urban areas.

Category E: Special risks. Individual risks requiring a pre-determined attendance over and above the predominant risk category in an area; Includes large shopping/entertainment centres, informal settlements, harbours, hospitals, prisons, large airport buildings, high-rise buildings and petrochemical plants.

NOTE: High-rise buildings are an integral part of central business districts and would therefore be included in Category A. Buildings with major fire safety or other risk implications may, however, be classed as special risks;

“fireworks” means any explosive device or substance which burns or explodes after ignition, including firecrackers, and which is regulated under the Explosives Act, 1956 Act 26 of 1956;

“fireworks display” means the use of fireworks for purposes of a public display;

“flammable gas” means a gas which at 20°C and a standard pressure of 101,3 kilopascals—

- (a) is ignitable when in a mixture of 13% or less by volume with air; or
- (b) has a flammable range with air of at least 12%, regardless of the lower flammable limit;

“flammable liquid” means a liquid or combustible liquid which has a closed-cap flash point of 93°C or below;

“flammable solid” as contemplated in SANS10228, means a solid that is easily ignited by external sources, such as sparks and flames, solids that are readily combustible, solids that are liable to cause, or contribute to, a fire through friction or solids that are desensitised (wetted) explosives that can explode if not diluted sufficiently;

“flammable store” means a store that is used for the storage of flammable liquids and complies with the criteria set out in Chapter 8 of this by-law;

beoog in die Wet op Gevaarhoudende Stowwe;

“Grondopmetingswet” beteken die Grondopmetingswet, 1997 (Wet No 8 van 1997);

“Grondwet” beteken die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 109 van 1996);

“hierdie verordening” sluit die bylaes wat kragtens hierdie verordening gepubliseer is in;

“hoofinspekteur van plofstof” beteken die hoofinspekteur van plofstof aangestel ingevolge artikel 2 van die Wet op Ontploffbare Stowwe, 1956;

“Weskus Distriksmunisipaliteit” beteken die Weskus Distriksmunisipaliteit ingestel ingevolge artikel 12 van die Munisipale Strukturewet (Wet No 117 van 1998);

“Kategorie B munisipaliteit” beteken ’n munisipaliteit binne die jurisdiksie gebied van die Weskus Distriksmunisipaliteit soos beoog in artikel 155(1) van die Grondwet;

“keermuur” beteken ’n stuitmuur rondom ’n bogronde opbergingsstenk, wat gebou is van ’n ondeurlatende materiaal en ontwerp is om 110% van die inhoud van die tenk te bevat;

“kelder” in verband met ’n gebou, beteken enige deel van die gebou wat onder die vlak van die grondverdieping is;

“klas” beteken ’n klas petroleum produk gebaseer op die volgende klassifikasie—

- (a) Klas O: vloeibare petroleumgas;
- (b) Klas I: vloeistof soos volg onderverdeel—
 - (i) Klas IA: vloeistof wat ’n toe-deksel vlampunt onder 23°C en ’n kookpunt van onder 35°C het;
 - (ii) Klas IB: vloeistof wat ’n toe-deksel vlampunt van onder 23°C en ’n kookpunt van 38°C of meer het;
 - (iii) Klas IC: vloeistof wat ’n toe-deksel vlampunt van 23°C of meer maar onder 38°C het;
- (c) Klas II: vloeistof wat ’n toe-deksel vlampunt van 38°C of meer maar onder 60,5°C het;
- (d) Klas IIIA: vloeistof wat ’n toe-deksel vlampunt van 60,5°C of meer maar onder 93°C het; en
- (e) Klas IIIB: vloeistof wat ’n toe-deksel vlampunt van 93°C of meer het;

“landbouhoeve” beteken ’n grondgedeelte nie minder as 0,8 hektaar in grootte wat uitsluitlik of hoofsaaklik vir doeleindes van landbou, tuinbou of vir die teel of aanhou van mak diere, pluimvee of bye gebruik word;

“lid” beteken ’n lid van die diens en sluit die brandweerhoof in;

“munisipale bestuurder” beteken ’n persoon aangestel ingevolge artikel 54A van die Munisipale Stelselwet of sy genomineerde;

“munisipale strukturewet” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998);

“munisipaliteit” beteken Saldanhabaai Munisipaliteit, ingestel ingevolge artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid of behoorlik gemagtigde agent of enige werknemer wat ingevolge hierdie verordening handel uit hoofde van ’n bevoegdheid wat by die munisipaliteit berus en gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid, agent of werknemer;

“Nasionale Bouregulasies” beteken die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) en enige

“**flammable substance**” means any flammable liquid, combustible liquid or flammable gas;

“**Group I, II, III, V, VI, VIII and IX hazardous substances**” means Group I, II, III, V, VI, VIII and IX hazardous substances, as the case may be, as contemplated in the Hazardous Substances Act;

“**hazardous substance**” means any hazardous substance contemplated in the Hazardous Substances Act;

“**Hazardous Substances Act**” means the Hazardous Substances Act, 1973 (Act No. 15 of 1973), and any regulations made under that Act;

“**Land Survey Act**” means the Land Survey Act, 1997 (Act No. 8 of 1997);

“**liquefied petroleum gas**” means a mixture of light hydrocarbons (predominantly propane, butane) that is gaseous under conditions of ambient temperature and pressure and that is maintained in a liquid state by an increase of pressure or lowering of temperature;

“**municipal manager**” means a person appointed in terms of section 54A of the Municipal Systems Act, or his nominee;

“**municipality**” means Saldanha Bay Municipality, established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**Municipal Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000);

“**member**” means a member of the Service and includes the chief fire officer;

“**National Archives and Record Service of South Africa Act**” means the National Archives and Record Service of South Africa Act, 1996 (Act 43 of 1996);

“**National Building Regulations**” means the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act No. 103 of 1977), and any regulations made under that Act;

“**National Road Traffic Act**” means the National Road Traffic Act, 1996 (Act No. 93 of 1996), and any regulations made under that Act;

“**Occupational Health and Safety Act**” means the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act No 85 of 1993);

“**occupier**” means any person who occupies or has control over any premises;

“**owner**” has its common law meaning and includes—

- (a) a lessee or other person who controls the land in question in terms of a contract, testamentary document, law or order of a High Court;
- (b) in relation to land controlled by a community, the executive body of the community in terms of its constitution or any law or custom;
- (c) in relation to State land not controlled by a person contemplated in paragraph (a) or a community—
 - (i) the Minister of the Government department or the member of the executive council of the provincial administration exercising control over that State land; or
 - (ii) a person authorised by him or her; and
- (d) in relation to a municipality, the municipal manager of the municipality or a person authorised by him or her;

“**person in charge**” means:—

regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“**Nasionale Padverkeerswet**” beteken die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996) en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“**noodgeval**” beteken enige insident of gebeurlikheid wat enige persoon of eiendom ernstig in gevaar stel of in gevaar mag stel;

“**noodontruimingsplan**” beteken ’n noodontruimingsplan beoog in artikel 38;

“**noodroete**” beteken daardie deel van enige ontsnaproete wat—

- (a) brandbeskerming bied aan die okkupeerders van enige gebou; en
- (b) na ’n ontsnapdeur lei;

“**okkupeerder**” beteken enige persoon wat enige perseel okkupeer of beheer daarvoor het;

“**omheinde plek**” in verband met huishoudelike diere, beteken enige kraal, hok, kamp of soortgelyke omheining waar huishoudelike diere aangehou of geoefen word;

“**ondergrondse tenk**” beteken enige tenk wat gebruik word of bedoel is om gebruik te word vir die opberging van vlambare vloeistof en wat heeltemal in die grond versink is en onder die oppervlak van die grond is;

“**ontsnapdeur**” beteken enige deur aan die einde van in ’n ontsnaproete en sluit in enige deur wat ingang tot, of uitgang van, ’n gebou verleen;

“**ontsnaproete**” beteken die volledige bewegingsbaan, gemeet vanaf ’n ontsnapdeur na die verste punt in enige vertrek in ’n gebou;

“**opbergingshouer**” beteken ’n drukhouer soos omskryf in die Regulasies vir Drukhouers afgekondig kragtens die Wet op Beroepsgeondheid en Veiligheid;

“**openbare plek**” beteken enige plein, park, ontspanningsgrond, strand, sportgrond, sanitasielaan of oop terrein wat—

- (a) voorsien, gereserveer of opsygesit is vir gebruik deur die publiek of te enige tyd aan die publiek opgedra is;
- (b) deur die publiek sonder onderbreking gebruik is vir ’n periode van ten minste dertig jaar; of
- (c) te enige tyd verklaar of sodanig aangewys is deur die munisipaliteit of ander bevoegde gesag;

“**outomatiese oophou-lostoestel**” beteken ’n toestel wat gebruik word om ’n branddeur oop te hou en die branddeur toemaak wanneer ’n brand bespeur word;

“**perseel**” beteken enige grond, gebou, terrein, pad, konstruksie of deel daarvan en sluit in enge trein, boot, vliegtuig of ander voertuig;

“**persoon in beheer**” beteken—

- (a) met betrekking tot ’n perseel, ’n natuurlike of regspersoon wat permanent of tydelik verantwoordelik is vir die bestuur, instandhouding of benutting van die perseel;
- (b) met betrekking tot ’n gebou, ’n natuurlike of regspersoon wat permanent of tydelik verantwoordelik is vir die bestuur, instandhouding of benutting van die gebou;
- (c) met betrekking tot ’n installasie, ’n natuurlike of regspersoon wat permanent of tydelik verantwoordelik is vir die bestuur of benutting van die installasie: met dien verstande dat so ’n persoon nie die persoon in (a) bedoel is nie; en
- (d) indien die brandweerhoof nie in staat is om die identiteit van ’n persoon in (a), (b) en (c) bedoel te bepaal nie, enige persoon wat na die mening van die brandweerhoof geag

- (a) in relation to premises, either a natural or juristic person who is permanently or temporarily responsible for the management, maintenance or utilisation of the premises;
- (b) in relation to a building, either a natural or juristic person who is permanently or temporarily responsible for the management, maintenance or utilisation of the building;
- (c) in relation to an installation, either a natural or juristic person who is permanently or temporarily responsible for the management or utilisation of the installation; provided that such a person is not the person mentioned in (a); and
- (d) in the event of the chief fire officer being unable to determine the identity of a person mentioned in (a), (b) and (c), any person who is in the opinion of the chief fire officer deemed to be in charge of such premises, building or installation;

“**Promotion of Access to Information Act**” means the Promotion of Access to Information Act, 2000 (Act No. 2 of 2000);

“**prescribed**” means as determined by the municipality;

“**premises**” means any land, building, terrain, road, construction or structure or part thereof and includes any train, boat, aircraft or other vehicle;

“**prescribed fee**” means a fee determined by the municipality by resolution in terms of section 75A of the Municipal Systems Act, or any other applicable legislation;

“**public gathering**” includes any gathering by members of the public—

- (a) to view any theatrical or operatic performances, orchestral or choral recitals or cinematic-graphic screenings; or
- (b) to attend, practice or participate in any indoor sports activity, dance, physical activity or other recreational activity;

“**public place**” means any square, park, recreation ground, beach, sports ground, sanitary lane or open space which has—

- (a) been provided, reserved or set apart for use by the public or at any time been dedicated to the public;
- (b) been used by the public without interruption for a period of at least thirty years; or
- (c) at any time been declared or rendered such by the municipality or other competent authority;

“**registered premises**” means any premises in respect of which a certificate of registration has been issued;

“**SANS**” means the South African National Standards contemplated in section 24 of the Standards Act, 2008 (Act No. 8 of 2008), and SANS followed by any number means a reference to a SANS code of practice, specification or standard of the corresponding number;

“**service**” means the Fire Brigade Service established and maintained by the municipality as contemplated in section 4;

“**service installation**” means any automatic fire-extinguishing installation, fire pump connector, fire pump, emergency power or stand-by generator, fire detection, locating or alarm system, emergency lighting or evacuation communication system, mechanical ventilation system, pressure regulation system, smoke ventilation system, hoist, symbolic safety sign and smoke or fire door assembly;

“**spray**” means to spray, coat, plate or epoxy-coat with any hazardous substance and “**spraying**” has a corresponding meaning;

“**spraying permit**” means a permit contemplated in section 124;

“**spraying room**” means a room contemplated in section 123;

word in beheer van sodanige perseel, gebou of installasie te wees;

“**plofstof**” beteken plofstof soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Ontplofbare Stowwe, 1956 en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“**publieke byeenkoms**” beteken enige byeenkoms van lede van die publiek—

- (a) om enige toneel- of opera opvoering, orkestrale of musiek voordrag of kinematies-grafiese vertoning te sien; of
- (b) om enige binnenshuise sport aktiwiteit, dans, fisiese aktiwiteit of ander ontspanningsaktiwiteit by te woon, te beoefen of aan deel te neem;

“**SANS**” beteken die Suid-Afrikaanse Nasionale Standaard soos beoog in die Wet op Standaard, 2008 (Wet No 8 van 2008), en SANS gevolg deur enige nommer beteken ’n verwysing na ’n SANS praktykkode, spesifikasie of standaard van die ooreenstemmende nommer;

“**Staat**” beteken—

- (a) enige departement van die staat of administrasie in die nasionale, provinsiale of plaaslike sfeer van regering; of
- (b) enige ander ampsbekleër of instelling wat—
 - (i) ’n gesag uitoefen of ’n funksie ingevolge die Grondwet of ’n provinsiale grondwet verrig; of
 - (ii) ’n publieke gesag uitoefen of ’n publieke funksie ingevolge enige wetgewing verrig, sluit nie ’n hof of regterlike beampte in nie;

“**sertifikaat van geskiktheid**” beteken ’n sertifikaat beoog in artikel 41;

“**sertifikaat van registrasie**” beteken ’n sertifikaat beoog in artikel 64;

“**spuit**” beteken om met enige gevaarhoudende stof te spuit, verflaag te gee, oorblaas of epoksiverf en “**sputing**” het ’n ooreenstemmende betekenis;

“**spuitpermit**” beteken ’n permit beoog in artikel 124;

“**spuitkamer**” beteken ’n kamer beoog in artikel 123;

“**straat**” beteken enige straat, pad, fietspad, deurgang of enige ander plek, ingesluit—

- (a) enige rand van sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, sypaadjie of soortgelyke voetganger gedeelte van ’n padreserwe;
- (c) enige brug, pont of drif wat enige sodanige pad, straat of deurgang kruis;
- (d) enige ander voorwerp behorende tot sodanige pad, straat of deurgang wat op enige tydstip—
 - (i) aan die publiek opgedra is;
 - (ii) deur die publiek sonder onderbreking gebruik is vir ’n periode van ten minste dertig jaar;
 - (iii) verklaar of sodanig aangewys is deur die munisipaliteit of ander bevoegde gesag; of
 - (iv) gebou is deur ’n plaaslike owerheid; en
 - (v) enige grond, met op sonder geboue of strukture daarop, wat aangetoon word as ’n straat op—
 - (aa) enige onderverdelingsplan of diagram goedgekeur deur die munisipaliteit of ander

“**State**” means:—

- (a) any department of state or administration in the national, provincial or local sphere of government, or
- (b) any other functionary or institution—
 - (i) exercising a power or performing a function in terms of the Constitution or a provincial constitution; or
 - (ii) exercising a public power or performing a public function in terms of any legislation, but does not include a court or judicial officer;

“**storage vessel**” means a pressure vessel as defined in the Regulations for Pressure Vessels made under the Occupational Health and Safety Act;

“**store room**” means a room for storage of flammable substances contemplated in section 79;

“**street**” means any street, road, cycle path, thoroughfare or any other place, including—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other object belonging to such road, street or thoroughfare, which has at any time been—
 - (i) dedicated to the public;
 - (ii) used without interruption by the public for a period of at least thirty years;
 - (iii) declared or rendered such by the municipality or other competent authority, or
 - (iv) constructed by a local authority, and
 - (v) any land, with or without buildings or structures thereon, which is shown as a street on—
 - (aa) any plan of subdivision or diagram approved by the municipality or other competent authority and acted upon, or
 - (bb) any general plan as defined in the Land Survey Act, 1997 registered or filed in a deeds registry or Surveyor General’s office, unless such land is on such plan or diagram described as a private street;

“**this by-law**” includes the Schedules published in terms of this by-law;

“**summary abate**” means to immediately judge a condition to be a fire hazard or other threatening danger to life or property and to order immediate correction of such condition;

“**underground tank**” means any tank used or intended to be used for the storage of any flammable liquid and which is wholly sunk into and below the surface of the ground;

“**use**” in relation to fireworks means discharging, lighting or igniting;

“**vegetation**” includes grass, weeds, leaves, shrubs and trees; and

“**vehicle**” includes a trailer or semi-trailer which—

- (a) has at least 4 wheels with independent axles and suspension systems; and

bevoegde gesag waarop gehandel is; of

- (bb) enige algemene plan soos omskryf in die Grondopmetingswet, 1977 geregistreer of geliasseer in die akteskantoor of kantoor van die landmeter-generaal, tensy sodanige grond op sodanige plan of diagram omskryf word as ’n private straat;

“**stoorkamer**” beteken ’n kamer vir die opberging van vlambare stowwe soos beoog in artikel 79;

“**stort**” beteken om van enige gevaarhoudende stof afstand te doen of weg te doen deur afsetting, morsing of vrylating daarvan;

“**Strafproseswet**” beteken die Strafproseswet, 1977 (Wet No 51 van 1977);

“**summiere bedwinging**” beteken om ’n toestand onmiddellik te evalueer as ’n brandgevaar of ander dreigende gevaar vir lewe of eiendom en om te gelas dat sodanige toestand onmiddellik reggestel word;

“**toevoerroete**” beteken daardie gedeelte van ’n ontsnaproete wat beweging in twee verskillende rigtings na die toegangsdeure van ten minste twee noodroetes toelaat;

“**vlambare gas**” beteken ’n gas wat by 20°C en teen ’n standaard druk van 101,3 kilopascal—

- (a) kan ontsteek in ’n mengsel van 13% of minder per volume met lug;
- (b) ’n vlambare bestek met lug van minstens 12% het, ongeag die laagste vlamper;

“**vlambare stof**” beteken enige vlambare vloeistof, brandbare vloeistof of vlambare gas;

“**vlambare vaste stof**” soos in SANS 10228 beoog, beteken ’n vaste stof wat maklik ontsteek word deur eksterne bronne, soos vonke en vlamme, vaste stowwe wat gereedlik brandbaar is, vaste stowwe wat ’n brand kan veroorsaak of daartoe kan bydra deur wrywing, of vaste stowwe wat gedesensitiseerde (benatte) plofstowwe is wat kan ontplof as dit nie voldoende verdun word nie;

“**vlambare vloeistof**” beteken ’n vloeistof of brandbare vloeistof wat ’n toe-deksel vlammpunt van 93°C of minder het;

“**vloeibare petroleumgas**” beteken ’n mengsel van ligte koolwaterstof (oorheersend propaan, butaan) wat gasagtig is onder omstandighede van omgewingstemperatuur en druk en wat in ’n staat van vloeistof gehou word deur ’n verhoging van druk of vermindering van temperatuur;

“**voertuig**” sluit ’n sleepwa of semi-sleepwa in wat—

- (a) ten minste 4 wiele met onafhanklike asse en suspensiestelsels het; en
- (b) aan ’n trek-trekker of enige ander voertuig beoog in die Nasionale Padverkeerswet gehaak kan word;

“**voorgeskrewe geld**” beteken gelde bepaal deur die munisipaliteit by besluit ingevolge 75A van die Munisipale Stelselwet, 32 van 2000, of enige ander toepaslike wetgewing;

“**voorgeskryf**” beteken soos bepaal deur die munisipaliteit;

“**vuurwerke**” beteken enige ontplofstof of stof wat brand of ontplof na aansteking, ingesluit klappers, en wat gereguleer word ingevolge die Wet op Ontplofbare Stowwe;

“**vuurwerkvertoning**” beteken die gebruik van vuurwerke vir doeleindes van ’n publieke vertoning;

“**Wet op Bevordering van Toegang tot Inligting**” beteken die Wet op Bevordering van Toegang tot Inligting, 2000 (Wet No 2 van 2000);

- (b) can be hitched to a truck-tractor or any other motor vehicle contemplated in the National Road Traffic Act.

CHAPTER 2: PURPOSE AND APPLICATION OF BY-LAW

2. Purpose of by-law

The purpose of this by-law is to establish and maintain a service for the area of jurisdiction of the municipality, to promote the achievement of a fire-safe environment for the benefit of all persons within the area of jurisdiction of the municipality and to provide for procedures, methods and practices to regulate fire safety within the area of jurisdiction of the municipality.

3. Application of by-law

- (1) This by-law is applicable to all persons within the area of jurisdiction of the municipality and includes both formal and informal sectors of the community and economy.
- (2) Notwithstanding the provisions in either the Hazardous Substances Act or the Occupational Health and Safety Act, and in addition to any other applicable national or provincial law, this by-law regulates flammable substances in the area of jurisdiction of the municipality so as to prevent and reduce fire hazards or other threatening dangers.
- (3) The municipality may, in terms of an agreement as contemplated in section 12 of the Act, and the payment of tariffs in accordance with the municipality's tariff policy or as contemplated in this by-law, be employed outside the area of jurisdiction of the municipality.
- (4) If any provision in this by-law vests or imposes any power, function or duty of the municipality in or on an employee of the municipality and such power, function or duty has in terms of section 81(2) of the Municipal Systems Act or any other law been assigned to a service provider, the reference in such provision to such employee must be read as a reference to the municipality provider or, where applicable, an employee of the municipality provider authorized by it.

CHAPTER 3: ESTABLISHMENT OF A FIRE BRIGADE SERVICE

4. Establishment and maintenance of service

- (1) A service for the area of jurisdiction of the municipality is established as contemplated in section 3(1) of the Act, read with section 156(1)(a) and Part B of Schedule 4 of the Constitution.
- (2) The municipality must maintain the Service, which includes—
 - (a) appointing a chief fire officer and the necessary members of the Service;

“**Wet op Beroepsgeondheid en Veiligheid**” beteken die Wet op Beroepsgeondheid en Veiligheid, 1993 (Wet No 85 van 1993);

“**Wet op Brandweerdienste**” beteken die Wet op Brandweerdienste, 1987 (Wet No 99 van 1987) en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“**Wet op die Nasionale Argief van Suid-Afrika**” beteken die Wet op die Nasionale Argief van Suid-Afrika, 1996 (Wet No 43 van 1996);

“**Wet op Gevaarhoudende Stowwe**” beteken die Wet op Gevaarhoudende Stowwe, 1973 (Wet No 15 van 1973) en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“**Wet op Ontploffbare Stowwe**” beteken die Wet op Ontploffbare Stowwe, 1956 (Wet No 26 van 1956) en enige regulasies gemaak ingevolge daardie Wet;

“**woonhuis**” beteken 'n enkel wooneenheid geleë op sy eie, ingesluit die motorvoertuig motorhuis en ander huishoudelike buitegeboue op daardie perseel;

HOOFSTUK 2: DOEL EN TOEPASSING VAN VERORDENING

2. Doel van verordening

Die doel van hierdie verordening is om 'n diens vir die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit in te stel en te onderhou, om die bereiking van 'n brandveilige omgewing te bevorder tot die voordeel van alle persone binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit en om prosedures, metodes en praktyke daar te stel om brandveiligheid binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit te bevorder.

3. Toepassing van verordening

- (1) Hierdie verordening is van toepassing op alle persone binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit en sluit beide formele en informele sektore van die gemeenskap en ekonomie in.
- (2) Nieteenstaande die bepalings van die Wet op Gevaarhoudende Stowwe en die Wet op Beroepsgeondheid en Veiligheid, en addisioneel tot enige ander toepaslike nasionale of provinsiale wet, reguleer hierdie verordening ontvlambare stowwe binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit ten einde brandgevaar of ander dreigende gevare te voorkom en te verminder.
- (3) Die munisipaliteit mag, ingevolge 'n ooreenkoms beoog in artikel 12 van die Wet, en die betaling van tariewe ingevolge die munisipaliteit se tarief beleid of soos beoog in hierdie verordening, betrokke wees buite die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit.
- (4) Indien enige bepaling in hierdie verordening enige mag, funksie of plig van die munisipaliteit in of op 'n beampte van die munisipaliteit laat berus of oplê en sodanige mag, funksie of plig is ingevolge artikel 81(2) van die Munisipale Stelselwet of enige ander wet opgedra aan 'n diensverskaffer, moet die verwysing na sodanige beampte gelees word as 'n verwysing na die diensverskaffer of, waar van toepassing, 'n beampte en die diensverskaffer deur die munisipaliteit gemagtig.

HOOFSTUK 3: INSTELLING VAN 'N BRANDWEERDIENS

4. Instelling en onderhoud van diens

- (1) 'n Diens vir die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit word ingestel soos beoog in artikel 3(1) van die Wet, gelees met artikel 156(1)(a) en Deel B van Bylae 4 van die Grondwet.
- (2) Die munisipaliteit moet die diens onderhou, wat insluit:
 - (a) aanstelling van 'n brandweerhoof en die nodige lede van die diens;

- (b) ensuring that such officer and members are properly trained; and
- (c) acquiring and maintaining the necessary vehicles, machinery, equipment, devices and accessories to ensure that the Service is effective and able to fulfil its objects.

5. Objects of the Service

- (1) The objects of the Service are—
 - (a) to prevent the outbreak or spread of a fire;
 - (b) to fight and extinguish any fire that endangers any person or property;
 - (c) to protect any person or property against any fire or other danger as contemplated in this by-law;
 - (d) to rescue any person or property from any fire or other danger as contemplated in this by-law; or
 - (e) to perform any other function connected with any of the matters referred to in subsection (a) to (d).
- (2) The Service may provide any service related to its objects to any other person.
- (3) Any service contemplated in subsection (2) may, at the discretion of the chief fire officer, be terminated without notice if the municipality's equipment or members involved in providing that service are required to deal with an emergency situation, fire hazard or other threatening danger.

6. Reporting a fire hazard and other threatening danger

- (1) An owner or the person in charge of premises, upon discovering any evidence of a fire hazard or other threatening danger as contemplated in this by-law, must immediately notify the Service.
- (2) An owner or the person in charge of premises must provide all details pertaining to the incident as contemplated in subsection (1), to the Service as requested.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) and (2) commits an offence.

7. Administration and enforcement

- (1) The chief fire officer is responsible for the administration and enforcement of this by-law.
- (2) Where no chief fire officer has been appointed, or where no acting chief fire officer has been appointed by the municipal manager as contemplated in section 9(3), the municipal manager is responsible for the administration and enforcement of this by-law.

8. Delegation

- (1) The chief fire officer may delegate any power granted to him in terms of this by-law as contemplated in section 19 of the Act or in accordance with the system of delegation of the municipality developed in terms of section 59 of the Municipal Systems Act.
- (2) A municipal manager may delegate any power granted to him in terms of this by-law in accordance with the system of delegation of the municipality developed in terms of section 59 of the Municipal Systems Act.

9. Chief fire officer

- (1) The chief fire officer has the powers as contemplated in sections 8(1) and 8(2) of the Act, and must also—

- (b) te verseker dat sodanige hoof en lede behoorlik opgelei word; en

- (c) verkryging en onderhouding van die nodige voertuie, masjienerie, toerusting, apparaat en toebehore ten einde te verseker dat die diens effektief en in staat is om sy oogmerke te verwesenlik.

5. Oogmerke van die Diens

- (1) Die oogmerke van die diens is—
 - (a) om die uitbreek of verspreiding van 'n vuur te voorkom;
 - (b) om enige vuur wat enige persoon of eiendom in gevaar stel te beveg en te blus;
 - (c) om enige persoon of eiendom teen enige vuur of ander gevaar soos beoog in hierdie verordening te beskerm;
 - (d) om enige persoon of eiendom van enige vuur of ander gevaar soos beoog in hierdie verordening te red; of
 - (e) om enige ander funksie wat verband hou met enige van die aangeleenthede waarna in subartikels (a) tot (d) verwys word, te verrig.
- (2) Die diens mag enige diens wat verband hou met sy oogmerke aan enige ander persoon lewer.
- (3) Enige diens beoog in subartikel (2) mag, in die diskresie van die brandweerhoof, sonder kennisgewing beëindig word indien die munisipaliteit se toerusting of lede betrokke by die lewering van daardie diens benodig word om 'n noodsituasie, brandgevaar of ander dreigende gevaar te hanteer.

6. Aanmelding van 'n brandgevaar en ander dreigende gevaar

- (1) 'n Eienaar of die persoon in beheer van 'n perseel moet by die ontdekking van enige bewys van 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar soos beoog in hierdie verordening, onmiddellik die Diens in kennis stel.
- (2) 'n Eienaar of die persoon in beheer van 'n perseel moet alle besonderhede met betrekking tot die insident soos beoog in subartikel (1) aan die diens voorsien soos versoek.
- (3) Enige persoon wat die bepalings van subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

7. Administrasie en afdwinging

- (1) Die brandweerhoof is verantwoordelik vir die administrasie en afdwinging van hierdie verordening.
- (2) Waar geen brandweerhoof aangestel is nie of waar geen waarnemende brandweerhoof deur die munisipale bestuurder aangestel is nie soos beoog in artikel 9(3), is die munisipale bestuurder verantwoordelik vir die administrasie en afdwinging van hierdie verordening.

8. Delegering

- (1) Die brandweerhoof mag enige bevoegdheid wat ingevolge hierdie Verordening aan hom verleen is deleger is soos beoog in artikel 19 van die Wet of ooreenkomstig die delegeringstelsel van die munisipaliteit wat ingevolge artikel 59 van die Munisipale Stelselwet ontwikkel is.
- (2) 'n Munisipale bestuurder mag enige bevoegdheid wat ingevolge hierdie verordening aan hom verleen is deleger in ooreenstemming met die delegeringstelsel van die munisipaliteit wat ingevolge artikel 59 van die op Munisipale Stelselwet ontwikkel is.

9. Brandweerhoof

- (1) Die brandweerhoof het die bevoegdhede soos beoog in artikels 8(1) en 8(2) van die Wet en moet ook—

- (a) make or implement such general orders, procedures, rules and such other measures as he may consider necessary for the proper administration and enforcement of this by-law; provided that the making or implementation of such general orders, procedures, rules and such other measures are not inconsistent with the provisions of this by-law or any other by-law or policy of the municipality.
 - (b) ensure that contact numbers in respect of the Service are made available to the public and other institutions or organisations;
 - (c) inform the municipal manager of operational requirements for the structuring of the Service as contemplated in section 5.
- (2) Notwithstanding anything to the contrary contained in any other law, the chief fire officer has the authority to investigate the cause, origin and circumstances of any fire or other threatening danger.
- (3) Whenever the chief fire officer is for any reason unable to perform his duties of office, the municipal manager must appoint a suitably qualified member of the Service as acting chief fire officer to perform the duties and functions of the chief fire officer.

10. Instructions by members of service

- (1) In addition to any powers as contemplated in section 8 of the Act, a member may give any instruction to any person in order to secure compliance with this by-law or to ensure the safety of any person or property.
- (2) An instruction may be given orally or in writing and if the instruction is given orally, the member must confirm it in writing and give it to the person concerned at the earliest opportunity.
- (3) An instruction contemplated in subsection (1) may include, but is not limited to an instruction—
- (a) for the immediate evacuation of any premises;
 - (b) to close or barricade any premises, or part thereof, until such time as any contravention of this by-law has been rectified;
 - (c) to cease any activity;
 - (d) to remove any immediate threat to the safety of any person or property;
 - (e) to take specified steps to comply with this by-law, either immediately or within a specified period; and
 - (f) if it is not reasonable for steps referred to in paragraph (e) to be taken immediately for the owner or person in charge of the premises concerned, to provide the chief fire officer with a written description of the steps to be taken and a time-table for the taking of these steps in order to ensure compliance with this by-law.
- (4) Any person who contravenes subsection (3) commits an offence.

11. Pretending to be member of service prohibited

- (1) No person may pretend to be a member.
- (2) No person who is not a member may wear any official clothing, uniform, badge or insignia of the Service.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

- (a) sodanige algemene bevele, prosedures, reëls en sodanige ander maatreëls maak of implementeer as wat nodig geag word vir die behoorlike administrasie en afdwinging van hierdie verordening; met dien verstande dat die maak of implementering van sodanige algemene bevele, prosedures, reëls en ander sodanige ander maatreëls nie teenstrydig met die bepalings van hierdie verordening of enige ander verordening of beleid van die munisipaliteit is nie;
 - (b) verseker dat kontaknommers ten opsigte van die diens beskikbaar gemaak word aan die publiek en ander instellings of organisasies;
 - (c) die munisipale bestuurder in kennis stel van operasionele vereistes vir die struktuurering van die Diens soos beoog in artikel 5.
- (2) Nietenstaande enigiets tot die teendeel vervat in enige ander wet, het die brandweerhoof die bevoegdheid om die oorsaak, ontstaan en omstandighede van enige brand of ander dreigende gevaar te ondersoek.
- (3) Wanneer die brandweerhoof vir enige rede nie in staat is om sy ampspligte te verrig nie, moet die munisipale bestuurder 'n behoorlik gekwalifiseerde lid van die diens as waarnemende brandweerhoof aanstel om die pligte en bevoegdhede van die brandweerhoof te verrig.

10. Instruksies deur lede van diens

- (1) Addisioneel tot enige bevoegdhede soos beoog in artikel 8 van die Wet, mag 'n lid enige instruksie aan enige persoon gee ten einde voldoening aan hierdie verordening of die veiligheid van enige persoon of eiendom te verseker.
- (2) 'n Instruksie mag mondelings of skriftelik gegee word en indien die instruksie mondelings gegee word, moet die lid dit skriftelik bevestig en dit by die vroegste geleentheid aan die persoon gee.
- (3) 'n Instruksie beoog in subartikel (3) mag insluit, maar is nie beperk tot 'n instruksie—
- (a) vir die onmiddellike ontruiming van enige perseel;
 - (b) om enige perseel, of gedeelte daarvan, te sluit of te versper totdat enige oortreding van hierdie verordening reggestel is;
 - (c) om enige aktiwiteit te staak;
 - (d) om enige onmiddellike bedreiging van die veiligheid van enige persoon of eiendom te verwyder;
 - (e) om gespesifiseerde stappe te neem om onmiddellik of binne 'n gespesifiseerde tyd aan hierdie verordening te voldoen; en
 - (f) indien dit nie vir die eienaar of persoon in beheer van die betrokke perseel redelik is om die stappe gemeld in subartikel (e) onmiddellik te neem nie, om die brandweerhoof te voorsien van 'n skriftelike beskrywing van die stappe wat geneem gaan word en 'n tydskaal vir die neem van die stappe ten einde voldoening aan hierdie verordening te verseker.
- (4) Enige persoon wat subartikel (3) oortree begaan 'n misdryf.

11. Voorgee as lid van diens verbode

- (1) Geen persoon mag voorgee om 'n lid te wees nie.
- (2) Geen persoon wat nie 'n lid is nie mag enige amptelike kledingstukke, uniform, wapen of kentekens van die diens dra nie.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

12. Certificates to identify members of service

- (1) The chief fire officer must provide each member with an identification document identifying that person as a member.
- (2) A member, while performing any function or exercising any power as contemplated in this by-law must—
 - (a) keep the identification document provided in terms of subsection (1), on his person; and
 - (b) produce it for inspection on request by any person.

13. Wearing of uniform and insignia

- (1) The chief fire officer and every member of the Service must wear the uniform, rank markings and insignia of the Service as prescribed.
- (2) Uniforms, rank markings and insignia as contemplated in subsection (1) must be issued to the chief fire officer and members of the Service in accordance with the conditions of employment of the municipality or as agreed collectively.

14. Driving service vehicles

- (1) A member may, with the written authority of the chief fire officer and as directed in the exercise of his or her duties, drive a service vehicle if he or she is in possession of a valid driving licence for the code of vehicle in question.
- (2) A member, who is duly authorised to do so, as contemplated in subsection (1), must drive a Service vehicle in accordance with the provisions of the National Road Traffic Act, 1996, and any regulations made under the Act.
- (3) Any member who fails to comply with the provisions of this section is guilty of an offence.

15. Duties and orders during emergency situations

- (1) The chief fire officer or a member in charge of an emergency situation, including one attended in terms of an agreement, must, in respect of every such emergency situation, ensure that—
 - (a) sufficient manpower and the appropriate apparatus and equipment are made available, deployed and are used without delay;
 - (b) the emergency situation is immediately assessed upon arrival and additional resources or assistance that he may deem necessary, are called for without delay.
 - (c) all information, including information about places and times and relevant particulars, is recorded during the emergency situation or as soon as possible after the emergency situation, and that the recorded information is preserved in accordance with the provisions of the National Archives of South Africa Act, 1996 (Act 43 of 1996), and any regulations made under the Act.
- (2) Any person or body, including any State department as contemplated in section 17 of the Act, the South African Police Service and the Department of Justice, who wishes to inspect any information referred to in subsection (1)(c) must send a motivated request in writing to the chief fire officer along with the prescribed fees.
- (3) Any press or media release concerning the Service, emergency situations or any matter in relation thereto must be in accordance with the policy guidelines determined by the municipality.

16. Right of access to buildings and premises and issue of instructions

- (1) The chief fire officer or a member may, in executing the powers

12. Sertifikate om lede van diens te identifiseer

- (1) Die brandweerhoof moet elke lid van die diens van 'n identifikasie dokument voorsien om daardie persoon as 'n lid van die diens te identifiseer.
- (2) 'n Lid moet tydens die verrigting van enige funksie of uitvoering van enige bevoegdheid soos beoog in hierdie verordening—
 - (a) die identifikasie dokument voorsien ingevolge subartikel (1) by hom dra; en
 - (b) dit op versoek van enige persoon vir inspeksie toon.

13. Dra van uniform en kentekens

- (1) Die brandweerhoof en elke lid van die diens moet die uniform, rangmerke en kentekens van die diens dra soos voorgeskryf.
- (2) Uniforms, rangmerke en kentekens soos beoog in subartikel (1) moet aan die brandweerhoof en lede van die diens uitgereik word ooreenkomstig die diensvoorwaardes van die munisipaliteit of soos kollektief ooreengekom.

14. Bestuur van diensvoertuie

- (1) 'n Lid mag, met die skriftelike toestemming van die brandweerhoof en soos opgedra in die uitvoering van sy of haar pligte, 'n diensvoertuig bestuur indien hy of sy in besit is van 'n geldige bestuurderslisensie vir die kode voertuig betrokke.
- (2) 'n Lid wat behoorlik gemagtig is om dit te doen soos beoog in subartikel (1), moet 'n diensvoertuig ooreenkomstig die Nasionale Padverkeerswet, 1996 en enige regulasies daarkragtens gemaak, bestuur.
- (3) Enige lid wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen is skuldig aan 'n misdryf.

15. Pligte en bevele gedurende noodsituasies

- (1) Die brandweerhoof of 'n lid in beheer van 'n noodsituasie, ingesluit een wat ingevolge 'n ooreenkoms optree, moet ten opsigte van elke sodanige noodsituasie verseker dat—
 - (a) voldoende mannekrag en toepaslike apparaat en toerusting beskikbaar gemaak, ontplooi en sonder vertraging aangewend word;
 - (b) die noodsituasie onmiddellik by aankoms geëvalueer en addisionele bronne of bystand wat nodig geag word, sonder versuim versoek word;
 - (c) alle inligting, ingesluit inligting omtrent plekke en tye en relevante besonderhede, tydens die noodsituasie of so spoedig na die noodsituasie, op rekord gestel word en dat sodanige rekord bewaar word ooreenkomstig die Wet op die Nasionale Argief van Suid-Afrika, 1996 (Wet 43 van 1996) en enige regulasies daarkragtens gemaak.
- (2) Enige persoon of liggaam, ingesluit 'n staatsdepartement soos beoog in artikel 17 van die Wet, die Suid-Afrikaanse Polisiediens en die Departement van Justisie, wat enige inligting beoog in subartikel (1)(c) wil inspekteer, moet 'n gemotiveerde skriftelike versoek aan die brandweerhoof rig tesame met die voorgeskrewe gelde.
- (3) Enige pers of media vrystelling aangaande die Diens, noodsituasie of enige aangeleentheid in verband daarmee moet in ooreenstemming wees met die beleidsriglyne bepaal deur die munisipaliteit.

16. Reg van toegang tot geboue en persele en uitreiking van instruksies

- (1) Die brandweerhoof of 'n lid van die diens mag in die uitvoering

delegated in terms of this by-law or any other legislation, enter any premises at any reasonable time to conduct inspections in order to determine the existence of a fire hazard or compliance with any applicable legislation relating to fire safety on such premises.

- (2) Should any fire hazard or condition of non-compliance contemplated in subsection (1) exist, such member may serve a written instruction on the owner or occupier of such premises and such notice shall incorporate such directives or requirements that are necessary to abate the condition, which instruction must determine a deadline for compliance.
- (3) Whenever any condition that may increase the risk of fire or which may pose a threat to life or property exists on any premises and such condition cannot be immediately rectified, or if costs need to be incurred to rectify such condition, the owner of the premises must, after receiving any written instruction referred to in subsection (2), inform the chief fire officer forthwith, in writing, of the measures which he or she intends taking to remedy the condition and provide a programme and deadline to the chief fire officer for approval.
- (4) The chief fire officer may approve the proposed measures and deadline with or without amendments and may give further instructions for compliance with the proposed or required measures.
- (5) Any person who fails to comply with a written instruction referred to in this section is guilty of an offence.

17. Interference with the Service

- (1) No person may interfere with, prevent, obstruct or hinder the chief fire officer, municipal manager or any member in the execution of his duties as contemplated in this by-law or the Act.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

18. Furnishing of false information

- (1) No person may give any member of the Service any notice, or furnish any information regarding an outbreak of fire, or any other emergency situation requiring the attendance of the Service, and which, to his knowledge, is false or inaccurate.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

19. Denial, suspension or revocation of an approval or a certificate

The chief fire officer may refuse, suspend or revoke an approval or a certificate required by this by-law for—

- (a) failure to meet the requirements of this by-law for the issue of the approval or certificate; or
- (b) non-compliance with the provisions of the approval or certificate.

20. Records required, access to records and release of media statements

- (1) The safekeeping of all relevant records and documents pertaining to the Service in accordance with the provisions of the National Archives and Record Service of South Africa Act is the responsibility of the municipal manager.
- (2) A request for access to a record held for the purpose or with regard to the exercise of a power or the performance of a function in respect of the Service must be made in accordance with the provisions of the Promotion of Access to Information Act.
- (3) Media statements regarding the Service must be released as

van magte gedelegeer ingevolge hierdie verordening of enige ander wetgewing, enige perseel op enige redelike tyd betree om inspeksies te doen ten einde die bestaan van 'n brandgevaar of voldoening aan enige toepaslike wetgewing met betrekking tot brandveiligheid op persele, vas te stel.

- (2) Indien enige brandgevaar of toestand van nie-voldoening beoog in subartikel (1) bestaan, mag sodanige lid 'n skriftelike instruksie op die eienaar of okkupeerder van sodanige perseel beteken en sodanige kennisgewing sal sodanige opdragte of vereistes bevat wat nodig is om die toestand te bedwing, welke instruksie 'n sperdatum vir nakoming moet bepaal.
- (3) Wanneer enige toestand wat die brandrisiko mag vermeerder of wat 'n bedreiging vir 'n lewe of eiendom inhou op enige perseel bestaan en sodanige toestand nie onmiddellik reggestel kan word nie, of indien koste aangegaan moet word om sodanige toestand reg te stel, moet die eienaar van die perseel, na ontvangs van enige skriftelike opdragte in subartikel (2), die brandweerhoof onverwyld skriftelik inlig van die maatreëls wat hy of sy beoog om te neem om die toestand te remedieër en aan die brandweerhoof 'n program en sperdatum voorsien vir goedkeuring.
- (4) Die brandweerhoof mag die voorgestelde program en sperdatum met of sonder wysigings goedkeur en mag verdere opdragte gee vir nakoming saam met die voorgestelde of vereiste maatreëls.
- (5) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

17. Inmenging met die Diens

- (1) Geen persoon mag met die brandweerhoof, munisipale bestuurder of enige lid in die uitvoering van sy pligte soos beoog in hierdie verordening of die Wet inmeng, verhinder, belemmer of hinder nie.
- (2) Enige persoon wat versuim om aan 'n skriftelike opdragte gemeld in hierdie artikel te voldoen is skuldig aan 'n misdryf.

18. Verskaffing van vals inligting

- (1) Geen persoon mag enige kennisgewing aan enige lid van die Diens gee nie, of enige inligting omtrent die uitbreek van 'n vuur, of enige ander noodsituasie wat die bywoning van die diens vereis, en wat na sy mening vals of onakkuraat is, voorsien nie.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

19. Weiering, opskorting of intrekking van 'n goedkeuring of 'n sertifikaat

Die brandweerhoof mag 'n goedkeuring of 'n sertifikaat wat ingevolge hierdie verordening vereis word weier, opskort of herroep vir:

- (a) versuim om aan die bepalings van hierdie verordening vir die uitreiking van die goedkeuring of sertifikaat te voldoen; of
- (b) nie-nakoming van die bepalings van die goedkeuring of sertifikaat.

20. Rekords benodig, toegang tot rekords en vrystelling van media verklarings

- (1) Die veilige bewaring van alle tersaaklike rekords en dokumente van toepassing op die diens ooreenkomstig die Wet op die Nasionale Argief van Suid-Afrika is die verantwoordelikheid van die munisipale bestuurder.
- (2) 'n Versoek vir toegang tot 'n rekord wat gehou word vir doeleindes of met betrekking tot die uitoefening van 'n mag of verrigting van 'n funksie aangaande die diens, moet gemaak word ooreenkomstig die bepalings van die Wet op die Bevordering van Toegang tot Inligting.
- (3) Media verklarings aangaande die diens moet soos voorgeskryf

prescribed in terms of the communication strategy of the municipality.

21. Failure to comply with provisions

- (1) When the chief fire officer finds that there is non-compliance with the provisions of this by-law, excluding the situation in section 16(2), a written notice must be issued and include the following—
 - (a) confirmation of the findings;
 - (b) provisions of this by-law that are being contravened;
 - (c) the remedial action required; and
 - (d) a time for compliance.
- (2) An order or notice issued under this by-law must be served either by personal delivery or registered mail upon a person who is in the opinion of the chief fire officer, deemed to be the appropriate person.
- (3) For unattended or abandoned premises, a copy of such order or notice must be posted on the premises in a conspicuous place at or near the entrance to such premises and the order or notice must be mailed by registered mail, to the last known address of the owner, the person in charge of the premises or both.

22. Payment for services

- (1) The municipality may charge the fees payable in terms of its Tariff Policy by a person on whose behalf the municipality rendered any service as contemplated in this by-law.
- (2) The municipality may charge a prescribed fee for the provision of an inspection, re-inspection or any other service, including the approval or issuing of permits or certificates as contemplated in this by-law.
- (3) Any cost incurred by the municipality for any action necessary to prevent a fire hazard, accident or other threatening danger shall be considered a fee payable by a person for services rendered as contemplated in subsection (1).
- (4) Any costs incurred by the municipality in connection with the examination or analysis of any sample taken from any premises for the purposes of this by-law, and a report on such analysis by an institution accredited by the chief fire officer for that purpose may be recovered from the owner or person in charge of the premises if such owner or person in charge is not in compliance with this by-law regarding the substance concerned.
- (5) Notwithstanding the provisions of subsection (1), the chief fire officer may assess the aggregate of charges as contemplated in subsection (1) or any portion thereof, provided that such portion shall not be less than ninety percent of the aggregate of the charges that would have been payable; provided further that in assessing such charges or portion thereof, due regard, in addition to other factors, be given to:
 - (a) the fact that the amount so assessed shall be commensurate with the services rendered;
 - (b) the manner, place and origin of fire or other emergency situation;
 - (c) the loss that might have been caused by the fire or other emergency situation to the person liable to pay the charges, if the services had not been rendered.
- (6) Where charges are assessed in terms of paragraph

ingevolge die kommunikasie strategie van die munisipaliteit vrygestel word.

21. Versuim om aan bepalings te voldoen

- (1) Wanneer die brandweerhoof bevind dat daar nie-nakoming van die bepalings van hierdie verordening is, uitgesonderd die situasie in artikel 16(2), moet 'n skriftelike kennisgewing uitgereik word wat die volgende insluit—
 - (a) bevestiging van die bevindings;
 - (b) bepalings van hierdie verordening wat oortree word;
 - (c) die regstellende stappe wat vereis word; en
 - (d) 'n datum vir nakoming.
- (2) 'n Lasgewing of kennisgewing wat ingevolge hierdie verordening uitgereik word, moet beteken word deur persoonlike aflewering of per geregistreerde pos aan 'n persoon wat na die mening van die brandweerhoof geag word die geskikte persoon te wees.
- (3) Vir onbewaakte of verlate persele, moet 'n afskrif van sodanige lasgewing of kennisgewing op 'n opvallende plek by of naby die ingang tot sodanige perseel opgeplak word en moet die lasgewing of kennisgewing per geregistreerde pos ge-pos word na die laaste bekende adres van die eienaar, die persoon in beheer van die perseel, of albei.
- (4) 'n Eienaar of die persoon in beheer van persele wie se regte geaffekteer word deur enige besluit van die brandweerhoof soos beoog in subartikel (1) mag teen sodanige besluit appèleer ingevolge artikel 62 van die Munisipale Stelselwet.

22. Betaling vir dienste

- (1) Die munisipaliteit mag die gelde bepaal wat betaalbaar is deur 'n persoon namens wie die munisipaliteit enige diens gelewer het soos beoog in hierdie verordening.
- (2) Die Munisipaliteit mag 'n voorgeskrewe geld hef vir die verskaffing van 'n inspeksie, herinspeksie of enige ander diens, ingesluit die goedkeuring of uitreiking van permitte soos beoog in hierdie verordening.
- (3) Enige koste aangegaan deur die munisipaliteit vir enige aksie nodig om 'n brandgevaar, ongeluk of ander dreigende gevaar te voorkom sal geag word 'n geld betaalbaar deur 'n persoon vir die dienste gelewer soos beoog in subartikel (1).
- (4) Enige koste aangegaan deur die munisipaliteit met betrekking tot die ondersoek of analise van enige monster geneem van enige perseel vir doeleindes van hierdie verordening, en 'n verslag oor sodanige analise deur 'n instelling geakkrediteer deur die brandweerhoof vir daardie perseel, mag van die eienaar of persoon in beheer van die perseel verhaal word indien sodanige eienaar of persoon in beheer nie aan hierdie verordening ten opsigte van die betrokke stof voldoen nie.
- (5) Ongeag die bepalings van subartikel (1) mag die brandweerhoof die saamgestelde gelde beoog in subartikel (1) of enige gedeelte daarvan bepaal; met dien verstande dat sodanige gedeelte nie minder is as negentig persent van die saamgestelde gelde wat betaalbaar sou gewees het nie; met dien verstande verder dat in die bepaling van sodanige gelde of gedeelte daarvan, die nodige ag gegee word, benewens ander faktore, aan—
 - (a) die feit dat die bedrag so bepaal vergelykbaar sal wees met die dienste gelewer;
 - (b) die wyse, plek en oorsprong van vuur of ander noodsituasie;
 - (c) die verlies wat deur die vuur of ander noodsituasie aan die persoon verantwoordelik vir betaling van die gelde veroorsaak sou gewees het indien die dienste nie gelewer was nie.

- (a) and the person liable to pay such charges is aggrieved by or is with such assessment, he may lodge a written appeal in terms of section 132 of this by-law.

23. Joint Fire Services Committee

- (1) A Joint Fire Services Committee representing the fire services in the area of jurisdiction of the West Coast District Municipality and all Category B Municipalities in the area of jurisdiction of such municipality may be established.
- (2) The Joint Fire Services Committee as contemplated in subsection (1) must collaborate and liaise for the purposes of making recommendations with regard to—
 - (a) the planning and co-ordination of the services within the district;
 - (b) the co-ordination and standardisation of infrastructure, vehicles, equipment and procedures pertaining to the service;
 - (c) the training of members; and
 - (d) any other operational matters relating to the Service.
- (3) The chief fire officer of each municipality within the district may be a member of the Joint Fire Services Committee.
- (4) The Joint Fire Services Committee may determine its rules of meeting procedures, provided that such procedures are not inconsistent with generally accepted municipal administrative practices, this by-law or any other legislation.

CHAPTER 4: FIRE PROTECTION

Part A: Fire protection for buildings and premises

24. General provisions

The chief fire officer must in terms of sections 16(3) and 21(1) of this by-law abate a contravention of the National Building Regulations relating to fire and safety of buildings and premises.

25. Design and construction of buildings

- (1) Subject to the provisions of subsection (3), every owner of a building, excluding a dwelling house, must ensure that it is designed and constructed in a manner that—
 - (a) provides for—
 - (i) the effective drainage of any water that may result from fire extinguishing activities; and
 - (ii) the discharge of such water directly into a storm water drain;
 - (b) prevents any water that may result from fire-extinguishing activities from draining—
 - (i) down any stairway or lift shaft;
 - (ii) down any electrical shaft or telecommunications service shaft;
 - (iii) down any shaft that is connected to a basement level; or
 - (iv) along any approach to a building or any vehicle access ramp leading to or from a building;
 - (c) if any water resulting from fire-extinguishing activities should spill into a basement, such water is discharged directly into a storm water drain; and

- (6) Waar gelde bepaal is ingevolge subartikel (5)(a) en die persoon verantwoordelik vir betaling van sodanige gelde is gegrief deur of met sodanige bepaling, mag hy 'n skriftelike appèl indien ingevolge artikel 132 van hierdie verordening.

23. Gesamentlike Brandweardiens Komitee

- (1) 'n Gesamentlike Brandweardiens Komitee wat die brandweerdienste in die jurisdiksie gebied van die Weskus Distriksmunisipaliteit en alle Kategorie B Munisipaliteite in die jurisdiksie gebied van sodanige munisipaliteit verteenwoordig mag ingestel word.
- (2) Die Gesamentlike Brandweardiens Komitee beoog in subartikel (1) moet beraadslaag en skakel vir doeleindes om aanbevelings te maak met betrekking tot—
 - (a) die beplanning en koördinering van die dienste in die distrik;
 - (b) die koördinering en standaardisering van infrastruktuur, voertuie, toerusting en prosedures aangaande die diens;
 - (c) die opleiding van lede; en
 - (d) enige ander operasionele aangeleenthede aangaande die diens.
- (3) Die brandweerhoof van elke munisipaliteit in die distrik mag 'n lid wees van die Gesamentlike Brandweardiens Komitee.
- (4) Die Gesamentlike Brandweardiens Komitee mag sy vergadering prosedure reëls bepaal; met dien verstande dat sodanige prosedures nie teenstrydig is met algemeen aanvaarde munisipale administratiewe praktyke, hierdie verordening of enige ander wetgewing nie.

HOOFSTUK 4: BRANDBESKERMING

Deel A: Brandbeskerming vir geboue en persele

24. Algemene bepalings

Die brandweerhoof moet ingevolge artikels 16(3) en 21(1) van hierdie verordening 'n oortreding van die Nasionale Bouregulasies rakende brand en veiligheid van geboue en persele bedwing.

25. Ontwerp en konstruksie van geboue

- (1) Onderhewig aan die bepalings van subartikel (3), moet elke eienaar van 'n gebou, uitgesonder 'n woonhuis, verseker dat dit ontwerp en gebou is op 'n wyse wat—
 - (a) voorsiening maak vir—
 - (i) die effektiewe dreinerings van enige water wat die gevolg mag wees van aktiwiteite met betrekking tot die blus van vuur; en
 - (ii) die wegdoen van sodanige water direk in 'n stormwaterdrein;
 - (b) voorkoming dat enige water wat die gevolg mag wees van aktiwiteite met betrekking tot die blus van vuur dreineer—
 - (i) af in enige trap of hyserskag;
 - (ii) af enige elektriese skag of telekommunikasie diensskag;
 - (iii) af enige skag wat verbind is met 'n kelderverdieping; of
 - (iv) langs enige toegang tot 'n gebou of voertuig toegangsoprit wat na of van 'n gebou lei;
 - (c) die wegdoening van sodanige water wat in 'n kelderverdieping gestort sou word as gevolg van

- (d) complies with the requirements of SANS 10400 (Parts A, J, K, M, N, O, S, T, V and W) insofar as it relates to fire protection.
- (2) Subject to the provisions of subsection (3), every owner of a building equipped with a transformer room must ensure that—
 - (a) the transformer room is situated on the ground level;
 - (b) access to the transformer room is from outside the building; and
 - (c) there is adequate and ready access to the transformer room for fire-fighting and maintenance activities.
- (3) Subsections (1) and (2) do not apply in respect of any building which exists at the commencement of this by-law.
- (4) Any person who contravenes subsections (1) and (2) or Parts A, J, K, M, N, O, S, T, V or W of SANS 10400 in so far as it relates to fire protection, commits an offence.

26. Design and construction of dumping sites

- (1) Every person who designs or constructs any dumping site, must ensure that it is designed and constructed in accordance with the instructions of—
 - (a) the Department of Water Affairs and Forestry; and
 - (b) the municipality.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

27. Design and construction of other structures and sites

- (1) Every person who designs, constructs or erects any of the following structures, must ensure that they comply with a rational design as contemplated by the National Building Regulations—
 - (a) any grain silo;
 - (b) any atrium;
 - (c) any air traffic control tower;
 - (d) any tower for telecommunications or other uses;
 - (e) any thatched structure which is larger than 20 square metres and situated within 4.5 metres of any boundary line of the property concerned;
 - (f) any tent or other temporary structure for holding a public gathering; and
 - (g) any open-plan commercial or industrial premises with a covering distance that exceeds 45 metres measured from any point in the premises to any escape or exit door.
- (2) Every person who designs or constructs any aircraft hanger or helicopter pad, must ensure that it—
 - (a) complies with a rational design as contemplated by the National Building Regulations;
 - (b) provides for the effective drainage of any liquid from the floor of the hanger or helicopter pad or any approach to the aircraft hanger or helicopter pad;
 - (c) provides for the effective channelling of any liquid from the floor of the hanger or helicopter pad to a drainage area connected to a separator well;

aktiwiteit met betrekking tot die blus van vuur, direk in 'n stormwaterdrein; en

- (d) voldoening aan die vereistes van SANS 10400 (Dele A, J, K, M, N, O, S, T, V en W) in sover dit betrekking het op brandbeskerming.
- (2) Onderhewig aan die bepalings van subartikel (3), moet elke eienaar van 'n gebou wat toegerus is met 'n transformator kamer verseker dat—
 - (a) die transformator kamer op grondvlak geleë is;
 - (b) toegang tot die transformator kamer vanaf die buitekant van die gebou is; en
 - (c) daar voldoende en geredelike toegang tot die transformator kamer is vir brandweer en onderhoud aktiwiteite.
- (3) Subartikels (1) en (2) is nie van toepassing op enige gebou wat bestaan tydens die inwerkingtrede van hierdie verordening nie.
- (4) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) of Dele A, J, K, M, N, O, S, T, V en W van SANS 10400 in sover dit betrekking het op brandbeskerming oortree, begaan 'n misdryf.

26. Ontwerp en konstruksie van stortingsterreine

- (1) Elke persoon wat enige stortingsterrein ontwerp en bou, moet verseker dat dit ontwerp en gebou word in ooreenstemming met die instruksies van—
 - (a) die Departement van Waterwese en Bosbou; en
 - (b) die munisipaliteit.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

27. Ontwerp en konstruksie van ander strukture en persele

- (1) Elke persoon wat enige van die volgende strukture ontwerp, bou of oprig, moet verseker dat dit voldoen aan 'n rasionele ontwerp soos beoog deur die Nasionale Boueregulasies—
 - (a) enige graan silo;
 - (b) enige atrium;
 - (c) enige lugverkeer beheertoring;
 - (d) enige toring vir telekommunikasie en en ander gebruike;
 - (e) enige dekgras struktuur wat groter as 20 vierkante meter is en geleë binne 4,5 meter van enige grenslyn van die betrokke eiendom;
 - (f) enige tent of ander tydelike struktuur vir die hou van 'n publieke byeenkoms; en
 - (g) enige oopplan kommersiële of industriële perseel met 'n dekkingsafstand wat 45 meter gemeet van enige punt in die perseel tot enige ontsnap- of uitgang deur, oorskry.
- (2) Elke persoon wat enige vliegtuigloods of helikopterstrook ontwerp of bou, moet verseker dat dit—
 - (a) voldoen aan 'n rasionele ontwerp soos beoog deur die Nasionale Boueregulasies;
 - (b) voorsiening maak vir die effektiewe dreinerings van enige vloeistof van die vloer van die loods of helikopterstrook of enige toegang tot die vliegtuigloods of helikopterstrook;
 - (c) voorsiening maak vir die effektiewe kanalisering van enige vloeistof van die vloer van die loods of

- (d) prevents the spread of any liquid from the floor of the hanger or helicopter pad; and
 - (e) is equipped with effective earthing devices for the discharge of static electricity.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

28. Requirements for sprinkler systems

- (1) If a sprinkler system is required in any building in accordance with SANS 10400, SANS 10087 (Deel III) of SANS 10089 (Deel I) or if the chief fire officer so requires, the owner or person in charge of the premises must ensure that the building is equipped with a sprinkler system.
- (2) Every person who designs, constructs or installs a sprinkler system must ensure that it is designed, constructed and installed—
- (a) in accordance with SANS 0287; and
 - (b) in compliance with the requirements of SANS 10400 (Parts A, J, K, M, N, O, S, T, V and W) insofar as it relates to fire protection.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) and (2) commits an offence.

29. Requirements for extractor fan systems

- (1) Every person who designs, constructs or installs an extractor fan system, any related ducts or any similar chimney system and every owner or person in charge of the building in which such a system is installed, must ensure that—
- (a) it is designed, constructed and installed in a manner that provides for clearly demarcated, adequate and easy access for inspection, maintenance and repairs; and
 - (b) the conduit and outlet of any such system is installed in a manner that does not result in a fire hazard to any person or property.
- (2) Every owner or person in charge of a building in which an extractor fan system, any related ducts or any similar chimney system has been installed, must ensure that every filter, damper, screen or conduit forming an integral part of the system is regularly inspected, cleaned and maintained to ensure that fatty residues or any other combustible residues do not accumulate.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

30. Requirements for emergency exits

- (1) Every owner of a building must ensure that any escape door in that building—
- (a) is fitted with hinges that open in the direction of escape; and
 - (b) is equipped with a fail-safe locking device or devices that do not require a key in order to exit.
- (2) Every owner of a building must ensure that any door in a feeder route—
- (a) is a double swing-type door;
 - (b) is not equipped with any locking mechanism.

helikopterstrook na 'n dreineringsgebied verbind met 'n skeidingsput;

- (d) die verspreiding van enige vloeistof van die vloer van die loods of helikopterstrook voorkom; en
 - (e) toegerus is met effektiewe aardapparate vir die wegdoen van statiese elektrisiteit.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

28. Vereistes vir sprinkelblusstelsels

- (1) Indien 'n sprinkelblusstelsel in enige gebou vereis word ooreenkomstig SANS 10400, SANS 10087 (Deel III) of SANS 10089 (Deel I) of indien die brandweerhoof so vereis, moet die eienaar of persoon in beheer van die perseel verseker dat die gebou toegerus is mei 'n sprinkelblusstelsel.
- (2) Elke persoon wat 'n sprinkelblusstelsel ontwerp, bou of installeer moet verseker dat dit ontwerp, gebou of geïnstalleer word—
- (a) in ooreenstemming met SANS 0287; en
 - (b) met voldoening aan die vereistes van SANS 10400 (Dele A, J, K, M, N, O, S, T, V en W) insover dit betrekking het op brandbeskerming.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

29. Vereistes vir uittrekwaaierstelsels

- (1) Elke persoon wat 'n uittrekwaaierstelsel ontwerp, bou of installeer, enige geleidings in verband daarmee of enige soortgelyke skoorsteenstelsel en enige eienaar of persoon in beheer van die gebou waarin sodanige stelsel geïnstalleer word, moet verseker dat—
- (a) dit ontwerp, gebou en geïnstalleer word op 'n wyse wat voorsiening maak vir duidelike afgebakende, voldoende en maklike toegang vir inspeksie, onderhoud en herstelwerk; en
 - (b) die geleiding en uitlaat van enige sodanige stelsel geïnstalleer is op 'n wyse wat nie 'n brandgevaar vir enige persoon of eiendom tot gevolg sal hê nie.
- (2) Elke eienaar of persoon in beheer van 'n gebou waarin 'n uittrekwaaierstelsel, enige verbandhoudende geleidings of enige soortgelyke skoorsteenstelsel geïnstalleer is, moet verseker dat enige filter, demper, skerm of geleiding wat 'n integrale deel van die stelsel vorm gereeld geïnspekteer, skoongemaak en onderhou word ten einde te verseker dat vetterige oorblyfsels of enige ander brandbare oorblyfsels nie akkumuleer nie.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

30. Vereistes vir nooduitgange

- (1) Elke eienaar van 'n gebou moet verseker dat enige ontsnapdeur in die gebou—
- (a) gemonteer is met skarniere wat in die rigting van ontsnapping oopmaak; en
 - (b) toegerus is met 'n faalvrye sluitingsapparaat of apparaat wat nie 'n sleutel benodig om uit te gaan nie.
- (2) Elke eienaar van 'n gebou moet verseker dat enige deur in 'n toevoerrote—
- (a) 'n dubbel swaai-tipe deur is; en
 - (b) nie toegerus is met enige sluitmeganisme nie;

- (3) Notwithstanding the provisions of subsection (2), if it is necessary that a door in a feeder route be locked for security reasons, the owner or person in charge of the building must provide an alternative means of escape approved by the chief fire officer.
- (4) No person may obstruct or allow the obstruction of any escape route from any premises that may prevent or hinder the escape of any person or animal from the premises in an emergency.
- (5) Where required by the chief fire officer, an escape route must be clearly indicated with signage, which complies with SANS 1186, indicating the direction of travel in the event of fire or any other emergency.
- (6) Any person who contravenes subsections (1), (2), (3), (4) or (5) commits an offence.

31. Requirement regarding fire doors and assemblies

- (1) Subject to the provisions of SANS 1253, a fire door and assembly must be maintained in such a manner that in the event of a fire it retains its integrity, insulation and stability for the time period required for that particular class of door.
- (2) A fire door may be kept open, only when it is equipped with an automatic releasing hold-open device approved by the chief fire officer.
- (3) A fire door and assembly may not be rendered less effective through the following actions—
 - (a) altering the integrity, insulation or stability of a particular class of door;
 - (b) disconnecting the self-closing mechanism;
 - (c) wedging, blocking or obstructing the door so that it cannot close;
 - (d) painting the fusible link actuating mechanism of a door;
 - (e) disconnecting or rendering less effective an electric or electronic release mechanism, or
 - (f) any other action that renders a fire door or assembly less effective.
- (4) Any person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

32. Design, identification and access for fire-fighting and rescue purposes

- (1) Subject to the requirements of any applicable zoning scheme regulations or the conditions of establishment of any township, every person who plans, designs or constructs a building, excluding a dwelling house, must ensure that the premises on which the building is situated, are planned, designed and constructed so that—
 - (a) at least one elevation of the building fronts onto a street;
 - (b) if the premises do not front onto a street, an access road is provided with dimensions and carrying capacity approved in writing by the chief fire officer;
 - (c) a motorised or electronically operated gate is equipped in such a manner that access to the premises can be gained without the use of a motor or any other electronic device or any other assistance;
 - (d) there is a climate-proof and weather-proof parking surface for parking and operating fire brigade machines and equipment in an emergency—
 - (i) of dimensions at least 10 metres wide;
 - (ii) that runs the full length of the side elevation of

- (3) Nieteestaande die bepalings van subartikel (2), indien dit nodig is dat 'n deur in 'n toevoerrote gesluit word vir veiligheidsredes, moet die eienaar of persoon in beheer van die gebou 'n alternatiewe ontsnapwyse goedgekeur deur die brandweerhoof, voorsien.
- (4) Geen persoon mag enige ontsnaproete van enige perseel belemmer of toelaat dat dit belemmer word sodat dit die ontsnapping van enige persoon of dier van die perseel tydens 'n noodgeval voorkom of hinder nie.
- (5) Waar vereis deur die brandweerhoof moet 'n ontsnaproete duidelik aangedui word met tekening wat aan SANS 1186 voldoen, tonende die rigting van ontsnap in die geval van vuur of ander noodgeval.
- (6) Enige persoon wat subartikels (1), (2), (3), (4) of (5) oortree begaan 'n misdryf.

31. Vereistes vir branddeure en toebehore

- (1) Onderworpe aan SANS 1253, moet 'n branddeur en toebehore op so 'n wyse onderhou word dat dit in die geval van 'n brand sy integriteit, insulasie en stabiliteit vir die tydperk vereis vir die besondere klas van deur, behou.
- (2) 'n Branddeur mag oopgehou word slegs wanneer dit toegerus is met 'n outomatiese ontsluiting oop-hou apparaat goedgekeur deur die brandweerhoof.
- (3) 'n Branddeur en toebehore mag nie minder effektief gemaak word deur die volgende aksies nie—
 - (a) verandering van die integriteit, insulasie of stabiliteit van 'n besondere klas van deur;
 - (b) diskonnektering van die selfsluitingsmeganisme;
 - (c) vasknelling, blokkering of belemmering van die deur sodat dit nie kan toemaak nie;
 - (d) verf van die sekeringskakel werkmeganisme van 'n deur;
 - (e) diskonnektering of minder effektief making van 'n elektriese of elektroniese losmeganisme; of
 - (f) enige ander aksie wat 'n branddeur of toebehore minder effektief sal maak.
- (4) Enige persoon wat subartikels (1), (2) en (3) oortree begaan 'n misdryf.

32. Ontwerp, identifisering en toegang vir brandbestryding en reddingsdoeleindes

- (1) Onderworpe aan die vereistes van enige toepaslike soneringskema regulasies of die stigtingsvoorwaardes van enige dorpsgebied, moet elke persoon wat 'n gebou, uitgesonder 'n woonhuis, beplan, ontwerp of bou verseker dat die perseel waarop die gebou geleë is, beplan, ontwerp en gebou word sodat—
 - (a) ten minste een aansig van die gebou aan 'n straat front;
 - (b) indien die perseel nie aan 'n straat front nie, 'n toegangspad voorsien word met afmetings en drakapasiteit skriftelik goedgekeur deur die brandweerhoof;
 - (c) 'n gemotoriseerde of elektronies beheerde hek toegerus is op so 'n wyse dat toegang na die perseel verkry kan word sonder die gebruik van motoriese of enige ander elektroniese toestel of enige ander hulp;
 - (d) daar 'n klimaat-proef en weer-proef parkeeroppervlakte vir parkering en bedryf van brandweermasjiene en toerusting in 'n noodgeval is—
 - (i) met afmetings van ten minste 10 meter wyd;
 - (ii) wat die volle lengte van die syaansig van die

the building that borders the surface; and

- (iii) with a carrying capacity of at least 70 metric tons; and
- (iv) any entrance arch to the premises provides an opening with dimensions at least 4 metres wide x 4.2 metres high, unless there is an alternative and easy access route to the premises of at least the same dimensions.

(2) For purposes of easy identification by any member in an emergency, every owner or person in charge of the premises must ensure that the correct street number of the premises—

- (a) is displayed clearly on the street boundary of the premises in numbers at least 75 millimetres high;
- (b) is visible from the street; and
- (c) is maintained in a legible condition at all times.

(3) Any person who contravenes subsections (1) and (2) commits an offence.

33. Accessibility of fire-fighting equipment and fire installations

- (1) Any fire-fighting equipment or fire protection installations installed on any premises must be accessible to the Service at all times.
- (2) Any person, who causes or permits any fire-fighting equipment or fire protection installations to be obstructed or impedes such accessibility or operation, commits an offence.

34. Barricading of vacant buildings

- (1) Every owner or person in charge of a building or portion of a building that is vacant must, to the satisfaction of the chief fire officer—
 - (a) remove all combustible waste and refuse from the building; and
 - (b) block, barricade or otherwise secure all windows, doors and other openings in the building in a manner that will prevent the creation of any fire hazard caused by entering of the building by any unauthorised person.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

35. Fire protection for thatch roof structures

- (1) Any thatch roof construction with a span not exceeding 6 metres and which is supported by structural walls must comply with the provisions of SANS 10407.
- (2) A rational design must be provided for any thatch roof construction with a span exceeding 6 metres or where such construction is not supported by structural walls.
- (3) Where a new or replacement thatch structure is to be constructed for any building, the following must be incorporated into the design and construction of such thatch roof:
 - (a) The thatch density may not be less than 35 to 50 kg/m² for a thickness of 175mm to 200mm;
 - (b) Sisal binding twine must be used;
 - (c) Construction of any thatch roof must be sound and all materials used therein must be of good quality;
 - (d) Where electrical wiring passes through the roof space of any thatch roof, all wiring must be run in continuous conduit and all junction boxes must be properly sealed;

gebou wat aan die oppervlak grens, behels; en

- (iii) met 'n drakapasiteit van ten minste 70 metrieke ton; en
- (iv) enige toegangsgewelf tot die perseel 'n opening voorsien met afmetings van ten minste 4 meter wyd x 4,2 meter hoog, tensy daar 'n alternatiewe en maklike toegangsroete na die perseel is met ten minste dieselfde afmetings.

(2) Vir doeleindes van maklike identifikasie deur enige lid tydens 'n noodgeval, moet elke eienaar of persoon in beheer van die perseel verseker dat die korrekte straatnommer van die perseel—

- (a) duidelik op die straatgrens van die perseel vertoon word in nommers ten minste 75 millimeter hoog;
- (b) sigbaar is van die straat; en
- (c) in 'n leesbare toestand te alle tye onderhou word.

(4) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

33. Toeganklikheid vir brandbestrydingstoerusting en brandinstallasies

- (1) Enige brandbestrydingstoerusting of brandbeskermingsinstallasies geïnstalleer op enige perseel moet te alle tye vir die Diens toeganklik wees.
- (2) Enige persoon wat veroorsaak of toelaat dat enige brandbestrydingstoerusting of brandbeskermingsinstallasies belemmer word of sodanige toeganklikheid of bedryf strem, begaan 'n misdryf.

34. Versperring van leë geboue

- (1) Enige eienaar of persoon in beheer van 'n gebou of gedeelte van 'n gebou wat leeg is, moet tot bevrediging van die brandweerhoof—
 - (a) alle brandbare afval en vullis uit die gebou verwyder; en
 - (b) alle vensters, deure en ander openinge in die gebou blokkeer, versper of andersins beveilig op 'n wyse wat die skepping van enige brandgevaar veroorsaak deur toegang tot die gebou deur enige ongemagtigde persoon, voorkom.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

35. Brandbeskerming vir strooidakstrukture

- (1) Enige strooidakstruktuur met 'n omvang wat nie 6 meter oorskry nie en wat ondersteun word deur strukturele mure moet aan die bepalings van SANS 10407: 2004 voldoen.
- (2) 'n Rationele ontwerp moet voorsien word vir enige strooidakkonstruksie met 'n omvang van meer as 6 meter of waar sodanige konstruksie nie deur strukturele mure ondersteun word nie.
- (3) Waar 'n nuwe of vervangende dekstruktuur vir enige gebou gebou word, moet die volgende in die ontwerp en konstruksie van sodanige strooidak geïnkorporeer word—
 - (a) die dekdigtheid moet nie minder as 35 tot 50 kg/m² vir 'n dikte van 175mm tot 200mm wees nie;
 - (b) sisal bindingstou moet gebruik word;
 - (c) konstruksie van enige dekdak moet stewig wees en alle materiaal wat daarin gebruik word moet van goeie kwaliteit wees;
 - (d) waar elektriese bedrading deur die dakspasie van enige

- (e) Where, in the opinion of the chief fire officer, the risk of lightning may pose a hazard, he may direct that certain occupancies, as he may determine, be protected by the installation of lightning conductors in accordance with SABS 03: 1985;
 - (f) All wooden components and all exposed surfaces of thatch must be treated with an approved fire retardant and the thatching must be rodent proofed;
 - (g) Upon completion of any thatch construction, the owner must provide the chief fire officer with written certification of compliance with all of the provisions of this subsection.
- (4) Where, in the opinion of the chief fire officer, any fire in a thatched building will pose an unacceptable risk to any adjacent buildings or property or where its location will result in an increased risk from an external fire, the chief fire officer may prescribe the installation of a sprinkler or drencher system, provided that such system may be manual or automatic in operation.
- (5) Any chimney passing through a thatch roof must be constructed so that:
- (a) only full 220mm bricks are used and laid so that the unexposed faces in contact with thatch do not become hot;
 - (b) all joints and spaces are properly filled with mortar;
 - (c) no wooden building component or decoration is built into or through any chimney;
 - (d) the top of any chimney stack must extend at least 1 metre above the highest point of the roof;
 - (e) a spark arrestor comprising a stainless steel wire mesh measuring 10 x 10 x 1mm across the full width of the flue be fitted not less than 700mm from the top of the stack.
- (6) Any person who contravenes subsections (1) to (5) commits an offence.

Part B: Fire fighting equipment

36. Installation and maintenance of fire-fighting equipment

- (1) Every owner of a building must ensure that—
- (a) all fire-fighting equipment and service installations on the premises are installed in a manner and condition ready for use in an emergency;
 - (b) all portable and mobile fire-extinguishers and all hose reels on the premises are serviced and maintained in accordance with SANS 10105 and SANS 1475; and
 - (c) all fire-fighting equipment and service installations on the premises are—
 - (i) maintained in a good working condition by a competent person;
 - (ii) inspected and serviced in accordance with manufacturer specifications; and
 - (iii) are inspected by an appropriately registered and competent person at least once every 12 months; and
 - (d) a comprehensive service record of all fire-fighting equipment and service installations on the premises is maintained and furnished to the chief fire officer every 12

dekdak geleidelik word, moet alle bedrading in 'n aaneenlopende geleiding geplaas wees en alle aansluitingskaste moet behoorlik geseël wees;

- (e) waar na die mening van die brandweerhoof die risiko van weerlig 'n gevaar mag inhou, mag opdrag gegee word dat sekere bewonings soos deur hom bepaal, beskerm word deur die installering van weerligafleiers ooreenkomstig SABS 03: 1985;
 - (f) alle houtkomponente en alle blootgestelde dekoppervlaktes moet behandel word met 'n goedgekeurde brandvertraging en die dek moet plaagbestand wees;
 - (g) by voltooiing van enige dekkonstruksie moet die eienaar die brandweerhoof van 'n skriftelike sertifikaat van voldoening aan al die bepalings van hierdie subartikel voorsien.
- (4) Waar na die mening van die brandweerhoof enige brand in 'n strooidakgebou 'n onaanvaarbare gevaar vir enige aangrensende geboue of eiendom inhou of waar sy ligging 'n verhoogde gevaar van 'n eksterne brand kan veroorsaak, mag die brandweerhoof die installasie van 'n sprinkelblus of stortstelsel voorskryf; met dien verstande dat sodanige stelsel hand- of outomaties geopeer kan wees.
- (5) Enige skoorsteen deur 'n strooidak moet so gebou wees dat—
- (a) slegs heel 220mm bakstene gebruik en so gelê word dat die nie-blootgestelde dele wat in kontak met die dek is nie te warm raak nie;
 - (b) alle laste en spasies behoorlik gevul is met messelpleister;
 - (c) geen houtgebou komponent of dekorasie in of deur 'n skoorsteen gebou is nie;
 - (d) die punt van enige skoorsteenpyp moet ten minste 1 meter bokant die hoogste punt van die dak verbystek;
 - (e) 'n vonkpvanger bestaande uit 'n vlekvrystaal maasdraad met afmetings 10 x 10 x 1mm oor die volle wydte van die skoorsteenkanaal moet aangebring word nie minder nie as 700mm van die punt van die skoorsteenpyp.
- (6) Enige persoon wat subartikels (1) tot (5) oortree begaan 'n misdryf.

Deel B: Brandbestrydingstoerusting

36. Installering en onderhoud van brandbestrydingstoerusting

- (1) Elke eienaar van 'n gebou moet verseker dat—
- (a) alle brandbestrydingstoerusting en diensinstallasies op die perseel geïnstalleer is op 'n wyse en toestand gereed vir gebruik tydens 'n noodsituasie;
 - (b) alle draagbare en mobiele brandblussers en alle waterslangtelle op die perseel gediens en onderhou word ooreenkomstig SANS 10105 en SANS 1475; en
 - (c) alle brandbestrydingstoerusting en diensinstallasies op die perseel word—
 - (i) in 'n goeie werkende toestand deur 'n bevoegde persoon onderhou;
 - (ii) geïnspekteer en gediens ooreenkomstig vervaardigersspesifikasies;
 - (iii) deur 'n toepaslik geregistreerde en bevoegde persoon ten minste elke 12 maande geïnspekteer; en
 - (d) 'n volledige diensrekord van alle brandbestrydingstoerusting en diensinstallasies op die perseel onderhou en elke 12 maande of soos andersins opgedra, aan die

months or as otherwise directed.

- (2) Every person who inspects, services or repairs any fire-fighting equipment or service installation must—
- (a) on completing the inspection, service or repairs, as the case may be—
- (i) certify in writing that the equipment or installation concerned is fully functional; and
- (ii) furnish that certificate to the owner of the premises; or
- (b) if the equipment or installation cannot readily be repaired to a functional state, notify the chief fire officer of this fact in writing without delay.
- (3) Except for purposes of inspection, service, repair or fire-fighting, no person may remove or interfere with any fire-fighting equipment or service installation at any premises.
- (4) No person may alter, damage, misuse or render ineffective any fire-fighting equipment or service installation at any premises.
- (5) Any person who contravenes subsections (1), (2), (3) or (4) commits an offence.

37. Fire alarms and fire hydrants

- (1) Without compensation to the owner of the premises concerned, the chief fire officer may cause:—
- (a) a fire alarm;
- (b) a transmission instrument for calls of fire or other emergency, or
- (c) a transmission instrument for warning residents of a fire or other emergency, to be affixed to any building, wall, fence, pole or tree.
- (2) Without compensation to the owner of the premises concerned, the chief fire officer may cause the position of a fire hydrant and fire alarm or any other fire protection information to be marked on any building, wall, fence, pole, tree, road, pavement or hydrant cover with a board, metal plate or painted marker or by any other means, as prescribed.
- (3) The chief fire officer may at any time cause a fire alarm, other transmission instrument mentioned in subsection (1), board, metal plate or painted marker to be removed from the premises concerned.
- (4) An unauthorised person is prohibited from removing, defacing, altering, tampering or damaging a fire alarm, other transmission instrument mentioned in subsection (1), board, metal plate or painted marker.
- (5) No person may render less effective, inoperative, and inaccessible, obstruct or tamper and interfere with a fire hydrant.
- (6) Any person who contravenes subsections (1), (2), (3), (4) and (5) commits an offence.

Part C: Emergency evacuation plans

38. Chief Fire Officer may designate premises for emergency evacuation plans

- (1) The chief fire officer may by written notice designate any premises as premises requiring an emergency evacuation plan.
- (2) The notice contemplated in subsection (1), must be served on the premises concerned and addressed to the owner or person in charge of the premises.

brandweerhoof voorsien word.

- (2) Elke persoon wat enige brandbestrydingstoerusting of diensinstallasies inspekteer, diens of herstel moet—
- (a) by voltooiing van die inspeksie, diens of herstelwerk, soos die geval mag wees—
- (i) skriftelik sertifiseer dat die betrokke toerusting of installasie ten volle funksioneel is; en
- (ii) sodanige sertifikaat aan die eienaar van die perseel voorsien; of
- (b) indien die toerusting of installasie nie gereedelik tot 'n funksionele toestand herstel kan word nie, die brandweerhoof sonder vertraging skriftelik van sodanige feit in kennis stel.
- (3) Behalwe vir doeleindes van inspeksie, diens, herstel of brandbestryding mag geen persoon enige brandbestrydingstoerusting of diensinstallasie op enige perseel verwyder of mee inmeng nie.
- (4) Geen persoon mag enige brandbestrydingstoerusting of diensinstallasie op enige perseel verander, beskadig, misbruik of oneffektief maak nie.
- (5) Enige persoon wat subartikels (1), (2), (3) en (4) oortree begaan 'n misdryf.

37. Brandalarms en brandkrane

- (1) Sonder vergoeding aan die eienaar van die perseel betrokke mag die brandweerhoof bewerkstellig dat—
- (a) 'n brandalarm;
- (b) 'n transmissie instrument vir brand oproepe of ander noodgeval; of
- (c) 'n transmissie instrument vir waarskuwing aan inwoners van 'n brand of ander noodgeval, bevestig word aan enige gebou, heining, paal of boom.
- (2) Sonder vergoeding aan die eienaar van die perseel betrokke mag die brandweerhoof bewerkstellig dat die posisie van 'n brandkraan en brandalarm of enige ander brandbeskerm inligting gemerk word op enige gebou, muur, heining, paal, boom, pad, sypaadjie of kraandeksel met 'n bord, metaalplaat of geverfde merker of op enige ander wyse, soos voorgeskryf.
- (3) Die brandweerhoof mag te enige tyd bewerkstellig dat 'n brandalarm, ander transmissie instrument gemeld in subartikel (1), bord, metaalplaat of geverfde merker verwyder word deur die eienaar van die perseel betrokke.
- (4) 'n Ongemagtigde persoon word verbied om 'n brandkraan, ander transmissie instrument gemeld in subartikel (1), bord, metaalplaat of geverfde merker te verwyder, skend, verander, peuter of te beskadig.
- (5) Geen persoon mag 'n brandkraan minder effektief, ondiensbaar of ontoeganklik maak of dit belemmer of daarmee peuter of inmeng nie.
- (6) Enige persoon wat subartikels (1), (2), (3), (4) en (5) oortree begaan 'n misdryf.

Deel C: Noodontruimingsplanne

38. Brandweerhoof mag persele aanwys vir noodontruimingsplanne

- (1) Die brandweerhoof mag deur skriftelike kennisgewing enige perseel aanwys as perseel wat 'n noodontruimingsplan vereis.
- (2) Die kennisgewing beoog in subartikel (1) moet beteken word op die perseel betrokke en geadresseer wees aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel.

39. Duties of owner or occupier of designated premises

- (1) The owner, or with the approval of the chief fire officer, the occupier, of any premises designated in terms of section 38 must—
 - (a) prepare a comprehensive emergency evacuation plan for the premises in accordance with the guideline contained in Schedule 1 and submit it to the chief fire officer in triplicate within 30 days of service of the designation notice;
 - (b) establish a fire protection committee comprised of occupiers of the premises to assist the owner or person in charge of the premises to organise a fire protection programme and regular and scheduled fire evacuation drills;
 - (c) ensure that the emergency evacuation plan is reviewed—
 - (i) at least every 12 months;
 - (ii) whenever the floor layout of the premises is changed; and
 - (iii) whenever the chief fire officer requires revision of the plan;
 - (d) ensure that an up-to-date emergency evacuation plan, any fire protection programmes, evacuation drills and any related documents are kept, maintained and at all times available in a control room on the premises for inspection by any member;
 - (e) display the emergency evacuation plan at conspicuous positions inside the premises; and
 - (f) identify a place of safety off the designated premises, but in the immediate vicinity of the premises, where persons who reside or work on the premises may gather during an emergency for the purpose of compiling a list of survivors.
- (2) The chief fire officer may in respect of premises designated in terms of section 38—
 - (a) require the review of any emergency evacuation plan by the owner or person in charge of the premises and may provide directions in this regard;
 - (b) instruct the owner or person in charge of the premises to implement a fire protection program which he believes is necessary to ensure the safety of persons and property on the premises; and
 - (c) require the owner or person in charge of the premises to provide him with a certified copy of the emergency evacuation plan and any associated documents at a specified time and place.

*Part D: Public gatherings***40. Prohibition of public gatherings in certain circumstances**

- (1) No person may hold a public gathering or allow a public gathering to be held in any building or temporary structure unless a certificate of fitness has been issued by the chief fire officer in respect of that building or temporary structure, unless a certificate of fitness previously issued in terms of this subsection, has not yet expired.
- (2) Subsection (1) does not apply in respect of a building or temporary structure which existed at the commencement of this by-laws, unless after that date—
 - (a) the building or temporary structure is rebuilt, altered, extended or its floor layout is changed; or
 - (b) ownership or control of the building or structure changes.

39. Pligte van eienaar of okkupeerder van aangewysde persele

- (1) Die eienaar, of met die goedkeuring van die brandweerhoof, die okkupeerder, van enige perseel aangewys ingevolge artikel 38 moet—
 - (a) 'n volledige noodontruimingsplan vir die perseel voorberei ooreenkomstig die riglyn vervat in Bylae 1 en dit in drievoud aan die brandweerhoof voorlê binne 30 dae van betekening van die aanwysingskennisgewing;
 - (b) 'n brandbeskermingskomitee instel bestaande uit bewoners van die perseel om die eienaar of persoon in beheer van die perseel by te staan om 'n brandbeskermingsprogram en gereelde en geskeduleerde brandontruimingsoefeninge te organiseer;
 - (c) verseker dat die noodontruimingsplan hersien word—
 - (i) ten minste elke 12 maande;
 - (ii) wanneer die vloeruitleg van die perseel verander; en
 - (iii) wanneer die brandweerhoof hersiening van die plan vereis.
 - (d) verseker dat 'n opgedateerde noodontruimingsplan, enige brandbeskermingsprogram, brandontruimingsoefeninge en verbandhoudende dokumente gehou, onderhou en te alle tye in 'n beheerkamer op die perseel beskikbaar is vir inspeksie deur eninge lid;
 - (e) die noodontruimingsplan op 'n opsigtelike plek binne die perseel vertoon word; en
 - (f) 'n plek van veiligheid buite die aangewese perseel, maar in die onmiddellike omgewing van die perseel, identifiseer waar persone wat op die perseel werk of woon kan byeenkom gedurende 'n noodsituasie vir doeleindes van samestelling van 'n lys van oorlewendes.
- (2) Die brandweerhoof mag ten opsigte van 'n perseel aangewys ingevolge artikel 38—
 - (a) die hersiening van die noodontruimingsplan deur die eienaar of persoon in beheer van die perseel vereis en mag opdragte in hierdie verband gee;
 - (b) die eienaar of persoon in beheer van die perseel opdrag gee om 'n brandbeskermingsprogram te implementeer wat na die mening van die brandweerhoof nodig is om die veiligheid van persone en eiendom te verseker; en
 - (c) van die eienaar of persoon in beheer van die perseel vereis om die brandweerhoof op 'n gespesifiseerde tyd en plek te voorsien van 'n gesertifiseerde afskrif van die noodontruimingsplan en enige verbandhoudende dokumente.

*Deel D: Publieke byeenkomste***40. Verbod op publieke byeenkomste in sekere omstandighede**

- (1) Geen persoon mag 'n publieke byeenkoms hou of toelaat dat dit in enige gebou of tydelike struktuur gehou word tensy 'n sertifikaat van geskiktheid deur die brandweerhoof ten opsigte van die gebou of tydelike struktuur uitgereik is nie of tensy 'n sertifikaat van geskiktheid voorheen uitgereik ingevolge hierdie subartikel nog nie verval het nie.
- (2) Subartikel (1) is nie van toepassing ten opsigte van 'n gebou of tydelike struktuur wat ten tye van die inwerkingtreding van hierdie verordening bestaan het nie, tensy na sodanige datum—
 - (a) die gebou of tydelike struktuur herbou, verander, verleng of sy vloeruitleg verander is; of
 - (b) eienaarskap of beheer van die gebou of struktuur verander.

- (3) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

41. Application for certificate of fitness

- (1) Every owner of a building or temporary structure intended for the holding of a public gathering must complete and submit to the chief fire officer an application form for a certificate of fitness in the form and manner as contemplated in section 43.
- (2) An application contemplated in subsection (1) must be submitted at least 30 days before any intended public gathering.
- (3) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

42. Requirements for certificate of fitness

- (1) The chief fire officer may not issue a certificate of fitness in respect of a building or temporary structure—
- unless the municipality is in possession of an up-to-date set of building plans for the premises;
 - unless the building or temporary structure complies with the requirements of this by-law; and
 - for a period of validity exceeding 12 months.

43. Form and content of certificate of fitness

- (1) A certificate of fitness must be in the form as prescribed and must at least record the following information, where applicable—
- the trade name and street address of each occupier of the building or temporary structure;
 - a description of the type of activity carried on by each occupier of the building or structure;
 - the full names and addresses of the persons who serve on the governing or similar body of each occupier;
 - the maximum permissible number of people who may be admitted to the useable floor area of the building or structure;
 - the number of emergency exits and their dimensions; and
 - the dates of issue and expiry of the certificate and its serial number.
- (2) Notwithstanding subsection (1), the chief fire officer may request additional information from the applicant.

44. Duties of holder of certificate of fitness

- (1) The holder of a certificate of fitness must—
- comply with the provisions of the certificate of fitness;
 - at all times—
 - display the certificate prominently on the premises; and
 - maintain the certificate in a legible condition;
 - immediately notify the chief fire officer in writing of any change to the trade name, activity or governing or similar body of any occupier of the building or structure;

- (3) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

41. Aansoek vir sertifikaat van geskiktheid

- (1) Elke eienaar van 'n gebou of tydelike struktuur wat beoog word vir die hou van 'n publieke byeenkoms moet 'n aansoekvorm vir 'n sertifikaat van geskiktheid voltooi en aan die brandweerhoof voorlê in die formaat en wyse soos beoog in artikel 43.
- (2) 'n Aansoek beoog in subartikel (1) moet voorgelê word ten minste 30 dae voor enige beoogde publieke byeenkoms.
- (3) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

42. Vereistes vir sertifikaat van geskiktheid

- (1) Die brandweerhoof mag nie 'n sertifikaat van geskiktheid ten opsigte van 'n gebou of tydelike struktuur uitreik nie—
- tensy die munisipaliteit in besit is van 'n opgedateerde stel bouplanne vir die perseel;
 - tensy die gebou of tydelike struktuur aan die vereistes van hierdie verordening voldoen; en
 - met 'n geldigheidsperiode wat 12 maande oorskry nie.

43. Vorm en inhoud van sertifikaat van geskiktheid

- (1) 'n Sertifikaat van geskiktheid moet in die voorgeskrewe formaat wees en moet ten minste die volgende inligting, waar toepaslik, bevat—
- die handelsnaam en straat adres van elke okkupeerder van die gebou of tydelike struktuur;
 - 'n beskrywing van die soort aktiwiteit wat deur elke okkupeerder van die gebou of tydelike struktuur beoefen word;
 - die volle name en adresse van die persone wat in die beheer- of soortgelyke liggaam van elke okkupeerder dien;
 - die maksimum toelaatbare getal persone wat toegang verleen mag word tot die bruikbare vloeroppervlak van die gebou of tydelike struktuur;
 - die aantal nooduitgange en die afmetings daarvan; en
 - die datums van uitreiking en verval van die sertifikaat en sy reeksnommer.
- (2) Nietenstaande subartikel (1) mag die brandweerhoof addisionele inligting van die aansoeker versoek.

44. Pligte van houer van sertifikaat van geskiktheid

- (1) Die houer van 'n sertifikaat van geskiktheid moet—
- voldoen aan die bepalings van die sertifikaat van geskiktheid;
 - te alle tye—
 - die sertifikaat prominent op die perseel vertoon; en
 - die sertifikaat in 'n leesbare toestand onderhou;
 - die brandweerhoof onmiddellik skriftelik in kennis stel van enige verandering in die handelsnaam, aktiwiteit of beheer- of soortgelyke liggaam van enige okkupeerder van die gebou of struktuur;

(d) submit any application for renewal of the certificate of fitness at least 30 days before its expiry in the form and manner prescribed.

(2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

45. Cancellation of certificate of fitness

(1) The chief fire officer may cancel any certificate of fitness in respect of premises or temporary structure if he has reason to believe that—

(a) the owner or person in charge of the premises concerned contravenes or fails to comply with any provision of this by-law; or

(b) the building or structure contravenes or does not comply with the requirements of this by-law.

(2) Subject to subsection (3), before the chief fire officer cancels a certificate of fitness as contemplated in subsection (1), he must—

(a) give the owner or person in charge of the premises written notice of the intention to cancel the certificate of fitness and the reasons for such cancellation;

(b) give the owner or person in charge of the premises reasonable time to make written representations regarding the matter to the municipality.

(3) If the chief fire officer has reason to believe that the failure to cancel a certificate of fitness may endanger any person or property, he may cancel a certificate of fitness without prior notice to the owner or person in charge of the premises as contemplated in subsection (2).

(4) If the chief fire officer cancels a certificate of fitness in terms of subsection (3), he must—

(a) furnish the owner or person in charge of the premises or temporary structure concerned with written notice of the cancellation;

(b) give the owner or person in charge of the premises a period of at least 21 days to make written representations regarding the matter to the municipality.

Part E: Water supply for fire fighting purposes

46. Township development water supply requirements

(1) Every person who develops or redevelops a township must design and develop that township with a sufficient water supply, minimum fire flow and hydrant requirements as contemplated in section 11 of SANS 10090 and must furnish written proof of such compliance to the chief fire officer.

(2) Every person who develops or redevelops a township must ensure that—

(a) the storage capacity and rate of replenishment of the reservoirs supplying water to the township are sufficient for the fire-fighting purposes contemplated in this by-law;

(b) the water supply from these reservoirs is reticulated in a manner that ensures that the water supply to any area in the township can be provided from at least two directions; and

(c) double supply mains are installed from the water supply source to the distribution reservoirs and double pumps are installed for the delivery of the water supply.

(d) enige aansoek vir hernuwing van die sertifikaat van geskiktheid ten minste 30 dae voor sy verval voorlê in die voorgeskrewe formaat en wyse.

(2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

45. Kansellering van sertifikaat van geskiktheid

(1) Die brandweerhoof mag enige sertifikaat van geskiktheid ten opsigte van persele of tydelike strukture kanselleer indien hy rede het om te glo dat—

(a) die eienaar of persoon in beheer van die perseel betrokke enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen; of

(b) die gebou of struktuur die vereistes van hierdie verordening oortree of nie daaraan voldoen nie.

(2) Onderhewig aan subartikel (3), moet die brandweerhoof voordat hy 'n sertifikaat van geskiktheid kanselleer—

(a) aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel skriftelike kennis gee van die voorneme om die sertifikaat van geskiktheid te kanselleer asook die redes vir sodanige kansellering;

(b) aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel ten minste 'n periode van 21 dae tyd gee om skriftelike vertoë oor die aangeleentheid aan die munisipliteit te maak.

(3) Indien die brandweerhoof rede het om te glo dat versuim om 'n sertifikaat van geskiktheid te kanselleer enige persoon of eiendom in gevaar mag stel, mag hy 'n sertifikaat van geskiktheid sonder vooraf skriftelike kennis aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel soos beoog in subartikel (2), kanselleer.

(4) Indien die brandweerhoof 'n sertifikaat van geskiktheid ingevolge subartikel (3) kanselleer, moet hy—

(a) die eienaar of persoon in beheer van die perseel of tydelike struktuur betrokke van skriftelike kennis van die kansellering voorsien;

(b) aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel ten minste 'n periode van 21 dae tyd gee om skriftelike vertoë oor die aangeleentheid aan die munisipliteit te maak.

Deel E: Watervoorsiening vir brandbestrydingsdoeleindes

46. Dorpsontwikkeling watervoorsieningsvereistes

(1) Elke persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet daardie dorpsgebied ontwerp en ontwikkel met 'n voldoende voorsiening van water, minimum brandvloeie en brandkraan vereistes soos beoog in artikel 11 van SANS 10090 en moet skriftelike bewys van sodanige nakoming aan die brandweerhoof voorsien.

(2) Elke persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet verseker dat—

(a) die bergingskapasiteit en tempo van aanvulling van die reservoirs wat water aan die dorpsgebied voorsien voldoende is vir die brandbestrydingsdoeleindes beoog in hierdie verordening;

(b) die watervoorsiening vanaf hierdie reservoirs op 'n wyse geretikuleer word wat verseker dat die watervoorsiening aan enige gebied in die dorpsgebied van ten minste twee rigtings voorsien kan word; en

(c) dubbel hoofvoorsieningsgeleidings geïnstalleer is vanaf die watervoorsieningsbron na die distribusie reservoirs en dubbel pompe geïnstalleer is vir die lewering van die watervoorsiening.

- (3) Subsection (2)(c) is deemed to be satisfied, if—
- the water is supplied to the township from more than one reservoir;
 - each reservoir receives water from a separate supply main and pump; and
 - the reservoirs are connected to each other.
- (4) Every person who develops or redevelops a township must ensure that—
- the water distribution system is designed and equipped with control valves positioned so that it is not necessary to close off any branch or any portion of the distribution system for more than 150 metres in any high risk area or for more than 300 metres in any moderate or low risk area in the event that the system, excluding any of the branches, is damaged or requires repair; and
 - if the redevelopment of any township alters the fire risk category of any area in the township as contemplated in section 49, the water reticulation system is adapted without delay so as to comply with the requirements of sections 47 and 48.
- (5) The chief fire officer must inspect fire hydrants and conduct flow and pressure tests as contemplated in SANS 10090.
- (6) Any person who contravenes subsections (1), (2), (3) or (4) commits an offence.

47. Township development fire-extinguishing stream requirements

- (1) Every person who develops or redevelops a township must ensure that the water supply provides a fire-extinguishing stream that is immediately available to the municipality in an emergency, of the following volume and duration:

Fire risk category	Minimum volume of extinguishing stream (litres per minute)	Minimum duration of extinguishing stream (hours)
High risk	11 500	6
Moderate risk	5 750	4
Low risk	2 300	2

- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

48. Township development fire hydrant requirements

- (1) Every person who develops or redevelops a township must ensure that fire hydrants are plotted on a plan and installed in accordance with the following minimum delivery volumes and distance frequencies:

Fire risk category	Minimum fire hydrant delivery volume measured at peak consumption (litres per minute)	Minimum distance between fire hydrants (metres)
High risk	1980	120
Moderate risk	1 150	180
Low risk	900	240

- (2) Every person who develops or redevelops a township must ensure that the position of fire hydrants is plotted accurately on a plan that is furnished to the chief fire officer for operational fire-fighting purposes.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

49. Fire risk categories

- (3) Subartikel (2)(c) word geag bevredigend te wees indien—
- die water aan die dorpsgebied voorsien word vanaf meer as een reservoir;
 - elke reservoir water ontvang vanaf 'n aparte hoofvoorsieningsgeleiding en pomp; en
 - die reservoirs met mekaar verbind is.
- (4) Elke persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet verseker dat—
- die water distribusiestelsel ontwerp en toegerus is met kontrolekleppe wat so geëposisioneer is dat dit onnodig is om enige tak of enige deel van die distribusiestelsel af te sluit vir meer as 150 meter in enige hoë risiko gebied of vir meer as 300 meter in enige matige of lae risiko gebied in geval die stelsel, uitgesluit enige van die takke, beskadig is of herstel vereis; en
 - indien die herontwikkeling van enige dorpsgebied die brand risiko kategorie van enige gebied in die dorpsgebied verander soos beoog in artikel 49, die water retikulasiestelsel sonder vertraging aangepas word om te voldoen aan die vereistes van artikels 47 en 48.
- (5) Die brandweerhoof moet brandkrane inspekteer en vloei en druktoetse uitvoer soos beoog in SANS 10090.
- (6) Enige persoon wat subartikels (1), (2), (3) en (4) oortree begaan 'n misdryf.

47. Dorpsontwikkeling brandblusser stroomvereistes

- (1) Elke persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet verseker dat die watervoorsiening 'n brandbestrydingstroom voorsien wat onmiddellik vir die munisipaliteit beskikbaar is in 'n noodgeval, van die volgende volume en duur—

Brandrisiko kategorie	Minimum volume van blusstroom (liter per minuut)	Minimum duur van blusstroom (ure)
Hoë risiko	11 500	6
Matige risiko	5 750	4
Lae risiko	2 300	2

- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

48. Dorpsontwikkeling brandkraan vereistes

- (1) Elke persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet verseker dat brandkrane op 'n plan aangebring en geïnstalleer word ooreenkomstig die volgende minimum lewering volumes en afstand frekwensies—

Brandrisiko kategorie	Minimum brandkraan lewering volume gemeet tydens spitsverbruik (liter per minuut)	Minimum afstand tussen brandkrane (meter)
Hoë risiko	1 980	120
Matige risiko	1 150	180
Lae risiko	900	240

- (2) Elke persoon wat 'n dorpsgebied ontwikkel of herontwikkel moet verseker dat die posisie van brandkrane akkuraat op 'n plan aangebring is en dat dit voorsien word aan die brandweerhoof vir operasionele brandbestrydingsdoeleindes.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

49. Brandrisiko kategorieë

(1) For purposes of sections 47 and 48, the following areas of a township must be regarded—

(a) as high risk—

- (i) any factory area, high density shopping area, warehouse or commercial building;
- (ii) any plantation, timber yard or wooden building;
- (iii) any building higher than 3 storeys;
- (iv) any building in which hazardous substances are used, handled or stored or in which hazardous processes are conducted; and
- (v) any other area that has a high fire risk or high fire spread risk;

(b) as moderate risk—

- (i) any area in which—
 - (aa) factories, commercial buildings or residential buildings are generally detached from each other and do not exceed 3 storeys; and
 - (bb) the chief fire officer has not declared the materials processed or stored in these buildings as highly dangerous;
- (ii) any area where the fire risk and spread risk of fire is moderate; and
- (iii) any other area that is not a high or low risk area; and

(c) as low risk—

- (i) any area that is mainly residential or semi-rural;
- (ii) any area that has predominantly detached, duet, cluster or town house developments; and
- (iii) any area where the fire risk or risk of spread of fire is slight or insignificant.

50. Connections to water reticulation system

(1) No person may obtain a water connection to the water reticulation system of the municipality unless the fire protection plans for the premises to be connected have been approved by the chief fire officer.

(2) Every person or owner of premises who requires a water connection to the water reticulation system of the municipality must—

(a) if the premises to be connected are protected by a sprinkler installation, ensure that—

- (i) the connection is calculated and designed for each sprinkler installation in accordance with a rational design as contemplated in the National Building Regulations, and
- (ii) the size, delivery pressure and flow of the water connection is calculated in advance by the responsible engineer;

(b) if the chief fire officer requires a larger water connection for purposes of fire-fighting, provide the larger water connection;

(c) ensure that the size, work pressure and delivery flow, except in the case of a water connection to a sprinkler installation, is calculated and designed in accordance with SANS 10400 (Part W); and

(1) Vir doeleindes van artikles 47 en 48, moet die volgende gebiede van 'n dorpsgebied geag word—

(a) as 'n hoë risiko—

- (i) enige fabrieksgebied, hoë digtheidsinkopiegebied, pakhuis of kommersiële gebou;
- (ii) enige plantasie, timmerwerf of houtgebou;
- (iii) enige gebou hoër as 3 verdiepings;
- (iv) enige gebou waarin gevaarhoudende stowwe gebruik, hanteer of geberg of waarin gevaarhoudende prosesse uitgevoer word; en
- (v) enige ander gebied wat 'n hoë brand risiko of hoë brand verspreidingsrisiko het;

(b) as matige risiko—

- (i) enige gebied waarin—
 - (aa) fabrieke, kommersiële geboue of residensiële geboue in die algemeen losstaande van mekaar is en nie 3 verdiepings oorskry nie;
 - (bb) die brandweerhoof nie die materiaal wat in hierdie geboue geprosesseer of geberg word as hoogs gevaarlik verklaar het nie;
- (ii) enige gebied waar die brand risiko en brand verspreidingsrisiko matig is;
- (iii) enige ander gebied wat nie 'n hoë of lae risiko gebied is nie; en

(c) as lae risiko—

- (i) enige gebied wat hoofsaaklik residensiël of semi-landelik is;
- (ii) enige gebied wat oorheersend losstaande, duet, groep of meenthuis ontwikkelings het; en
- (iii) enige gebied waar die brand risiko of brand verspreidingsrisiko gering of onbeduidend is.

50. Aansluitings tot waternetwerkstelsel

(1) Geen persoon mag 'n wateraansluiting tot die waternetwerkstelsel van die munisipaliteit verkry nie tensy die brandbeskermingsplanne vir die perseel wat aangesluit moet word, deur die brandweerhoof goedgekeur is.

(2) Elke persoon of eienaar van persele wat 'n wateraansluiting tot die waternetwerkstelsel van die munisipaliteit verlang moet—

(a) indien die perseel wat aangesluit moet word beskerm word deur 'n sprinkelstelsel, verseker dat—

- (i) die aansluiting bereken en ontwerp is vir elke sprinkelstelsel in ooreenstemming met 'n rasonale ontwerp soos beoog in die Nasionale Bouregulasies; en
- (ii) die grootte, leweringsdruk en vloei van die wateraansluiting vooraf bereken is deur die verantwoordelike ingenieur;

(b) 'n groter wateraansluiting voorsien is indien vereis deur die brandweerhoof vir doeleindes van brandbestryding;

(c) verseker dat die grootte, werksdruk en leweringsvloei, behalwe in die geval van 'n wateraansluiting tot 'n sprinkelstelsel, bereken en ontwerp is ooreenkomstig SANS 10400 (Deel W); en

(d) ensure that the water installation upon completion complies with the provisions of SANS-10400:1994.

(3) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

Part F: Prevention of fire hazards

51. Applicable legislation

The municipality, taking cognisance of the provisions of the Environment Conservation Act, 1989, (Act No. 73 of 1989), the National Veld and Forest Fires Act, 1998, (Act No. 101 of 1998), and the regulations made under these acts, adopts the provisions thereof in this part.

52. Certain fires prohibited

(1) No person may make or allow any other person to make a fire that may endanger any person, animal or property.

(2) No person may burn or allow any other person to burn any refuse or combustible material—

(a) without the prior written permission of the chief fire officer; or

(b) unless the refuse or combustible material is burnt in an approved incinerating device.

(3) Any person, who makes a fire or allows any other person to make a fire, must take reasonable steps to ensure that the fire does not endanger any person, animal or property.

(4) The prohibition in subsection (2) does not apply to any fire made—

(a) in an approved and purpose-made stove, fireplace or hearth that forms an integrated part of a building or structure;

(b) for the purpose of preparing food on private premises set aside for that purpose; or

(c) in any device for preparing food which—

(i) is heated by electricity or liquefied petroleum gas; and

(ii) is so positioned that the fire does not endanger any person, animal or property.

(5) Any person who contravenes subsections (1), (2), (3) or (4) commits an offence.

53. Storage and accumulation of combustible material prohibited

(1) No person may store any combustible material or allow it to be stored, at any place or in any manner that may pose a fire hazard to any person, animal or property.

(2) No person may allow the accumulation of dust at any place in quantities sufficient to pose a fire hazard to any person, animal or property.

(3) No person may use or allow to be used any sawdust or similar combustible material to soak up any flammable liquid.

(4) No person may allow soot or any other combustible material to accumulate in any chimney, flue or duct in such quantities or in any manner that may pose a fire hazard to any person or property.

(5) No person may allow any vegetation to become overgrown at any place under that person's control that may pose a fire hazard to any person, animal or property.

(6) If a fire hazard contemplated in subsection (5) arises, the owner or person in charge of the premises must without delay

(d) verseker dat die wateraansluiting by voltooiing aan die bepalings van SANS 10400: 1994 voldoen.

(3) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

Deel F: Voorkoming van brandgevaar

51. Toepaslike wetgewing

Die munisipaliteit, met kennisneming van die bepalings van die Wet op Omgewingsbewing, 1989 (Wet No 73 van 1989), die Nasionale Wet op Veld- en Bosbrande, 1998 (Wet No 101 van 1998), en die regulasies gemaak ingevolge hierdie wetgewing, aanvaar die bepalings daarvan in hierdie deel.

52. Sekere vuur verbode

(1) Geen persoon mag 'n vuur maak of 'n ander persoon toelaat om 'n vuur te maak wat enige persoon, dier of eiendom in gevaar mag stel nie.

(2) Geen persoon mag, of enige ander persoon toelaat om, enige vullis of brandbare materiaal te verbrand nie—

(a) sonder die vooraf skriftelike toestemming van die brandweerhoof; of

(b) tensy die vullis of brandbare materiaal in 'n goedgekeurde verbrandingsapparaat verbrand word.

(3) Enige persoon wat 'n vuur maak of 'n ander persoon toelaat om 'n vuur te maak, moet redelike stappe neem om te verseker dat die vuur nie enige persoon, dier of eiendom in gevaar stel nie.

(4) Die verbod in subartikel (2) is nie van toepassing op enige vuur wat gemaak word—

(a) in 'n goedgekeurde en doelgemaakte stoof, vuurmaakplek of kaggel wat 'n integrale deel van 'n gebou of struktuur vorm nie;

(b) vir die doel om voedsel voor te berei op private persele wat vir daardie doel geormerk is; of

(c) in enige apparaat vir voorbereiding van voedsel wat —

(i) warm gemaak word deur elektrisiteit of vloeibare petroleumgas; en

(ii) so geposisioneer is dat die vuur nie enige persoon, dier of eiendom in gevaar stel nie.

(5) Enige persoon wat subartikels (1), (2), (3) en (4) oortree begaan 'n misdryf.

53. Stoor en opberging van ontvlambare materiaal verbode

(1) Geen persoon mag enige brandbare materiaal opberg of toelaat dat dit opberg word, op enige plek of op so 'n wyse dat dit 'n brandgevaar vir enige persoon, dier of eiendom inhou nie.

(2) Geen persoon mag toelaat dat stof op enige plek in voldoende hoeveelhede ophoop om 'n brandgevaar vir enige persoon, dier of eiendom in te hou nie.

(3) Geen persoon mag enige saagstof of soortgelyke brandbare materiaal gebruik of toelaat om gebruik te word om enige brandbare vloeistof op te week nie.

(4) Geen persoon mag toelaat dat roet of ander brandbare materiaal in enige skoorsteen, rookgaskanaal of -gange in sodanige hoeveelhede ophoop of op enige wyse om 'n brandgevaar vir enige persoon of eiendom in te hou nie.

(5) Geen persoon mag toelaat dat enige plantegroei op enige plek onder daardie persoon se beheer oorgroei sodat dit 'n brandgevaar vir enige persoon, dier of eiendom inhou nie.

(6) Indien 'n brandgevaar soos bedoel in subartikel (5) ontstaan,

eliminate the hazard or cause the hazard to be eliminated by—

- (a) cutting any grass, leaves or weeds associated with the fire hazard to a maximum height of 150 millimetres;
 - (b) pruning, chopping down or sawing any shrub or tree; and
 - (c) removing any resulting combustible residue from the property.
- (7) Any person who contravenes subsections (1) to (6) commits an offence.

54. Electrical fittings, equipment and appliances

- (1) No person may cause or allow—
- (a) any electrical supply outlet to be overloaded; or
 - (b) any electrical appliance or extension lead to be used in any manner that may pose a fire hazard to any person or property.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

55. Flame-emitting devices

- (1) No person may use or cause or allow the use of any flame-emitting device, including but not limited to any candle, lantern or torch, in any manner that may pose a fire hazard to any person or property.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

56. Discard of flammable liquid or substance in sewers or drains

- (1) No person may discard into, or cause, permit or allow a flammable liquid or flammable substance to enter any waste or foul water or storm water sewer or drain whether underground or on the surface.
- (2) A person who becomes aware of any escape, whether accidental or otherwise, of any quantity of flammable liquid or flammable substance which is likely to constitute a fire hazard, from any premises or vehicle into any sewer or drain or any inlet or drain linking with such sewer or drain, must immediately report such escape to the chief fire officer.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

57. Flammable gas

- (1) No person may fill any balloon or other device with flammable gas without the written authority of the chief fire officer, and subject to such conditions as he may require after having regard to the circumstances of the specific case.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

58. Smoking restrictions and discarding of combustibles

- (1) If conditions exist where smoking may create a fire hazard on any premises, smoking must be prohibited and “No Smoking” signs complying with SANS 1186: Part 1, must be prominently displayed in positions as directed by the chief fire officer.
- (2) A person may not remove or damage a “No Smoking” sign.
- (3) No person may light or smoke a cigarette or any other smoking materials or ignite or otherwise set fire to other material, nor hold or discard any lit or smouldering substance in any place where expressly prohibited.

moet die eienaar of persoon in beheer van die perseel sonder versuim die gevaar uit die weg ruim of bewerkstellig dat die gevaar uit die weg geruim word deur—

- (a) enige gras, blare of onkruid geassosieer met die gevaar tot ’n maksimum hoogte van 150 millimeter sny;
 - (b) enige struik of boom snoei, afkap of afsaag; en
 - (c) enige oorsakende brandbare oorblyfsels van die eiendom verwyder.
- (7) Enige persoon wat subartikels (1) tot (6) oortree begaan ’n misdryf.

54. Elektriese toebehore, toerusting en toestelle

- (1) Geen persoon mag veroorsaak of toelaat—
- (a) dat enige elektriese kragpunt oorlaai word nie; of
 - (b) enige elektriese toestel of verlengkoord op enige wyse gebruik word wat ’n brandgevaar vir enige persoon of eiendom inhou nie.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan ’n misdryf.

55. Oopvlamtoestelle

- (1) Geen persoon mag nie ’n oopvlamtoestel, ingesluit maar nie daartoe beperk nie, enige kers, lantern of fakkel gebruik of veroorsaak of toelaat dat dit gebruik word op enige wyse wat ’n brandgevaar vir enige persoon of eiendom kan inhou nie.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan ’n misdryf.

56. Wegdoen van vlambare vloeistof of stof in rirole of dreine

- (1) Geen persoon mag ’n vlambare vloeistof of vlambare stof wegdoen in, of veroorsaak, toestaan of toelaat dat dit enige afval- of besoedelde water of stormwaterriool of drein, hetsy ondergronds of op die oppervlakte, binnegaan nie.
- (2) ’n Persoon wat bewus word van enige ontsnapping, hetsy toevallig of andersins, van enige hoeveelheid vlambare vloeistof of vlambare stof wat moontlik ’n brandgevaar kan inhou vanuit enige perseel of voertuig in enige riool of drein of enige inlaat of drein verbind met met sodanige riool of drein, moet onmiddellik sodanige ontsnapping aan die brandweerhoof rapporteer.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan ’n misdryf.

57. Vlambare gas

- (1) Geen persoon mag enige ballon of ander apparaat met vlambare gas vul sonder die skriftelike magtiging van die brandweerhoof nie, en onderworpe aan sodanige voorwaardes soos hy mag vereis nadat ag geneem is van die omstandighede van die spesifieke aangeleentheid.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan ’n misdryf.

58. Rookbeperkings en wegdoen van ontvlambares

- (1) Indien toestande bestaan waar rook ’n brandgevaar op enige perseel mag veroorsaak, moet rook verbied word en “Rook Verbode”-tekens wat aan SANS 1186: Deel 1 voldoen prominent vertoon word soos gelas deur die brandweerhoof.
- (2) ’n Persoon mag nie ’n “Rook Verbode”-teken verwyder of beskadig nie.
- (3) Geen persoon mag ’n sigaret of enige ander rookmateriale aansteek of rook nie, of andersins ander materiaal aansteek of aan die brand steek nie, of andersins enige aangesteekte of

- (4) The owner or person in charge of any premises may not allow or permit any person to light or smoke a cigarette or any other smoking materials or ignite or otherwise set fire to any other material, nor hold or discard any lit or smouldering substance in any place where expressly prohibited.
- (5) Where smoking is permitted, adequate provision must be made for the safe disposal of any smoking materials and matches.
- (6) No person may discard or otherwise dispose of a burning cigarette or any other burning materials or objects including materials capable of self-ignition or capable of spontaneous combustion, on any road, in any road reserve or in any other public place.
- (7) Where any cigarette, smoking materials or other burning materials, including materials capable of self-ignition or spontaneous combustion are discarded from a vehicle onto a road, or in any road reserve or any other place, it shall be presumed, in the absence of evidence to the contrary, that such action was performed by the driver of such vehicle.
- (8) Any person who contravenes the provisions of this section commits an offence.

59. Safety requirements for informal settlement areas

In the event of establishment of any informal settlement, inclusive of any temporary settlement area, the following minimum requirements shall apply:

- (a) a safety distance of 3 metres between structures shall be maintained;
- (b) the settlement must be divided into blocks of not more than 20 structures per block, with a minimum distance of 6 metres between blocks.

CHAPTER 5: REGULATION OF FIREWORKS

60. Designation of places and conditions

- (1) The municipality may designate any public place or street or any part thereof within the municipal area as the only place at which fireworks may be discharged.
- (2) The municipality may, on application of the owner or lawful occupier of any private open space as defined in the applicable zoning scheme regulations in its area of jurisdiction, designate such private open space as a place where fireworks may be discharged.
- (3) The list of places designated in terms of subsections (1) and (2) or any amendment thereof must be published by the municipality in terms of its communication strategy.
- (4) The municipality may impose conditions as to the dates on which, periods or time and hours when the discharge of fireworks may take place on any designated area and may further impose conditions as to the manner of discharge.
- (5) A person who fails to comply with any condition imposed in terms of subsection (4) commits an offence.

61. Discharge of fireworks

- (1) No person may discharge any fireworks outside an area designated by the municipality in terms of section 60.
- (2) Any person who wishes to present a fireworks display must apply to the chief fire officer for authorisation by completing and submitting an application in the form and manner determined by the municipality together with the prescribed

smeulende stof vashou of weggooi op enige plek waar dit uitdruklik verbode is.

- (4) Die eienaar of persoon in beheer van enige perseel mag nie toelaat of toestaan dat enige persoon 'n sigaret of enige ander rookmateriale aansteek of rook nie, of andersins ander materiaal aansteek of aan die brand steek nie, of andersins enige aangesteekte of smeulende stof vashou of weggooi op enige plek waar dit uitdruklik verbode is.
- (5) Waar rook toegelaat word, moet voldoende voorsiening gemaak word vir die veilige wegdoening van enige rookmateriale en vuurhoutjies.
- (6) Geen persoon mag nie 'n brandende sigaret of enige ander brandende materiale of voorwerpe ingesluit materiale vatbaar vir self-aansteking of vatbaar vir spontane ontbranding, op enige pad, in enige padreserwe of in enige ander openbare plek wegdoen of andersins wegmaak nie.
- (7) Waar enige sigaret, rookmateriale of ander brandende materiale, ingesluit materiale vatbaar vir self-aansteking of vatbaar vir spontane ontbranding, weggedoen word vanuit 'n voertuig op 'n pad, in enige padreserwe of enige ander plek, sal veronderstel word in die afwesigheid van bewys tot die teenoëstaande, dat sodanige aksie deur die bestuurder van sodanige voertuig geneem is.
- (8) Enige persoon wat die bepalings van hierdie artikel oortree begaan 'n misdryf.

59. Veiligheidsvereistes vir informele nedersettingsareas

- (1) In die geval van die stigting van enige informele nedersetting, ingesluit enige tydelike nedersettingsarea, is die volgende minimum vereistes van toepassing—

- (a) 'n veiligheidsafstand van 3 meter tussen strukture sal gehandhaaf word;
- (b) die nedersetting moet verdeel word in blokke van nie meer as 20 strukture per blok, met 'n minimum afstand van 6 meter tussen blokke.

HOOFSTUK 5: REGULERING VAN VUURWERKE

60. Aanwys van plekke en voorwaardes

- (1) Die munisipaliteit mag enige openbare plek of straat of enige deel daarvan binne die munisipale gebied aanwys as die enigste plek waar vuurwerke afgevuur mag word.
- (2) Die munisipaliteit mag, op aansoek van die eienaar of wettige okkupeerder van enige private openbare plek soos omskryf in die toepaslike soneringskema regulasies in sy jurisdiksie gebied, sodanige private openbare plek aanwys as 'n plek waar vuurwerke afgevuur mag word.
- (3) Die lys van plekke aangewys ingevolge subartikels (1) en (2) of enige wysiging daarvan moet deur die munisipaliteit ingevolge sy kommunikasie strategie gepubliseer word.
- (4) Die munisipaliteit mag voorwaardes oplê ten opsigte van die datums waarop, periodes of tye en ure wanneer die afvuur van vuurwerke op enige aangewese gebied mag plaasvind en mag verder voorwaardes oplê ten aansien van die wyse van afvuur daarvan.
- (5) 'n Persoon wat versuim om te voldoen aan enige voorwaarde oigelê ingevolge subartikel (4) begaan 'n misdryf.

61. Afvuur van vuurwerke

- (1) Geen persoon mag enige vuurwerke afvuur buite die gebied aangewys deur die munisipaliteit ingevolge artikel 60.
- (2) Enige persoon wat 'n vuurwerke vertoning wil aanbied moet by die brandweerhoof om magtiging aansoek doen deur 'n aansoekvorm in die formaat en wyse bepaal deur die munisipaliteit te voltooi en voor te lê tesame met die

fee and a sketch plan of the proposed venue for the fireworks display, including the demarcated area for the discharge and fallout of the fireworks.

- (3) The application, prescribed fee and accompanying documentation must be submitted to the chief fire officer at least 14 days before the date of the proposed fireworks display.

62. Dealing in fireworks

- (1) No person may deal in fireworks unless—
- (a) that person holds the required fireworks licence in terms of the Explosives Act; and
 - (b) has written authority from the chief fire officer.
- (2) Any person who wishes to obtain the written authority of the chief fire officer to deal in fireworks as contemplated in subsection (1) must—
- (a) complete an application in the form and manner determined by the municipality; and
 - (b) submit it to the chief fire officer together with the prescribed fee at least 30 days before the authority is required by the applicant.
- (3) The chief fire officer may cancel any written authority to deal in fireworks if the holder of the authority contravenes any provision of this by-law.

63. Seizure of fireworks

- (1) A member of the Service may take into his possession any fireworks found by him in contravention of section 61(1) and such fireworks must be dealt with in terms of the relevant provisions of the Criminal Procedure Act relating to seizure and disposal.

CHAPTER 6: CERTIFICATE OF REGISTRATION FOR USE, HANDLING AND STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

64. Use, handling and storage of flammable substances prohibited in certain circumstances

- (1) Subject to the provisions of subsection (3), no person may use, handle or store any flammable substance or allow such substance to be used, handled or stored on any premises unless that person is the holder of a certificate of registration issued by the chief fire officer in respect of the flammable substance and the premises concerned.
- (2) A certificate of registration contemplated in subsection (1) is not required if the flammable substance concerned is of any class and does not exceed the quantity stipulated in Schedule 2.
- (3) No person may use, handle or store any flammable substance in respect of which no certificate of registration is required or allow such substance to be used, handled or stored on any premises, unless the flammable substance—
- (a) is used, handled or stored in a manner that ensures that—
 - (i) no flammable substance nor any flammable substance fumes come into contact with any source of ignition that may cause the flammable substance or fumes to ignite;
 - (ii) in the event of a fire or other emergency, the escape of any person or animal is not hindered or obstructed in any way; or
 - (b) is used, handled or stored—
 - (i) in a naturally ventilated room that prevents the accumulation of fumes or gas;

voorgeskrewe gelde en 'n sketsplan van die voorgenome plek van die vuurwerke vertoning, ingesluit die afgebakende gebied vir die afvuur en uitval van die vuurwerke.

- (3) Die aansoek, voorgeskrewe gelde en gepaardgaande dokumente moet aan die brandweerhoof voorgelê word ten minste 14 dae voor die datum van die voorgestelde vuurwerke vertoning.

62. Handel in vuurwerke

- (1) Geen persoon mag met vuurwerk handel nie tensy—
- (a) daardie persoon in besit is van die vereiste vuurwerke lisensie ingevolge die Wet op Ontploffbare Stowwe; en
 - (b) skriftelike magtiging van die brandweerhoof het.
- (2) Enige persoon wat die skriftelike magteging van die brandweerhoof wil verkry om met vuurwerke te handel soos beoog in subartikel (1) moet—
- (a) 'n aansoekvorm voltooi in die formaat en wyse bepaal deur die munisipaliteit; en
 - (b) dit aan die brandweerhoof tesame met die voorgeskrewe gelde voorlê ten minste 30 dae voordat die magtiging deur die aansoeker benodig word.
- (3) Die brandweerhoof mag enige magtiging om met vuurwerke te handel kanselleer indien die houer van die magtiging enige bepaling van hierdie verordening oortree.

63. Beslaglegging op vuurwerke

- (1) 'n Lid van die Diens mag enige vuurwerke wat deur hom gevind word in stryd met artikel 61(1) in sy besit neem en sodanige vuurwerke moet mee gehandel word ingevolge die betrokke gedeeltes van die Strafproseswet met betrekking tot beslaglegging en weddoening.

HOOFSTUK 6: SERTIFIKAAT VAN REGISTRASIE VIR GEBRUIK, HANTERING EN OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

64. Gebruik, hantering en opberging van vlambare stowwe verbode in sekere omstandighede

- (1) Onderhewig aan die bepalings van subartikel (3) mag geen persoon enige vlambare stof op enige perseel gebruik, hanteer of opberg nie of toelaat dat sodanige stof gebruik, hanteer of opberg word tensy sodanige persoon die houer is van 'n sertifikaat van registrasie ten opsigte van vlambare stowwe en die perseel betrokke uitgereik deur die brandweerhoof.
- (2) 'n Sertifikaat van registrasie beoog in subartikel (1) word nie benodig nie indien die vlambare stof betrokke van 'n klas is en nie die hoeveelheid aangedui in Bylae 2 oorskry nie.
- (3) Geen persoon mag enige vlambare stof op enige perseel gebruik, hanteer of opberg nie of toelaat dat sodanige stof gebruik, hanteer of opberg word tensy die vlambare stof—
- (a) gebruik, hanteer of opberg word op 'n wyse wat verseker dat—
 - (i) geen vlambare stof of enige vlambare stof dampe in aanraking kom met enige bron van aansteking wat mag veroorsaak dat die vlambare stof of dampe ontbrand nie;
 - (ii) in die geval van 'n brand of ander noodgeval, die ontsnapping van enige persoon of dier nie belemmer of gehinder word nie.
 - (b) gebruik, hanteer of opberg word—
 - (i) in 'n natuurlik geventileerde vertrek wat die versameling van dampe of gas;

- (ii) in a suitable place outdoors that ensures the safe disposal of fumes or gas; or
 - (c) is stored in strong, gas-tight containers and labelled as such.
- (4) Any person who contravenes subsections (1) or (3) commits an offence.

65. Application for certificate of registration for flammable substances

- (1) An application for a certificate of registration contemplated in section 64(1) must be completed and submitted in the form and manner prescribed.

66. Issue of certificate of registration

- (1) If the chief fire officer issues a certificate of registration to any person, he must endorse on the certificate—
- (a) the class and quantity of the flammable substance for which the premises have been registered;
 - (b) the number of storage tanks or storage facilities on the premises and their capacities;
 - (c) the number of flammable substance storerooms on the premises and their capacities;
 - (d) the number of liquefied petroleum gas installations, types of installations and the combined capacity of all cylinders that may be stored on the premises;
 - (e) the number of storage facilities for any other flammable substance and the volume of each such facility;
 - (f) the period of validity and expiry date of the certificate; and
 - (g) the physical address of the premises and the name and postal address of the occupant.
- (2) A certificate of registration—
- (a) is not transferable between premises;
 - (b) may not be issued by the chief fire officer for a period exceeding 12 months;
 - (c) may be transferred to the new owner of the premises in respect of which it was issued, only if an application for such transfer is approved by the chief fire officer in writing.
- (3) A certificate of registration is valid only for—
- (a) the installation for which it was issued;
 - (b) the state of the premises at the time of issue; and
 - (c) for the quantities of flammable substance stated on the certificate.

67. Availability of certificate of registration at premises

The holder of a certificate of registration must ensure that the certificate is available on the premises concerned at all times for inspection by any member.

68. Fire-fighting equipment

- (1) Any person who holds a certificate of registration or other authorisation contemplated in this by-law must ensure that the premises to which the authorisation applies, are equipped with—
- (a) subject to the provisions of subsection (6), portable fire extinguishers—

- (ii) in 'n geskikte plek buite wat die veilige wegdoening van dampe of gas verseker; of
- (c) die vlambare stof opgeberg word in sterk, gasdigte en geëtiketteerde houers.

- (4) Enige persoon wat subartikels (1) en (3) oortree begaan 'n misdryf.

65. Aansoek om sertifikaat van registrasie vir vlambare stowwe

- (1) 'n Aansoek vir 'n sertifikaat van registrasie beoog in artikel 64(1) moet voltooi en voorgelê word in die formaat en wyse voorgeskryf.

66. Uitreiking van sertifikaat van registrasie

- (1) Indien die brandweerhoof 'n sertifikaat van registrasie aan enige persoon uitreik, moet hy op die sertifikaat endosseer—
- (a) die klas en hoeveelheid van die vlambare stof waarvoor die perseel geregistreer is;
 - (b) die getal opbergingsstanks of opbergingsfasiliteite op die perseel en hul kapasiteite;
 - (c) die getal van vlambare stof stoorkamers op die perseel en hul kapasiteite;
 - (d) die getal vloeibare petroleumgas installasies, soorte van installasies en die gekombineerde kapasiteit van al die silinders wat op die perseel geberg mag word;
 - (e) die getal opbergingsfasiliteite vir enige ander vlambare stof en die volume van elke sodanige fasiliteit;
 - (f) die geldigheidstydperk en vervaldatum van die sertifikaat; en
 - (g) die fisiese adres van die perseel en die naam en posadres van die okkupeerder.
- (2) 'n Sertifikaat van registrasie—
- (a) is nie oordraagbaar tussen persele nie;
 - (b) mag nie deur die brandweerhoof uitgereik word vir 'n tydperk wat 12 maande oorskry nie;
 - (c) mag aan die nuwe eienaar van die perseel ten opsigte waarvan dit uitgereik is, oorgedra word slegs indien 'n aansoek vir sodanige oordrag skriftelik deur die brandweerhoof goedgekeur is.
- (3) 'n Sertifikaat van registrasie is slegs geldig vir—
- (a) die installasie waarvoor dit uitgereik is;
 - (b) die toestand van die perseel ten tye van uitreiking; en
 - (c) die hoeveelheid van vlambare stof gemeld in die sertifikaat.

67. Beskikbaarheid van sertifikaat van registrasie by persele

Die houer van 'n sertifikaat van registrasie moet verseker dat die sertifikaat te alle tye op die perseel betrokke beskikbaar is vir inspeksie deur enige lid.

68. Brandbestrydingstoerusting

- (1) Enige persoon wat die houer is van 'n sertifikaat van registrasie of ander magtiging beoog in hierdie verordening moet verseker dat die perseel waarop die magtiging van toepassing is, toegerus is met—
- (a) onderhewig aan die bepalings van subartikel (6), draagbare brandblussers—

- (i) as specified in SANS 1567 (carbon dioxide-type), SANS 810 (dry chemical-type), SANS 1573 (foam-type) and SANS 1571 (transportable-type);
- (ii) in such numbers as is appropriate in each section of the premises in accordance with the SANS codes applicable to the flammable substance and risk concerned;
- (b) if applicable, hose reels as specified in SANS 453 (hose reels), that are connected to a water supply—
- (i) as contemplated in SANS 10400 (Part W); and
- (ii) that enables each hose reel to maintain a minimum flow of 0,5 litres per second at a minimum work pressure of 300 kPa;
- (c) if applicable, fire hydrants—
- (i) with couplings as specified in SANS 1128 (Part II) (fire-fighting equipment- couplings); and
- (ii) in a ratio of at 1 to every 1000 square metres or part thereof.
- (d) if applicable, in relation to any above-ground facility, a sprinkler system or dilute system that —
- (i) is approved by the chief fire officer; and
- (ii) with the exception of temporary storage facilities, is installed in a position indicated in the building plans for the premises.
- (2) Notwithstanding the provisions of subsection (1), if the chief fire officer believes that there is any exceptional hazard or risk in respect of the premises concerned, he may—
- (a) specify the type of fire extinguisher to be installed;
- (b) require that a greater number of fire extinguishers be installed; and
- (c) require that a fire detection or warning system be installed.
- (3) The holder of any certificate of registration or other authorisation contemplated in this by-law must ensure that all fire-fighting equipment contemplated in subsection (1)—
- (a) is inspected, maintained and serviced to the satisfaction of the chief fire officer—
- (i) by a competent, registered and appropriately qualified tradesman in accordance with the provisions of SANS 10105 and SANS 1475;
- (ii) at least every 12 months;
- (b) if installed outside the premises, is adequately protected from the weather; and
- (c) is positioned prominently or where this is not possible, the position of the fire-fighting equipment is clearly indicated by a symbolic safety sign—
- (i) in accordance with the specifications of SANS 1186; and
- (ii) to the satisfaction of the chief fire officer.
- (4) Any person who contravenes subsections (1), (2) and (3) commits an offence.
- (i) soos gespesifiseer is SANS 1567 (koolstof dioksied-soort), SANS 810 (droë chemiese-soort), SANS 1573 (skuim-soort) en SANS 1571 (vervoerbare-soort);
- (ii) in sodanige getalle soos wat toepaslik is in elke afdeling van die perseel in ooreenstemming met die SANS kodes van toepassing op die vlambare stof en risiko betrokke;
- (b) indien van toepassing, slangtolle soos gespesifiseer in SANS 453 (slangtolle), wat verbind is met 'n watervoorsiening—
- (i) soos beoog in SANS 10400(Deel W); en
- (ii) wat elke slangtol in staat stel om 'n maksimum vloei van 0,5 liter per sekonde teen 'n minimum werksdruk van 300kPa te handhaaf;
- (c) indien van toepassing, brandkrane—
- (i) met koppelings soos gespesifiseer in SANS 1128 (Deel II) (brandbestrydingstoerusting-koppelings); en
- (ii) in 'n ratio van 1 vir elke 1000 vierkante meter of deel daarvan; en
- (d) indien van toepassing, in verhouding tot enige bogrondse fasiliteit, 'n sprinkelblusstelsel of verdunningstelsel wat—
- (i) goedgekeur is deur die brandweerhoof; en
- (ii) met uitsondering van tydelike opbergingsfasiliteite, geïnstalleer is in 'n posisie aangetoon op die bouplanne van die perseel.
- (2) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1), indien die brandweerhoof glo dat daar 'n buitengewone gevaar of risiko is ten opsigte van die perseel betrokke mag hy—
- (a) die soort brandblusser wat geïnstalleer moet word spesifiseer;
- (b) vereis dat 'n groter getal brandblussers geïnstalleer word; en
- (c) vereis dat 'n brandbespeuring of waarskuwingstelsel geïnstalleer word.
- (3) Die houer van enige sertifikaat van registrasie of ander magtiging beoog in hierdie verordening moet verseker dat alle brandbestrydingstoerusting beoog in subartikel (1)—
- (a) tot bevrediging van die brandweerhoof geïnspekteer, onderhou en gediens word—
- (i) deur 'n bevoegde, geregistreerde en toepaslik gekwalifiseerde ambagsman ooreenkomstig SANS 1015 en SANS 1475;
- (ii) ten minste elke 12 maande;
- (b) indien geïnstalleer buite die perseel, voldoende beskerm word teen die weer; en
- (c) prominent geposisioneer is, en indien dit nie moontlik is nie, die posisie van die brandbestrydingstoerusting duidelik aangetoon word deur 'n simboliese veiligheids-teken—
- (i) in ooreenstemming met die spesifikasies van SANS 1186; en
- (ii) tot bevrediging van die brandweerhoof.
- (4) Enige persoon wat subartikels (1), (2) en (3) oortree begaan 'n misdryf.

69. Amendment to certificate of registration

The chief fire officer may amend any certificate of registration on application by the holder.

70. Cancellation of certificate of registration

The provisions of section 45, read with the necessary changes, apply to any cancellation by the chief fire officer of a certificate of registration.

71. Renewal of certificate of registration

Any application for the renewal of a certificate of registration must be submitted to the chief fire officer at least 30 days prior to the expiry date of the certificate.

72. No authorisation required for certain motor vehicle fuel tanks

(1) No certificate of registration contemplated in section 64(1) or any other authorisation contemplated in this by-law is required in respect of flammable liquids in a fuel tank—

- (a) of any motor vehicle; and
- (b) of any stationary engine if the volume of the fuel tank does not exceed 1 000 litres.

73. Record of certificates of registration

The chief fire officer must keep updated records of all premises in respect of which a certificate of registration has been issued, amended or renewed.

CHAPTER 7: DECLARATION OF FIRE CONTROL ZONES**74. Fire Control Zones**

- (1) Where the chief fire officer is of opinion that a fire control zone should be declared in an area or that a fire control zone should be disestablished, he or she must, after consultation with the Fire Protection Association for its area of jurisdiction, cause such intention to be published in terms of the municipality's public participation policy.
- (2) If the municipality is of opinion that any objection or comment should be investigated, it may decide to hold a public enquiry.
- (3) If the municipality decides to hold a public inquiry, it must:
 - (a) appoint a suitably qualified person or panel of persons to hold such enquiry; and
 - (b) determine the procedure for the public inquiry, which may include a public hearing.
- (4) The person or panel of persons appointed to hold such enquiry must conduct the inquiry in accordance with the procedure prescribed and compile a written report to the relevant portfolio committee on the inquiry and give reasons for any administrative action recommended.
- (5) Where practical, the municipality shall as soon as possible after the submission of the report to the relevant portfolio committee, publish a concise summary of such report and the particulars of the places and times at which the report may be inspected and copied;
- (6) After the municipality has taken into account any comment or objection in respect of such proposed declaration or disestablishment it may declare a fire control zone or disestablish any such fire control zone concerned.
- (7) The municipality must publish such zone or amended zone.

69. Wysiging van sertifikaat van registrasie

Die brandweerhoof mag op aansoek van die houer enige sertifikaat van registrasie wysig.

70. Kansellasië van sertifikaat van registrasie

Die bepalings van artikel 45, saamgelees met die nodige wysigings, is van toepassing op enige kansellasië van 'n sertifikaat van registrasie deur die brandweerhoof.

71. Hernuwing van sertifikaat van registrasie

Enige aansoek vir die hernuwing van 'n sertifikaat van registrasie moet aan die brandweerhoof voorgelê word ten minste 30 dae voor die vervaldatum van die sertifikaat.

72. Geen magtiging benodig vir sekere motorvoertuig brandstoftanks

(1) Geen sertifikaat van registrasie beoog in artikel 64(1) of enige ander magtiging beoog in hierdie verordening word vereis ten opsigte van vlambare vloeistowwe in 'n brandstoftenk—

- (a) van enige motorvoertuig; en
- (b) van enige vaste enjin indien die volume van die brandstoftenk nie 1 000 liter oorskry nie.

73. Rekord van sertifikate van registrasie

Die brandweerhoof moet opgedateerde rekords van alle persele ten opsigte waarvan 'n sertifikaat van registrasie uitgereik, gewysig of hernu is, hou.

HOOFSTUK 7: VERKLARING VAN BRANDBEHEERSONES**74. Brandbeheersone**

- (1) Waar die brandweerhoof van mening is dat 'n brandbeheersone verklaar moet word in 'n gebied of dat 'n brandbeheersone afgeskaf moet word, moet hy of sy na oorlegpleging met die Brandbeskermingsvereniging vir sy jurisdiksie gebied, toesien dat sodanige voorneme gepubliseer word ingevolge die munisipaliteit se openbare deelname beleid.
- (2) Indien die munisipaliteit van mening is dat enige beswaar of kommentaar ondersoek moet word, mag dit die hou van 'n openbare ondersoek oorweeg.
- (3) Indien die munisipaliteit besluit om 'n openbare ondersoek te hou, moet dit—
 - (a) 'n toepaslik gekwalifiseerde persoon of paneel van persone aanstel om sodanige ondersoek te hou; en
 - (b) die prosedure vir die openbare ondersoek bepaal, wat 'n openbare verhoor mag insluit.
- (4) Die persoon of paneel persone aangestel om sodanige ondersoek te hou moet die ondersoek ooreenkomstig die voorgeskrewe prosedure uitvoer en 'n geskrewe verslag oor die ondersoek aan die portefeulje komitee opstel en redes verskaf vir enige administratiewe aksie wat aanbeveel word.
- (5) Waar prakties, sal die munisipaliteit so spoedig moontlik na voorlegging van die verslag aan die betrokke portefeulje komitee, 'n bondige opsomming van sodanige verslag en die besonderhede en plekke en tye waarop die verslag geïnspekteer en gekopieër mag word, publiseer;
- (6) Nadat die munisipaliteit enige kommentaar of beswaar ten opsigte van sodanige verklaring of afskaffing in ag geneem het, mag dit 'n brandbeheersone verklaar of enige sodanige brandbeheersone afskaf.
- (7) Die munisipaliteit moet sodanige sone of gewysigde sone publiseer.

CHAPTER 8: GENERAL PROVISIONS REGARDING THE USE, HANDLING AND STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

75. General prohibitions regarding the use, handling and storage of flammable substances

- (1) No person who uses, handles or stores a flammable substance or allows them to be used, handled or stored on any premises may—
 - (a) do anything or allow anything to be done that may result in or cause a fire or explosion;
 - (b) do anything or allow anything to be done that may obstruct the escape to safety of any person or animal during an emergency.
- (2) No person may—
 - (a) dump or spill or allow the dumping or spilling of any flammable substance into any borehole, sewer, drain system or surface water;
 - (b) discard or allow the discarding of any flammable substance from any premises in any way other than by a competent person who is properly equipped and authorised to do in terms of this by-law;
 - (c) make or bring any fire or device capable of producing an open flame or allow any other person to do so, within 5 metres of any place where a flammable substance is stored;
 - (d) use or allow to be used any device in connection with a flammable substance in any basement level of a building, other than a gas welding or cutting device, used for the sole purpose of maintenance of the building;
 - (e) while any person, except the driver or any other person responsible for a bus contemplated in the National Road Traffic Act, is in or on the bus—
 - (i) fill or allow the filling of its fuel tank; or
 - (ii) transport or allow the transport of any flammable substance on the bus, except in its fuel tank; and
 - (f) deliver or supply or allow to be delivered or supplied, any flammable substance to any premises unless the owner or person in charge of the premises is in possession of a valid certificate of registration.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

76. Use, handling and storage of liquefied petroleum gas

- (1) No person may use, handle or store liquefied petroleum gas in any quantity exceeding that stipulated in Schedule 2 unless—
 - (a) the person is in possession of a certificate of registration contemplated in section 64; and
 - (b) the use, handling and storage of the liquefied petroleum gas complies with the requirements of SANS 10087, Parts 1, 3, 7 and 10.
- (2) Liquid petroleum gas may only be used, handled or stored within property boundaries and in compliance with safety distances stipulated in SANS 10087, Parts 1, 3, 7 and 10.
- (3) Any storage of liquid petroleum gas cylinders at any service station for retail purposes must comply with SANS 10087, Part 7.
- (4) No liquid petroleum gas cylinder may be used, handled or stored at any public exhibition or demonstration without the prior written permission of the chief fire officer.

HOOFSTUK 8: ALGEMENE BEPALINGS MET BETREKKING TOT GEBRUIK, HANTERING EN OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

75. Algemene verbodbepalings vir die gebruik, hantering en opberging van vlambare stowwe

- (1) Geen persoon wat 'n vlambare stof gebruik, hanteer of opberg of die gebruik, hantering of opberging daarvan op enige perseel toelaat, mag—
 - (a) enigiets doen of toelaat dat enigiets gedoen word wat 'n brand of ontploffing mag veroorsaak nie;
 - (b) enigiets doen of toelaat dat enigiets gedoen word wat die ontsnapping na veiligheid van enige persoon of dier tydens 'n noodgeval mag belemmer nie.
- (2) Geen persoon mag—
 - (a) enige vlambare stof stort of uitgooi of toelaat dat dit gestort of uitgegooi word in enige boorgat, riool, dreinstelsel of oppervlakwater nie;
 - (b) enige vlambare stof wegdoen of toelaat dat dit weggedoen word van enige perseel op enige wyse anders as deur 'n bevoegde persoon wat behoorlik toegerus en gemagtig is om dit ingevolge hierdie verordening te doen;
 - (c) enige vuur of apparaat wat geskik is om 'n oop vlam te produseer binne 5 meter van enige plek waar 'n vlambare stof opgeberg word, maak of bring of enige ander persoon toelaat om dit te doen nie;
 - (d) enige apparaat in verband met 'n vlambare stof, anders as 'n gassweis of snyapparaat, wat uitsluitlik gebruik word vir onderhoud van die gebou, in enige keldervlak van 'n gebou gebruik of die gebruik daarvan toelaat nie;
 - (e) terwyl enige persoon, behalwe die bestuurder of enige ander persoon verantwoordelik vir 'n bus beoog in die Nasionale Padverkeerswet, in of op die bus is—
 - (i) die brandstoftenk volmaak of die volmaak daarvan toelaat; of
 - (ii) op die bus enige vlambare stof, behalwe in sy brandstoftenk, vervoer of die vervoer toelaat; en
 - (f) enige vlambare stof aan enige perseel aflewer of voorsien of die aflewering of voorsiening toelaat nie tensy die eienaar of persoon in beheer van die perseel in besit is van 'n geldige sertifikaat van registrasie.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

76. Gebruik, hantering en opberging van vloeibare petroleumgas

- (1) Geen persoon mag vloeibare petroleumgas in enige hoeveelheid wat dié aangedui in Bylae 2 oorskry, gebruik, hanteer of opberg nie tensy—
 - (a) die persoon in besit is van 'n sertifikaat van registrasie beoog in artikel 64; en
 - (b) die gebruik, hantering en opberging van die vloeibare petroleumgas aan die vereistes van SANS 10087, Dele 1, 3, 7 en 10 voldoen.
- (2) Vloeibare petroleumgas mag slegs gebruik, hanteer en opgeberg word binne perseelgrense en met voldoening aan die veiligheidsafstande bepaal in SANS 10087, Dele 1, 3, 7 en 10.
- (3) Enige opberging van vloeibare petroleumgassilinders by enige diensstasie vir kleinhandeldoeleindes moet aan SANS 10087, Deel 7, voldoen.
- (4) Geen petroleumgassilinder mag by enige openbare uitstalling of demonstrasie sonder die vooraf skriftelike toestemming van

- (5) An application for permission contemplated in subsection (4) must be made in writing at least 14 days before the event concerned.
- (6) The chief fire officer may impose any reasonable condition on the use, handling and storage of liquid petroleum gas cylinders at a public exhibition or demonstration, including but not limited to, the number of cylinders, the manner of storage, safety distances and other safety requirements.
- (7) Any person using, handling or storing any liquid petroleum gas cylinder at any public exhibition or demonstration must comply with any condition imposed in terms of subsection (6).
- (8) Any person who contravenes subsections (1) to (7) commits an offence.

77. Display of symbolic warning signs required

- (1) The owner or person in charge of any premises where any flammable or explosive substance is used, handled or stored must, in the affected area of the premises, display symbolic signs—
 - (a) prohibiting smoking and open flames;
 - (b) of a size and number determined by the chief fire officer; and
 - (c) prominently in places where the signs can be clearly observed.
- (2) No person may disregard or allow to be disregarded any prohibition on a symbolic sign displayed in terms of subsection (1).
- (3) Any person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

78. Duty to report fires, accidents and dumping

- (1) If any fire, accident or dumping involving a flammable substance has caused damage to any person, animal, property or the environment on any premises, the owner or occupier of the premises must immediately report it to the chief fire officer.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 9: STORAGE OF FLAMMABLE SUBSTANCES

79. Storage of flammable substances prohibited in certain circumstances

- (1) No person may store or allow the storage of any flammable substance in any storeroom unless—
 - (a) that person has a certificate of registration contemplated in section 64(1); and
 - (b) the storeroom complies with the requirements of this by-law and any other applicable law.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

80. Taking of samples in respect of flammable substances

- (1) Whenever a member inspects any premises and suspects that a flammable substance is used, handled or stored on such premises without a certificate of registration or other authority as contemplated in this by-law, such member must take a sample of such substance for the purposes of analysis or examination.
- (2) Any sample as contemplated in subsection (1) must taken in

die brandweerhoof gebruik, hanteer of opberg word nie.

- (5) 'n Aansoek om toestemming beoog in subartikel (4) moet skriftelik gedoen word ten minste 14 dae voor die betrokke gebeurtenis.
- (6) Die brandweerhoof mag enige redelike voorwaardes opleë vir die gebruik, hantering of opberging van vloeibare petroleumgassilinders by enige openbare uitstalling of demonstrasie, ingesluit maar nie daartoe beperk nie, tot die getal silinders, wyse van opberging, veiligheidsafstande en ander veiligheidsvereistes.
- (7) Enige persoon wat enige vloeibare petroleumgassilinder gebruik, hanteer of opberg by enige openbare uitstalling of demonstrasie moet aan enige voorwaarde opgelê ingevolge subartikel (6) voldoen.
- (8) Enige persoon wat subartikels (1) tot (7) oortree begaan 'n misdryf.

77. Vertoon van simboliese waarskuwingtekens vereis

- (1) Die eienaar of enige persoon in beheer van enige perseel waar enige vlambare of ontplofbare stof gebruik, hanteer of opberg word moet in die geaffekteerde gedeelte van die perseel, simboliese tekens vertoon—
 - (a) wat rook en oop vlamme verbied;
 - (b) van 'n grootte en getal bepaal deur die brandweerhoof; en
 - (c) prominent op plekke waar die tekens duidelik waarneembaar is.
- (2) Geen persoon mag enige verbod op 'n simboliese teken vertoon ingevolge subartikel (1) verontagsaam of toelaat dat dit verontagsaam word nie.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

78. Plig om brande, ongelukke en storting aan te meld

- (1) Indien enige brand, ongeluk of storting van 'n vlambare stof enige skade aan enige persoon, dier, eiendom of die omgewing op enige perseel berokken het, moet die eienaar of okkupeerder van die perseel dit onmiddellik by die brandweerhoof aanmeld.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 9: OPBERGING VAN VLAMBARE STOWWE

79. Opberging van vlambare stowwe verbode in sekere omstandighede

- (1) Geen persoon mag enige vlambare stof in enige stoorkamer opberg of die opberging toelaat nie tensy—
 - (a) daardie persoon 'n sertifikaat van registrasie beoog in artikel 64 besit; en
 - (b) die stoorkamer aan die vereistes van hierdie verordening en enige ander toepaslike wetgewing voldoen.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

80. Neem van monsters ten opsigte van vlambare stowwe

- (1) Wanneer ookal 'n lid enige perseel inspekteer en vermoed dat 'n vlambare stof gebruik, hanteer of opberg word op sodaige perseel sonder 'n sertifikaat van registrasie of ander magtiging soos geoog in hierdie verordening, moet sodanige lid 'n monster van sodanige stof neem vir doeleindes van analise of ondersoek.
- (2) Enige monster beoog in subartikel (1) moet in die

the presence of the owner or person in charge of the premises and must—

- (a) be divided into two equal parts;
- (b) be sealed in similar containers; and
- (c) such containers must be marked with the following information—
 - (i) the address of the premises;
 - (ii) the trade name of the premises or concern;
 - (iii) the name and signature of the person in whose presence the sample was taken;
 - (iv) the date and time the sample was taken; and
 - (v) a description of the location on the premises where the sample was taken.

- (3) The chief fire officer must within reasonable time submit any sample taken as contemplated in subsection (1) to an accredited institution for an analysis or examination and written report on the findings.

81. Symbolic safety signs must be displayed

- (1) The holder of a certificate of registration for a storeroom to be used for any flammable substance must ensure that—
- (a) symbolic safety signs prohibiting open flames and smoking are displayed in the storeroom—
 - (i) of a number determined by the chief fire officer;
 - (ii) of dimensions at least 290 millimetres by 200 millimetres; and
 - (iii) manufactured in accordance with SANS 1186;
 - (b) the groups of flammable substances and their corresponding quantities which may be stored in the storeroom are indicated on the outside of every door to the storeroom in red letters at least 75 millimetres high, against a white background.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

82. Construction of flammable substance storerooms

- (1) Every storeroom must be designed and constructed according to the following criteria—
- (a) the storeroom floor must consist of concrete;
 - (b) the storeroom walls must consist of material that has a fire resistance of at least 120 minutes;
 - (c) the storeroom roof must consist of—
 - (i) reinforced concrete with a fire resistance of at least 120 minutes; or
 - (ii) any other non-combustible material, if the storeroom—
 - (aa) is not situated within 5 metres of any adjacent building or boundary of the premises; or
 - (bb) adjoins a higher wall with no opening within 10 metres of any adjacent building.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

teenwoordigheid van die eienaar of persoon in beheer van die perseel geneem word en moet—

- (a) in twee gelyke dele verdeel word;
- (b) in soortgelyke houers geseël word; en
- (c) sodanige houers moet gemerk word met die volgende inligting —
 - (i) die adres van die perseel;
 - (ii) die handelsnaam van die perseel of besigheid;
 - (iii) die naam en handtekening van die persoon in wie se teenwoordigheid die monster geneem is;
 - (iv) die datum en tyd waarop die monster geneem is; en
 - (v) 'n beskrywing van die ligging op die perseel waar die monster geneem is.

- (3) Die brandweerhoof moet binne redelike tyd enige monster geneem soos beoog in subartikel (1) voorlê aan 'n geakkrediteerde instelling vir 'n analise of ondersoek en skriftelike verslag oor die bevindings.

81. Simboliese veiligheidstekens moet vertoon word

- (1) Die houer van 'n sertifikaat van registrasie vir 'n stoorkamer wat gebruik word vir enige vlambare stof moet verseker dat—
- (a) simboliese veiligheidstekens wat oop vlamme en rook verbied in die stoorkamer vertoon word—
 - (i) van 'n getal bepaal deur die brandweerhoof;
 - (ii) van afmetings van ten minste 290 millimeter by 200 millimeter; en
 - (iii) vervaardig ooreenkomstig SANS 1186;
 - (b) die groepe van vlambare stowwe en hul ooreenstemmende hoeveelhede wat in die stoorkamer opgeberg mag word aan die buitekant van elke deur na die stoorkamer in rooi letters van ten minste 75 millimeter hoog, teen 'n wit agtergrond, vertoon word.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

82. Konstruksie van vlambare stof stoorkamers

- (1) Elke stoorkamer moet ontwerp en gebou word ooreenkomstig die volgende kriteria—
- (a) die stoorkamer vloer moet van beton wees;
 - (b) die stoorkamer mure moet van materiaal wees wat 'n brandweerstand het van ten minste 120 minute;
 - (c) die stoorkamer dak moet bestaan uit—
 - (i) gewapende beton met 'n brandweerstand van ten minste 120 minute; of
 - (ii) enige ander nie-brandbare materiaal, indien die stoorkamer—
 - (aa) nie binne 5 meter vanaf enige aangrensende gebou of die erf grens geleë is nie; of
 - (bb) geleë is binne 10 meter vanaf 'n aangrensende gebou met 'n hoër muur met geen opening nie.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

83. Requirements for storeroom doors

- (1) Every storeroom must be equipped with a fire rated fire door that—
 - (a) is manufactured and installed in accordance with SANS 1253;
 - (b) opens to the outside;
 - (c) is equipped with a lock or locks approved by the chief fire officer; and
 - (d) is at all times capable of being opened from the inside of the storeroom without the use of a key.
- (2) A storeroom must be equipped with two or more fire doors if the distance to be covered from any part in that storeroom to a door is 4 metres or more, in which case, the fire doors must be installed as far from each other as is practicable in the circumstances.
- (3) Fire doors contemplated in subsections (1) and (2) must if installed on—
 - (a) external walls, be “B” class fire doors; and
 - (b) internal walls in communication within a building, be “D” class fire doors.
- (4) Any person who contravenes subsections (1), (2) and (3) commits an offence

84. Requirements for storeroom windows

- (1) Every storeroom window frame must—
 - (a) consist of steel;
 - (b) have window panels of dimensions not exceeding 450 millimetres x 450 millimetres; and
 - (c) be fitted with wire glass of a thickness not less than 8 millimetres.
- (2) No storeroom window must be capable of being opened.
- (3) Every storeroom window must be fitted to the external wall of a building.
- (4) Any person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

85. Requirements for storeroom catch pits

- (1) Every storeroom must be designed and constructed so that its floor is recessed below the level of the door sill to form a catch pit—
 - (a) with a holding capacity at least equal to the total volume of hazardous substances capable of being stored in the storeroom, plus 10 percent; and
 - (b) if required by the chief fire officer—
 - (i) covered at door sill level by a strong, stable, non-combustible and oxidation free floor grill; and
 - (ii) equipped, at its lowest level, with a non-corrosive drainage valve for cleaning purposes and product recovery.
- (2) The floor grill contemplated in subsection (i) must contain a suitably positioned access hatch for cleaning purposes.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

83. Vereistes vir stoorkamer deure

- (1) Elke stoorkamer moet toegerus wees met 'n vuurtempo branddeur wat—
 - (a) vervaardig en geïnstalleer is ooreenkomstig SANS 1253;
 - (b) na die buiekant oopmaak;
 - (c) toegerus is met 'n slot of slotte goedgekeur deur die brandweerhoof; en
 - (d) te alle tye geskik is om van die binnekant van die stoorkamer sonder gebruik van 'n sleutel oopgemaak te word.
- (2) 'n Stoorkamer moet toegerus wees met twee of meer branddeure indien die afstand wat van enige deel in daardie stoorkamer na 'n deur gedek moet word 4 meter of meer is, in welke geval die branddeure so ver as prakties moontlik in die omstandighede van mekaar geïnstalleer moet word.
- (3) Brandeure beoog in subartikels (1) en (2) moet indien geïnstalleer in—
 - (a) eksterne mure, “B” klas deure wees; en
 - (b) interne mure in verbinding binne 'n gebou, “D” klas deure wees.
- (4) Enige persoon wat subartikels (1), (2) en (3) oortree begaan 'n misdryf.

84. Vereistes vir stoorkamer vensters

- (1) Elke stoorkamer vensterraam moet—
 - (a) uit staal bestaan;
 - (b) vensterpaneel met afmetings wat nie 450 millimeter x 450 millimeter oorskry nie, hê; en
 - (c) gemonteer wees met draadglas van 'n dikte van nie minder as 8 millimeter nie.
- (2) Geen stoorkamer venster mag geskik wees om oopgemaak te word nie.
- (3) Elke stoorkamer venster moet teen die eksterne muur van 'n gebou gemonteer wees.
- (4) Enige persoon wat subartikels (1), (2) en (3) oortree begaan 'n misdryf.

85. Vereistes vir stoorkamer opvangputte

- (1) Elke stoorkamer moet ontwerp en gebou wees sodat sy vloer ingelaat is onder die vlak van die deurdrumpel om 'n opvangput te vorm—
 - (a) met 'n houerkapasiteit wat ten minste gelyk is aan die totale volume van gevaarhoudende stowwe wat geskik is om in die stoorkamer opgeberg te word, plus 10%; en
 - (b) indien vereis deur die brandweerhoof—
 - (i) by die deurdrumpel bedek is met 'n sterk, stabiele, nie-brandbare en suurstofvrye vloer-rooster; en
 - (ii) op sy laagste vlak toegerus is met 'n korrosiebestande dreineringsklep vir skoonmaakdoeleindes en produk herwinning.
- (2) Die vloerrooster beoog in subartikel (1) moet 'n paslik geposisioneerde toegangsluik vir skoonmaakdoeleindes bevat.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

86. Ventilation of storerooms

- (1) Every storeroom must be designed and constructed to ensure—
 - (a) the effective ventilation of flammable substance fumes;
 - (b) that fumes released from the storeroom into the open air will not come into contact with any source of ignition.
- (2) If the storeroom is designed and constructed for natural ventilation, the owner or person in charge of the storeroom must ventilate the storeroom at a minimum cycle of 30 air changes per hour by installing non-combustible airbricks—
 - (a) that are not less than 140 millimetres by 250 millimetres in extent, with non-corrosive gauze wire with a minimum opening diameter of 0.5 millimetres;
 - (b) that are provided in at least 3 external walls of the storeroom; and
 - (c) that are positioned 100 millimetres above the level of the sill and 100 millimetres below the level of the roof and not more than 450 millimetres apart.
- (3) If the storeroom is designed and constructed for mechanical ventilation, the owner or person in charge of the storeroom must equip it with a mechanical ventilation system—
 - (a) designed and installed for this purpose;
 - (b) with a flow rate of 0,5 meters / second across the store;
 - (c) with vanes that consist of a static-free material;
 - (d) that discharges through a vertical metal duct into the open air—
 - (i) not situated within 5 metres of any opening of a building or erf boundary; and
 - (ii) terminating at least 1 metre above roof height or at least 3,6 metres above ground level, whichever is the greater;
 - (e) equipped with ventilators that are firmly attached to the inside of the walls of the storeroom and, in the case of bottom ventilators, as close as possible to the level of the sill;
 - (f) with all ventilation or air duct openings in the external wall opposite the mechanical ventilator installed 100 millimetres above the level of the sill to ensure effective cross-ventilation; and
 - (g) equipped with ducting material that—
 - (i) is as short as possible in the circumstances and does not have sharp bends; and
 - (ii) is fitted with a fire damper of at least 120 minutes fire resistance at any point where the ducting exits the storeroom, if ducting material is installed external to the storeroom in communication with the remainder of the building
- (4) Any person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

87. Electrical equipment in storerooms

- (1) The owner or person in charge of any storeroom must ensure that—
 - (a) all electrical apparatus, fittings or switch gear used or installed in the storeroom are used or installed as contemplated in SANS 10108;

86. Ventilasië van stoorkamers

- (1) Elke stoorkamer moet ontwerp en gebou wees om te verseker—
 - (a) dat vlambare stof dampe effektief ventileer;
 - (b) dat dampe wat van die stoorkamer in die ope lug vrygestel word nie in aanraking kom met enig bron van aansteking nie.
- (2) Indien die stoorkamer ontwerp en gebou is vir natuurlike ventilasië, moet die eienaar of persoon in beheer van die stoorkamer die stoorkamer ventileer teen 'n minimum siklus van 30 lugveranderinge per uur deur nie-brandbare lugstene te installeer—
 - (a) wat nie minder as 140 millimeter by 250 millimeter in grootte is nie, met korrosievrye gaasdraad met 'n minimum diameter opening van 0,5 millimeter;
 - (b) wat in ten minste 3 eksterne mure van die stoorkamer voorsien is; en
 - (c) wat geëstig is 100 millimeter bo die vlak van die drumpel en 100 millimeter onder die vlak van die dak en nie meer as 450 millimeter van mekaar.
- (3) Indien die stoorkamer ontwerp en gebou is vir meganiese ventilasië, moet die eienaar of persoon in beheer van die stoorkamer dit toerus met 'n meganiese ventilasiestelsel—
 - (a) ontwerp en gebou vir daardie doel;
 - (b) met 'n vloeytempo van 0,5 meter/sekonde deur die stoorkamer;
 - (c) met weerhane bestaande uit statiesvrye materiaal;
 - (d) wat deur 'n vertikale metaalgeleiding in die ope lug wegdoen—
 - (i) nie geleë binne 5 meter van enige opening in 'n gebou of erfrens; en
 - (ii) eindig ten minste 1 meter bo die dakhoogte of ten minste 3,6 meter bo grondvlak, wat ookal die grootste is;
 - (e) toegerus met ventilators wat stewig aan die binnemure van die stoorkamer vas is en, in die geval van onderste ventilators, so naby moontlik aan die drumpelvlak;
 - (f) met alle ventilators of lugopeninge in die eksterne muur oorkant die meganiese ventilator geïnstalleer 100 millimeter bo die drumpelvlak om effektiewe kruisventilasië te verseker; en
 - (g) toegerus met geleidingsmateriaal wat—
 - (i) so kort as moontlik in die omstandighede is en nie skerp buigings het nie; en
 - (ii) toegerus is met 'n branddemper van ten minste 120 minute brandweerstand by enige punt waar die geleidings die stoorkamer verlaat, indien die geleidingsmateriaal ekstern tot die stoorkamer in verbinding met die res van die gebou geïnstalleer is.
- (4) Enige persoon wat subartikels (1), (2) en (3) oortree begaan 'n misdryf.

87. Elektriese toerusting in stoorkamers

- (1) Die eienaar of persoon in beheer van enige stoorkamer moet verseker dat—
 - (a) alle elektriese toestelle, hegmiddels of skakelgerei in die stoorkamer gebruik of geïnstalleer ooreenkomstig SANS 10108 gebruik of geïnstalleer is;

- (b) no switch gear, distribution box, fuse or other electrical equipment, except electrical equipment as contemplated in SANS10108, is situated—
 - (i) inside the storeroom; or
 - (ii) in any position where it may come into contact with any flammable substance fumes leaving the storeroom;
 - (c) any metal part, electrical fittings and device used in or in connection with the storeroom are earthed effectively to each other and to the ground;
 - (d) any mechanical ventilation system switch is situated outside the storeroom;
 - (e) any mechanical ventilation system is on at all times, except when the system is being repaired or replaced, in which case the system must be repaired or replaced without delay; and
 - (f) all electrical apparatus and fittings, except the mechanical ventilation system, are switched off when the storeroom is unattended.
- (2) Any electrical installation in a storeroom may be installed and certified only by an electrician who is qualified and competent by virtue of his or her training and experience.
 - (3) The owner or person in charge of a storeroom must submit the certificate contemplated in subsection (2) to the chief fire officer for record purposes immediately after installation contemplated in such subsection.
 - (4) Any person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

88. Foam inlets required for certain storerooms

- (1) The owner or person in charge of a storeroom that is used or intended to be used for storing more than 5 000 litres of flammable substance must ensure—
 - (a) that the storeroom is provided with a foam inlet consisting of a 65 mm male instantaneous coupling and mild steel pipe work leading to the inside thereof; and
 - (b) that the foam inlet is identified by a sign in block letters at least 100 millimetres high, displaying the words “foam inlet”.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

89. Shelving in storerooms

- (1) The owner or person in charge of a flammable storeroom must ensure that any racking of shelving erected or installed in the storeroom is of non-combustible material.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

90. Unauthorised use and entry of storerooms prohibited

- (1) No person may—
 - (a) without the authority of the owner or person in charge, enter or allow any other person to enter any flammable storeroom;
 - (b) use any storeroom or allow it to be used for any purpose other than for the use, handling or storage of flammable substances;
 - (c) allow any person to work in a storeroom unless all the doors of the storeroom are wide open or the mechanical ventilation system is switched on; or

- (b) geen skakelgerei, verdelingskas, sekering of ander elektriese toerusting, behalwe elektriese toerusting beoog in SANS 10108, geleë is—
 - (i) binne die stoorkamer; of
 - (ii) in enige posisie waar dit in aanraking kan kom met enige vlambare stof dampe wat die stoorkamer verlaat nie;
 - (c) enige metaaldeel, elektriese hegmiddels en apparate in of in verbinding met die stoorkamer behoorlik aan mekaar en aan die grond gegrond is;
 - (d) enige meganiese ventilasiestelsel skakelaar buite die stoorkamer geleë is;
 - (e) enige meganiese ventilasiestelsel te alle tye aan is, behalwe wanneer die stelsel herstel of vervang word, in welke geval die stelsel onmiddellik herstel of vervang moet word; en
 - (f) alle elektriese toerusting en hegmiddels, behalwe die meganiese ventilasiestelsel, afgeskakel is wanneer die stoorkamer onbewaak is.
- (2) Enige elektriese installasie in 'n stoorkamer mag slegs deur 'n elektrisiën wat gekwalifiseer en bevoeg is uit hoofde van sy of haar opleiding en ondervinding, geïnstalleer en gesertifiseer word.
 - (3) Die eienaar of persoon in beheer van 'n stoorkamer moet die sertifikaat beoog in subartikel (2) aan die brandweerhoof vir rekorddoeleindes voorsien onmiddellik na installasie beoog in sodanige subartikel.
 - (4) Enige persoon wat subartikels (1),(2) en (3) oortree begaan 'n misdryf.

88. Skuiminlate benodig vir sekere stoorkamers

- (1) Die eienaar of persoon 'n beheer van 'n stoorkamer wat gebruik of beoog om gebruik te word vir opberging van meer as 5 000 liter vlambare stof moet verseker—
 - (a) dat die stoorkamer voorsien is van 'n skuiminlaat bestaande uit 'n 65 mm klitsklare inpasstuk en sagte staalpylwerk wat na die binnekant daarvan lei; en
 - (b) dat die skuiminlaat geïdentifiseer word deur 'n teken in hoofletters van ten minste 100 millimeter hoog wat die woorde “skuiminlaat” vertoon.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

89. Rakke in stoorkamer

- (1) Die eienaar of persoon in beheer van 'n vlambare stof stoorkamer moet verseker dat enige rakke of rakwerk opgerig of geïnstalleer in 'n stoorkamer van nie-brandbare materiaal is.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

90. Ongemagtigde gebruik en binnegaan van stoorkamers verbode

- (1) Geen persoon mag—
 - (a) sonder die toestemming van die eienaar of persoon in beheer enige vlambare stoorkamer binnegaan of toelaat dat enige ander persoon dit binnegaan nie;
 - (b) enige stoorkamer gebruik of toelaat dat dit gebruik word vir enige doel anders as vir die gebruik, hantering en opberging van vlambare stowwe;
 - (c) enige persoon toelaat om in 'n stoorkamer te werk nie tensy alle deure van die stoorkamer wyd oop is of die meganiese ventilasiestelsel aangeskakel is; of

(d) place or allow to be placed any obstruction or hindrance in a passage of any storeroom or in front of any storeroom door.

(2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

91. Mixing and decanting rooms

(1) The owner or person in charge of any premises where quantities of flammable liquids exceeding those stipulated in Schedule 2 are decanted or mixed, must ensure that any room where decanting or mixing takes place complies with all requirements of this by-law applicable to storerooms.

(2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

92. Temporary above ground storage of flammable substances

(1) Any person, who wishes to store any flammable substance on premises on a temporary basis, must apply to the chief fire officer for a temporary certificate of registration.

(2) A temporary certificate of registration may be issued by the chief fire officer—

(a) for a period not exceeding 12 months;

(b) if the flammable substance concerned is required—

(i) in respect of excavation work, construction work or road construction if the volume of the flammable substance does not exceed 9 000 litres;

(ii) in respect of small fleet maintenance or research purposes, if the volume of the flammable substance does not exceed 4 400 litres; and

(iii) the application complies with the requirements of SANS10131 and this Chapter.

(3) Every holder of a temporary certificate of registration contemplated in subsection (1) must ensure that—

(a) a storage tank for the flammable substance is not erected within 3.5 metres of any erf boundary, building, excavation, road, driveway or any other flammable substances or combustible material;

(b) adequate provision is made for rainwater run-off from retaining walls or embankments;

(c) no source of ignition or potential source of ignition exists within 5 metres of a storage tank;

(d) a symbolic sign of dimensions at least 300 millimetres by 300 millimetres prohibiting smoking and open flames is displayed on every side of a temporary storage tank; and

(e) at least two 9 kilogram dry chemical fire extinguishers are installed and kept in good working condition, within 10 metres of a temporary storage tank.

(4) Any person who contravenes subsections (1), (2) or (3) commits an offence.

93. Hand tools must be intrinsically safe

(1) The owner or person in charge of any flammable substance storeroom must ensure that any hand tool used in the storeroom is intrinsically safe.

(2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

(d) plaas of toelaat dat enige obstruksie of hindernis geplaas word in 'n gang van enige stoorkamer of voor enige stoorkamer deur nie.

(2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

91. Meng en oorgieting kamers

(1) Die eienaar of persoon in beheer van enige perseel waar vlambare stowwe geskei of gemeng word wat die hoeveelhede bepaal in Skedule 2 oorskry, moet verseker dat die stoorkamer waar die skeiding en menging plaasvind, aan alle vereistes van hierdie verordening van toepassing op stoorkamers voldoen.

(2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

92. Tydelike bogrondse opberging van vlambare stowwe

(1) Enige persoon wat enige vlambare stof op 'n perseel tydelik wil opberg, moet by die brandweerhoof aansoek doen om 'n tydelike sertifikaat van registrasie.

(2) 'n Tydelike sertifikaat van registrasie mag deur die brandweerhoof uitgereik word—

(a) vir 'n periode wat nie 12 maande oorskry nie;

(b) indien die vlambare stof betrokke vereis word—

(i) ten opsigte van uitgrawingswerk, konstruksiewerk of padkonstruksie indien die volume van die vlambare stof nie 9 000 liter oorskry nie;

(ii) ten opsigte van klein vlootonderhoud of navorsingsdoeleindes, indien die volume van die vlambare stof nie 4 400 liter oorskry nie; en

(iii) die aansoek voldoen aan die vereistes van SANS 10131 en hierdie Hoofstuk.

(3) Elke houer van 'n tydelike sertifikaat van registrasie beoog in subartikel (1) moet verseker dat—

(a) 'n opbergingstenk vir die vlambare stof nie opgerig word binne 3,5 meter van enige erfrens, gebou, uitgraving, pad, rylaan of enige ander vlambare stof of brandbare materiaal;

(b) voldoende voorsiening gemaak is vir reënwater wegvloei van keermure of walle;

(c) geen bron of potensiële bron van aansteking binne 5 meter van 'n opbergingstenk bestaan nie;

(d) 'n simboliese teken met afmetings van ten minste 300 millimeter by 300 millimeter wat rook en oop vlamme verbied vertoon word op elke kant van 'n tydelike opbergingstenk; en

(e) ten minste twee 9 kilogram droë chemiese brandblussers geïnstalleer is binne 10 meter van 'n tydelike opbergingstenk en in werkende toestand gehou word.

(4) Enige persoon wat subartikels (1), (2) en (3) oortree begaan 'n misdryf.

93. Handgereedskap moet intrinsiek veilig wees

(1) Die eienaar of persoon in beheer van 'n vlambare stof stoorkamer moet verseker dat alle handgereedskap wat in die stoorkamer gebruik word intrinsiek veilig is.

(2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

94. Permanent above ground storage tanks for flammable liquids

- (1) In addition to any other requirement of this Chapter, the owner or person in charge of an above ground storage tank for flammable liquids must ensure—
 - (a) that the tank is erected or installed—
 - (i) in accordance with SANS 10131 and SANS 10089, Part I;
 - (ii) at least 3.5 metres from any erf boundary, building, excavation, road, driveway or any other flammable substance, combustible substance or combustible material;
 - (b) that the flammable liquid stored in the tank is clearly identified by means of Hazchem placards contemplated in SANS 10232, Part 1.
- (2) Any electrical installation associated with the storage tank must comply with SANS 10108 and SANS 10089, Part 2.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

95. Underground storage tanks for flammable liquids

- (1) The owner or person in charge of any premises used or intended to be used for the underground storage of any flammable liquid must ensure that any underground storage tank, pump, dispenser and pipe work is erected or installed in accordance with SANS 10400, SANS 10089, Part 3 and SANS 10131.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

96. Installing, erecting, removing and demolishing prohibited without prior notice

- (1) No person may, in respect of registered premises, erect, install, remove, demolish, extend or change any delivery pump, storage tank, storeroom, spraying room, gas installation, storage facility, fire protection arrangement or floor layout unless that person has given the chief fire officer at least 3 working days prior written notice of the intention to do so, in the form and manner as prescribed.
- (2) The notice in term of subsection (1) must include the intended commencement date and estimated completion date of the proposed work.
- (3) The provisions of subsection (1) do not apply to—
 - (a) the temporary removal of equipment for the purposes of reparations;
 - (b) the necessary replacement of equipment or their parts; and
 - (c) the replacement of any storage tank with a tank of the same capacity.
- (4) Any person who contravenes subsection (1) and (2) commits an offence.

97. Repair and maintenance of access to storage tanks

- (1) No person may enter or allow any other person to enter any storage tank that has at any time contained a flammable substance—
 - (a) until such tank has been de-aerated and made free of gas and fumes as contemplated in SANS 10089 (Part I); or
 - (b) unless that person—
 - (i) is wearing an effective self-supporting breathing apparatus; and

94. Permanente boggrondse opbergingstenks vir vlambare vloeistowwe

- (1) Addisioneel tot enige ander vereistes van hierdie Hoofstuk, moet die eienaar of persoon in beheer van 'n boggrondse opbergingstenk vir vlambare vloeistof verseker dat—
 - (a) die opgerig en geïnstalleer word—
 - (i) ooreenkomstig SANS 10131 en SANS 10089, Deel I;
 - (ii) ten minste 3,5 meter van enige erfrens, gebou, uitgraving, pad, rylaan of enige ander vlambare stof, brandbare stof of vlambare materiaal;
 - (b) dat die vlambare vloeistof wat in die tenk geberg word duidelik geïdentifiseer is by wyse van Hazchem plakkers beoog in SANS 10232, Deel I.
- (2) Enige elektriese installasie geassosieer met die opbergingstenk moet voldoen aan SANS 10108 en SANS 10089, Deel 2.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

95. Ondergrondse opbergingstenks vir vlambare vloeistowwe

- (1) Die eienaar of persoon in beheer van enige perseel wat gebruik of beoog om gebruik te word vir die ondergrondse opberging van enige vlambare vloeistof moet verseker dat enige ondergrondse opbergingstenk, pomp, houer of pypwerk opgerig en geïnstalleer word ooreenkomstig SANS 10400, SANS 10089, Deel 3 en SANS 10131.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

96. Installering, oprigting, verwydering en afbreek verbode sonder vooraf kennisgewing

- (1) Geen persoon mag ten opsigte van geregistreerde persele, enige afleweringpomp, opbergingstenk, stookkamer, spuitkamer, gasinstallasie, storingsfasiliteit, brandbeskermingsreëling of vloeruitleg oprig, installeer, verwyder, afbreek, verleng of verander nie tensy daardie persoon ten minste 3 werksdae vooraf skriftelike kennis van sodanige voorneme aan die brandweerhoof gegee het in die formaat en wyse soos voorgeskryf.
- (2) Die kennisgewing ingevolge subartikel (1) moet die beoogde begindatum en verwagte voltooiingsdatum van die voorgestelde werk insluit.
- (3) die bepalinge van subartikel (1) is nie van toepassing nie op—
 - (a) die tydelike verwydering van toerusting vir die doel om nodige herstelwerk te verrig;
 - (b) die nodige vervanging van toerusting of onderdele; en
 - (c) die vervanging van enige opbergingstenk met 'n tenk van dieselfde kapasiteit.
- (4) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

97. Herstel en onderhoud van toegang tot opbergingstenks

- (1) Geen persoon mag enige opbergingstenk wat op enige tyd 'n vlambare stof bevat het, binnegaan of enige persoon toelaat om dit binne te gaan nie—
 - (a) totdat sodanige tenk herbelug en vry van gas en dampe gemaak is soos beoog in SANS 10089 (Deel I); of
 - (b) tensy daardie persoon—
 - (i) behoorlike selfondersteunende asemhalings-apparaat dra; en

- (ii) is attached to a rescue rope under the control of a competent and responsible person.

- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

98. Termination of storage and use of flammable substances

- (1) If an aboveground or underground tank installation, liquid petroleum gas installation or associated pipe work is no longer required for the storage or use of a flammable substance, the owner or person in charge of the premises on which the installation is located, must —

- (a) notify the chief fire officer in writing within seven days of such storage or use ceasing;
- (b) ensure that the flammable substance is removed from the installation and the premises are rendered safe within 30 days of the cessation;
- (c) unless the chief fire officer directs otherwise, remove the installation including any associated pipe work from the premises within 180 days of the cessation; and
- (d) to the satisfaction of the chief fire officer, restore any public foot path or roadway that has been disturbed by the removal of the installation within a period of 7 days of completing such removal.

- (2) Notwithstanding the provisions of subsection (1) if the removal of any underground tank installation for the storage of a flammable substance will detrimentally affect the stability of the premises concerned, the owner or person in charge of the installation may, with the prior written permission of the chief fire officer, fill the underground tank with liquid cement slurry.

- (3) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

99. Container handling and storage

- (1) Every flammable substance container must—

- (a) be kept closed when not in use;
- (b) be declared gas- or vapour-free by a competent person before any modification or repairs are undertaken;
- (c) be manufactured and maintained in such condition as to be reasonably safe from damage and to prevent leakage of any flammable substance or vapour from the container.

- (2) Every flammable liquid container must be labelled and marked with words and details indicating the flammable liquid contained in the container as well as any hazard associated with the flammable liquid.

- (3) No person may extract flammable liquid from a container of a capacity exceeding 200 litres, unless the container is fitted with an adequately sealed pump or tap.

- (4) Any empty flammable liquid container must be stored in a storeroom.

- (5) Notwithstanding the provisions of subsection (4) the chief fire officer may permit the storage of any empty flammable liquid container in the open air if no storeroom is available and if he is satisfied that—

- (a) the storage area is in a position and of sufficient size that a fire hazard or other threatening danger will not be caused;
- (b) the storage area is well ventilated and enclosed by a wire mesh fence;
- (c) the fence supports are of steel or reinforced concrete;

- (ii) verbind is aan 'n reddingstou onder beheer van 'n bevoegde en verantwoordelike persoon.

- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

98. Beëindiging van opberging en gebruik van ontvlambare stowwe

- (1) Wanneer 'n bognondse of ondergrondse tenkinstallasie, vloeibare petroleumgasinstallasie of geassosieerde pypwerk nie meer benodig word vir die opberging of gebruik van 'n vlambare stof nie, moet die eienaar of persoon in beheer van die perseel waarop die installasie geleë is—

- (a) die brandweerhoof skriftelik binne 7 dae van sodanige opberging- of gebruikstaking in kennis stel;
- (b) verseker dat die vlambare stof van die installasie verwyder en die perseel veilig gelaat word binne 30 dae van die staking;
- (c) tensy die brandweerhoof anders bepaal, die installasie en enige geassosieerde pypwerk ingesluit, van die perseel verwyder binne 180 dae van die staking; en
- (d) tot bevrediging van die brandweerhoof, enige openbare voetpad of rylaan wat deur die verwydering van die installasie veroorsaak is, binne 'n tydperk van 7 dae vanaf voltooiing van die verwydering, herstel.

- (2) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1), indien die verwydering van enige ondergrondse tenkinstallasie vir die opberging van vlambare stof die stabiliteit van die perseel betrokke nadelig sal affekteer, mag die eienaar of persoon in beheer van die installasie met die vooraf skriftelike toestemming van die brandweerhoof, die ondergrondse tenk met vloeibare sementslyk opvul.

- (3) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

99. Houer hantering en opberging

- (1) Enige vlambare stof houer moet—

- (a) toegehou word wanneer nie in gebruik;
- (b) gas- of dampvry verklaar word deur 'n bevoegde persoon voordat enige modifikasie of herstelwerk uitgevoer word;
- (c) vervaardig en onderhou word in sodanige toestand om redelik veilig te wees van beskadiging en om lekkasie van enige vlambare stof of dampe vanuit die houer te voorkom.

- (2) Elke vlambare vloeistof houer moet geëtiketteer en gemerk wees met woorde en besonderhede wat die vlambare vloeistof in die houer aantoon sowel as enige gevaar geassosieer met die vlambare vloeistof.

- (3) Geen persoon mag vlambare stof met 'n kapasiteit wat 200 liter oorskry uit 'n houer onttrek nie, tensy die houer toegegerus is met 'n voldoende geseëlde pomp of kraan.

- (4) Enige leë vlambare stof houer moet in 'n stoorkamer gestoor word.

- (5) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (4) mag die brandweerhoof toestemming verleen vir die storing van 'n enige leë vlambare stof houer in die oop lug indien geen stoorkamer beskikbaar is nie en hy tevrede is dat—

- (a) die storingsarea in 'n posisie en van voldoende grootte is sodat 'n brandgevaar of enige ander dreigende gevaar nie veroorsaak sal word nie;
- (b) die storingsarea goed geventileer en met 'n maasdraad heining omhein is;
- (c) die heiningondersteunings van staal of versterkte beton is;

- (d) the storage area has an outward opening gate that is kept locked when not in use;
 - (e) when the floor area exceeds 10m² an additional escape gate is installed and fitted with a sliding bolt or other similar locking device that can be opened from the inside without the use of a key; and
 - (f) the storage area is free of vegetation and has a non-combustible, firm and level base.
- (6) When the quantity of flammable and combustible liquids to be stored is more than 100 litres of class I and/ or more than 210 litres of class II and class III A combined, such flammable and combustible liquids must be stored in a store room.
- (7) Any person who contravenes subsections (1), (2), (3), (4) or (6) commits an offence.

CHAPTER 10: HAZARDOUS SUBSTANCES

100. Application for the approval of plans

- (1) Notwithstanding the provisions of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977, every owner of premises on or in which any layout or structural change is envisaged, or on which any facility for or in connection with the use, storage or handling of hazardous substances is to be erected or installed, must submit plans in triplicate to the municipality on the prescribed form.
- (2) The fees for the scrutiny of plans are as stipulated in the municipality's Tariff Policy, which fees exclude the plan submission fees levied by the Building Control Officer.
- (3) Other than plans determined to be minor building work, all plans submitted to the chief fire officer must bear the official stamp or mark of the Building Control Officer.
- (4) No construction work or installation may be commenced unless the building contractor is in possession of officially approved plans, which approval shall include the comments of the chief fire officer. The plans must be available on the premises for inspection for the duration of construction or installation work.
- (5) The provisions of section 23 of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977, are applicable to the approval of all plans as contemplated in this section.
- (6) The approval of any plan by the municipality will be null and void if, within one year of the date of such approval, the buildings, constructions or installations have not been erected in accordance with the approved plans.
- (7) Any owner of premises or any other person who engages in any activity contemplated in this section on behalf of the owner and who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

101. Issuing of certificates of registration

- (1) No person may use or permit hazardous substances to be used, handled or stored on any premises in excess of the quantities as stipulated in Table 1 below unless such person is in possession of a certificate of registration, provided that this section shall not apply to premises where only one group of hazardous substance is kept or used and where the maximum permissible quantity of such substance is not exceeded.
- (2) Where in terms of subsection (1), premises are not required to be registered, no person may use or permit any hazardous substance to be used, handled or stored except in such place or in such manner so as to ensure that:
 - (a) no hazardous substance or fumes come into contact or are likely to come into contact with any fire, flame, naked light or other source of ignition;

- (d) die hek van die storingsarea na buite oopmaak en dit toegesluit is wanneer nie in gebruik;
 - (e) wanneer die vloeroppervlakte 10m² oorskry, 'n addisionele ontsnappingshek toegerus met 'n skuifgrendel of ander soortgelyke sluitapparaat wat van die binnekant sonder die gebruik van 'n sleutel oopgemaak kan word, geïnstalleer is; en
 - (f) die storingsarea vry is van plantegroei en 'n onbrandbare, stewige en gelyk basis het.
- (6) Wanneer die hoeveelheid van vlambare en brandbare vloeistowwe wat opgeberg word meer is as 100 liter van klas I en/of meer as 200 liter van klas II en IIIA gekombineerd, moet sodanige vlambare en brandbare vloeistowwe in 'n stookkamer gestoor word.
- (7) Enige persoon wat subartikels (1), (2), (3), (4) en (6) oortree begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 10: GEVAARHOUDENDE STOWWE

100. Aansoek vir goedkeuring van planne

- (1) Nieteenstaande die bepalings van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 moet elke eienaar van persele op of waarin enige uitleg of strukturele verandering beoog word, of waarop enige fasiliteit vir of in verband met die gebruik, opberging of hantering van gevaarhoudende stowwe opgerig of geïnstalleer word, planne in drievoud op die voorgeskrewe vorm aan die munisipaliteit voorlê.
- (2) Die gelde vir die ondersoek van planne is soos bepaal in die munisipaliteit se Tariefbeleid, welke gelde die plan indieningsgelde gehef deur die boubeheerbeampte uitsluit.
- (3) Behalwe planne wat geag word klein bouwerk te behels, moet alle planne voorgelê aan die brandweerhoof die amptelike stempel of merk van die boubeheerbeampte bevat.
- (4) Geen konstruksiewerk of installering mag 'n aanvang neem nie tensy die boukontrakteur in besit is van amptelik goedgekeurde planne, welke planne die kommentaar van die brandweerhoof moet insluit. Die planne moet vir die duur van konstruksie of installeringswerk op die perseel vir inspeksie beskikbaar wees.
- (5) Die bepalings van artikel 23 van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 is van toepassing op die goedkeuring van alle planne soos beoog in hierdie artikel.
- (6) Die goedkeuring van enige plan deur die munisipaliteit sal ongeldig wees indien die geboue, konstruksies of installerings nie binne een jaar van die datum van sodanige goedkeuring, ooreenkomstig die goedgekeurde planne opgerig is nie.
- (7) Enige eienaar van persele of enige ander persoon wat betrokke is by enige aktiwiteit soos beoog in hierdie artikel namens die eienaar en wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen, begaan 'n misdryf.

101. Uitreiking van sertifikaat van registrasie

- (1) Geen persoon mag op enige perseel gevaarhoudende stowwe gebruik of toelaat dat dit gebruik, hanteer of opgeberg word in hoeveelhede wat meer is as aangedui in Tabel 1 hieronder nie, tensy sodanige persoon in besit is van 'n sertifikaat van registrasie; met dien verstande dat hierdie artikel nie van toepassing is nie op persele waar slegs een groep gevaarhoudende stof gehou of gebruik word en waar die maksimum toelaatbare hoeveelheid van sodanige stof nie oorskry word nie.
- (2) Waar ingevolge subartikel (1) dit nie vereis word dat persele geregistreer word nie, mag geen persoon enige gevaarhoudende stof gebruik of toelaat dat dit gebruik, hanteer of opgeberg word nie behalwe in sodanige plek of op so 'n wyse wat sal verseker dat—

- (b) hazardous substances are stored in strong, labelled and tightly sealed containers whilst not in use.
- (c) the escape of human beings or animals will not be hindered or obstructed in the event of a fire or an emergency situation; and
- (d) no person on any such premises may use or handle hazardous substances or cause or permit them to be used or handled, except in a suitable place out of doors or in a properly ventilated room.
- (3) No certificate of registration for the use, handling or storage of hazardous substances may be issued in respect of premises, unless all the applicable provisions of this by-law have been complied with and a written application for registration, on the prescribed form has been submitted to the municipality, together with the prescribed fees.
- (4) A certificate of registration:
- (a) must be displayed in a weatherproof container at all times in a conspicuous place on the premises as designated by a member of the municipality;
- (b) must be maintained in a legible condition;
- (c) must reflect the groups and the quantities of hazardous substances for which the premises have been registered;
- (d) must reflect the number of above-ground and/or underground storage tanks or storage facilities, and the capacity of each such storage tank or storage facility; and/ or
- (e) must reflect the number of storerooms and the total capacity of each storeroom; and/or
- (f) must reflect the number of gas installations, the type of gas installation and the total volume and/or delivery capacity of each installation; and/or
- (g) must specify the number of storage facilities for other hazardous substances and reflect the volumes intended for each facility;
- (h) must reflect a serial number;
- (i) must indicate whether the issue of such certificate is permanent or temporary;
- (j) must reflect the period of validity and the expiry date of the certificate: Provided that:
- (i) the period of validity shall be for a maximum of twelve calendar months, calculated from the date of issue,
- (ii) written application for renewal of such certificate must reach the municipality at least one calendar month prior to the expiry date.
- (5) A certificate of registration is not transferable from one premises to another.
- (6) A certificate of registration may, subject to the provisions of section 30, be transferable from one owner to another or from one control to another on the same premises: Provided that:
- (a) an application for such transfer is made to the municipality on the prescribed form; and
- (b) if the trade name of the premises changes, the holder of the spraying permit or certificate of registration must ensure that the municipality is immediately notified of such change in writing.
- (7) A certificate of registration will not be issued or renewed unless:
- (a) the municipality is in possession of a set of approved
- (a) geen gevaarhoudende stof of dampe in aanraking kom of moontlik in aanraking sal kom met enige vlam, oop lig of ander bron van aansteking;
- (b) gevaarhoudende stowwe opgeberg word in sterk, geëtiketteerde en digsluitende geseëde houers terwyl nie in gebruik;
- (c) die ontsnapping van mense of diere nie gehinder of belemmer sal word in die geval van 'n brand of noodsituasie nie; en
- (d) geen persoon op enige sodanige perseel gevaarhoudende stowwe mag gebruik of hanteer of veroorsaak of toelaat dat dit gebruik of hanteer word, behalwe in 'n paslike plek buite deurs of in 'n behoorlik geventileerde vertrek.
- (3) Geen sertifikaat van registrasie vir die gebruik, hantering of opberging van gevaarhoudende stowwe mag ten opsigte van persele uitgereik word nie, tensy al die toepaslike bepalings van hierdie verordening nagekom is en 'n skriftelike aansoek om registrasie op die voorgeskrewe vorm aan die munisipaliteit voorgelê is, tesame met die voorgeskrewe gelde.
- (4) 'n Sertifikaat van registrasie—
- (a) moet te alle tye in 'n waterdigte houër op 'n opsigtelike plek op die perseel vertoon word soos aangewys deur 'n lid van die munisipaliteit;
- (b) moet in 'n leesbare toestand gehou word;
- (c) moet die groepe en hoeveelhede van gevaarhoudende stowwe waarvoor die perseel geregistreer is, reflekteer;
- (d) moet die getal bopgrondse en/of ondergrondse opbergingsstenks of bergingsfasiliteite, en die kapasiteit van elke sodanige opbergingsstenk of bergingsfasiliteit, reflekteer; en/of
- (e) moet die getal stoorkamers en die totale kapasiteit van elke stoorkamer reflekteer; en/of
- (f) moet die getal gasinstallasies, die soort gasinstallasie en die totale volume en/of leweringskapasiteit van elke gasinstallasie reflekteer; en/of
- (g) moet die getal opbergingsfasiliteite vir ander gevaarhoudende stowwe spesifiseer en die volumes beoog vir elke fasiliteit reflekteer;
- (h) moet die reeksnommer reflekteer;
- (i) moet aantoon of die uitreiking van sodanige sertifikaat permanent of tydelik is;
- (j) moet die tydperk van geldigheid en vervaldatum van die sertifikaat reflekteer : Met dien verstande dat:
- (i) die tydperk van geldigheid vir 'n maksimum van twaalf kalendermaande sal wees, bereken vanaf die datum van uitreiking;
- (ii) skriftelike aansoek vir hernuwing van sodanige sertifikaat die munisipaliteit moet bereik ten minste een kalendermaand voor die vervaldatum.
- (5) 'n Sertifikaat van registrasie is nie oordraagbaar van een perseel na 'n ander nie.
- (6) 'n Sertifikaat van registrasie mag, onderhewig aan die bepalings van artikel 30, oordraagbaar wees van een eienaar na 'n ander of van een beheer na 'n ander op dieselfde perseel: met dien verstande dat:
- (a) 'n aansoek vir sodanige oordrag op die voorgeskrewe vorm aan die munisipaliteit gemaak word; en
- (b) indien die handelsnaam van die perseel verander, moet die houër van 'n spuitpermit of sertifikaat van registrasie

plans as contemplated in section 30 of this by-law; and

- (b) the prescribed application form has been completed in full and has been submitted to the municipality.
- (8) Any person who is in possession of a valid certificate of registration may apply to the municipality in writing on the prescribed form to have the total quantity of hazardous substances or the number of under-ground tanks, storerooms, gas installations or other storage areas amended, according to need, provided that:
- (a) any application must be accompanied by the prescribed fee;
- (b) an application will only be approved if the proposed amendments comply with the provisions of this by-law;
- (c) if an application is approved, the applicant must submit the original certificate of registration to the municipality for amendment.
- (9) The municipality may send the holder of a certificate of registration a reminder for renewal of registration. A holder of a certificate who has not received a reminder is not indemnified from possible prosecution.
- (10) The holder of a certificate of registration must ensure the validity of a certificate of registration.
- (11) Nothing in this section prevents the chief fire officer from requiring any person who is storing, manufacturing, selling, using or handling on any premises any flammable liquid or flammable substance not falling within a Class I, Class II or Class III flammable liquid, to register such premises in terms of this by-law.
- (12) Where any person has a quantity of any notifiable substance which is equal or greater than that specified in the Occupational Health and Safety Act, No 85 of 1993: General Machinery Regulations, 1988: Schedule A, such person must immediately notify the municipality and must forthwith comply with the provisions of the Major Hazard Installation Regulations, 2001.
- (13) Notwithstanding the provisions of subsection (12), where the nature or quantities of hazardous substances on any premises are deemed by the chief fire officer to constitute a major hazard, with particular reference to separation distances, he may direct the owner or user of such hazardous substance(s) to conduct a risk assessment in terms of Section 5 of the Major Hazard Installation Regulations published under Government Notice R 692 of 30 July 2001 and submit such findings to the municipality.
- (14) Where any premises are determined to be a major hazard installation, the municipality must forthwith prepare an off-site emergency plan in respect thereof.
- (15) Any person who fails to comply with the provisions of this section or who alters a certificate of registration or who attempts to alter a certificate or permits a certificate to be altered is guilty of an offence.

102. Supply of hazardous substances

- (1) No person may:
- (a) supply, have supplied or permit to be supplied to any unregistered premises, greater quantities of any hazardous substance than referred to in table 1 of this by-law;

verseker dat die munisipaliteit onmiddellik skriftelik van sodanige verandering in kennis gestel word.

- (7) 'n Sertifikaat van registrasie sal nie uitgereik of hernu word nie tensy—
- (a) die munisiapliteit in besit is van stel goedgekeurde planne soos beoog in artikel 30 van hierdie verordening; en
- (b) die voorgeskrewe aansoekvorm volledig voltooi en aan die munisipaliteit voorgelê is.
- (8) Enige persoon wat in besit is van 'n geldige sertifikaat van registrasie mag by die munisipaliteit skriftelik op die voorgeskrewe vorm aansoek doen om die totale hoeveelheid gevaarhoudende stowwe of die getal ondergrondse tenks, stookkamers, gasinstallasies of ander opbergingsareas na gelang van behoefte te wysig, op voorwaarde dat:
- (a) die aansoek vergesel moet wees van die voorgeskrewe gelde;
- (b) die aansoek slegs goedgekeur sal word indien die voorgestelde wysigings aan die bepalings van hierdie verordening voldoen; en
- (c) indien die aansoek goedgekeur word, die aansoeker die oorspronklike sertifikaat van registrasie aan die munisipaliteit moet voorsien vir wysiging.
- (9) Die munisipaliteit mag aan die houër van 'n sertifikaat van registrasie 'n herinnering stuur vir hernuwing van registrasie. 'n Houër van 'n sertifikaat wat nie 'n herinnering ontvang het nie is nie van moontlike vervolging gevrywaar nie.
- (10) Die houër van 'n sertifikaat van registrasie moet die geldigheid van 'n sertifikaat van registrasie verseker.
- (11) Niks in hierdie artikel verhinder die brandweerhoof om van enige persoon te vereis wat enige gevaarhoudende vloeistof of vlambare stof wat nie in 'n Klas I, Klas II of Klas II vlambare vloeistof val nie op enige perseel opberg, vervaardig, verkoop, gebruik of hanteer sodanige perseel ingevolge hierdie verordening te registreer nie.
- (12) Waar enige persoon enige merkbare hoeveelheid stof het wat gelyk of meer is as dié gespesifiseer in die Wet op Beroepsgeondheid en Veiligheid, No 85 van 1993 : Algemene Masjienerie Regulasies, 1988 : Skedule A, moet sodanige persoon onmiddellik die munisipaliteit in kennis stel en moet onverwyld voldoen aan die bepalings van die Hoofgevaar Installasie Regulasies, 2001.
- (13) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (12), waar die aard of hoeveelheid van gevaarhoudende stowwe op enige perseel deur die brandweerhoof geag word 'n hoofgevaar in te hou, met besondere verwysing na skeidingsafstande, mag hy die eienaar of gebruiker van sodanige gevaarhoudende stof of stowwe gelas om 'n risiko evaluering ingevolge Afdeling 5 van die Hoofgevaar Installasie Regulasies gepubliseer ingevolge Goewermentskennisgewing R 692 van 30 Julie 2001 te onderneem en sodanige bevindinge aan die munisipaliteit te voorsien.
- (14) Waar enige perseel as 'n hoofgevaar installasie bepaal is, moet die munisipaliteit onverwyld 'n buiteperseel noodplan ten opsigte daarvan opstel.
- (15) Enige persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen of wat 'n sertifikaat van registrasie verander of poog om 'n sertifikaat te verander of toelaat dat 'n sertifikaat verander word, is skuldig aan 'n misdryf.

102. Voorsiening van gevaarhoudende stowwe

- (1) Geen persoon mag—
- (a) aan groter hoeveelhede gevaarhoudende stowwe as dié waarna in Tabel 1 van hierdie verordening verwys word

(b) deliver or supply, have supplied or permit the supply of any other group of hazardous substance or greater quantities thereof than are specified in the applicable certificate of registration for any premises or person;

(c) handle or permit any container containing a hazardous substance to be handled in such a manner that will damage or may cause damage to such container;

(2) Any person who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

103. Flammable liquid in fuel tanks of vehicles or engines

(1) Notwithstanding anything to the contrary in this by-law and for the purpose of the registration of premises, flammable liquid is not deemed to be stored, handled or transported provided:

(a) it is contained in the fuel tank of a motor vehicle for normal use;

(b) it is contained in the fuel tank of a stationary engine: Provided that the volume of the fuel tank does not exceed 1 000 litres and it is surrounded by an impervious bund wall, volumetrically capable of containing the maximum proposed quantity of liquid, plus 10% of the volume of the tank.

(2) Any person who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

104. Renewal of spraying permits and/or certificates of registration

(1) Any holder of a certificate of registration or spraying permit must submit an application for renewal of the certificate or permit to the municipality on the prescribed form before the first working day of December each year, which form must be accompanied by the prescribed fees; provided that the municipality may require further, additional or amended plans of registered premises for the purposes of renewal.

(2) Any person who fails to comply with the provisions of this section is guilty of an offence.

105. Temporary storage of hazardous substances

(1) The municipality may grant a temporary certificate of registration for a period of not more than six months to any person who, for *bona fide* reasons, requires more hazardous substances on the premises than the quantities contemplated in section 101(12) of this by-law: Provided that:

(a) if the hazardous substances are required for, or in connection with, excavations, construction work and road construction, the quantity must be limited to 14 000 litres;

(b) an application is submitted on the prescribed form, accompanied by the prescribed fees together with the plans required under section 100 of this by-law; and

(c) the duration of the temporary storage is at the discretion of the chief fire officer.

(2) Any person whose application for a temporary storage tank is approved must ensure that:

(a) the storage tank is surrounded by an impervious bund wall, volumetrically capable of containing the maximum proposed quantity of liquid, plus 10% of the volume of the tank;

aan enige ongeregistreerde perseel voorsien, reeds voorsien het of toelaat dat dit voorsien word nie;

(b) enige ander groep gevaarhoudende stowwe of groter hoeveelhede daarvan wat gespesifiseer word in die toepaslike sertifikaat van registrasie vir enige perseel of persoon lewer of voorsien, reeds gelewer het of die lewering toelaat nie;

(c) enige houer wat 'n gevaarhoudende stof bevat hanteer of toelaat dat dit hanteer word op sodanige wyse wat sodanige houer sal beskadig of veroorsaak dat dit beskadig word nie.

(2) Enige persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

103. Vrystellings

(1) Nieteenstaande enigiets tot die teendeel in hierdie verordening en vir die doel van die registrasie van persele, word brandbare vloeistof nie geag opgeberg, hanteer of vervoer te word nie met dien verstande dat—

(a) dit gehou word in die brandstoftenk van 'n mototvoertuig vir normale gebruik;

(b) dit gehou word in die brandstoftenk van 'n stilstaande enjin: Met dien verstande dat die volume van die brandstoftenk nie 1 000 liter oorskry nie en dit omring word deur 'n ondeurlatende keermeer, volumetries geskik om die maksimum voorgestelde hoeveelheid vloeistof, plus 10% van die volume van die tenk, te bevat.

(2) Enige persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

104. Hernuwing van spuitverf permitte en/of sertifikate van registrasie

(1) Enige houer van 'n sertifikaat van registrasie of spuitpermit moet 'n aansoek vir die hernuwing van die sertifikaat of permit op die voorgeskrewe vorm en voor die eerste werksdag van Desember elke jaar aan die munisipaliteit voorlê, welke vorm vergesel moet wees van die voorgeskrewe gelde; met dien verstande dat die munisipaliteit verdere, addisionele of gewysigde planne van geregistreerde persele mag vereis vir doeleindes van hernuwing.

(2) Enige persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen is skuldig aan 'n misdryf.

105. Tydelike opberging van gevaarhoudende stowwe

(1) Die munisipaliteit mag 'n tydelike sertifikaat van registrasie uitreik vir 'n periode van nie meer as ses maande nie aan enige persoon wat vir *bona fide* doeleindes meer gevaarhoudende stowwe as die hoeveelhede beoog in artikel 101 van hierdie verordening, op die perseel benodig: Met dien verstande dat—

(a) indien die gevaarhoudende stowwe benodig word vir of in verband met uitgrawings, konstruksiewerk en padkonstruksie moet die hoeveelheid beperk word tot 14 000 liter;

(b) 'n aansoek voorgelê word op die voorgeskrewe vorm, vergesel van die voorgeskrewe gelde en tesame met die planne vereis ingevolge artikel 100 van hierdie verordening; en

(c) die duur van tydelike opberging volgens die diskresie van die brandweerhoof sal wees.

(2) Elke persoon wie se aansoek vir 'n tydelike opbergingstank goedgekeur is moet verseker dat—

(a) die opbergingstank omring is deur 'n ondeurlatende keermuur, volumetries geskik om die maksimum voorgestelde hoeveelheid vloeistof, plus 10% van die volume van die tenk, te bevat;

- (b) provision is made for the run-off of any possible rainwater from the retaining walls or retaining embankments;
 - (c) the storage tank is not erected within 5m of any erf boundary, building, excavation, road or driveway;
 - (d) no source of ignition or potential ignition is brought within 5m of the storage tank;
 - (e) symbolic signs prohibiting smoking and open flames, at least 300mm x 300mm in size, are affixed to all sides of the temporary installation; and
 - (f) a minimum of two 9kg dry chemical fire extinguishers are installed within 10m of the temporary installation.
- (3) Any person who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

106. Delivery of hazardous substances

- (1) Any person delivering hazardous substances to any supplier or user:
- (a) may not park any delivery vehicle on or across any pavement or a public road;
 - (b) may not place or allow any delivery hose to lie on or across any pavement, public road or other premises, or pass through or over a building;
 - (c) must ensure that a 9kg dry chemical fire extinguisher is available and placed in the immediate readiness at all times;
 - (d) must ensure that, during the pumped transfer of hazardous substances by pipe or hose, the delivery vehicle and all components of the transfer including the storage facility are bonded and earthed;
 - (e) must ensure that the delivery vehicle is positioned so as to enable quick and easy removal thereof in the event of an emergency situation without exacerbating the situation; and
 - (f) must ensure that no hazardous substance is transferred from a delivery vehicle to a facility that is leaking or broken.
- (2) The owner of any device connected with or used for the delivery of a hazardous substance must ensure that the device is designed for the intended purpose and is in a safe and good working condition.
- (3) The person in charge of any delivery process relating to any hazardous substance must take reasonable precautionary measures to ensure that no hazardous substance is spilled on any surface during delivery or the transfer thereof from a delivery vehicle to a storage facility.
- (4) No person may transfer or permit the transfer of any hazardous substance to a motor vehicle, aircraft, vessel, ship or boat whilst the power source thereof is in operation.
- (5) No person may transfer a hazardous substance to an aircraft unless and until the aircraft has been bonded to the transfer device and earthed to ground.
- (6) Any person who fails to comply with the provisions of this section commits offence.

107. Prohibition of certain actions

- (1) Any person who on any premises stores or permits, hazardous substances to be stored, handled or used, as the case may be, may not:
- (a) perform, have performed or permit any act or action that

- (b) voorsiening gemaak is vir die afloop van moontlike reënwater vanaf die keermure of keerwalle;
 - (c) die opbergingstenk nie opgerig is binne 5m van enige erfrens, gebou, uitgraving, pad of rylaan nie;
 - (d) geen bron van aansteking of potensiële aansteking nader as 5m van die opbergingstenk gebring word nie;
 - (e) simboliese tekens van ten minste 300mm x 300mm in grootte wat rook en oop vlamme verbied aangebring is op alle sye van die tydelike installasie; en
 - (f) 'n minimum van twee 9kg droë chemiese brandblussers geïnstalleer is binne 10m van die tydelike installasie.
- (3) Enige persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

106. Aflewering van gevaarhoudende stowwe

- (1) Enige persoon wat gevaarhoudende stowwe aan enige leweransier of gebruiker lewer—
- (a) mag nie enige afleweringervoertuig op of oor enige sypaadjie of 'n openbare pad parkeer nie;
 - (b) mag nie enige afleweringpyp op of oor enige sypaadjie, openbare pad of ander persele plaas of toelaat dat dit daarop of daaroor lê, of deur of oor 'n gebou gaan, nie;
 - (c) moet verseker dat 'n 9kg droë chemiese brandblusser beskikbaar en in die onmiddellike omgewing vir gereedheid te alle tye geplaas is;
 - (d) moet verseker dat gedurende die pompoordrag van gevaarhoudende stowwe by wyse van 'n pyp of slang, die afleweringervoertuig en alle komponente van die oordrag ingesluit die opbergingsfasiliteit, verbind en gegrond is;
 - (e) moet verseker dat die afleweringervoertuig so geposisioneer is sodat dit vinnig en maklik in die geval van 'n noodsituasie verwyder kan word sonder om die situasie te vererger; en
 - (f) moet verseker dat geen gevaarhoudende stowwe oorgeplaas word van 'n afleweringervoertuig na 'n lekkende of stukkende fasiliteit.
- (2) Die eienaar van enige apparaat wat verbind is met of gebruik word vir die lewering van 'n gevaarhoudende stof moet verseker dat die apparaat ontwerp is vir die beoogde gebruik en in 'n veilige en goeie werkende toestand is.
- (3) Die persoon in beheer van enige leweringproses in verband met enige gevaarhoudende stof moet redelike voorsorgmaatreëls tref om te verseker dat geen gevaarhoudende stof op enige oppervlakte gemors word gedurende die lewering of oordrag daarvan van 'n afleweringervoertuig na 'n opbergingsfasiliteit nie.
- (4) Geen persoon mag enige gevaarhoudende stof na 'n motorvoertuig, vliegtuig, vaartuig, skip of boot oorplaas of die oorplasing daarvan toelaat terwyl die kragtoevoer daarvan in werking is nie.
- (5) Geen persoon mag 'n gevaarhoudende stof na 'n vliegtuig oorplaas nie tensy en totdat die vliegtuig met die oorplasingapparaat verbind en tot die grond gegrond is.
- (6) Enige persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

107. Sekere aksies verbode

- (1) Enige persoon wat op enige perseel gevaarhoudende stowwe opberg of die opberging, hantering of gebruik toelaat, na gelang van die geval, mag nie—
- (a) enige handeling of aksie verrig, verrig het of toelaat wat

may reasonably result in or cause a fire or an explosion; and

- (b) perform, have performed or permit any act or action that may reasonably obstruct the escape to safety of any human being or animal during an emergency situation.
- (2) No person may dump or permit any hazardous substance to be dumped into any borehole, pit, sewer, drain system or surface water.
- (3) No person may discard hazardous substances in any manner other than by having or permitting such substances to be removed by a registered hazardous waste disposal agency that is suitably equipped to do so.
- (4) No person may light, bring or use, or permit any fire, flame or anything that produces or is capable of producing an open flame within 5m of any area where hazardous substances are stored, used or handled.
- (5) No person may use or permit any device to be used in connection with hazardous substances in any basement of a building, excluding a gas welding device and/or gas cutting device for the sole purpose of welding and/or cutting in connection with the maintenance of that building,
- (6) With the exception of the driver or other person in charge thereof, no person may fill, have filled or permit the filling of the fuel tank of a bus while there is any other person or persons on board such bus and no person may transport or permit the transportation of any hazardous substances in or on any bus, except in the fuel tank.
- (7) Any person who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

108. "No Smoking" Signs

- (1) The owner of a building must, in areas where flammable and/or explosive hazardous substances are used, stored and handled, display SANS 1186 symbolic signs prohibiting smoking and open flames. Such signs must be of the size specified by the municipality and must be prominently displayed.
- (2) Any owner or person who fails to comply with or who permits any contravention of subsection (1) commits an offence.

TABLE 1

Maximum quantities of hazardous substances for Exemption from Certificates of Registration (Regulation 31) and Service Transport Permits (Regulation 52)

(A)	SINGLE-LOAD HAZARDOUS SUBSTANCES	QUANTITIES MAY NOT EXCEED
1.	Group I: Explosives	No exemption
2.	Group II: Gases	
2.1	Flammable gases	100kg total cylinder capacity
2.2	Non-flammable gases	333kg total cylinder capacity
2.3	Toxic gases	No exemption
3.	Group III: Flammable liquids	
3.1	Flash point ≤ 18°C	100 litres
3.2	Flash point > 18°C but ≤ 23°C	420 litres
3.3	Flash point > 23°C but ≤ 61°C	1 100 litres
3.4	Flash point > 61°C but ≤ 100°C	1 100 litres
4.	Group IV: Flammable solids	
4.1	Flammable solids	Section 1.01 250kg
4.2	Pyrophoric substances	No exemption
4.3	Water-reactive substances	No exemption
5.	Group V: Oxidising agents and organic peroxides	
5.1	Oxidising agents	200kg

redelikerwys in 'n brand of 'n ontploffing mag uitloop of veroorsaak nie; en

- (b) enige handeling of aksie verrig, verrig het of toelaat wat redelikerwys die ontsnapping na veiligheid van enige mens of dier gedurende 'n noodgeval sal verhinder nie.
- (2) Geen persoon mag enige gevaarhoudende stowwe in enige boorgat, put, riool, dreinstelsel of oppervlaktewater stort of dit toelaat nie.
- (3) Geen persoon mag gevaarhoudende stowwe wegdoen op enige wyse anders as om sodanige stowwe deur 'n geregistreerde gevaarhoudende afvalwegdoeningsagentskap wat behoorlik toegerus is om dit te doen, te laat verwyder of sodanige verwydering daarvan toe te laat nie.
- (4) Geen persoon mag enige vuur, vlam of enigiets wat 'n oop vlam voortbring of geskik is om 'n oop vlam voort te bring, aansteek, bring of gebruik of dit toelaat nie, binne 5m van enige area waar gevaarhoudende stowwe opgeberg, gebruik of hanteer word.
- (5) Geen persoon mag enige apparaat gebruik of die gebruik daarvan in verband met gevaarhoudende stowwe toelaat nie in enige kelderverdieping van enige gebou, uitgesluit 'n gassweisapparaat en/of gassnyapparaat vir die uitsluitlike doel van sweis en/of snywerk in verband met die onderhoud van daardie gebou.
- (6) Met uitsondering van die bestuurder of ander persoon in beheer daarvan, mag geen persoon die brandstoftenk van 'n bus volmaak, volgemaak het of die volmaak toelaat nie terwyl daar enige ander persoon of persone in sodanige bus is en geen persoon mag die vervoer van enige gevaarhoudende stowwe in of op enige bus, behalwe in sy brandstoftenk, vervoer of toelaat nie.
- (7) Enige persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

108. "Nie Rook"-tekens

- (1) Die eienaar van 'n gebou moet in gebiede waar vlambare en/of plofbare gevaarhoudende stowwe gebruik, opgeberg of hanteer word, SANS 1186 simboliese tekens wat rook en oop vlamme verbied vertoon. Sodanige tekens moet van die grootte soos gespesifiseer deur die munisipaliteit wees en prominent vertoon word.
- (2) Enige eienaar of persoon wat versuim om aan of enige oortreding toelaat van subartikel (1) te voldoen begaan 'n misdryf.

TABEL 1

Maksimum hoeveelheid gevaarhoudende stowwe vir vrystelling van Sertifikaat van Registrasie (Regulasie 31) en Diensvervoer Permitte (Regulasie 52)

(A)	ENKELVRAG GEVAARHOUDENDE STOF	HOEVEELHEID NIE OORSKRY TE WORD
1.	Groep I: Plofstof	Geen vrystelling
2.	Group II: Gasse	
2.1	Vlambare gasse	100kg totale silinder kapasiteit
2.2	Nie-vlambare gasse	333kg totale silinder kapasiteit
2.3	Toksiese gasse	Geen vrystelling
3.	Groep III: Vlambare vloeistowwe	
3.1	Vlampunt ≤ 18°C	100 liter
3.2	Vlampunt > 18°C maar ≤ 23°C	420 liter
3.3	Vlampunt > 23°C maar ≤ 61°C	1 100 liter
3.4	Vlampunt > 61°C maar ≤ 100°C	1 100 liter
4.	Groep IV: Vlambare vaste stowwe	
4.1	Vlambare vaste stowwe	Artikel 1.01 250kg
4.2	Pirophoriese stowwe	Geen vrystelling
4.3	Water-reaktiewe stowwe	Geen vrystelling
5.	Groep V: Oksideermiddels en organiese peroksiede	
5.1	Oksideermiddels	200kg

(A)	SINGLE-LOAD HAZARDOUS SUBSTANCES	QUANTITIES MAY NOT EXCEED
5.2	Group I organic peroxides in packets	No exemption
5.3	Group II organic peroxides in packets	200kg
6.	Group VI: Toxic/ Infective substances	
6.1	Group I toxic substances in packets	5kg
6.2	Group II toxic substances in packets	50kg
6.3	Group III toxic substances in packets	500kg
6.4	Infective substances	No exemption
7.	Group VII: Radioactive materials	No exemption
8.	Group VIII: Corrosive/caustic substances	
8.1	Group I acids in packets	50kg
8.2	Group II acids in packets	200kg
8.3	Group III acids in packets	1 000kg
8.4	Group I alkaline substances in packets	50kg
8.5	Group II alkaline substances in packets	200kg
8.6	Group III alkaline substances in packets	1 000kg
9.	Group IX: Miscellaneous substances	
9.1	Liquids	210 litres
9.2	Solids	210kg
(B)	MULTIPLE-LOAD HAZARDOUS SUBSTANCES	No exemption

109. Group I hazardous substances

- (1) All Group I hazardous substances (explosives) must be handled, used, stored and transported in accordance with the provisions of SANS 10228, 10229, 10232 and 10263, the Explosives Act, 1956, and the Hazardous Substances Act, 1973, and any regulations made under these Acts, as the case may be.
- (2) Any person who by any act or omission commits a breach of any provision of this section commits an offence

110. Group II hazardous substances

- (1) Portable containers
 - (a) All portable metal containers and related devices for Group II hazardous substances must be manufactured, marked, maintained, filled and stored in accordance with the provisions of SANS 10019, SABNS 10228, SANS 10229 and SANS 10238, as the case may be.
 - (b) All portable metal containers for liquid petroleum gas must be stored, filled and/or installed in accordance with the provisions of SANS 10228, SANS 10229, SANS 10238, SANS 10019 and SANS 10087, Parts 1 to 10, as the case may be.
 - (c) All portable containers for Group II hazardous substances must at all times be transported, stored and/or installed in a vertical position.

(2) Bulk containers

All bulk containers for Group II hazardous substances must be designed, manufactured, maintained and installed in terms of the provisions of the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993), and any regulations made under the Act; SANS 10019; SANS 10087-3; and the provisions of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977, and any regulations made under the Act, as the case may be.

(A)	ENKELVRAG GEVAARHOUDENDE STOF	HOEVEELHEID NIE OORSKRY TE WORD
5.2	Groep I organiese peroksiede in pakkies	Geen vrystelling
5.3	Groep II organiese peroksiede in pakkies	200kg
6.	Groep VI: Toksies/besmetlike stowwe	
6.1	Groep I toksiese stowwe in pakkies	5kg
6.2	Groep II toksiese stowwe in pakkies	50kg
6.3	Groep III toksiese stowwe in pakkies	500kg
6.4	Besmetlike stowwe	Geen vrystelling
7.	Groep VII: Radioaktiewe materiale	Geen vrystelling
8.	Groep VIII: Korrosie/bytmiddels	
8.1	Groep I sure in pakkies	50kg
8.2	Groep II sure in pakkies	200kg
8.3	Groep III sure in pakkies	1 000kg
8.4	Groep I alkaliese stowwe in pakkies	50kg
8.5	Groep II alkaliese stowwe in pakkies	200kg
8.6	Groep III alkaliese stowwe in pakkies	1 000kg
9.	Groep IX: Diverse stowwe	
9.1	Vloeistowwe	210 liter
9.2	Vaste stowwe	210 kg
(B)	VEELVULDIGE VRAG GEVAARHOUDENDE STOWWE	Geen vrystelling

109. Groep I gevaarhoudende stowwe

- (1) Alle Groep I gevaarhoudende stowwe (ploffstof) moet hanteer, gebruik, opberg en vervoer word ooreenkomstig die bepalings van SANS 10228, 10229, 1 0232 en 10263, die Wet op Ontplobbare Stowwe, 1956 en die Wet op Gevaarhoudende Stowwe, 1973 en enige ander regulasies gemaak ingevolge hierdie wette, na gelang van die geval.
- (2) Enige persoon wat by wyse van enige handeling of versuim enige bepaling van hierdie artikel oortree begaan 'n misdryf.

110. Groep II gevaarhoudende stowwe

(1) Draagbare houers

- (a) Alle draagbare metaalhouers en verbandhoudende apparaat vir Groep II gevaarhoudende stowwe moet vervaardig, gemerk, onderhou, gevul en opberg word ooreenkomstig die bepalings van SANS 10019, SABS 10228, SABS 10229 en SABS 10238, na gelang van die geval.
- (b) Alle draagbare metaalhouers vir vloeibare petroleumgas moet opberg, gevul en/of geïnstalleer word ooreenkomstig die bepalings van SABS 10228, SABS 10229, SANS 10238, SANS 10019 en SANS 10087, Dele 1 tot 10, na gelang van die geval. en SABS 10238, na gelang van die geval.
- (c) Alle draagbare houers vir Groep II gevaarhoudende stowwe moet te alle tye vervoer, opberg en/of geïnstalleer word in 'n vertikale posisie.

(2) Grootmaat houers

Alle grootmaat houers vir Groep II gevaarhoudende stowwe moet ontwerp, vervaardig, onderhou en geïnstalleer word ingevolge die bepalings van die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993) en enige regulasies gemaak kragtens die Wet, SANS SANS 10019; 10087-3 en die bepalings van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 en die vereistes van enige regulasies gemaak kragtens die Wet, na gelang van die geval.

(3) Manifold installations

- (a) No Group II hazardous substance may, for any reason whatsoever, be used, stored, handled or installed indoors in any manifold installation or otherwise on any premises.
- (b) The provisions of this section are not applicable to the storage, use, handling or installation of any portable liquid petroleum gas container with a maximum water capacity of 45 Litres inside a detached private dwelling, on condition that such container is used solely for *bona fide* residential purposes: Provided that such cylinders are installed in accordance with the requirements of SANS 10087-1.
- (i) Any person who furnishes proof, as contemplated in subsection (4)(b), must be an approved professional engineer or other registered competent person and, in terms of Regulation A19 of the National Building Regulations, be appointed by the owner or occupier of the building in question.
- (ii) Scientifically based detailed calculations and tests must form the basis of such proof.

(4) (a) No person may, without the permission of the chief fire officer, use, handle, display or apply any hydrogen-filled portable containers, hydrogen devices and/or hydrogen balloons indoors, for whatever purpose.

(b) In enforcing this subsection, hydrogen gas shall include any gas compound that contains hydrogen gas, unless the non-flammable nature and/or non-explosiveness of the gas compound can be scientifically certified.

(5) Acetylene welding and/or cutting devices may only be used indoors in accordance with the provisions of SANS10238: Provided that the chief fire officer may prescribe fire protection requirements concerning the installation, storage and use of such devices.

(6) The installation of under ground pipelines for any Group II hazardous substance within the area, including branches and manifolds of such pipelines, as the case may be, is *mutatis mutandis* subject to the provisions of sections 100 to 108 of this by-law.

(7) Under ground pipelines:

Any under ground pipeline for a Group II hazardous substance must comply with the following requirements:

- (a) The owner of the pipeline must provide fire hydrants, of which the required delivery of each individual fire hydrant must be at least 1 600l per minute at a work pressure of 300 kPa, and such fire hydrants must be parallel to the pipeline at every pump station within the area. The owner must maintain the fire hydrants in a working condition at all times.
- (b) The owner of a pipeline must provide sufficient cathodic protection for the pipeline and maintain the cathodic protection in a working condition at all times.
- (c) A pipeline must be indicated by markers approved by the chief fire officer and such markers must be maintained in a functional condition at all times by the owner of the pipeline.
- (d) The installation and extension of a pipeline or branches to consumers' premises, and the maintenance of the pipeline within the area of the local authority, must *in toto* be done according to a recognised standard approved by the chief fire officer.
- (e) No construction work above or below the ground may be done within 16m of the pipeline reserve, unless the construction company is in possession of written authorisation to do so, which authorisation has been

(3) Veelsoortige installasies

(a) Geen Groep II gevaarhoudende stof mag vir welke rede ookal, gebruik, hanteer of geïnstalleer word binne deurs in enige veelsoortige installasie of andersins op enige perseel nie.

(b) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing op die opberging, gebruik, hantering en installering van enige draagbare vloeibare petroleumgashouer met 'n maksimum waterkapasiteit van 24 liter binne 'n losstaande privaat woning nie, op voorwaarde dat sodanige houer uitsluitlik gebruik word vir *bona fide* residensiële doeleindes; Met dien verstande dat sodanige silinders geïnstalleer word ooreenkomstig die vereistes van SANS 10087-1.

(i) Enige persoon wat bewys lewer, soos beoog in subartikel (4)(b), moet 'n goedgekeurde professionele ingenieur of ander geregistreerde bevoegde persoon wees en ingevolge Regulasie A19 van die Nasionale Bouregulasies aangestel wees deur die eienaar of okkuperder van die gebou betrokke.

(ii) Wetenskaplik gefundeerde gedetailleerde berekening en toetse moet die basis vorm van sodanige bewys.

(4) (a) Geen persoon mag sonder toestemming van die brandweerhoof enige hidrogeen gevulde draagbare houers, hidrogeen apparate en/of hidrogeen ballonne binnenshuis, vir welke rede ookal, gebruik, hanteer, vertoon of aanwend nie.

(b) By die toepassing van hierdie subartikel, sal hidrogeen gas enige gas samestelling wat hidrogeen gas bevat insluit, tensy die nie-vlambare aard en/of nie-ontploffbaarheid van die gas samestelling wetenskaplik gesertifiseer kan word.

(5) Acetylene sweiswerk en/of snyapparate mag slegs binnenshuis gebruik word ooreenkomstig die bepalings van SANS 10238: Met dien verstande dat die brandweerhoof brandbeskermings-vereistes met betrekking tot installasie, opberging en gebruik van sodanige apparate mag voorskryf.

(6) Die installering van ondergrondse pyplyne vir enige Groep II gevaarhoudende stof binne die area, ingesluit takke en veelsoortige van sodanige pyplyne, na gelang van die geval, is *mutatis mutandis* onderhewig aan die bepalings van artikel 100 tot 108 van hierdie verordening.

(7) Ondergrondse pyplyne

Enige ondergrondse pyplyn vir 'n Groep II gevaarhoudende stof moet aan die volgende vereistes voldoen:

- (a) Die eienaar van die pyplyn moet brandkrane voorsien, waarvan die vereiste lewering van elke individuele brandkraan ten minste 1 600 liter per minuut teen 'n werksdruk van 300kPa moet wees, en sodanige brandkrane moet parallel met die pyplyn by elke pompstasie binne die area wees. Die eienaar moet die brandkrane te alle tye in 'n werkende toestand hou.
- (b) Die eienaar van 'n pyplyn moet voldoende katodiese beskerming vir die pyplyn voorsien en en die katodiese beskerming te alle tye in 'n werkende toestand hou.
- (c) Die pyplyn moet aangedui word deur merkers geodkeur deur die brandweerhoof en sodanige merkers moet te alle tye deur die eienaar in 'n funksionele toestand gehou word.
- (d) Die installering en verlenging van 'n pyplyn of takke na persele van verbruikers en die onderhoud van die pyplyn binne die area van die munisipaliteit, moet *in toto* uitgevoer word ooreenkomstig 'n aanvaarbare standaard goedgekeur deur die brandweerhoof.

issued by the controlling authority and the owner of the pipeline.

- (8) Any person who fails to comply with the provisions of this section commits an offence.

111. Underground storage of flammable liquids

- (1) No person may install, use or utilise or attempt to install, use or utilise any storage tank for the under-ground storage of flammable liquids, unless the tank has been manufactured in accordance with the provisions of SANS 10535.
- (2) Any person who installs, uses or utilises or attempts to install, use or utilise any under-ground storage tank which does not comply with the requirements of SANS 10535 commits an offence.

112. Installation of storage tanks

- (1) Any storage tank for Group III hazardous substances must be installed in accordance with the provisions of SANS 10400; SANS 10089, Parts I, II and III; SANS 10131, Parts I, II and III; SANS10108 and SANS10086, as the case may be: Provided that:
- (a) all storage tanks installed indoors must be installed in accordance with the provisions of SANS 10131;
- (b) all pumps and filling devices installed indoors must be in purpose-built, registered premises;
- (c) all installations, as contemplated in subsection 110(1) and (2), are subject *mutatis mutandis* to the provisions of section 100 and section 101 of this by-law; and
- (d) except for storage tanks contemplated in section 112 of this by-law, all above-ground storage tanks may only be installed in bulk depots.
- (2) Any person who fails to comply with the provisions of this section is guilty of an offence.

CHAPTER 11: TRANSPORT, SUPPLY AND DELIVERY OF DANGEROUS GOODS

113. Transport of dangerous goods prohibited without permits

- (1) The owner of any vehicle used for transporting dangerous goods, must—
- (a) be in possession of a valid transport permit issued in accordance with the National Road Traffic Act; and
- (b) ensure that the transport permit is available in the vehicle for inspection at all times.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

114. Application for transport permits

An application for a transport permit must be completed and submitted to the chief fire officer in the form and manner prescribed.

115. Requirements of transport permits

- (1) A transport permit—
- (a) may not be issued by the chief fire officer for a period longer than 12 months; and
- (b) must—

- (e) Geen konstruksiewerk bo of onder die grond mag gedoen word binne 16m van die pyplyn reserwe nie, tensy die konstruksie maatskappy in besit is van 'n skriftelike magtiging om dit te doen, welke magtiging uitgereik is deur die beherende owerheid en die eienaar van die pyplyn.

- (8) Enige persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

111. Ondergrondse berging van vlambare vloeistowwe

- (1) Geen persoon mag enige opbergingstank vir ondergrondse opberging van vlambare vloeistowwe installeer, gebruik of aanwend of poog om te installeer, gebruik of aan te wend nie, tensy die tank vervaardig is ooreenkomstig die bepalings van SANS 10535.
- (2) Enige persoon wat enige ondergrondse tank installeer, gebruik of aanwend of poog om te installeer, gebruik of aan te wend wat nie aan die vereistes van SANS 10535 voldoen nie, begaan 'n misdryf.

112. Installering van opbergingstank

- (1) Enige opbergingstank vir Groep III gevaarhoudende stowwe moet ooreenkomstig die bepalings van SANS 10400, SABS 10089, Dele I, II en III, SANS 10131, Dele I, II en III, SABS1 0108 en SABS 10086, na gelang van die geval, geïnstalleer word : met dien verstande dat:
- (a) alle opbergingstanks binne deurs geïnstalleer moet ooreenkomstig die bepalings van SANS 10131 geïnstalleer word;
- (b) alle pompe en vullingsapparaat binne deurs geïnstalleer moet in doelmatig geboude, geregistreerde persele wees;
- (c) alle installasies beoog in subartikels 110(1) en (2) is *mutatis mutandis* onderhewig aan die bepalings van artikel 100 en artikel 101 van hierdie verordening; en
- (d) behalwe vir opbergingstank beoog in artikel 112 van hierdie verordening, mag bogrondse opbergingstank slegs geïnstalleer word in grootmaat depots.
- (2) Enige persoon wat versuim om aan die bepalings van hierdie artikel te voldoen begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 11: VERVOER, VOORSIENING EN AFLEWERING VAN GEVAARLIKE GOEDERE

113. Vervoer van gevaarlike goedere verbode sonder permitte

- (1) Die eienaar van 'n voertuig wat gebruik word vir die vervoer van gevaarlike goedere moet—
- (a) in besit wees van 'n geldige vervoer permit uitgereik ingevolge die Nasionale Padverkeerswet; en
- (b) verseker dat die vervoer permit te alle tye in die voertuig beskikbaar is vir inspeksie.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

114. Aansoek om vervoer permitte

- (1) 'n Aansoek om 'n vervoer permit moet voltooi en aan die brandweerhoof voorgelê word in die vorm en wyse voorgeskryf.

115. Vereistes van vervoer permitte

- (1) 'n Vervoer permit—
- (a) mag nie deur die brandweerhoof vir 'n periode langer as 12 maande uitgereik word nie; en
- (b) moet—

- (i) indicate the date of issue and expiry;
- (ii) identify the issuing officer and bear that officer's signature;
- (iii) contain a serial number;
- (iv) indicate the group and quantity of dangerous goods that may be transported under the permit; and
- (v) contain a description of the vehicle concerned, including its registration number.

116. Cancellation of transport permit

The provisions of section 45, read with the necessary changes, apply to any cancellation of a transport permit by the chief fire officer.

117. Exemption from transport permits

A transport permit contemplated in section 113 is not required for the transportation of dangerous goods of the type and not exceeding the quantities stipulated in Schedule 3.

118. Design, construction, maintenance and repair of road tankers

- (1) Every person who designs, constructs, maintains or repairs any road tanker for the transportation of dangerous goods must—
 - (a) comply with the provisions of SANS 10189, SANS 1398, SANS 10233, SANS 10087, Part 6 SANS 10089, Part 1, SANS 10230 and SANS 1518, as the case may be; and
 - (b) ensure that the road tanker is labelled in a manner that complies with the provisions of SANS 10232 and any applicable law.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

119. Design, construction, maintenance and repair of other vehicles

- (1) Every person who designs, constructs, maintains or repairs any vehicle for the transportation of dangerous goods, except a road tanker, must ensure that the vehicle—
 - (a) is designed and constructed—
 - (i) to safely transport the quantity and type of dangerous goods for which the vehicle is intended to be used; and
 - (ii) with at least two independent axle systems, each with its own suspension system, excluding any trailer forming part of an articulated vehicle;
 - (b) is equipped with—
 - (i) a safety edge or safety railing—
 - (aa) at least 1 metre high when measured from the surface of the body of the vehicle; and
 - (bb) capable of securing dangerous goods containers;
 - (ii) strong and durable straps—
 - (aa) capable of fastening dangerous goods containers securely to the body of the vehicle;
 - (bb) that are anchored firmly to the bodywork of the vehicle; and

- (i) die datum van uitreiking en verval aantoon;
- (ii) die uitreikingsbeampte identifiseer en sy amptelike handtekening bevat;
- (iii) 'n reeksnommer bevat;
- (iv) die groep en hoeveelheid van gevaarlike goedere wat onder die permit vervoer mag word aantoon; en
- (v) 'n beskrywing van die voertuig betrokke bevat, ingesluit sy registrasienommer.

116. Kansellasië van vervoer permitte

Die bepalings van artikel 45, gelees met die nodige veranderinge, is van toepassing op die kansellasië van 'n vervoer permit deur die brandweerhoof.

117. Vrystelling van vervoer permitte

'n Vervoer permit beoog in artikel 113 word nie benodig vir die vervoer van gevaarlike goedere van die soort en die hoeveelhede gemeld in Skedule 3 nie.

118. Ontwerp, konstruksie, onderhoud en herstel van padtenkvoertuie

- (1) Elke persoon wat enige padtenkvoertuig vir die vervoer van gevaarlike goedere ontwerp, bou, onderhou of herstel moet—
 - (a) voldoen aan die bepalings van SANS 10189, SANS 1398, SANS 10233, SANS 10087, Deel 6, SANS 10089, Deel 1, SANS 10230 en SANS 1518, na gelang van die geval; en
 - (b) versker dat die padtenkvoertuig geëtiketteer is op 'n wyse wat voldoen aan die bepalings van SANS 10232 en enige toepaslike wetgewing.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

119. Ontwerp, konstruksie, onderhoud en herstel van ander voertuie

- (1) Elke persoon wat enige voertuig, behalwe 'n padtenkvoertuig, vir die vervoer van gevaarlike goedere ontwerp, bou, onderhou of herstel moet verseker dat die voertuig—
 - (a) ontwerp en gebou is—
 - (i) om die hoeveelheid en soort gevaarlike goedere waarvoor die voertuig beoog om gebruik te word, veilig te vervoer; en
 - (ii) met ten minste twee onafhanklike asstelsels, elkeen met sy eie suspensiestelsel, uitgesluit enige sleepwa wat deel vorm van 'n geartikuleerde voertuig.
 - (b) toegerus is met—
 - (i) 'n veiligheidsrand of veiligheidsreeling—
 - (aa) van ten minste 1 meter hoog wanneer gemeet van die oppervlakte van die bakwerk van die voertuig; en
 - (bb) geskik is om gevaarlike goedere houers te beveilig;
 - (ii) sterk en duursame gordels—
 - (aa) geskik om gevaarlike goedere houers veilig aan die bakwerk van die voertuig vas te maak;
 - (bb) wat ferm aan die bakwerk van die voertuig geanker is; en

- (cc) that are fitted with a reversible cog winch mechanism that can be locked;
- (iii) electrical wiring that complies with SANS 314;
- (iv) at least 2 static-free wheel blocks;
- (v) a power insulating switch, excluding the ignition switch, situated in close proximity to the vehicle battery and in a position readily accessible in any emergency; and
- (vi) a spark-proof and static-free tank that is designed, constructed and equipped to protect any dangerous goods consignment from shock or ignition while in transit.

(2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

120. General prohibitions regarding transport of dangerous goods

- (1) No person may use or allow to be used, any vehicle to transport dangerous goods, unless—
 - (a) the vehicle has a valid roadworthy certificate;
 - (b) if not exempt in terms of section 117, the vehicle is equipped with at least two 9 kilogram dry chemical fire extinguishers—
 - (i) designed and manufactured in accordance with SANS 810 and maintained in accordance with SANS 10105 and SANS 1475; and
 - (ii) positioned and installed so that there is at least one fire extinguisher on each side of the vehicle that can be reached quickly and easily in the event of a fire.
- (2) No person may use or allow to be used any vehicle to transport dangerous goods unless the vehicle cabin, body, cargo space, cargo tank, fuel tank, chassis and engine are effectively and permanently earthed with each other.
- (3) Any person who contravenes subsections (1) or (2) commits an offence.

121. Supply of dangerous goods prohibited in certain circumstances

- (1) No person may deliver or supply or allow to be delivered or supplied any dangerous goods of a type and in a quantity exceeding that specified in Schedule 2 to any premises that are not registered as contemplated in section 64(1).
- (2) No person may deliver or supply or allow to be delivered or supplied any dangerous goods to any premises in contravention of any conditions of the certificate of registration applicable to those premises.
- (3) No person may handle or allow to be handled any container containing dangerous goods in a manner that may damage that container.
- (4) Every person who delivers dangerous goods must ensure that—
 - (a) a 9 kilogram dry chemical fire-extinguisher is available at all times during the delivery;
 - (b) during any transfer of the dangerous goods, the delivery vehicle is physically earthed to the storage facility to which the dangerous goods are being transferred;
 - (c) while delivering—

- (cc) wat toegerus is met 'n omkeerbare rattand windas meganisme wat gesluit kan word;
- (iii) elektriese bedrading wat voldoen aan SANS 314;
- (iv) ten minste 2 statiesvrye wielblokke;
- (v) 'n kraggeïnsuleerde skakelaar, uitgesluit die vonkskakelaar, geleë naby die battery van die voertuig en in 'n posisie geredelik toeganklik in enige noodgeval; en
- (vi) 'n vonk-proef en staties vrye tenk wat ontwerp, gebou en toegerus is om enige gevaarlike goedere van skok of aansteking tydens vervoer te beskerm.

(2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

120. Algemene verbodbepalings met betrekking tot vervoer van gevaarlike goedere

- (1) Geen persoon mag enige voertuig gebruik of toelaat om gebruik te word vir die vervoer van gevaarlike goedere nie tensy—
 - (a) die voertuig 'n geldige padwaardigheidsertifikaat het;
 - (b) indien nie vrygestel ingevolge artikel 117, die voertuig toegerus is met ten minste twee 9kg droë vhemiese brandblussers—
 - (i) ontwerp en vervaardig ooreenkomstig SANS 810 en onderhou ooreenkomstig SANS 10105 en SANS 1475; en
 - (ii) geposisioneer en geïnstalleer is sodat daar ten minste een brandblusser aan elke kant van die voertuig is wat vinnig en maklik bereikbaar is in geval van 'n brand.
- (2) Geen persoon mag enige voertuig gebruik of toelaat om gebruik te word vir die vervoer van gevaarlike goedere nie tensy die voertuigkajuit, bakwerk, vragspasie, vragtenk, brandstoftenk, onderstel en enjin effektief en permanent gegrond is met mekaar.
- (3) Enige persoon wat subartikels (1) of (2) oortree begaan 'n misdryf.

121. Voorsiening van gevaarlike goedere verbode in sekere omstandighede

- (1) Geen persoon mag enige gevaarlike goedere van 'n soort en in 'n hoeveelheid wat dié gemeld in Bylae 2 oorskry lewer of voorsien of toelaat om gelewer of voorsien te word aan enige perseel wat nie geregistreer is soos beoog in artikel 64(1) nie.
- (2) Geen persoon mag enige gevaarlike goedere lewer of voorsien of toelaat om gelewer of voorsien te word aan enige perseel teenstrydig met enige voorwaardes van 'n sertifikaat van registrasie van toepassing op daardie perseel.
- (3) Geen persoon mag enige houer wat gevaarlike goedere bevat hanteer of hantering toelaat op 'n wyse wat daardie houer beskadig nie.
- (4) Elke persoon wat gevaarlike goedere lewer moet versker dat—
 - (a) 'n 9kg droë chemiese brandblusser te alle tye beskikbaar is tydens die lewering;
 - (b) gedurende enige vervoer van die gevaarlike goedere, die voertuig fisies gegrond is aan die opbergingsfasiliteit waarna die gevaarlike goedere oorgeplaas word;
 - (c) tydens lewering—

- (i) the delivery vehicle is placed in such a position that it can be moved easily and quickly in the event of an emergency;
 - (ii) the delivery vehicle is not parked on or across a pavement or a road;
 - (iii) no delivery hose lies on or across a pavement, road or other premises;
- (d) no dangerous goods are transferred to a storage facility that does not comply with the requirements of Chapter 8 of this by-law and the provisions of SANS 10263;
- (e) any device connected with, or used for, the delivery of the dangerous goods—
- (i) is designed for its purpose; and
 - (ii) is maintained in safe and good working condition; and
- (f) no dangerous goods are spilled during delivery.
- (5) No person may transfer or allow to be transferred any dangerous goods to any motor vehicle, aircraft, vessel, ship or boat while its power source is in operation.
- (6) No person may transfer any dangerous goods to any aircraft unless the aircraft is earthed to the transferral device by means of an earth cable.
- (7) Any person who contravenes subsections (1), (2), (3), (4), (5) or (6) commits an offence.

122. Records of transport permits

The chief fire officer must keep updated records of all vehicles in respect of which a transport permit has been issued, amended or renewed.

CHAPTER 12: SPRAY PAINTING AND SPRAYING ROOMS

123. Spray rooms and booths

A spray room, booth or area designated for the application of a flammable liquid must be constructed and equipped according to the requirements in Schedule 4 of this by-law and must be operated in such a manner as to comply with the General Safety Regulations promulgated in terms of the Occupational Health and Safety Act.

124. Spraying prohibited without spraying permit

- (1) No person may spray, coat, plate or epoxy-coat any vehicle, article, object or building or part thereof or allow them to be sprayed, coated, plated or epoxy-coated with any flammable substance unless—
- (a) that person is in possession of a spraying permit contemplated in section 125;
 - (b) the spraying, coating, plating or epoxy-coating as the case may be is conducted in a spraying room approved by the chief fire officer on premises registered for that purpose.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

125. Application for spraying permit

Any person who wishes to obtain a spraying permit must complete and submit to the chief fire officer an application form for such permit in the form and manner as prescribed.

- (i) die leweringsvoertuig so geplaas en geposisioneer is dat dit maklik en vinnig beweeg kan word in gevan van 'n noodgeval;
 - (ii) die leweringsvoertuig nie op of oor 'n sypaadjie of 'n pad geparkeer is nie; en
 - (iii) geen leweringslang nie op of oor 'n sypaadjie, pad of onder perseel lê nie;
- (d) geen gevaarlike goedere vervoer word na 'n opbergingsfasiliteit wat nie aan die vereistes van Hoofstuk 8 van hierdie verordening en die bepalings van SANS 10263 voldoen nie;
- (e) enige apparaat verbind met, of gebruik vir, die lewering van die gevaarlike goedere—
- (i) vir daardie doel ontwerp is; en
 - (ii) in 'n veilige en goeie werkende toestand onderhou is; en
- (f) geen gevaarlike goedere tydens lewering gemors word nie.
- (5) Geen persoon mag enige gevaarlike goedere na enige motorvoertuig, vliegtuig, vaartuig, skip of boot oorplaas of oorplasing toelaat terwyl die kragbron in werking is nie.
- (6) Geen persoon mag enige gevaarlike goedere na enige vliegtuig oorplaas nie tensy die vliegtuig gegrond is aan die oorplasingapparaat by wyse van 'n grondkabel.
- (7) Enige persoon wat subartikels (1), (2), (3), (4), (5) en (6) oortree begaan 'n misdryf.

122. Rekords van vervoer permitte

Die brandweerhoof moet opgedateerde rekords hou van alle voertuie ten opsigte waarvan 'n vervoer permit uitgereik, gewysig of hernu is.

HOOFSTUK 12: SPUITVERF EN SPUITVERF KAMERS

123. Spuitkamers en hokkies

'n Spuitkamer, hokkie of gebied aangewys vir die toediening van 'n vlambare vloeistof moet gebou en toegerus wees ooreenkomstig die vereistes in Bylae 4 van hierdie verordening en moet op so 'n wyse bedryf word om aan die Algemene Veiligheidsregulasies uitgevaardig ingevolge die Wet op Beroepsgeondheid en Veiligheid te voldoen.

124. Spuitverf verbode sonder spuitpermit

- (1) Geen persoon mag enige voertuig, artikel, voorwerp of gebou of deel daarvan met 'n vlambare stof spuit, 'n verflaag gee, oorblaas of epoksieverf nie tensy—
- (a) daardie persoon in besit is van 'n spuitpermit beoog in artikel 125;
 - (b) die spuit, verflaag, oorblaas of epoksieverf na gelang van die geval uitgevoer word in 'n spuitkamer goedgekeur deur die brandweerhoof op 'n perseel geregistreer vir daardie doel.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

125. Aansoek om spuitpermit

Enige persoon wat 'n spuitpermit wil bekom moet 'n aansoekvorm vir sodanige permit in die vorm en wyse soos voorgeskryf voltooi en aan die brandweerhoof voorlê.

126. Cancellation of spraying permit

The provisions of section 45, read with the necessary changes, apply to the cancellation by the chief fire officer of any spraying permit.

CHAPTER 13: MISCELLANEOUS**127. Handling of animals during emergencies**

- (1) The owner, occupier or person in charge of any zoological garden, feedlot, stable, research institution, veterinary practice or any place of veterinary science study, must ensure the professional handling of any animal on the premises concerned during an emergency.
- (2) Notwithstanding the provisions of subsection (1), the chief fire officer may, in respect of any premises, authorise a suitably qualified person to handle or put down any animal during an emergency.
- (3) The municipality may recover any costs incurred in relation to the professional handling or putting down of any animal during an emergency from the owner or person in charge of the premises concerned.

128. Exemption from provisions of this by-law

- (1) Any person may make application to the municipality in writing, for an exemption from any provision of this by-law, specifying the reasons for exemption in such application.
- (2) The municipality may grant an exemption—
 - (a) in general or in particular;
 - (b) for any period; and
 - (c) subject to any condition that will provide the same overall fire prevention and protection that would result from the full application of this by-law.
- (3) If an exemption is granted in terms of subsection (2), the municipality must issue a certificate of exemption to the person concerned, specifying the scope and period of the exemption and any condition imposed.
- (4) The municipality may amend or withdraw a certificate of exemption at any time.
- (5) The holder of a certificate of exemption must ensure that the certificate is available on the premises concerned at all times for inspection by any member.

129. Approval, authorisation or permission under this by-law

Any person who requires any approval, authorisation or permission contemplated in this by-law in respect of which no application procedure is provided, must apply for that approval, authorisation or permission —

- (a) by completing and submitting an application in the form and manner determined by the municipality; and
- (b) by paying the prescribed fee.

130. Cancellation of approval, authorisation or permission

The provisions of section 45, read with the necessary changes, apply to any approval, authorisation or permission contemplated in section 129.

131. By-law binds State

This by-law binds the State and any person in the service of the State.

126. Kansellering van spuitpermit

Die bepalings van artikel 45, gelees met die nodige wysigings, is van toepassing op die kansellering van enige spuitpermit deur die brandweerhoof.

HOOFSTUK 13: ALGEMEEN**127. Hantering van diere tydens noodgevalle**

- (1) Die eienaar, okkupeerder of persoon in beheer van enige dierkundige tuin, voererf, stal, navorsingsinstituut, veeartseny praktyk of enige plek van veeartseny wetenskaplike studie moet die professionele hantering van enige dier op die perseel betrokke verseker tydens 'n noodgeval.
- (2) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1), mag die brandweerhoof ten opsigte van enige perseel 'n paslik gekwalifiseerde persoon magtig om enige dier tydens 'n noodgeval te hanteer of uit te sit.
- (3) Die munisipaliteit mag enige koste aangegaan in verband met die professionele hantering of uitsit van enige dier tydens 'n noodgeval van die eienaar of persoon in beheer van die perseel betrokke verhaal.

128. Vrystelling van bepalings van hierdie verordening

- (1) Enige persoon mag skriftelik by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening, met spesifisering van die redes vir vrystelling in sodanige aansoek.
- (2) Die munisipaliteit mag 'n vrystelling toestaan—
 - (a) in algemeen of in besonder;
 - (b) vir enige periode; en
 - (c) onderhewig aan enige voorwaarde wat in alle opsigte dieselfde brandvoorkoming en beskerming wat die volle toepassing van hierdie verordening tot gevolg sou hê, sal verskaf.
- (3) Indien 'n aansoek ingevolge subartikel (2) toegestaan word, moet die munisipaliteit 'n sertifikaat van vrystelling aan die persoon betrokke uitreik, met spesifisering van die omvang en periode van die vrystelling en enige voorwaardes opgelê.
- (4) Die munisipaliteit mag 'n sertifikaat van vrystelling te enige tyd wysig of terugtrek.
- (5) Die houer van 'n sertifikaat van vrystelling moet verseker dat die sertifikaat te alle tye op die perseel betrokke beskikbaar is vir inspeksie deur enige lid.

129. Goedkeuring, magtiging of toestemming ingevolge hierdie verordening

Enige persoon wat 'n goedkeuring, magtiging of toestemming beoog in hierdie verordening verlang ten opsigte waarvan geen aansoek prosedure voorsien is nie, moet vir daardie goedkeuring, magtiging of toestemming aansoek doen—

- (a) deur 'n aansoek in die vorm en wyse bepaal deur die munisipaliteit te voltooi en voor te lê; en
- (b) deur die voorgeskrewe gelde te betaal.

130. Kansellering van goedkeuring, magtiging of toestemming

Die bepalings van artikel 45, gelees met die nodige veranderinge, is van toepassing op enige goedkeuring, magtiging of toestemming beoog in artikel 129.

131. Verordening bind die Staat

Hierdie verordening bind die Staat en enige persoon in die munisipaliteit of die Staat.

132. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

133. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

134. Short title and commencement

This by-law is called the Saldanha bay Fire Safety by-law and comes into operation on the date of publication in the Provincial Gazette.

SCHEDULE 1**GUIDELINES FOR EMERGENCY EVACUATION PLANS****Content of emergency evacuation plans**

1. Every emergency evacuation plan contemplated in section 38 must contain at least the information under the headings below.
 - (1) Emergency telephone numbers A list of all relevant emergency telephone numbers.
 - (2) General information
 - (a) the physical address of the premises;
 - (b) a description of the activities on the premises;
 - (c) the number of persons present on the premises at any time;
 - (d) an indication of any control room on the premises;
 - (e) an indication of any alarm system on the premises; and
 - (f) the particulars and contact details of every responsible person in the event of an emergency.
 - (3) Area study An area study addressing the following:
 - (a) a history of emergency incidents on the premises;
 - (b) any important and relevant features or landmarks regarding the premises; and
 - (c) any information regarding adjacent premises that may be relevant to evacuation in an emergency.
 - (4) Socio-economic or other threats Any socio-economic or other threats and their potential impact on the premises.
 - (5) Details of available equipment Particulars and details regarding the position of the following equipment:
 - (a) Equipment in the control room;
 - (b) fire fighting and first aid equipment on the premises; and
 - (c) any other equipment which may be relevant in an emergency.

132. Appèl

Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit van die munisipaliteit ingevolge gedelegeerde magte, mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van bekendmaking van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.

133. Herroeping van verordeninge

Die bepalinge van enige verordeninge uitgevaardig deur die munisipaliteit of enige van die afgeskafte munisipaliteite nou by die munisipaliteit ingelyf, word hiermee herroep insover dit betrekking het op aangeleenthede waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

134. Kort titel en inwerkingtreëding

Hierdie verordening staan bekend as die Brandveiligheid Verordening en tree in werking op die datum van publikasie in die Provinsiale Koerant.

BYLAE 1**RIGLYNE VIR NOODONTRUIMINGSPLANNE****Inhoud van nood ontruimingsplanne**

1. Elke noodontruimingsplan beoog in artikel 38 moet ten minste die inligting onder die hoofde hieronder bevat.
 - (1) Noodtelefoonnommers

'n Lys van alle relevante noodtelefoonnommers.
 - (2) Algemene inligting
 - (a) die fisiese adres van die perseel;
 - (b) 'n beskrywing van die aktiwiteite op die perseel;
 - (c) die getal persone teenwoordig op die perseel op enige tyd;
 - (d) 'n aanduiding van enige beheerkamer op die perseel;
 - (e) 'n aanduiding van enige alarmstelsel op die perseel; en
 - (f) die besonderhede en kontakdetails van elke verantwoordelike persoon in die geval van 'n noodgeval.
 - (3) Area studie

'n Area studie wat die volgende aanspreek:

 - (a) 'n geskiedenis van noodinsidente op die perseel;
 - (b) enige belangrike of relevante kenmerke of grondeienskappe van die perseel; en
 - (c) enige inligting in verband met aangrensende persele wat relevant mag wees tot ontruiming in 'n noodgeval.
 - (4) Sosio-ekonomiese of ander bedreigings

Enige sosio-ekonomiese of ander bedreigings en hul potensiële impak op die perseel.
 - (5) Detail van beskikbare toerusting

Besonderhede en details aangaande die posisie van die volgende toerusting:

 - (a) toerusting in die beheerkamer;
 - (b) brandbestryding en eerstehulptoerusting op die perseel; en

<p>(6) The emergency team Particulars and details regarding the identity of members of the emergency team, including—</p> <p>(a) its management;</p> <p>(b) the continuity officers;</p> <p>(c) the fire teams; and</p> <p>(d) the first aid teams.</p> <p>(7) Duties of emergency team members The duties and responsibilities of members of the emergency team.</p> <p>(8) Action plans and emergency procedures Details of the specific action plans and emergency procedures applicable to the premises.</p> <p>(9) Building plans and maps The building plans of the premises and any relevant topographical map must be included in the evacuation plan.</p> <p>(10) Emergency plan register The plan must include—</p> <p>(a) an updated register of the emergency evacuation plan;</p> <p>(b) an updated drill register for the emergency evacuation plan; and</p> <p>(c) a bomb threat questionnaire.</p>	<p>(c) enige ander toerusting wat relevant mag wees in 'n noodgeval.</p> <p>(6) Die noodspan</p> <p>Besonderhede en details aangaande die identiteitsnommers van die noodspan, ingesluit—</p> <p>(a) sy bestuur;</p> <p>(b) die kontinuïteitsbeamptes;</p> <p>(c) die brandspanne; en</p> <p>(d) die eerstehulpspanne.</p> <p>(7) Pligte van noodspanlede</p> <p>Die pligte en verantwoordelikhede van lede van die noodspan.</p> <p>(8) Aksieplanne en noodprosedures</p> <p>Details van die spesifieke aksieplanne en noodprosedures van toepassing op die perseel.</p> <p>(9) Bouplanne en kaarte</p> <p>Die bouplanne van die perseel en enige relevante topografiese kaart moet by die ontruimingsplan ingesluit wees.</p> <p>(10) Noodplanregister</p> <p>Die plan moet insluit—</p> <p>(a) 'n opgedateerde register van die noodontruimingsplan;</p> <p>(b) 'n opgedateerde oefeningsregister vir die noodontruimingsplan; en</p> <p>(c) 'n bomdreigement vraelys.</p>
<p>2. Review of emergency evacuation plans</p> <p>(1) An emergency evacuation plan must be reviewed and updated by the owner or occupier of the premises concerned at least once each year and whenever a member of the management of the emergency team ceases to work at the premises.</p> <p>(2) Whenever an emergency evacuation plan is reviewed and updated, the owner or occupier of the premises concerned must ensure that all old plans on the premises or in the possession of the management of the emergency team are collected and destroyed in order to eliminate any confusion regarding the validity and accuracy of the evacuation plan.</p> <p>3. Emergency evacuation drills</p> <p>(1) An emergency evacuation plan should be drilled at least twice each year and involve the participation of all persons who work or reside in the building concerned.</p> <p>(2) The owner or person in charge of a building should give all persons who are to be involved in an emergency evacuation drill at least 21 days' notice of the drill.</p> <p>4. Emergency evacuation awareness</p> <p>Every person who works or resides on premises should be aware of the emergency evacuation plan for that premises.</p> <p>5. Training of persons</p> <p>Every person who resides or works on premises with an emergency evacuation plan should be suitably trained in—</p> <p>(a) first aid or fire fighting;</p> <p>(b) emergency aid;</p> <p>(c) emergency evacuation procedures; and</p>	<p>2. Hersiening van noodontruimingsplanne</p> <p>(1) 'n Noodontruimingsplan moet deur die eienaar of okkupeerder van die perseel betrokke hersien en opdateer word ten minste eenmaal elke jaar en wanneer ookal 'n lid van die bestuur van die noodspan ophou om by die perseel te werk.</p> <p>(2) Wanneer 'n noodontruimingsplan hersien en opdateer word, moet die eienaar of okkupeerder van die perseel betrokke verseker dat alle ou planne op die perseel of in besit van die bestuur van die noodspan ingeneem en vernietig word ten einde enige verwarring aangaande die geldigheid van die ontruimingsplan te elimineer.</p> <p>3. Noodontruimingsoefeninge</p> <p>(1) 'n Noodontruimingsplan behoort ten minste tweemaal elke jaar geoefen te word en die deelname van al die persone wat in die gebou betrokke werk of woon behels.</p> <p>(2) Die eienaar of persoon in beheer van 'n gebou behoort alle persone wat in 'n noodontruimingsoefening betrokke gaan wees ten minste 21 dae kennis van die oefening te gee.</p> <p>4. Noodontruimingsbewustheid</p> <p>Elke persoon wat op 'n perseel werk of woon moet bewus wees van die noodontruimingsplan vir daardie perseel.</p> <p>5. Opleiding van persone</p> <p>Elke persoon wat op 'n perseel met 'n noodontruimingsplan werk of woon behoort paslik opgelei te wees in—</p> <p>(a) eerstehulp of brandbestryding;</p> <p>(b) noodhulp;</p> <p>(c) noodontruimingsprosedures; en</p>

(d) emergency management techniques.

SCHEDULE 2**EXEMPTION FROM CERTIFICATE OF REGISTRATION**

A certificate of registration in terms of section 64 is not required if the flammable substances concerned are of a type and do not exceed the quantity stipulated below.

GASES:		
Class O	Liquefied petroleum gas	Flat— Total cylinder capacity may not exceed 9 kg per flat. Houses or commercial premises— Total maximum of 19 kg inside and total maximum of 100 kg on premises. Industrial premises— Maximum of 19 kg per 600 m ³ of building space with a total maximum of 100 kg.
FLAMMABLE LIQUIDS AND COMBUSTIBLE LIQUIDS:		
Class I	Liquids that have a closed-cap flash point of below 38°C	Total maximum of 40 litres
Class II	Liquids that have a closed-cap flash point of 38°C or above, but below 60,5°C	Total quantity of Class II and Class IIIA together may not exceed the maximum quantity of 210 litres
Class IIIA	Liquids that have a closed-cap flash point of 60,5°C or above but below 93°C	

SCHEDULE 3**EXEMPTION FROM TRANSPORT PERMIT**

A transport permit in terms of section 113 is not required for the transport of dangerous goods of the type and not exceeding the quantity stipulated below.

GROUP	DESCRIPTION	QUANTITY
II	GASES	
	Flammable gases	Total cylinder capacity may not exceed 50 kilograms
	Non-flammable gases	Total cylinder capacity may not exceed 333 kilograms
III	FLAMMABLE LIQUIDS	
	With flash points ≤ 18°C	Total quantity may not exceed 100 litres
	With flash points 18°C but ≤ 23°C	Total quantity may not exceed 420 litres
	With flash points 23°C but ≤ 61°C	Total quantity may not exceed 1100 litres
	With flash points 61°C but ≤ 100°C	Total quantity may not exceed 1 100 litres
IV	FLAMMABLE SOLIDS	
	Flammable solids	Total quantity may not exceed 250 kg
V	OXIDISING AGENTS AND ORGANIC PEROXIDES	
	Oxidising agents	Total quantity may not exceed 200 kilograms
	Group II organic peroxides in packets	Total quantity may not exceed 200 kilograms
VI	TOXIC / INFECTIVE SUBSTANCES	
	Group I toxic substances in packets	Total quantity may not exceed 5 kilograms
	Group II toxic substances in packets	Total quantity may not exceed 50 kilograms
	Group III toxic substances in packets	Total quantity may not exceed 500 kilograms
VIII	CORROSIVE / CAUSTIC SUBSTANCES	
	Group I acids in packets	Total quantity may not exceed 50 kilograms
	Group II acids in packets	Total quantity may not exceed 200 kilograms
	Group III acids in packets	Total quantity may not exceed 1000 kilograms

(d) noodbestuurstechnieke.

BYLAE 2**VRYSTELLING VAN SERTIFIKAAT VAN REGISTRASIE**

'n Sertifikaat van registrasie ingevolge artikel 64 word nie vereis nie indien die vlambare stowwe betrokke van 'n soort is en nie die hoeveelheid hieronder gemeld oorskry nie.

GASSE:		
Klas O	Vloeibare petroleumgas	Woonstel: Totale silinder kapasiteit mag nie 9 kg per woonstel oorskry nie. Huise en kommersiële persele: Totale maksimum 19kg binne en totale maksimum 100kg op perseel. Nywerheidspersele: Maksimum 19kg per 600 m ³ bouspasië met totale maksimum 100 kg.
VLAMBARE VLOEISTOWWE EN BRANDBARE VLOEISTOWWE:		
Klas I	Vloeistof met 'n toe-deksel vlampt van onder 38°C	Totale maksimum 40 liter
Klas II	Vloeistof met 'n toe-deksel vlampt van 38°C of meer, maar onder 60,5°C	Totale hoeveelheid van Klas II en Klas IIIA gesamentlik mag nie die maksimum hoeveelheid van 210 liter oorskry nie
Klas IIIA	Vloeistof met 'n toe-deksel vlampt van 60,5°C of meer, maar onder 93°C	

BYLAE 3**VRYSTELLING VAN VERVOERPERMIT**

'n Vervoerpermit ingevolge artikel 113 word nie vereis vir die vervoer van gevaarlike goedere van die soort en wat nie die hoeveelheid hieronder gemeld oorskry nie.

GROEP	BESKRYWING	HOEVEELHEID
II	GASSE	
	Vlambare gasse	Totale silinder kapasiteit mag nie 50 kilogram oorskry nie
	Nie-vlambare gasse	Totale silinder kapasiteit mag nie 333 kilogram oorskry nie
III	VLAMBARE VLOEISTOWWE	
	Met vlampt ≤ 18°C	Totale hoeveelheid mag nie 100 liter oorskry nie
	Met vlampt > 18°C maar ≤ 23°C	Totale hoeveelheid mag nie 420 liter oorskry nie
	Met vlampt 23°C maar ≤ 61°C	Totale hoeveelheid mag nie 1 100 liter oorskry nie
	Met vlampt 61°C maar ≤ hoeveelheid van 210 liter oorskry nie 100°C	Totale hoeveelheid mag nie 1 100 liter oorskry nie
IV	VLAMBARE VASTE STOWWE	
	Vlambare vaste stowwe	Totale hoeveelheid mag nie 250 kilogram oorskry nie
V	OKSIDEERMIDDELS EN ORGANIESE PEROKSIEDE	
	Oksideermiddels	Totale hoeveelheid mag nie 200 kilogram oorskry nie
	Groep II organiese peroksiede in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 200 kilogram oorskry nie
VI	TOKSIES/BESMETLIKE STOWWE	
	Groep I toksiese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 5 kilogram oorskry nie
	Groep II toksiese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 50 kilogram oorskry nie
	Groep III toksiese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 500 kilogram oorskry nie
VIII	KORROSIE/BYTMIDDELS	
	Groep I sure in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 50 kilogram oorskry nie

GROUP	DESCRIPTION	QUANTITY
	Group I alkaline substances in packets	Total quantity may not exceed 50 kilograms
	Group II alkaline substances in packets	Total quantity may not exceed 200 kilograms
	Group III alkaline substances in packets	Total quantity may not exceed 1000 kilograms
IX	MISCELLANEOUS SUBSTANCES	
	Liquids	Total quantity may not exceed 210 litres
	Solids	Total quantity may not exceed 210 kilograms

SCHEDULE 4**SPRAY BOOTH CONSTRUCTION**

WALLS	225mm Brickwork.
ROOF	Reinforced concrete.
FLOOR	Concrete or other impervious material.
DOORS (A)	Constructed of 50mm hardwood completely covered, including the edges, with 24 s.w.g. metal secured to the door with bolts at 30mm centres along the edges. The doors to open outwards and to be hung on Tee hinges bolted to the door.
(B)	Close fitting metal doors not less than 3mm in thickness, carried on an angle iron frame and having an all round overlap or not less than 50mm.
NOTE:	Where the floor area exceeds 18 sq. metres 2 doors must be provided.
WINDOWS	Metal frames with no opening sections glazed with wire-woven glass not exceeding 460mm x 460mm. Putty approved by the SANS Code No. 680/59 only to be used and the occupier to furnish proof of this to the Director: Fire and Emergency Services.
NOTE:	The Factory Inspector requires natural light to the extent of 20% of the floor area.
VENTILATION	30 Lineal metres/minute velocity across the room must be provided by means of mechanical ventilation, with the centre line of the inlets 460mm above the floor level and to discharge through vertical metal ducting terminating one (1) metre above the apex of the roof. No right angle bends to be used in the ducting system. Exhaust fans to be installed at four (4) metre centres or horizontal metal ducting extending the entire length of the wall with suitable inlets, must be provided.
NOTE:	If the ducting is external to the Spray Booth and in communication with the Workshop etc., it must be protected by either 110mm brick or 50mm asbestos cement lagging.
VENTILATION INLETS	The wall opposite the exhaust fans to be honeycombed with airbricks installed from 100mm above floor level to a height of not less than two (2) metres.
MINIMUM NO. OF AIRBRICKS	SIZE OF ROOM
40	Up to but not exceeding 140 cubic metres.
65	Up to but not exceeding 280 cubic metres.
90	Up to but not exceeding 470 cubic metres.
150	Up to but not exceeding 650 cubic metres.
NOTE:	Metal filters with metal swarf elements may only be used in an all metal installation, in lieu of Airbricks.
ELECTRICAL WORK	All electrical work must be of flame-proof construction.
DANGER NOTICE	"DANGER—NO SMOKING" notices in 150mm high white letters on a red background to be provided above the doors outside the Spray Booth.

P.N. 394/2012

24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY**IMPOUNDMENT OF ANIMALS BY-LAW**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENT

1. Definitions
2. Purpose of by-law
3. Impoundment
4. Pound to which animals are to be sent
5. Receiving of animals by pound master
6. Receipt for impounded animals
7. Number of enclosures

GROEP	BESKRYWING	HOEEVELHEID
	Groep II sure in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 200 kilogram oorskry nie
	Groep III sure in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 1000 kilogram oorskry nie
	Groep I alkaliese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 50 kilogram oorskry nie
	Groep II alkaliese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 200 kilogram oorskry nie
	Groep III alkaliese stowwe in pakkies	Totale hoeveelheid mag nie 1000 kilogram oorskry nie
IX	VERSKIE STOWWE	
	Vloeistowwe	Totale hoeveelheid mag nie 210 liter oorskry nie
	Vaste stowwe	Totale hoeveelheid mag nie 210 kilogram oorskry nie

BYLAE 4**SPUITKAMER KONSTRUKSIE**

MURE	225mm Baksteen werk
DAK	Versterkte beton
VLOER	Beton of ander ondeurdringbare materiaal
DEURE (A)	Gebou van 50mm hardhout in geheel gedek, ingesluit die randte, met 24 s.w.g. metaal vasgesit met boute van 30mm langs die kante. Die deure moet buitentoe oopmaak en gehang word aan T-skarniere gebou aan die deur. Digpassende metaaldeure nie minder as 3mm in dikte, gedra op 'n hoekyster raam en met 'n algehele oorslag of nie minder nie as 50mm.
(B)	
NOTE:	Waar die vloer area 18 m ² oorskry moet 2 deure voorsien word.
VENSTERS	Metaalrame met geen oopmaak seksies geglasuur met draadgeweeftde glas wat nie 460mm x 460mm oorskry nie. Slegs stopverf goedgekeur ingevolge SANS Kode No. 680/59 mag gebruik word en okkuperder moet bewys daarvan aan die Direkteur : Brand en Nooddienste lewer
NOTE:	Die Fabrieksinspekteur vereis natuurlike lig tot die omvang van 20% van die vloer area.
VENTILASIE	30 Lynvormige meter/minute snelheid oor die vertrek moet voorsien word by wyse van meganiese ventilasie, met die middellyn van die inlate 460mm bokant vloervlak en weggedoen deur vertikale metaalgeleidings wat eindig een (1) meter bokant die daktop. Geen reghoek buigings mag in die geleidingstelsel gebruik word nie. Uitlaatwaaiers moet geïnstalleer word met vier (4) meter middelpunt, of horisontale metaalgeleidings oor die totale lengte van die muur met paslike inlate, moet voorsien word.
NOTE:	Indien die geleiding buite die spuithokkie en in verbinding met die werkwinkel, ens. is, moet dit beskerm word met of 110mm baksteen of 50mm asbesement bekleding.
VENTILASIE INLATE	Die muur oorkant die uitlaatwaaiers moet heuningkoekselvormig met lugroosters wees geïnstalleer van 100mm bo vloervlak tot 'n hoogte van nie minder nie as twee (2) meter.
MINIMUM GETAL LUGROOSTERS	GROOTTE VAN VERTREK
40	Tot maar nie meer as 140 kubieke meter.
65	Tot maar nie meer as 280 kubieke meter.
90	Tot maar nie meer as 470 kubieke meter.
150	Tot maar nie meer as 650 kubieke meter.
NOTE:	Metaalfilters met metaaldonker elemente mag slegs gebruik word in 'n volle metaalinstallasie, in plaas van lugroosters.
ELEKTRIESE WERK	Alle elektriese werk moet van vlam-proef konstruksie wees.
GEVAAR KENNISGEWING	"GEVAAR—GEEN ROOK" kennisgewings in 150mm hoë wit letters op 'n rooi agtergrond moet voorsien word bokant die deur buite die spuithokkie.

P.K. 394/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT**VERORDENING INSAKE DIE SKUT VAN DIERE**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit hiermee soos volg:

INHOUD

1. Definisies
2. Doel van verordening
3. Skut van diere
4. Skut waarheen diere gestuur moet word
5. Aanneem van diere deur skutmeester
6. Ontvangsbewys vir geskutte diere
7. Getal kampe

8. Destruction of dangerous or contagious animals
9. Notice of impounded animals
10. Keeping of pound register
11. Inspection of and extracts from pound register
12. Submission of pound register entries after pound sales
13. Inspection of pound register at place of sale
14. Impoundment tariff
15. Payment
16. Notice of sale
17. Auctioneer
18. Sale of animals
19. Illegal impounding
20. Recovery of loss in respect of impoundment of animals from area of another municipality
21. Use, detention and ill-treatment of animals
22. Appeal
23. Offences and penalties
24. Conflict with other legislation
25. Revocation of by-laws
26. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**animal**” means any equine, bovine, sheep, goat, pig, fowl, ostrich, dog, cat or other domestic animal or bird, or any wild animal, wild bird or reptile which is in captivity or under the control of any person;

“**cattle**” means bulls, cows, oxen, heifers, steers and calves;

“**goat**” means an adult male or female goat, a wether and a kid;

“**horse**” means a stallion, mare, gelding, colt, filly, donkey and mule;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**occupier**” means any person in actual occupation of land or entitled as owner to occupy land;

“**owner**”, in relation to an animal, includes any person having possession, charge, custody or control of such animal;

“**pound**” means a facility consisting of one or more buildings, enclosures or camps which may be established by the municipality and placed under the control of a pound master, or a service provider in terms of a service delivery agreement with the municipality, for the housing and care of animals which are astray, lost or at large;

“**pound master**” means a person who may be—

- (a) a part-time or full-time employee of a municipality, or
- (b) appointed under a service delivery agreement to keep and operate a pound;

“**proprietor**” means any owner, lessee, or occupier of land;

“**sheep**” means a ram, an ewe, a wether and a lamb;

“**stallion**” means a male horse, donkey or mule not castrated or partially castrated;

“**veterinary surgeon**” means a person who is qualified as such in accordance with the provisions of the Veterinary and Para-Veterinary Professions Act, 1982 (Act 19 of 1982).

8. Afmaak van gevaarlike of aansteeklike diere
9. Kennisgewing van geskutte diere
10. Byhou van skutregister
11. Insae in en uittreksels uit skutregister
12. Voorlegging van skutregisterinskrywings na skutverkoop
13. Insae in skutregister op plek van verkoping
14. Skuttariewe
15. Betaling
16. Kennisgewing van verkoping
17. Afslaer
18. Verkoping van diere
19. Onwettige skut van diere
20. Verhaal van verlies ten opsigte van diere geskut uit gebied van ander munisipaliteit
21. Gebruik, aanhouding en mishandeling van diere
22. Appél
23. Strafbepalings
24. Teenstrydigheid met ander wetgewing
25. Herroeping van verordeninge
26. Kort titel en inwerkingtreding

1. Definisies

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**bees**” ’n bul, koei, os, vers, tollie en kalf;

“**bok**” ’n ram, ooi, kapater en lam;

“**dier**” ’n lid van die perdefamilie, ’n bees, skaap, bok, vark, hoender, volstruis, hond, kat of ander huisdier of voël of ’n wilde dier, wilde voël of reptiel wat in gevangenskap verkeer of onder iemand se beheer is;

“**eienaar**” met betrekking tot ’n dier, enige iemand wat in besit is van of belas is met die sorg, bewaring of beheer van ’n dier;

“**hings**” ’n perd, donkie- of muilhings wat nie gekastreer is nie of wat gedeeltelik gekastreer is;

“**munisipaliteit**” die Saldanhabaai Munisipaliteit gestig ingevolge Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedeleer of gesubdeleer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“**okkupeerder**” ’n persoon wat werklik grond okkupeer, of wat as eienaar geregtig is om grond te okkupeer;

“**perd**” ’n hings, merrie, reunperd, hingsvul, merrievul, donkie en muil;

“**skaap**” ’n ram, ooi, hamel en lam;

“**skut**” ’n fasiliteit bestaande uit een of meer geboue, hokke of kampe, wat deur die munisipaliteit voorsien mag word en geplaas is onder die beheer van ’n skutmeester of ’n diensverskaffer ingevolge ’n diensleweringsooreenkoms met die munisipaliteit, en wat geskep is om afgedwaalde, verdwaalde, verlore of loslopende diere te huisves en te versorg;

“**skutmeester**” ’n persoon wat of—

- (a) ’n deeltydse of heeltydse werknemer van ’n munisipaliteit is; of
- (b) kragtens ’n diensleweringsooreenkoms aangestel word, om ’n skut aan te hou en te bedryf; en

“**veearts**” ’n persoon wat as sodanig gekwalifiseer is ooreenkomstig die bepalinge van die Wet op Veterinêre en Para-Veterinêre Beroepe, 1982 (Wet 19 van 1982), en

2. Purpose of by-law

The purpose of this by-law is to provide facilities for the housing and care of animals which are astray, lost or at large and for procedures, methods and practices to manage the impoundment of such animals.

3. Impoundment

Any person may impound an animal found trespassing upon his property or any street, road, road reserve or other public place and which is not under supervision of anybody.

4. Pound to which animals are to be sent

Any person who impounds an animal in terms of section 3 may deliver such animal to the nearest pound or such other pound designated by the municipality.

5. Receiving of animals by pound master

- (1) It is the duty of every pound master to receive into his or her charge, for impoundment, all animals brought to his or her pound, during such hours as the municipality may determine.
- (2) Any pound master who unreasonably refuses or fails to receive animals brought to his or her pound as aforesaid commits an offence and is, in addition, liable for any damage caused to the owner of the said animals, or to any other person, by reason of such refusal or failure.

6. Receipt for impounded animals

A pound master must give the person delivering an animal into his or her charge a written receipt, indicating the number and description of animals so delivered as well as the particulars of the person delivering such animals.

7. Number of enclosures

The municipality must maintain in good repair and, as far as possible, free from all infection, separate enclosures for—

- (a) ostriches and horses;
- (b) cattle;
- (c) sheep, goats and pigs;
- (d) dogs; and
- (e) cats,

provided that the municipality may in regard to any pound in its area give permission to the pound master to maintain a smaller number of enclosures thereon.

8. Destruction of dangerous or contagious animals

- (1) A pound master may cause to be destroyed any impounded animal suffering from a contagious disease, or which may prove dangerous to human life or other animals impounded, provided that no such animal may be destroyed unless a veterinary surgeon has examined it and has agreed with the pound master as to the necessity for its destruction.
- (2) If any animal suffering from a contagious disease is brought to the pound, or becomes infected while impounded, such animal must be kept separate from other impounded animals.

9. Notice of impounded animals

- (1) A pound master who knows the name of the owner of an animal impounded in his or her pound must forthwith give written notice to such owner that the said animal has been impounded.
- (2) If any animal, bearing an identification mark as contemplated in the Animal Identification Act, 6 of 2002, is impounded, the pound master must follow the procedures set out in section 14

2. Doel van verordening

Die doel van hierdie verordening is om voorsiening te maak vir geriewe vir die huisvesting en versorging van diere wat afgedwaal of verlore is asook vir die prosedures, metodes en praktyke om die skut van sodanige diere te bestuur.

3. Skut van diere

Enige persoon kan 'n dier wat op sy eiendom oortree of hom in of op 'n straat, pad, padreserwe of openbare plek bevind en wat nie in die sorg van iemand is nie, skut.

4. Skut waarheen diere gestuur moet word

Enige persoon wie 'n dier ingevolge artikel 3 skut kan sodanige diere na die naaste skut stuur of na sodanige ander skut wat deur die munisipaliteit aangewys is.

5. Aanneem van diere deur skutmeester

- (1) Dit is die plig van elke skutmeester om alle diere onder sy sorg te neem wat gedurende die ure wat deur die munisipaliteit vasgestel is na die skut gebring word.
- (2) 'n Skutmeester wat onredelik weier of versuim om diere te ontvang wat soos voornoem na die skut gebring word, is skuldig aan 'n misdryf, en is bykomend aanspreeklik vir alle skade wat die eienaar van genoemde diere of enige ander persoon ly weens sodanige weiering of versuim.

6. Ontvangsbewys vir geskutte diere

Elke skutmeester moet aan die persoon wat diere onder sy of haar sorg laat, 'n skriftelike ontvangsbewys gee waarin die getal en beskrywing van die diere uiteengesit word asook die besonderhede van die persoon wat die diere in sy of haar sorg laat.

7. Getal kampe

Die munisipaliteit moet afsonderlike kampe in 'n goeie toestand, en sover moontlik vry van alle besmetting, in stand hou vir—

- (a) volstruise en perde;
- (b) beeste,
- (c) skape, bokke en varke;
- (d) honde, en
- (e) katte

met dien verstande dat 'n munisipaliteit ten opsigte van enige skut in sy gebied verlof aan die skutmeester kan gee om 'n kleiner getal kampe daarop in stand te hou.

8. Afmaak van gevaarlike of aansteeklike diere

- (1) 'n Skutmeester mag enige geskutte dier afmaak of laat afmaak wat aan 'n aansteeklike siekte ly of wat moontlik gevaarlik vir mense of vir ander geskutte diere kan wees; met dien verstande dat geen sodanige dier afgemaak mag word nie tensy 'n veearts dit ondersoek het en met die skutmeester ooreengekom het oor die noodsaaklikheid daarvan om dit af te maak.
- (2) Indien enige dier wat aan 'n aansteeklike siekte ly na 'n skut gebring word, of siek raak terwyl dit in die skut is, moet sodanige siek dier afsonderlik van ander diere aangehou word.

9. Kennisgewing van geskutte diere

- (1) Elke skutmeester wat bekend is met die naam van die eienaar van 'n dier wat in sy skut is, moet sonder versuim skriftelike kennis aan sodanige eienaar gee dat genoemde dier geskut is.
- (2) Indien enige dier wat geskut word 'n identifikasiemerk het soos beoog in die Wet op die Identifisering van Diere, 6 van 2002, moet die skutmeester die prosedure volg wat in artikel 14 van

of the Animal Identification Regulations promulgated under GN R1683 dated 21 November 2003.

- (3) Where the owner of an impounded animal is not known to the pound master, or he or she must upon receipt of such animal report the impoundment to the nearest South African Police Services office.

10. Keeping of pound register

- (1) A pound master must keep a pound register with the following particulars:
- the date when, and the cause for which, all animals received by him are impounded;
 - the number and description of such animals;
 - the name and residence of the person impounding such animals, and the name and residence of the owner or supposed owner where such particulars are known to the poundmaster;
 - the date and particulars of the release or sale of the animals, as the case may be; and
 - any other matters which he may be directed by the municipality to ascertain and record.
- (2) The entries under subsection (1)(a), (b) and (c) must be made at the time the animals are impounded and the entries under subsection (1)(d) and (e) must be made as soon as the pound master obtains the necessary information, provided that no entry may be made after the particulars in (a) to (e) has been placed in dispute by any person.
- (3) In case of the death of injury of any impounded animal, the pound master shall enter in his pound register a description of such animal and the cause of its death of injury.

11. Inspection of and extracts from pound register

A pound register must be kept at the pound or any other approved place and must at all reasonable times be open for inspection, free of charge, to any authorised officer of the municipality, veterinary surgeon, any member of the police service or the public.

12. Submission of pound register entries after pound sales

A pound master must, within 14 days after the date of each pound sale, submit to the municipality a copy of all entries in his or her pound register made since the date of the preceding submission, and the municipality must preserve all such copies for inspection by any person desirous of seeing them.

13. Inspection of pound register at place of sale

Whenever a sale of impounded animals is to take place, the pound master or a person authorised to conduct the sale, must keep the pound register at the place of sale, and such register must be open for inspection, free of charge, to all persons desirous of inspecting it.

14. Impoundment tariff

- The municipality may impose tariffs for the keeping of animals in a pound and may distinguish between different kinds of animals.
- Every pound master is entitled to claim the tariff determined by the municipality in terms of subsection (1) for every animal impounded by him or her in terms of this by-law.

15. Payment

- The tariffs determined in terms of section 14 must be paid to the pound master by the owner of the animals impounded.
- The impounded animals may be detained by the pound master in security of payment of the tariff and any costs which the

die Regulasies op die Identifisering van Diere wat in GK R1683 gedateer 21 November 2003 voorgeskryf word.

- (3) Waar die eienaar van 'n geskutte dier nie aan die skutmeester bekend is nie, moet hy of sy by ontvangs van so 'n dier die skut van die dier aan die naaste kantoor van die Suid-Afrikaanse Polisiediens aanmeld.

10. Byhou van skutregister

- (1) Elke skutmeester moet 'n skutregister hou waarin die volgende besonderhede aangeteken word:
- die datum waarop en die rede waarom alle diere wat deur hom ontvang is, geskut is;
 - die getal en beskrywing van sodanige diere;
 - die naam en woonplek van die persoon wat sodanige diere skut, en die naam en woonplek van die eienaar of vermeende eienaar waar sodanige besonderhede aan die skutmeester bekend is;
 - die datum en besonderhede van die los of verkoop van die diere, na gelang van die geval, en
 - alle ander sake wat die munisipaliteit hom gelas om vas te stel en aan te teken.
- (2) Die inskrywing onder subartikel (1)(a), (b) en (c) moet gedoen word wanneer die diere geskut word en die inskrywings onder subartikel (1)(d) en (e) moet gedoen word sodra die skutmeester in besit kom van die nodige besonderhede; met dien verstande dat geen inskrywing gedoen mag word nadat 'n geskil ontstaan het nie.
- (3) In geval van die dood of besering van 'n geskutte dier moet die skutmeester 'n beskrywing van sodanige dier en die oorsaak van die dood of besering daarvan in sy skutregister aantekene.

11. Insaë in en uittreksels uit skutregister

Elke skutregister moet by die skut of 'n ander goedgekeurde plek gehou word en moet op alle redelike tye ter insaë wees vir enige gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit, veearts, vee-inspekteur, en enige lid van die polisiediens of van die publiek.

12. Voorlegging van skutregisterinskrywings na skutverkoop

Elke skutmeester moet binne veertien dae na die datum van elke skutverkoop 'n afskrif aan die munisipaliteit voorlê van alle inskrywings in sy skutregister wat gedoen is sedert die datum van die vorige voorlegging en die munisipaliteit moet al sodanige afskrifte bewaar ter insaë van enige persoon wat dit verlang.

13. Insaë in skutregister op plek van verkoping

Wanneer 'n verkoping gehou gaan word van diere wat geskut is, moet die skutmeester of 'n persoon wat gemagtig is om die verkoping waar te neem, die skutregister saamneem na die plek van verkoping, en sodanige register moet op die plek van verkoping kosteloos ter insaë wees van alle persone wat dit verlang.

14. Skuttariewe

- Die munisipaliteit kan tariewe vasstel vir die aanhou van diere in 'n skut en kan onderskei tussen verskillende soorte diere.
- Elke skutmeester is geregtig om die tariewe wat deur die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) vasgestel word te eis ten opsigte van elke dier wat ingevolge hierdie verordening geskut word.

15. Betaling

- Die tariewe wat ingevolge artikel 14 vasgestel word, moet aan die skutmeester deur die eienaar van die diere wat geskut is, betaal word.
- Die geskutte diere mag deur die skutmeester gehou word as

pound master may have incurred, provided that if the value of the animals impounded is in excess of the total amount due thereon, and if the owner is unable to pay the said amount, the pound master may detain only so many of the said animals as may be sufficient to secure the total amount due for all the animals, and must deliver the remainder of the animals to the said owner.,

- (3) A pound master who retains any greater number of such animals than is reasonably necessary to secure such amount is liable to the owner for any damages sustained by him or her on account of such retention.
- (4) If the pound master is an official of the municipality, he must pay the tariffs received by him or her in terms of this by-law into the revenue of the municipality, the frequency of which will be determined by the department responsible for finance.
- (5) No pound master may release any impounded animal until the prescribed tariffs have been paid to him or her.

16. Notice of sale

- (1) Every pound master must—
 - (a) whenever any impounded animal has not been released within six days from the date of its impoundment, notify the municipality that such animal will be sold by public auction and the date, time and place of such auction;
 - (b) provide the municipality with detail regarding the species, colour, marks and distinguishing features of such animal;
 - (c) post a copy of the notice at a noticable place at the pound, there to remain until the day of the sale; and
 - (d) cause to be published in a newspaper circulating in the area of jurisdiction of the municipality where the pound is situated, a notice of the sale.
- (2) The cost of a notice in terms of subsection (1)(a) is recoverable from the owner of the impounded animal and is deemed to be part of the amount to be deducted from the proceeds of the sale of an animal.
- (3) If the said proceeds are less than the amount due, and the owner of the animal sold is unknown, the municipality shall make good the deficiency.

17. Auctioneer

- (1) Every sale of impounded stock must—
 - (a) be conducted by the pound master or some other person duly authorised thereto by the municipality; and
 - (b) commence at the time and date mentioned in the notice in terms of section 16(a).
- (2) No person conducting a pound sale may have any direct or indirect interest in any purchase at any sale so held by him or her.

18. Sale of animals

At every such sale—

- (a) no animal may be put up for sale unless impounded for at least two weeks;
- (b) all animals, except sheep and goats must be sold individually;

sekuriteit vir die betaling van die tariewe en enige kostes deur die skutmeester aangegaan, maar indien die waarde van die diere wat geskut is meer is as die totale bedrag wat verskuldig is, en indien die eienaar nie in staat is om die vereiste bedrag te betaal nie, mag die skutmeester slegs soveel van die geskutte diere aanhou as wat voldoende is om die totale bedrag verskuldig op al die diere te verhaal, en die res van die diere moet aan die eienaar afgegee word.

- (3) 'n Skutmeester wat 'n groter getal diere aanhou as wat redelik nodig is om die bedrag in subartikel (1) bedoel, te verhaal, is teenoor die eienaar van die diere aanspreeklik vir skade gelyk word weens die aanhou van die diere.
- (4) Indien die skutmeester 'n amptenaar van 'n munisipaliteit is moet hy of sy die tariewe wat ingevolge hierdie verordening ontvang word, in die inkomste van die munisipaliteit stort op die tye soos bepaal deur die munisipaliteit se departement wat finansies verantwoordelik is.
- (5) Geen skutmeester mag 'n geskutte dier los nie tensy die voorgeskrewe tariewe betaal is nie.

16. Kennisgewing van verkoping

- (1) Elke skutmeester moet—
 - (a) wanneer 'n geskutte dier nie binne ses dae na die datum waarop dit geskut is opgeëis is nie, die munisipaliteit in kennis stel dat sodanige dier op 'n openbare veiling verkoop sal word en die datum, tyd en plek van die veiling moet vermeld word;
 - (b) die munisipaliteit van besonderhede voorsien rakende die spesie, merke en onderskeidende kenmerke (as daar is) van sodanige dier;
 - (c) wanneer hy of sy sodanige kennisgewing aan die munisipaliteit stuur, 'n afskrif daarvan op een of ander duidelik sigbare plek by of naby die skut opplak tot die dag van die verkoping; en
 - (d) 'n kennisgewing dat 'n geskutte dier verkoop gaan word, publiseer in 'n nuusblad wat sirkuleer in die regsgebied van die munisipaliteit waar die skut geleë is.
- (2) Die koste van 'n kennisgewing beoog in subartikel (1) is van die eienaar van die geskutte dier verhaalbaar en word geag deel uit te maak van die bedrag wat afgetrek moet word van die opbrengs van die verkoop van 'n dier.
- (3) Indien die eienaar van 'n geskutte dier onbekend is en die opbrengs van die verkoop nie die bedrag soos voornoem dek nie, moet die munisipaliteit die tekort goed maak.

17. Afslaer

- (1) Elke verkoping van geskutte diere moet—
 - (a) behartig word deur die skutmeester of 'n persoon wat behoorlik deur die betrokke munisipaliteit daartoe gemagtig is, en
 - (b) begin op 'n tyd en gehou word op 'n dag wat deur die afslaer vasgestel is ingevolge artikel 16(1)(a).
- (2) Niemand wat 'n skutverkoop waarneem, mag regstreeks of onregstreeks belang hê by enige koop by 'n verkoping aldus deur hom waargeneem nie.

18. Verkoping van diere

By elke sodanige verkoping—

- (a) mag geen dier te koop aangebied word nie tensy dit minstens twee weke geskut is;
- (b) moet alle diere, uitgesonder skape en bokke, stuksgewys verkoop word;

- (c) sheep and goats must be sold in lots of not more than ten, and sheep and goats, or sheep or goats with different marks or brands may not be sold together in the same lot;
- (d) animals must be sold for cash, and the proceeds, less the amount of the pound fees and other costs incurred must be handed by the pound master to the municipality, to be paid to the owners of the animals sold; provided that—
 - (i) if in any particular case the sale does not realise sufficient to cover the tariffs due, the proceeds must be first utilised for payment of the compensation due to the pound master, and if the said proceeds are insufficient to cover such compensation, the balance of compensation must be paid to the pound master by the municipality;
 - (ii) any money, being the proceeds of the sale of any impounded animal, not being claimed by the owner of such animal within twelve months from the date of sale, accrues to the municipality;
- (e) the municipality may fix a reserve price for any animal offered for sale; and
- (f) the auctioneer may withdraw any animal from the sale if the highest bid received is not satisfactory, irrespective of whether a reserve price has been fixed by the municipality.

19. Illegal impounding

Any person who illegally impounds any animal commits an offence.

20. Recovery of loss in respect of impoundment of animals from area of another municipality

Any loss suffered by the municipality as a result of the impounding in a pound under its management and control of animals found trespassing within the area of jurisdiction of another municipality, may be recovered from such other municipality.

21. Use, detention and ill-treatment of animals

No person may furiously drive or ill-treat any animal found trespassing.

22. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

23. Offences and penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this by-law commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,

- (c) moet skape en bokke in troppe van hoogstens tien verkoop word en mag skape en bokke, of skape of bokke met verskillende oor- of brandmerke in geen omstandighede saam in dieselfde trop verkoop word nie;
- (d) moet diere vir kontant verkoop word, en moet die opbrengs, minus die bedrag van tariewe betaalbaar ten opsigte van sodanige diere by ontvangs daarvan deur die skutmeester aan die munisipaliteit oorhandig word om aan die eienaars van die diere wat verkoop is betaal te word; met dien verstande dat—
 - (i) indien in enige besondere geval die diere wat verkoop word nie voldoende opbrengs lewer om die bedrag van sodanige skutgelde en skadevergoeding en gelde, koste en tariewe soos voornoem te op te lewer nie, die opbrengs in die eerste instansie aangewend moet word om die vergoeding wat aan die skutmeester verskuldig is te betaal, en indien genoemde opbrengs onvoldoende is om sodanige vergoeding te dek, die saldo van die vergoeding deur die munisipaliteit aan die skutmeester betaal word;
 - (ii) geld wat die opbrengs is van die verkoop van 'n geskutte dier soos voornoem wat vir 'n tydperk van twaalf maande in besit van die munisipaliteit bly sonder dat dit deur die eienaar van sodanige dier opgeëis word, die eiendom van sodanige munisipaliteit word;
- (e) mag die munisipaliteit 'n reserweprys vasstel vir enige dier wat te koop aangebied word, en
- (f) mag die afslaer enige dier aan die verkoping onttrek as die hoogste bod wat gedoen word nie voldoende is nie, ongeag of 'n reserweprys deur die munisipaliteit vasgestel is of nie.

19. Onwettig skut van diere

Enige persoon wat 'n dier onwettig skut, pleeg 'n misdryf.

20. Verhaal van verlies ten opsigte van diere geskut uit gebied van ander munisipaliteit

Indien die munisipaliteit enige verlies ly as gevolg van die skut van diere in 'n skut onder sy beheer, welke diere binne die regsgebied van 'n ander munisipaliteit oortree het, kan die munisipaliteit sodanige verlies van sodanige ander munisipaliteit verhaal.

21. Gebruik, aanhouding en mishandeling van diere

Niemand mag 'n dier wat gevind word waar dit oortree, buitensporig vinnig aanjaag of dit pla of mishandel nie.

22. Appél

Enige persoon wie se regte deur 'n gedelegeerde besluit van die munisipaliteit geraak word, mag teen die besluit appelleer met insluiting van die redes vir sodanige appél, ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000, gerig aan die Munisipale Bestuurder binne 21 dae vanaf datum van kennisgewing van die besluit.

23. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldbevinding—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en

- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en

- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

24. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

25. Revocation of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

26. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Impoundment of Animals By-law and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

P.N. 395/2012

24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

INFORMAL TRADING BY-LAW

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENT

1. Definitions
2. Purpose of By-Law
3. General Conduct
4. Rent
5. General restrictions
6. Cleanliness and protection of public health
7. Restricted area
8. Prohibited area
9. Trading in parks and gardens
10. Objects used for display of goods
11. Removal and impoundment
12. Appeal
13. Offences and Penalties
14. Liaison forums in community
15. Conflict with other legislation
16. Repeal of by-laws
17. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, unless the context indicates otherwise, a word or an expression to which a meaning has been assigned in the Businesses Act, 1991 (Act 71 of 1991), shall have that meaning, and unless the context indicates otherwise—

“**goods**” means any commodities, articles, receptacles, vehicles or structures used or intended to be used for informal trading;

“**informal trader**” means any person or enterprise which is not registered or incorporated in terms of the corporate laws of South Africa and which engages in informal trading;

“**informal trading**” means the trading in goods and services in the informal sector by an informal trader and which may constitute various types of trading such as, but not limited to—

- (a) street trading;
- (b) trading in pedestrian malls;
- (c) trading at markets;

24. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

25. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enige afgeskafte munisipaliteit wat nou by hierdie munisipaliteit ingelyf is, afgekondig is, word hierby herroep in soverre dit verband hou met sake wat in hierdie verordening voorsien word.

26. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake die Skut van Diere en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

P.K. 395/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE INFORMELE HANDEL

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal die Munisipaliteit van Saldanhabaai soos volg:

INHOUDSOPGAWE

1. Woordomsrywings
2. Doel van Verordening
3. Algemene gedrag
4. Huur
5. Algemene beperkings
6. Sindelikheid en beskerming van openbare gesondheid
7. Beperkte gebied
8. Verbode gebied
9. Handel in parke en tuine
10. Voorwerpe gebruik van vertoning van goedere
11. Verwydering en skut
12. Appelle
13. Strafbepalings
14. Skakelforums in gemeenskap
15. Teenstrydigheid met ander wetgewing
16. Herroeping van verordeninge
17. Kort titel en inwerkingtreding

1. Woordomsrywings

In hierdie verordening, tensy uit die samehang anders blyk, het 'n woord of uitdrukking waaraan 'n betekenis in die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991) geheg word, dieselfde betekenis en beteken—

“**beampte**”—

- (a) 'n verkeersbeampte aangestel kragtens artikel 3(1)(a) van die Padverkeerswet, 1989 (Wet 29 van 1989);
- (b) 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisiediens omskryf in artikel 1(1) van die Wet op die Suid-Afrikaanse Polisiediens, 1995 (Wet 68 van 1995);
- (c) 'n vredesbeampte, beoog in artikel 334 van die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977); of

“**beperkte gebied**” enige plek wat ingevolge artikel 6A(2) van die Wet deur 'n besluit van die munisipale raad as 'n gebied waar straathandel beperk kan word, verklaar is of nog verklaar moet word;

- (d) trading at transport interchanges;
- (e) trading in public amenities as defined in the municipality's by-law relating to Public Amenities;
- (f) mobile trading, such as from caravans or light delivery vehicles;
- (g) roving traders;
- (h) trading at special events; and
- (i) trading at any prescribed premises provided by the municipality.

“informal trading centre” means an area, place or infrastructure provided by the municipality itself, or in conjunction with any other organisation or body for the purposes of informal trading;

“litter” means any refuse, container or other object or matter discarded or abandoned by an informal trader or his customers;

“municipality” means the municipality of Saldanha Bay, established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorized agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“nuisance” means any conduct, whether active or passive, which brings about or may bring about a state of affairs or condition which constitutes a source of danger to a person or the property of others or which materially interferes with their ordinary comfort, business convenience, peace or quiet or rights;

“officer” means—

- (a) a traffic officer appointed under section 3(1)(a) of the Road Traffic Act, 1989 (Act 29 of 1989);
- (b) a member of the South African Police Service as defined in section 1(1) of the South African Police Service Act, 1995 (Act 68 of 1995);
- (c) a peace officer contemplated in section 334 of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act 51 of 1977);

“prohibited area” means any place declared or to be declared under section 6A(2) of the Act by resolution of the Council to be an area in which street trading may be prohibited;

“property” in relation to an informal trader, means any money, goods, receptacle, vehicle or movable structure used or intended to be used in connection with the carrying on of his or her business as such;

“public road” means a public road as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“public space” means any square, park, recreation ground, sports ground, sanitary lane or open space which has—

- (a) in connection with any subdivision or layout of land into erven, lots or plots been provided, reserved or set apart for use by the public or the owners or occupiers of such erven, lots or plots, whether or not it is shown on a general plan, plan of subdivision or diagram;
- (b) at any time been dedicated to the public;
- (c) been used without interruption by the public for a period of at least thirty years since the thirty-first day of December 1959; or
- (d) at any time been declared or rendered a public space by the municipality or another competent authority;

“die Wet” die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991) saamgelees met die skedules daartoe;

“eenheid” die ruimte vanwaar 'n informele handelaar sy of haar besigheid mag bedryf wat nie groter as 3 meter in lengte en 2 meter in wydte is nie of soos deur die munisipaliteit voorsien op voorgeskrewe persele;

“eiendom” met betrekking tot 'n informele handelaar, enige geld, goedere, houer, voertuig of beweegbare struktuur wat gebruik word of bestem is om gebruik te word in verband met die bedryf van sy of haar besigheid as sodanig;

“goedere” enige ware, artikels, houers, voertuie of strukture wat gebruik word of waar die bedoeling is om dit te gebruik vir informele handel;

“informele handel” die handel in goedere of dienste in die informele sektor deur 'n informele handelaar en wat verkeie tipes handel mag uitmaak soos, maar nie beperk nie tot—

- (a) straathandel;
- (b) handel in winkelsentrums;
- (c) handel by markte;
- (d) handel by verkeerskruisings;
- (e) handel in of by openbare geriewe soos omskryf in die munisipaliteit se Verordening insake Openbare Geriewe;
- (f) mobiele handel, soos vanuit karavane of ligte handelsvoertuie;
- (g) reisende handelaars;
- (h) handel by spesiale geleenthede; en
- (i) handel op voorgeskrewe persele soos deur die munisipaliteit voorsien.

“informele handelaar” enige persoon of onderneming wat nie geregistreer is of ingelyf is in terme van enige van die korporatiewe wetgewing van Suid-Afrika nie, en wat informele handel bedryf;

“informele handelsentrum” 'n gebied, plek of infrastruktuur wat deur die munisipaliteit self of in samewerking met enige ander organisasie of instansie beskikbaar gestel word vir die doeleindes van informele handel;

“munisipaliteit” beteken die Saldanha-baai Munisipaliteit, ingestel kragtens artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige amptenaar wat ingevolge hierdie verordening handel kragtens 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer is of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of amptenaar;

“oorlas” enige gedrag hetsy aktief of pasief wat 'n stand van sake of toestand meebring of kan meebring wat 'n bron van gevaar vir die persoon of eiendom van ander inhou of wat wesenlik met hul gewone gerief, besigheidsgerief, rus of vrede en regte inmeng;

“openbare pad” 'n openbare pad soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996);

“openbare ruimte” enige plein, park, ontspanningsterrein, sportterrein, nagsteeg of oop ruimte wat—

- (a) in verband met enige onderverdeling of uitleg van grond in erwe, standplase of boupersele voorsien, gereserveer of opsy gesit is vir gebruik deur die publiek of die eienaars of bewoners van sulke erwe, standplase of boupersele, ongeag of dit op 'n algemene plan of onderverdelingsplan of diagram aangetoon word, al dan nie;
- (b) te eniger tyd aan die publiek opgedra is;

“**restricted area**” means any place in the municipal area which has been declared under section 6A(2) of the Act by resolution of the Council to be an area in which street trading may be restricted;

“**sidewalk**” means a sidewalk as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“**the Act**” means the Businesses Act, 1991 (Act 71 of 1991) read with its Schedules;

“**unit**” means the space from which an informal trader may conduct his or her business and which is not greater than 3 metres in length and 2 metres in width, or as provided by the municipality on prescribed premises;

“**verge**” means that portion of a road, street or thoroughfare which is not the roadway.

2. Purpose of By-Law

The Municipality, acting in terms of section 6A(1)(a)(i) of the Businesses Act, 1991 (Act 71 of 1991), and—

- (a) having regard to the principles set out in the Act and in the Constitution;
- (b) taking into consideration the need of the residents to actively participate in economic activities; and
- (c) taking into consideration the need to maintain a clean, healthy and safe environment, in this by-law provides mechanisms, procedures and rules to manage informal trading.

3. General conduct

(1) A person carrying on the business of informal trader—

- (a) may not place his or her property on a public road or public space except at places designated for informal trade by the municipality.
- (b) must ensure that his or her property does not cover an area of a public road or public space which is greater than 3 metres x 2 metres;
- (c) may not obstruct access to a fire hydrant or any other designated facility or area demarcated solely for the use of emergency vehicles and services;
- (d) may not carry on the business of informal trader on a verge contiguous to—
 - (i) a church, mosque or other place of worship; or
 - (ii) a building declared to be a national monument in terms of the National Heritage Resources Act, 1999 (Act 25 of 1999);

except to the extent that the carrying on of such business is permitted in terms of this by-law;

- (e) may not carry on the business of informal trader on any half of a public road contiguous to a building used for residential purposes, if the owner or person in control or any occupier of the building objects to it;
- (f) may not carry on the business of informal trader at a place where it substantially obstructs pedestrians in their use of a sidewalk;
- (g) may not carry on the business of informal trader at a place where it causes an obstruction to vehicular traffic;
- (h) may not carry on the business of informal trader at a place where it causes an obstruction in front of—

(c) sonder onderbreking deur die publiek gebruik is vir 'n tydperk van minstens dertig jaar na die een-enderdigste dag van Desember, 1959; of

(d) te eniger tyd deur die munisipaliteit of 'n ander bevoegde gesag tot openbare ruimte verklaar of beskou word;

“**soom**” daardie gedeelte van 'n pad, straat of deurgang wat nie die ryvlak is nie;

“**sypaadjie**” 'n sypaadjie soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996);

“**verbode gebied**” enige plek wat ingevolge artikel 6A(2) van die Wet deur 'n Raadsbesluit as 'n gebied waarin straathandel verbied word, verklaar is of nog verklaar moet word;

“**vullis**” enige rommel, houer of ander voorwerp of afval wat weggegooi of agtergelaat word deur 'n informele handelaar en/of sy kliënte.

2. Doel van Verordening

Die munisipaliteit, handelende ingevolge die bepalings van artikel 6A(1)(a)(i) van die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991), en—

- (a) met inagneming van die beginsels uiteengesit in die Wet en in die Grondwet;
- (b) met inagneming van die behoefte van inwoners om aktief deel te neem in ekonomiese aktiwiteite; en
- (c) met inagneming van die behoefte om 'n skoon, gesonde en veilige omgewing te verseker, maak in hierdie verordening voorsiening vir meganismes, prosedures en reëls om informele handel te bestuur.

3. Algemene gedrag

(1) 'n Persoon wat die besigheid van 'n informele handelaar bedryf—

- (a) mag nie sy of haar eiendom op 'n openbare pad of openbare ruimte plaas nie, behalwe op plekke wat vir die doel van informele handel deur die munisipaliteit aangewys is.
- (b) moet verseker dat sy of haar eiendom nie 'n oppervlak van 'n openbare pad of openbare ruimte beslaan wat groter is as 3 meter x 2 meter nie;
- (c) mag nie toegang tot 'n brandkraan of enige ander aangewysde gerief of gebied versper wat uitsluitlik vir die gebruik van noodvoertuie of nooddienste afgebaken is nie;
- (d) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op 'n soom langs—
 - (i) 'n kerk, moskee of ander plek van aanbidding nie; of
 - (ii) 'n gebou wat kragtens die Wet op Nasionale Erfenisulbronne, 1999 (Wet 25 van 1999) tot nasionale gedenkwaardigheid verklaar is nie;

behalwe in soverre die bedryf van sodanige handel ingevolge hierdie verordening toegelaat word;

- (e) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op enige helfte van 'n openbare pad aangrensend tot 'n gebou wat vir residensiële doeleindes gebruik word nie, indien die eienaar of persoon in beheer of enige bewoner van die gebou daarteen beswaar maak;
- (f) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op 'n plek waar dit voetgangers se gebruik van 'n sypaadjie wesenslik verhinder nie;

- (i) an entrance to or exit from a building; or
- (ii) a fire hydrant;
- (i) may not carry on the business of informal trader without being in possession of written proof that he or she hired, or was otherwise allocated that stand or area by the municipality in an area set aside by the municipality; and
- (j) may not carry on the business of informal trader in contravention of—
 - (i) the terms and conditions of the lease or allocation to him or her of a unit in terms of section 6A(3) of the Act; or
 - (ii) any policy that the municipality may determine for the operation of an informal trading centre;
- (k) may not carry on the business of informal trader in an area which has been declared a restricted or prohibited area in terms of section 6A(2)(a) of the Businesses Act, 1991.

4. Rent

The municipality shall fix the rent payable to it for the letting of stands or units in demarcated areas or informal trading centres under its control from where the carrying on of the business of street vendor, pedlar or hawker is permissible.

5. General restrictions

- (1) A person carrying on the business of informal trader may not—
 - (a) if such business is carried on in a designated in formal trading area, or where special consent has been given by the municipality to trade on a public road or public space—
 - (i) overnight at such place of such business; or
 - (ii) erect a structure (other than a device which operates in the same manner as, and is shaped like an umbrella) for the purpose of providing shelter;
 - (b) carry on such business in a manner as to—
 - (i) damage or deface the surface of any public road or any public space or any public or private property;
 - (ii) create a traffic hazard; or
 - (iii) create a nuisance;
 - (c) accumulate, dump, store or deposit or cause or permit to be accumulated, dumped, stored or deposited any litter on any land or premises or in any public road or public space other than in a refuse receptacle approved or provided by the municipality;
 - (d) obstruct access to a municipality service or service works;
 - (e) obstruct access to a pedestrian arcade or mall;
 - (f) obstruct access to pedestrian crossings, parking or loading bays or other facilities for vehicular or pedestrian traffic;

- (g) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf op 'n plek waar dit voertuigverkeer versper nie;
- (h) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf nie op 'n plek waar dit 'n versperring veroorsaak voor—
 - (i) 'n ingang tot of uitgang uit 'n gebou; of
 - (ii) 'n brandkraan;
- (i) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf sonder om in besit te wees van skriftelike bewys dat hy/sy daardie staanplek of gebied gehuur het van, of dat dit andersins aan hom of haar toegewys is deur die munisipaliteit, in 'n gebied aangewys deur die munisipaliteit; en
- (j) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf in stryd met—
 - (i) die bedinge en voorwaardes van die huurkontrak of toewysing aan hom of haar van 'n eenheid ingevolge artikel 6A(3) van die Wet nie; of
 - (ii) enige beleid wat die munisipaliteit mag bepaal vir die bedryf van 'n informele handelsentrum nie.
- (k) mag nie die besigheid van informele handelaar bedryf in 'n gebied wat deur die munisipaliteit as beperkte of verbode gebied verklaar is ingevolge artikel 6A(2)(a) van die Wet op Besighede, 1991, nie.

4. Huur

Die munisipaliteit stel die huurgeld vas wat aan hom betaalbaar is vir die verhuring van staanplekke of eenhede binne afgebakende gebiede of informele handelsentrums onder sy beheer van waar die bedryf van die besigheid van informele handelaar, venter of smous toelaatbaar is.

5. Algemene beperkings

- (1) 'n Persoon wat die besigheid van informele handelaar bedryf mag nie—
 - (a) waar so 'n besigheid in 'n toegewysde informele handelsarea, of waar spesiale toestemming deur die munisipaliteit verleen is om handel te dryf op 'n openbare pad of openbare ruimte—
 - (i) oornag op sodanige plek van die besigheid; of
 - (ii) 'n struktuur oprig (anders as 'n apparaat wat op dieselfde manier werk as, en in die vorm van 'n sambreel is) met die doel om beskutting te verskaf nie;
 - (b) sy of haar besigheid op so 'n wyse bedryf dat—
 - (i) die oppervlak van 'n openbare pad of openbare ruimte of enige openbare of privaat eiendom beskadig of geskend word nie;
 - (ii) 'n gevaar vir verkeer veroorsaak nie; of
 - (iii) 'n oorlas veroorsaak nie;
 - (c) rommel op enige grond of perseel of enige openbare pad of openbare ruimte opgaan, stort, opberg of plaas of veroorsaak of toelaat dat dit opgegaan, gestort, opgeberg of geplaas word nie, behalwe in 'n vullishouer soos deur die munisipaliteit goedgekeur en voorsien;
 - (d) toegang tot 'n diens of dienswerke van die munisipaliteit versper nie;
 - (e) toegang tot 'n voetgangerarkade of winkellaan versper nie;

- (g) obstruct access to street furniture or the use of street furniture such as bus passenger benches or shelters, refuse disposal bins, and other facilities designed for the use of the general public;
- (h) obscure any road traffic sign displayed in terms of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996), and the regulations made there under or any marking, notice or sign displayed or made in terms of this by-law;
- (i) attach any object by any means to any building, structure, pavement, tree, parking meter, lamp-pole, electricity pole, telephone booth, post box, traffic sign, bench or any other street furniture in a public road or public space;
- (j) make a fire in a public road or public space under circumstances where it could harm any person or damage a building or vehicle or any street furniture referred to in this by-law;
- (k) fail or refuse to move or remove any goods after having been requested to do so by the supplier of a telecommunication service who requires access to such service, or by an authorized employee or agent of the municipality or an officer acting in terms of this by-law, and
- (l) obstruct the visibility of a display window of a business premises, if the person carrying on business in such business premises objects thereto.

6. Cleanliness and protection of public health

- (1) Every informal trader must—
 - (a) carry on his or her business in a manner as not to be a danger or threat to public health or public safety;
 - (b) at the request by an employee of the municipality move his or her property in order to permit the cleaning of the surface of the unit where he or she is trading;
 - (c) keep the unit occupied by him or her for the purpose of his or her business as well as his or her property in a clean and sanitary condition and free of litter; and
 - (d) if his or her activities involve the cooking or preparation of food, take steps to ensure that no fat, oil or other substance drops or overflows onto the surface of any public road or public space or splashes against a building or structure.
- (2) The municipality must—
 - (a) ensure that the units on which the informal traders trade are cleaned and sanitized on a regular basis;
 - (b) provide receptacles in the area near the units in order to facilitate the disposal of litter by informal traders, and
 - (c) ensure that the receptacles are emptied on a regular basis in order to facilitate the cleaning of trading units.

7. Restricted area

Subject to policy or guidelines developed by the municipality, no person may trade in a restricted area outside a stand or area set apart for trading purposes as contemplated in section 6A(3) of the Act.

- (f) toegang tot voettoorgange, parkering, laaisones of ander geriewe vir voertuig of voetgangerverkeer versper nie;
- (g) toegang tot straattoebehore of die gebruik van straattoebehore, soos banke of skuilings vir buspassasiers, vullishouers en ander geriewe wat ontwerp is vir die gebruik van die algemene publiek, versper nie;
- (h) toegang tot enige padteken, wat kragtens die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996), en die regulasies daarkragtens uitvaardig of enige merk, kennisgewing of teken kragtens hierdie verordening vertoon of gemaak, versper nie;
- (i) enige voorwerp aan enige gebou, struktuur, sypaadjie, boom, parkeermeter, lamppaal, elektrisiteitspaal, telefoonhokkie, posbus, verkeerstekens, bank of enige ander straattoebehore in of op 'n openbare pad of openbare ruimte vasmaak nie;
- (j) 'n vuur maak op 'n openbare pad of openbare ruimte in omstandighede waar dit persone kan benadeel of geboue of voertuie of enige straattoebehore waarna in hierdie verordening verwys word, kan beskadig nie;
- (k) weier of versuim om goedere te verskuif of te verwyder op versoek van 'n voorsiener van 'n telekommunikasiediens wat toegang tot so 'n diens nodig het, of van 'n gemagtigde werknemer of agent van die munisipaliteit of van 'n beampste wat ingevolge hierdie verordening optree nie, en
- (l) die sigbaarheid van 'n vertoonvenster van 'n besigheidspersoneel versper nie, indien die persoon wat die besigheid vanaf die besigheidspersoneel bedryf daarteen beswaar maak.

6. Sindelikhed en beskerming van openbare gesondheid

- (1) Elke informele handelaar moet—
 - (a) sy of haar besigheid op so 'n wyse bedryf dat dit nie 'n gevaar of bedreiging vir openbare gesondheid of openbare veiligheid inhou nie;
 - (b) op versoek van 'n werknemer van munisipaliteit sy of haar eiendom verskuif om toe te laat dat die oppervlak van die eenheid waar hy of sy handel dryf, skoongemaak kan word;
 - (c) die eenheid wat hy of sy vir die doel van sy of haar besigheid gebruik, asook sy of haar eiendom, skoon en netjies en rommelvry hou, en
 - (d) indien sy of haar bedrywighede die kook of voorbereiding van voedsel behels, stappe doen om te verseker dat geen vet of olie of enige ander bestanddeel op die oppervlak van enige openbare pad of openbare ruimte drup of stort of teen 'n gebou of struktuur spat nie.
- (2) Die munisipaliteit moet—
 - (a) toesien dat die eenhede waar die informele handelaars handel dryf, gereeld skoongemaak en gereinig word;
 - (b) houters in die area naby die eenhede voorsien om die verwydering van rommel deur informele handelaars te vergemaklik, en
 - (c) toesien dat houters gereeld leeggemaak word ten einde die skoonmaak van handelspersele te vergemaklik.

7. Beperkte gebied

Onderworpe aan beleid of riglyne bepaal deur die munisipaliteit, mag geen persoon handeldryf in 'n beperkte gebied buite 'n staanplek of gebied wat opsy gesit is vir die doeleindes van handeldryf ingevolge artikel 6A(3) van die Wet nie.

8. Prohibited area

Subject to policy or guidelines developed by the municipality, no person may trade in any prohibited area. Prohibited areas for Vredenburg and Langebaan are depicted on Plans 1 and 2 in Annexure A.

9. Trading in parks and gardens

No informal trader shall carry on business in a garden or park or public place to which the public has the right of access, except with the prior written approval of the municipality, in consultation with the liaison forum, which approval shall not be unreasonably withheld, unless no alternative premises or premises suitable for the specific type of trade is available, and may be granted subject to certain conditions.

10. Objects used for display of goods

- (1) An informal trader shall ensure that any structure, container, surface or other object used by him or her for the preparation, display, storage or transportation of goods—
 - (a) is maintained in a good state of repair and kept in a clean and sanitary condition, and
 - (b) is not so placed or stacked as to constitute a danger to any person or to be likely to injure any person.

11. Removal and impoundment

- (1) If a person carrying on the business of informal trader fails or refuses to comply with a written request, the content of which has been explained to him or her, to move or remove his or her property, or leaves such property unsupervised for a period of more than 8 hours, an officer may remove and impound such property—
 - (a) which he or she reasonably suspects is being used or is intended to be used or has been used in or in connection with the carrying on of the business of informal trader; or
 - (b) which he or she finds in a place where the carrying on of such business is restricted or prohibited in terms of a provision of this by-law.
- (2) Any officer acting in terms of these provisions shall—
 - (a) except in the case of goods which have been left or abandoned, issue forthwith to the person carrying on the business of an informal trader a detailed receipt for any property so removed and impounded, which receipt shall contain adequate information as to where the property will be impounded and the procedure for reclaiming such property, and
 - (b) forthwith deliver any such property to the municipality.
- (3) Any property removed and impounded as contemplated by section 6A of the Act—
 - (a) may, in the case of perishable property, be sold or destroyed by the municipality within a reasonable time after its impoundment, provided that such property shall, subject to the provisions of subsection (4), at any time prior to the disposal thereof, be returned to the owner at his or her request and upon providing proof of ownership by such owner to the municipality, and
 - (b) shall, subject to the provisions of subsection (4), in the case of property other than perishable property, be returned to the owner thereof at his or her request and on providing proof of ownership by such owner to the authority within a period of one month of the date of impoundment.
- (4) The municipality shall be entitled to keep the property until all reasonable expenses have been paid to the municipality, failing

8. Verbode gebied

Onderworpe aan beleid of riglyne bepaal deur die munisipaliteit, mag geen persoon in 'n verbode gebied handel dryf nie. Verbode gebiede vir Vredenburg en Langebaan word aangedui op Planne 1 en 2 vervat in Aanhangsel A.

9. Handel in parke en tuine

Geen informele handelaar mag besigheid bedryf in 'n tuin of park, of publieke oopruimte waartoe die publiek 'n reg op toegang het nie, behalwe met die voorafverkreë skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit, in oorleg met die skakelforum, welke toestemming nie onredelik geweier mag word nie, mits geen alternatiewe perseel voorsien of geskik is vir die spesifieke doel van handel nie, en onderworpe aan sekere voorwaardes toegestaan kan word.

10. Voorwerpe gebruik vir vertoning van goedere

- (1) 'n Informele handelaar moet toesien dat enige struktuur, houër, oppervlak of ander voorwerp wat hy of sy gebruik vir die voorbereiding, vertoning, opberging of vervoer van goedere gebruik—
 - (a) in 'n goeie toestand onderhou word en in 'n skoon en higiëniese toestand is, en
 - (b) nie op so 'n wyse gepak of opgestapel word dat dit 'n gevaar vir enige persoon inhou of moontlik 'n persoon kan beseer nie.

11. Verwydering en skut

- (1) Indien 'n persoon wat die besigheid van informele handelaar bedryf, versuim of weier om te voldoen aan 'n versoek, waarvan die inhoud aan hom of haar verduidelik is, om sy of haar eiendom te verskuif of te verwyder of sy of haar eiendom vir 'n tydperk van meer as 8 uur sonder toesig laat, kan 'n beampte daardie eiendom verwyder en skut—
 - (a) wat hy of sy redelikerwys vermoed gebruik word of bestem is om gebruik te word of gebruik is vir of in verband met die bedryf van die besigheid van informele handelaar; of
 - (b) wat hy of sy op 'n plek vind waar die bedryf van sodanige besigheid ingevolge 'n bepaling van hierdie verordening beperk of verbied word.
- (2) 'n Beampte wat ingevolge hierdie verordening optree, moet—
 - (a) behalwe in die geval van goedere wat sonder toesig gelaat of agtergelaat is, onverwyld 'n gedetailleerde kwitansie vir enige goedere wat verwyder en geskut word, aan die persoon wat die besigheid van informele handel bedryf, uitreik, welke kwitansie voldoende inligting moet bevat oor waar die eiendom geskut word en die prosedure vir die opeis van daardie eiendom, en
 - (b) sodanige eiendom sonder versuim aan die munisipaliteit oorhandig.
- (3) Enige eiendom wat verwyder of geskut word, soos in artikel 6A van die Wet beoog—
 - (a) kan, in geval van bederfbare eiendom, binne 'n redelike tyd na die skut daarvan deur die munisipaliteit verkoop of vernietig word, op voorwaarde dat die eiendom behoudens die bepalings van subartikel (4) te eniger tyd voordat daarvoor beskik word, op versoek en na bewyslewering van eienaarskap deur die eienaar aan die munisipaliteit, aan die eienaar terugbesorg moet word, en
 - (b) moet, behoudens die bepalings van subartikel (4), in die geval van eiendom anders as bederfbare eiendom, op versoek en na bewyslewering van eienaarskap deur die eienaar aan die munisipaliteit binne 'n tydperk van een maand vanaf die datum van skut, aan die eienaar terugbesorg word.

which the property may be sold, or in the case of perishable property, either be sold or destroyed by such municipality.

- (5) In the case of a sale of impounded property by a municipality, the proceeds of such sale less the reasonable expenses incurred by the municipality in connection with the removal, impoundment or disposal of the said property, shall be paid to the owner of the property. If such owner fails to claim the proceeds within three months of the date on which the property was sold, the proceeds shall be forfeited to the municipality and shall be paid into a special fund created by the municipality dedicated to the development of the informal sector and matters ancillary thereto.
- (6) If the proceeds of any sale of property contemplated in subsection (5), are not sufficient to defray the reasonable expenses incurred by the municipality in connection with such property, the owner of such property shall be liable for all reasonable expenses incurred by the municipality concerned in connection with such removal, impoundment or disposal.

12. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

13. Offences and Penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this by-law or fails to comply with any directive in terms of policy or guidelines determined by the municipality, commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

14. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of obtaining community participation with regard to the matters dealt with in this by-law.
- (2) A liaison forum may consist of—
- (a) a member of members of an interest group, or an affected person;
- (b) a designated official or officials of the municipality; and
- (c) a councillor.
- (3) (a) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption in terms of this by-law, request the input of a liaison forum.

(4) Die munisipaliteit is daarop geregtig om die eiendom in besit te hou totdat alle redelike uitgawes aan die munisipaliteit betaal is en by gebreke daarvan, kan die eiendom verkoop word, of in die geval van bederfbare eiendom, deur die munisipaliteit óf verkoop óf vernietig word.

(5) In die geval van die verkoop van geskutte eiendom deur 'n munisipaliteit, moet die opbrengs van sodanige verkoping, minus die redelike uitgawes deur die munisipaliteit aangegaan ten opsigte van die verwydering, skut van en/of die beskikking oor sodanige eiendom, aan die eienaar van die eiendom betaal word. Indien die eienaar versuim om die opbrengs binne drie maande na die datum van verkoping van die eiendom op te eis, word sodanige opbrengs aan die munisipaliteit verbeur en in 'n spesiale fonds wat die munisipaliteit geskep het vir die ontwikkeling van die informele sektor en verwante aangeleenthede, gestort.

(6) As die opbrengs van die verkoop van die eiendom in subartikel (5) beoog, nie voldoende is om die redelike uitgawes te dek wat die munisipaliteit aangegaan het in verband met sodanige eiendom nie, is die eienaar van die eiendom aanspreeklik vir alle redelike uitgawes deur die munisipaliteit aangegaan in verband met sodanige verwydering, skut daarvan en/of beskikking daarvoor.

12. Appèl

Iemand wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen die besluit appèl aanteken by wyse van skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit.

13. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om te voldoen aan enige voorskrif in terme van beleid of riglyne deur die munisipaliteit bepaal, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigebevinding—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

14. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap stig vir die doel om gemeenskapsdeelname te verkry in die aangeleenthede wat in hierdie verordening behandel word.
- (2) 'n Skakelforum kan uit die volgende bestaan—
- (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of 'n persoon wat geraak word;
- (b) 'n aangewese beampte of beamptes van 'n munisipaliteit; en
- (c) 'n raadslid.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag, wanneer 'n aansoek om toestemming, 'n permit of vrystelling ingevolge hierdie verordening oorweeg word, om die inset van 'n skakelforum vra.

(b) A liaison forum or any person may on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

15. Conflict with other legislation

Conflict with other legislation In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

16. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

17. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Informal Trading By-law and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

SCHEDULE A
PROHIBITED AREAS

[section 8]

Townships and portions of townships, as depicted below:

Vredenburg: Both sides of Main Street from the robot crossing in Velddrif Road to the four way stop crossing in Church Street as well as both sides of Waterkant Street from Main Street to Plein Street as shown on Plan No. 1, with the exception of the three sites marked "Site 1-3"

Langebaan: The area within Langebaan, with the exception of the informal trading site shown on Plan No. 2.

(b) 'n Skakelforum of enige persoon mag op sy of haar eie inisiatief 'n inset aan die munisipaliteit lewer vir laasgenoemde se oorweging.

15. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

16. Herroeping

Die belyngs van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigeen van die ontbinde munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geinkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word en insoverre dit toepaslik gemaak is op die Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van magte en funksies ingevolge Artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998.

17. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Informele Handel en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

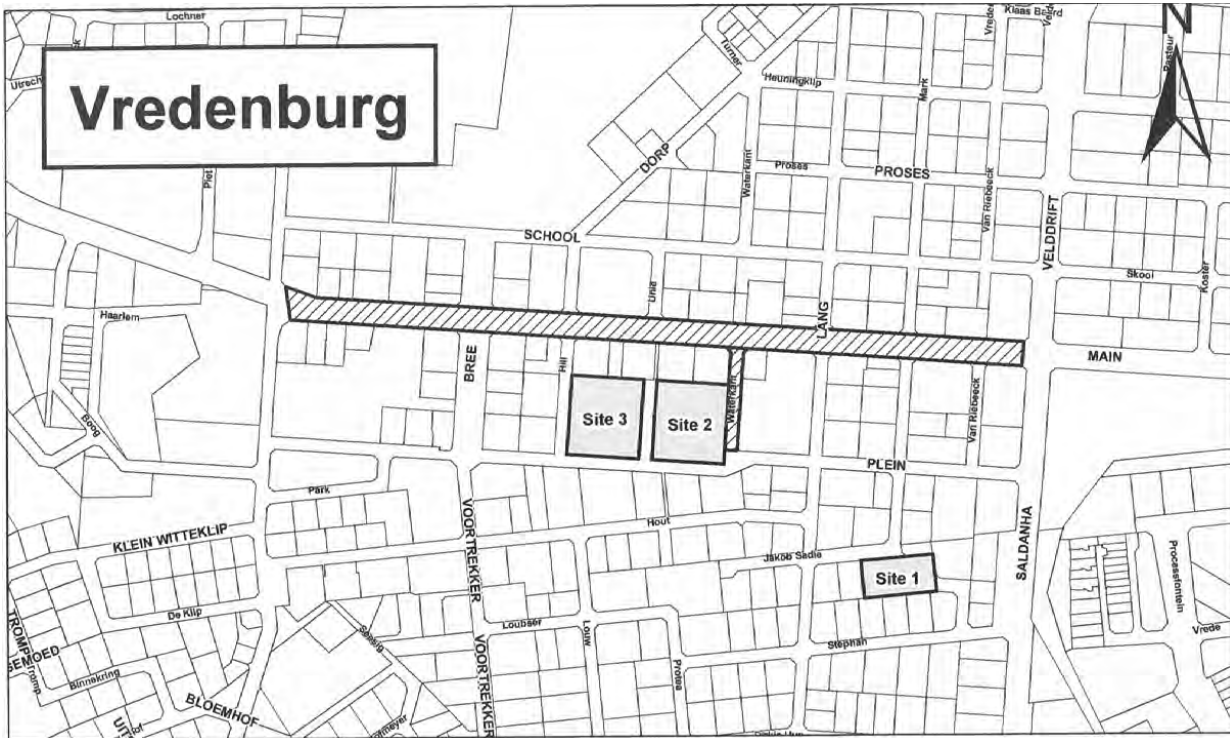
AANHANGSEL A
VERBODE GEBIEDE

[artikel 8]

Dorpsgebiede en dele van dorpsgebiede hieronder aangedui:

Vredenburg: Beide kante van die Hoofstraat, vanaf die robotkruising in Velddrifweg tot die vierrigting stopkruising in Kerkstraat asook beide kante van Waterkantstraat, vanaf Hoofstraat tot Pleinstraat soos aangedui op Plan No 1, uitgesonderd die drie terreine gemerk "Site 1-3".

Langebaan: Die gebied van Langebaan, uitgesonderd die informele handelsperseel soos aangedui op Plan No 2.

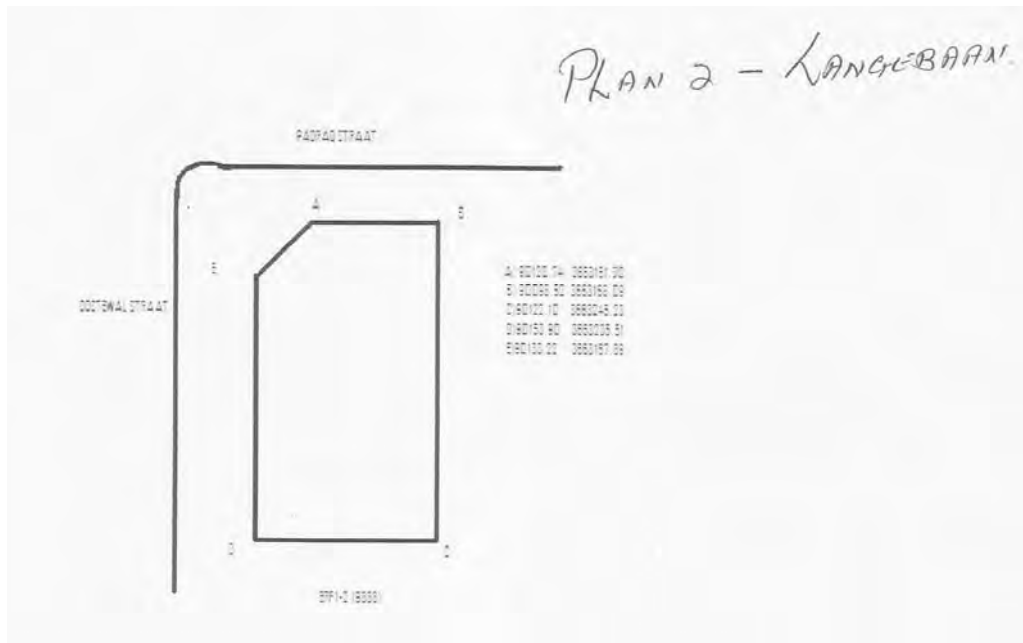

- Informal Trading Prohibited (hatched box)
Informal Trading Areas (solid grey box)
Erven (white box)

Informal Trading Areas

PLAN - 1

P.N. 396/2012

24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY**BY-LAW ON LIQUOR TRADING DAYS AND HOURS**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 the Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

1. Definitions
2. Application of by-law
3. Trading days and hours for sale of liquor on licensed premises
4. Trading days and hours for sale of liquor off licensed premises
5. Appointment of authorised officials
6. Determination of licensed premises type
7. Enforcement
8. Application for extended trading hours
9. Annual renewal of licenses
10. Appeal
11. Offence and penalties
12. Short title and commencement

1. Definitions

(1) In this by-law, unless the context indicates otherwise—

“**agricultural area**” means an area predominantly zoned agriculture or any other equivalent zoning, with the purpose to promote and protect agricultural activity on a farm as an important economic, environmental and cultural resource, where limited provision is made for non-agricultural uses to provide owners with an opportunity to increase the economic potential of their properties.

“**authorised official**” means any employee of the municipality authorised to enforce or implement the provisions of this by-law;

“**Authority**” means the Western Cape Liquor Authority established in terms of the Western Cape Liquor Act, 2008 (Act 4 of 2008);

“**backpackers lodge**” means a building where lodging is provided per bed or room and such lodging may incorporate cooking, dining and communal facilities or communal areas for the use of lodgers, together with such outbuildings which are normally used therewith, but does not include a hotel,

P.K. 396/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT**VERORDENING INSAKE DRANKHANDELSDAE EN -URE**

Ingevolge die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden die Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE

1. Woordomsrywings
2. Toepassing van die verordening
3. Handelsdae en -ure vir die verkoop en verbruik van drank op gelisensieerde persele
4. Handelsdae en -ure vir die verkoop van drank buite gelisensieerde persele
5. Aanstelling van gemagtigde beamptes
6. Bepaling van tipe gelisensieerde persele
7. Afdwinging
8. Aansoek om verlengde handelsure
9. Jaarlikse hernuwing van lisensies
10. Appèl
11. Oortredings en boetes
12. Kort titel en inwerkingtreeding

1. Woordomsrywings

(1) In hierdie verordening, tensy die konteks anders aandui, beteken—

“**algemene industriële gebied**” ’n gebied wat gesoneer is om alle vorms van industrieë te akkommodeer, maar sluit nie aanstootlike bedryf en risiko-aktiwiteite in nie;

“**algemene residensiële gebied**” ’n sone wat ontwerp is om ’n gesonde, veilige en aangename omgewing vir stedelike verblyf teen hoër digtheid te verskaf;

“**algemene sakegebied**” ’n gebied wat ooreenkomstig die soneringskema gesoneer is om ekonomiese ontwikkeling in sakedistrikte en ontwikkelingskorridors te bevorder, en sluit ’n wye verskeidenheid grondgebruike in soos sake-, residensiële en gemeenskapsgebruike;

“**bed-en-ontbyt-onderneming**” ’n woonhuis of tweede woning wat aan die hoofwoning vas is en waarin die eienaar teen vergoeding huisvesting en/of maaltye verskaf aan verbygaande gaste wat permanent elders woon, op voorwaarde dat—

dwelling, second dwelling or group house;

“bed and breakfast” means a dwelling or a second dwelling attached to the main dwelling in which the owner provides lodging and or meals for compensation by transient guests who have permanent residence elsewhere, provided that—

- (a) in the case where the second dwelling is attached to the main dwelling, the primary use of the main dwelling shall remain for the accommodation of a single family;
- (b) no more than five rooms per land unit may be used for the accommodation of paying guests or lodgers; and
- (c) the property complies with the applicable zoning scheme for a bed & breakfast establishment;

“bar” a retail establishment that mainly serves alcoholic beverages;

“club” includes a sports club, community or service club, night club or facility;

“general business zoned area” means an area zoned in terms of the Zoning Scheme designed to promote economic activity in business districts and development corridors, and includes a wide range of land uses such as business, residential and community uses;

“general industrial zoned area” means an area zoned to accommodate all forms of industry, but does not include noxious trade and risk activity;

“general residential zoned area” means a zone designed to provide a healthy, safe and pleasant environment for urban living at higher densities;

“guest house” means a dwelling or second dwelling consisting of not more than 15 rooms or 30 guests and which—

- (a) is in an establishment which exceeds the restrictions of a bed and breakfast establishment;
- (b) is used for the purposes of providing lodging and meals to transient guests for compensation; and
- (c) may include facilities for business meetings or training sessions of guests on the property;

“hotel” means a property used as temporary residence for transient guests where lodging or meals are provided for compensation, and includes—

- (a) a restaurant or restaurants forming part of the hotel;
- (b) conference and entertainment facilities that are subservient and ancillary to the dominant use of the property as a hotel; and
- (c) premises which are licensed to sell liquor for consumption on or off the property,

but excludes a bed and breakfast establishment, guest house, off-consumption facility, back packers lodge or similar lodge or dwelling;

“karaoke bar” means an establishment providing interactive entertainment where amateur singers sing along with recorded music or a music video using a microphone and public address system;

“licensee” means any person or judicial entity who is licensed to sell liquor in terms of the Act from premises with appropriate land use rights and includes any manager, agent or employee of the licensee;

“licensed premises” means any place, land, building or part of a building in respect of which a license has been issued by the Authority in terms of the Act and includes a vehicle or vessel

(a) in die geval waar die tweede woning aan die hoofwoning vas is, die primêre gebruik van die hoofwoning steeds sal wees om ’n enkele gesin te huisves;

(b) nie meer as vyf vertrekke per grondeenheid gebruik mag word om gaste of kamerhuurders te huisves nie; en

(c) die eiendom voldoen aan die toepaslike soneringskema vir ’n bed-en-ontbyt-onderneming;

“die Wet” die Wes-Kaapse Drankwet, 2008 (Wet 4 van 2008), soos gewysig;

“drank” enige vloeistof of middel wat meer as 1% alkohol per volume of massa bevat, met uitsluiting van—

(a) brandspiritus;

(b) medisyne wat onderworpe is aan registrasie ingevolge die Wet op Beheer van Medisyne en Verwante Stowwe, 1965 (Wet 101 van 1965); en

(c) produkte wat nie vir menslike verbruik bedoel is nie;

“drinkplek” ’n drinkplek waarvan die primêre funksie is om alkoholiese drank vir verbruik op die perseel te bedien, maar kan ook voedsel bedien of vermaak verskaf;

“gastehuis” ’n woonhuis of tweede woning wat uit nie meer as 15 kamers of akkommodasie vir 30 gaste bestaan nie en wat—

(a) in ’n onderneming is wat die beperkings vir ’n bed-en-ontbyt-onderneming oorskry;

(b) gebruik word vir die doel om teen vergoeding huisvesting en maaltye aan verbygaande gaste te verskaf; en

(c) mag fasiliteite vir sakebyeenkomste of opleidingsessies vir gaste op die perseel insluit;

“gelisensieerde” enige persoon of regsentiteit wat ingevolge die Wet gelisensieer is om drank te verkoop vanaf persele met gepaste grondgebruiksregte en sluit enige bestuurder, agent of werknemer van die gelisensieerde in;

“gelisensieerde perseel” ’n plek, grond, gebou of deel van ’n gebou ten opsigte waarvan ’n lisensie om drank te verkoop ingevolge die Wet uitgereik is en sluit ’n voertuig of vaartuig wat hoofsaaklik vir die vervoer van toeriste of passasiers gebruik word in ;

“gemagtigde beampte” enige werknemer van die munisipaliteit wat gemagtig is om die bepaling van hierdie verordening af te dwing of te implementeer;

“gesoneer” gesoneer en sonering na gelang die geval ingevolge die toepaslike soneringskema of enige toepaslike wet en **“sonering”** het ’n ooreenkomstige betekenis;

“hotel” ’n eiendom wat gebruik word as tydelike residensiële huisvesting vir verbygaande gaste waar verblyf of maaltye teen vergoeding verskaf word, en sluit in—

(a) ’n restaurant of restaurante wat deel uitmaak van die hotel;

(b) konferensie- en vermaaklikheidsfasiliteite wat ondergeskik is aan en bykomstig is tot die hoofgebruik van die eiendom as ’n hotel; en

(c) persele wat gelisensieer is om alkoholiese drank te verkoop vir verbruik op of weg van die eiendom af; maar sluit ’n bed-en-ontbyt-onderneming, gastehuis, buite-verbruikfasiliteit, oornagplek vir rugsakreisigers of soortgelyke verblyfplek of wooneenheid uit;

“karaoke-kroeg” ’n onderneming wat interaktiewe vermaak verskaf waar amateursangers met behulp van ’n mikrofoon en

which is mainly used for the conveyance of tourists or passengers;

“liquor” means any liquid or substance containing more than 1% of alcohol by volume or mass, but excludes—

- (a) methylated spirits;
- (b) medicine which is subject to registration in terms of the Medicines and Related Substances Act, 1965 (Act 101 of 1965); and
- (c) products which are not intended for human consumption;

“local business zoned area” means an area zoned to provide an intermediate zone which can act as a buffer or interface between general business zoned areas or other high intensity non-residential uses and residential zoned areas;

“municipality” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), Provincial Notice 488 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“nightclub” means an entertainment venue which provides entertainment mainly in the form of music, dance and exhibition but excludes a pub, bar or tavern;

“place of entertainment” means a place used predominantly for commercial entertainment which may attract relatively large numbers of people, or generate noise from music or revelry on a regular basis, and includes, but is not limited to, a cinema, theatre, dance hall, gambling hall, karaoke bar and nightclub, but excludes a casino;

“pub” means a drinking establishment of which the primary function is the serving of alcoholic beverages for consumption on the premises, but may also serve food or have entertainment;

“premises” means a place, land, building, part of a building, vehicle or vessel which is mainly used for the conveyance of tourists;

“Regulations” means the Western Cape Liquor Regulations, 2011 promulgated in terms of the Western Cape Liquor Act, 2008;

“room service facility” means a mini bar or self-help facility for the consumption of liquor in guest rooms and a call-up service for resident guests;

“residential area” means an area predominantly zoned informal, single or general residential or any other equivalent zoning, with the purpose to accommodate predominantly single-family dwelling houses in low to medium density neighbourhoods, as well as higher density living accommodation and which includes controlled opportunities for home employment, additional dwellings and low intensity mixed use development;

“resort” means a place or establishment used for relaxation or recreation, attracting visitors for holidays or vacations, which attempts to provide for most of a vacationer’s needs while remaining on the premises, such as food, drink, lodging, sports, entertainment, and shopping;

“restaurant” means an establishment which prepares and serves food and drink to customers, which meals are generally served and eaten on premises, but may also offer take-out and food delivery services;

“small holding or rural area” means an area predominantly zoned rural or any other equivalent zoning, with the purpose to accommodate smaller rural properties that may be used for

’n luidsprekerstelsel saam met opgeneemde musiek of ’n musiekvideo sing;

“kleinhoewe of landelike gebied” ’n gebied hoofsaaklik as landelik gesoneer, of enige ander ekwivalente sonering, met die doel om kleiner landelike eiendomme wat vir landboudoeleindes gebruik kan word te akkommodeer, maar kan ook in ’n meer plattelandse of landelike opset primêr as woonplekke gebruik word;

“klub” sluit ’n sportklub, gemeenskaps- of diensklub, nagklub of fasiliteit in;

“kroeg” ’n kleinhandelonderneming wat hoofsaaklik alkoholiese drankies bedien;

“landbougebied” ’n gebied hoofsaaklik vir landbou gesoneer of enige ander ekwivalente sonering, met die doel om landbouaktiwiteit op ’n plaas as ’n belangrike ekonomiese, omgewings- en kulturele hulpbron te bevorder en te beskerm, waar beperkte voorsiening gemaak word vir nie-landbougebruike om aan eienaars ’n geleentheid te gee om die ekonomiese potensiaal van hulle eiendomme te verhoog.

“munisipaliteit” die Munisipaliteit van Saldanha, gestig ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan in wat optree in verband met hierdie verordening uit hoofde van ’n mag wat in die munisipaliteit gevestig is en na sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“nagklub” ’n vermaaklikheidslokaal wat hoofsaaklik vermaak in die vorm van musiek, dans en tentoonstelling verskaf, maar sluit ’n kroeg, drinkplek of taverne uit;

“oornagplek vir rugsakreisigers” ’n gebou waar oornagverblyf per bed of kamer verskaf word en sodanige oornagplek mag kook-, eet- en gemeenskaplike fasiliteite of gemeenskaplike gebiede vir gebruik deur mense wat oornag inkorporeer, saam met sodanige buitegeboue as wat gewoonlik daarmee saam gebruik word, maar dit sluit nie ’n hotel, woonhuis, tweede woonhuis of groepshuis in nie;

“Owerheid” die Wes-Kaapse Drankowerheid wat ingestel is ingevolge die Wes-Kaapse Drankwet, 2008 (Wet 4 van 2008);

“perseel” ’n plek, grond, gebou, deel van ’n gebou, voertuig of vaartuig wat hoofsaaklik vir die vervoer van toeriste gebruik word;

“plaaslike sakesone” ’n gebied wat ’n tussensone voorsien om as ’n buffer of koppelvlak tussen algemeen sakesones en ander nie-residensiële gebiede te dien;

“kamerdiensfasiliteit” ’n minikroeg of selfbedienings-fasiliteit vir die verbruik van drank in gastekamers en ’n oproepdiens vir inwonende gaste;

“residensiële gebied” ’n gebied hoofsaaklik gesoneer as informele, enkele of algemene residensiële gebied, of met enige ander ekwivalente sonering, met die doel om hoofsaaklik enkelgesinwoonhuise in lae- tot mediumdigtheidsbuurte te huisves, asook woongebiede van hoër digtheid en wat insluit beheerde geleenthede vir werkverskaffing van die huis af, addisionele wonings en gemengde gebruiksonwikkeling van lae intensiteit;

“oord” ’n plek of ’n onderneming wat gebruik word vir onspanning of rekreasie, wat besoekers vir vakansies lok, wat poog om vir die meeste behoeftes van ’n vakansieganger voorsiening te maak terwyl hulle op die perseel bly, byvoorbeeld voedsel, drank, verblyf, sport, vermaak en inkopies;

“regulasies” die Wes-Kaapse Drankregulasies, 2011, gepromulgeer ingevolge die Wes-Kaapse Drankwet, 2008;

agricultural purposes, but may also be used primarily as places of residence in a more country or rural setting;

“**sparkling wine**” means an effervescent wine resulting from the fermentation of grapes, whether by natural or artificial process, and includes Champagne;

“**special event**” means a public activity with a scheduled time, location and duration which may include, but is not limited to: sporting events, concerts, festivals, parades and exhibitions, at fixed venues or temporary venues;

“**sports and community club**” means premises or a facility used for the gathering of community or civic organisations or associations, sports clubs or other social or recreation clubs run mostly not for profit and may include community service clubs and community centres or similar amenity facilities, but excludes a night club;

“**tavern**” means a place of business where people gather to drink alcoholic beverages and be served food;

“**the Act**” means the Western Cape Liquor Act, 2008 (Act No. 4 of 2008) as amended;

“**wine**” means wine as defined in section 1 of the Liquor Products act, 1989 (Act 60 of 1989);

“**winery**” means premises or facilities which are used in the production of liquor products which may include, but are not limited to—

- (a) wine;
- (b) an alcoholic fruit beverage;
- (c) a spirit;
- (d) a grape-based liquor;
- (e) a spirit-based liquor;
- (f) a specially authorised liquor;

and such premises or facilities may—

- (i) be specifically designed to include facilities for the production of liquor; or
- (ii) include tasting rooms, barrel and storage rooms, bottling rooms, tank rooms, laboratories or offices and other accessory or ancillary facilities incidental to the production of liquor, which may include—
 - (aa) restaurants and other food services; or
 - (bb) subsidiary retail facilities to tourists or visitors.

“**zoned**” means zoned and zoning as the case may be in terms of the applicable zoning scheme or any applicable law and “**zoning**” has a corresponding meaning; and

“**zoning scheme**” means the zoning scheme or schemes applicable to the area and in force within the area of jurisdiction of the municipality.

2. Application of the By-law

This by-law applies to all licensed premises within the jurisdiction of the municipality.

3. Trading days and hours for sale and consumption of liquor on licensed premises

- (1) A licensee may sell liquor for consumption on the licensed

“**restaurant**” ’n onderneming wat voedsel en drank voorberei en aan kliënte bedien, welke maaltye gewoonlik op die perseel bedien en geëet word, maar kan ook wegneemetes en voedselafleweringdienste aanbied;

“**spesiale geleentheid**” ’n openbare aktiwiteit met ’n geskeduleerde tyd, ligging en tydsduur, wat die volgende kan insluit, maar wat nie daartoe beperk is nie: sportgeleentede, konserte, feeste, parades en uitstallings by vaste persele of tydelike persele;

“**soneringskema**” die soneringskema of -skemas van toepassing op die gebied en van krag binne die jurisdiksiegebied van die munisipaliteit.

“**sport- en gemeenskapsklub**” ’n perseel of ’n fasiliteit wat gebruik word vir die byeenkoms van die gemeenskap of burgerlike organisasies of assosiasies, sportklubs of ander sosiale of ontspanningsklubs wat nie vir wins bedryf word nie en kan gemeenskapsdiensklubs en gemeenskapsentrums of soortgelyke fasiliteite insluit, maar sluit ’n nagklub uit;

“**taverne**” ’n plek van besigheid waar mense byeenkom om alkoholiese drankies te drink en om voedsel te geniet;

“**vermaaklikheidsplek**” ’n plek wat oorewegend vir kommersiële vermaak gebruik word en wat relatief groot getalle mense kan lok, of wat op ’n gereelde grondslag lawaai van musiek of joligheid veroorsaak, en sluit ’n bioskoop, teater, danssaal, dobbelsaal, karaoke-kroeg en nagklub in, maar word nie daartoe beperk nie, en sluit ’n casino uit;

“**vonkelwyn**” ’n bruiswyn verkry van die gis van druiwe, hetsy deur natuurlike of kunsmatige prosesse, en wat sjampanje insluit;

“**wyn**” wyn soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Drankprodukte, 1989 (Wet 60 van 1989);

“**wynmakery**” persele of fasiliteite wat gebruik word vir die vervaardiging van drankprodukte wat die volgende kan insluit, maar wat nie beperk is daartoe nie—

- (a) wyn;
- (b) ’n alkoholiese vrugtedrank;
- (c) ’n spiritueelieë;
- (d) drank met ’n druiwebasis;
- (e) drank met ’n spiritueelieëbasis;
- (f) ’n spesiaal gemagtigde drank;

en sodanige perseel of fasiliteit mag—

- (i) spesifiek ontwerp wees om fasiliteite vir die produksie van drank in te sluit; of
- (ii) proekamers, vat- en stoorkamers, botteleringskamers, tenkkamers, laboratoriums of kantore en ander bykomende of aanvullende fasiliteite bykomstig tot die produksie van drank hê, wat die volgende kan sluit—
 - (aa) restaurante en ander voedseldienste; of
 - (bb) ondergeskikte kleinhandelsfasiliteit vir toeriste of besoekers.

2. Toepassing van die Verordening

Hierdie verordening is van toepassing op alle gelisensieerde persele binne die jurisdiksie van die munisipaliteit.

3. Handelsdae en -ure vir die verkoop en verbruik van drank op gelisensieerde persele

- (1) ’n Gelisensieerde mag op die volgende dae en binne die

premises on the following days and hours:

- (a) on any day of the week; and
 - (b) during the hours of trade as set out in the Schedule;
- (2) Despite subsection (1) a hotel or guest house licensed to sell liquor may offer a room service facility at any time of the day.
- (3) Despite the provisions of this by-law, a licensee as contemplated in subsection (1), may serve sparkling wine—
- (a) from 08h00 to 11h00 for seven days a week;
 - (b) as part of a meal; and
 - (c) to guests who are part of an organised function where admittance is controlled.

4. Trading days and hours for sale of liquor off licensed premises

A licensee may sell liquor for consumption off the licensed premises on the following days and hours:

- (a) on any day of the week with the exception of religious public holidays, unless otherwise indicated in the Schedule; and
- (b) during the hours of trade as set out in the Schedule.

5. Appointment of authorised officials

The municipality may appoint any official to implement and enforce the provisions of this by-law.

6. Determination of licensed premises type

Where the definition or category of any licensed premises type as reflected in items 1 to 7 of the Schedule to this by-law is uncertain or difficult to determine, an authorised official as contemplated in section 5 may determine the definition thereof in order to determine the trading hours applicable thereto.

7. Enforcement

- (1) An authorised official may, in the performance of his or her functions in terms of this by-law—
- (a) at all reasonable times enter—
 - (i) any licensed premises;
 - (ii) any premises in terms of which an application in terms of the Western Cape Liquor Act, 2008 has been made; and
 - (iii) any premises on which he or she or reasonable grounds suspects that liquor is being sold contrary to the provisions of this by-law,

and make such investigation, enquiries or inspections as he or she may deem necessary.
- (2) When entering premises in terms of this section, the authorised official must identify himself or herself to the person in charge of the premises.
- (3) An authorised official may issue and serve a notice of compliance on the licensee or any person in control of licensed premises, calling upon such person to comply with the provisions of this by-law.
- (4) A compliance notice must stipulate—

volgende ure drank verkoop vir verbruik op die gelisensieerde perseel:

- (a) op enige dag van die week; en
 - (b) gedurende die handelsure soos uiteengesit in die Bylae;
- (2) Ondanks subartikel (1) mag 'n hotel of gastehuis wat gelisensieer is om drank te verkoop 'n kamerdiensfasiliteit enige tyd van die dag aanbied.
- (3) Ondanks die bepalings van hierdie verordening mag 'n gelisensieerde, soos bedoel in subartikel (1), vonkelwyn bedien—
- (a) van 08:00 tot 11:00 vir sewe dae per week;
 - (b) as deel van 'n maaltyd; en
 - (c) aan gaste wat deel uitmaak van 'n georganiseerde funksie waar toegang beheer word.

4. Handelsdae en -ure vir die verkoop van drank buite gelisensieerde persele

'n Gelisensieerde mag drank vir verbruik buite die gelisensieerde perseel op die volgende dae en gedurende die volgende ure verkoop:

- (a) op enige dag van die week met die uitsondering van godsdienstige vakansiedae, tensy anders aangedui in die Bylae; en
- (b) gedurende die handelsure wat in die Bylae uiteengesit word.

5. Aanstelling van gemagtigde beamptes

Die munisipaliteit mag enige beampte aanstel om die bepalings van hierdie verordening te implementeer en af te dwing.

6. Bepaling van tipe gelisensieerde perseel

Waar die definisie of kategorie van enige gelisensieerde perseeltipe, soos weerspieël in items 1 tot 7 van die Bylae tot hierdie verordening, onseker is of moeilik bepaal kan word, mag 'n gemagtigde beampte, soos bedoel in artikel 5, die definisie daarvan bepaal ten einde die handelsure wat daarop van toepassing is, te bepaal.

7. Afdwinging

- (1) 'n Gemagtigde beampte mag, in die uitvoering van sy of haar funksies ingevolge hierdie verordening—
- (a) op alle redelike tye—
 - (i) enige gelisensieerde perseel;
 - (ii) enige perseel ten opsigte waarvan 'n aansoek ingevolge die Wes-Kaapse Drankwet, 2008, ingedien is, en
 - (iii) enige perseel waarop hy of sy redelike gronde het om te vermoed dat drank strydig met die bepalings van hierdie verordening verkoop word,

binnegaan en sodanige ondersoek instel, navraag doen of inspeksies doen as wat hy of sy nodig mag ag.
- (2) Wanneer die gemagtigde 'n perseel ingevolge hierdie artikel binnegaan, moet hy of sy hom- of haarself aan die persoon in beheer van die perseel identifiseer.
- (3) 'n Gemagtigde beampte mag 'n nakomingskennisgewing aan die gelisensieerde of enige persoon in beheer van 'n gelisensieerde perseel bedien en 'n beroep op sodanige persoon doen om die bepalings van hierdie verordening na te kom.
- (4) 'n Nakomingskennisgewing moet die volgende stipuleer—

- (a) the provisions of the by-law that must be complied with;
- (b) the act or omission constituting non-compliance;
- (c) the measures which must be taken to comply;
- (d) the date or time by which compliance must be achieved, where applicable; and
- (e) the possible consequences of non-compliance.

8. Application for extended trading hours

(1) Whenever a licensee makes an application to the Authority for extension of the trading hours in terms of section 59(4) of the Act, the municipality shall have the right to lodge an objection against such extension on the grounds that the granting thereof—

- (a) is not in the public interest;
- (b) that it will prejudice—
 - (i) the residents of a residential area;
 - (ii) the residents of an institution for the aged or frail;
 - (iii) the learners of an educational institution who are under the age of 18 (eighteen) years;
 - (iv) the patients of an institution for drug- or alcohol related dependencies;
 - (v) the congregants of a religious institution located in the vicinity of the licensed premises concerned; or
 - (vi) any other relevant factor that may justify such objection.

(2) An objection in terms of this section must be dealt with by the municipal manager in terms of regulation 26 of the Regulations.

(3) (a) Notwithstanding the trading hours determined in sections 3 and 4, a licensee of premises may, upon payment of the required fee, submit an application to the municipality for an extension of the hours during which they may trade.

- (b) The municipality, in considering the application referred to in paragraph (a) may request input from—
 - (i) the relevant ward committee;
 - (ii) adjacent residents which may be affected;
 - (iii) the local Community Policing Forum;
 - (iv) the designated liquor officer of the S.A. Police Service; and
 - (v) any relevant community organisation such as church groups, ratepayers or business forums.

9. Annual renewal of licenses

(1) The municipality or any of the institutions or persons contemplated in section 8(3)(b) shall have the right to lodge representations against the automatic renewal of a liquor license within its jurisdictional area—

- (a) where the licensed premises is not zoned for such use in terms of the municipality's town planning scheme regulations; or

- (a) die bepalings van die verordening wat nagekom moet word;
- (b) die handeling of versuim wat op nie-nakoming neerkom;
- (c) die stappe wat geneem moet word om die bepalings na te kom;
- (d) die datum of tyd waarop die bepalings nagekom moet word, waar van toepassing; en
- (e) die moontlike gevolge van nie-nakoming.

8. Aansoek om verlengde handelsure

(1) Wanneer 'n gelisensieerde ingevolge artikel 59(4) van die Wet by die Owerheid aansoek doen om die verlenging van handelsure, sal die munisipaliteit die reg hê om 'n beswaar in te dien teen sodanige verlenging op grond daarvan dat die toestaan van die verlengde ure—

- (a) nie in die openbare belang is nie;
- (b) die volgende sal benadeel—
 - (i) die inwoners van 'n residensiële gebied;
 - (ii) die inwoners van 'n instansie vir bejaardes of verswakte persone;
 - (iii) die leerders van 'n opvoedkundige instansie wat onder die ouderdom van 18 (agtien) jaar is;
 - (iv) die pasiënte van 'n instansie vir die behandeling van dwelm- of alkoholverwante afhanklikheid;
 - (v) die gemeentelede van 'n godsdienstige instansie wat in die omgewing van die betrokke gelisensieerde perseel geleë is; of
 - (vi) enige ander relevante faktore wat sodanige beswaar regverdig.

(2) 'n Beswaar ingevolge hierdie artikel moet ingevolge regulasie 26 van die Regulasies deur die munisipale bestuurder gehanteer word.

(3) (a) Ondanks die handelsure soos bepaal in artikels 3 en 4, mag 'n gelisensieerde, teen betaling van die voorgeskrewe fooi, by die munisipaliteit aansoek doen om verlenging van sodanige ure.

- (b) By oorweging van die aansoek bedoel in paragraaf (a) mag die munisipaliteit insette verkry vanaf—
 - (i) die betrokke wykskomitee;
 - (ii) omliggende inwoners wat geaffekteer mag word;
 - (iii) die plaaslike Gemeenskapspolisieringsforum;
 - (iv) die aangewese drankoffisier van die S.A. Polisiediens; en
 - (v) enige gemeenskapsorganisasie soos kerkgroepe, belastingbetalers-, of sakeforums

9. Jaarlikse hernuwing van lisensies

(1) Die munisipaliteit, of enige van die instansies of persone vermeld in artikel 8(3)(b), sal die reg hê om verhoë te rig teen die outomatiese hernuwing van 'n dranklisensie binne sy jurisdiksiegebied—

- (a) waar die gelisensieerde perseel nie gesoneer is vir sodanige gebruik ingevolge die munisipaliteit se skemaregulasies nie; of

- (b) where the licensed premises has, since the last renewal of such license, been the subject of a complaint or complaints received by the municipality.
- (2) The municipal manager must lodge such representations in writing with the Authority before 31 July of the year preceding the year in respect of which the renewal will apply.

10. Appeal

A person or judicial entity whose rights are affected by a decision of the municipality in terms of delegated authority may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

11. Offences and penalties

- (1) A licensee who contravenes sections 3 and 4 of this by-law commits an offence.
- (2) A person who hinders or obstructs an authorised official in the execution of his/her duties commits an offence.
- (3) Any person contravening the provisions of this by-law shall upon conviction be liable to—
 - (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment;
 - (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
 - (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

12. Short title

This by-law is called the By-law on Liquor Trading Days and Hours and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

SCHEDULE

Trading hours on licensed premises

Location category (with predominant land use character as indicated below) and licensed premises type	Permitted maximum trading hours	
	On-consumption	Off-consumption
1. Residential (including single, general and informal residential) areas		
B&Bs/guest houses permitted as of right (i.e. without need for any separate zoning approval)	11h00-23h00	
B&Bs/guest houses/backpackers lodges (whether conference facilities/events/function centres included or not)		
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		
Sports & community clubs/service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/temporary licenses)		

- (b) waar die gelisensieerde perseel, sedert die laaste hernuwing van sodanige lisensie, die onderwerp was van 'n klagte of klagtes wat deur die munisipaliteit ontvang is.
- (2) Die munisipale bestuurder moet die versoë voor 31 Julie van die jaar voor die jaar ten opsigte waarvan die hernuwing van toepassing sal wees, skriftelik indien by die Owerheid indien.

10. Appèl

'n Persoon of regsentiteit wie se regte deur 'n besluit van die munisipaliteit ingevolge 'n gedelegerde gesag geraak word, mag appèl aanteken teen daardie besluit deur binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit skriftelik aan die munisipale bestuurder kennis te gee van die appèl en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, Wet 32 van 2000.

11. Oortredings en boetes

- (1) 'n Gelisensieerde wat artikel 3 en 4 van hierdie verordening oortree, begaan 'n oortreding.
- (2) 'n Persoon wat die uitvoering van 'n gemagtige beampte se pligte verhinder of belemmer, begaan 'n oortreding.
- (3) Enige persoon wat die bepalings van hierdie verordening oortree, sal by skuldigbevinding blootgestel wees aan—
 - (a) 'n boete of gevangenisstraf, of aan òf sodanige boete òf gevangenisstraf, of aan sodanige boete sowel as sodanige gevangenisstraf;
 - (b) in die geval van 'n voortgaande oortreding, aan 'n addisionele boete of aan 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf of aan sodanige addisionele gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete, of aan sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige oortreding voortgaan; en
 - (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige kostes en uitgawes wat volgens die hof as gevolg van sodanige oortreding of versuim deur die munisipaliteit aangegaan is.

12. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening word die Saldanhabaai Munisipaliteit se Verordening insake Drankhandelsdae en -ure genoem en tree in werking op die datum waarop dit in die Provinsiale Koerant gepubliseer word.

BYLAE

Handelsure op gelisensieerde persele

Liggingskategorie (met aard van grondgebruik oorwegend soos hier onder aangedui) en tipes gelisensieerde persele	Toegelate maksimum handelsure	
	Binneverbruik	Buiteverbruik
1. Residensiële gebiede (insluitend enkel, algemeen en informele residensiële gebiede)		
Regtensvergunde bed-en-ontbyt-ondernemings/gastehuse (d.w.s. sonder dat enige afsonderlike sone-ringsgoedkeuring nodig is)	11h00-3h00	
Bed-en-ontbyt-ondernemings/gastehuse/oornag-plekke vir rugsakreisigers (hetsy fasiliteite vir konferensies/geleenthede/funksies ingesluit is of nie)		
Kroeg/drinkplek/taverne/restaurant/		
Sjebreen		

Location category (with predominant land use character as indicated below) and licensed premises type	Permitted maximum trading hours	
Hotel	11h00-02h00 following day	
2. Local or neighbourhood business areas (including mixed use areas consisting of single/general residential interspersed with business uses—e.g. areas zoned local business or community use or any other equivalent zoning)		
B&Bs/guest houses/backpackers lodges (whether conference facilities/events/function centres included or not)	11h00-23h00	
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		
Sports & community clubs/service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/temporary licenses)	11h00-24h00	
Hotel	11h00-02h00 following day	
Resort	11h00-02h00 following day	
Liquor/bottle stores/wine shops/retail food stores		09h00-20h00 Sundays 09:00-14:00
3. General business areas (e.g. areas zoned general business or any other equivalent zoning)		
B&Bs/guest houses/hotels/backpackers lodges (whether conference facilities/events/function centres included or not)	11h00-02h00 following day	
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		
Sports & community clubs/service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/temporary licenses)		
Liquor/bottle stores/wine shops/retail food stores		09h00-20h00 Sundays 09:00-14:00
Resort	11h00-02h00 following day	
4. Industrial areas (e.g. areas zoned general industry use or any other equivalent zoning)		
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres	11h00-02h00 following day	

Liggingskategorie (met aard van grondgebruik oorwegend soos hier onder aangedui) en tipes gelisensieerde persele	Toegelate maksimum handelsure	
Nagklub/karaoke-kroeg/vermaaklikheidslokaal/teaters		
Sport- en gemeenskapsklubs/diensklubs/nutsbedryfs-fasiliteite/ gemeenskap-sentrums (met uitsluiting van spesiale geleentheid en tydelike lisensies)		
Hotel	11h00-02h00 volgende dag	
2. Plaaslike of buurtsakegebiede (insluitend gemengde gebruiksaareas bestaande uit enkel/algemeen residensieel afgewissel met sakegebruik— bv. gebiede wat as plaaslikesake- of gemeenskapsgebruik gesoneer is of enige ander ekwivalente sonering)		
Bed-en-ontbyt-ondernemings/gastehuse/oornagplekke vir rugsakreisigers (hetsy fasiliteite vir konferensies/geleentheid/funksies ingesluit is of nie)	11h00-23h00	
Kroeg/drinkplek/taverne/restaurant/		
Sjebien		
Nagklub/karaoke-kroeg/vermaaklikheidslokaal/teaters		
Sport- en gemeenskapsklubs/diensklubs/nutsbedryfs-fasiliteite/ gemeenskap-sentrums (met uitsluiting van spesiale geleentheid/tydelike lisensies)	11h00-24h00	
Hotel	11h00-02h00 volgende dag	
Oord	11h00-02h00 volgende dag	
Drankwinkel/bottelstoor/wynwinkel/kleinhandel-voedselwinkels		09h00-20h00 Sondae 09:00-14:00
3. Algemene sakegebiede (bv. gebiede wat vir algemene sake gesoneer is of enige ander ekwivalente sonering)		
Bed-en-ontbyt-ondernemings/gastehuse/hotelle/oornagplekke vir rugsakreisigers (hetsy fasiliteite vir konferensies/geleentheid/funksies ingesluit is of nie)	11h00-02h00 volgende dag	
Kroeg/drinkplek/taverne/restaurant		
Sjebien		
Nagklub/karaoke-kroeg/vermaaklikheidslokaal/teaters		
Sport- en gemeenskapsklubs/diensklubs/nutsbedryfs-fasiliteite/ gemeenskap-sentrums (met uitsluiting van spesiale geleentheid/tydelike lisensies)		
Drankwinkel/bottelstoor/wynwinkel/kleinhandel-voedselwinkel/Liquor/bottle stores/wine shops/retail food stores		09h00-20h00 Sondae 09:00-14:00
Oord	11h00-02h00 volgende dag	

Location category (with predominant land use character as indicated below) and licensed premises type	Permitted maximum trading hours	
Sports & community clubs/ service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/ temporary licenses)		
Liquor/bottle stores/wine shops		09h00-20h00 Sundays 09:00-14:00
Resort	11h00-02h00 following day	
Winery	11h00-02h00 following day	09h00-20h00 (including Sundays)
5. Agricultural areas (e.g. areas zoned agriculture or any other equivalent zoning)		
Guest accommodation (whether conference facilities/events/function centres included or not)	11h00-02h00 following day	
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		
Sports & community clubs/ service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/ temporary licenses)		
Hotel	11h00-02h00 following day	
Resort	11h00-02h00 following day	
Winery	11h00-02h00 following day	09h00-20h00 (including Sundays)
6. Small holding or rural area		
Guest accommodation (whether conference facilities/events/function centres included or not)	11h00-23h00	
Pub/bar/tavern/restaurant		
Night club/karaoke bar/place of entertainment/theatres		
Sports & community clubs/ service clubs/amenity facilities/community centres (excluding special events/ temporary licenses)		
Resort	11h00-02h00 following day	
Winery	11h00-24h00	09h00-18h00 (including Sundays)

Liggingskategorie (met aard van grondgebruik oorwegend soos hier onder aangedui) en tipes gelisensieerde persele	Toegelate maksimum handelsure	
4. Industriële gebiede (bv. gebiede wat vir algemeen-industriële-gebruik gesoneer is of enige ander ekwivalente sonering)		
Kroeg/drinkplek/taverne/ restaurant	11h00-02h00 volgende dag	
Sjebeen		
Nagklub/karaoke-kroeg/ vermaaklikheidslokaal/teaters		
Sport- en gemeenskapsklubs/ diensklubs/nutsbedryfs-fasiliteit/ gemeenskap-sentrums (met uitsluiting van spesiale geleentheid/tydelike lisensies)		
Drankwinkel/bottelstoor/ wynwinkels		09h00-20h00 Sondae 09:00-14:00
Oord	11h00-02h00 volgende dag	
Wynmakery	11h00-02h00 volgende dag	09h00-20h00 (Sondae ingesluit)
5. Landbougebiede (bv. gebiede wat vir landbou gesoneer is of met enige ander ekwivalente sonering)		
Gaste-akkommodasie (hetsy fasiliteite vir konferensies/ geleentheid/funksies ingesluit is of nie)	11h00-02h00 volgende dag	
Kroeg/drinkplek/taverne/ restaurant		
Sjebeen		
Nagklub/karaoke-kroeg/ vermaaklikheidsplek/teaters		
Sport- en gemeenskapsklubs/ diensklubs/ nutsbedryfs-fasiliteite/ gemeenskap-sentrums (met uitsluiting van spesiale geleentheid/tydelike lisensies)		
Hotel	11h00-02h00 volgende dag	
Oord	11h00-02h00 volgende dag	
Wynmakery	11h00-02h00 following day	09h00-20h00 (including Sundays)
6. Kleinhoewe of landelike gebied		
Gaste-akkommodasie (hetsy fasiliteit vir konferensies/ geleentheid/funksies ingesluit is of nie)	11h00-23h00	
Kroeg/drinkplek/taverne/ restaurant		
Sjebeen		
Nagklub/karaoke-kroeg/ vermaaklikheidsplek/teaters		
Sport- en gemeenskapsklubs/ diensklubs/nutsbedryfs-fasiliteite/ gemeenskap-sentrums (met uitsluiting van spesiale geleentheid/tydelike lisensies)		
Oord	11h00-02h00 volgende dag	
Wynmakery	11h00-24h00	09h00-18h00 (Sondae ingesluit)

Location category (with predominant land use character as indicated below) and licensed premises type	Permitted maximum trading hours
7. Other locations	
Vehicles or mobile undertakings used for tourist or entertainment or recreational purposes as per definition of 'licensed premises' in section 1, except where the municipality determines otherwise	11h00-24h00
8. Special events or temporary licensed premises	As determined by event permit and/or Liquor Authority not later than 02h00 following day.

Note: Determination of applicable location category

Where the location category as set out above is unclear or in dispute or difficult to determine or areas are not zoned homogeneously (e.g. a business zoned premises in the middle of a residential area), the actual zoning, consent or departure use rights of the subject licensed premises will take precedence in order to determine the category.

Liggingskategorie (met aard van grondgebruik oorwegend soos hier onder aangedui) en tipes gelisensieerde persele	Toegelate maksimum handelsure
7. Ander liggings	
Voertuie of mobiele ondernemings wat vir toeriste-, vermaaklikheids- of ontspanningsdoeleindes gebruik word, soos per definisie van 'gelisensieerde persele' in artikel 1, buiten waar die munisipaliteit anders bepaal	11h00-24h00
8. Spesiale geleenthede of persele met tydelike lisensies	Soos bepaal deur geleentheidspermit en/of Drankowerheid nie later nie as 02:00 die volgende dag.

Nota: Bepaling van toepaslike liggingskategorie

Waar die liggingskategorie, soos hier bo uiteengesit, onduidelik is of indien daar 'n dispuut daaroor is of indien dit moeilik is om te bepaal, of indien gebiede nie homogeen gesoneer is nie (bv. 'n perseel wat vir sakedoeleindes gesoneer is in die middel van 'n residensiële gebied), sal die werklike sonering, toestemming of afwykingsgebruiksregte van die gelisensieerde perseel voorkeur geniet vir die bepaling van die kategorie.

P.N. 397/2012

24 Desember 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY**PUBLIC AMENITIES BY-LAW**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

1. Definition
2. Principles and objectives

CHAPTER I: GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC AMENITIES

3. Number of visitors
4. Admission to public amenity
5. Entrance fees
6. Notice boards
7. Consent required for certain activities
8. Use of public amenities
9. Permit
10. Prescribed fees
11. Animals
12. Prohibited behaviour
13. Vehicles
14. Camping
15. Caravan Parks

CHAPTER II: GENERAL PROVISIONS

16. Powers of official and offences
17. Appeal
18. Offences and Penalties
19. Limitation of liability
20. Authentication and service of notices and other documents
21. Presumption
22. Entering into agreements
23. Liaison forums in community
24. Conflict with other legislation
25. Repeal of by-laws
26. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

P.K. 397/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT:**VERORDENING INSAKE OPENBARE GERIEWE**

Kragtens die bepalings van Artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE

1. Definisies
2. Beginsels en oogmerke

HOOFSTUK I: ALGEMENE BEPALINGS TEN OPSIGTE VAN OPENBARE GERIEWE

3. Getal besoekers
4. Toelating tot openbare gerief
5. Toegangsgeld
6. Kennisgewingborde
7. Toestemming vereis vir sekere bedrywighede
8. Gebruik van openbare geriewe
9. Permit
10. Voorgeskrewe gelde
11. Diere
12. Verbode gedrag
13. Voertuie
14. Kampering
15. Karavaanparke

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS

16. Bevoegdheids van beampte en oortredings
17. Appèl
18. Strafbepalings
19. Bepierking van aanspreeklikheid
20. Bekragtiging en dien van kennisgewings en ander dokumente
21. Vermoede
22. Aangaan van ooreenkomste
23. Skakelkomitees in gemeenskap
24. Teenstrydigheid met ander wetgewing
25. Herroeping van verordeninge
26. Kort titel en inwerktrading

1. Definisies

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:—

“**animal**” means any equine, bovine, sheep, goat, pig, fowl, camel, dog, cat, or other domestic animal or bird, or any wild animal or reptile which is in captivity or under the control of a person;

“**camp**” or “**camping**” means to occupy land by picnicking thereon to stay or by occupying it with a caravan or vehicle or erecting thereon a tent or temporary structure and using such caravan, vehicle, tent or temporary structure for the purpose of habitation or sleeping or as a shelter or protection against the weather;

“**camping area**” means land vesting in and set aside by the municipality as a public picnic, camping or caravan park site or a similar facility approved by the municipality on private land;

“**camping permit**” means a document printed and issued by the municipality for the purposes contemplated in this by-law or the municipality’s officials receipt issued against payment of the prescribed camping charges;

“**camping site**” means any part of a camping area, demarcated or assigned for the purpose of camping thereon;

“**caravan**” means any vehicle permanently fitted out for use by persons for living and sleeping purposes, whether or not such a vehicle is a trailer;

“**drunk**” means a person who, reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“**erect**” in relation to a notice board means construct, post, affix or place;

“**garden**” means any piece of land under the control of the municipality and maintained by it as a garden for the use of by the public;

“**mobile home**” means a factory assembled structure with the necessary service connections made so as to be movable on site and designed to be used as a permanent dwelling;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“**Municipal Manager**” means a person appointed in terms of section 54A of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000);

“**notice board**” includes a sign, poster or other device on which the municipality displays information;

“**official**” means any person appointed by the municipality to implement or enforce the provisions of this by-law;

“**person**” includes an association or organisation;

“**public amenity**” means—

- (a) any land, commonage, square, camping area, caravan park, beach, swimming pool, bathing area, sports grounds, public open space, public resort, recreation site, river, dam, the Columbine Nature Reserve, zoo-logical, botanical or other garden, or hiking trail, including any portion thereof and any facility or apparatus therein or thereon, which is the property of, or is possessed, controlled or leased by the municipality and to which the general public has access, whether on payment of admission fees or not, but excluding a public road or street;

“**beampte**” ’n persoon wat deur die munisipaliteit aangestel is of ’n vredesbeampte wat deur die munisipaliteit gemagtig is om die bepalings van hierdie verordening te implementeer of af te dwing;

“**dier**” enige perd, bees, skaap, bok, vark, hoender, kameel, hond, kat, of ander huisdier of voël, of enige wilde dier, voël of reptiel, wat aangehou word of onder die beheer van ’n persoon is;

“**drunk**” ’n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so ’n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so ’n wyse te verrig dat dit nie ’n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

“**kamp**” of “**kampeer**” om grond te okkupeer deur daarop piekniek te hou, te vertoef, of dit te okkupeer met ’n karavaan of voertuig of om ’n tent of tydelike struktuur daarop op te rig en die gebruik van sodanige karavaan, voertuig, tent of tydelike struktuur as woning, slaapperief of as skuiling of beskerming teen die weer;

“**kampeerperseel**” enige deel van ’n kampeerruimte wat afgebaken en toegewys is vir die doeleindes van kampering;

“**kampeerruimte**” grond wat aan die munisipaliteit behoort en deur die munisipaliteit gereserveer is as ’n piekniekarea, kampeerarea of karavaanpark of ’n soortgelyke fasiliteit wat deur die munisipaliteit op private grond goedgekeur is;

“**kampeerpermit**” ’n dokument wat deur die munisipaliteit gedruk en uitgereik is vir die doeleindes van hierdie verordening of die amptelike kwitansie van die munisipaliteit wat uitgereik is teen betaling van die voorgeskrewe kampeerfooie;

“**karavaan**” enige voertuig wat permanent ingerig is vir mense om daarin te woon of te slaap ongeag of sodanige voertuig ’n treiler is;

“**kennisgewingbord**” sluit in ’n teken, plakkaat of ander apparaat waarop die munisipaliteit inligting vertoon;

“**lewensredder**” beteken ’n persoon wat in sodanige kapasiteit deur die munisipaliteit in diens geneem of aangestel is, of enige lid van die Strandlewensreddingsvereniging van Suid-Afrika, of van ’n geaffilieerde lewensreddingsklub of vereniging van lewensredders;

“**mobiele woning**” ’n fabrieksvervaardigde struktuur wat bedoel is om gebruik te word as ’n permanente woonplek en wat oor die nodige diensverbindinge sodat dit op die kampeerperseel kan beweeg;

“**munisipale bestuurder**” beteken ’n persoon wat ingevolge Artikel 54A van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet Nr. 32 van 2000) aangestel is;

“**munisipaliteit**” beteken Saldanha-baai Munisipaliteit wat ingevolge Artikel 12 van die Wet op Munisipale Strukture, 117 van 1998 gestig is en sluit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, en behoorlik gemagtigde verteenwoordiger daarvan in of enige werknemer daarvan wat ingevolge hierdie verordening optree uit hoofde van ’n bevoegdheid wat by die munisipaliteit berus en aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, verteenwoordiger of werknemer gedelegeer of subgedelegeer is;

“**openbare byeenkoms of optog**” beteken ’n optog of byeenkoms van meer as tien mense;

“**openbare gerief**” beteken—

- (a) enige stuk grond, meentgrond, plein, kampeerplek, karavaanpark, strand, swembad, baai-area, sportgrond, openbare oop ruimte, openbare oord, ontspanningsterrein, rivier, dam, die Columbine Natuurreservaat, diere-, botaniese of ander tuin of park of voetslaanpad, met inbegrip van enige gedeelte daarvan en enige gerief of apparaat daarin of daarop, wat die munisipaliteit se eiendom is of deur die munisipaliteit besit, beheer of verhuur word waartoe die breë publiek toegang het, hetsy by betaling van toegangsgeld of nie, maar sluit ’n openbare pad of straat uit;

- (b) a building, structure, hall room or office, including any part thereof or any facility or apparatus therein, which is the property of, or is possessed, controlled or leased by the municipality and to which the general public has access, whether on payment of admission of fees or not; and
- (c) a public amenity contemplated in paragraphs (a) and (b) if it is lawfully controlled or managed in terms of an agreement between a person and the municipality;

“**public gathering or procession**” means a procession or gathering of more than 10 people;

“**public place**” means any square, building, park, recreation ground or open space which:—

- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use; or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“**vehicle**” means any device driven by mechanical, animal, natural or human power, and includes any craft or aircraft, but does not include a wheeled chair or a device drawn or propelled by hand and used solely for the conveyance of a child or invalid.

2. Principles and objectives

The municipality adopts this By-law with the aim of controlling access to and use of all public amenities owned by or under the control of the municipality.

CHAPTER I: GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC AMENITIES

3. Number of visitors

The municipality may determine—

- (a) the maximum number of persons or vehicles that may be in or at a public amenity at any time; and
- (b) different classes of vehicles that may be in or at a public amenity at any time and it may differentiate between public amenities.

4. Admission to public amenity

- (1) The municipality may determine the times, dates and conditions under which a public amenity is open to the public and having due regard to section 6(1)(a).
- (2) The municipality may determine the activities that may or may not be undertaken in a public amenity and these include, but are not limited to
 - (a) the driving of a motor vehicle and different classes of motor vehicles in a public amenity;
 - (b) kite flying, wind surfing, kite surfing and water sport activities or the use of boats or other jet propelled craft on any dam, river or beach under the control of the municipality.

- (b) ’n gebou, struktuur, saal of kantoor, met inbegrip van enige gedeelte daarvan of enige fasiliteit of apparaat daarin, wat die munisipaliteit se eiendom is of deur die munisipaliteit besit, beheer of verhuur word en waartoe die breë publiek toegang het, hetsy by betaling van toegangsgelde of nie; en

- (c) ’n openbare gerief beoog in paragrawe (a) en (b) indien dit ingevolge ’n ooreenkoms tussen ’n persoon en die munisipaliteit wettig beheer of bestuur word;

“**openbare plek**” enige plein, gebou, park, ontspanningsarea of oop ruimte wat:—

- (a) aan die munisipaliteit behoort;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik; of
- (c) aangedui word op ’n algemene plan van ’n woonbuurt wat geliasseer is by ’n akteskantoor of ’n Landmeter-Generaal se kantoor en wat daargestel of gereserveer is vir gebruik deur die publiek of die eenaars van erwe in sodanige woonbuurt;

“**oprig**” ten opsigte van ’n kennisgewingbord beteken om dit op te rig, aan te bring, vas te maak of staan te maak;

“**persoon**” sluit ’n vereniging of organisasie in;

“**tuin**” beteken enige stuk grond onder die beheer van die munisipaliteit wat as ’n tuin vir die gebruik van die publiek deur die munisipaliteit in stand gehou word;

“**voertuig**” beteken enige voertuig aangedryf deur meganiese, diere-, natuurlike of mensekrag en sluit in enige fiets, vaartuig of vliegtuig, maar sluit nie ’n rolstoel of ’n stootwaentjie in wat met die hand gedryf of aangedryf word en uitsluitlik vir die vervoer van ’n kind of invalide gebruik word nie.

2. Doelwitte en oogmerke

Die munisipaliteit aanvaar hierdie verordening met die doel om toegang tot en die gebruik van openbare geriewe wat aan die munisipaliteit behoort of onder die beheer van die munisipaliteit is te beheer.

HOOFTUK I: ALGEMENE BEPALINGS TEN OPSIGTE VAN OPENBARE GERIEWE

3. Getal besoekers

Die munisipaliteit mag die volgende bepaal—

- (a) die maksimum getal persone of die maksimum getal voertuie wat op ’n spesifieke tydstip in of by ’n openbare gerief teenwoordig mag wees; en
- (b) verskillende klasse voertuie wat op ’n spesifieke tydstip in of by ’n openbare gerief teenwoordig mag wees en dit mag tussen openbare geriewe onderskeid tref.

4. Toelating tot openbare gerief

- (1) ’n Openbare gerief is vir die publiek oop op die tye en datums en onderworpe aan sodanige voorwaardes soos wat per besluit deur die munisipaliteit bepaal mag word met inagneming van artikel 6(1)(a).
- (2) Die munisipaliteit mag bepaal watter aktiwiteite in ’n openbare gerief onderneem of nie onderneem mag word nie en dit sluit die volgende in, maar is nie daartoe beperk nie—
 - (a) die bestuur van ’n motorvoertuig of verskillende klasse voertuie in ’n openbare gerief;
 - (b) die vlieg van vlieërs, wind branderry, vlieër branderry en watersportaktiwiteite of die gebruik van bote of ander kragaangedrewe vaartuie op enige dam, rivier of strand onder die munisipaliteit se beheer.

- (3) The municipality may grant to any person or persons, during such hours and for such period as he or she may deem fit, the exclusive use of a public amenity for games, a public meeting, fete, show or other function or entertainment.
- (4) The municipality may for reasons of maintenance, development, security, safety or public health, temporarily or permanently—
 - (a) close a public amenity or a portion thereof; or
 - (b) suspend all or any activities thereon.
- (5) Where a person in a public amenity has committed an offence in terms of this by-law, an official may order such person to leave the public amenity, and a person ordered to leave must leave the amenity by the shortest route available to the public;
- (6) Where an official on reasonable grounds suspects that a person wishing to enter a public amenity intends to commit an offence in or at the public amenity, he or she may refuse entry to such person.

5. Entrance fees

- (1) The municipality may levy different entrance fees and issue entrance tickets in respect of persons of different ages, groups of persons, or different classes of vehicles and grant concessions in respect of entrance fees payable.
- (2) Entrance fees are payable at the entrance to a public amenity, except where another fee is indicated on a notice board in terms of section 6(1).
- (3) An entrance ticket contemplated in subsection (1) is valid for the period contemplated in subsection (4).
- (4) An entrance fee is payable in respect of each day or portion thereof during which a person, group or vehicle is in a public amenity, provided that no fee is payable for the day on which such public amenity is left, if the amenity is left before 10:00 on such day and if the day is not the day of arrival.
- (5) No fee contemplated in subsection (1) is repayable where any portion of the period in respect of which such fee has been paid has not been or cannot be utilised, provided that the fee which has been paid in respect of each full day which has not been utilised may, with the approval of the municipality, be repaid upon application, and for the purposes of this subsection “full day” means a period of 24 hours commencing at 10:00 of any day.
- (6) An official may require any person in a public amenity to produce the entrance ticket issued in terms of subsection (1), and a person who fails to produce such ticket, or a person who enters a public amenity without having paid the entrance fee commits an offence.

6. Notice boards

- (1) The municipality may erect a notice board at the entrance to or in the immediate vicinity of a public amenity, on which any of the following are displayed:
 - (a) The times, dates and conditions of entry and activities that may be undertaken or those that are prohibited;
 - (b) the fees payable; and

- (3) Die munisipaliteit mag aan enige persoon of persone gedurende sodanige ure en vir sodanige tydperk as wat hy mag goeëdink, die eksklusiewe reg van openbare geriewe toeken vir speletjies, ’n openbare vergadering, kermis, ’n vertoning of ander funksie of vermaak.
- (4) Die munisipaliteit mag met die oog op instandhouding, ontwikkeling, sekuriteit, veiligheid of openbare gesondheid tydelik of permanent—
 - (a) ’n openbare gerief of gedeelte daarvan sluit; of
 - (b) alle of enige bedrywighede daarop staak.
- (5) Waar ’n persoon in ’n openbare gerief ingevolge hierdie verordening ’n misdryf begaan het, mag ’n beampte sodanige persoon gelas om die openbare gerief te verlaat, en ’n persoon wat aldus gelas word om die gerief te verlaat moet die gerief onmiddellik verlaat volgens die kortste roete wat vir die publiek beskikbaar is.
- (6) Waar ’n beampte op redelike gronde vermoed dat ’n persoon wat ’n openbare gerief wil binnegaan, voornemens is om ’n misdryf ingevolge hierdie verordening of enige ander wet in of op die openbare gerief te begaan, mag hy of sy die betrokke persoon toegang weier.

5. Toegangsgeld

- (1) Die munisipaliteit mag verskillende toegangsgelde hef en toegangskartjies uitreik ten opsigte van persone van verskillende ouderdomme, groepe persone of verskillende kategorieë voertuie en die munisipaliteit mag konsessies verleen ten opsigte van die toegangsgelde wat betaal moet word.
- (2) Toegangsgeld moet by die ingang van ’n openbare gerief betaal word, behalwe waar ’n ander plek aangegee word op ’n kennisgewingbord wat ingevolge artikel 6(1) opgerig is.
- (3) ’n Toegangskartjie soos beoog in subartikel (1) is geldig vir die tydperk beoog in subartikel (4).
- (4) Toegangsgeld moet betaal word ten opsigte van elke dag of gedeelte van ’n dag waartydens ’n persoon, groep of voertuig in ’n openbare gerief is of bly, en is geldig vir die dag, met dien verstande dat indien ’n persoon ’n openbare gerief voor 10:00 verlaat op ’n dag wat nie die dag van sy/haar aankoms by die openbare gerief is nie, hoef hy of sy nie toegangsgeld te betaal vir die dag waarop hy of sy die gerief verlaat nie.
- (5) Geen fooi bedoel in subartikel (1) is terugbetaalbaar waar enige gedeelte van die tydperk ten opsigte waarvan so ’n bedrag wat betaal is nie gebruik is nie of nie gebruik kan word nie, met dien verstande dat die bedrag wat ten opsigte van elke volle dag betaal is en wat nie gebruik is nie, met die goedkeuring van die munisipaliteit, en indien die aansoeker skriftelik aansoek doen, terugbetaal kan word en vir die doeleindes van hierdie subartikel beteken “volle dag” ’n periode van 24 uur wat om 10:00 van enige dag ’n aanvang neem.
- (6) ’n Beampte het die reg om ’n persoon in ’n openbare gerief te vra om onmiddellik die toegangskartjie wat aan hom of haar uitgereik is, te toon, en ’n persoon wat nalaat om die toegangskartjie te toon, begaan ’n misdryf en enige persoon wat ’n openbare gerief binnegaan sonder om die toegangsgeld te betaal, pleeg ’n misdryf.

6. Kennisgewingborde

- (1) Die munisipaliteit mag ’n kennisgewingbord by die ingang na of in die onmiddellike omgewing van ’n openbare gerief oprig, waarop enigeen of al die volgende besonderhede verstrek word:
 - (a) die tye, datums en voorwaardes van toegang asook die aktiwiteite wat toegelaat of verbode is;
 - (b) die gelde wat betaal moet word; en

(c) a notice of closure referred to in section 4(4).

- (2) No person other than an official or other person authorised to do so in this by-law may move or alter the contents of, and no person may deface or otherwise tamper with a notice board erected by the municipality.
- (3) A notice posted by municipality in terms of subsection (1) may contain graphic representations to convey meaning.
- (4) A person who contravenes any of the provisions of this section commits an offence.

7. Consent required for certain activities

- (1) Subject to the provisions of the By-law relating to the Holding of Events, no person may, without the prior written consent of the municipality, at, in or upon a public amenity—
 - (a) arrange, hold, present or attend—
 - (i) a public entertainment;
 - (ii) a meeting;
 - (iii) a public gathering or procession, exhibition or performance; or
 - (iv) an auction;
 - (b) collect money or any other goods;
 - (c) display or distribute a pamphlet, placards, painting, book, handbill or a printed, written or painted work;
 - (d) engage in any form of trade.
- (2) No person may at or in a public amenity undertake or perform any activity in contravention of a notice board erected in terms of section 6(1).
- (3) No person may without the prior written consent of the municipality erect or establish any fence, structure, dam, shelter or anything else and a person who has obtained such consent may only erect such fence, structure, dam, shelter or anything else at a designated area set aside for this purpose.
- (4) No person may, without the prior written consent of the municipality bring into, or have in his or her possession in a public amenity a firearm, and the municipality may grant consent in the following instances only:
 - (a) for the firing of blank cartridges during organised competitions or sports meetings;
 - (b) in connection with the collection of specimens of marine life or birds or animals for scientific purposes;
 - (c) for the lawful culling of animals; or
 - (d) to signal distress in the instance where a proposed activity may require a distress signal to be given by means of a firearm.
- (5) A person who wishes to obtain the consent of the municipality as contemplated in subsection (1) must complete and submit the prescribed form, and the municipality may refuse or grant consent subject to any conditions it deems necessary and subject to the prescribed fee having been paid, and a person who wishes to sell food must also comply with any laws relating to the selling of food.
- (6) A person who has been granted consent in terms of subsection (5) must at all times keep the consent form in his or her possession, and must produce the form on request of an official.

(c) 'n kennisgewing dat die openbare gerief gesluit is soos bedoel in artikel 4(4).

- (2) Geen persoon behalwe 'n beampte of ander persoon wat ingevolge hierdie verordening gemagtig is om dit te doen, mag 'n kennisgewingsbord wat die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening opgerig het, verskuif, die inhoud daarvan verander, dit ontsier of andersins daarmee peuter nie.
- (3) 'n Kennisgewing wat deur die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) aangebring of opgerig is mag grafiese voorstellings bevat om 'n betekenis oor te dra.
- (4) Enige persoon wat 'n bepaling van hierdie artikel oortree pleeg 'n misdryf.

7. Toestemming vereis vir sekere aktiwiteite

- (1) Onderworpe aan die bepalings van die Verordening insake die Hou van Geleenthede, mag geen persoon sonder om eers die skriftelike toestemming van die munisipaliteit te verkry, op of in 'n openbare gerief —
 - (a) enige van die volgende reël, hou, aanbied of bywoon nie:
 - (i) openbare vermaak;
 - (ii) 'n vergadering;
 - (iii) 'n openbare byeenkoms of optog, uitstalling of optrede; of
 - (iv) 'n veiling.
 - (b) geld of enige ander goedere vir liefdadigheids- of enige ander doel van die breë publiek invorder;
 - (c) 'n pamflet, plakkate, skildery, boek, 'n rekening of 'n gedrukte, geskrewe of geverfde werk vertoon of versprei; of
 - (d) enige ambag, beroep of besigheid bedryf.
- (2) Niemand mag by of in 'n openbare gerief enige aktiwiteit verrig of uitvoer in stryd met die aanwysings op 'n kennisgewingsbord soos bedoel in artikel 6(1) nie.
- (3) Geen persoon mag sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige heining, struktuur, dam, skuiling of enigiets anders in 'n openbare gerief oprig of vestig nie en 'n persoon wat sodanige toestemming verkry het, mag sodanige heining, struktuur, dam, skuiling of enigiets anders net in 'n toegewese area wat uitsluitlik vir dié doel opgesit is, oprig.
- (4) Geen persoon mag sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit 'n vuurwapen in 'n openbare gerief inbring of dit in sy of haar besit hê nie, en die munisipaliteit mag net in die volgende omstandighede sodanige toestemming verleen:
 - (a) vir die afvuur van loskruitpatrone gedurende georganiseerde kompetisies, soos vir lewensredders of gedurende sportbyeenkomste;
 - (b) in verband met die insameling van monsters van mariene lewe, of voëls of diere, of vir wetenskaplike doeleindes;
 - (c) vir die wettige uitdunning van diere; of
 - (d) as 'n teken dat 'n persoon in nood verkeer in die geval waar 'n beoogde aktiwiteit vereis dat 'n noodsein gegee moet word by wyse van die afvuur van 'n vuurwapen.
- (5) 'n Persoon wat die toestemming van die munisipaliteit, soos beoog in subartikel (1) wil verkry, moet die voorgeskrewe aansoekvorm invul en aan die munisipaliteit voorlê en die munisipaliteit mag moontlik sodanige toestemming verleen, welke toestemming op gemelde vorm aangedui sal word, onderworpe aan enige sodanige voorwaardes wat die

- (7) A person who contravenes a provision of this section commits an offence.

8. Use of public amenities

The municipality may enter into an agreement with any person in terms of which a public amenity or any part thereof may be used for the purposes and subject to the conditions set out in the agreement.

9. Permit

- (1) Notwithstanding the provisions of section 4, 5(1), 5(3), and 6(1), the municipality may, on application and subject to any conditions it may impose, issue, free of charge or otherwise, a permit—
- (a) to a group of people, such as, but not limited to, a group of bona fide students; or
 - (b) to a person who is undertaking scientific, educational or similar research.
- (2) The holder of a permit issued in terms of subsection (1) may, subject to any other conditions imposed in terms of the said subsection—
- (a) if he or she is the holder of a valid hunting licence, hunt, catch, kill or remove, fauna under the supervision, control and in accordance with the instructions of an official;
 - (b) pick, collect or remove fauna;
 - (c) take or remove anything of historical or scientific importance;
 - (d) have in his or her possession diving equipment, a weapon, trap, poison or a gardening tool, living or dead fauna or flora;
 - (e) remove any flora or carcass which has been plucked or hunted only if the official has—
 - (i) inspected such flora or carcass;
 - (ii) considered it necessary or desirable, measured the dimensions or mass, or taken a sample of such flora or carcass; and
 - (iii) in writing authorised the permit holder to remove such flora or carcass; or
 - (f) excavate soil, sand or stone or remove organic or inorganic objects.
- (3) The holder of a permit must, on arrival at the public amenity, display such permit to the official in control, and a person who fails to do so, commits an offence.
- (4) The holder of a permit who undertakes an activity in contravention of a condition imposed commits an offence.

munisipaliteit nodig ag en onderworpe aan 'n betaling van die voorgeskrewe gelde en 'n persoon wat voedsel wil verkoop moet, afgesien van die bepalings van hierdie verordening, ook voldoen aan die bepalings van enige toepaslike wetgewing wat op die verkoop van voedsel van toepassing is.

- (6) 'n Persoon wat toestemming ingevolge subartikel (5) verkry het, moet te alle tye wanneer hy of sy 'n aktiwiteit verrig waarvoor toestemming verleen is, sodanige magtiging vir toestemming in sy of haar besit bewaar en moet sodanige magtiging onmiddellik op versoek van 'n beamppte toon.
- (7) 'n Persoon wat enige bepaling van hierdie artikel oortree, pleeg 'n misdryf.

8. Gebruik van openbare geriewe

Die munisipaliteit mag 'n ooreenkoms aangaan met enige persoon ingevolge waarvan 'n openbare gerief of enige gedeelte daarvan gebruik mag word vir die doeleindes van en onderworpe aan enige voorwaardes in dusdanige ooreenkoms uiteengesit.

9. Permit

- (1) Nieteenstaande die bepalings van Artikels 4, 5(1), 5(3) en 6(1), mag die munisipaliteit, wanneer 'n skriftelike aansoek aan die munisipaliteit voorgelê word en onderworpe aan enige sodanige voorwaardes wat die munisipaliteit goeddink om in te stel, 'n permit gratis uitreik—
- (a) aan 'n groep mense soos byvoorbeeld, maar nie beperk nie, tot 'n groep *bona fide* studente; of
 - (b) aan 'n persoon wat wetenskaplike, opvoedkundige of soortgelyke navorsing doen.
- (2) Die houër van 'n permit wat ingevolge subartikel (1) uitgereik is, mag, onderworpe aan enige ander voorwaardes wat in gemelde subartikel gestel word—
- (a) indien hy of sy die houër van 'n geldige jaglisensie is, fauna onder die toesig, beheer en volgens die instruksies van 'n beamppte, in of op 'n openbare gerief jag, vang, doodmaak of verwyder;
 - (b) fauna in of van 'n openbare gerief optel, verwyder of aphaal;
 - (c) enigiets van historiese of wetenskaplike belang in of van 'n openbare gerief neem of verwyder;
 - (d) duiktoerusting, 'n wapen, plofstof, 'n strik, gif, hamer, saag, mes of tuinwerktuig, lewendende of dood fauna, of flora in sy of haar besit hê;
 - (e) enige flora wat gepluk is of 'n karkas wat gejaag is van 'n openbare gerief verwyder net indien die beamppte—
 - (i) sodanige flora of karkas geïnspekteer het;
 - (ii) indien sodanige beamppte dit nodig of wenslik ag, die afmetings of massa meet, of 'n monster van sodanige flora of karkas neem;
 - (iii) die permithouër skriftelik magtig om sodanige flora of karkas te verwyder;
 - (f) grond, sand of klip uitgrawe of organiese of nie-organiese voorwerpe verwyder.
- (3) Die houër van 'n permit moet, by aankoms by die betrokke openbare gerief, sodanige permit aan die beamppte in beheer toon, en 'n persoon wat nalaat om dit te doen, begaan 'n misdryf.
- (4) Die houër van 'n permit wat 'n aktiwiteit in stryd met 'n voorwaarde wat hom of haar opgelê is onderneem, pleeg 'n misdryf.

10. Prescribed fees

The municipality may determine fees payable in terms of this By-law.

11. Animals

- (1) No person may in contravention of any prohibitions displayed on a notice board bring any animal into the public amenity, except a blind person accompanied by a guide dog.
- (2) A person who is permitted to bring an animal upon a public amenity must have direct and physical control over the animal by means of a leash or other device, and may not bath, wash or allow such animal to enter or remain in any pond, fountain or ornamental water.
- (3) Any animal not under the control or apparently not under the control of a person, may, if found in or on a public amenity be impounded by the municipality and removed to a pound where it may be dealt with in terms of the By-law relating to the Impoundment of Animals.
- (4) A person who contravenes a provision of subsection (1) or (2) commits an offence.

12. Prohibited behaviour

- (1) No person—
 - (a) who is drunk or under the influence of any drug may enter or remain in a public amenity or bring into or use alcoholic beverages or drugs at such public amenity, and a drunk person may not be admitted to a public amenity;
 - (b) may in or at a public amenity—
 - (i) break, damage, destroy, tamper with, remove, misuse, disfigure or use anything or fail to observe an instruction by the municipality;
 - (ii) throw or roll a rock, stone or object;
 - (iii) except if authorised to do so under section 9(2)(b), pull out, pick, cut or damage any flora growing in the amenity, or have such flora in his or her possession;
 - (iv) walk, stand, sit or lie on a flowerbed;
 - (v) walk, stand, sit or lie on grass in contradiction with a notice;
 - (vi) write, paint, draw graffiti or a symbol, emblem or the like on a structure or path;
 - (vii) excavate soil, sand or stone or remove organic or inorganic objects; except if authorised to do so in terms of section 9;
 - (viii) interfere with water flow, obstruct water, divert a stream or drain a wetland;
 - (ix) deface or disfigure anything provided by the municipality by pasting or affixing in any way any bills, papers, placards, notices or anything else;
 - (x) wash, polish or repair a vehicle, except emergency repairs;
 - (xi) burn refuse;
 - (xii) litter or dump any refuse, garden refuse or building materials;
 - (xiii) wash crockery or laundry or hang out clothes,

10. Voorgeskrewe gelde

Die munisipaliteit mag gelde bepaal wat ingevolge hierdie verordening betaalbaar is.

11. Diere

- (1) Niemand mag enige dier, uitgesonderd die inbring van 'n gidshond deur 'n blinde persoon, by 'n openbare gerief inneem in stryd met 'n verbod wat op 'n kennisgewingbord aangebring is nie.
- (2) Indien 'n persoon toegelaat is om 'n dier in 'n openbare gerief in te bring, moet hy of sy regstreekse en fisieke beheer oor die dier uitoefen deur middel van 'n leiband of ander toestel en mag sodanige dier nie in enige dammetjie, fontein of ornamentele water bad of was of toelaat dat die dier die water binnegaan of daarin bly nie.
- (3) Indien 'n dier in 'n openbare gerief aangetref word wat nie onder die regstreekse beheer van 'n persoon is nie, mag so 'n dier deur die munisipaliteit geskut word en na 'n skut verwyder word waar daar in terme van die munisipaliteit se Skutverordeninge met die dier gehandel sal word.
- (4) 'n Persoon wat subartikels (1) of (2) oortree, begaan 'n misdryf.

12. Verbode gedrag

- (1) Niemand—
 - (a) wat dronk of onder die invloed van enige verdoewingsmiddel is mag 'n openbare gerief binnegaan of daar teenwoordig wees nie, of enige alkoholiese drank of verdoewingsmiddel by sodanige openbare gerief inbring of gebruik nie, en 'n dronk persoon mag nie tot 'n openbare gerief toegelaat word nie;
 - (b) mag in of by 'n openbare gerief—
 - (i) enigiets breek, beskadig, vernietig, daarmee peuter, wangebruik, ontsier of versuim om 'n opdrag van die munisipaliteit te gehoorsaam nie;
 - (ii) 'n klip, rots of voorwerp gooi of rol nie;
 - (iii) enige flora wat in die gerief groei, uittrek, pluk, afsny of beskadig of sodanige flora in sy of haar besit hê nie, behalwe indien hy of sy ingevolge artikel 9(2)(b) gemagtig is om dit te doen;
 - (iv) op 'n blombedding loop, staan, sit of lê nie;
 - (v) in stryd met 'n kennisgewingbord op enige gras loop, staan, sit of lê nie;
 - (vi) graffiti of 'n simbool op 'n struktuur of pad skryf, verf, of teken nie;
 - (vii) grond, sand of klip uitgrawe of organiese of anorganiese voorwerpe verwyder nie, behalwe met magtiging ingevolge artikel 9;
 - (viii) inmeng met die vloei van water, die watervloei belemmer, 'n stroom aflei of 'n vleiland dreineer nie;
 - (ix) enigiets wat deur die munisipaliteit voorsien word, ontsier deur op enige wyse enige biljette, papiere, plekkaartjies, kennisgewings of enigiets anders op te plak of aan te bring nie;
 - (x) 'n voertuig was, poleer of herstel nie, behalwe noodherstelwerk aan 'n voertuig;
 - (xi) vullis verbrand nie;
 - (xii) enige vullis, afval, tuinvullis of boumateriale stort nie;

except at places indicated by notice for that purpose; (xiv) use or try to use anything provided by the municipality in an amenity for a purpose other than that for which it is designed or determined by notice; (xv) dispose of any burning or smouldering object or throw it out of a motor vehicle; (xvi) behave or conduct himself or herself in an improper, indecent or unbecoming manner; (xvii) defecate, urinate or undress, except in such building or on premises intended for that purpose; (xviii) lie on a bench or seating place provided by the municipality or use it in such a manner that other users or potential users find it impossible to make use thereof; (xix) play or sit on play-park equipment, except if the person concerned is a child under the age of 13 years; (xx) swim, walk or play in a fish-pond, fountain, dam, river, artificial feature or pond in contravention with a notice prohibiting such action; (xxi) having an open wound on his or her body, enter any swimming pool or other water facility provided by the municipality; (xxii) perform any act that may detrimentally affect the health of another person; (xxiii) enter or use a toilet facility indicated by notice for use by members of the opposite sex; (xxiv) stay or sleep over night other than in terms of section 14; (xxv) hunt, injure, disturb, feed, kill, hurt, follow, disturb, ill-treat or catch an animal, or displace, disturb, destroy or remove a bird, nest or egg, or skin or gut an animal, except if authorised to do so under section 9(2)(a); (xxvi) discharge a firearm, airgun or pistol, except if consent has been granted in terms of section 7(4); (xxvii) discharge a bow or use a slingshot or catapult; (xxviii) in any way whatsoever prejudice the safety, convenience or rights of other persons; (xxix) play or conduct a game in a manner that causes annoyance or endangers the safety or property of other persons; or (xxx) expose his or her body or clothe indecently; (c) may enter— (i) or leave a public amenity other than by way of the official entry and exit point; (ii) a public amenity without having paid the entrance fees as contemplated in section 5(1); (d) may release or introduce any wild animal, fish, bird or flora into a public amenity; (e) may, in or on a public amenity swim, catch fish or otherwise angle if not authorised to do so in terms of a notice board erected in terms of section 6(1).	(xiii) enige breekgoed of wasgoed was of klere uithang nie, behalwe op plekke waar 'n kennisgewing aandui dat dit vir dié doel gebruik kan word; (xiv) enigiets wat die munisipaliteit in sodanige gerief voorsien het, gebruik of probeer gebruik vir enige doel anders as die doel waarvoor dit bestem is of wat by wyse van die kennisgewing bepaal is nie; (xv) 'n brandende of smeulende voorwerp weggooi of dit uit 'n voertuig gooi nie; (xvi) hom of haar op 'n onbehoorlike, onbetaamlike of ontoepaslike wyse gedra nie; (xvii) ontlas, urineer, of sy of haar klere uittrek nie, behalwe in 'n gebou of 'n perseel wat vir dié doel bestem is; (xviii) op 'n bank of sitplek wat deur die munisipaliteit voorsien is, lê of dit op so 'n wyse gebruik dat ander gebruikers of potensiële gebruikers dit onmoontlik vind om dit te gebruik nie; (xix) met speelreintoerusting speel of daarop sit nie, behalwe indien die betrokke persoon 'n kind onder die ouderdom van dertien jaar is; (xx) teenstrydig met 'n kennisgewing in 'n visdam, fontein, dam, kunsmatige voorwerp of dammetjie swem, loop of speel nie; (xxi) mag enige swembad of ander waterfasiliteit wat deur die munisipaliteit voorsien is, binnegaan indien hy of sy 'n oop wond op sy of haar liggaam het nie; (xxii) enige daad verrig wat die gesondheid van 'n ander persoon nadelig mag raak nie; (xxiii) 'n toiletfasiliteit wat vir gebruik deur lede van die teenoorgestelde geslag bestem is of wat volgens 'n kennisgewing vir lede van die teenoorgestelde geslag bestem is, binnegaan of gebruik nie; (xxiv) oornag bly of oorslaap, afgesien van ingevolge artikel 14 nie; (xxv) 'n dier jag, beseer, versteur, voer, doodmaak, seermaak, volg, sleg behandel of vang of 'n voël, nes of eier verskuif, versteur, vernietig of verwyder of 'n lewende dier afslag of die binnegoed verwyder nie, behalwe indien hy of sy ingevolge artikel 9(2)(a) daartoe gemagtig is; (xxvi) 'n vuurwapen, windbuks of lugpistool afvuur nie, behalwe indien die nodige toestemming soos beoog in artikel 7(4) verkry is; (xxvii) 'n boog aftrek of 'n slingervel of kettie gebruik nie; (xxviii) op enige wyse hoegenaamd inbreuk maak op die veiligheid, gerief of regte van ander mense nie; (xxix) 'n speltjie van enige aard hoegenaamd speel op 'n wyse wat ergernis veroorsaak of die veiligheid of eiendom van ander persone bedreig nie; of (xxx) sy of haar liggaam ontbloom of onbetaamlik geklee wees nie; (c) mag 'n openbare gerief binnegaan— (i) of verlaat behalwe by wyse van die amptelike toegang en uitgang; en (ii) indien die toegangsgelde soos beoog in artikel 5(1) nie betaal is nie.

- (2) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

13. Vehicles

- (1) No person may bring into a public amenity any truck, bus, motor vehicle, motor cycle, quad bike, bicycle or any other vehicle except in accordance with the directions of the municipality.
- (2) Where a person is permitted to drive a vehicle in a public amenity he or she may not—
- travel with the vehicle elsewhere than on a road constructed by the municipality;
 - drive the vehicle at a speed in excess of the speed indicated on a notice board erected by the municipality.
- (3) The provisions of subsection (1) do not apply to an emergency vehicle while lawfully in use as such, or a vehicle used in an emergency, or a vehicle used by an official in the discharge of his or her duties while acting in an emergency.
- (4) A person who contravenes a provision of subsections (1) and (2) commits an offence.

14. Camping

- (1) No person may camp on any land belonging to or which is under the control of the municipality except on a camping site within the boundaries of a camping area.
- (2) No person may camp in a camping area whether continuous or otherwise for a period exceeding three months in any period of twelve months without the written consent of the municipality.
- (3) The municipality may grant or refuse such an application subject to such conditions and for such period as it may deem fit but not for any period in excess of a further three months.
- (4) The occupier of a camping site must be the person whose name appears on the camping permit and he or she may not sublet, cede, dispose of or in any manner alienate his or her rights thereunder.
- (5) Reservation of camping sites will only be considered upon receipt of a written application.
- (6) The municipality may determine conditions additional to those contained in this by-law for the use of camping sites that fall under the control of the municipality.
- (7) The municipality may determine conditions for the establishment of private camping facilities.
- (8) A person who contravenes a provision of subsections (1), (2) and (4) or any condition imposed by the municipality in terms of subsections (6) and (7) commits an offence.

15. Caravan parks

- (1) Notwithstanding the provisions of section 14(2) the municipality may allocate ten percent (10%), or such greater percentage of the sites in a caravan park to be permanently occupied by caravans or mobile homes.

- (d) mag enige wilde dier, voël of flora in 'n openbare gerief inbring of vrylaat nie;

- (e) mag in of op 'n openbare gerief swem, visvang of andersins hengel indien nie daartoe gemagtig by wyse van 'n kennisgewing soos bedoel in artikel 6(1);

- (2) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikel (1) oortree, begaan 'n misdryf.

13. Voertuie

- (1) Niemand mag enige vragmotor, bus, motorvoertuig, motorfiets, vierwiel fiets, fiets of enige ander voertuig in 'n openbare gerief bring nie, behalwe in ooreenstemming met die instruksies van die munisipaliteit.
- (2) Waar 'n persoon toegelaat word om 'n voertuig in 'n openbare gerief of gedeelte van 'n openbare gerief te bestuur, mag hy of sy nie—
- op 'n ander plek as op 'n pad wat deur die munisipaliteit gebou is, met die voertuig ry nie; of
 - die voertuig bestuur teen 'n spoed wat die spoed oorskry wat op die kennisgewingsbord verskyn wat die munisipaliteit opgerig het.
- (3) Die bepalings van subartikel (1) is nie van toepassing op 'n noodvoertuig indien dit wettiglik vir sodanige doel gebruik word nie, of 'n voertuig wat in 'n noodgeval gebruik word nie, of 'n voertuig wat deur 'n beampte in 'n noodgeval in die uitvoering van sy of haar pligte gebruik word nie.
- (4) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikels (1) en (2) oortree, begaan 'n misdryf.

14. Kampering

- (1) Niemand mag op enige grond wat aan die munisipaliteit behoort of onder die munisipaliteit se beheer is kampeer nie, behalwe op 'n kampeerperseel binne die grense van 'n kampeerruimte.
- (2) Niemand mag vir langer as drie maande, aaneenlopend of andersins, binne 'n periode van twaalf maande in 'n kampeerruimte kamp sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit nie.
- (3) Die munisipaliteit mag enige aansoek wat ontvang word goed- of afkeur en mag ook enige voorwaardes stel, maar die tydperk waarvoor die goedkeuring verleen word mag nie 'n verdere drie maande oorskry nie.
- (4) Die okkupeerder van die kampeerperseel moet die persoon wees wie se naam op die permit verskyn en hy of sy mag nie die perseel onderverhuur, sedeer, verkoop of op enige ander wyse sy of haar reg vervreem nie.
- (5) Die reservering van kampeerpersele sal slegs by ontvangs van 'n skriftelike aansoek oorweeg word.
- (6) Die munisipaliteit mag voorwaardes bykomstig tot dié wat in hierdie verordening vervat is stel vir alle kampeerreine wat onder die munisipaliteit se beheer is.
- (7) Die munisipaliteit mag voorwaardes stel vir die daarstelling van privaat kampeergeiewe.
- (8) Enige persoon wat die bepalings van subartikels (1), (2) en (4) of enige voorwaarde wat deur die munisipaliteit ingevolge subartikels (6) en (7) gestel is verbreek, pleeg 'n misdryf.

15. Karavaanparke

- (1) Desondanks die bepalings van artikel 14(2) mag die munisipaliteit tien persent (10%), of enige groter persentasie soos goedgekeur deur die munisipaliteit, toeken vir permanente okkupering deur karavane of mobiele wonings.

- (2) The municipality may determine conditions for the establishment of private caravan parks.
- (3) The municipality may determine conditions additional to those contained in this by-law for the use of caravan parks that fall under the control of the municipality.
- (4) Any person who contravenes or fails to comply with any condition imposed in terms of sub sections (2) and (3) commits an offence.

CHAPTER II: GENERAL PROVISIONS

16. Powers of official and offences

The official appointed by the municipality to monitor and enforce this by-law may investigate any act or omission which on reasonable suspicion may constitute an offence, and a person commits an offence if he or she—

- (a) threatens, resists, hinders or obstructs, or uses foul, abusive or insulting language towards or at an official in the exercise of his or her powers or execution or his or her duties; or
- (b) falsely holds himself or herself out to be an official;
- (c) furnishes false or misleading information when complying with a request of an official; or
- (d) fails to comply with a request of an official.

17. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

18. Offences and Penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this by-law commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

19. Limitation of liability

The municipality is not liable for any damage or loss caused by—

- (a) the exercise of any power or the performance of any duty in good faith under this by-law; or
- (b) the failure to exercise any power, or perform any function or duty in good faith under this by-law.

20. Authentication and service of notices and other documents

- (1) A notice issued by the municipality in terms of this By-law is deemed to be duly issued if it is signed by an officer authorised by the municipality.

- (2) Die munisipaliteit mag voorwaardes stel vir die daarstelling van privaats karavaanparke.
- (3) Die munisipaliteit mag voorwaardes bykomstig tot dié wat in hierdie verordening vervat is stel vir alle karavaanparke wat onder die munisipaliteit se beheer is.
- (4) Enige persoon wat enige voorwaarde wat ingevolge subartikels (2) en (3) deur die munisipaliteit gestel is verbreek of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf.

HOOFSTUK II: ALGEMENE BEPALINGS

16. Bevoegdhede van beampte en oortredings

Die beampte wat deur die munisipaliteit aangestel is om hierdie verordening te monitor en af te dwing mag enige handeling of versuim ondersoek wat redelikerwys vermoed word 'n misdryf te wees en iemand begaan 'n misdryf indien hy of sy—

- (a) 'n beampte in die uitoefening van sy of haar bevoegdhede of in die uitvoering van sy of haar pligte bedreig, teëstaan, hinder of belemmer of lelike, onwelvoeglike of beledigende taal teenoor die beampte gebruik; of
- (b) hom- of haarself valslik as 'n beampte voordien;
- (c) vals of misleidende inligting verstrek wanneer hy of sy aan 'n versoek van 'n beampte voldoen; of
- (d) versuim om aan 'n versoek van 'n beampte te voldoen.

17. Appèl

Iemand wie se regte geraak word deur 'n gedelegeerde besluit van die munisipaliteit of 'n beampte wat ingevolge hierdie verordening optree, kan teen dié besluit appelleer deur skriftelike kennisgewing van sy of haar voorneme om te appelleer en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder voorlê ingevolge artikel 62 van die Plaaslike Regering: Munisipale Stelselwet, Wet 32 van 2000.

18. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

19. Beperking van aanspreeklikheid

Die munisipaliteit is nie aanspreeklik nie vir enige skade of verlies wat veroorsaak is deur—

- (a) die uitoefening van enige bevoegdheid of die verrigting van enige plig te goeder trou ingevolge hierdie verordening; of
- (b) die versuim om enige bevoegdheid uit te oefen of om enige funksie of plig te goeder trou ingevolge hierdie verordening te verrig.

20. Bekragtiging en dien van kennisgewings en ander dokumente

- (1) 'n Kennisgewing wat ingevolge hierdie Verordening deur die munisipaliteit uitgereik word, word geag behoorlik uitgereik te

- (2) Any notice or other document that is served on a person is regarded as duly served—
- (a) when it has been delivered to that person personally;
 - (b) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of 16 years;
 - (c) when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic, and an acknowledgment of the posting thereof from the postal service is obtained;
 - (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c);
 - (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the land or business premises to which it relates;
 - (f) in the event of a body corporate, when it has been delivered at the registered office of the business premises of such body corporate; or
 - (g) when it has been delivered, at the request of that person, to his or her e-mail address.
- (3) Service of a copy is deemed to be service of the original.
- (4) When any notice or other document is served on the owner, occupier, or holder of any property, or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, occupier, or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.

21. Presumption

In any prosecution under this by-law it shall be presumed, unless the contrary is proved, that an animal found in a public amenity was brought into the amenity by the owner thereof or a person under the control of the owner, or that the owner or the person allowed the animal to enter the amenity.

22. Entering into agreements

The municipality may enter into a written agreement with any person, organ of State, local community or organisation to provide for—

- (a) the co-operative development of any public amenity; or
- (b) the co-operative management of any public amenity; and
- (c) the regulation of human activities within a public amenity.

23. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of—
- (a) creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality;
 - (b) encouraging a local community to participate in the affairs of the municipality; and

wees indien 'n beampte wat deur die munisipaliteit gemagtig is, dit onderteken het.

- (2) Enige kennisgewing of ander dokument wat ingevolge hierdie Verordening op 'n persoon beteken word, word geag as behoorlik gedien—
- (a) wanneer dit persoonlik by daardie persoon afgelewer is;
 - (b) wanneer dit by daardie persoon se verblyfplek of sakeonderneming in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat oënskynlik ouer as sestien jaar is;
 - (c) wanneer dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos gestuur is aan daardie persoon se jongs-bekende residensiële of sake-adres in die Republiek, en bevestiging van die pos daarvan by die posdiens verkry is;
 - (d) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek beteken is op die wyse bepaal in paragrawe (a), (b) of (c);
 - (e) indien die betrokke persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n prominente plek op die grond of sakeperseel waarop dit betrekking het, aangebring is;
 - (f) in die geval van 'n bestuursliggaam, wanneer dit by die geregistreerde kantoor van die sakeperseel van sodanige bestuursliggaam afgelewer is; of
 - (g) wanneer dit op versoek van die betrokke persoon by sy of haar e-posadres afgelewer is.
- (3) Die dien van 'n afskrif word geag die dien van die oorspronklike te wees.
- (4) Wanneer enige kennisgewing of ander dokument op die eienaar, okkupeerder of houer van enige eiendom, of reg op 'n eiendom, beteken word, is dit toereikend indien die betrokke persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, okkupeerder of houer van die eiendom of die betrokke reg, en is dit nie nodig om die naam van die persoon te verstrek nie.

21. Vermoede

By enige vervolging in terme van hierdie verordening sal dit, tensy die teendeel bewys word, vermoed word dat enige dier wat in 'n openbare gerief aangetref word, deur die eienaar of 'n persoon onder beheer van die eienaar in so 'n openbare gerief gebring is of dat die eienaar of ander persoon die dier toegelaat het om die openbare gerief binne te gaan.

22. Aangaan van ooreenkomste

Die munisipaliteit mag 'n skriftelike ooreenkoms aangaan met enige persoon, staatsorgaan, plaaslike gemeenskap of organisasie ten einde voorsiening te maak vir—

- (a) die gesamentlike ontwikkeling van enige openbare gerief; of
- (b) die gesamentlike bestuur van enige openbare gerief; en
- (c) die regulering van menslike aktiwiteite in 'n openbare gerief.

23. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap instel vir die doel om—
- (a) geleentheid vir die gemeenskap te skep om deel te neem aan die aangeleenthede van die munisipaliteit;
 - (b) die gemeenskap aan te moedig om deel te neem aan die aangeleenthede van die munisipaliteit; en

- (c) promoting the effective and safe use of public amenities.
- (2) A liaison forum may consist of—
- a member of members of an interest group, or an affected person;
 - a member or members of a community in whose immediate area a public amenity exists;
 - a designated official or officials of the municipality; and
 - the councillor responsible for public amenities.
- (3) (a) The municipality may, when considering an application or registration in terms of this By-law request the input of a liaison forum.
- (b) A liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

24. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

25. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

26. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Public Amenities By-law, and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

- (c) die effektiewe en veilige gebruik van openbare geriewe te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit—
- 'n lid of lede van 'n belangegroep, of geaffekteerde persoon;
 - 'n lid of lede van 'n gemeenskap in wie se onmiddellike omgewing 'n openbare gerief bestaan;
 - 'n aangewese beampte of beamptes van die munisipaliteit; en
 - die raadslid verantwoordelik vir openbare geriewe.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystelling sertifikaat oorweeg word ingevolge hierdie verordening, waar van toepassing, die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone bedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief, 'n inset aan die munisipaliteit vir oorweging stuur.

24. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne voorrang geniet.

25. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word en insoverre dit toepaslik gemaak is op die munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van magte en funksies ingevolge Artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998.

26. Kort titel en inwerkingtrekking

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Openbare Geriewe en tree in werking op die datum van publikasie in die Provinsiale Koerant.

P.N. 398/2012

24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO PREVENTION OF PUBLIC NUISANCES AND PUBLIC NUISANCES ARISING FROM THE KEEPING OF ANIMALS

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 the Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

- Definitions
- Objectives and application of by-law

CHAPTER 1: GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC NUISANCES

- Behaviour and conduct

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF ANIMALS

- Permission to keep animals
- Plans for structures and management
- Consideration of application and imposition of conditions
- Visibility of structures on premises
- Wavering of requirements and withdrawal of authorisations
- Validity of authorisations
- Duties of owner or keeper of animal

P.K. 398/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE OPENBARE OORLASTE EN OORLASTE WAT SPRUIT UIT DIE AANHOUDING VAN DIERE

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal die Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE

- Woordomskrywing
- Oogmerke en toepassing

HOOFSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGS INSAKE OPENBARE OORLASTE

- Gedrag en optrede

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS INSAKE DIE AANHOUDING VAN DIERE

- Toestemming om diere aan te hou
- Planne vir strukture en bestuur
- Oorweging van aansoek en ople van voorwaardes
- Sigbaarheid van strukture op persele
- Opskorting van voorwaardes of intrekking van permitte
- Geldigheid van permitte
- Pligte van eienaar of bewaarder van diere

11. Animals kept in unsatisfactory manner
12. Destruction of animals
13. Hawking of animals

CHAPTER 3: PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF DOGS, CATS AND PETS

Part 1—General Provisions relating to dogs, cats and pets

14. Number of dogs and cats
15. Breeders of dogs and cats
16. Breeders of pets
17. Conditions and restrictions
18. Withdrawal of permission
19. Dogs or cats in streets or public places

Part 2—Specific provisions relating to dogs

20. Control of dogs

CHAPTER 4: DOG KENNELS, CATTERIES, PET SHOPS AND PET PARLOURS

21. Permission to operate

CHAPTER 5: CO-OPERATION BETWEEN MUNICIPALITIES

22. Service delivery agreements
23. Powers of municipality

CHAPTER 6: GENERAL PROVISIONS

24. Right of entry and inspection
25. Service of documents and process
26. Transitional provisions
27. Appeal
28. Offences and Penalties
29. Exemptions
30. Liaison forums in Community
31. Conflict with other legislation
32. Repeal of by-laws
33. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**agent**”, in relation to the owner of a property, means a person appointed by the owner of the property—

- (a) to receive rental or other payments in respect of the property on behalf of the owner; or
- (b) to make payments in respect of the property on behalf of the owner;

“**animal**” means any equine, bovine, sheep, goat, poultry, camel, dog, cat, or other domestic animal or bird, or any wild animal or reptile which is in captivity or under the control of a person, or insects such as, but not limited to, bees which is kept or under control of a person, but excluding any pet;

“**bird**” means a pigeon, peafowl, pheasant, partridge, canary, budgerigar, parrot, ostrich and any other domesticated bird or wild bird which is in captivity or under control of a person;

“**cattery**” means any establishment where cats are bred or boarded;

“**district municipality**” means the West Coast District Municipality established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**drunk**” means a person who, by reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical

11. Diere wat op onbevredigende wyse aangehou word.
12. Afmaak van diere
13. Handeldryf met diere

HOOFSTUK 3: BEPALINGS INSAKE AANHOU VAN HONDE, KATTE EN TROETELDIERE

Deel 1—Algemene bepalinge insake honde, katte en troeteldiere

14. Getal honde en katte
15. Telers van honde en katte
16. Telers van troeteldiere
17. Voorwaardes en beperkings
18. Terugtrek van toestemming
19. Honde of katte in openbare plekke

Deel 2—Spesifieke bepalinge insake honde

20. Beheer oor honde

HOOFSTUK 4: HONDEHERBERGE, KATTERYE, TROETELDIERSALONNE EN TROETELDIERWINKELS

21. Toestemming om bedryf te word

HOOFSTUK 5: SAMEWERKING TUSSEN MUNISIPALITEITE

22. Diensleweringsreëlings
23. Bevoegdhede van die Munisipaliteit

HOOFSTUK 6: ALGEMENE BEPALING

24. Reg van toegang en inspeksie
25. Betekening van dokumente en proses
26. Oorgangsbepalinge
27. Appèl
28. Strafbepalinge
29. Vrystellings
30. Gemeenskapskalkelforums
31. Teenstrydigheid met ander wetgewing
32. Herroeping van verordeninge
33. Kort titel en inwerkingtrede

1. Woordomskriving

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**agent**” in verband met die eienaar van eiendom, beteken ’n persoon wat deur die eienaar aangestel is om—

- (a) huur of ander betalings ten opsigte van die eiendom namens die eienaar te ontvang; of
- (b) om betalings namens die eienaar ten opsigte van die eiendom te maak;

“**dier**” ’n lid van die perdefamilie, bees, skaap, bok, vark, pluimvee, kameel, hond, kat of ander huisdier of voël of ’n wilde dier of reptiel wat in gevangenskap verkeer of onder die beheer van iemand is, of insekte soos, maar nie beperk tot, bye wat deur ’n persoon aangehou of beheer word, maar uitgesluit enige troeteldier;

“**distriksmunisipaliteit**” die Weskus Distriksmunisipaliteit gestig ingevolge Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, agent of werknemer;

“**drunk**” ’n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so ’n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so ’n wyse te verrig dat dit nie ’n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“**kennel**” means any establishment that has as its business the breeding, training or boarding of dogs and includes pounds whether operated by the State or otherwise;

“**municipality**” means the Saldanha Bay Municipality established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**municipal manager**” is the person appointed by the municipality in terms of Section 54A of the Municipal Systems Act, Act 32 of 2000, and includes a person—

- (a) acting in such position; and
- (b) to whom the municipal manager has delegated any power, function or responsibility;

“**owner**”—

- (a) in relation to an animal, includes the person having the possession, charge, custody or control of such animal;
- (b) in relation to public nuisances contemplated in Part 1 of this by-law—
 - (i) a person in whom the legal title to a premises is vested;
 - (ii) in the case of property being subject to a lease agreement, the tenant of such property;
 - (iii) in cases where the person in whose name property is registered is insolvent or deceased, or insane or whose estate has been designated for profit of his creditors, the person in whom the administration of the property is vested as trustee, executor, curator or proxy or administrator;
 - (iv) in cases where the owner as described above is absent, the agent or person who receives the rental of the relevant property; and
 - (v) in any case where the property is inhabited in terms of a servitude or similar right, the inhabitant of such property.

“**pet**” means a tame animal which is kept in a household;

“**pet parlour**” means an establishment where pets are groomed;

“**pet shop**” means an establishment where pets are kept for trading purposes;

“**poultry**” means any fowl, goose, ostrich, duck, pigeon, dove, turkey, muscovy, guinea-fowl, peacock or peahen or bird whether domesticated or wild;

“**premises**” means—

- (a) land or a portion of land, including a public place, whether or not a building or structure has been constructed or erected on such land or portion thereof; or
- (b) a building, structure, tent or caravan and the land on which it is situated and includes any vehicle, carriage, ship or boat;

“**public nuisance**” means any act or omission or condition on any premises or public place, including any building, structure or growth thereon, which is offensive or dangerous, or which materially interferes with the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of

“**eienaar**”

- (a) met betrekking tot 'n dier, ook iemand wat in besit is van of belas is met die sorg, bewaring of beheer van 'n dier;
- (b) met betrekking tot openbare oorlaste soos bedoel in deel 1 van hierdie verordening—
 - (i) 'n persoon in wie die eiendomsreg van 'n perseel gevestig is;
 - (ii) die huurder van 'n perseel waar die perseel die onderwerp van 'n huurooreenkoms is;
 - (iii) waar die persoon in wie se naam die eiendom geregistreer is oorlede of insolvent is of geestelik versteurd is of wie se boedel aangewys is vir wins van sy krediteure, die persoon in wie die administrasie van die eiendom vestig as trustee, curator, gevolmagtigde of administrateur;
 - (iv) waar die persoon soos bo beskryf afwesig is, die agent van sodanige persoon; en
 - (v) waar die eiendom ingevolge 'n servituut of soortgelyke reg besit word, die besitter daarvan.

“**hondeherberg**”, enige inrigting waarvan die besigheid die teel, aanhou of afrigting van honde is, insluitend skutte hetsy dit deur die Staat of andersins bedryf word;

“**kattery**”, enige inrigting waar katte geteel word of aangehou word;

“**munisipaliteit**” die Saldanha-baai Munisipaliteit gestig ingevolge Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedeleger of gesubdeleger is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, agent of werknemer;

“**munisipale bestuurder**” die persoon wie as die munisipale bestuurder van die munisipaliteit aangestel ingevolge die bepalings van artikel 54A van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) en sluit enige persoon in:

- (a) wat in sodanige pos waarneem; en
- (b) aan wie die munisipale bestuurder enige magte, funksie of pligte deleger het in soverre dit die uitvoering van daardie magte, funksie of pligte aangaan;

“**openbare oorlas**” enige handeling, versuim of toestand op 'n perseel met inbegrip van enige gebou, struktuur of gewas daarop wat aanstootlik of gevaarlik is of wat rusversteurend vir ander mense is en die veiligheid van persone nadelig beïnvloed en “**oorlas**” het dieselfde betekenis;

“**openbare plek**” enige plein, gebou, park, ontspanningsoord of oop terrein wat—

- (a) by die munisipaliteit berus;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik, of
- (c) getoon word op 'n algemene plan van 'n dorpsgebied in 'n akteregeestrasiekantoor van 'n landmeter-generaal en wat verskaf is vir of gereserveer is vir die gebruik van die publiek of die eienaars van erwe in sodanige dorpsgebied;

“**perseel**”,

- (a) grond of 'n gedeelte grond hetsy 'n gebou of struktuur op sodanige grond of gedeelte grond gebou of opgerig is; of
- (b) 'n gebou, struktuur, tent of woonwa saam met die grond waarop dit staan insluitende enige voertuig, rytuig, skip of boot;

other people or which adversely effects the safety of people, and

“**nuisance**” has the same meaning;

“**public place**” means any land, square, building, park, recreation ground or open space which:—

- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use; or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“**responsible authority**” means the Saldanha bay Municipality or any national or provincial department that may in terms of its powers and functions impose conditions or restrictions in respect of the keeping of animals;

“**street**” means any street, road, cycle path, thoroughfare or any other place, including—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other object belonging to such road, street or thoroughfare, which has at any time been—
 - (i) dedicated to the public;
 - (ii) used without interruption by the public for a period of at least thirty years;
 - (iii) declared or rendered such by the municipality or other competent authority, or
 - (iv) constructed by a local authority, and
 - (v) any land, with or without buildings or structures thereon, which is shown as a street on—
 - (aa) any plan of subdivision or diagram approved by the municipality or other competent authority and acted upon, or
 - (bb) any general plan as defined in the Land Survey Act, 1927, registered or filed in a deeds registry or Surveyor General’s office;

unless such land is on such plan or diagram described as a private street;

“**structure**” means any container, stable, shed, pigsty, kraal, aviary, paddock, poultry house, enclosure, loft or building used for human shelter, business purposes or the keeping or enclosing of animals.

2. Objectives and application of by-law

- (1) The municipality, aware of the constitutional right of every person to an environment that is not harmful to his or her health or well-being, adopts this by-law with the aim of protecting and promoting the health and well-being of all people in the Saldanha bay area by fostering an environment in which the public in general may enjoy peaceful and harmonious living conditions.
- (2) Sections 4(1), 14(1), 15(1), 21(1) and 26 do not apply to—
 - (a) premises which are legally used for bona fide agricultural purposes; or

“**pluimvee**”, enige hoender, gans, volstruis, eend, duif, kalkoen, makou, tarentaal, pou of voël hetsy dit makgemaak of wild is.;

“**straat**” enige straat, pad, fietspad, of deurgang of enige ander plek wat insluit:

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, sypaadjie of soortgelyke voetganger-gedeelte van ’n padreserwe;
- (c) enige brug, pont of drif waaroor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop;
- (d) enige ander voorwerp wat ’n deel uitmaak van sodanige pad, straat of deurgang, wat te enige tyd—
 - (i) aan die publiek opgedra is;
 - (ii) sonder onderbreking deur die publiek gebruik is vir ’n tydperk van minstens dertig jaar;
 - (iii) deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid tot sodanig verklaar of gemaak is, of
 - (iv) deur ’n plaaslike owerheid aangelê is, en
 - (v) enige grond, met of sonder geboue of strukture daarop, wat as ’n straat aangetoon word op—
 - (aa) enige onderverdelingsplan of diagram deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid goedgekeur en waarvolgens gehandel is, of
 - (bb) enige algemene plan soos omskryf in die Opmetingswet, 9 van 1927, wat in ’n registrasiekantoor of die Landmeter-Generaal se kantoor geregistreer is of gebêre word, tensy sodanige grond op sodanige plan of diagram as ’n private straat beskryf word.

“**struktuur**” enige houer, stal, skuur, varkhok, kraal, voëlhok, kamp, pluimveehok, duiwehok of gebou of struktuur bedoel vir menslike skuiling, sakedoeleindes of vir die aanhou van diere;

“**troeteldier**” enige mak dier wat normaalweg in ’n huishouding aangehou word vir kameraadskap of vermaak;

“**troeteldiersalon**” ’n onderneming waar troeteldiere versorg word;

“**troeteldierwinkel**” ’n onderneming waar troeteldiere aangehou word vir handelsdoeleindes;

“**verantwoordelike owerheid**” die Saldanhaabaai Munisipaliteit of enige nasionale of provinsiale departement wat uit hoofde van sy funksies en bevoegdhede beperking of voorwaardes ten opsigte van die aanhou van diere mag oplê;

“**voël**” enige duif, pou, fisant, patrys, kanarie, budjie, papegaai, volstruis en enige ander mak of wilde voël wat in gevangenskap is of onder beheer van iemand is;

2. Oogmerke en toepassing

- (1) Die munisipaliteit, bewus van die grondwetlike reg wat elke persoon het op ’n omgewing wat nie skadelik is vir sy of haar gesondheid of welsyn, neem hierdie verordening aan met die doel die gesondheid en welsyn van alle inwoners in die Saldanhaabaai gebied te beskerm en te bevorder deur ’n omgewing te skep waarin die algemene publiek vrede en harmonie kan geniet.
- (2) Die bepalinge van artikels 4(1), 14(1), 15(1), 21(1) en 26 is nie van toepassing op-
 - (a) ’n perseel of grond wat vir bona fide landboudoeleindes aangewend word nie; of

- (b) premises identified by the municipality where the keeping of animals or the operation of pet parlours, pet shops or catteries and kennels is permitted and indicated as such in an approved spatial development framework and zoning scheme.
- (3) A person who keeps animals on premises contemplated in subsection (2) is not exempt from the provisions relating to the inception or bringing about of a public nuisance.

CHAPTER 1: GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC NUISANCES

3. Behaviour and conduct

- (1) Despite the provisions of any other by-law, no person may—
- (a) do work on or use any premises in such a manner that it interferes with the convenience or comfort of other people or that it becomes a source of danger to any person;
 - (b) subject to any approval in terms of the relevant Town Planning Scheme Regulations, carry on any trade, business, profession or hobby which causes discomfort or annoyance to other people;
 - (c) deposit, leave, spill, drop, place or allow any fruit or vegetable peels, broken bottles, glass, refuse, building rubble, garden refuse or thing which is offensive or likely to cause annoyance, danger or injury to persons to be deposited, left, spilt or dropped;
 - (d) allow the fencing of any premises to fall into a state of disrepair or to become unsightly or dilapidated;
 - (e) allow any building or structure or any portion thereof to fall into a dilapidated, neglected or unsightly state;
 - (f) use any stoep or veranda of any shop or business premises or vacant land adjoining such shop or business premises for the purpose of storing, stacking, dumping, disposing, displaying or keeping articles or merchandise;
 - (g) enclose any stoep or veranda of any shop or business premises by any means in a manner that causes a nuisance or annoyance to other people;
 - (h) disturb the comfort, convenience, peace or quiet of other people by the use of electrical appliances or machinery whether malfunctioning or not;
 - (i) defoul, misuse or damage public toilets or any other public facility or installation;
 - (j) carry or convey in any street or public place, any objectionable material- or thing, which is or may become offensive or dangerous, unless such material or thing is suitably covered;
 - (k) allow any erf to be overgrown to such an extent that it may be used as a shelter by vagrants, wild animals or vermin or may threaten the safety of any member of the community;
 - (l) erect, or allow to be erected or use on any premises any structure in a manner that causes a nuisance to people; or
 - (m) by an action, directly or indirectly, allow that a nuisance be created or continued;
 - (n) bathe or wash him- or herself or any animal, article or clothing in a public stream, pool, water trough, hydrant, fountain or at any place which has not been set aside by the municipality for such purpose;
 - (o) at any time disturb the public peace by making unseemly noises in any manner whatsoever;

- (b) 'n perseel of grond wat deur die munisipaliteit geïdentifiseer is waar die aanhou van diere of die bedryf van troeteldiersalonne, troeteldierwinkels of honde- en katteherberge toelaatbaar is en as sodanig aangedui word in 'n goedgekeurde ruimtelike ontwikkelingsraamwerk of soneringskema.

- (3) 'n Persoon wie diere aanhou op persele soos bedoel in subartikel (3) word nie vrygestel van die bepalings van enige ander verordeninge van die munisipaliteit of wetgewing met betrekking tot die ontstaan of veroorsaking van 'n openbare oorlas nie.

HOOFSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGS INSAKE OPENBARE OORLASTE

3. Gedrag en optrede

- (1) Ondanks die bepalings van enige ander verordening mag niemand—
- (a) werk op enige perseel uitvoer of 'n gebou of gronde gebruik vir doeleindes wat daarop bereken is om dit te ontsier of om inbreuk te maak op die gerief of gemak van ander mense of om 'n bron van gevaar vir enige persoon te word nie;
 - (b) onderworpe aan goedkeuring ingevolge die toepaslike Dorpsbeplanningskema Regulasies, enige handel, besigheid, beroep of stokperdjie beoefen wat ongerief of ergernis vir ander mense veroorsaak nie;
 - (c) enige vrugte- of groenteskille, gebreekte bottels, glas, vullis of ding wat aanstootlik is of waarskynlik ergernis, gevaar of besering sal veroorsaak aan persone in of op enige perseel, straat of openbare plek stort, laat bly, uitgooi, neergooi of plaas, of toelaat dat dit gestort, uitgeregooi neergeregooi of geplaas word nie;
 - (d) toelaat dat die omheining van enige perseel in 'n vervalte, gevaarlike, onooglike of verwaarloosde toestand raak nie;
 - (e) toelaat dat 'n gebou of struktuur of enige gedeelte daarvan op enige perseel in 'n vervalte, gevaarlike, verwaarloosde of onooglike toestand raak nie;
 - (f) enige stoep en/of veranda van enige winkel of besigheidsperseel of onbeboude grond wat aan sodanige winkel of besigheidsperseel grens, gebruik of laat gebruik of toelaat dat dit gebruik word vir die doel om enige goedere, artikels of handelsware op te berg, op te stapel, te stort of weg te doen nie;
 - (g) enige stoep of veranda van enige winkel of besigheidsperseel toemaak of laat toemaak of toelaat dat dit toegemaak word nie, om enige ongerief of ergernis vir ander mense veroorsaak nie;
 - (h) die gerief, gemak, vrede en rus van ander mense versteur deur die gebruik van elektriese toebehore of enige masjinerie, ongeag of dit nie behoorlik funksioneer of nie;
 - (i) 'n openbare toilet en/of enige ander openbare fasiliteit of installasie bemors, misbruik of beskadig nie;
 - (j) enige materiaal of ding wat aanstootlik of gevaarlik is of kan word, deur of in 'n straat of openbare plek dra of vervoer tensy sodanige aanstootlike materiaal of ding met geskikte materiaal bedek is;
 - (k) toelaat dat enige erf, publieke oop ruimtes en/of enige ruimte wat vir die bree publiek toeganklik is oorgroei word met bosse, onkruid of gras of ander plantegroei, behalwe gekweekte bome, struie en gras, tot so 'n mate dat dit as skuilplek gebruik kan word deur rondlopers, wilde diere of ongediertes of die veiligheid van enige lid van die gemeenskap mag bedreig nie;
 - (l) enige struktuur op enige perseel oprig of toelaat dat dit

- (p) cause a nuisance by—
- (i) loitering in any street or public place;
 - (ii) being drunk or under the influence of drugs;
 - (iii) soliciting or importuning any person for the purposes of prostitution or any other immoral act;
 - (iv) continuing to beg from a person or closely follow a person or continue to force himself or herself on a person for the rendering of any type of service after such person has given a negative response to such begging or offer for services;
 - (v) playing loud music or the use of music instruments on any premises;
- (q) advertise wares or services by means of any megaphone, loudspeaker, or similar device or by insistent shouting, striking of gongs, blowing of horns or ringing of bells;
- (r) in any street or public place use any abusive or threatening language;
- (s) cleanse or wash any vehicle or part in any street or public place;
- (t) discharge any fire-arm, airgun or air pistol on any premises except premises or land zoned for agricultural purposes and which does not form part of a general plan for a township.
- (2) (a) In the event of a contravention of section 3(1)(a) to (m), the municipality may issue a notice on the owner, occupier or alleged offender to terminate the action or to abate the nuisance created. In the event of non-compliance with such order and without prejudice to the municipality's right to prosecute, the municipality may take the necessary steps to remove the cause or source of the nuisance and any costs incurred in connection therewith may be recovered from the person responsible for the nuisance or the owner or occupier of the premises whether or not such owner or occupier is responsible therefore.
- (b) Where any vacant or developed premises or land in the vicinity of a street is used by unauthorised persons or where any of the materials or things mentioned in subsection (1)(c) are dumped or deposited on such premises, the municipality may serve a written notice on the owner or occupier requiring him or her to enclose or fence it in to its satisfaction by a date specified in the notice. Every such enclosure or fence must be so constructed that it will effectively prevent the entry of unauthorised persons and the dumping of materials and things.
- opgerig word op 'n wyse dat dit 'n oorlas vir ander persone is nie;
- (m) deur 'n handeling, regstreeks of onregstreeks, toelaat dat 'n openbare oorlas ontstaan of voortgesit word nie;
- (n) in 'n openbare stroom, rivier, dam of watersloot baai of hom of 'n dier of kledingstuk of 'n ander artikel of ding daarin of by 'n openbare brandkraan of fontein of op 'n plek wat nie deur die munisipaliteit vir enige sodanige doel afgesonder is, was nie;
- (o) te eniger tyd gedurende die dag of nag die openbare vrede versteur deur op welke wyse ookal onvanpaste geluide te maak;
- (p) 'n openbare oorlas te veroorsaak deur:
- (i) in enige straat of openbare plek te drentel of leeg te le nie;
 - (ii) dronk of onder die invloed van dwelmmiddels te wees nie;
 - (iii) enige persoon vir die doeleindes van prostitusie of enige ander immorele daad uit te lok nie;
 - (iv) aan te hou bedel by 'n persoon of 'n persoon aanhou volg of aanhou om hom of haar aan 'n persoon op te dring vir die lewering van enige tipe diens nadat so 'n persoon negatief op die bedelary of op die aanbod om dienslewering gereageer het;
 - (v) harde musiek te speel of musiekinstrumente op enige perseel gebruik nie;
- (q) ware of dienste deur middel van 'n megafoon, luidspreker of dergelike toestel of deur aanhoudend te skreeu, op 'n ghong te slaan, toeters te druk of klokke te lui nie;
- (r) in enige straat of openbare plek beledigende of dreigende taal besig;
- (s) 'n voertuig of stuk gereedskap in 'n straat of openbare plek skoonmaak of was nie;
- (t) vuurwapen, windbuks of windpistool op enige perseel, behalwe 'n perseel of grond wat gesoneer is vir landboudoeleindes en wat nie deel vorm 'n algemene plan van 'n dorpsgebied nie, afvuur nie.
- (2) (a) Waar daar 'n oortreding van artikel 3(1)(a) tot (m) plaasvind kan die munisipaliteit 'n kennisgewing op die eienaar of okkupeerder of beweerde oortreder beteken om binne 'n bepaalde tyd die handeling te staak of die oorlas uit die weg te ruim. By versuim om aan sodanige kennisgewing gevolg te gee en sonder inkorting van die munisipaliteit se reg om vervolging in te stel, kan die munisipaliteit alle nodige maatreëls tref om die oorsaak of bron van sodanige oorlas te verwyder en enige koste in verband daarmee aangegaan is deur die munisipaliteit verhaalbaar op die persoon wat verantwoordelik is vir die oorlas of die eienaar of okkupeerder van die perseel waarop die oorlas ontstaan of voortgesit word, ongeag of die eienaar of okkupeerder daarvoor verantwoordelik is aldan nie.
- (b) waar die munisipaliteit oor bewys beskik dat enige beboude of onbeboude grond of perseel in die omgewing van 'n straat vir enige doel deur ongemagtigde persone gebruik word of dat enige van die materiale of dinge in subartikel (1)(c) vermeld op sodanige grond of perseel geplaas of gestort word, kan hy skriftelike kennis aan die eienaar of okkupeerder daarvan beteken waarin daar van hom vereis word om die grond of perseel voor 'n bepaalde datum tot sy bevrediging in te sluit of te omhein. Elke sodanige insluiting of omheining moet minstens twee meter hoog wees en moet van sodanige aard en so gebou wees dat dit die toegang van ongemagtigde persone

- (3) For the application of this by-law, any action or condition on any premises that endangers the safety of any person or property or which is untidy, annoying, troublesome, offensive or disturbing to the peace of other people, shall be considered a public nuisance.
- (4) Any person who contravenes or fails to comply with any provisions of this section or fails to comply with any notice lawfully given there under is guilty of an offence.

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF ANIMALS

4. Permission to keep animals

- (1) No person may keep or permit to be kept on any premises any animals, excluding pets, without the written permission of the municipality.
- (2) Any person who applies for a permit to keep a wild animal must, when submitting an application contemplated in subsection (1), furnish the municipality with a captivity permit issued by the Department of Economic Affairs, Environment and Tourism.
- (3) The municipality may determine the number of bee hives, as well as the kind, number and gender of animals that may be kept and the areas within which the keeping of such animals will be prohibited.
- (4) In order to consider an application in terms of subsection (1), the municipality may obtain the input or comments of the owners or occupants of surrounding premises.
- (5) A person who contravenes subsection (1) or who fails to comply with a determination in subsection (3) commits an offence.

5. Plans for structures and management

The municipality may require from applicants who apply to keep animals that they must submit an application form and a detailed site plan according to specifications set by the municipality.

6. Consideration of application and imposition of conditions

- (1) The municipality may, after consideration of—
- the input or comments obtained in terms of section 4(3);
 - the location, geographical features or size of the premises in respect of which the application is submitted;
 - the documents and site plans submitted in terms of section 5; or
 - any other information relating to the application including, but not limited to, grazing, fencing, availability of water, etc. refuse to grant consent or grant consent.
- (2) Where consent is refused, the municipality must furnish the applicant with the reasons for such refusal and at the same time advise him or her of the right of appeal in terms of section 27.
- (3) Where consent is granted, the municipality may impose conditions.

7. Visibility of structures on premises

- (1) All structures in which animals are kept must be suitably screened from any street.

daartoe of die storting of ophoping van materiale of dinge daarop sal verhoed.

- (3) Vir die toepassing van hierdie verordening word enige handeling of toestand wat die veiligheid van 'n persoon of eiendom in gevaar stel of wat onsinnelik, ergerlik, hinderlik, aanstootlik of rusversteurend is vir ander mense, as 'n openbare oorlas beskou.
- (4) 'n Persoon wat enige van die bepalings van hierdie artikel oortree of versuim om daaraan te voldoen, of versuim om aan 'n kennisgewing wat regtens daaronder uitgereik is te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS INSAKE DIE AANHOU VAN DIERE

4. Toestemming om diere aan te hou

- (1) Niemand mag sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige diere, met uitsondering van troeteldiere, op enige perseel of eiendom aanhou of toelaat dat dit daarop aangehou word nie.
- (2) Enige persoon wat aansoek doen om 'n permit om 'n wilde dier aan te hou moet, wanneer so 'n aansoek ingevolge subartikel (1) ingedien word, die munisipaliteit voorsien van 'n aanhoudingspermit wat deur die Departement van Ekonomiese Sake, Omgewing en Toerisme uitgereik is.
- (3) Die munisipaliteit mag die aantal byekorwe sowel as die tipe, getal, en geslag van diere wat aangehou mag word, bepaal asook die gebiede waarbinne die aanhou van sodanige diere verbied word.
- (4) Ten einde 'n aansoek ingevolge subartikel (1) te oorweeg kan die munisipaliteit ook die insette en kommentaar van die eienaars of bewoners van omliggende persele bekom.
- (5) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree of versuim om aan 'n vasstelling ingevolge subartikel (3) te voldoen, pleeg 'n misdryf.

5. Planne vir strukture en bestuur

Die munisipaliteit mag van persone wat aansoek doen om diere aan te hou vereis om 'n aansoekvorm in te dien en dat sodanige aansoekers gedetailleerde planne wat aan die munisipaliteit se spesifikasies moet voldoen.

6. Oorweging van aansoek en oplê van voorwaardes

- (1) Die munisipaliteit kan, na oorweging van—
- insette of kommentaar verkry ingevolge artikel 4(3);
 - die ligging, geografiese kenmerke of grootte van die perseel ten opsigte waarvan die aansoek gerig word;
 - die dokumente en uiteensettings ingevolge artikel 5 ingedien; of
 - enige ander inligting wat op die aansoek betrekking het, insluitende maar nie beperk nie tot, weiding, omheinings, beskikbaarheid van water ens. Toestemming verleen of weier.
- (2) Indien 'n aansoek geweier word, moet die munisipaliteit die redes vir sodanige weiering aan die applikant verstrek en hom/haar terselfdertyd in kennis stel van die reg van appel ingevolge artikel 27.
- (3) By die goedkeuring van 'n aansoek mag die munisipaliteit voorwaardes oplê.

7. Sigbaarheid van strukture op persele

- (1) Alle strukture waarin diere aangehou word moet toepaslik afgeskerm word van enige straat.

- (2) A person who fails to comply with subsection (1) commits an offence.

8. Wavering of requirements and withdrawal of authorisations

The municipality may after considering conditions particular to the property and provided that no objection is received from the owners or occupants of surrounding premises, waive any or all of the requirements of this part and impose other conditions and may withdraw any consent granted in terms of section 6(3) if any of the conditions imposed are not adhered to.

9. Validity of authorisations

All authorisations to keep animals granted in terms of any by-law or regulation repealed are deemed to have been granted in terms of this by-law.

10. Duties of owner or keeper of animal

- (1) The owner or keeper of an animal—
- may not cause or allow an animal to interfere with the comfort, convenience, peace or quiet of other people;
 - must provide such animal with shelter, veterinary care, water and proper food ;
 - must maintain the premises on which an animal is kept in good repair and in a neat condition in order to prevent the occurrence of a public nuisance; and
 - must exercise control over his or her animals in order to prevent damage to property or gardens;
 - may not leave or allow any animal to be on any section of a public road or leave such animal in a place from where it may stray onto such section of a public road.
- (2) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

11. Animals kept in unsatisfactory manner

- Whenever animals kept on any premises are a public nuisance, or where animals are kept in contravention of any of the provisions of section 10, the municipality may by written notice require the owner or occupier of such premises to remove the cause of and to abate such nuisance or to comply with any condition or instruction imposed in terms of subsection (2).
- The municipality may prescribe the steps that need to be taken or the work that must be done to comply with the notice contemplated in terms of subsection (1).
- Any activities undertaken by the owner in terms of a notice contemplated in subsection (1) will be for such owner's own account.
- If a person fails to comply with a notice issued in terms of subsection (1) the municipality may take the steps required, including the seizure and impoundment of such animals, and recover the cost thereof from such owner.
- A person who fails to comply with a notice contemplated in subsection (1) commits an offence.

12. Destruction of animals

- (1) The municipality may order the euthanization or destruction of an animal which is—
- dangerous or ferocious; or

- (2) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

8. Opskorting of intrekking van magtigings

Nieteenstaande bogemelde bepalings mag die munisipaliteit, na oorweging van voorwaardes ten opsigte van die eiendom en op voorwaarde dat geen beswaar van die eienaars of bewoners van omliggende persele ontvang is nie, enige of alle vereistes van hierdie gedeelte opskort en ander voorwaardes instel, indien toepaslik, en kan hy enige magtiging ingevolge artikel 6(3) intrek indien daar nie voldoen word aan enige voorwaardes daarin neergelê nie.

9. Geldigheid van magtigings

Alle magtigings om diere aan te hou wat uitgereik is ingevolge enige verordening of regulasie wat herroep word, sal geag word as sou dit ingevolge hierdie verordening uitgereik wees.

10. Pligte van die bewaarder van diere

- (1) Die eienaar van 'n dier of die persoon in beheer daarvan—
- mag nie veroorsaak of toelaat dat 'n dier die gewone gerief, gemak, vrede en rus van ander mense versteur nie;
 - moet sodanige dier van slaapplek, skuiling, veterinêre sorg, water en behoorlike kos voorsien;
 - moet ten alle tye die perseel waarop 'n dier aangehou word en alle gepaardgaande toebehore in goeie en netjiese toestand te hou om te voorkom dat 'n openbare oorlas ontstaan;
 - moet beheer oor sy of haar diere uitoefen ten einde skade aan eiendom of tuine te verhoed; en
 - mag nie enige dier op enige gedeelte van 'n openbare pad laat, toelaat dat dit op 'n openbare pad is nie en mag 'n dier ook nie op enige plek laat van waar dit op enige deel van 'n openbare pad mag afdwaal nie.
- (2) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

11. Diere wat op 'n onbevredigende wyse aangehou word

- Wanneer ookal diere wat op enige perseel aangehou word 'n openbare oorlas is, of teenstrydig met enige van die bepalings van artikel 10 aangehou word, kan die munisipaliteit by wyse van 'n skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder van sodanige perseel aansê om die oorsaak van sodanige oorlas te verwyder of om te voldoen aan enige instruksie of voorwaarde opgelê ingevolge subartikel (2).
- Die munisipaliteit mag die stappe voorskryf wat geneem moet word of die werk wat gedoen moet word om te voldoen aan die voorwaardes en instruksies ingevolge 'n kennisgewing soos bedoel in subartikel (1).
- Enige aktiwiteite wat deur die eienaar ingevolge subartikel (1) onderneem word is vir die eienaar se rekening.
- Indien 'n eienaar versuim om die stappe ingevolge subartikel (1) te neem, kan die munisipaliteit die nodige stappe neem, insluitende die beslaglegging op en skut van sodanige diere, en die kostes van die eienaar verhaal.
- Enige persoon wat versuim om aan 'n kennisgewing ingevolge subartikel (1) te voldoen, pleeg 'n misdryf.

12. Afmaak van diere

- (1) Die munisipaliteit mag die afmaak van 'n dier gelas wanneer dit—
- gevaarlik of boosaardig is;

(b) injured or diseased to such an extent that it would be humane to do so.

(2) An animal to be destroyed in terms of subsection (1) must be euthanized by a registered veterinary surgeon or destroyed with such instruments or appliances and in such a manner as to inflict as little suffering as possible.

(3) A person who fails to comply with an order contemplated in subsection (1) or who contravenes subsection (2) commits an offence.

13. Hawking of animals

(1) No person may hawk an animal in a street or public place or from a movable structure or vehicle.

(2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 3: PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF DOGS AND CATS

Part I—General Provisions relating to dogs and cats

14. Number of dogs and cats

(1) Subject to the provisions of section 15, no person may, without the permission of the municipality, keep on any premises—

(a) more than two dogs; and

(b) more than two cats.

(2) An application for permission in terms of subsection (1) must be submitted on an application form obtainable from the municipality and must contain an exposition of the breed, gender and number of dogs or cats applied for.

(3) A restriction imposed under section 17 on the number of animals that may be kept on premises does not apply for a period of 10 weeks after the birth of a litter from an animal kept in terms of a permit.

(4) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

15. Breeders of dogs and cats

(1) A breeder of dogs or cats who wishes to keep more than two dogs or cats must obtain permission from the municipality.

(2) The municipality may require the submission of plans and specifications of structures in which it is proposed to keep the dogs or cats as well as a site plan indicating all existing or proposed structures and fences on the premises.

(3) A person who fails to obtain the permission of the municipality as required in subsection (1) commits an offence.

16. Breeders of pets

(1) A person who breeds pets must obtain the approval of the municipality.

(2) The provisions of section 15(2) are with the necessary adjustment applicable to an application in terms subsection (1).

(3) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

17. Conditions and restrictions

The municipality's consent in terms of sections 4, 14(1), 15(1) and 16(1) may be subject to any conditions that the municipality, in consultation with another responsible authority, may deem fit to impose.

(b) sodanig beseer of siek is dat dit menslik sou wees om dit te doen.

(2) Wanneer 'n dier ingevolge subartikel (1) afgemaak word moet dit gedoen word deur 'n geregistreerde veearts of met sodanige instrumente of toestelle as wat nodig mag wees en op 'n wyse wat so min lyding as moontlik veroorsaak.

(3) Enige persoon wat versuim om aan 'n bevel, soos beoog in subartikel (1), te voldoen of subartikel (2) oortree, pleeg 'n misdryf.

13. Smous met diere

(1) Geen persoon mag met 'n dier smous in 'n straat of openbare plek of vanuit 'n roerende struktuur of 'n voertuig nie.

(2) 'n Persoon wat enige van die bepalings van subartikel (1) oortree is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 3: BEPALINGS MET BETREKKING TOT DIE AANHOU VAN HONDE EN KATTE

Deel I—Algemene Bepalings ten opsigte van honde en katte

14. Getal honde en katte

(1) Behoudens die bepalings van artikel 15 mag niemand op enige perseel—

(a) meer as twee honde; en

(b) meer as twee katte,

aanhou sonder die toestemming van die munisipaliteit nie.

(2) Aansoek ingevolge subartikel (1) moet gedoen word op 'n aansoekvorm verkrygbaar by die munisipaliteit en moet 'n uiteensetting bevat van die ras, geslag en getal honde en katte waarvoor aansoek gedoen word.

(3) 'n Beperking wat ingevolge artikel 17 opgelê is op die getal diere wat op 'n perseel aangehou mag word, geld nie vir 'n tydperk van 10 weke vanaf die datum van geboorte van 'n werpsel van 'n dier wat met toestemming aangehou word nie.

(4) 'n Persoon wat enige van die bepalings van subartikel (1) oortree is skuldig aan 'n misdryf.

15. Telers van honde en katte

(1) 'n Teler van honde wat meer as twee honde wil aanhou of 'n teler van katte wat meer as twee katte wil aanhou moet die toestemming van die munisipaliteit verkry.

(2) Die munisipaliteit mag vereis dat planne en spesifikasies ingedien word van strukture waarin dit beoog word om katte of honde aan te hou sowel as 'n erfplan waarop alle bestaande en beoogde strukture en heinings aangetoon word.

(3) Enige persoon wat versuim om die munisipaliteit se goedkeuring ingevolge subartikel (1) te bekom, pleeg 'n misdryf.

16. Telers van troeteldiere

(1) 'n Persoon wat met troeteldiere teel moet aansoek doen om die toestemming van die munisipaliteit.

(2) Die bepalings van artikel 15(2) is met die nodige aanpassing van toepassing op 'n aansoek ingevolge subartikel (1).

(3) 'n Persoon wat die bepalings van subartikels (1) oortree, is skuldig aan 'n misdryf.

17. Voorwaardes en beperkings

Die munisipaliteit se toestemming ingevolge artikels 4, 14(1), 15(1) en 16(1) sal toegestaan word onderhewig aan sodanige voorwaardes en beperkings as wat die munisipaliteit in oorleg met 'n ander verantwoordelike owerheid mag nodig ag om op te lê.

18. Withdrawal of permission

- (1) Where a person contravenes or fails to adhere to a condition or restriction set in terms of section 17, the municipality may, after hearing that person, withdraw its consent and may order the removal of animals from the premises for care and safekeeping by an animal welfare organisation or pound.
- (2) Any costs incurred by the municipality for the removal and safekeeping of animals in terms of subsection (1), will be recovered from the owner or keeper of such animals.

19. Dogs or cats in streets or public places

- (1) Subject to the provisions of the Public Amenities by-law, the owner or keeper of a dog or cat may not bring or allow it in a street or public place unless the dog is on a leash or the cat is under physical control.
- (2) Except in the event of a blind person being lead by a guide dog, a person in charge of a dog in a street or public place, must remove any faeces left by the dog by wrapping it in paper or plastic and disposing of it in a receptacle provided for litter or refuse.
- (3) A person who contravenes any of the provisions of subsection (1) or (2) commits an offence.

*Part 2—Specific provisions relating to dogs***20. Control of dogs**

- (1) No person may—
 - (a) permit a bitch on heat to be in a street or public place without supervision;
 - (b) urge a dog to attack, worry or frighten any person or animal unless in self-defence;
 - (c) keep a dog if the premises is not adequately fenced to keep such dog inside when it is not on a leash; or
 - (d) permit a dog —
 - (i) to trespass on private property;
 - (ii) to constitute a hazard to traffic using any public road;
 - (iii) to constitute source of danger or injury to a person outside the premises on which such dog is kept; or
 - (iv) to be a source of danger to employees of the municipality entering such premises for the purpose of carrying out their duties. A notice to the effect that a dog is kept must be displayed in a conspicuous place.
 - (e) keep any dog which interferes materially with the comfort, convenience, peace or quiet of neighbours by—
 - (i) barking, yelping, howling or whining;
 - (ii) charging any vehicles, animals, poultry, pigeons or persons outside any premises where it is kept; or
 - (iii) by behaving in any other manner.
- (2) The municipality may seize and impound a dog which is found in a street or public place in contravention with the provisions of this by-law.
- (3) A dog impounded in terms of subsection (2) may be released to

18. Terugtrek van toestemming

- (1) Waar 'n persoon enige voorwaarde of beperking opgelê ingevolge artikel 17 oortree of versuim om daaraan te voldoen, sal die munisipaliteit geregtig wees om, nadat die persoon aangehoor is, sy toestemming terug te trek en die diere van die perseel te laat verwyder vir veilige bewaring deur 'n dierewelsynsorganisasie of skut.
- (2) Enige koste wat deur die munisipaliteit aangegaan is vir die verwydering en veilige bewaring van diere bedoel in subartikel (1) sal van die eienaar of persoon in beheer van sodanige diere verhaal word.

19. Honde of katte in openbare plekke

- (1) Onderworpe aan die bepalings van die Verordening op Openbare Geriewe, mag die eienaar of bewaarder van 'n hond of kat dit nie in 'n straat of openbare plek bring of dit toelaat om daar te wees nie tensy die hond aan 'n leiband gehou word of die kat onder fisiese beheer is.
- (2) Behalwe in die geval van 'n blinde persoon wat deur 'n gidshond begelei word, moet 'n persoon in beheer van 'n hond in 'n straat of openbare plek die ontlasting van sodanige hond verwyder deur dit in plastiek of papier toe te draai en te plaas in 'n houder wat vir rommel of vullis voorsien is.
- (3) 'n Persoon wat enige bepaling van subartikels (1) of (2) oortree pleeg 'n misdryf.

*Deel 2—Spesifieke bepalings met betrekking tot honde***20. Beheer oor honde**

- (1) Niemand mag—
 - (a) toelaat dat enige hitsige teef sonder toesig in 'n straat of openbare plek is nie;
 - (b) enige hond aanspoor om enige persoon of dier aan te val, lastig te val of bang te maak nie, tensy daar in selfverdediging opgetree word;
 - (c) 'n hond aanhou indien die perseel waarop die hond aangehou word nie behoorlik en voldoende omhein is om sodanige hond binne te hou wanneer dit nie aan 'n leiband is nie.
 - (d) toelaat dat enige hond—
 - (i) op private eiendom oortree nie;
 - (ii) 'n gevaar skep vir verkeer wat enige openbare pad gebruik nie;
 - (iii) 'n bron van gevaar of besering is vir enige persoon buite die perseel waarop sodanige hond aangehou word nie, of
 - (iv) 'n bron van gevaar is vir die munisipaliteit se werknemers wat sodanige perseel betree met die doel om hul pligte uit te voer nie. 'n Kennisgewing ten effekte dat 'n hond op sodanige perseel aangehou word, moet op 'n opvallende plek vertoon word.
 - (e) enige hond aanhou wat die gewone gemak, gerief, vrede of rus van bure weselik versteur deur—
 - (i) te blaf, te kef, te tjank of te huil;
 - (ii) af te storm op enige voertuie, diere, pluimvee, duiwe of persone buite enige perseel waar die hond aangehou word, of
 - (iii) deur hom op enige ander wyse te gedra nie.
- (2) Die munisipaliteit kan op enige hond wat in 'n straat of openbare plek gevind word strydig met die bepalings van

the owner upon payment of a fee determined by the municipality.

- (4) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 4: DOG KENNELS, CATTERIES, PET SHOPS AND PET PARLOURS

21. Permission to operate

- (1) No kennel, cattery, pet shop or pet parlour may be operated without the permission of and subject to conditions imposed by the municipality.
- (2) The person operating a kennel, cattery, pet shop or pet parlour may not conduct the business in such a manner so as to cause any nuisance or annoyance to other people.
- (3) A person who contravenes subsection (1) or (2) commits an offence.

CHAPTER 5: CO-OPERATION BETWEEN MUNICIPALITIES

22. Service delivery agreements

In order to achieve optimal service delivery in terms of this by-law, the municipality may enter into agreements with the district municipality with which legislative and executive powers is shared.

23. Powers of municipality

If the service delivery referred to in section 22 is impeded by the refusal or omission by the district municipality to execute any of the arrangements envisaged in an agreement in terms of section 22 the municipality may, subject to the principles of cooperative government as set out in section 41 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, proceed to give effect to such arrangement and any expenses incurred by the municipality in giving effect to such an arrangement may be recovered from the district municipality.

CHAPTER 6: GENERAL PROVISIONS

24. Right of entry and inspection

- (1) Any duly authorised employee of the municipality is authorised to inspect any premises within the municipal area at a reasonable time in order to determine whether there is compliance with the provisions of this by-law; provided that a private dwelling may not be entered for routine inspection purposes.
- (2) When entering premises in terms of subsection (1), the employee must on request by any person, identify him- or herself.
- (3) The authorised employee may be accompanied by a person reasonably required to assist in conducting the inspection.
- (4) Any person who fails to give or refuses access to any authorised official, or obstructs or hinders him or her in the execution of his or her duties under this by-law, or who fails or refuses to give information that he or she may lawfully be required to give to such official, or who gives false or misleading information knowing it to be false or misleading, commits an offence.

25. Service of documents and process

- (1) Whenever a notice, order, demand or other document is authorised or required to be served on a person in terms of this

hierdie verordening, beslag lê en skut op 'n plek deur die munisipaliteit bepaal.

- (3) 'n Hond wat kragtens subartikel (2) geskut is, kan aan die eienaar of bewaarder van so 'n hond vrygestel word teen betaling van 'n bedrag soos deur die munisipaliteit bepaal.

- (4) 'n Persoon wat enige bepaling van hierdie artikel oortree is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 4: HONDEHERBERGE, KATTERYE, TROETELDIERSALONNE EN TROETELDIERWINKELS

21. Toestemming

- (1) Geen hondeherberg, kattery, troeteldiersalon of troeteldierwinkel mag bedryf word sonder die toestemming van die munisipaliteit nie, welke goedkeuring aan voorwaardes onderworpe mag wees.
- (2) 'n Persoon wat 'n hondeherberg, kattery, troeteldiersalon of troeteldierwinkel bedryf mag nie toelaat dat die besigheid op so 'n wyse bedryf word dat dit 'n openbare oorlas of ongerief vir ander mense is nie.
- (3) 'n Persoon wat enige bepaling van hierdie artikel oortree is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 5: SAMEWERKING TUSSEN MUNISIPALITEITE

22. Diensleweringsooreenkomste

Ten einde optimale dienslewering ingevolge hierdie verordening te verseker, kan die munisipaliteit ooreenkomste aangaan met die distrikmunisipaliteit met wie wetgewende en uitvoerende gesag gedeel word.

23. Bevoegdheid van die Munisipaliteit

Indien die dienslewering waarna in artikel 22 verwys word belemmer word deur die weiering of versuim van die distrikmunisipaliteit om enige van die reëlings wat in 'n ooreenkoms voorsien is uit te voer of na te kom, mag die munisipaliteit, onderworpe aan die bepalings van die Grondwet rakende samewerkende regering soos bepaal in artikel 41 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, voortgaan en effek gee aan dusdanige reëling en enige uitgewes wat in verband daarmee aangegaan word van die distrikmunisipaliteit verhaal.

HOOFSTUK 6: ALGEMENE BEPALINGS

24. Reg van toegang en inspeksie

- (1) Enige behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit is gemagtig om op 'n redelike tyd enige perseel binne die munisipale gebied te inspekteer, ten einde te bepaal of daar aan die bepalings van die verordening voldoen word.
- (2) Wanneer 'n perseel ingevolge subartikel (1) binnegegaan word, moet die gemagtigde werknemer op versoek van enige persoon op die perseel homself of haarself identifiseer.
- (3) Die gemagtigde werknemer mag vergesel word van 'n persoon van wie dit redelikerwys verwag word om te help in die uitvoer van die inspeksie.
- (4) Iemand wat versuim of weier om toegang te verleen aan 'n behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit indien hy toegang tot grond of 'n perseel versoek, of wat hom dwarsboom of hinder in die uitvoering van sy pligte kragtens hierdie verordening, of wat versuim of weier om inligting te verstrek wat wettiglik van hom vereis kan word of vals of misleidende inligting aan sodanige behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit verstrek, welwetende dat dit vals of misleidend is, is skuldig aan 'n misdryf.

25. Bediening van dokumente en geregtelike stappe

- (1) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument gemagtig is of nodig is om bedien te word op 'n

by-law, it shall be deemed to have been effectively and sufficiently served on such person—

- (a) when it has been delivered to him personally;
- (b) when it has been left at his place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age or sixteen years;
- (c) when it has been posted by registered or certified mail to his last known residential or businesses address in the Republic and an acknowledgment of the posting thereof is produced;
- (d) if his address in the Republic is unknown, when it has been served on his agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraph (a), (b) or (c); or
- (e) if his address and agent in the Republic are unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the immovable property (if any) to which it relates.

- (2) When any notice, order, demand or other document is authorised or required to be served on a person, it is not necessary to name him or her but it will be sufficient if he or she is described as the owner, occupier or holder of a right.

26. Transitional provisions

A person who, at the commencement of this by-law, owns a larger number of animals than the number contemplated in section 14(1) may not replace animals that die or are disposed of and must gradually reduce the number of animals that may be kept.

27. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

28. Offences and Penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this by-law commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

29. Exemptions

Notwithstanding the provisions of this by-law, the municipality may exempt any person and class of persons from any or all of these requirements and may impose any other requirements it deems appropriate.

30. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of—

persoon ingevolge hierdie verordening, word dit geag effektief en na behore aan sodanige persoon beteken te wees—

- (a) wanneer dit persoonlik aan hom afgelewer is;
- (b) wanneer dit by sy plek van inwoning of besigheid in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat duidelik ouer as sestien jaar is;
- (c) wanneer dit gepos is per geregistreerde of gesertifiseerde pos aan sy laaste bekende woon- of besigheidsadres in die Republiek en 'n erkenning van die versending verskaf word;
- (d) indien sy adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit aan sy agent of verteenwoordiger in die Republiek bedien is op so 'n manier soos bepaal deur paragraaf (a), (b) of (c), of
- (e) indien sy adres en agent in die Republiek onbekend is, wanneer dit opsigtelik vertoon word op die vaste eiendom, indien enige, waarop dit betrekking het.

- (2) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument soos die voorgenoemde gemagtig is of bedien moet word aan 'n persoon sal dit nie nodig wees om hom of haar by name te noem nie, maar sal dit voldoende wees as hy of sy daarin beskryf word as die eienaar, bewoner of houer van 'n reg.

26. Oorgangsbepalings

'n Persoon wat tydens die inwerkingtrede van hierdie verordening meer diere aanhou as wat ingevolge artikel 14(1) toegelaat word, mag nie enige van sodanige groter aantal diere vervang wanneer een of meer daarvan te sterwe kom of weggemaak word nie en moet die getal diere wat aangehou mag word geleidelik verminder.

27. Appél

Iemand wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen die besluit appél aanteken by wyse van skriftelike kennisgewing van die appél en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder binne 21 dae van die datum van kennisgewing van die besluit.

28. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigebevinding—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

29. Vrystellings

Nieteenstaande die bepalinge van die verordening, mag die munisipaliteit enige persoon of kategorie van persone vrystel van enige of al hierdie vereistes en mag dit enige ander vereistes oplê wat dit as geskik beskou.

30. Gemeenskapskakelforums

- (1) Die Munisipaliteit mag skakelforums in 'n gemeenskap instel vir die doel om—

- (a) creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality; and
 - (b) promoting a safe and healthy environment.
- (2) A liaison forum may consist of—
- (a) a member of members of an interest group, or an affected person;
 - (b) a designated official or officials of the municipality; and
 - (c) a councillor.
- (3) (a) the municipality may, when considering an application for an approval, or exemption certificate in terms of this by-law, request the input of a liaison forum.
- (b) a liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

31. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

32. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

33. Short title and commencement

This by-law shall be known as the By-law relating to Public Nuisances and Public Nuisances arising from the Keeping of Animals and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

P.N. 399/2012

24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

PROPERTY RATES BY-LAW

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

1. Definitions
2. Power to levy property rates
3. General principles
4. Categories of properties and owners
5. Multiple use properties
6. Differential rating
7. Criteria for exemption, reduction and rebate
8. Exemptions
9. Rebates
10. Reductions
11. Process for granting of exemptions, rebates and reductions
12. Rate increases
13. Supplementary adjustments
14. Notification of Rates
15. Liability for rates and payment
16. Recovery of rates in arrears from tenants or occupiers
17. Recovery of rates in arrears from agents
18. Correction of errors and omissions

- (a) geleentede vir die gemeenskap te skep om deel te neem aan die aangeleentede van die munisipaliteit; en
 - (b) die bereiking van 'n gesonde omgewing te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit—
- (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of geaffekteerde persoon;
 - (b) 'n aangewese beampte of beamptes van die Munisipaliteit; en
 - (c) 'n raadslid.
- (3) (a) Die Munisipaliteit mag wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystellingsertifikaat oorweeg word ingevolge hierdie verordening, waar van toepassing, die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone gedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief, 'n inset aan die Munisipaliteit vir oorweging stuur.

31. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

32. Herroeping van Verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigeen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, uitgevaardig is, word herroep insoverre hulle betrekking het op aangeleentede waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word en insoverre dit op die munisipaliteit van toepassing gemaak is deur magtiging vir die uitoefening van magte en funksies ingevolge Artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998.

33. Kort titel en aanvang

Die verordening staan bekend as die Verordening insake Openbare Oorlaste en Oorlaste wat spruit uit die Aanhou van Diere en tree in werking op die datum waarop dit in die Provinsiale Koerant gepubliseer word.

P.K. 399/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE EIENDOMSBELASTING

Ingevolge die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, neem Saldanhabaai Munisipaliteit, die volgende verordening aan:—

INHOUDSOPGAWE

1. Definisies
2. Die bevoegdheid om eiendomsbelasting te hef
3. Algemene beginsels
4. Kategorieë van eiendomme en eienaars
5. Eiendomme wat vir meervoudige doeleindes gebruik word
6. Differensiële eiendomsbelasting
7. Kriteria vir vrystellings, verlagings en korting
8. Vrystellings
9. Kortings
10. Verlagings
11. Proses vir die toestaan van vrystellings, kortings en verlagings
12. Verhoging van eiendomsbelasting
13. Aanvullende aanpassings
14. Kennisgewing van eiendomsbelasting
15. Aanspreeklikheid vir eiendomsbelasting en betaling
16. Verhaling van agterstallige eiendomsbelasting van huurders of okkuppeerders
17. Verhaling van agterstallige eiendomsbelasting van agente
18. Regstelling van foute en weglatings

19. Enforcement mechanisms
20. Repeal of by-laws
21. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**agricultural purpose**”, in relation to the use of a property, excludes the use of a property for the purpose of eco-tourism or for the trading in or hunting of game;

“**business**” means the activity of buying, selling or trading in goods or service and includes any office or other accommodation on the same erf, the use of which is incidental to such business, with the exclusion of agriculture, farming or, inter alia, any other business consisting of cultivation of soils, the gathering in of crops or the rearing of livestock or consisting of the propagation and harvesting of fish or other aquatic organisms;

“**improvement**” means any building or structure on or under a property, but excludes

- (a) a structure constructed solely for the purpose of rendering the property suitable for the erection of any immovable structure thereon; and
- (b) any building, structure or equipment or machinery referred to in section 46 (3) of the Act;

“**industrial**” in relation to property, means the use of a property for a branch of trade or manufacturing, production, assembly or processing of finished or partially finished products from raw materials or fabricated parts on such a large scale that capital and labour are significantly involved, including any office or other accommodation on the erven, the use of which is incidental to the use of the factory;

“**municipal**”, in relation to property, means owned and exclusively used by the Municipality;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**multiple purposes**”, in relation to property, means the use of a property for more than one purposes and the property thus not being assigned to a single category of properties and, where one use represents on average 90% or more of the property’s value, the property is rated as though it were used for that use only;

“**municipal manager**” means the person appointed in terms of section 54A of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) or his delegatee;

“**market value**”, in relation to a property, means the value of the property determined in accordance with section 39 of the Act;

“**permitted use**”, in relation to a property, means the limited purposes for which the property may be used in terms of—

- (a) any restrictions imposed by—
 - (i) a condition of title;
 - (ii) a provision of a town planning or land use scheme; or
 - (iii) any legislation applicable to any specific property or properties; or
- (b) any alleviation of any such restrictions;

19. Meganismes vir toepassing
20. Herroeping van verordeninge
21. Kort titel en inwerkingtrede

1. Definiesies

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk—

beteken “**besigheid**” die aktiwiteit om goedere of dienste te koop, te verkoop of om handel te dryf daarin en dit sluit enige kantoor of ander akkommodasie op dieselfde erf, waarvan die gebruik bykomstig is tot sodanige besigheid, in, met die uitsluiting van landbou, boerdery of onder ander enige besigheid wat bestaan uit die bewerking van grond, die insameling van oeste of die aanhou van vee, of wat bestaan uit die teling en oes van vis of ander akwatiese organismes;

beteken “**die Wet**” die Wet op Munisipale Eiendomsbelasting, 6 van 2004;

beteken “**eiendom**”

- (a) onroerende eiendom wat in die naam van ’n persoon geregistreer is, of in die geval van ’n deeltitelskema, ’n deeltiteleenheid wat in die naam van ’n persoon geregistreer is;
- (b) ’n reg wat teen ’n onroerende eiendom in die naam van ’n persoon geregistreer is, met uitsluiting van ’n verband wat teen die eiendom geregistreer is; of
- (c) ’n grondbesitreg wat in die naam van ’n persoon geregistreer is of wat ingevolge wetgewing aan ’n persoon toegeken is;

sluit “**landboudoeleindes**”, met betrekking tot die gebruik van ’n eiendom, die gebruik van ’n eiendom vir die doel van ekotoerisme of vir die handel in of jag van wild uit;

beteken “**markwaarde**”, met betrekking tot ’n eiendom, die waarde van die eiendom soos bepaal in ooreenstemming met artikel 39 van die Wet;

beteken “**meervoudige doeleindes**”, met betrekking tot eiendom, die gebruik van ’n eiendom vir meer as een doel en dat die eiendom dus nie aan ’n enkele kategorie eiendomme toegeken word nie, en waar een gebruik gemiddeld 90% of meer van die eiendom se waarde verteenwoordig, word die eiendom belas asof dit uitsluitlik vir daardie doel gebruik word;

beteken “**munisipale**”, met betrekking tot eiendom, eiendom wat uitsluitlik deur die Munisipaliteit besit en gebruik word;

beteken “**munisipale bestuurder**” die persoon deur die Raad aangestel ingevolge artikel 54A van die Munisipale Stelselwet, (Wet 32 van 2000) of sy gedelegeerde;

beteken “**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Saldanha, gestig ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan wat handel in ooreenstemming met hierdie verordening uit hoofde van ’n mag wat in die munisipaliteit vestig en wat na sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

beteken “**nywerheid**”, met betrekking tot eiendom, die gebruik van ’n eiendom vir ’n vertakking van handel of vervaardiging, produksie, montering of verwerking van voltooide of gedeeltelik voltooide produkte van grondstowwe of vervaardigde onderdele op so ’n groot skaal dat aansienlike kapitaal of arbeid betrokke is, insluitend enige kantoor of ander akkommodasie op die erf, waarvan die gebruik bykomstig is tot die gebruik van die fabriek;

beteken “**residensieel**” met betrekking tot eiendom ’n eiendom wat kamers het wat ’n wooneenheid vorm wat uitsluitlik vir die doel van bewoning deur mense gebruik word, of ’n aantal sodanige eenhede,

“property” means

- (a) immovable property registered in the name of a person, or in the case of sectional title scheme, a sectional title unit registered in the name of a person;
- (b) a right registered against immovable property in the name of a person, excluding a mortgage bond registered against the property; or
- (c) a land tenure right registered in the name of a person or granted to a person in terms of legislation;

“residential” in relation to property, means a property’s having a suite of rooms which forms a living unit that is exclusively used for human habitation purposes or a multiple number of such units, but does not refer to a hotel, commune, boarding or lodging undertaking, hostel or place of instruction;

“state-owned properties” means properties owned by the State, which are not included in the definition of public service infrastructure in the Act. These properties are classified as follows:

- (a) State properties that provide local services
- (b) State properties that provide regional/municipal district-wide/metro-wide services.
- (c) State properties that provide a provincial/national service.

“the Act” means the Municipal Property Rates Act 6 of 2004;

2. Power to levy property rates

The municipality levies property rates in terms of—

- (a) section 229(1) (a) of the Constitution;
- (b) the Act; and
- (c) this by-law.

3. General principles

- (1) Rates are levied as an amount in the rand based on the market value of all rateable property contained in the municipality’s valuation roll.
- (2) Criteria are provided for the determination of categories of property and owners and for the purpose of levying different rates on categories of property and owners.
- (3) Different rates shall be levied for different categories of rateable property.
- (4) Relief measures in respect of payment for rates shall not be granted to any category of property or owners on an individual basis, other than by way of an exemption, rebate or reduction.
- (5) All ratepayers with similar properties must be treated equally.
- (6) The ability of a person to pay rates must be taken into account.
- (7) Provision must be made for the promotion of local social development and sustainable local government.

maar verwys nie na ’n hotel, kommune, losieshuis, hostel of plek van onderrig nie;

beteken **“staats-eiendom”** eiendom wat deur die Staat besit word, wat nie by die definisie van staatsdiensinfrastruktuur in die Wet ingesluit is nie. Hierdie eiendom word soos volg geklassifiseer:

- (a) Staats-eiendom wat plaaslike dienste verskaf;
- (b) Staats-eiendom wat dienste in ’n streek, munisipale distrik en/of metrogebied verskaf
- (c) Staats-eiendom wat provinsiale/nasionale dienste verskaf

beteken **“verbetering”** enige gebou of struktuur op of onder die eiendom, maar sluit die volgende uit

- (a) ’n struktuur opgerig uitsluitlik vir die doel om die eiendom geskik te maak vir die oprigting van enige vaste struktuur daarop; en
- (b) enige gebou, struktuur of toerusting of masjinerie waarna in artikel 46 (3) van die Wet verwys word;

beteken **“vergunde gebruik”**, met betrekking tot ’n eiendom, die beperkte doel waarvoor die eiendom gebruik mag word ooreenkomstig—

- (a) enige beperkings wat opgelê is deur—
 - (i) ’n titelvoorwaarde;
 - (ii) ’n bepaling van ’n stadsbeplanning- of grondgebruikskema; of
 - (iii) enige wetgewing wat van toepassing is op enige spesifieke eiendom of eiendomme; of
- (b) enige versagting van enige sodanige beperkings;

2. Die bevoegdheid om eiendomsbelasting te hef

Die munisipaliteit hef eiendomsbelasting ingevolge—

- (a) artikel 229(1) (a) van die Grondwet;
- (b) die Wet; en
- (c) hierdie verordening.

3. Algemene beginsels

- (1) Eiendomsbelasting word gehef as ’n bedrag in die rand, gebaseer op die markwaarde van alle belasbare eiendom vervat in die munisipaliteit se waardasierol.
- (2) Kriteria word verskaf vir die bepaling van kategorieë eiendom en eienaars en vir die doel om verskillende eiendomsbelastings op kategorieë eiendom en eienaars te hef.
- (3) Verskillende eiendomsbelastings sal gehef word vir verskillende kategorieë belasbare eiendom.
- (4) Verligtingsmaatreëls ten opsigte van betaling van eiendomsbelasting sal nie aan enige kategorie eiendom of eienaars op ’n individuele basis toegestaan word nie, buiten deur middel van ’n vrystelling, korting of verlaging.
- (5) Alle eiendomsbelastingbetalers met soortgelyke eiendomme moet gelyk behandel word.
- (6) Die vermoë van ’n persoon om eiendomsbelasting te betaal, moet in berekening gebring word.
- (7) daar moet voorsiening gemaak word vir die bevordering van plaaslike maatskaplike ontwikkeling en volhoubare plaaslike regering.

- (8) Rates shall be based on the value of all rateable property and the amount required by the municipality to balance the operating budget.

4. Categories of properties and owners

- (1) In terms of section 3(3) of the Act the municipality must determine the criteria for the determination of categories of property and owners for granting exemptions, reductions and rebates and criteria if it levies different rates for different categories of property.
- (2) In terms of sections 8(1) and 15(1) read in conjunction with section 19 of the Act the municipality may levy different rates for different categories of rateable properties or exempt a category of owner of property from rates or grant a rebate or reduction in the rates.
- (3) The criteria for categories of property and owners and the different categories of property and owners must be specified in the municipality's rates policy;
- (4) The municipality's rates policy must be revised annually during the budget process.

5. Multiple use properties

Where a property is used for multiple purposes, the dominant use must be measured as the higher of either—

- (a) the measured extent under use of the land and/or the buildings, or
- (b) the gross rental value of the area under use of the land and/or the buildings.

6. Differential rating

- (1) Subject to and in conformity with the Act, the municipality may levy different rates on different categories of property.
- (2) The criteria determined by the municipality in terms of section 3(3)(b)(i) of the Act must be specified in its rates policy and may include, but are not limited, to those set out below—
- (a) the use of the property;
 - (b) permitted use of the property;
 - (c) geographical area in which the property is situated;
 - (d) the nature of the property, including its sensitivity for rating; and
 - (e) promotion of social and economic development;
- (3) Differential rating among the various property categories may be done by way of—
- (a) setting a different cent amount in the rand for each property category;
 - (b) granting rebates for different categories of properties; and
 - (c) granting reductions for different categories of properties.

7. Criteria for exemption, reduction and rebate

- (1) Subject to and in conformity with the Act, the municipality may exempt—
- (a) the owners of any specific category of property; and/or

- (8) Eiendomsbelasting sal gebaseer word op die waarde van alle belasbare eiendom en die bedrag wat deur die munisipaliteit benodig word om die bedryfsbegroting te balanseer.

4. Kategorieë van eiendomme en eienaars

- (1) Ingevolge artikel 3(3) van die Wet moet die munisipaliteit die kriteria bepaal vir die bepaling van kategorieë eiendom en eienaars vir die toestaan van vrystellings, verlagings en kortings en kriteria indien dit verskillende eiendomsbelasting hef vir verskillende kategorieë eiendom.
- (2) Ingevolge artikel 8(1) en 15 (1), gelees saam met artikel 19 van die Wet, mag die munisipaliteit verskillende eiendomsbelasting hef vir verskillende kategorieë belasbare eiendom, of 'n kategorie eienaar of eiendom vrystel van eiendomsbelasting of 'n korting of verlaging in die eiendomsbelasting toestaan.
- (3) Die kriteria vir kategorieë eiendom en eienaars en die verskillende kategorieë eiendom en eienaars moet in die munisipaliteit se eiendomsbelastingbeleid gespesifiseer word;
- (4) Die munisipaliteit se eiendomsbelastingbeleid moet jaarliks tydens die begrotingsproses hersien word.

5. Eiendomme wat vir meervoudige doeleindes gebruik word

Waar 'n eiendom vir meervoudige doeleindes gebruik word, moet die dominante gebruik bepaal word as die hoogste van—

- (a) die gemete oppervlakte van die grond en/of geboue wat gebruik word, of
- (b) die bruto verhuuringswaarde van die oppervlakte van die grond en/of die geboue wat gebruik word.

6. Differensiële eiendomsbelasting

- (1) Onderworpe aan en in ooreenstemming met die Wet, mag die munisipaliteit verskillende eiendomsbelasting op verskillende kategorieë eiendom hef.
- (2) Die kriteria wat ingevolge artikel 3(3)(b)(i) van die Wet deur die munisipaliteit bepaal word, moet in die munisipaliteit se eiendomsbelastingbeleid gespesifiseer word en kan die volgende insluit, maar word nie daartoe beperk nie—
- (a) die gebruik van die eiendom;
 - (b) vergunde gebruik van die eiendom;
 - (c) geografiese gebied waarbinne die eiendom geleë is;
 - (d) die aard van die eiendom, insluitend die sensitiwiteit vir eiendomsbelasting; en
 - (e) bevordering van maatskaplike en ekonomiese ontwikkeling;
- (3) Differensiële eiendomsbelasting tussen die verskillende eiendoms-kategorieë kan geskied deur middel van—
- (a) die stel van 'n verskillende sentbedrag in die rand vir elke eiendoms-kategorie;
 - (b) die toestaan van kortings vir verskillende kategorieë eiendomme; en
 - (c) die toestaan van verlagings vir verskillende kategorieë eiendomme.

7. Kriteria vir vrystelling, verlaging en korting

- (1) Onderworpe aan en in ooreenstemming met die Wet, mag die munisipaliteit—
- (a) die eienaars van enige spesifieke kategorie eiendom; en/of

(b) any specific category of owners of property, from the payment of rates.

(2) The criteria determined by the municipality in terms of section 3(3)(b)(ii) of the Act must be specified in its rates policy and may include, but are not limited, to those set out below—

- (a) indigent status of the owner of a property;
- (b) nature and source of income of the owner of a property. (eg pensions & social grants);
- (c) market value of residential property below a determined threshold;
- (d) the need to preserve the cultural heritage of the local community;
- (e) the services provided to the community by public service organisations. (Non-profitable organisations); and
- (f) the requirements of the Act;

8. Exemptions

- (1) In addition to the exemptions provided for in sections 16 and 17 of the Act, specific categories of property as indicated in the table below are exempted from the payment of rates within the meaning of Section 15(1)(a) of the Act.
- (2) Owners of properties must provide credible proof on the prescribed form that their properties fall within one of the categories mentioned below—

Description of category of property	Criteria
Municipal properties	8(3)
Cemeteries and crematoria	8(4) and 8(5)
Public Benefit organizations	8(5) and 8(6)

- (3) Municipal properties are exempted from paying rates as it will increase the rates burden or service charges to property owners or consumers.
- (4) Cemeteries and crematoriums registered in the names of private persons and not operated for gain.
- (5) Public benefit organizations as provided for in the Rates Policy may apply for the exemption of property rates subject to producing a tax exemption certificate issued by the South African Revenue Services (SARS) as contemplated in Part 1 of the Ninth Schedule of the Income Tax Act, 1962 (No 58 of 1962);
- (6) Exemptions shall be subject to the following conditions:
 - (a) all applications must be addressed in writing to the municipality on the prescribed form;
 - (b) a SARS tax exemption certificate must be attached to all applications;
- (7) The municipal manager or his/her nominee must approve all applications;
- (8) Applications must reach the municipality before 31 May preceding the start of the new municipal financial year for which relief is sought.

9. Rebates

- (1) The municipality may grant rebates within the meaning of section 15(1)(b) of the Act on the rates to the owners of the following categories of properties and subject to the criteria

(b) enige spesifieke kategorie eienaars van eiendom, vrystel van die betaling van eiendomsbelasting.

(2) Die kriteria bepaal deur die munisipaliteit ingevolge artikel 3(3)(b)(ii) van die Wet, moet in hierdie eiendomsbelasting-beleid gespesifiseer word en kan die volgende insluit, maar word nie daartoe beperk nie—

- (a) behoeftige status van die eienaar van 'n eiendom;
- (b) aard en bron van inkomste van die eienaar van 'n eiendom (bv. pensioene en maatskaplike toelaes);
- (c) markwaarde van residensiële eiendomme onder 'n bepaalde drumpel;
- (d) die behoefte om die kultuurerfenis van die plaaslike gemeenskap te bewaar;
- (e) die dienste wat deur openbare diensorganisasies (organisasies sonder winsoogmerk) aan die gemeenskap gelewer word; en
- (f) die vereistes van die Wet;

8. Vrystellings

- (1) Benewens die vrystellings waarvoor in artikel 16 en 17 van die Wet voorsiening gemaak word, word spesifieke kategorieë eiendom, soos aangedui in die tabel hier onder, vrystel van die betaling van eiendomsbelasting binne die betekenis van Artikel 15(1)(a) van die Wet.
- (2) Eienaars van eiendomme moet op die voorgeskrewe vorm geloofwaardige bewys lewer dat hulle eiendomme binne een van die kategorieë hier onder val—

Beskrywing van kategorie eiendom	Kriteria
Munisipale eiendomme	8(3)
Begraafplase en krematoriums	8(4) en 8(5)
Openbare weldaadsorganisasies	8(5) en 8(6)

- (3) Munisipale eiendomme is vrystel van die betaling van eiendomsbelasting aangesien dit die las van eiendomsbelasting of diensheffings ten opsigte van eienaars van eiendom of verbruikers sal verhoog.
- (4) Begraafplase en krematoriums wat in die naam van privaat persone geregistreer is en wat nie vir wins bedryf word nie.
- (5) Openbare weldaadsorganisasies, soos voorsien in die Eiendomsbelastingbeleid, mag aansoek doen vir vrystelling van eiendomsbelasting onderworpe aan die toon van 'n belastingvrystellingsertifikaat wat deur die Suid-Afrikaanse Inkomstediens (SAID) uitgereik is, soos bedoel in Deel 1 van die Negende Bylae tot die Inkomstebelastingwet, 1962 (58 van 1962);
- (6) Vrystellings sal aan die volgende voorwaardes onderworpe wees:
 - (a) alle aansoeke moet skriftelik op die voorgeskrewe vorm aan die munisipaliteit gerig word;
 - (b) 'n belastingvrystellingsertifikaat van SAID moet by alle aansoeke aangeheg word;
- (7) Die munisipale bestuurder of sy/haar benoemde moet alle aansoeke goedkeur;
- (8) Aansoeke moet die munisipaliteit bereik voor 31 Mei voor die begin van die nuwe munisipale boekjaar waarvoor verligting verlang word.

9. Kortings

- (1) Die munisipaliteit mag kortings binne die betekenis van artikel 15(1)(b) van die Wet toestaan op die eiendomsbelasting van eienaars van die volgende kategorieë eiendom en onderworpe

and conditions contained in subsections (2) to (4) of this section:

Description of category of property	Criteria
Industrial	9(2)
Business / Commercial	9(3)
Property below a prescribed valuation level	9(4)

- (2) The municipality may grant rebates to rateable enterprises that promote local, social and economic development in its area of jurisdiction, based on its tariff policy.
- (3) The criteria for rebates contemplated in subsection (2) may include, but are not limited, to those set out below—
 - (a) job creation in the municipal area;
 - (b) social upliftment of the local community; and
 - (c) creation of infrastructure for the benefit of the community;
- (4) Rebates will be granted on application subject to:
 - (a) a business plan issued by the directors of the company indicating how the local, social and economic development objectives of the municipality are going to be met;
 - (b) a continuation plan issued by the directors and certified by auditors of the company stating that the objectives have been met in the first year after establishment and how the company plan to continue to meet the objectives; and
 - (c) an assessment by the municipal manager or his/her nominee indicating that the company qualifies.
 - (d) the municipality can determine in its rates policy that properties with a market value below a prescribed valuation level may be granted a rebate equal to the difference between the market value and the value contemplated in section 17(1)(h) of the Property Rates Act.
- (5) Retired and disabled owners of rateable properties may be granted a rebate on rates within the meaning of section 15(1)(b) of the Act and as determined in the rates policy of the municipality.
- (6) Owners of properties utilised for sports purposes may be granted a rebate on rates within the meaning of section 15(1)(b) of the Act and as determined in the rates policy of the municipality.
- (7) Owners of properties utilised for agricultural purposes may be granted a rebate on rates within the meaning of section 15(1)(b) of the Act and as determined in the rates policy of the municipality.

10. Reductions

- (1) Subject to and in conformity with the Act, the municipality may grant a reduction:
 - (a) to the owners of any specific category of property; and/or
 - (b) to any specific category of owners of property, in the rate payable in respect of their properties.
- (2) If the municipality chooses to grant a reduction to a specific category of property or to a specific category of owners of property from the payment of rates, it must exercise this power in accordance with the criteria determined by the municipal council in terms of section 3(3)(b)(iii) of the Act.
- (3) The criteria determined by the municipal council in terms of section 3(3)(b)(iii) of the Act must be specified in the rates

aan die kriteria en voorwaardes vervat in subartikel (2) tot (4) van hierdie artikel:

Beskrywing van kategorie van eiendom	Kriteria
Industrieel	9(2)
Besigheid / Kommersieel	9(3)
Eiendom onder 'n voorgeskrewe waardasievlak	9(4)

- (2) Die munisipaliteit mag kortings toestaan aan belasbare ondernemings wat plaaslike, maatskaplike en ekonomiese ontwikkeling in sy regsgebied bevorder, gebaseer op sy tariefbeleid.
- (3) Die kriteria vir kortings bedoel in subartikel (2) mag die volgende insluit, maar word nie daartoe beperk nie—
 - (a) werkskepping in die munisipale gebied;
 - (b) maatskaplike opheffing van die plaaslike gemeenskap; en
 - (c) die skep van infrastruktuur tot voordeel van die gemeenskap;
- (4) Kortings sal by aansoek toegestaan word onderworpe aan:
 - (a) 'n sakeplan wat deur die direkteure van die maatskappy uitgereik is en waarin aangedui word hoe die plaaslike, maatskaplike en ekonomiese ontwikkelingsdoelwitte van die munisipaliteit bereik gaan word;
 - (b) 'n voortsettingsplan wat deur die direkteure uitgereik is en deur die ouditeure van die maatskappy gesertifiseer is en waarin verklaar word dat die doelwitte binne die eerste jaar na totstandkoming bereik is en hoe die maatskappy beplan om vol te hou om die doelwitte te bereik; en
 - (c) 'n evaluering deur die munisipale bestuurder of sy/haar benoemde wat aandui dat die maatskappy kwalifiseer;
 - (d) die munisipaliteit kan in sy eiendomsbelastingbeleid bepaal dat eiendomme met 'n markwaarde onder 'n voorgeskrewe waardasievlak korting verleen mag word gelyk aan die verskil tussen die markwaarde en die waarde bedoel in artikel 17(1)(h) van die Eiendomsbelastingwet.
- (5) Korting op eiendomsbelasting kan toegestaan word aan afgetrede en gestremde eienaars van eiendomme waarop eiendomsbelasting betaalbaar is, binne die betekenis van artikel 15(1)(b) van die Wet en soos bepaal in die eiendomsbelastingbeleid van die munisipaliteit.
- (6) Korting op eiendomsbelasting kan toegestaan word aan eienaars van eiendomme wat vir sportdoeleindes gebruik word binne die betekenis van artikel 15(1)(b) van die Wet en soos bepaal in die eiendomsbelastingbeleid van die munisipaliteit.
- (7) Korting op eiendomsbelasting kan toegestaan word aan eienaars van eiendomme wat vir landboudoeleindes gebruik word binne die betekenis van artikel 15(1)(b) van die Wet en soos bepaal in die eiendomsbelastingbeleid van die munisipaliteit.

10. Verlagings

- (1) Onderworpe aan en in ooreenstemming met die Wet, mag die munisipaliteit 'n verlagings toestaan:
 - (a) aan die eienaars van enige spesifieke kategorie eiendom; en/of
 - (b) aan enige spesifieke kategorie eienaars van eiendom,
 in die eiendomsbelasting wat ten opsigte van hulle eiendomme betaalbaar is.
- (2) Indien die munisipaliteit verkies om 'n verlagings aan 'n spesifieke kategorie eiendom of aan 'n spesifieke kategorie eienaars van eiendom vir die betaling van eiendomsbelasting toe te staan, moet hierdie bevoegdheid uitgeoefen word in ooreenstemming met die kriteria soos bepaal deur die

policy adopted by the municipal council in terms of section 2(1).

11. Process for granting exemptions, rebates and reductions

- (1) Applications for exemptions, rebates and reductions must be made in accordance with the procedures determined by the municipality.
- (2) The procedures determined by the municipality in terms of subsection (1) must be specified in the rates policy adopted by the municipal council;
- (3) The municipality retains the right to refuse an application for an exemption, rebate or reduction if the details supplied in support of such an application are incomplete, incorrect or false.

12. Rate increases

- (1) Subject to and in conformity with the Act, the municipality may increase the rates it levies on property in the municipality.
- (2) If the municipality chooses to increase the rates it levies on properties in the municipality, it must exercise this power in accordance with the criteria determined by the municipal council in terms of section 3(3)(b)(iv) of the Act.
- (3) The criteria determined by the municipal council in terms of section 3(3)(b)(iv) of the Act must be specified in the rates policy adopted by the municipal council in terms of section 2(1).
- (4) The criteria which must be determined by the municipal council in terms of section 3(3)(b)(iv) of the Act may include, but are not limited, to those set out below—
 - (a) priorities of the municipality reflected in its Integrated Development Plan;
 - (b) the revenue needs of the municipality; or
 - (c) affordability of rates to ratepayers;
- (5) The municipality must consider the imposition of rates annually during the budget process in determining tariffs for the next financial year.
- (6) All increases in property rates must be communicated to the community in terms of Section 21 A of the Municipal Systems Act (Act no. 32 of 2000).

13. Supplementary adjustments

- (1) Rates on a property, based on the valuation of that property in a supplementary valuation roll, become payable with effect from—
 - (a) the effective date of the supplementary roll, in the case of a property—
 - (i) incorrectly omitted from the valuation roll;
 - (ii) substantially incorrectly valued during the last valuation;
 - (iii) that must be revalued for any other exceptional reason; or
 - (iv) of which the category has changed.

munisipale raad ingevolge artikel 3(3)(b)(iii) van die Wet.

- (3) Die kriteria wat die munisipale raad ingevolge artikel 3(3)(b)(iii) van die Wet bepaal, moet gespesifiseer word in die eiendomsbelastingbeleid wat ingevolge artikel 2(1) deur die munisipale raad aanvaar word.

11. Proses vir die toestaan van vrystellings, kortings en verlagings

- (1) Aansoeke om vrystellings, kortings en verlagings moet geskied in ooreenstemming met die prosedures wat deur die munisipaliteit bepaal word.
- (2) Die prosedures wat ingevolge subartikel (1) deur die munisipaliteit bepaal word, moet gespesifiseer word in die eiendomsbelastingbeleid wat deur die munisipale raad aanvaar word;
- (3) Die munisipaliteit behou die reg voor om enige aansoek om vrystelling, korting of verlaging te weier indien die besonderhede wat verskaf word om sodanige aansoek te ondersteun, onvolledig, verkeerd of vals is.

12. Verhoging van eiendomsbelasting

- (1) Onderworpe aan en in ooreenstemming met die Wet, mag die munisipaliteit die eiendomsbelasting wat op eiendom in die munisipaliteit gehef word, verhoog.
- (2) Indien die munisipaliteit verkies om eiendomsbelasting wat op eiendomme in die munisipaliteit gehef word te verhoog, moet die munisipaliteit sy mag uitoefen in ooreenstemming met die kriteria wat ingevolge artikel 3(3)(b)(iv) van die Wet deur die munisipale raad bepaal word.
- (3) Die kriteria wat ingevolge artikel 3(3)(b)(iv) van die Wet deur die munisipale raad bepaal word, moet gespesifiseer word in die eiendomsbelastingbeleid wat ingevolge artikel 2(1) deur die munisipale raad aanvaar word.
- (4) Die kriteria wat ingevolge artikel 3(3)(b)(iv) van die wet deur die munisipale raad bepaal word, mag die onderstaande insluit, maar word nie daartoe beperk nie—
 - (a) prioriteite van die munisipaliteit wat in die Geïntegreerde Ontwikkelingsplan weerspieël word;
 - (b) die munisipaliteit se inkomstebehoefes; of
 - (c) die bekostigbaarheid van eiendomsbelasting vir betalers van eiendomsbelasting;
- (5) Die munisipaliteit moet die heffing van eiendomsbelasting jaarliks tydens die begrotingsproses oorweeg om die tariewe vir die volgende boekjaar te bepaal.
- (6) Alle verhogings in eiendomsbelasting moet ingevolge artikel 21 A van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) geskied.

13. Aanvullende aanpassings

- (1) Eiendomsbelasting op 'n eiendom, gebaseer op die waardasie van daardie eiendom in 'n aanvullende waardasierol, word betaalbaar met ingang van—
 - (a) die datum van inwerkingtreding van die aanvullende waardasierol, in die geval van 'n eiendom—
 - (i) wat verkeerdlik weggelaat is uit die waardasierol;
 - (ii) wat tydens die laaste waardasie aansienlik verkeerd gewaardeer is;
 - (iii) wat as gevolg van enige ander uitsonderlike rede weer gewaardeer moet word; of
 - (iv) waarvan die kategorie verander het.

- (b) the date on which the property was included in the municipality after the last general valuation;
 - (c) the date on which the subdivision or consolidation of the property was registered in the Deeds Office in the case of a property that was subdivided or consolidated after the last general evaluation; or
 - (d) the date on which the market value has substantially increased or decreased for any reason after the last general valuation; and
 - (e) that must be revalued for any other exceptional reason;
- (2) In the event that a property has been transferred to a new owner and rates emanating from a supplementary valuation become due and payable, the previous owner as well as the new owner will be held jointly and separately responsible for the settlement of the interim rates account.

14. Notification of rates

- (1) Council must give notice of all rates approved at least 30 days prior to the date that the rates become effective. Accounts delivered after the 30 days notice will be based on the new rates.
- (2) A notice stating the purport of the Council resolution and date on which the new rates shall become operational must be displayed by the municipality at places installed for that purpose.

15. Liability for rates and payment

- (1) The municipality will recover the rates levied in twelve equal installments on or before the due date of every month following the month in which it has been levied.
- (2) By prior arrangement the municipality will recover the rates levied in a single amount, which is due on or before 30 September of the year in which it is levied.
- (3) Applications to pay rates in a single amount must be submitted to the Director: Finance before 31 May of each year.
- (4) Interest will be charged at the prime interest rate for any late payments received.

16. Recovery of rates in arrears from tenants or occupiers

- (1) Subject to the provisions of section 28 of the Act, the municipality may recover rates which are unpaid after the due date by the owner of a property, in whole or partly from the tenant or occupier of such property.
- (2) The municipality may recover such arrear rates only after written notification to the tenant or occupier in the form prescribed in the rates policy of the municipality.

17. Recovery of rates in arrears from agents

- (1) Subject to the provisions of section 29 of the Act, the municipality may recover the amount due for rates on a property in whole or in part from the agent of the owner, if this is more convenient for the municipality.
- (2) The municipality may recover such arrear rates only after written notification to the agent as prescribed in the rates policy of the municipality.

- (b) die datum waarop die eiendom na die laaste algemene waardasie by die munisipaliteit ingesluit is;
- (c) die datum waarop die onderverdeling of konsolidasie van die eiendom in die Akteskantoor geregistreer is in die geval van 'n eiendom wat na die laaste algemene waardasie onderverdeel of gekonsolideer is; of
- (d) die datum waarop die markwaarde om enige rede na die laaste algemene waardasie aansienlik gestyg of gedaal het; en
- (e) wat as gevolg van enige ander uitsonderlike rede weer gewaardeer moet word;

- (2) In die geval van 'n eiendom wat na 'n nuwe eienaar oorgedra is en eiendomsbelasting wat uit 'n aanvullende waardasie betaalbaar word, sal die vorige eienaar sowel as die nuwe eienaar gesamentlik en afsonderlik verantwoordelik gehou word vir die betaling van die tussentydse eiendomsbelasting-rekening.

14. Kennisgewing van eiendomsbelasting

- (1) Die Raad moet minstens 30 dae voor die datum waarop die eiendomsbelasting in werking tree, kennis gee van alle eiendomsbelasting wat goedgekeur is. Rekenings wat na die kennisgewingstydperk van 30 dae gelewer word, sal op die nuwe eiendomsbelasting gebaseer wees.
- (2) 'n Kennisgewing wat die strekking gee van die Raadsbesluit en die datum waarop die nuwe eiendomsbelasting in werking sal tree, moet deur die munisipaliteit vertoon word op plekke wat vir hierdie doel aangebring is.

15. Aanspreeklikheid vir eiendomsbelasting en betaling

- (1) Die munisipaliteit sal die eiendomsbelasting wat gehef word in twaalf gelyke betalings verhaal voor of op die datum waarop dit elke maand betaalbaar is, in die maand nadat dit gehef is.
- (2) Met vooraf reëling sal die munisipaliteit die eiendomsbelasting wat gehef is as 'n enkele bedrag verhaal, wat betaalbaar is voor of op 30 September van die jaar waarin dit gehef word.
- (3) Aansoek om eiendomsbelasting in 'n enkele bedrag te betaal, moet voor 31 Mei elke jaar by die Direkteur: Finansies ingedien word.
- (4) Rente sal teen die prima rentekoers gehef word op enige betalings wat laat ontvang word.

16. Verhaling van agterstallige eiendomsbelasting van huurders of okkupeerders

- (1) Onderworpe aan die bepalings van artikel 28 van die Wet mag die munisipaliteit eiendomsbelasting wat na die betaaldatum nie deur die eienaar van 'n eiendom betaal is nie, geheel of gedeeltelik van die huurder of okkupeerder van sodanige eiendom verhaal.
- (2) Die munisipaliteit mag sodanige agterstallige eiendomsbelasting slegs verhaal na skriftelike kennisgewing aan die huurder of okkupeerder in die vorm wat voorgeskryf word in die eiendomsbelastingbeleid van die munisipaliteit.

17. Die verhaling van agterstallige eiendomsbelasting van agente

- (1) Onderworpe aan die bepalings van artikel 29 van die Wet, mag die munisipaliteit die bedrag verskuldig vir eiendomsbelasting op 'n eiendom geheel of gedeeltelik van die agent van die eienaar verhaal indien dit vir die munisipaliteit geriefliker is.
- (2) Die munisipaliteit mag sodanige agterstallige eiendomsbelasting slegs verhaal na skriftelike kennisgewing aan die agent, soos voorgeskryf in die eiendomsbelastingbeleid van die munisipaliteit.

18. Correction of errors and omissions

- (1) Where the rates levied on a particular property have been incorrectly determined, whether because of an error or omission on the part of the municipality or false information provided by the property owner concerned or a contravention of the permitted use to which the property concerned may be put, the rates payable shall be appropriately adjusted for the period extending from the date on which the error or omission is detected back to the date on which rates were first levied in terms of the current valuation roll.
- (2) Where the error occurred because of false information provided by the property owner or as a result of a contravention of the permitted use of the property concerned, interest on the unpaid portion of the adjusted rates payable shall be levied at the maximum rate permitted by prevailing legislation.

19. Enforcement mechanisms

If an owner of a property, who is liable to pay property rates in term of this by-law, fails to pay such rates in the prescribed manner, the municipal manager must recover from such owner the rates due in accordance with the provisions of the municipality's Credit Control and Debt Collection By-law.

20. Repeal

Any by-law related to property rates previously promulgated by the municipality is hereby repealed.

21. Short title and commencement

This By-law shall be known as the Saldanha Bay Municipality Property rates By-law and shall commence on the date of publication thereof in the Official Gazette.

P.N. 400/2012 24 December 2012
SALDANHA BAY MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO ROADS AND STREETS

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS**CHAPTER 1: DEFINITIONS, PURPOSE AND OBJECTIVES**

1. Definitions
2. Purpose and objectives

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO ROADS AND STREETS

3. Streets and sidewalks
4. Advertisement visible from streets
5. Animals or objects causing an obstruction
6. Trees in streets
7. Trees or growth causing an interference or obstruction
8. Refuse, motor vehicle wrecks, waste material, etc.
9. Parking of heavy vehicles and caravans
10. Parking attendants
11. Encroachments

CHAPTER 3: PROHIBITION OF CERTAIN ACTIVITIES IN ROADS AND STREETS

12. Vehicle repairs in streets
13. Games and other acts in streets
14. Use of explosives
15. Conveyance of animal carcasses or other waste products through streets

18. Regstelling van foute en weglatings

- (1) Waar die eiendomsbelasting wat op 'n spesifieke eiendom gehef is, verkeerd bepaal is, hetsy as gevolg van 'n fout of weglating aan die kant van die munisipaliteit of valse inligting wat deur die betrokke eienaar verskaf is of 'n oortreding van die vergunde gebruik van die betrokke eiendom, sal die eiendomsbelasting wat verskuldig is ooreenkomstig aangepas word vir die tydperk van die datum waarop die fout of weglating ontdek is terugwerkend tot die datum waarop eiendomsbelasting vir die eerste keer ooreenkomstig die huidige waardasierol gehef is.
- (2) Waar die fout voorgekom het as gevolg van valse inligting wat deur die eienaar van die eiendom verstrekkend is of as gevolg van 'n oortreding van die vergunde gebruik van die betrokke eiendom, sal rente op die onbetaalde gedeelte van die aangepaste eiendomsbelasting wat verskuldig is, gehef word teen die maksimum koers wat deur heersende wetgewing toegelaat word.

19. Meganismes vir toepassing

Indien 'n eienaar van 'n eiendom, wat ingevolge hierdie verordening aanspreeklik is om eiendomsbelasting te betaal, versuim om sodanige eiendomsbelasting op die voorgeskrewe manier te betaal, moet die munisipale bestuurder die verskuldigde eiendomsbelasting van sodanige eienaar verhaal in ooreenstemming met die bepalinge van die munisipaliteit se Verordening vir Kredietbeheer en Skuldinvordering.

20. Herroeping van verordeninge

Enige verordening met betrekking tot eiendomsbelasting wat voorheen deur die munisipaliteit uitgevaardig is, word hiermee herroep.

21. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie Verordening sal bekendstaan as die Verordening insake Eiendomsbelasting van die Saldanhabaai Munisipaliteit en sal in werking tree op die datum waarop dit in die Provinsiale Koerant gepubliseer word.

P.K. 400/2012 24 Desember 2012
SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT

VERORDENING INSAKE PAAIE EN STRATE

Kragtens die bepalinge van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE**HOOFSTUK 1: DEFINISIES, BEGINSELS EN DOELWITTE**

1. Definisies
2. Beginsels en doelwitte

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS VAN TOEPASSING OP PAAIE EN STRATE

3. Strate en sypaadjies
4. Advertensies sigbaar vanaf strate
5. Diere of voorwerpe wat 'n versperring veroorsaak
6. Bome in strate
7. Bome of gewasse wat 'n hindernis of versperring veroorsaak
8. Vullis, motorvoertuigwrakke, afvalmateriaal, ens.
9. Parkering van swaar voertuie en karavane
10. Parkeerplek aanwysers
11. Oorskrydings

HOOFSTUK 3: VERBOD OF SEKERE AKTIWITEITE IN PAAIE EN STRATE

12. Herstelwerk aan voertuie in strate
13. Speletjies en ander handeling in strate
14. Gebruik van plofstowwe
15. Vervoer van karkasse van diere of ander afvalstowwe deur strate en openbare plekke

16. Fences on street boundaries
17. Building materials in streets
18. Balconies and verandas
19. Drying of washing on fences on boundaries of streets
20. Damaging of notice-boards
21. Street collections and distribution of handbills
22. Poison in streets
23. Roller-skating and skating on skateboards
24. Persons to be decently clad
25. Amusement shows and devices
26. Animals in a street
27. Restriction of access to streets

CHAPTER 4: WORK IN STREETS, PUBLIC ROADS AND SIDEWALKS AND WATER DISCHARGED ONTO ROADS AND STREETS

28. Use of vehicles that may damage street surface
29. Obstruction on public roads and streets
30. Work in public roads or streets
31. Norms, standards and guidelines
32. Discharge of water on public road
33. Overflow of water into streets

CHAPTER 5: BEHAVIOUR IN STREETS

34. Prohibited conduct

CHAPTER 6: DISPLAY OF STREET NUMBERS

35. Street numbers

CHAPTER 7: GENERAL POWERS OF THE MUNICIPALITY

36. Municipality may act and recover costs
37. Closure of streets or roads
38. Temporary closure of streets or roads
39. Construction, maintenance and naming of streets
40. Declaration of streets

CHAPTER 8: PROCESSIONS

41. Processions

CHAPTER 9: GENERAL MATTERS

42. Appeal
43. Exemption
44. Offences and penalties
45. Conflict with other legislation
46. Repeal of by-laws
47. Short title and commencement

CHAPTER 1: DEFINITIONS, PURPOSE AND OBJECTIVES

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**animals**” mean any horses, mules, donkeys, cattle, pigs, sheep, goats, ostriches, indigenous mammals and other wild animals;

“**drunk**” means a person who, reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

16. Heinings op straatgrense
17. Boumateriaal in strate en openbare plekke
18. Balkonne en verandas
19. Droogmaak van wasgoed op heinings, op grense van strate en openbare plekke
20. Beskadiging van kennisgewingborde
21. Straatkollektes en verspreiding van strooibiljetje
22. Gif in strate
23. Rolskaats en skaats op skaatsplanke
24. Persone moet behoorlik geklee wees
25. Vermaaklikheidsvertonings en -toestelle
26. Diere in 'n straat of openbare plek
27. Beperking van toegang tot paaie

HOOFSTUK 4: WERK IN PAAIE, OPENBARE PAAIE EN SYPAADJIES EN UITLAAT VAN WATER OP PAAIE EN STRATE

28. Gebruik van voertuie wat straatoppervlak kan beskadig
29. Obstruksie in openbare paaie en strate
30. Werk in openbare paaie of strate
31. Norme, standaarde en riglyne
32. Vrylaat van water op 'n openbare pad
33. Oorvloei van water in strate

HOOFSTUK 5: GEDRAG IN STRATE

34. Verbode gedrag

HOOFSTUK 6: VERTONING VAN STRAATNOMMERS

35. Straatnommers

HOOFSTUK 7: ALGEMENE BEVOEGDHEDE VAN DIE MUNISIPALITEIT

36. Munisipaliteit kan optree en koste verhaal
37. Sluiting van paaie en strate
38. Tydelike sluiting van paaie of strate
39. Aanleg, onderhoud en benaming van strate
40. Verklaring van strate

HOOFSTUK 8: OPTOGTE

41. Optogte

HOOFSTUK 9: ALGEMENE BEPALINGS

42. Appèl
43. Vystellings
44. Strafbepalings
45. Teenstrydigheid met ander wetgewing
46. Herroeping van verordeninge
47. Kort titel en inwerkingtreding

HOOFSTUK 1: DEFINISIES, BEGINSELS EN DOELWITTE

1. Definisies

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**diere**” enige perde, muile, donkies, beeste, varke, skape, bokke, volstruise, inheemse soogdiere en enige ander wilde diere;

“**drunk**” 'n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so 'n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so 'n wyse te verrig dat dit nie 'n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

“**motorvoertuig**” enige selfgedrewe voertuig en ook—

- (a) 'n sleepwa; en
- (b) 'n voertuig met pedale en met 'n enjin of 'n elektriese motor as 'n integreerende deel daarvan of daaraan geheg en

“municipal area” means the area of jurisdiction of Saldanha Bay Municipality as determined in terms of the Municipal Demarcation Act, 1998;

“municipal manager” means a person appointed in terms of section 54 of the Municipal Systems Act, 2000;

“motor vehicle” means any self-propelled vehicle and includes—

- (a) a trailer, and
- (b) a vehicle having pedals and an engine or an electric motor as an integral part thereof or attached thereto and which is designed or adapted to be propelled by means of such pedals, engine or motor, or both such pedals and engine or motor, but does not include—
 - (i) any vehicle propelled by electrical power derived from storage batteries and which is controlled by a pedestrian; or
 - (ii) any vehicle with a mass not exceeding 230 kilograms and specially designed and constructed, and not merely adapted, for the use of any person suffering from some physical defect or disability and used solely by such person;

“public place” means any square, building, park, recreation ground or open space which:—

- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use; or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“sidewalk” means that portion of a street between the outer boundary of the roadway of a road and the boundary lines of adjacent properties or buildings which is intended for the use of pedestrians;

“street” means any street, road, cycle path, thoroughfare or any other place, including—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other object belonging to such road, street or thoroughfare, which has at any time been—
 - (i) dedicated to the public;
 - (ii) used without interruption by the public for a period of at least thirty years;
 - (iii) declared or rendered such by the municipality or other competent authority, or
 - (iv) constructed by a local authority, and
 - (v) any land, with or without buildings or structures thereon, which is shown as a street on—
 - (aa) any plan of subdivision or diagram approved by the municipality or other competent authority and acted upon, or
 - (bb) any general plan as defined in the Land Survey Act, 1927, registered or filed in a deeds registry or Surveyor General’s office;

wat ontwerp of aangepas is om deur middel van sodanige pedale, enjin of motor, of sodanige pedale sowel as sodanige enjin of motor aangedryf te word, maar nie ook—

- (i) ’n voertuig wat aangedryf word deur elektriese krag verkry uit opgaarbatterye en wat deur ’n voetganger beheer word nie;
- (ii) ’n voertuig met ’n massa van hoogstens 230 kilogram nie en wat spesiaal ontwerp en gebou, en nie net aangepas is nie, vir gebruik deur iemand wat aan die een of ander liggaamlike gestremdeheid of ongeskiktheid ly en wat uitsluitlik deur sodanige persoon gebruik word;

“munisipale gebied” die regsgebied van Saldanhabaai Munisipaliteit soos bepaal ingevolge die Munisipale Afbakeningswet, 1998;

“munisipaliteit” die Saldanhabaai Munisipaliteit gestig ingevolge Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“munisipale bestuurder” ’n persoon aangestel ingevolge artikel 54A van die Munisipale Stelselwet, 2000;

“openbare plek” enige plein, gebou, park, ontspanningsterrein, of oop ruimte wat—

- (a) in die munisipaliteit gesetel is;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik; of
- (c) aangedui word op ’n algemene plan van ’n woonbuurt wat geliasseer is by ’n akteskantoor of ’n Landmeter-Generaal se kantoor en wat daargestel of gereserveer is vir gebruik deur die publiek of die eienaars van erwe in sodanige woonbuurt;

“straat” enige straat, pad, fietspad, of deurgang of enige ander plek wat insluit:

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, sypaadjie of soortgelyke voetganger-gedeelte van ’n padreserwe;
- (c) enige brug, pont of drif waaroor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop;
- (d) enige ander voorwerp wat ’n deel uitmaak van sodanige pad, straat of deurgang, wat te enige tyd—
 - (i) aan die publiek opgedra is;
 - (ii) sonder onderbreking deur die publiek gebruik is vir ’n tydperk van minstens dertig jaar;
 - (iii) deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid tot sodanig verklaar of gemaak is, of
 - (iv) deur ’n plaaslike owerheid aangelê is, en
 - (v) enige grond, met of sonder geboue of strukture daarop, wat as ’n straat aangetoon word op—
 - (aa) enige onderverdelingsplan of diagram deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid goedgekeur en waarvolgens gehandel is, of
 - (bb) enige algemene plan soos omskryf in die Opmetingswet, 9 van 1927, wat in ’n registrasiekantoor of die Landmeter-

unless such land is on such plan or diagram described as a private street;

“**vehicle**” means a device designed or adapted mainly to travel on wheels, tyres or crawler tracks and includes such a device which is connected with a draw-bar to a breakdown vehicle and is used as part of the towing equipment of a breakdown vehicle to support any axle or all the axles of a motor vehicle which is being salvaged other than such a device which moves solely on rails;

“**work**” means work of any nature whatsoever undertaken on any land under the jurisdiction of Saldanha bay Municipality and, without in any way limiting the ordinary meaning of the word, includes the erection of new building or alterations or additions to any existing building, tents or structures for recreational-, church- or any other type of gathering, excavations, the building of bridges and crossings over sidewalks, the laying of cables and pipes, the dumping of building or other material anywhere in a street or delivery to or removal from any site of any soil or material of any nature whatsoever.

2. Purpose and objectives

The Saldanha bay Municipality, acting under the Constitution and relevant legislation, and being aware of its duty to control the use of roads, streets and sidewalks and to manage any work undertaken in such roads, streets and sidewalks so as to provide a safe environment for all people within the municipal area, adopts this by-law to provide mechanisms and guidelines for such control and management.

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO ROADS AND STREETS

3. Streets and sidewalks

No person may—

- (a) make, construct, reconstruct, or alter a street or sidewalk—
 - (i) except with the written permission of the municipality, or
 - (ii) otherwise than in accordance with the requirements prescribed by the municipality,
- (b) construct a veranda, stoep, steps or other projection or erect a post in a street or public place except with the written permission of the municipality, or
- (c) without the permission of the municipality undertake any beautification or improvement, including the planting of lawn, ornamental plants or trees in a manner that interferes with the use thereof by pedestrians or create an obstruction of whatever kind which may have a negative impact on road safety; or
- (d) without the permission of the municipality display, advertise or offer for sale any motor vehicle, motorbike, boat, vessel, caravan, trailer or any other vehicle in or on a street or public place.

4. Advertisements visible from streets

- (1) No person may display any advertisement, placard, poster or bill in a street or public place—
 - (a) except with the written permission of the municipality, and
 - (b) subject to such conditions as may be determined by the municipality.

Generaal se kantoor geregistreer is of gebêre word,

tensy sodanige grond op sodanige plan of diagram as 'n private straat beskryf word.

“**sypaadjie**” dié gedeelte van 'n straat tussen die buitengrens van die ryvlak van 'n pad en die grenslyne van aanliggende eiendomme of geboue wat bedoel is vir die gebruik van voetgangers;

“**voertuig**” 'n toestel ontwerp of aangepas om hoofsaaklik op wiele, bande of rusperbande te loop en ook so 'n toestel wat met 'n trekstang aan 'n teëspoedwa verbind is en gebruik word as deel van die sleeptoerusting van 'n teëspoedwa om enige of al die asse van 'n motorvoertuig wat geberg word, te ondersteun, behalwe so 'n toestel wat uitsluitlik op spore beweeg;

“**werk**” werk van watter aard ook al wat onderneem word op enige grond of straat of openbare plek binne die regsgebied van Saldanhabaai Munisipaliteit en, sonder om die gewone betekenis van die woord op enige wyse te beperk, omvat dit die oprigting van 'n nuwe gebou of veranderings of aanbouings aan enige bestaande gebou, die oprigting van tente vir ontspannings- of kerkdoeleindes of vir enige ander tipe byeenkoms, die lê van kables of pype, die stort van bou- of ander materiaal op enige plek in 'n straat of openbare plek of die aflewering aan of verwydering vanaf enige perseel van enige grond of materiaal van watter aard ook al;

2. Doel en oogmerke

Handelende ingevolge die Grondwet en ander relevante wetgewing en bewus van sy verpligting om die gebruik van paaie, strate en sypaadjies te beheer en om enige werk wat in dusdanige strate, paaie en sypaadjies verrig word te bestuur ten einde 'n veilige omgewing vir alle mense binne die munisipale gebied te verseker, aanvaar die Saldanhabaai Munisipaliteit hierdie verordening ten einde meganismes en riglyne vir dusdanige beheer en bestuur te voorsien.

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS VAN TOEPASSING OP PAAIE EN STRATE

3. Strate, sypaadjies en openbare plekke

Niemand mag—

- (a) 'n straat of 'n sypaadjie bou, aanlê, heraanlê of verander nie—
 - (i) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, of
 - (ii) behalwe in ooreenstemming met die vereistes wat die munisipaliteit bepaal,
- (b) 'n veranda, muur of 'n stoep, trappies of ander uitsteeksel bou of 'n paal oprig in 'n straat of openbare plek nie;
- (c) sonder die toestemming van die munisipaliteit enige verfraaiing of verbetering op 'n sypaadjie aanbring, insluitend die aanplant van grasperke, sierplante of bome op 'n wyse wat die gebruik daarvan deur voetgangers sal belemmer nie, of 'n obstruksie van watter aard ookal veroorsaak wat 'n negatiewe impak het op padverkeersveiligheid nie; of
- (d) sonder die toestemming van die munisipaliteit, in of op 'n straat, sypaadjie of openbare plek enige motorvoertuig, motorfiets, boot, vaartuig, karavaan, sleepwa of enige ander voertuig uitstal, adverteer, of te koop aanbied nie.

4. Advertensies sigbaar vanaf strate

- (1) Niemand mag 'n advertensie, aanplakbiljet, plakkaat of biljet in 'n straat of openbare plek vertoon nie—
 - (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, en
 - (b) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.

- (2) This section shall not be applicable to signs which have been exempted under the provisions of the municipality's applicable by-law relating to Advertising and Signage.

5. Animals or objects causing an obstruction

No person may—

- (a) deposit or leave any goods or articles in a street, or in an area designated therefore, other than for a reasonable period during the course of the loading, off-loading or removal thereof, or
- (b) in any way obstruct the pedestrian traffic on a sidewalk by bringing or allowing to be brought thereon any animal, object or vehicle (other than a pram or wheelchair which is being used for the conveyance of children or the disabled), or
- (c) cause or allow any blind, awning, cord or other object to project or to be stretched over or onto a street—
 - (i) except with the written permission of the municipality, and
 - (ii) subject to such conditions as may be determined by the municipality.

6. Trees in streets

- (1) The management and protection of trees in roads, streets or public places will be undertaken in terms of the municipality's tree policy and any person who wishes to plant, remove, prune or cut down any tree or shrub in a road, street or public place must obtain the permission of the municipality to do so.
- (2) A person who contravenes the provisions of section (1) commits an offence.

7. Trees or growth causing an interference or obstruction

- (1) Whenever there is upon any property any tree or other growth which interferes with overhead wires or is a source of annoyance, damage, danger or inconvenience to persons using a street, the municipality may by notice in writing order the owner or occupier of such property to prune or remove such tree or growth to the extent and within the period specified in such notice.
- (2) Any person failing to comply with a notice issued in terms of subsection (1) commits an offence.
- (3) If any person fails to comply with a notice in terms of this section, the municipality may itself prune or remove the tree or growth at the expense of the person on whom the notice was served.

8. Refuse, motor vehicle wrecks, waste material, etc.

No person may—

- (a) dump, leave or accumulate any garden refuse, motor vehicle wrecks, spare parts of vehicles, building or waste materials, rubbish or any other waste products in any street or public place, or
- (b) permit any such objects or substances to be dumped or placed in a street or public place from premises owned or occupied by him, except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality.

9. Parking of heavy vehicles and caravans

- (1) No person may, for an uninterrupted period exceeding two hours, except on places reserved for parking of such vehicles, park on a street or public place—

- (2) Hierdie artikel is nie van toepassing op tekens wat kragtens die bepalings van die munisipaliteit se toepaslike verordening insake Reklame en Advertensietekens toegelaat word nie.

5. Diere of voorwerpe wat 'n versperring veroorsaak

Niemand mag—

- (a) goedere of artikels in 'n straat, of op 'n area waar daarvoor voorsiening gemaak is, of op of in 'n openbare plek neersit of laat bly nie, behalwe vir 'n redelike tydperk terwyl dit op- of afgelaai of verwyder word, of
- (b) op enige wyse die voetgangverkeer op 'n sypaadjie belemmer deur enige dier, voorwerp of voertuig (uitgesonderd 'n kinderwaentjie of rolstoel wat vir die vervoer van kinders of gestremdes gebruik word) daarop te bring of toe te laat dat dit daarop gebring word nie, of
- (c) 'n blinding, skerm, tou of ander voorwerp oor of op 'n straat laat uitsteek of span of toelaat dat dit daaroor uitsteek of gespan word nie—
 - (i) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, en
 - (ii) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.

6. Bome in strate

- (1) Die bestuur en beskerming van bome in paaie, strate of openbare plekke sal ingevolge die munisipaliteit se beleid ten opsigte van bome geskied en niemand mag sonder die munisipaliteit se goedkeuring enige boom of struik in 'n pad, straat of openbare plek plant, verwyder, snoei of afkap nie.
- (2) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

7. Bome of gewasse wat 'n hindernis of versperring veroorsaak

- (1) Wanneer daar ook al op 'n eiendom 'n boom of ander gewas is wat lugrade belemmer of wat ergernis, skade, gevaar of ongerief veroorsaak vir persone wat 'n straat of openbare plek gebruik, kan die munisipaliteit by skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder van sodanige eiendom gelas om sodanige boom of gewas te snoei of te verwyder in die mate en binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing bepaal word.
- (2) Iedereen wat in gebreke bly om te voldoen aan 'n kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) uitgereik word, is skuldig aan 'n misdryf.
- (3) Indien iemand versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing ingevolge hierdie artikel, kan die munisipaliteit self die boom of gewas snoei of verwyder op koste van die persoon aan wie die kennisgewing beteken is.

8. Vullis, motorvoertuigwrakke, afvalmateriaal, ens.

Niemand mag—

- (a) enige tuinvullis, motorvoertuigwrakke, onderdele van voertuie, bou- of afvalmateriaal, rommel of enige ander afvalprodukte in 'n straat of openbare plek stort of laat lê of ophoop nie, of
- (b) toelaat dat sodanige voorwerpe of stowwe vanaf 'n perseel waarvan hy die eienaar of okkupeerder is, in 'n straat of op 'n openbare plek gestort of geplaas word nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat sodanige munisipaliteit stel.

9. Parkering van swaar voertuie en karavane

- (1) Niemand mag binne die munisipale gebied—

- (a) a motor vehicle with a tare exceeding 3 500 kg;
- (b) a trailer;
- (c) a semi-trailer, or
- (d) a caravan.

(2) Whenever a vehicle is parked in contravention of subsection (1), it is deemed that such vehicle has been parked by the owner thereof unless the contrary is proved.

10. Parking attendants

- (1) No person may, in exchange for money or some other thing of value or in anticipation thereof:
 - (a) direct the driver or occupant of a motor vehicle to a public parking space; or
 - (b) provide any other parking or related services in a street or public place.
- (2) Notwithstanding subsection (1), the municipality may, subject to such requirements and conditions as determined by it on application by a person or organisation, permit such person or organisation to direct the operator or occupant of a vehicle to a public parking space or to provide any other parking or related service.

11. Encroachments

- (1) Subject to section 3 and to such further conditions as it deems necessary, the municipality may by agreement permit encroachment on municipal property or the erection or maintenance of a veranda, balcony, sign, projecting sign or similar structure which projects in or over any street or public place.
- (2) When any immovable property owned by a municipality or under the control or management of the municipality is encroached upon without permission, the municipality may take the steps necessary to remove or regularise such encroachment.
- (3) The municipality may reduce the extent of a public place or street which is encroached upon by the extent of the encroachment or by such greater extent as may be desirable.
- (4) A permit issued under subsection (1) is, for the purposes of subsection (2), deemed to be a regularisation of the encroachment referred to in such permit.
- (5) A person who wishes to obtain the permission of the municipality as contemplated in subsection (1) must complete and submit to the municipality the prescribed form, and the municipality may issue a permit subject to the prescribed fee having been paid.
- (6) A person who contravenes a provision of subsection (5) commits an offence, and a person who fails to comply with any condition imposed under subsection (1) commits an offence and the municipality may, in addition to any other penalty which may be imposed—
 - (a) demolish, remove or fill in the projection or projecting structure concerned; or
 - (b) cause such projection or projecting structure to be demolished, removed or filled in, at the cost of the owner thereof or the person responsible for such encroachment.

- (a) 'n motorvoertuig met 'n tarra wat 3 500 kilogram oorskry;
- (b) 'n sleepwa;
- (c) 'n leunwa, of
- (d) 'n woonwa.

in 'n straat of openbare plek parkeer vir 'n ononderbroke tydperk wat twee ure oorskry nie, buiten op plekke wat vir sodanige voertuie ge-oormerk is.

(2) Wanneer ook al 'n voertuig geparkeer is in stryd met subartikel (1), word daar, totdat die teendeel bewys word, vermoed dat sodanige voertuig geparkeer is deur die eienaar daarvan.

10. Parkeerplek aanwysers

- (1) Niemand mag, hetsy teen vergoeding of enigiets anders van waarde in afwagting van vergoeding:
 - (a) die bestuurder of okkupeerder van 'n motorvoertuig aanwys waar 'n parkeerruimte is nie; of
 - (b) enige ander parkeer- of verwante dienste in 'n straat of openbare plek verrig nie.
- (2) Ondanks die bepalings van subartikel (1), mag die munisipaliteit, onderworpe aan enige vereistes en voorwaardes wat dit mag stel, by die ontvangs van 'n aansoek van enige persoon of organisasie, so 'n persoon of organisasie toelaat om parkeerruimtes aan te wys of enige ander parkeer of verwante dienste in 'n openbare plek te verrig.

11. Oorskrydings

- (1) Onderworpe aan die bepalings van artikel 3 en aan enige verdere voorwaardes wat die munisipaliteit mag stel, mag die munisipaliteit oorskryding op munisipale eiendom of the oprigting van of onderhoud aan 'n veranda, balkon, teken of soortgelyke struktuur wat in of oor 'n straat of openbare plek hang of uitsteek, goedkeur.
- (2) Wanneer daar sonder toestemming van die munisipaliteit op enige onroerende eiendom van die munisipaliteit oorskry word, mag die munisipaliteit die stappe neem wat nodig is om sodanige oorskryding te verwyder of te reguleer.
- (3) Die munisipaliteit mag die omvang van 'n openbare plek of straat waarop daar oorskry word verminder tot die mate van die oorskryding of tot so 'n groter omvang as wat wenslik mag wees.
- (4) 'n Permit wat ingevolge subartikel (1) uitgereik is word vir die doeleindes van subartikel (2) geag regulering te wees ten opsigte van die oorskryding daarin vermeld.
- (5) Enige persoon wat die munisipaliteit se toestemming, soos beoog in subartikel (1), wil bekom moet die voorgeskrewe vorm voltooi en by die munisipaliteit indien en die munisipaliteit mag so 'n permit uitreik indien die voorgeskrewe fooi betaal is.
- (6) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (5) oortree pleeg 'n misdryf en enige persoon wat enige voorwaarde wat ingevolge subartikel (1) opgelê, pleeg 'n misdryf en die munisipaliteit mag, bykomend tot enige ander straf wat opgelê mag word—
 - (a) die oorskrydende struktuur afbreek, verwyder of invul; of
 - (b) reël dat die oorskrydende struktuur afgebreek, verwyder of ingevul word en die eienaar of persoon wat vir die oorskryding verantwoordelik is aanspreeklik hou vir die kostes verbonde aan enige afbreek, verwydering of invulling.

CHAPTER 3: PROHIBITION OF CERTAIN ACTIVITIES IN ROADS AND STREETS

12. Vehicle repairs in streets

No person may, in a street or public place—

- (a) effect any repairs or service to a vehicle, except where necessary for the purpose of removing such vehicle from the place where it was involved in an accident, or
- (b) clean or wash a vehicle.

13. Games and other acts in streets

No person may do anything in a street or public place which may endanger the life or safety of any person, animal or thing or may be a nuisance, obstruction or annoyance to the public.

14. Use of explosives

No person may in or upon a street or public place use explosives or undertake blasting operations—

- (a) except with the written permission of the municipality, and
- (b) subject to such conditions as may be determined by the municipality.

15. Conveyance of animal carcasses or other waste products through streets

No person may carry or convey through a street or public place the carcase of an animal or any garbage, night soil, refuse, litter, rubbish, manure, gravel or sand—

- (a) unless it is properly covered, and
- (b) unless it is conveyed in such type of container as will not allow any offensive liquids or parts of the load to be spilt in the street.

16. Fences on street boundaries

Subject to the provisions of the municipality's by-law relating to Fencing and Walls no person may erect a barbed-wire-, razor wire-, electrified fence or other dangerous fence on the boundary of a street or public place except with the written permission of the municipality.

17. Building materials in streets

No person may bore or cut stone or bricks, slake or sift lime, or mix building materials, or store or place building materials or any other materials in a street except with the written permission of the municipality, and subject to the requirements prescribed by the municipality.

18. Balconies and verandas

No person may, except with the written permission of the municipality—

- (a) use a balcony or veranda erected beyond the boundary line of a street or public place for purposes of trading or the storage of goods, or for the washing or drying of clothes thereon, or
- (b) enclose or partition a balcony or veranda erected beyond the boundary line of a street or public place or portion thereof as a living or bedroom.

19. Drying of washing on fences on boundaries of streets

No person may dry or spread washing on a fence on the boundary of a street or public place.

HOOFSTUK 3: VERBOD OP SEKERE AKTIWITEITE IN PAAIE EN STRATE

12. Herstelwerk aan voertuie in strate

Niemand mag in 'n straat of openbare plek—

- (a) 'n voertuig herstel of versien nie, behalwe waar dit nodig is om sodanige voertuig te kan verwyder van die plek waar dit in 'n ongeluk betrokke was, of
- (b) 'n voertuig skoonmaak of was nie.

13. Speletjies en ander handeling in strate

Niemand mag enigiets in 'n straat of openbare plek doen wat die lewe of veiligheid van 'n persoon, dier of ding in gevaar kan stel of 'n oorlas, belemmering of ergernis vir die publiek kan wees nie.

14. Gebruik van plofstowwe

Niemand mag in of op 'n straat of openbare plek plofstowwe gebruik of skietwerk uitvoer nie—

- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en
- (b) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.

15. Vervoer van karkasse van diere of ander afvalstowwe deur strate en openbare plekke

Niemand mag die karkas van 'n dier of afval, nagvuil, vullis, rommel, vuilgoed, mis, gruis of sand deur 'n straat of openbare plek dra of vervoer nie—

- (a) tensy dit behoorlik bedek is, en
- (b) tensy dit in so 'n tipe houer vervoer word dat aanstootlike vloeistowwe of dele van die vrug nie in die straat of openbare plek gestort word nie.

16. Heinings op straatgrense

Onderworpe aan die bepalings van die munisipaliteit se verordening insake Omheinings en Mure mag niemand sonder die munisipaliteit se skriftelike toestemming 'n doringdraadheining, lemmetjiesdraadheining, geëlektrifiseerde heining of ander gevaarlike heining op die grens van 'n straat of openbare plek oprig nie.

17. Boumateriaal in strate en openbare plekke

Niemand mag in 'n straat of openbare plek klippe of stene boor of kap, kalk blus of sif, of enige boumateriaal meng nie, of boumateriaal of enige ander materiaal opberg of plaas nie behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die vereistes wat die munisipaliteit bepaal.

18. Balkonne en verandas

Behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, mag niemand—

- (a) 'n balkon of veranda wat verby die grenslyn van 'n straat of openbare plek opgerig is, gebruik vir die doel van handeldryf of die opberg van goedere, of vir die was of droog van klere daarop nie, of
- (b) 'n balkon of veranda wat verby die grenslyn van 'n straat of openbare plek opgerig is of gedeelte daarvan as 'n woon- of slaapvertrek omsluit of afskort nie.

19. Droogmaak van wasgoed op heinings op grense van strate en openbare plekke

Niemand mag wasgoed op 'n heining op die grens van 'n straat of openbare plek droogmaak of dit daaroor hang nie.

20. Damaging of notice-boards

No person may deface, damage or in any way interfere with any notice-board, road traffic sign, street-name board or other similar sign or any hoarding which has been erected by the municipality or with consent of the municipality in a street or public place.

21. Street collections and distribution of handbills

(1) No person may—

- (a) collect or attempt to collect money in a street or public place or organise or in any way assist in the organisation of such collection, except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality; or
- (b) distribute a handbill or similar advertising material or cause it to be distributed in any street or public place or cause it to be placed on or in any vehicle without prior permission of the municipality.

(2) An application fee as determined by the municipality from time to time may be levied in respect of any application in terms of subsection (1)(c).

22. Poison in streets

No person other than an official of the municipality or an authorised person who administers legally approved weed-killers or poisons, may use, set or cast poison in any street or public place.

23. Roller-skating and skating on skateboards

No person may, except with the prior written permission of the municipality, skate on roller-skates or a skateboard or a similar device in or on a street or public place or in or upon an area where skating is prohibited by an applicable road traffic sign.

24. Persons to be decently clad

No person may appear in any street without wearing any clothes or not being clothed in such a manner as decency demands; provided that this provision does not apply to a child under the age of seven years.

25. Amusement shows and devices

(1) No person may set up or use in any street or public place any circus, whirligig, roundabout or other side-show or device or tent for the amusement or recreation of the public—

- (a) except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality;
- (b) unless suitable sanitary conveniences for both sexes of the staff have been provided; and
- (c) if it is in any way dangerous or unsafe for public use.

(2) An authorised official of the municipality shall, for the purposes of inspection at all reasonable times have free access to such circus, whirligig, roundabout or other side-show or device.

26. Animals in a street

No owner or person—

- (a) in charge of any wild or ferocious animal, monkey or horned cattle may allow such animals at any time to be

20. Beskadiging van kennisgewingborde

Niemand mag 'n kennisgewingbord, padverkeersteken, straatnaambord of ander soortgelyke teken of 'n skutting wat deur of met die toestemming van die munisipaliteit in 'n straat of openbare plek opgerig is, ontsier of beskadig of hom of haar op enige wyse daarmee bemoei nie.

21. Straatkollekte en verspreiding van strooibiljette

(1) Niemand mag—

- (a) in 'n straat of openbare plek geld insamel of probeer insamel of sodanige insameling organiseer of op enige wyse behulpsaam wees met die organisering daarvan nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes deur die munisipaliteit gestel; of

- (b) 'n strooibiljet of soortgelyke advertensiemateriaal versprei of laat versprei in enige straat of openbare plek, of enige strooibiljet of soortgelyke advertensiemateriaal op of in enige voertuig plaas of laat plaas sonder voorafverkreë toestemming van die munisipaliteit nie.

(2) Aansoekgelde soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal kan deur die munisipaliteit gehef word ten opsigte van enige aansoek ingevolge subartikel (1)(c).

22. Gif in strate

Niemand behalwe 'n amptenaar van die munisipaliteit of 'n gemagtigde persoon wat wettig goedgekeurde onkruidodders of gifstof toedien, mag gif in 'n straat of openbare plek plaas, gebruik of gooi nie.

23. Rolskaats en skaats op skaatsplanke

Niemand mag, behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit, met rolskaats of 'n skaatsplank of soortgelyke toestel in of op 'n straat of openbare plek, of in of op 'n terrein waar dit deur 'n toepaslike padverkeersteken verbied word, skaats nie.

24. Persone moet behoorlik geklee wees

Niemand mag op straat of in 'n openbare plek verskyn sonder om geklee te wees of geklee wees op 'n wyse wat nie aan die eise van welvoeglikheid voldoen nie, met dien verstande dat hierdie bepaling nie op 'n kind onder die ouderdom van sewe jaar van toepassing is nie.

25. Vermaaklikheidsvertonings en -toestelle

(1) Niemand mag 'n sirkus, draaimeule, mallemeule of ander byvertoning of toestel of tent vir die vermaak of ontspanning van die publiek in 'n straat of op 'n openbare plek oprig of gebruik nie—

- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel;

- (b) tensy geskikte sanitêre geriewe vir albei geslagte van die personeel aldaar verskaf is, en

- (c) as dit enigsins gevaarlik of onveilig vir die gebruik van die publiek is.

(2) 'n Gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit het vir inspeksiedoeleindes te alle redelike tye vrye toegang tot sodanige sirkus, draaimeule, mallemeule of ander byvertoning of toestel.

26. Diere in 'n straat of openbare plek

Geen eienaar of persoon—

- (a) wat beheer het oor 'n wilde of kwaai dier, aap of horingvee, mag toelaat dat dit te eniger tyd in 'n straat of

insufficiently attended or at large in any street or may keep any such animal in such a manner as to be a danger or annoyance to the public; or

- (b) may allow, permit or cause any animal to graze or stray in or about any street or public place.

27. Restriction of access to streets

No person may, without the approval of the municipality, close or barricade any street or restrict access thereto.

CHAPTER 4: WORK IN STREETS, PUBLIC ROADS AND SIDEWALKS AND WATER DISCHARGED ONTO ROADS AND STREETS

28. Use of vehicles that may damage street surface

- (1) No person may—
- (a) use a vehicle or allow it to be used in any street or public place if such vehicle is in such a defective condition that it will or may cause damage to any street or public place;
- (b) drive, push, roll, pull or propel any object, machine or other material through or along a street or public place in such a way, or while such object, machine or material is in such a condition, as may damage, break or destroy the surface of the street or public place in any way;
- (2) If the municipality identifies a person who, as a result of the actions referred to in subsection (1), has damaged, broken or destroyed the surface of a street, the cost of repairs, as determined by the municipality, may be recovered from the offender.

29. Obstruction on public roads and restriction of access to streets

- (1) No person may deposit or cause to be deposited or leave or cause to be left sand, stone, earth, bricks, timber, lime, cement or other building or excavated material or burning material of whatever nature on a portion of a public road, sidewalk or footpath, unless it is deposited within an enclosure in respect of which the written consent of the municipality has first been obtained.
- (2) No person may without the permission of the municipality close or barricade any street or restrict access thereto.

30. Work in public roads or streets

- (1) No person may undertake work in any public road or on property belonging to the municipality without prior permission being obtained in terms of the operational manual as contemplated in section 31.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

31. Norms, standards and guidelines

- (1) The municipality may determine and publish norms, standards and guidelines which describe appropriate measures for work in public roads, streets or other property belonging to the municipality, and such norms standards and guidelines must be kept in the form of an operational manual.
- (2) The norms, standards and guidelines contemplated in subsection (1) may differentiate between communities, geographical areas and different kinds of premises.

32. Discharge of water on public road

- (1) No person may, without prior written permission of the municipality—
- (a) lead or discharge water, except storm water on, over or across a public road; or

openbare plek sonder voldoende toesig is of los rondloop, of mag sodanige dier op so 'n wyse aanhou dat dit gevaarlik of 'n ergernis vir die publiek kan wees nie.

- (b) mag duld, toelaat of veroorsaak dat enige dier in of op enige straat of openbare plek wei of rondloop nie.

27. Beperking van toegang tot paaie

Niemand mag sonder die munisipaliteit se goedkeuring enige straat sluit of toegang daartoe beperk nie.

HOOFSTUK 4: WERK IN PAAIE, OPENBARE PAAIE EN SYPAADJIES EN UITLAAT VAN WATER OP PAAIE EN STRATE

28. Gebruik van voertuie wat straatoppervlak kan beskadig

- (1) Niemand mag—
- (a) 'n voertuig in 'n straat of openbare plek gebruik of toelaat dat dit daarin gebruik word indien sodanige voertuig in so 'n gebrekkige toestand is dat dit skade aan 'n straat of openbare plek sal veroorsaak of moontlik sal veroorsaak nie, en
- (b) enige voorwerp, masjien of ander materiaal deur of langs 'n straat of openbare plek bestuur, stoot, rol, trek of laat voortbeweeg op so 'n wyse, of terwyl sodanige voorwerp, masjien of materiaal in so 'n toestand is, dat die oppervlak van die straat of openbare plek op enige wyse daardeur beskadig, gebreek of vernietig kan word nie.
- (2) Indien die munisipaliteit 'n persoon identifiseer wat, as gevolg van die aksies in subartikel (1) vermeld, die oppervlak van 'n straat beskadig, gebreek of vernietig het, mag die munisipaliteit die herstelkoste bereken en van die oortreder verhaal.

29. Obstruksie in openbare paaie en strate

- (1) Niemand mag enige sand, klip, grond, stene, hout, kalk, sement of enige ander bou- of uitgrawingsmateriaal of brandende materiaal van watter aard ookal op 'n gedeelte van 'n openbare pad, sypaadjie of voetpad laat of toelaat dat dit daar gelaat word nie, tensy dit in 'n afsluiting, wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, gelaat word.
- (2) Niemand mag sonder die toestemming van die munisipaliteit enige straat sluit, dit versper of toegang daartoe beperk nie.

30. Werk in openbare paaie of strate

- (1) Niemand mag enige werk in 'n openbare pad of op eiendom wat aan die munisipaliteit behoort, onderneem sonder die voorafverkreë goedkeuring van die munisipaliteit ingevolge die operasionele handleiding soos bedoel in artikel 31 nie.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

31. Norme, standaarde en riglyne

- (1) Die munisipaliteit mag norme, standaarde en riglyne daarstel en publiseer wat gepaste maatreëls vir werk in openbare paaie, strate of ander munisipale eiendom daarstel, en dusdanige norme, standaarde en riglyne moet in die vorm van 'n operasionele handleiding bygehou word.
- (2) Die norme, standaarde en riglyne waarna in subartikel (1) verwys word, mag tussen gemeenskappe, geografiese gebiede en verskillende tipes persele differensieer.

32. Vrylaat van water op 'n openbare pad

- (1) Niemand mag sonder die voorafverkreë skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit—
- (a) enige water, behalwe stormwater, op of oor 'n openbare pad lei of vrystel nie; of

- (b) by any means whatever, raise the level of water in a river, dam or watercourse so as to cause interference with or endanger a public road .
- (2) A person who wishes to perform an action as contemplated in subsection (1), must submit to the municipality an application which contains full technical details of the proposed action, and the municipality may refuse or grant permission and—
- (a) should the municipality refuse permission, it must supply the person with the written reasons for the refusal.
- (b) should the municipality grant the permission, it may do so subject to such conditions, requirements or specifications which it may determine in each individual case.
- (3) The municipality may, subject to any law which may be applicable and after obtaining permission of the owner and the occupier of the land concerned, if any—
- (a) deviate a watercourse, stream or river if the deviation is necessary for—
- (i) the protection of a public road or structure related to a public road; or
- (ii) the construction of a structure connected with or belonging to a public road; and
- (b) divert storm water from or under a public road onto private property other than land containing buildings, other structures or improvements.
- (4) The municipality must compensate the owner or occupier of the land for damage caused as a result of acting under subsection (3), with an amount agreed upon between the municipality and the owner or occupier.
- (5) Application for permission must be made on a form provided for this purpose by the municipality.
- (6) A person who contravenes subsection (1) or a condition, requirement or specification imposed or determined by the municipality in terms of subsection (2)(b) commits an offence.

33. Overflow of water streets

- (1) No person may cause or allow any water other than rainwater to flow into a street.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 5: BEHAVIOUR IN STREETS

34. Prohibited conduct

No person may in a street—

- (a) cause a nuisance to other persons by loitering, standing, sitting or lying or begging;
- (b) sleep, overnight or erect any shelter, except at a place designated by the municipality;
- (c) wash or dry clothes, blankets or any other domestic articles;
- (d) use abusive, insulting, obscene, threatening or blasphemous language;
- (e) fight or act in a riotous manner;
- (f) discharge a firearm, airgun or air-pistol;
- (g) annoy or inconvenience any other person by yelling, shouting or making any noise in any manner whatsoever;

- (b) op welke wyse ookal die vlak van water in 'n rivier, dam of enige waterwerke verhoog op so 'n wyse dat dit inngem met 'n openbare pad of dit in gevaar stel nie.
- (2) Enige persoon wat 'n handeling soos beoog in subartikel (1) wil verrig moet 'n aansoek met die volledige tegniese besonderhede van die voorgenome optrede by die munisipaliteit indien en die munisipaliteit mag die aansoek goed- of afkeur en—
- (a) indien die munisipaliteit toestemming sou weier, moet dit skriftelike redes vir sodanige weiering verstrek; of
- (b) indien die munisipaliteit toestemming sou verleen, mag dit voorwaardes, vereistes of spesifikasies stel of voorskryf vir elke individuele geval.
- (3) Die munisipaliteit mag, onderworpe aan enige regsbeplanning wat van toepassing mag wees en nadat die eienaar of okkupeerder van grond, indien enige, se toestemming verkry is—
- (a) 'n stroom of rivier of enige ander waterwerke se vloei verander, indien so 'n verandering nodig is vir—
- (i) die beskerming van 'n openbare pad of enige struktuur wat daarmee verband hou; of
- (ii) die oprigting van 'n struktuur wat verband hou met of behoort aan 'n openbare pad; en
- (b) stormwater van of onder 'n openbare pad op privaat-eiendom aflei, behalwe grond waarop geboue, ander strukture of verbeterings is.
- (4) Die munisipaliteit moet die eienaar of okkupeerder van grond wat skade gelei het as gevolg van optrede ingevolge subartikel (3) vergoed vir dusdanige skade en die bedrag moet by wyse van ooreenkoms tussen die munisipaliteit en die eienaar of okkupeerder bepaal word.
- (5) Aansoeke om goedkeuring moet op die voorgeskrewe vorm gedoen word.
- (6) Enige persoon wat subartikel (1) of enige voorwaarde, vereiste of spesifikasie ingevolge subartikel (2)(b) verbreek, pleeg 'n misdryf.

33. Oorvloei van water in strate

- (1) Niemand mag enige water, behalwe reënwater, in 'n straat laat loop of toelaat dat dit daarin loop nie.
- (2) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree, pleeg 'n misdryf.

HOOFSTUK 5: GEDRAG IN STRATE

34. Verbode gedrag

Niemand mag in 'n straat—

- (a) tot oorlas van ander persone slenter, staan, sit, lê of bedel nie;
- (b) slaap of oornag of enige skuiling oprig nie behalwe op 'n plek deur die munisipaliteit aangewys;
- (c) klere, komberse of ander huishoudelike artikels was, skoonmaak of droogmaak nie;
- (d) skel-, beledigende, onwelvoeglike, dreigende of gods-lasterlike taal besig nie;
- (e) baklei of oproerig optree nie;
- (f) 'n vuurwapen, windbuks of windpistool afvuur nie;
- (g) tot ergernis of ongemak van enige ander persoon skreeu, gil of enige lawaai op watter wyse ook al maak nie;

- (h) spit, defecate, urinate or wash himself;
- (i) solicit or importune any person for the purpose of prostitution or immorality;
- (j) engage in gambling;
- (k) be drunk or under the influence of drugs or use intoxicating liquor or drugs.

CHAPTER 6: DISPLAY OF STREET NUMBERS

35. Street numbers

- (1) The municipality may prescribe by notice in writing to the owner of any premises that a number allocated to such premises in terms of section 39(c) must be displayed and the owner of such premises must, within 30 days of the date of such notice, display the allocated number on the premises.
- (2) A number displayed as contemplated by subsection (1) must—
 - (a) be displayed in a conspicuous position on the premises and must at all times be visible and legible from the adjacent street; and
 - (b) be replaced by the owner of the premises as often as it gets obliterated, defaced or illegible.

CHAPTER 7: GENERAL POWERS OF THE MUNICIPALITY

36. Municipality may act and recover costs

- (1) Notwithstanding any other provisions of this by-law, the municipality may—
 - (a) where the permission of the municipality is required before a person may perform a certain action or build or erect anything, and such permission has not been obtained; and
 - (b) where any provision of this by-law is contravened under circumstances in which the contravention may be terminated by the removal of any structure, object, material or substance, serve a written notice on the owner of the premises or the offender, as the case may be, to terminate such contravention, or to remove the structure, object, material or substance, or to take such other steps as the municipality may require to rectify such contravention within the period stated in such notice.
- (2) Any person who fails to comply with a notice in terms of subsection (1) shall be guilty of an offence, and the municipality may, without prejudice to its powers to take action against the offender, take the necessary steps to implement such notice at the expense of the owner of the premises or the offender, as the case may be.

37. Closure of streets or roads

- (1) The municipality may permanently close or divert any street or part thereof or restrict access to any street.
- (2) When the municipality decides to act in terms of subsection (1), it must give notice of such intention in terms of its communication policy; in the absence of such policy the municipality must give notice of its intention in a local newspaper in at least two official languages.
- (3) Any objection against the intended action must be delivered in writing to the municipal manager within 14 days from the date

- (h) spuug, homself was, ontlas of urineer nie;
- (i) met die oog op prostitusie of onsedelikheid iemand aanspreek of lastig val nie;
- (j) dobbelary beoefen nie;
- (k) dronk of onder die invloed van dwelms wees of alkoholiese drank of ander dwelmmiddels gebruik nie; of

HOOFSTUK 6: VERTONING VAN STRAATNOMMERS

35. Straatnommers

- (1) Die munisipaliteit kan by wyse van skriftelike kennisgewing aan die eienaar van enige perseel, voorskryf dat 'n nommer wat deur die munisipaliteit ingevolge artikel 39(c) aan so 'n perseel toegeken is, op sodanige perseel vertoon moet word en die eienaar van sodanige perseel moet binne 30 dae na die datum van sodanige kennisgewing die toegekende nommer op die perseel aanbring.
- (2) 'n Nommer wat vertoon word soos beoog by sub-artikel (1) moet:
 - (a) op 'n opsigtelike plek op die perseel vertoon word en moet te alle tye sigbaar en leesbaar vanaf die aangrensende straat wees; en
 - (b) deur die eienaar van die perseel vervang word so dikwels as wat dit uitgewis of geskend of onleesbaar word.

HOOFSTUK 7: ALGEMENE BEVOEGDHEDE VAN DIE MUNISIPALITEIT

36. Munisipaliteit kan optree en koste verhaal

- (1) Ondanks enige andersluidende bepalings van hierdie verordening kan die munisipaliteit—
 - (a) waar die toestemming van die munisipaliteit benodig is alvorens 'n persoon 'n sekere daad mag verrig of iets mag bou of oprig, en sodanige toestemming nie verkry is nie, en
 - (b) waar enige bepaling van hierdie verordening oortree word in omstandighede waar die oortreding beëindig kan word deur die verwydering van enige struktuur, voorwerp, materiaal of stof, 'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar van die perseel of die oortreder, na gelang van die geval, beteken om sodanige oortreding te beëindig, of die struktuur, voorwerp, materiaal of stof te verwyder, of die ander stappe te doen wat die munisipaliteit vereis om sodanige oortreding reg te stel binne die tydperk in sodanige kennisgewing vermeld.
- (2) Iedereen wat versuim om aan 'n kennisgewing ingevolge subartikel (1) te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf, en die munisipaliteit kan, sonder inkorting van sy bevoegdhede om teen die oortreder op te tree, die nodige stappe doen om op koste van die eienaar van die perseel of die oortreder, na gelang van die geval, uitvoering aan sodanige kennisgewing te gee.

37. Sluiting van paaie en strate

- (1) Die munisipaliteit kan enige straat permanent sluit of enige gedeelte van 'n straat sluit of verlê of toegang na 'n straat of openbare plek beperk.
- (2) Indien die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) wil handel, moet hy ingevolge sy kommunikasiebeleid kennis gee van sy voorneme om dit te doen; by gebrek aan sodanige beleid moet die munisipaliteit sy voorneme deur middel van 'n toepaslike kennisgewing in minstens twee amptelike tale in 'n plaaslike nuusblad bekend maak.
- (3) Enige besware teen die voorgenome handeling moet binne 14 dae na datum van kennisgewing ingevolge subartikel (2) skriftelik by die Munisipale Bestuurder ingedien word vir

of notification in terms of subsection (2) for submission to the municipality.

38. Temporary closure of streets or roads

- (1) The municipality may, without complying with the provisions of section 37—temporarily close a street—
 - (a) for the purpose of or pending the construction, reconstruction, maintenance or repair of such street;
 - (b) for the purpose of or pending the construction, erection, laying, extension, maintenance, repair or demolition of any building, structure, works or service alongside, on, across, through, over or under such street—
 - (i) if such street is, in the opinion of the municipality, dangerous to traffic;
 - (ii) by reason of any emergency or public event which, in the opinion of the municipality, requires special measures for the control of traffic or special provision for the accommodation of crowds, or
 - (iii) for any other reason which, in the opinion of the municipality, renders the temporary closing of such street necessary, and
 - (c) temporarily divert a street which has been closed in terms of subsection (1)(a).
- (2) The municipal manager may in his discretion, for general information, place a notice of temporary closure in a local newspaper.

39. Construction, maintenance and naming of streets

The municipality may in its area—

- (a) make, construct, reconstruct, alter and maintain streets;
- (b) name and re-name streets; and
- (c) allocate and re-allocate numbers to properties abutting on streets.

40. Declaration of streets

- (1) The municipality may—
 - (a) declare any land or portion of land under its control to be a street;
 - (b) declare any private street or portion thereof to be a public street.
- (2) When the municipality decides to act in terms of subsection (1), it must give notice of such intention in terms of its communication policy; in the absence of such policy, the municipality must give notice of its intention in a local newspaper in at least two official languages.
- (3) Any objection against the intended action must be delivered in writing to the municipal manager within 14 days from the date of notification in terms of subsection (2).

CHAPTER 8: PROCESSIONS

41. Processions

- (1) Subject to the provisions of subsection (6), no person may hold, organise, initiate, control or actively participate in a procession or gathering in a street or dance or sing or play a musical instrument, or do anything which is likely to cause a

voorlegging aan die Raad of 'n komitee of persoon aan wie bevoegdheid gedelegeer is om daarvoor te besluit.

38. Tydelike sluiting van paaië of strate

- (1) Die munisipaliteit kan, sonder nakoming van die bepalings van artikel 37 'n straat tydelik sluit—
 - (a) vir die doeleindes of in afwagting van die aanleg, heraanleg, onderhoud of herstel van sodanige straat;
 - (b) vir die doeleindes of in afwagting van die bou, oprigting, aanleg, uitbreiding, onderhoud, herstel of sloping van enige gebou, struktuur, werke of diens langsaan, op, dwarsoor, deur, oor of onder sodanige straat;
 - (i) indien sodanige straat na die mening van die munisipaliteit in 'n toestand is wat gevaarlik is vir verkeer;
 - (ii) as gevolg van enige noodtoestand of openbare geleentheid wat na die mening van die munisipaliteit spesiale maatreëls vir die beheer van verkeer of spesiale voorsiening vir die akkommodasie van skares vereis, of
 - (iii) om enige ander rede wat na die mening van die mening van die munisipaliteit die tydelike sluiting van sodanige straat of openbare plek wenslik maak.
- (2) Die munisipaliteit mag 'n straat wat ingevolge subartikel (1)(a) gesluit is, tydelik ver lê.
- (3) Die munisipale bestuurder kan, indien hy dit nodig ag, 'n kennisgewing van sodanige tydelike sluiting vir algemene inligting in 'n plaaslike nuusblad plaas.

39. Aanleg, onderhoud en benaming van strate

Die munisipaliteit kan binne sy regsgebied—

- (a) strate aanlê, heraanlê, verander en onderhou;
- (b) strate benoem en herbenoem;
- (c) nommers toeken en hertoeken aan eiendomme wat aan strate grens.

40. Verklaring van strate

- (1) Die munisipaliteit kan:
 - (a) enige grond of gedeelte grond onder sy beheer tot straat, of enige straat of gedeelte daarvan tot 'n openbare plek verklaar; en
 - (b) enige privaat straat of gedeelte daarvan tot openbare straat of enige plek of gedeelte daarvan tot openbare pad verklaar.
- (2) Indien die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) wil handel moet hy ingevolge sy kommunikasiebeleid kennis gee van sy voorneme om dit te doen; by gebrek aan sodanige beleid moet die munisipaliteit sy voorneme deur middel van 'n toepaslike kennisgewing in minstens twee amptelike tale in 'n plaaslike nuusblad bekendmaak.
- (3) Enige besware teen die voorgenome handeling moet binne 14 dae na datum van kennisgewing ingevolge subartikel (2) skriftelik by die munisipale bestuurder ingedien word.

HOOFSTUK 8: OPTOGTE

41. Optogte

- (1) Behoudens die bepalings van sub-artikel (6) mag niemand in enige straat of openbare plek 'n optog of byeenkoms hou, reël, inisieer, beheer, daaraan deelneem, of dans of sing of 'n musiekinstrument bespeel, of enigiets doen wat waarskynlik 'n

gathering of persons or the disruption or obstruction of traffic in such street or use any loudspeaker or other device for the reproduction or amplification of sound without the written permission of the municipality in terms of subsections (2) and (3).

- (2) Any person who intends to perform or carry out any one or more of the actions described in subsection (1) must submit a written application for permission, which must reach the municipality at least seven days before the date upon which any such action is intended to be performed or carried out, provided that persons who intend to participate actively in a procession, or gathering need not apply to the municipality for permission and it is not illegal for such persons to participate actively in such procession or gathering if the organiser, promoter or controller has obtained the permission of the municipality. An application made in terms hereof must contain the following:
- (a) Full details of the name, address and occupation of the applicant;
 - (b) full details of the street or public place where or route along which any one or more of the actions prescribed in subsection (1) is or are intended to be performed or carried out, proposed starting and finishing times and, in the case of processions and gatherings, the number of persons expected to attend; and
 - (c) general details of the purpose of any one or more of the aforesaid actions intended to be performed or carried out.
- (3) Any application submitted in accordance with subsection (2) shall be considered by the municipality, and if any one or more of the actions to be performed or carried out as proposed in such application is or are not likely to be in conflict with the interests of public peace, good order or safety, the municipality may issue a certificate granting permission and imposing conditions.
- (4) The municipality may refuse to approve applications in terms of subsection (2) if an action will be in conflict with the interests of public peace, good order or safety.
- (5) The municipality may withdraw any permission granted in terms of subsection (3), if, as a result of further information, the action will be in conflict with the interests of public peace, good order or safety.
- (6) The provisions of this section do not apply to—
- (a) wedding or funeral processions; and
 - (b) to a gathering or demonstration as contemplated by the Regulation of Gatherings Act, 1993 (Act 205 of 1993).

CHAPTER 9: GENERAL MATTERS

42. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act (Act 32 of 2000)

byeenkoms van persone of 'n verwarring of versperring van verkeer in sodanige straat of openbare plek sal veroorsaak, of enige luidspreker of ander toestel vir die reproduksie of versterking van klank gebruik nie sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit ingevolge subartikels (2) en (3).

- (2) Iedereen wat voornemens is om een of meer van die handeling soos bedoel in subartikel (1), in enige straat of openbare plek te verrig of uit te voer, moet 'n skriftelike aansoek om toestemming daartoe indien, wat die munisipaliteit moet bereik minstens sewe dae voor die datum waarop dit die voorneme is om een of meer van sodanige handeling te verrig of uit te voer; met dien verstande dat persone wat voornemens is om daadwerklik aan 'n optog, byeenkoms in enige straat of openbare plek deel te neem, nie by die munisipaliteit om toestemming daartoe aansoek hoef te doen nie en dit nie vir sodanige persone onwettig is om daadwerklik aan sodanige optog of byeenkoms deel te neem nie indien die organiseerder, ondernemer of beheerder daarvan die toestemming van die munisipaliteit verkry het. 'n Aansoek wat hierkragtens gedoen word, moet die volgende bevat:
- (a) volledige besonderhede van die naam, adres en beroep van die aansoeker;
 - (b) volledige besonderhede van die straat of openbare plek waar en roete waarlangs dit die voorneme is om een of meer van die handeling beskryf in sub-artikel (1) te verrig of uit te voer, die voorgestelde aanvangs- en sluitingstyd van een of meer van voornoemde handeling en, in die geval van optogte, en byeenkomste, die getal persone wat na verwagting teenwoordig sal wees, en
 - (c) algemene besonderhede en die doel van een of meer van voornoemde handeling wat dit die voorneme is om te verrig of uit te voer.
- (3) Enige aansoek wat ooreenkomstig subartikel (2) ingedien word, moet deur die munisipaliteit oorweeg word, en indien een of meer handeling wat verrig of uitgevoer gaan word soos in sodanige aansoek voorgestel, na die mening van die munisipaliteit waarskynlik nie in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees nie, moet die munisipaliteit 'n sertifikaat uitreik waarby toestemming en magtiging verleen word vir die verrigting of uitvoering van een of meer van sodanige handeling, onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit nodig ag vir die handhawing van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid.
- (4) Die munisipaliteit kan weier om toestemming te verleen vir die verrigting of uitvoering van een of meer van die handeling wat in sub-artikel (2) beskryf word, indien die verrigting of uitvoering van sodanige handeling of handeling in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees.
- (5) Die munisipaliteit kan enige toestemming wat kragtens subartikel (3) verleen is, terugtrek indien hy, as gevolg van nadere inligting van mening is dat die verrigting of uitvoering van die betrokke handeling of handeling in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees.
- (6) Die bepalinge van hierdie artikel is nie van toepassing nie op—
- (a) optogte vir huwelike of begrafnisse; en
 - (b) 'n byeenkoms of betoging soos beoog by die Wet op die Reëling van Byeenkomste, No 205 van 1993.

HOOFSTUK 9: ALGEMENE BEPALINGS

42. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen daardie besluit appèl aanteken deur binne 21 dae van die

to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

43. Exemption

- (1) Any person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this by-law.
- (2) The municipality may—
 - (a) grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
 - (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
 - (c) refuse to grant an exemption.
- (3) In order to consider an application in terms of subsection (1), the municipality may obtain the input or comments of the owners or occupants of surrounding premises.
- (4) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2), however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.
- (5) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

44. Offences and penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this by-law commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

45. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

46. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

47. Short title and commencement

This by-law shall be known as the By-law relating to Roads and Streets and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

kennisgewing van die besluit skriftelike kennis van die appèl en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder te gee.

43. Vrystellings

- (1) Enigiemand mag by wyse van 'n skriftelike aansoek, waarin die redes volledig verstrekk word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening.
- (2) Die munisipaliteit mag—
 - (a) skriftelik vrystelling verleen en die voorwaardes waarvolgens en die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen word, moet in die vrystelling uiteengesit word;
 - (b) enige vrystelling of voorwaarde van 'n vrystelling verander of kanselleer; of
 - (c) weier om 'n vrystelling te verleen.
- (3) Ten einde 'n aansoek ingevolge subartikel (1) te oorweeg, mag die munisipaliteit die insette en kommentaar van die eienaars of okkupeerders van omliggende eiendomme bekom.
- (4) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan alle voorwaardes wat die munisipaliteit ingevolge subartikel (2) opgelê het, te voldoen nie, en indien daar met 'n aktiwiteit begin word voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, verstryk die vrystelling.
- (5) Indien daar nie aan enige voorwaarde van 'n vrystelling voldoen word nie, verval die vrystelling onmiddellik.

44. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldbevinding—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

45. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

46. Herroeping van verordeninge

Die bepalinge van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur ingegee van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

47. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Paaie en Strate en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

P.N. 401/2012 24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY**RULES OF ORDER REGULATING THE CONDUCT OF MEETINGS OF THE MUNICIPALITY OF SALDANHA BAY**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS**CHAPTER 1: DEFINITIONS AND APPLICATION**

1. Definitions
2. Application
3. Supplementation

CHAPTER 2: MEETINGS

4. Commencement of Meeting
5. Order of Business
6. Speaker may introduce urgent matter
7. Business to be transacted
8. Meetings
9. Attendance at Meetings
10. Leave of Absence
11. Standing procedures for non-attendance by members
12. Minutes
13. Quorum

CHAPTER 3: DECISIONS

14. Unopposed Matters
15. Debate prior to decisions
16. Manner of Voting
17. Decisions

CHAPTER 4: PUBLIC ACCESS

18. Admittance of Public
19. Matters In-Committee
20. Exclusion of the public and media from meetings
21. Re-admission of public and media to meetings
22. Deputations and invitations to non-members

CHAPTER 5: ORDER IN MEETINGS

23. Conduct of members of the public
24. Conduct of members
25. Offences

CHAPTER 6: RULES OF DEBATE

26. Member to address Speaker
27. Order of Priority
28. Precedence of speaker
29. Relevance
30. Right to Speak
31. Length of speeches
32. Re-introduction of motion or question
33. Notice of motions
34. Notice of questions
35. Absence of mover or questioner
36. Motions and questions on matters dealt with by a committee or executive mayor
37. Recommendation by executive mayor or committee regarded as motion
38. Questions
39. Motion of exigency
40. Motion of course
41. Point of order
42. Point of explanation
43. Withdrawal of motion, amendment or question
44. Speaker's ruling on point of order and explanation
45. Order of debate
46. Amendment of motion
47. Postponement of consideration of the matter
48. Adjournment of council to another date
49. Adjournment of council for a specified time
50. Adjournment of debate
51. Voting on a Matter

P.K. 401/2012 24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT**ORDEREËLS VIR DIE HOU VAN VERGADERINGS VAN DIE MUNISIPALITEIT VAN SALDANHABAAI**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van Suid-Afrika, 1996, verorden die Saldanhabaai Munisipaliteit hiermee soos volg:

INHOUDSOPGAWE**HOOFSTUK 1: WOORDOMSKRYWINGS EN TOEPASSING**

1. Woordomsrywings
2. Toepassing
3. Aanvulling

HOOFSTUK 2: VERGADERINGS

4. Aanvang van vergadering
5. Volgorde van sake
6. Speaker mag dringende sake voorstel
7. Sake vir afhandeling
8. Vergaderings
9. Bywoning van vergaderings
10. Verlof tot afwesigheid
11. Staande prosedures vir nie-bywoning deur lede
12. Notules
13. Kworum

HOOFSTUK 3: BESLUTE

14. Onbestrede sake
15. Debatvoering voor besluite
16. Wyse van stemming
17. Besluite

HOOFSTUK 4: TOEGANG VIR PUBLIEK

18. Toelating van publiek
19. Vertroulike sake
20. Uitsluiting van die publiek en media van vergaderings
21. Hertoelating van publiek en media by vergaderings
22. Afvaardigings en uitnodigings aan nie-lede

HOOFSTUK 5: ORDE IN VERGADERINGS

23. Gedrag van lede van die publiek
24. Gedrag van lede
25. Misdrywe

HOOFSTUK 6: REËLS VIR DEBATVOERING

26. Lid moet Speaker aanspreek
27. Orde van prioriteit
28. Voorrang van die Speaker
29. Relevansie
30. Reg om te praat
31. Lengte van toesprake
32. Herstelling van mosie of vraag
33. Kennis van mosie
34. Kennis van vraag
35. Afwesigheid van voorsteller of vraesteller
36. Mosies en vrae oor aangeleenthede voor 'n komitee of die uitvoerende burgemeester
37. Aanbevelings deur uitvoerende burgemeester of komitee beskou as mosie
38. Vrae
39. Mosie van dringendheid
40. Mosie van orde
41. Punt van orde
42. Punt van verduideliking
43. Terugtrekking van mosie, amendement of vraag
44. Speaker se beslissing oor punt van orde en verduideliking
45. Orde van debatvoering
46. Amendement van mosie
47. Uitstel van oorweging van die saak
48. Verdaging vana raad tot later datum
49. Verdaging van raad vir 'n spesifieke tydperk
50. Verdaging van debat
51. Stemming oor aangeleentheid

52. Removal of matter from the agenda

CHAPTER 7: MISCELLANEOUS PROVISIONS

53. Privileges and immunities of councillors
54. Revocation of by-laws
55. Short title and commencement

SCHEDULE: STANDING PROCEDURES FOR NON-ATTENDANCE

CHAPTER 1: DEFINITIONS AND APPLICATION

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**code**” means the code of conduct for councillors set out in the Systems Act;

“**committee**” means a committee established by council in terms of sections 79 or 80 of the Structures Act, or any other committee established by council for a specific purpose;

“**Constitution**” means the Constitution of the Republic of South Africa, 1996;

“**council**” means the municipal council of Saldanha Bay;

“**MEC**” means the member of the Executive council responsible for local government in the province of the Western Cape;

“**meeting**” means the meetings of the municipal council;

“**member**” means a member of the municipal council;

“**motion**” means a motion of which written notice is given by a member, but shall not include a motion as contemplated by sections 39 and 40, and order motions as set out in section 45;

“**municipal manager**” means the person appointed by council in terms of section 54A of the Systems Act, or a person delegated by the municipal manager;

“**party**” means a party as defined in the Structures Act;

“**rules**” means the provisions of this by-law;

“**speaker**” means the member elected as chairperson of the council or any other member elected as chairperson of the council;

“**Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“**Structures Act**” means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998).

2. Application

- (1) This by-law applies to all meetings of council.
- (2) Except where it is clearly inappropriate, a provision applying to members in any proceedings, shall also apply to a non-member who takes part in those proceedings with the approval of the speaker.
- (3) Except where it is clearly inappropriate, this by-law applies to committees of the council unless a committee has determined its own rules and procedures.
- (4) Notwithstanding the provisions of sub section (1) of this by-law, the provisions of this section shall not apply to the Attendance Committee as contemplated in the Schedule to this by-law or any special committee established by council in terms of item 14(1)(b) of the Code.
- (5) The chairpersons of any of the committees contemplated in sub

52. Verwydering van saak van die agenda

HOOFSUK 7: ALGEMENE BEPALINGS

53. Voorregte en immunitete vir raadslede
54. Herroeping van verordeninge
55. Kort titel en inwerkingtrede

BYLAE: STAANDE PROSEDURES VIR NIE-BYWONING

HOOFSUK1: WOORDOMSKRYWINGS EN TOEPASSING

1. Woordomsrywings

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**Grondwet**” die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 108 van 1996);

“**Kode**” die gedragskode vir raadslede soos in die Stelselwet uiteengesit;

“**komitee**” 'n komitee deur die raad ingestel ingevolge artikels 79 of 80 van die Strukturewet of enige ander komitee deur die raad ingestel vir 'n spesifieke doel;

“**lid**” 'n lid van die munisipale raad;

“**LUR**” die lid van die Uitvoerende Raad verantwoordelik vir plaaslike regering in die provinsie die Wes-Kaap;

“**mosie**” 'n mosie waarvan kennis skriftelik deur 'n lid gegee is, maar sluit nie in 'n mosie soos bedoel in artikels 39 en 40 en ander mosies ingevolge artikel 45 nie;

“**munisipale bestuurder**” die persoon deur die raad aangestel ingevolge artikel 54A van die Stelselwet, of 'n persoon deur die munisipale bestuurder afgevaardig;

“**party**” 'n party in die Strukturewet bedoel;

“**raad**” die munisipale raad van die Munisipaliteit Saldanhaabaai;

“**reëls**” die bepalings van hierdie verordeninge;

“**Speaker**” die lid verkies tot voorsitter van die raad of enige ander lid wat as voorsitter van die raad waarneem;

“**Stelselwet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000);

“**Strukturewet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998);

“**vergadering**” die vergaderings van die munisipale raad.

2. Toepassing

- (1) Hierdie verordening is van toepassing op alle vergaderings van die raad.
- (2) Uitgesonderd waar dit klaarblyklik onvanpas is, is 'n bepaling wat in enige verrigtinge op lede van toepassing is, ook van toepassing op 'n nie-lid wat met die goedkeuring van die speaker aan daardie verrigtinge deelneem of as 'n waarnemer die vergadering bywoon.
- (3) Uitgesonderd waar dit klaarblyklik onvanpas is, is hierdie verordening van toepassing op komitees van die raad tensy 'n komitee sy eie reëls en prosedures bepaal.
- (4) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1) is die bepalings van hierdie artikel nie van toepassing op die Bywoningskomitee soos bedoel in die Bylae tot hierdie verordening of enige spesiale komitee deur die raad aangewys ingevolge item 14(1)(b) van die Kode nie.

section (4) shall have the power to determine the rules and procedures for such committees if not determined by council at the establishment of the committees.

3. Supplementation

- (1) The speaker may give a ruling in respect of any eventuality for which this by-law does not provide and no further discussion shall be allowed on the ruling.
- (2) The ruling of the speaker shall be entered in the minutes.

CHAPTER 2: MEETINGS

4. Commencement of Meeting

The speaker must take the chair precisely at the time for which the meeting is convened and must proceed immediately with the business of the meeting subject to section 13.

5. Order of Business

- (1) The business of meetings will appear in the following order on the agenda—
 - (a) election of acting speaker, if necessary;
 - (b) applications for leave of absence;
 - (c) confirmation of minutes;
 - (d) statements and communications by the executive mayor or executive deputy mayor;
 - (e) statements and communications by the speaker;
 - (f) interviews with deputations (if approved by the speaker);
 - (g) consideration of reports by executive mayor;
 - (h) matters for consideration/information;
 - (i) urgent matters submitted by the municipal manager;
 - (j) consideration of notices of motion;
 - (k) consideration of notices of questions;
 - (l) consideration of motions of exigency;
 - (m) matters In-Committee.
- (2) The speaker may of his or her own volition change the order of the business appearing on the agenda.
- (3) A member who wishes to have the order of business on the agenda changed must approach the speaker prior to the meeting. The decision of the speaker in this regard will be final.

6. Speaker may introduce urgent matter

The speaker may, at any time and without notice, make any statement or introduce urgent matters.

7. Business to be transacted

Except as otherwise provided in this by-law, no matter not specified in the agenda of a meeting of the council may be transacted at such meeting.

8. Meetings

- (1) The council must meet at least quarterly.
- (2) The speaker shall decide when and where the council meets,

- (5) Die voorsitter van enige van die komitees bedoel in subartikel (4) het die bevoegdheid om self die reëls en prosedures vir die vergadering van sodanige komitee te bepaal indien dit nie deur die raad tydens aanstelling van die komitee bepaal is nie.

3. Aanvulling

- (1) Die speaker kan 'n beslissing gee ten opsigte van enige gebeurlikheid waarvoor hierdie reëls nie voorsiening maak nie, en geen verdere bespreking word oor die beslissing toegelaat nie.
- (2) Die beslissing van die speaker word in die notule aangeteken.

HOOFSTUK 2: VERGADERINGS

4. Aanvang van vergadering

Die speaker moet die stoel inneem presies op die tyd waarvoor die vergadering belê is en moet onmiddellik begin met die sake van die vergadering, behoudens artikel 13.

5. Volgorde van sake

- (1) Die sake van vergaderings moet in die volgende volgorde op die sakelys verskyn:
 - (a) verkiesing van waarnemende speaker, indien nodig;
 - (b) aansoeke om verlof vir afwesigheid;
 - (c) goedkeuring van notule;
 - (d) verklarings en mededelings deur die Uitvoerende Burge-meester of Adjunk Uitvoerende Burgemeester;
 - (e) verklarings en mededelings deur die speaker;
 - (f) onderhoude met afvaardigings (indien goedgekeur deur die speaker);
 - (g) oorweging van verslae deur die Uitvoerende Burge-meester;
 - (h) aangeleenthede vir oorweging/inligting;
 - (i) dringende aangeleenthede deur die munisipale bestuurder voorgelê;
 - (j) oorweging van kennisgewings van mosies;
 - (k) oorweging van kennisgewings van vrae;
 - (l) oorweging van dringende mosies;
 - (m) vertroulike aangeleenthede;
- (2) Die speaker kan uit eie beweging die volgorde van die sake op die sakelys verander.
- (3) 'n Lid wat die volgorde van sake op die sakelys wil verander, moet die speaker voor die vergadering nader. Die speaker se beslissing daarvoor is finaal.

6. Speaker kan dringende aangeleenthede indien

Die speaker kan te eniger tyd en sonder kennisgewing enige verklaring maak of dringende aangeleenthede voorstel.

7. Sake vir afhandeling

Uitgesonderd soos in hierdie reëls bepaal, mag geen aangeleentheid wat nie op die sakelys van 'n vergadering van die raad vermeld is nie, op sodanige vergadering behandel word nie.

8. Vergaderings

- (1) Die raad moet ten minste kwartaalliks vergader.
- (2) Die speaker besluit waar en wanneer die raad vergader, maar as

but if a majority of the members request the speaker in writing to convene a meeting, the speaker must convene a meeting at a time as set out in the request.

- (3) The municipal manager must, at the direction of the speaker, give notice in writing to each member of every meeting decided upon in terms of subsection (2).
- (4) The municipal manager must give notice to the public of the day, time and venue of every meeting by publishing a notice in a local newspaper determined by him or her; provided that he or she may depart from this requirement when the time constraints make this impossible in respect of urgent meetings.
- (5) Members must be given notice of every meeting by the municipal manager, who must send an agenda to each member so that the same may in the ordinary course of events be delivered at the member's address at least seventy two (72) hours before the hour of the meeting; in case of an emergency, a shorter notice period may apply.

9. Attendance at Meetings

- (1) Every member attending a meeting of the council or a committee of which he or she is a member, must sign his or her name in the attendance register kept for such purpose.
- (2) A member must attend each meeting of the council and of a committee of which he or she is a member, except when—
 - (a) leave of absence is granted in terms of section 10; or
 - (b) the member is required to withdraw in terms of law.

10. Leave of Absence

A member who wishes to absent himself or herself from meetings must obtain prior approval of leave of absence from council, provided that the speaker, on good cause, may grant leave of absence to a member who has been prevented by special circumstances from obtaining leave of absence from the council.

11. Standing procedures and sanctions for non-attendance by members

Subject to the provisions of the Code, the speaker must act in accordance with the standing procedures as reflected in the Schedule to this by-law against members who do not comply with sections 9 of this by-law.

12. Minutes

- (1) Minutes of the proceedings of meetings must be compiled in printed form and be confirmed by the council at the next ordinary meeting and signed by the speaker.
- (2) For the purpose of confirmation, the minutes shall be taken as read if a copy thereof was sent to each member within a reasonable period of time before the next meeting.
- (3) No motion or discussion may be allowed on the minutes, except in connection with the correctness thereof.

13. Quorum

- (1) A majority of the members shall constitute a quorum.
- (2) If there is no quorum at the time for which the meeting is scheduled, the speaker must take the chair as soon as a quorum is present.
- (3) Whenever there is no quorum, the start of the meeting must be delayed for no longer than 30 minutes and if at the end of that period, there is no quorum, the speaker must adjourn the meeting to another time, date and venue at his or her discretion and record the names of those members present.
- (4) Whenever the speaker is not present and there is no quorum, the start of the meeting must be delayed for no more than 30

'n meerderheid van die lede die speaker skriftelik versoek om 'n vergadering te belê, moet die speaker 'n vergadering belê op 'n tyd in die versoek vermeld.

- (3) Die munisipale bestuurder moet, in opdrag van die speaker, aan elke lid skriftelik kennis gee van elke vergadering waarop ingevolge subartikel (2) besluit is.
- (4) Die munisipale bestuurder moet aan die publiek kennis gee van die dag, tyd en plek van elke vergadering deur 'n kennisgewing te publiseer in 'n plaaslike koerant deur hom of haar bepaal; met dien verstande dat hy of sy van hierdie vereiste kan afwyk wanneer tydsbeperkings dit onmoontlik maak ten opsigte van dringende vergaderings.
- (5) Lede sal deur die munisipale bestuurder in kennis gestel word van elke vergadering deur 'n sakelys te laat aflewer by die lid se adres minstens twee en sewentig (72) uur voor die tyd van die vergadering; in 'n noodgeval mag 'n korter tydperk geld.

9. Bywoning van vergaderings

- (1) Elke lid wat 'n vergadering van die raad of 'n komitee waarvan hy of sy 'n lid is bywoon, moet sy of haar naam teken in die bywoningsregister wat vir dié doel gehou word.
- (2) 'n Lid moet elke vergadering van die raad en 'n komitee waarvan hy of sy 'n lid is bywoon, uitgesonderd wanneer—
 - (a) verlof vir afwesigheid ingevolge artikel 10 verleen is; of
 - (b) die lid hom of haar kragtens wet moet onttrek.

10. Verlof vir afwesigheid

'n Lid wat wil wegbly van vergaderings, moet voordat hy of sy aldus wegbly, verlof vir afwesigheid van die raad verkry; met dien verstande dat die speaker, om goeie redes, verlof vir afwesigheid kan verleen aan 'n lid wat deur spesiale omstandighede verhinder word om verlof vir afwesigheid van die raad te verkry.

11. Staande prosedure en sanksies vir nie-bywoning deur lede

Onderworpe aan die bepalings van die Kode, moet die speaker ootree ingevolge die staande prosedures soos vervat in die Bylae tot hierdie verordening teen lede wat nie voldoen aan die bepalings van artikels 9 en 10 van hierdie verordening nie.

12. Notules

- (1) Notules van die verrigtinge van vergaderings moet in gedrukte vorm saamgestel word en moet op die volgende vergadering deur die raad goedgekeur word en deur die speaker onderteken word.
- (2) Die notule word vir die doel van goedkeuring as gelees beskou indien 'n eksemplaar daarvan binne 'n redelike tydperk voor die volgende vergadering aan elke lid gestuur is.
- (3) Geen mosie of bespreking oor die notule word toegelaat nie, uitgesonderd in verband met die juistheid daarvan.

13. Kworum

- (1) 'n Meerderheid van die lede maak 'n kworum uit.
- (2) As daar op die tyd waarvoor die vergadering belê is nie 'n kworum is nie, moet die speaker die stoel inneem sodra daar 'n kworum teenwoordig is.
- (3) Wanneer daar nie 'n kworum is nie, moet die begin van die vergadering met hoogstens 30 minute vertraag word, en as daar aan die einde van daardie tydperk nog nie 'n kworum is nie, moet die speaker die vergadering verskuif na tot 'n ander tyd, datum en plek na sy of haar goeie dinge en moet hy of sy die name van die teenwoordige lede aanteken.
- (4) Wanneer die speaker nie teenwoordig is nie en daar nie 'n

minutes and if there is no quorum at the end of that period, no meeting shall take place and the municipal manager must record the names of the members present.

- (5) Whenever during a meeting, there is no quorum, the speaker must suspend the proceedings until a quorum is again present. If after 10 minutes there is still no quorum the speaker must adjourn the meeting.
- (6) Whenever a meeting is adjourned owing to the absence of a quorum, the time of such adjournment, as well as the names of the members present, must be recorded in the minutes.

CHAPTER 3: DECISIONS

14. Unopposed Matters

Whenever the council is called upon to consider a matter before it and there is no opposition from any member, a unanimous vote must be recorded in the minutes.

15. Debate prior to decisions

- (1) Before any matter before council is debated, the speaker must indicate that the matter is open for discussion.
- (2) In the event of an opposed matter, the speaker may not allow any proposal or amendment to be moved until the matter has, in the view of the speaker, been adequately debated by the meeting.
- (3) An item on the agenda shall be deemed to be opposed business if a member signifies his or her intention to discuss such item immediately after the speaker has indicated to the meeting that such item is open for discussion, provided that no item shall be deemed to be opposed by reason only of questions being asked in connection therewith.

16. Manner of Voting

- (1) The speaker must put every opposed motion to the vote by calling upon the members to indicate by a show of hands, unless otherwise prescribed by law, whether they are for such motion or against it, whereupon the speaker must declare the result of such vote.
- (2) The speaker may, at the request of a majority of the members present, rule that a matter be decided by secret ballot in which event the municipal manager shall ensure that a duly marked ballot paper is handed to each member.
- (3) If there is an equality of votes in respect of a motion on which voting takes place in accordance with subsections (1) and (2), the speaker must exercise his casting vote, in addition to his deliberative vote, provided that the speaker may not exercise a casting vote in terms of any matter set out in section 160(2) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996.
- (4) Upon the speaker's declaration of the result of a vote, a member may demand for his or her vote to be recorded against the decision concerned and the municipal manager must ensure that such vote is recorded in the minutes.
- (5) A member may abstain from voting on any matter and such abstention must accordingly be recorded in the minutes.

17. Decisions

- (1) In accordance with the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, a supporting vote of a majority of the members is necessary to decide on—
 - (a) the passing of by-laws;

kworum is nie, moet die begin van die vergadering met hoogstens 30 minute vertraag word, en as daar aan die einde van daardie tydperk nog nie 'n kworum is nie, mag die vergadering nie plaasvind nie en moet die munisipale bestuurder die name van die teenwoordige lede aanteken.

- (5) Wanneer daar tydens 'n vergadering nie 'n kworum is nie, moet die speaker die verrigtinge opskort totdat daar weer 'n kworum is; met dien verstande dat as daar na 10 minute nog nie 'n kworum is nie, die speaker die vergadering moet verdaag.
- (6) Wanneer 'n vergadering verdaag word omdat daar nie 'n kworum is nie, moet die tyd van sodanige verdaging asook die name van die teenwoordige lede in die notule aangeteken word.

HOOFTUK 3: BESLUIE

14. Onbestrede aangeleenthede

Wanneer die raad versoek word om 'n aangeleentheid voor hom te oorweeg en daar geen teenkanting van enige lid is nie, moet 'n eenparige stemming in die notule aangeteken word.

15. Debatvoering voor besluite

- (1) Alvorens debat oor enige aangeleentheid voor die raad gevoer word, moet die speaker te kenne gee dat die aangeleentheid oop is vir bespreking.
- (2) In die geval van 'n onbestrede aangeleentheid laat die speaker nie enige voorstel of amendement toe nie tensy hy of sy van mening is dat die aangeleentheid voldoende deur die vergadering gedebatteer is.
- (3) 'n Aangeleentheid op die sakelys sal geag word bestrede te wees wanneer 'n lid, nadat die speaker te kenne gegee het dat die aangeleentheid oop is vir bespreking, aandui dat hy of sy van voorneme is om die aangeleentheid te bespreek; met dien verstande dat geen aangeleentheid geag sal word bestrede te wees slegs omdat vroe in verband daarmee gestel is nie.

16. Wyse van stemming

- (1) Die speaker moet 'n stemming hou oor elke mosie wat teengestaan word, deur die lede te versoek om deur die opsteek van hande, tensy anders voorgeskryf by wet, aan te dui of hulle vir of teen sodanige mosie is, waarna hy of sy die uitslag van sodanige stemming bekend moet maak.
- (2) Die Speaker mag, op versoek van 'n meerderheid van die lede teenwoordig, beslis dat daar by wyse van geheime stemming oor 'n aangeleentheid besluit word. In so 'n geval moet die munisipale bestuurder toesien dat 'n behoorlik gemerkte stembrief aan elke lid verskaf word.
- (3) As daar 'n staking van stemme is ten opsigte van 'n mosie waarvoor 'n stemming gehou word in ooreenstemming met subartikels (1) en (2), moet die speaker sy of haar beslissende stem uitbring benewens sy of haar gewone stem; met dien verstande dat die speaker nie 'n beslissende stem mag uitbring nie ten opsigte van enige aangeleentheid in artikel 160(2) van die Grondwet uiteengesit.
- (4) Wanneer die speaker die uitslag van 'n stemming bekend maak, kan 'n lid versoek dat sy of haar stem teen die betrokke besluit aangeteken word, en die munisipale bestuurder moet toesien dat sodanige stem in die notule aangeteken word.
- (5) 'n Lid mag buite stemming bly. Indien 'n lid aandui dat hy buite stemming wil bly, moet dit so in die notule aangeteken word.

17. Besluite

- (1) In ooreenstemming met die Grondwet is die ondersteunende stem van 'n meerderheid van die lede nodig om te besluit oor—
 - (a) die aanneem van verordeninge;
 - (b) die goedkeuring van die begroting;

- (b) the approval of the budget;
 - (c) the imposition of rates and other taxes, levies and duties;
 - (d) the raising of loans
- (2) In accordance with the Structures Act a supporting vote of at least two-thirds of the members is necessary to adopt a decision to dissolve the council.
- (3) Subject to section 39(3) all other questions are decided by a majority of votes cast.

CHAPTER 4: PUBLIC ACCESS

18. Admittance of Public

The speaker must take reasonable steps to regulate public access to, and public conduct at meetings.

19. Matters In-Committee

- (1) Whenever the municipal manager at his or her discretion has provisionally placed any matter on a part of the agenda which may not be disclosed to the public before the meeting, the speaker, when such matters are to be considered, must—
- (a) direct that the members consider whether it would be reasonable for any or all of the items on such part of the agenda to be considered without the presence of the public, with due regard to section 160(7) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, which requires that the public and media may only be excluded from being present at a meeting only when it is reasonable to do so, having regard to the nature of the business being transacted;
 - (b) direct that all members of the public leave the venue of the meeting in respect of those items to be dealt with In-Committee.
- (2) The motivation for the exclusion of the public must be minuted in full.
- (3) Any items from which the public will not be excluded, shall be considered directly after the procedure as set out in sub-section (1).

20. Exclusion of the public and media from meetings

- (1) The public, including the media, may be excluded from the meeting—
- (a) where so directed by the speaker in terms of section 19; or
 - (b) where so decided by council in terms of subsection (3).
- (2) If a motion to exclude the public is seconded, it must be put to the vote forthwith without discussion.
- (3) If, after due consideration by council of the reasons stated, and with due regard to section 160(7) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, such motion is carried, the place of meeting must be cleared of all members of the public, including media.

21. Re-admission of public and media to meetings

- (1) A member may during the course of the meeting from which the public and the media were excluded, move “that the meeting again be opened” and state the reasons for such motion.
- (2) If such motion is seconded it must be put to the vote forthwith without discussion.

22. Deputations and invitations to non-members

Members of the public and deputations may as a general rule be interviewed by the executive mayor or committees. If justified due

- (c) die oplegging van eiendomsbelasting en ander belastings, heffings en pligte;
 - (d) die verkryging van lenings.
- (2) In ooreenstemming met die Strukturewet is ’n ondersteunende stem van minstens twee derdes van die lede nodig om ’n besluit om die raad te ontbind, aan te neem.
- (3) Behoudens artikel 39(3) word alle ander kwessies deur ’n meerderheid van die uitgebragte stemme beslis.

HOOFSTUK 5: TOEGANG VIR PUBLIEK

18. Toelating van publiek

Die speaker moet redelike stappe doen om toegang vir die publiek tot en gedrag van die publiek op vergaderings te reguleer.

19. Nie-openbaarmaking van aangeleenthede

- (1) Wanneer die munisipale bestuurder na sy of haar goeddunke enige aangeleentheid voorlopig op ’n deel van die sakelys geplaas het wat nie voor die vergadering aan die publiek openbaar gemaak sal word nie, moet die speaker, wanneer sodanige aangeleenthede oorweeg gaan word—
- (a) gelas dat die lede oorweeg of dit redelik sal wees as enige van of al die items op sodanige deel van die sakelys oorweeg word sonder die teenwoordigheid van die publiek, met behoorlike inagneming van artikel 160(7) van die Grondwet, wat vereis dat die publiek en die media van ’n vergadering uitgesluit kan word slegs as dit redelik is om dit te doen met inagneming van die aard van die sake wat oorweeg word.
 - (b) gelas dat alle lede van die publiek die vergaderlokaal verlaat;
- (2) Die motivering vir die uitsluiting van die publiek moet volledig genotuleer word.
- (3) Enige items waarvan die publiek nie uitgesluit sal word nie, word oorweeg onmiddellik na die prosedure in subartikel (1) uiteengesit.

20. Uitsluiting van die publiek en media van vergaderings

- (1) Die publiek, insluitende die media, kan van die vergadering uitgesluit word—
- (a) waar die speaker dit ingevolge artikel 19 gelas, of
 - (b) waar die raad dit ingevolge subartikel (3) besluit.
- (2) Indien sodanige mosie gesekondeer word, moet dit onverwyld en sonder bespreking tot stemming gebring word.
- (3) Indien sodanige mosie aangeneem word na behoorlike oorweging deur die raad van die redes wat aangevoer is, en met inagneming van artikel 160(7) van die Grondwet, moet alle lede van die publiek, insluitende die media, die vergaderlokaal verlaat.

21. Hertoelating van publiek en media tot vergaderings

- (1) ’n Lid kan in die loop van die vergadering waarvan die publiek en die media uitgesluit is, voorstel “dat die vergadering weer oopgestel word” met vermelding van die redes vir sodanige mosie.
- (2) Indien sodanige mosie gesekondeer word, moet dit onverwyld en sonder bespreking tot stemming gebring word.

22. Afvaardigings en uitnodiging aan nie-lede

As algemene reël sal onderhoude aan lede van die publiek en afvaardigings deur die uitvoerende burgemeester of komitees

to special circumstances, the speaker may grant approval for a deputation to be interviewed by the council or for a member of the public to address the council or to attend a meeting in order to state his or her views on a matter before the council.

CHAPTER 5: ORDER IN MEETINGS

23. Conduct of members of the public

If member of the public misbehaves, behaves in an unseemly manner, or obstructs the business of any meeting, the speaker may order that he or she leaves the meeting and if such person refuses or fails to leave the meeting, the speaker may order him or her to be removed from the meeting or order that the public gallery be vacated.

24. Conduct of members

- (1) If a member—
- (a) misbehaves, or
 - (b) behaves in an unseemly manner, or
 - (c) obstructs the business of a meeting, or
 - (d) challenges the ruling of the chairperson on any point of order or ruling in terms of section 3(1), or
 - (e) declines to withdraw any expression when required to do so by the chairperson, or
 - (f) indulges in tedious repetition or unbecoming language, or
 - (g) commits any breach of this by-law,
- the speaker shall direct such member to refrain from doing so and, if speaking, to discontinue his or her speech.
- (2) In the event of a persistent disregard of the directions of the speaker, he or she may direct such member to retire from the place of meeting for the remainder of the meeting and may, if necessary, cause him to be removed there from.

25. Offence

Any member of the public who—

- (a) refuses or fails to comply with a direction of the speaker given in terms of section 23; or
- (b) returns to the place of meeting prior to the conclusion of the meeting from which he was directed to retire; or
- (c) offers resistance whilst being removed from the place of meeting;

shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine not exceeding R2 000 (two thousand rand).

CHAPTER 6: RULES OF DEBATE

26. Member to address Speaker

A member who speaks at a meeting must address the Speaker and may do so in any one of the three official languages of the Province of the Western Cape.

27. Order of Priority

- (1) When a member wishes to address the council, he or she must first have the permission of the speaker.
- (2) A member must raise his or her hand in order to obtain the necessary permission to speak.

toegestaan word. Indien spesiale omstandighede dit regverdig, mag die speaker toestemming verleen vir 'n afvaardiging om 'n onderhoud met die raad te voer, of vir 'n lid van die publiek om die raad toe te spreek ten einde sy of haar standpunt oor 'n aangeleentheid voor die raad te stel.

HOOFSTUK 6: ORDE OP VERGADERINGS

23. Gedrag van lede van die publiek

Indien 'n lid van die publiek hom of haar aan wangedrag skuldig maak, op 'n onbehoorlike wyse gedra of die sake van enige vergadering belemmer, kan die speaker gelas dat hy of sy die vergadering verlaat en indien sodanige persoon weier of versuim om die vergadering te verlaat, kan die speaker gelas dat hy/sy uit die vergadering verwyder word of dat die openbare gallery ontruim word.

24. Gedrag van lede

- (1) Indien 'n lid—
- (a) hom of haar aan wangedrag skuldig maak, of
 - (b) hom of haar op 'n onbehoorlike wyse gedra, of
 - (c) die sake van enige vergadering belemmer, of
 - (d) die beslissing van die speaker oor enige punt van orde of beslissing ingevolge artikel 3(1) uitdaag, of
 - (e) weier om enige uitdrukking terug te trek wanneer die speaker daarop aandrings, of
 - (f) hom of haar oorgee aan langdradige herhaling of onbehoorlike taalgebruik, of
 - (g) enige van hierdie reëls oortree,
- moet die speaker gelas dat sodanige lid hom of haar behoorlik gedra en, indien hy of sy aan die woord is, om sy of haar redevoering te staak.
- (2) In die geval van 'n voortdurende verontagsaming van die lasgewings van die speaker moet die speaker sodanige lid gelas om die vergaderlokaal vir die res van die vergadering te verlaat en kan hy of sy, indien nodig, sodanige lid uit die lokaal laat verwyder.

25. Misdrywe

Enige lid van die publiek wat—

- (a) weier of versuim om te voldoen aan 'n lasgewing van die speaker ingevolge artikels 23; of
- (b) na die vergaderlokaal terugkeer voor die afsluiting van die vergadering waaraan hy of sy gelas is om te onttrek; of
- (c) weerstand bied terwyl hy of sy uit die vergaderlokaal verwyder word, begaan 'n misdryf en is by skuldigebevinning strafbaar 'n boete van hoogstens R2000 (Tweeduisend rand.)

DEEL 7: REELS VIR DEBATVOERING

26. Lid spreek Speaker aan

'n Lid wat op 'n vergadering praat, moet die Speaker aanspreek en kan dit doen in enige van die drie amptelike tale van die Provinsie die Wes-Kaap.

27. Orde van prioriteit

- (1) Wanneer 'n lid die raad wil toespreek, moet hy of sy eers die speaker se toestemming kry.
- (2) 'n Lid moet sy of haar hand opsteek om toestemming te kry om te praat.

28. Precedence of speaker

Whenever the speaker addresses the meeting, all members must be silent so that the speaker may be heard without any interruption.

29. Relevance

- (1) A member who speaks must direct his or her speech strictly to the subject or matter under discussion or to an explanation or to a point of order.
- (2) No discussion shall be permitted—
 - (a) which will anticipate any matter on the agenda;
 - (b) on any matter in respect of which a decision by a judicial or quasi-judicial body or a commission of enquiry is pending.

30. Right to Speak

- (1) A member may only speak once—
 - (a) to the matter before the council;
 - (b) to any amendments to the matter before the council;
 - (c) to a matter or an amendment proposed or to be proposed by himself or herself;
 - (d) to a point of order or a question of privilege;

unless authorised by the speaker or as provided for in terms of this by-law.
- (2) The mover of an original motion may speak to the motion and reply but in replying he or she shall strictly confine himself or herself to answering previous speakers and shall not introduce any new matter into the debate.
- (3) The right of reply shall not extend to the mover of an amendment which, having been carried, has become the substantive motion.

31. Length of speeches

- (1) Except with the consent of the speaker, no member may speak for more than five minutes on any matter.
- (2) The mover of an original motion or of any amendment may, however, speak for five minutes on such motion or amendment.

32. Re-introduction of motion or question

No motion which has been rejected by the council and no question asked in terms of the rules and dealt with at any meeting may again be moved or asked within a period of three months of such meeting except with the consent of the speaker.

33. Notices of motions

- (1) The speaker may not accept any motion except a motion of exigency or a motion of course unless notice thereof has been given in terms of subsection (2).
- (2) Every notice of intention by a member to introduce a motion must be in writing, motivated, signed and dated and delivered to the municipal manager at least six working days before the date of the meeting on which it is intended to be introduced.

28. Voorrang van speaker

Wanneer die speaker die vergadering toespreek, moet alle lede stil bly sodat die speaker sonder enige onderbreking aangehoor kan word.

29. Relevansie

- (1) 'n Lid wat aan die woord is, moet sy toespraak streng bepaal by die onderwerp of aangeleentheid onder bespreking of by 'n verduideliking op 'n punt van orde.
- (2) Geen bespreking word toegelaat—
 - (a) wat enige aangeleentheid op die sakelys sal vooruitloop nie;
 - (b) oor enige aangeleentheid ten opsigte waarvan 'n besluit deur 'n geregtelike of kwasigeregtelike liggaam of 'n kommissie van ondersoek hangende is nie.

30. Reg om te praat

- (1) 'n Lid mag net een keer praat—
 - (a) oor die aangeleentheid voor die raad;
 - (b) oor enige amendemente van die aangeleentheid voor die raad;
 - (c) oor 'n aangeleentheid of 'n amendement wat hy of sy self voorgestel het of gaan voorstel;
 - (d) oor 'n punt van orde of 'n saak van voorreg,

tensy deur die speaker gemagtig of soos in hierdie reëls voorsiening gemaak.
- (2) Die voorsteller van 'n oorspronklike mosie kan oor die mosie praat en repliek lewer, maar in sy of haar repliek moet hy of sy hom of haar bepaal by die beantwoording van vorige sprekers en mag hy of sy geen nuwe aangeleentheid in die debat inbring nie.
- (3) Die reg tot repliek is nie van toepassing nie op die voorsteller van 'n amendement wat, nadat dit goedgekeur is, die substansiële mosie geword het.

31. Lengte van toesprake

- (1) Uitgesonderd met die toestemming van die speaker mag geen lid langer as vyf minute oor enige aangeleentheid praat nie.
- (2) Die voorsteller van 'n oorspronklike mosie of van enige amendement kan egter vyf minute lank oor sodanige mosie of amendement praat.

32. Herindiening van mosie of vraag

Geen mosie wat deur die raad verwerp is en geen vraag wat ingevolge die reëls gestel is en afgehandel is op enige vergadering, mag weer ingedien of gestel word nie binne 'n tydperk van drie maande na sodanige vergadering, uitgesonderd met die toestemming van die speaker.

33. Kennisgewing van mosie

- (1) Die speaker mag geen mosie, uitgesonderd 'n dringende mosie of 'n mosie van orde, aanvaar nie tensy kennis daarvan ingevolge subartikel (2) gegee is.
- (2) Elke kennisgewing van voorneme deur 'n lid om 'n mosie in te dien, moet skriftelik, gemotiveer, onderteken en gedateer wees en aan die munisipale bestuurder gelewer word minstens ses werkdade voor die datum van die vergadering waarop dit ingedien gaan word.

34. Notices of questions

- (1) Subject to section 38, the speaker may not accept any question unless notice thereof has been given in terms of subsection (2).
- (2) Every notice of intention by a member to introduce a question must be in writing, motivated, signed and dated and delivered to the municipal manager at least six working days before the date of the meeting on which it is intended to be introduced.

35. Absence of mover or questioner

In the event of the mover or questioner not being present in his or her place at the meeting of the council when called upon by the speaker to move a motion or ask a question standing in his or her name on the agenda, such motion or question shall lapse, unless the original mover or questioner has notified the speaker in writing of a substitute to move the motion or ask the question.

36. Motions and questions on matters dealt with by a committee or executive mayor

- (1) A member may not give notice of a motion or question in regard to any matter assigned to a committee or the executive mayor, unless—
 - (a) such motion has previously been submitted to such committee or the executive mayor without any response; or
 - (b) such motion is in the form of a reference to such committee or the executive mayor for consideration and report; or
 - (c) such committee or executive mayor has failed to finalise or report on such matter within a time period as specified by council; or
 - (d) the speaker in his discretion authorised such motion to be included in the agenda of council.
- (2) The chairperson of a portfolio committee or the executive mayor may, if he or she is of opinion that the matter is one of urgency, give notice of his or her intention to introduce a motion or ask a question on a matter assigned to such committee or the executive mayor, notwithstanding the fact that such motion or question has not received the prior consideration of the committee or the executive mayor.
- (3) Any motion intended in terms of subsections (1) and (2) must comply with the provisions of section 33(2).

37. Recommendation by executive mayor or committee regarded as motion

- (1) The adoption of a recommendation contained in a report submitted by a committee or the executive mayor to the council shall be deemed to have been moved by the chairman of such committee or the executive mayor or in his or her absence by a member of such committee or the mayoral committee deputed by him or her to act at the time when the speaker of the meeting indicates that such recommendation is open for discussion, and no such motion need be seconded, nor shall the chairman of such committee or the executive mayor be thereby precluded from exercising his or her right to speak thereon.
- (2) The chairperson or executive mayor referred to in subsection (1), may, however, speak on the matter and reply but in replying he or she shall strictly confine himself or herself to answering previous speakers and shall not introduce any new matter into the debate.

38. Questions

- (1) After any motion or amendment has been moved and seconded or at the conclusion of any speech thereon a member may ask any question relevant to such motion or amendment.

34. Kennisgewing van vraag

- (1) Behoudens artikel 38 mag die speaker geen vraag aanvaar nie tensy kennis daarvan ingevolge subartikel (2) gegee is.
- (2) Elke kennisgewing van voorneme deur 'n lid om 'n vraag te stel, moet skriftelik, gemotiveer, onderteken en gedateer wees en aan die munisipale bestuurder gelewer word minstens ses werkdade voor die datum van die vergadering waarop dit gestel gaan word.

35. Afwesigheid van voorsteller of vraesteller

Indien die voorsteller of vraesteller nie in sy plek teenwoordig is nie op die vergadering van die raad wanneer hy of sy deur die speaker versoek word om 'n mosie in te dien of 'n vraag te stel wat op sy of haar naam op die sakelys verskyn, verval sodanige mosie of vraag tensy die oorspronklike voorsteller of vraesteller die speaker skriftelik in kennis gestel het van 'n plaasvervanger om die mosie in te dien of die vraag te stel.

36. Mosies en vrae oor aangeleenthede deur komitee of die uitvoerende burgemeester hanteer

- (1) 'n Lid mag nie kennis van 'n mosie of vraag gee met betrekking tot enige aangeleentheid wat aan 'n komitee of die uitvoerende burgemeester opgedra is nie, tensy:—
 - (a) sodanige mosie of vraag voorheen aan sodanige komitee of uitvoerende burgemeester voorgelê is sonder enige reaksie; of
 - (b) sodanige mosie in die vorm is van 'n verwysing na sodanige komitee of uitvoerende burgemeester vir oorweging en verslagdoening; of
 - (c) sodanige komitee of uitvoerende burgemeester versuim het om sodanige aangeleentheid te finaliseer of daaroor verslag te doen binne 'n tydperk deur die raad voorgeskryf; of
 - (d) die speaker in sy diskresie die insluiting van sodanige mosie in die sakelys gemagtig het.
- (2) Die voorsitter van 'n komitee of die uitvoerende burgemeester kan, indien hy of sy van mening is dat die aangeleentheid dringend is, kennis gee van sy of haar voorneme om 'n mosie in te dien of 'n vraag te stel oor 'n aangeleentheid wat aan sodanige komitee of uitvoerende burgemeester opgedra is, ondanks die feit dat sodanige mosie of vraag nie vooraf deur sodanige komitee of uitvoerende burgemeester oorweeg is nie.
- (3) Enige mosie ingevolge subartikels (1) of (2) moet voldoen aan die bepalings van artikel 33(2).

37. Aanbeveling van uitvoerende burgemeester of komitee as mosie beskou

- (1) Die aanvaarding van 'n aanbeveling vervat in 'n verslag wat deur 'n komitee aan die raad voorgelê is, word geag deur die voorsitter van sodanige komitee voorgestel te wees of, in sy of haar afwesigheid of wanneer hy of sy sodanige aanbeveling teenstaan, deur 'n lid van sodanige komitee deur hom of haar afgevaardig om waar te neem wanneer die speaker van die vergadering te kenne gee dat sodanige aanbeveling oop is vir bespreking, en geen sodanige mosie hoef gesekondeer te word nie, en die voorsitter van sodanige komitee mag ook nie verhinder word om sy reg om daaroor te praat, uit te oefen nie.
- (2) Die voorsitter in subartikel (1) bedoel, kan egter oor die aangeleentheid praat en repliek lewer, maar in sy of haar repliek moet hy of sy hom of haar streng bepaal by antwoorde aan vorige sprekers en mag hy of sy geen nuwe aangeleenthede in die debat invoer nie.

38. Vrae

- (1) Nadat enige mosie of amendement voorgestel en gesekondeer is of na afhandeling van enige toespraak daarvoor kan 'n lid

- (2) No supplementary questions may be asked except by the member asking the original question and then only in respect of matters arising out of the reply to such original question.
- (3) The speaker may not disallow any such question, provided that the member to whom such question is directed may either reply thereto forthwith or required that notice thereof be given in terms of section 34.

39. Motion of exigency

- (1) A member may direct the attention of the council to any matter which does not appear on the agenda and of which no previous notice has been given, by stating briefly the subject of the matter and without comment thereon moving *“that the motion to which attention has been directed be considered forthwith as a matter of exigency.”*
- (2) Such motion is herein referred to as a motion of exigency.
- (3) If such motion is seconded and carried by a majority of the members present, the mover shall be permitted without notice to bring the matter under consideration by way of motion or question.

40. Motions of course

- (1) In addition to those provided for elsewhere in this by-law, the following shall be regarded as motions of course—
 - (a) that preference be given to the consideration of any particular item on the agenda;
 - (b) that any report referred to in the agenda be noted, adopted, acted upon or referred back;
 - (c) that any document before the council be acted upon in the manner specified in the motion;
 - (d) that action be taken in regard to any item submitted for consideration in the manner specified in the motion.
- (2) Any motion of course as stipulated above and elsewhere in this by-law, shall be subject to section 15 hereof.

41. Points of order

A member may raise a point of order to call attention to a departure from this by-law by stating the particular section such member relies on, whereupon such member shall immediately be heard.

42. Points of explanation

The speaker may allow a member to raise a point of explanation provided that such explanation shall be confined to some material part of the debate which may have been misunderstood.

43. Withdrawal of motion, amendment or question

- (1) A motion or amendment may without debate and with the permission of the seconder and council, be withdrawn by the mover.
- (2) A member may not speak on such motion or amendment after council has agreed to the withdrawal of such motion.
- (3) A question may be withdrawn by the member intending to put it.

enige vraag stel wat tersaaklik is vir sodanige mosie of amendement.

- (2) Geen aanvullende vrae mag gestel word nie uitgesonderd deur die lid wat die oorspronklike vraag gestel het en dan net ten opsigte van aangeleenthede voortspruitend uit die antwoord op sodanige oorspronklike vraag.
- (3) Die speaker mag geen sodanige vraag weier nie; met dien verstande dat die lid aan wie sodanige vraag gerig is, onverwyld daarop kan antwoord of kan vereis dat kennis daarvan ingevolge artikel 34 gegee word.

39. Dringende mosie

- (1) 'n Lid kan die aandag van die raad vestig op enige aangeleentheid wat nie op die sakelys verskyn nie en waarvan daar nie vooraf kennis gegee is nie, deur kortliks die onderwerp van die aangeleentheid te meld en sonder kommentaar daarop voor te stel *“dat die mosie waarop die aandag gevestig is, onverwyld oorweeg word as 'n kwessie van dringendeheid”*.
- (2) Sodanige mosie word hierin 'n dringende mosie genoem.
- (3) Indien sodanige mosie gesecondeer word en aangeneem word deur 'n meerderheid van die lede teenwoordig, moet die voorsteller toegelaat word om die aangeleentheid sonder kennis deur middel van 'n mosie of vraag tot oorweging te bring.

40. Mosies van orde

- (1) Benewens die mosies waarvoor elders in hierdie reëls voorsiening gemaak word, word die volgende as mosies van orde beskou:
 - (a) dat voorrang verleen word aan die oorweging van enige bepaalde item wat op die sakelys verskyn;
 - (b) dat daar kennis geneem word van enige verslag in die sakelys vermeld, of dat dit aangeneem of terugverwys word of dat daar aan die verslag uitvoering gegee word;
 - (c) dat daar uitvoering gegee word aan enige dokument voor die raad op die wyse in die mosie vermeld;
 - (d) dat stappe gedoen word met betrekking tot enige item wat vir oorweging voorgelê is, op die wyse in die mosie vermeld.
- (2) Enige mosie van orde in terme van hierdie reëls is onderworpe aan die bepalings van artikel 15.

41. Punt van orde

'n Lid kan 'n punt van orde opper om die aandag te vestig op 'n afwyking van hierdie reëls deur die bepaalde reël te noem waarop sodanige lid hom beroep, waarna sodanige lid onmiddellik gehoor verleen moet word.

42. Punt van verduideliking

Die speaker kan 'n lid toelaat om 'n punt van verduideliking te opper; met dien verstande dat sodanige verduideliking beperk moet word tot 'n wesenlike deel van die debat wat moontlik misverstaan is.

43. Terugtrekking van mosie, amendement of vraag

- (1) 'n Mosie of amendement kan sonder bespreking en met die toestemming van die sekondant en die raad deur die voorsteller teruggetrek word.
- (2) 'n Lid mag nie oor sodanige mosie of amendement praat nadat die raad tot die terugtrekking van sodanige mosie ingestem het nie.
- (3) 'n Vraag kan teruggetrek word deur die lid wat dit wou gestel het.

44. Speaker's ruling on points of order and explanation

- (1) The ruling of the speaker on a point of order or an explanation shall be final and not open to discussion.
- (2) The ruling of the speaker on any point of order raised as to the interpretation of this by-law must be entered in the minutes.

45. Order of debate

When a matter is under debate at any meeting of council, no further motion shall during such discussion be received except the following—

- (a) that the motion be amended;
- (b) that the consideration of the matter be postponed;
- (c) that the public and the media be excluded;
- (d) that the public and the media be re-admitted;
- (e) that the council do now adjourn;
- (f) that the council adjourn for a specified time;
- (g) that the debate be adjourned;
- (h) that the matter be put to the vote;
- (i) that the council proceed to the next business.

46. Amendment of motion

- (1) Every amendment must be relevant to the motion on which it is moved.
- (2) An amendment must, if required by the speaker, be in writing, signed by the mover and handed to the speaker and such amendment must be read before being moved.
- (3) An amendment may not be discussed or put to the council until it has been seconded.
- (4) If there are more than one amendment to a motion the amendment last proposed must be put to the vote first and if carried the matter must be resolved accordingly.
- (5) If the amendment last proposed is rejected the amendment proposed immediately prior to the last amendment must be put to the vote.
- (6) No further amendment may be moved to a motion or amendment after the speaker has commenced to take the vote upon such motion or amendment.

47. Postponement of consideration of the matter

- (1) A member may at the conclusion of a speech move that the consideration of the matter be postponed to a fixed or undetermined date.
- (2) Such motion must be seconded but need not be in writing, provided that the seconder shall not be permitted to speak. The mover shall be permitted to speak to the motion for a period not exceeding five minutes and the seconder shall not speak for seconding the motion.
- (3) Upon such motion being made the mover of the matter under debate may, without prejudice to his or her ultimate right of reply if the motion that the matter be postponed be not carried, be heard in reply for five minutes, after which the motion shall be put without further debate.
- (4) If the motion is carried, the matter shall be placed first on the agenda of matters to be considered at the meeting to which it

44. Speaker se beslissing oor punte van orde en verduideliking

- (1) Die beslissing van die speaker oor 'n punt van orde of verduideliking is finaal en nie oop vir bespreking nie.
- (2) Die beslissing van die speaker oor 'n punt van orde wat oor die vertolking van hierdie reëls geopper is, moet in die notule aangeteken word.

45. Volgorde van bespreking

Wanneer 'n mosie onder bespreking is op enige vergadering van die raad, mag geen verdere mosie ontvang word nie, uitgesonderd die volgende:

- (a) dat die mosie geamendeer word;
- (b) dat die oorweging van die aangeleentheid uitgestel word;
- (c) dat die publiek en die media uitgesluit word;
- (d) dat die publiek en die media weer toegelaat word;
- (e) dat die raad nou verdaag;
- (f) dat die raad vir 'n bepaalde tyd verdaag;
- (g) dat die debat verdaag word;
- (h) dat die aangeleentheid tot stemming gebring word;
- (i) dat die raad na die volgende saak oorgaan.

46. Dat die mosie geamendeer word

- (1) Elke amendement moet tersaaklik wees vir die mosie waarop dit voorgestel word.
- (2) 'n Amendement moet, indien die speaker dit verlang, skriftelik en deur die voorsteller onderteken wees en aan die speaker oorhandig word.
- (3) 'n Amendement mag nie bespreek of aan die raad gestel word voordat dit gesecondeer is nie.
- (4) As daar meer as een amendement op 'n mosie is, word die amendement wat laaste ingedien is, eerste tot stemming gebring, en as dit aangeneem word, word die aangeleentheid dienoreenkomstig afgehandel.
- (5) Indien die amendement wat laaste ingedien is, verwerp word, word die amendement wat onmiddellik voor die laaste amendement ingedien is, tot stemming gebring.
- (6) Geen verdere amendement op 'n mosie of amendement mag ingedien word nadat die speaker begin het om sodanige mosie of amendement tot stemming te bring nie.

47. Dat oorweging van die aangeleentheid uitgestel word

- (1) 'n Lid kan aan die einde van 'n toespraak voorstel dat die oorweging van die aangeleentheid uitgestel word tot 'n bepaalde of onbepaalde datum.
- (2) Sodanige mosie moet gesecondeer word maar hoef nie skriftelik te wees nie; met dien verstande dat die sekondant nie toegelaat mag word om te praat nie. Die voorsteller moet toegelaat word om vir 'n tydperk van hoogstens vyf minute oor die mosie te praat, en die sekondant mag nie praat nie, behalwe om die mosie te seondeer.
- (3) Wanneer so 'n mosie voorgestel word, kan die voorsteller van die aangeleentheid onder bespreking (sonder benadeling van sy of haar uiteindelijke reg op repliek indien die mosie dat die aangeleentheid uitgestel word, nie aanvaar word nie) vyf minute lank repliek lewer, waarna die mosie sonder verdere bespreking tot stemming gebring word.
- (4) Indien die mosie aanvaar word, moet die aangeleentheid eerste geplaas word op die sakelys van aangeleenthede wat oorweeg

has been postponed, provided that sections 5(2) and (3) shall not apply to such matter.

48. Adjournment of council to another date

- (1) A member who has not already participated in the debate on the matter then before the meeting may at any time, except during the course of a speech by another member or while a vote is being taken, move *“that the council do now adjourn to another date”*.
- (2) Such motion must be seconded but need not be in writing.
- (3) The mover must be permitted to speak to the motion for a period not exceeding five minutes but the seconder may not speak except for seconding the motion.
- (4) If the motion is carried the council must forthwith adjourn; provided that the speaker may direct that the meeting proceed first to dispose of business other than opposed business.
- (5) If the motion is not carried the speaker may not accept another such motion until the period of half an hour has elapsed.
- (6) Subject to subsection (3), no discussion on such motion may be permitted, except that a member who has first indicated his or her opposition to such motion, may speak in opposition of the motion for not more than five minutes.
- (7) No amendment to such motion may be moved except in relation to the period of adjournment.
- (8) Where a motion to adjourn a meeting has been carried and the matter has not been concluded, the member who moved the adjournment shall be entitled to speak first at the subsequent meeting.
- (9) No business may be transacted at an adjourned meeting except such business set out in the agenda for the meeting which is adjourned.

49. Adjournment of council for a specified time

- (1) A member may at any time except during the course of a speech by another member or while a vote is being taken move *“that the council now adjourn for a specified time, up to one hour”*.
- (2) Such motion need not be in writing.
- (3) If the motion is carried the council must forthwith adjourn for the specified time.
- (4) The speaker may limit the number of such motions.

50. Adjournment of debate

- (1) A member who has not yet participated in the debate then before the council, may at the conclusion of any speech move that the debate be adjourned.
- (2) Such motion must be seconded but need not be in writing.
- (3) The mover of such motion may speak to it for five minutes, but the seconder may not speak beyond formally seconding it.
- (4) Subject to subsection (3) no discussion may be permitted on such motion except in relation to the period of adjournment and that the member who first indicated his or her opposition against such motion may speak in opposition thereto for five minutes.
- (5) If such motion is carried, the meeting proceeds to the next business on the agenda, and the discussion of the adjourned

moet word op die vergadering waartoe dit uitgestel is: Met dien verstande dat artikel 5(2) en (3) nie op sodanige aangeleentheid van toepassing is nie.

48. Dat die raad nou tot 'n ander datum verdaag

- (1) 'n Lid wat nog nie aan die bespreking oor die aangeleentheid wat dan voor die vergadering is, deelgeneem het nie, kan te eniger tyd, uitgesonderd in die loop van 'n toespraak deur 'n ander lid of terwyl daar gestem word, voorstel *“dat die raad nou tot 'n ander datum verdaag”*.
- (2) Sodanige mosie moet gesekondeer word maar hoef nie skriftelik te wees nie.
- (3) Die voorsteller moet toegelaat word om vir 'n tydperk van hoogstens vyf minute oor die mosie te praat, maar die sekondeerder mag nie praat nie behalwe om die mosie te sekondeer.
- (4) Indien die mosie aanvaar word, moet die raad onverwyld verdaag; met dien verstande dat die speaker kan gelas dat die vergadering voortgaan om eers onbestrede sake af te handel.
- (5) Indien die mosie nie aanvaar word nie, mag die speaker nie nog so 'n mosie aanvaar nie totdat 'n halfuur verstryk het.
- (6) Uitgesonderd soos in subartikel (3) bepaal, mag geen bespreking oor sodanige mosie toegelaat word nie, behalwe dat 'n lid wat dit eerste aangedui het, hoogstens vyf minute lank teen die mosie kan praat.
- (7) Geen amendement op sodanige mosie mag voorgestel word nie, uitgesonderd met betrekking tot die tydperk van verdaging.
- (8) Indien 'n mosie om 'n vergadering te verdaag aanvaar is gedurende 'n debat en voor die afhandeling daarvan, na oorweging van die aangeleentheid wat die onderwerp van sodanige bespreking op die verdaagde vergadering sal wees, is die lid wat die verdaging voorgestel het, geregtig om eerste te praat.
- (9) Geen sake mag op 'n verdaagde vergadering afgehandel word nie, uitgesonderd die sake wat op die sakelys van die vergadering waarvan dit 'n verdaging is, verskyn.

49. Dat die raad vir 'n bepaalde tyd verdaag

- (1) 'n Lid kan te eniger tyd behalwe in die loop van 'n toespraak deur 'n ander lid of terwyl daar gestem word, voorstel *“dat die raad nou vir 'n bepaalde tyd, tot een uur, verdaag”*.
- (2) Sodanige mosie hoef nie skriftelik te wees nie.
- (3) Indien die mosie aanvaar word, moet die raad onverwyld vir die bepaalde tyd verdaag.
- (4) Die speaker kan die aantal sodanige mosies beperk.

50. Dat die debat verdaag word

- (1) 'n Lid wat nog nie aan 'n debat deelgeneem het nie, kan aan die einde van enige toespraak voorstel dat die debat verdaag word.
- (2) Sodanige mosie moet gesekondeer word maar hoef nie skriftelik te wees nie.
- (3) Die voorsteller van sodanige mosie kan vyf minute lank daarvoor praat, maar die sekondeerder mag nie praat nie behalwe om dit formeel te sekondeer.
- (4) Uitgesonderd soos in subartikel (3) bepaal, mag geen bespreking oor sodanige mosie toegelaat word nie, behalwe in verband met die tydperk van verdaging en dat die lid wat eerste in sy sitplek op die been kom vir die doel, vyf minute lank daarteen mag praat.
- (5) Indien sodanige mosie aanvaar word, gaan die vergadering oor na die volgende saak op die sakelys, en die bespreking van die

debate, unless otherwise resolved, is resumed at the next meeting.

- (6) On the resumption of the adjourned debate the member who moved the adjournment is entitled to speak first.
- (7) If the motion is not carried the speaker may not accept another such motion until half an hour has elapsed.
- (8) A member may not move or second more than one motion for the adjournment of the debate during the course of that debate.

51. Voting on a Matter

- (1) A member who has not yet participated in the debate on the matter then before council, may at the conclusion of any speech, move that the matter be now put to the vote.
- (2) Subject to the provisions of subsection (3), no motion put in terms of subsection (1) shall be open to discussion.
- (3) The mover of a matter under discussion may, when a motion has been put in terms of subsection (1), speak on such motion for not more than five minutes, whereupon the said motion must be put to the vote without any further discussion.

52. Removal of matter from the agenda

- (1) A member who has not yet participated in the debate on the matter then before council, may during such debate at the conclusion of any speech, move that the matter be removed from the agenda.
- (2) Subject to the provisions of subsection (3), no motion put in terms of subsection (1) shall be open to discussion.
- (3) The mover of a matter under discussion may, when a motion has been put in terms of subsection (1), speak on such motion for not more than five minutes, whereupon the said motion must be put to the vote without any further discussion.
- (4) If such a motion is carried, the matter under discussion may not be further pursued.

CHAPTER 7: GENERAL PROVISIONS

53. Privileges and immunities of councilors

The privileges and immunities of councilors of the municipality are subject to the provisions of the Western Cape Privileges and Immunities of Councilors Act, 2011 (Act 7 of 2011).

54. Revocation of by-laws

The provisions of any by-laws, rules, or any amendments to by-laws or rules previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

55. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Rules of Order Regulating the Conduct of Meetings of the Council of the Municipality of Saldanha Bay and shall come into operation on the date of publication thereof in the provincial gazette.

SCHEDULE (Section 11)

STANDING PROCEDURE FOR NON-ATTENDANCE BY MEMBERS

Preamble

Whereas item 4(3) of the Code of Conduct for councillors provides for

verdaagde debat word op die volgende vergadering hervat, tensy daar anders besluit word.

- (6) Met die hervatting van die verdaagde debat is die lid wat die verdaging voorgestel het, geregtig om eerste te praat.
- (7) Indien die mosie nie aanvaar word nie, mag die speaker nie nog so 'n mosie aanvaar nie totdat 'n halfuur verstryk net.
- (8) 'n Lid mag nie meer as een mosie vir die verdaging van die debat in die loop van daardie debat voorstel of sekondeer nie.

51. Dat die aangeleentheid tot stemming gebring word

- (1) 'n Lid wat nog nie aan die debat oor 'n aangeleentheid deelgeneem het nie, kan in die loop van sodanige debat, aan die einde van enige toespraak, voorstel dat die aangeleentheid nou tot stemming gebring word.
- (2) Behoudens die bepalings van subartikel (3) is geen mosie wat ingevolge subartikel (1) voorgestel is, oop vir bespreking nie.
- (3) Die voorsteller van 'n aangeleentheid onder bespreking kan, wanneer 'n mosie ingevolge subartikel (1) voorgestel is, hoogstens vyf minute lank oor sodanige mosie praat, waarna genoemde mosie sonder enige verdere bespreking tot stemming gebring word.

52. Dat die aangeleentheid van die sakelys verwyder word

- (1) 'n Lid wat nog nie aan die debat oor 'n aangeleentheid deelgeneem het nie, kan in die loop van sodanige debat, aan die einde van enige toespraak, voorstel dat die aangeleentheid van die sakelys verwyder word.
- (2) Behoudens die bepalings van subartikel (3) is geen mosie wat ingevolge subartikel (1) voorgestel is, oop vir bespreking nie.
- (3) Die voorsteller van 'n aangeleentheid onder bespreking kan, wanneer 'n mosie ingevolge subartikel (1) voorgestel is, hoogstens vyf minute lank oor sodanige mosie praat, waarna genoemde mosie sonder enige verdere bespreking tot stemming gebring word.
- (4) Indien sodanige mosie aanvaar word, word die aangeleentheid onder bespreking nie verder bespreek nie.

HOOFTUK 7: ALGEMENE BEPALINGS

53. Voorregte en immuniteite vir raadslede

Die voorregte en immuniteit vir raadslede is onderhewig aan die bepalings van die Wes-Kaapse Wet op Voorregte en Immuniteite vir Raadslede, 2011 (Wet 7 van 2011).

54. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordening, reëls of wysigings aan enige verordening of reëls voorheen afgekondig deur die munisipaliteit of deur enige van die afgeskafte munisipaliteite nou by die munisipaliteit ingelyf, word hierme herroep vir sover dit betrekking het op enige aangeleentheid waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

55. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie verordening sal bekend staan as die Ordereëls vir die houe van Vergaderings van die Saldanhaabaai Munisipaliteit en tree in werking by die afkondiging daarvan in die Provinsiale Koerant.

BYLAE (Artikel 11)

STAANDE PROSEDURE VIR NIE-BYWONING DEUR LEDE

Aanhef

Nademaal item 4(3) van die Gedragskode vir Raadslede voorsiening

proceedings to impose a fine or to remove a councillor from office for non-attendance of council- or committee meetings, the municipality hereby establishes the following standing procedures—

1. Definitions

In this Schedule, unless the context indicates otherwise—

“**attendance committee**” means a committee consisting of three councillors under chairmanship of the speaker and appointed by the council solely for the purpose of dealing with non-attendance at meetings; provided that in the absence or non-availability of the speaker, the executive mayor, or deputy executive mayor, where applicable, shall act as chairperson of the committee;

“**Code of Conduct**” means the code of conduct for councillors as contained in Schedule 1 to the Municipal Systems Act 2000 (Act 32 of 2000);

“**fine**” means a fine determined by council for non-attendance of council or committee meetings;

“**non-attendance**” means failure by a councillor to—

- (a) attend a meeting that councillor is required to attend in terms of section 9 of this by-law; or
- (b) remain in attendance at such a meeting; provided that absence with leave will not be regarded as non-attendance.

2. Attendance of meetings compulsory

A councillor must attend each meeting of the council and of a committee of which the councillor is a member as contemplated in section 9 of this by-law.

3. Leave of absence

(1) A councillor is entitled to leave of absence from only one meeting of the council or a committee of which that councillor is a member, for the purposes of—

- (a) vacation; or
- (b) medical reasons, provided that a medical certificate has to be provided to the speaker.

(2) A councillor is entitled to leave of absence for compassionate reasons on the terms provided for in the Basic Conditions of Employment Act, 1997 (Act 75 of 1997).

(3) A councillor must, in writing motivate and request leave of absence, from a meeting as contemplated in item 2.

(4) An application for leave of absence must be considered by council or the relevant committee and the decision must be recorded in the minutes.

4. Reporting of non-attendance

The municipal manager must report each case of non-attendance to the speaker not later than the next working day after the meeting concerned.

5. Duty of the speaker

(1) The speaker must, within two working days, after receipt of the report of non-attendance from the municipal manager, inform the councillor concerned in writing of the report and request the written comments of the member within seven working days of the date of notification.

(2) Upon receipt of the comments of the councillor, or, if the councillor fails to furnish the speaker with his or her comments within the seven working days, or after such extension of time that may be permitted by the speaker, the speaker must convene

maak vir prosedures vir die op lê van boetes of die verwydering van 'n raadslid uit sy amp vir nie-bywoning van raads- of komiteevergaderings, aanvaar die munisipaliteit hieme die staande prosedure soos hieronder uiteengesit—

1. Woordomsrywings

In hierdie Bylae, tensy die inhoud anders aandui, beteken—

“**bywoningskomitee**” ’n komitee bestaande uit drie raadslede onder voorsitterskap van die speaker en deur die raad aangewys uitsluitlik vir die doel om nie-bywoning van vergaderings te hanteer; met dien verstande dat in die afwesigheid of nie-beskikbaarheid van die speaker, die uitvoerende burgemeester of adjunk uitvoerende burgemeester, waar toepaslik, as voorsitter van die komitee sal optree;

“**Gedragkode**” die gedragkode vir raadslede soos vervat in Bylae 1 van die Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000).

“**boete**” ’n boete deur die raad bepaal vir nie-bywoning van raads- of komiteevergaderings;

“**nie-bywoning**” versuim deur ’n raadslid om—

- (a) ’n vergadering wat ingevolge artikel 9 van hierdie verordening bygewoon moet word, by te woon; of
- (b) aanwesig te bly tydens so ’n vergadering;

met dien verstande dat afwesigheid met verlof nie as nie-bywoning beskou sal word nie.

2. Bywoning van vergaderings verpligtend

’n Raadslid moet elke vergadering van die raad of van ’n komitee waarvan die raadslid ’n lid is bywoon soos bedoel in artikel 9 van hierdie verordening.

3. Verlof tot afwesigheid

(1) ’n Raadslid is geregtig op verlof tot afwesigheid van slegs een vergadering van die raad of ’n komitee waarvan die raadslid ’n lid is, vir die doeleindes van—

- (a) vakansie; of
- (b) mediese redes, met dien verstande dat ’n mediese setrifikaat aan die speaker voorsien moet word.

(2) ’n Raadslid is geregtig op verlof vir menslikheidsredes soos uiteengesit in die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1997 (Wet 75 van 1997).

(3) ’n Raadslid moet skriftelik aansoek doen en motiveer vir verlof tot afwesigheid van ’n vergadering soos bedoel in item 2.

(4) ’n Aansoek om verlof moet deur die raad of die betrokke komitee oorweeg word en die uitslag moet in die notule aangeteken word.

4. Rapportering van nie-bywoning

Die munisipale bestuurder moet elke geval van nie-bywoning aan die speaker rapporteer nie later nie as die volgende werksdag na die betrokke vergadering.

5. Plig van die speaker

(1) Die speaker moet binne twee werksdae na ontvangs van die verslag oor nie-bywoning van die munisipale bestuurder die betrokke raadslid skriftelik inlig daaroor en die raadslid versoek om skriftelik daarop te antwoord binne sewe werksdae na ontvangs van die skrywe.

(2) By ontvangs van die raadslid se kommentaar, of indien die raadslid versuim om die speaker te voorsien van sy of haar kommentaar binne sewe werksdae of by verstryking van ’n verlengde tydperk deur die speaker toegestaan, moet die

a meeting of the Attendance Committee and instruct the councillor concerned in writing to attend such meeting.

6. Procedures at the Attendance Committee meeting

- (1) The speaker must determine the procedures for the hearing of the matter which must include the following—
 - (a) that the councillor concerned has the right to be present when any evidence is heard and may ask questions based on the report of the municipal manager;
 - (b) that the members of the Attendance Committee may ask questions to the councillor concerned; and
 - (c) that the councillor shall have the right to adduce evidence and to call witnesses.—
- (2) If the councillor—
 - (a) fails or refuses to attend the meeting; or
 - (b) is requested to leave because of his or her conduct at the meeting; the meeting may continue in the absence of the councillor.
- (3) The Attendance Committee may call witnesses to assist in making a decision.
- (4) If the speaker is the person accused of non-attendance, then the executive mayor must chair the Attendance Committee and if the executive mayor is implicated, then the speaker must act as chairperson.

7. Findings of the Attendance Committee

- (1) After considering all the evidence contemplated in item 6, the Attendance Committee must make a finding as to whether the councillor concerned contravened section 9 of this by-law, and record its reasons for the finding.
- (2) If the finding is that the councillor did not contravene any of the provisions contemplated in sub section (1), the speaker must adjourn the meeting and inform him or her of the finding in writing.
- (3) If the finding is that the councillor has contravened any of sections 9(2) of this by-law, the Attendance Committee must impose the relevant sanction as contemplated in item 9 and the speaker must, in writing, advise the municipal manager and the councillor accordingly.
- (4) The municipal manager must take the necessary steps to ensure payment of any fine imposed or to record any other sanction against the name of the councillor.
- (5) If the finding is that the councillor was absent from three or more consecutive council meetings or committee meetings of which he or she is a member, the speaker must, within seven working days, submit a report to that effect to council to be dealt with in terms of item 4(2) of the Code of Conduct.

8. Consideration of the report from the Attendance Committee

- (1) If the council agrees with the findings of the Attendance Committee contemplated in item 7(5), the MEC must, within seven working days after such resolution, be requested to remove the councillor from office.
- (2) If the council disagrees with the report of the Attendance Committee, it must instigate its own investigation into the matter within seven working days after such resolution.

9. Sanctions for non-attendance

The Attendance Committee may, upon finding of a contravention of section 9(2) of this by-law, impose the following sanctions—

speaker 'n vergadering van die Bywoningskomitee belê en die betrokke raadslid skriftelik aansê om dit by te woon.

6. Prosedures by vergadering van die Bywoningskomitee

- (1) Die speaker moet die prosedures bepaal vir die aanhoor van die saak wat die volgende moet insluit:
 - (a) dat die betrokke raadslid die reg het om teenwoordig te wees wanneer enige getuïenis aangehoor word en vrae mag stel gebaseer op die verslag van die munisipale bestuurder;
 - (b) dat die lede van die Bywoningskomitee vrae aan die raadslid mag stel; en
 - (c) dat die betrokke raadslid die reg het om getuïenis aan te bied en getuïes te roep.
- (2) Indien die raadslid—
 - (i) weier of versuim om die vergadering by te woon; of
 - (ii) versoek word om die vergadering te verlaat as gevolg van sy gedrag by die vergadering;
 mag die vergadering in sy afwesigheid voortgesit word.
- (3) Die Bywoningskomitee mag getuïes roep ten einde 'n beslissing te kan maak.
- (4) Indien die speaker van nie-bywoning beskuldig word moet die uitvoerende burgemeester as voorsitter van die bywoningskomitee optree en indien die uitvoerende burgemeester self van nie-bywoning beskuldig word, moet die speaker optree as voorsitter.

7. Bevinding van die Bywoningskomitee

- (1) Na aanhoor van die getuïenis soos bedoel in item 6, moet die Bywoningskomitee 'n bevinding maak oor of die betrokke raadslid artikel 9(2) van hierdie verordening oortree het en die redes vir die bevinding notuleer.
- (2) Indien die Bywoningskomitee bevind dat die raadslid nie enige van die bepalinge in subartikel (1) oortree het nie, moet die speaker die vergadering verdaag en die raadslid skriftelik van die bevinding verwittig.
- (3) Indien die bevinding is dat die raadslid wel 'n oortreding van artikel 9(2) begaan het, moet die Bywoningskomitee die betrokke straf soos bedoel in item 9 oplê en die speaker moet die munisipale bestuurder asook die raadslid skriftelik daarvan verwittig.
- (4) Die munisipale bestuurder moet die nodige stappe neem om te verseker dat die boete betaal word of dat enige ander straf teen die naam van die raadslid aangeteken word.
- (5) Indien die bevinding is dat die raadslid afwesig was van drie of meer agtereenvolgende raadsvergaderings of komitee-vergaderings waarvan hy of sy lid is, moet die speaker die aangeleentheid binne sewe werksdae aan die raad rapporteer vir optrede ingevolge item 4(2) van die Gedragskode.

8. Oorweging van die verslag van die Bywoningskomitee

- (1) Indien die raad saamstem met die bevinding van die Bywoningskomitee soos bedoel in item 7(5), moet die LUR binne sewe werksdae vanaf die besluit versoek word om die raadslid uit sy amp te verwyder.
- (2) Indien die raad verskil van die bevinding van die Bywoningskomitee moet die raad binne sewe dae na sodanige besluit sy eie ondersoek instel na die beweerde nie-bywoning.

9. Straf vir nie-bywoning

Die Bywoningskomitee mag, in die geval van 'n bevinding van 'n

- (a) for non-attendance, or failure to remain in attendance at one meeting, reprimand the councillor or issue him with a written final warning;
- (b) for non-attendance, or failure to remain in attendance at two consecutive meetings, impose a fine equal to 10% of the member's monthly gross salary package, excluding allowances;

10. Exemptions

Councillors shall be exempted from the provisions of this Schedule in cases of absence as result of—

- (a) illness, provided that an acceptable medical certificate is submitted to the speaker;
- (b) death or trauma in the family, provided that a sworn statement be submitted;
- (c) official business of the council; or
- (d) approval of absence by the speaker in terms of section 10 of this by-law;

11. Appeal

A councillor against whom sanctions have been imposed in terms of item 9(1)(a) or (b) of this Schedule, may within 14 days of having been notified of the decision of the Attendance Committee, appeal to the council in writing against the finding as well the sanction imposed, setting out the reasons on which the appeal is based.

oortreding van artikel 9(2) van hierdie verordening die volgende strawwe oplê—

- (a) vir nie-bywoning of versuim om aanwesig te bly van een vergadering mag die raadslid berispe word of 'n finale skriftelike waarskuwing aan hom uitgereik word;
- (b) vir nie-bywoning of versuim om aanwesig te bly by twee agtereenvolgende vergaderings, die oplegging van 'n boete gelyk aan 10% van die raadslid se maandelikse bruto salarispakket, uitgesluit toelaes;

10. Vrystellings

Raadslede sal vrygestel wees van die bepalings van hierdie Bylae in gevalle van afwesigheid vir die volgende redes—

- (a) siekte, met die verstande dat 'n aanvaarbare mediese sertifikaat aan die speaker voorgelê word;
- (b) dood of trauma in die familie, met dien verstande dat 'n beëdigde verklaring aan die speaker voorgelê word.
- (c) amptelike besigheid van die raad;
- (d) goedkeuring vir afwesigheid deur die speaker ingevolge artikel 10 van hierdie verordening; of

11. Appél

(1) 'n Raadslid aan wie 'n straf ingevolge item 9(1)(a) of (b) van hierdie Bylae opgelê is, mag binne 14 dae na kennisgewing van die besluit van die Bywoningskomitee skriftelik by die raad appél aanteken teen die bevinding sowel as die straf opgelê met uiteensetting van die redes vir die appél.

P.N. 402/2012

24 Desember 2012

**SALDANHA BAY MUNICIPALITY
SOLID WASTE DISPOSAL BY-LAW**

Under of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 (Act 108 of 1996), the Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

1. Definitions
2. Purpose of by-laws
3. Applicable legislation
4. Duties and powers of municipality
5. Compulsory use of service
6. Establishment and control of disposal site
7. Access to disposal site
8. Off-loading of waste
9. Ownership of waste
10. Categories of waste
11. Separation of waste
12. Provision of waste bins
13. Location of waste bins
14. Maintenance of waste bins
15. Collection of waste
16. Access to premises
17. Right of entry
18. Dumping and littering
19. Burning of waste
20. Charges
21. Exemptions
22. Liaison forums in community
23. Authentication and service of order, notice or other document
24. Appeal
25. Penalties
26. Conflict with other legislation
27. Revocation of by-laws
28. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an

P.K. 402/2012

24 Desember 2012

**SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT:
VERORDENING INSAKE WEGDOENING MET VASTE AFVAL**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal die Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE

1. Woordomsrywings
2. Doel van verordeninge
3. Toepassing van verordening
4. Pligte en bevoegdhede van munisipaliteit
5. Verpligte gebruik van diens
6. Instelling en beheer van wegdoeningsterrein
7. Toegang tot wegdoeningsterrein
8. Aflaai van afval
9. Eienaarskap van afval
10. Kategorisering van afval
11. Skeiding van afval
12. Voorsiening van afvalhouers
13. Plasing van afvalhouers
14. Onderhoud van afvalhouers
15. Afhaal van afval
16. Toegang tot persele
17. Reg van toegang
18. Storting en rommelstrooiing
19. Verbranding van afval
20. Koste
21. Vrystellings
22. Skakelforums in gemeenskap
23. Magtiging en betekening van bevels, kennisgewings en ander dokumente
24. Appél
25. Strafbepalings
26. Teenstrydigheid met ander wetgewing
27. Herroeping van verordeninge
28. Kort titel en inwerkingtreding

1. Woordomsrywings

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval

inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**attendant**”, means an employee of the municipality or agent of the municipality duly authorised to be in charge of the disposal site;

“**disposal site**” means a site which is licensed in terms of the provisions of the National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Act 59 of 2008) used for the accumulation of waste with the purpose of disposing or treatment of such waste and includes a waste transfer and recycling station;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**owner**” also means lessee, occupier, resident or any person who obtains a benefit from the premises or is entitled thereto and also includes any insolvent estate, executor, administrator, trustee, liquidator judicial manager;

“**person**” has the meaning attached thereto by the Interpretation Act, 33 of 1957, and includes an organ of state;

“**premises**” means residential-, business-, and industrial premises and includes any land, whether vacant, occupied or with buildings thereon, forming part of a piece of land laid out as a township within the jurisdictional area of the municipality, irrespective of being proclaimed as a township;

“**removal day**” means the day fixed by the municipality for removal of waste from premises and depending on the case may be multiple removals per week;

“**waste**” includes—

- (a) “business waste” which means any matter or substance arising out of the use of business premises but does not include, hazardous waste, material, domestic waste or garden waste;
- (b) “domestic waste” which means any fruit or vegetable peels, fruit or vegetable waste, general domestic waste as well as garden waste which is of such size that it may be deposited in a refuse bin;
- (c) “garden waste” which means waste originating from a gardening activity such as grass cutting, leaves, plants flowers or similar waste of vegetal origin and of such size that it can be placed in a refuse bin;
- (d) “hazardous waste” which means any waste, matter or substance which may be hazardous or harmful to the environment and residents or which may pollute the environment including asbestos, motor oils or lubricants, or any other waste, matter or substance which constitutes hazardous waste as envisaged in the Hazardous Substances Act, 1973, Act 15 of 1973;
- (e) “offensive waste” means any waste, matter or substance which may be harmful to the environment and residents and includes, but is not limited to—
 - (i) animal products, animal carcasses and meat as defined in the Meat Safety Act, (Act 40 of 2000) and in the Red Meat Regulations promulgated under GN 1072 of 17 September 2004;
 - (ii) fruit or vegetables or any by-product obtained from such fruit or vegetables;
 - (iii) perishable foodstuffs; and
 - (iv) health care waste as defined in the Western Cape Health Care Waste Management Act, 2007, (Act 7 of 2007);

van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**afval**” sluit in—

- (a) “besigheidsafval” wat beteken enige saak of stof wat ontstaan deur die gebruik van besigheidspersele maar sluit nie gevaarhoudende afval, materiaal, huishoudelike afval of tuinafval in nie;
- (b) “huishoudelike afval” wat beteken enige vrugte of groente skille, vrugte of groente afval, algemene huishoudelike afval wat van sodanige grootte is dat dit in ’n vullisdrom gelaat mag word maar sluit nie tuinafval in nie;
- (c) “tuinafval” wat beteken afval wat voortspruit uit ’n tuin aktiwiteit soos gras snyfels, blare, plante, blomme of soortgelyke afval van plantaardige oorsprong en van sodanige grootte dat dit in ’n vullisdrom geplaas mag word;
- (d) “gevaarhoudende afval” wat beteken enige afval, saak of stof wat gevaarhoudend of skadelik vir die omgewing en inwoners mag wees of die omgewing mag besoedel ingesluit asbes, motorolies of smeermiddels, of enige ander afval, saak of stof wat gevaarhoudende afval bevat soos beoog in die Wet op Gevaarhoudende Stowwe, 1973, Wet 15 van 1973;
- (e) “aanstootlike afval” beteken enige afval, saak of stof wat skadelik vir die omgewing en inwoners mag wees en sluit in, maar nie beperk nie tot—
 - (i) dierprodukte, dierkarkasse en vleis soos omskryf in die Wet op die Veiligheid van Vleis, 2000 (Wet 40 van 2000) en in die Rooivleis Regulasies uitgevaardig ingevolge GK 1072 van 17 September 2004;
 - (ii) vrugte of groente of enige byprodukte verkry van sodanige vrugte of groente;
 - (iii) bederfbare kossoorte; en
 - (iv) gesondheidsorg afval soos omskryf in die Wes-Kaapse Wet op die Bestuur van Gesondheidsorgafval, 2007 (Wet 7 van 2007);
- (f) “materiale” wat beteken enige klip, rots, sand, boumateriaal of bourommel of enige ander soort kombinasie of kunsmatige materiale soos plastiese pype en soortgelyke materiale asook materiale wat gebruik word in die oprigting van geboue of strukture of enige ander materiale wat materiale verteenwoordig;

“**afvalbestuursaktiwiteit**” beteken die generering, vermindering en minimalisering van afval, afval hantering, wat insluit die skeiding, berging, afhaal, en vervoer van afval, verwerking van afval en afvalbehandeling, wat insluit die herwinning van afval, herwinning behelsende die hersirkulering, terugwinning en hergebruik van afval, en wegdoen van afval, en enige ander woord waaraan ’n betekenis gegee is in die Wet op Omgewingsbewaring, 1989 (Wet 73 van 1989) en in die voorskrifte met betrekking tot die Beheer en Bestuur van Algemene Gemeenskaplike en Algemene Klein Afval Stortingsterreine uitgereik ingevolge die Wet en gepubliseer by GK R91 in Staatskoerant No. 23053 gedateer 1 Februarie 2002, dra daardie betekenis;

“**afvalhouer**” beteken ’n mobiele houer met ’n kapasiteit bepaal en verskaf deur die munisipaliteit, of alternatiewelik, plastieksakke geskik vir die doel om afval in op te gaar.

“**afval oorlaai- en herwinningstasie**” ’n afval-hanteringsfasiliteit waar afval, insluitende herwinbare afval of ’n kombinasie daarvan, ontvang en tydelik geberg word;

“**eienaar**” beteken ook huurder, okkupeerder, bewoner of enige ander persoon wat ’n voordeel van die perseel verkry of daarop

- (f) “materials” which means any stone, rock, sand, building materials or building rubble or any other type of composite or artificial materials such as plastic pipes and similar materials as well as materials which are utilised in the erection of buildings or structures or any other materials which constitute materials;

“**waste bin**” means a mobile container with a capacity determined by the municipality, or alternatively plastic bags, suitable for the purpose of storage of waste, which the municipality may make available to each premises;

“**waste management activities**” means the generation, reduction and minimisation of waste, waste handling, which includes the separation, storage, collection, and transfer of waste, processing of waste and waste treatment, which includes the recovery of waste, recovery being the recycling, reclamation and re-use of waste, and disposal of waste, and any word to which a meaning has been assigned in the Environment Conservation Act, 1989 (Act 73 of 1989) and in the Directions with regard to the Control and Management of General Communal and General Small Waste Disposal Sites issued under the Act and published per GN R91 in Government Gazette No. 23053 dated 1st February 2002, bears that meaning.

“**waste transfer and recycling station**” means a waste handling facility that receives and temporarily stores waste or any recyclable waste, or a combination thereof.

2. Purpose of by-laws

This by-law strive to promote the achievement of a safe and healthy environment and the maintaining of best practise in accordance with environmental legislation for the benefit of residents within the area of jurisdiction of the municipality, and to provide for procedures, methods and practices to promote waste management activities such as, but not limited to, the dumping of waste and the management of solid waste disposal sites.

3. Applicable legislation

The Directions in terms of section 20(5)(b) of the Environment Conservation Act, 1989 (Act 73 of 1989) with regard to the Control and Management of General Communal and General Small Waste Disposal Sites as published in GN 91 in GG 23053 of 1 February 2002 apply.

4. Duties and powers of municipality

- (1) The municipality as the primary service provider in the municipal area has a duty to the local community to progressively ensure efficient, affordable, economical and sustainable access to waste management services in its area or a part of its area.
- (2) This duty is subject to—
 - (a) the duty of members of the local community as users of the municipality’s waste management services or any other person making use of the municipality’s waste management services to pay for the provision of the services, the prescribed charges, which must be priced in accordance with any nationally prescribed norms and standards for rates and tariffs; and
 - (b) the right of the municipality to differentiate between geographical areas when providing types of waste management services, without compromising on service equity in line with the Constitution or the integrity of the natural environment.

geregtig is en sluit ook in enige insolvente boedel, eksekuteur, administrateur, trustee, likwidateur of geregtelike bestuurder;

“**munisipaliteit**” beteken die Saldanha-baai Munisipaliteit ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998) en sluit enige politieke strukture, politieke ampsbekleër, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige werknemer in handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid wat in die munisipaliteit berus en gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige politieke strukture, politieke ampsbekleër, raadslid, agent of werknemer;

“**opsigter**” beteken ’n werknemer van die munisipaliteit of agent van die munisipaliteit wat behoorlik gemagtig is om in beheer te wees van die wegdoeningsterrein;

“**perseel**” beteken residensieel-, besigheids- en nywerheidspersele en sluit in enige grond, hetsy vakant, geokkupeer of met geboue daarop, wat deel vorm van ’n stuk grond uitgelê as ’n dorp, binne die regsgebied van die munisipaliteit, ongeag of dit geproklameer is as ’n dorp;

“**persoon**” het die betekenis wat deur die Interpretasiewet, 33 van 1957, daaraan geheg word en sluit ’n staatsorgaan in.

“**verwyderingsdatum**” beteken die dag vasgestel deur die munisipaliteit vir die verwydering van afval van persele en afhangend van die geval mag dit veelvuldige verwyderings per week wees.

“**wegdoeningsterrein**” ’n terrein wat ingevolge die bepalings van die National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Wet 59 van 2008) gelisensieër is vir die doel om sodanige afval weg te doen of te behandel en dit sluit ’n afval oorlaai- en herwinningstasie in.

2. Doel van verordeninge

Hierdie verordening strewe om die bereiking en handhawing van beste praktyk in lyn met Omgewingswetgewing om ’n veilige en gesonde omgewing vir die voordeel van inwoners binne die jurisdiksiegebied van die munisipaliteit te bevorder, en om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om vaste afval bestuursaktiwiteite te bevorder, soos, maar nie beperk nie tot, die storting van afval en die bestuur van vaste afval wegdoeningsterreine.

3. Toepassing van verordening

Die voorskrifte ingevolge artikel 20(5)(b) van die Wet op Omgewingsbestuur, 1989 (Wet 73 van 1989) met betrekking tot die Beheer en Bestuur van Algemene Gemeenskaplike en Algemene Klein Afval Stortingsterreine soos gepubliseer by GK 91 in SK 23053 van 1 Februarie 2002 is van toepassing.

4. Pligte en bevoegdhede van munisipaliteit

- (1) Die munisipaliteit as die primêre diensverskaffer in die munisipale gebied het ’n plig teenoor die plaaslike gemeenskap om progressief effektiewe, bekostigbare, ekonomiese en volhoubare toegang tot afvalbestuursdienste in sy gebied of deel van sy gebied, te verseker.
- (2) Hierdie plig is onderhewig aan—
 - (a) die plig van lede van die plaaslike gemeenskap as gebruikers van die munisipaliteit se afval bestuursdienste of enige ander persoon wat van die munisipaliteit se afval bestuursdienste gebruik maak, om die voorgeskrewe koste vir die voorsiening van die dienste, wat geprys moet word in ooreenstemming met enige nasionale voorgeskrewe norme en standaarde vir belastinge en tariewe, te betaal; en
 - (b) die reg van die munisipaliteit om tussen geografiese gebiede te differensieer wanneer soorte afval bestuursdienste voorsien word, sonder om diensgelykheid ooreenkomstig die Grondwet of die integriteit van die natuurlike omgewing te kompromitteer.

- (3) The municipality must as far as is reasonably possible and subject to the provisions of this by-law provide a service, at a cost to users of the services prescribed by the municipality—
- (a) for the collection of waste on a regular basis, except waste in its area, which is so situated that the cost of collecting it would be unreasonably high; and
 - (b) access to facilities for the recovery and disposal of waste.
- (4) The municipality must notify all users of its waste management services of any decisions taken in terms of this by-law.

5. Compulsory use of service

- (1) No one except the municipality or a person authorised by the municipality may remove any refuse from any premises or dispose thereof.
- (2) Each owner of premises must make use of the service provided by the municipality for the removal or disposal of refuse, in respect of refuse originating from such premises.
- (3) The tariff as fixed by the municipality annually as part of the budget process shall be payable to the municipality by the owner, irrespective whether the service is being used, or not.
- (4) The provisions of this section do not apply to an owner of residential premises who occasionally wishes to dispose of garden refuse or building rubble generated on such premises.
- (5) A person who contravenes the provisions of subsections (1) and (2) commits an offence.

6. Establishment and control of disposal site

The municipality may establish and control a disposal site, or may appoint agents or may contract some other person or body to control, manage and operate a disposal site on behalf of the municipality in accordance with the provisions of this by-law and the provisions of any other legislation that may be applicable.

7. Access to disposal site

- (1) Only a person wishing to dump waste who has paid the prescribed fees or who is in possession of a written permission issued by the municipality which permits him or her to dump such waste at a disposal site and a person having obtained the written consent of the municipality to recycle any materials or objects on such a site, is entitled to enter the disposal site or to be on the site.
- (2) Notwithstanding anything to the contrary contained in this by-law, any employee of the municipality or anybody acting on behalf of the municipality and duly authorised thereto, may enter a disposal site at any time in exercising his or her duties.
- (3) A person making use of the disposal site or entering the disposal site, do so at his or her own risk and the municipality accepts no responsibility for the safety of such person or any damages or losses sustained by such person.
- (4) A person who enters a disposal site or who is found on such a site in contravention of the provisions of this section commits an offence.

8. Off-loading of waste

- (1) A person who wishes to dump waste at a disposal site, must off-load such waste at such a place within the borders of the

- (3) Die munisipaliteit moet te alle tye, maar onderhewig aan die bepalings van hierdie verordening, 'n diens voorsien aan gebruikers van die dienste teen 'n koste voorgeskryf deur die munisipaliteit, voorsien—
- (a) vir die afhaal van afval op 'n gereelde basis, behalwe afval in sy gebied wat so geleë is dat die koste vir afhaal daarvan onredelik hoog sal wees; en
 - (b) toegang tot fasiliteite vir die herwinning en wegdoen van afval.
- (4) Die munisipaliteit moet alle gebruikers van sy afval bestuursaktiwiteite in kennis stel asook van besluite geneem ingevolge hierdie verordening.

5. Verpligte gebruik van diens

- (1) Niemand behalwe die munisipaliteit of 'n persoon gemagtig deur die munisipaliteit mag enige vullis van enige perseel verwyder of daarvan wegdoen nie.
- (2) Elke eienaar van persele waar 'n diens gelewer word, moet gebruik maak van die diens wat deur die munisipaliteit voorsien word vir die verwydering of wegdoen van vullis, ten opsigte van vullis wat vanaf sodanige persele ontstaan.
- (3) Die tarief, soos jaarliks as deel van die begrotingsproses vasgestel deur die munisipaliteit, sal deur die eienaar aan die munisipaliteit betaalbaar wees, ongeag of van die diens gebruik gemaak word, aldan nie.
- (4) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing op 'n eienaar van residensiële persele wat by geleentheid verlang om tuinvullis of bourommel wat op sodanige perseel gegenereer is, weg te doen nie.
- (5) 'n Persoon wat die bepalings van subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

6. Instelling en beheer van wegdoeningsterrein

Die munisipaliteit mag 'n wegdoeningsterrein instel en beheer, of agente aanstel of 'n ander persoon of liggaam kontrakkeer om 'n wegdoeningsterrein namens die munisipaliteit te beheer, te bestuur en te bedryf ooreenkomstig die bepalings van hierdie verordening en die bepalings van enige ander wetgewing wat van toepassing mag wees.

7. Toegang tot wegdoeningsterrein

- (1) Slegs 'n persoon wat verlang om afval te stort en die voorgeskryfde gelde betaal het of wat in besit is van 'n skriftelike toestemming uitgereik deur die munisipaliteit wat hom of haar toelaat om sodanige afval by 'n stortingsterrein te stort en 'n persoon wat die skriftelike toestemming van die munisipaliteit verkry het om enige materiaal of voorwerpe op sodanige perseel te herbenut, is geregtig om die wegdoeningsterrein binne te gaan of op die terrein te wees.
- (2) Nieteenstaande enigiets tot die teendeel bevat in hierdie verordening, mag enige werknemer van die munisipaliteit of enigiemand wat namens die munisipaliteit handel en behoortlik daartoe gemagtig is, 'n wegdoeningsterrein te enige tyd binnegaan vir die verrigting van sy of haar pligte.
- (3) 'n Persoon wat van die wegdoeningsterrein gebruik maak of die wegdoeningsterrein binnegaan, doen dit op sy of haar eie risiko en die munisipaliteit aanvaar geen verantwoordelikheid vir die veiligheid van sodanige persoon of enige skade of verlies deur sodanige persoon nie.
- (4) 'n Persoon wat die wegdoeningsterrein binnegaan of wat op sodanige terrein gevind word in stryd met die bepalings van hierdie artikel begaan 'n misdryf.

8. Aflaai van afval

- (1) 'n Persoon wat verlang om afval by 'n wegdoeningsterrein te stort, moet sodanige afval aflaai op 'n plek binne die grense van

disposal site and in such a manner as the attendant may direct.

- (2) The municipality may—
- (a) set aside any part of a disposal site where only waste of a particular kind may be dumped or deposited.
 - (b) limit the type or size of vehicle from which waste may be dumped or deposited at any disposal site.
 - (c) limit the quantity of waste in general or the quantity of a particular type of waste which may be dumped or deposited at any disposal site.
 - (d) the days when and hours during which dumping may take place at any disposal site.
- (3) Any requirement imposed in terms of this by-law must be indicated to the public by means of an appropriate notice erected at the entrance of the disposal site concerned and any instruction issued by an official of the municipality or a person acting on behalf of the municipality in charge of access control at the dumping site, shall be strictly complied with.
- (4) Notwithstanding the provisions of subsection (2) the municipality reserves the right not to permit the dumping of hazardous or offensive waste at a disposal site.
- (5) Notwithstanding the provisions of sub sections (1) to (4), the municipality may, in consultation with the relevant liaison forum, develop policy and guidelines to give effect to the provisions of this section.
- (6) A person who contravenes any of the provisions of this section or fails to comply with any directive in terms of the said policy of guidelines, commits an offence.

9. Ownership of waste

- (1) Waste dumped at a disposal site, becomes the property of the municipality and no person who is not duly authorised by the municipality to do so may remove or interfere with such waste.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

10. Categories of waste

The municipality may, for the purposes of this by-law, categorise waste into different categories.

11. Separation of waste for recycling purposes

The municipality may require that waste be separated into different kinds and nature of waste for the purposes of recycling or for any other purpose in terms of this by-law.

12. Provision of waste bins

- (1) The municipality may—
- (a) provide standardised waste bins, or alternatively plastic bags, for the disposal of waste generated on premises; and
 - (b) authorise the use of bins and lids constructed of rubber or other material where the design and construction has been approved by the municipality.
- (2) Waste bins other than plastic bags provided in terms of subsection (1) remain the property of the municipality.
- (3) The municipality may prescribe special waste bins for the reception and storage of such types of waste as the municipality may specify and may by written notice on the owner of

die wegdoeningsterrein en op sodanige wyse soos die opsigter mag voorskryf.

- (2) Die munisipaliteit mag—
- (a) enige deel van 'n wegdoeningsterrein opsysit waar slegs afval van 'n bepaalde soort gestort of agtergelaat mag word;
 - (b) die soort of grootte voertuig waarvan afval by enige wegdoeningsterrein gestort of agtergelaat mag word, beperk;
 - (c) die hoeveelheid afval in die algemeen of die hoeveelheid afval van 'n bepaalde soort wat by enige wegdoeningsterrein gestort of agtergelaat mag word, beperk; en
 - (d) die dae wanneer en ure waartydens storting by enige wegdoeningsterrein mag plaasvind, bepaal.
- (3) Enige vereiste opgelê ingevolge hierdie verordening moet vir die publiek aangedui word by wyse van 'n toepaslike kennisgewing wat by die ingang tot die betrokke wegdoeningsterrein opgerig is en enige instruksie uitgereik deur 'n beampte van die munisipaliteit of 'n persoon handelende namens die munisipaliteit in beheer van toegang kontrole by die wegdoeningsterrein, sal streng nagekom word.
- (4) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (2) behou die munisipaliteit die reg voor om nie die storting van gevaarhoudende of offensiewe afval by 'n wegdoeningsterrein toe te laat nie.
- (5) Nieteenstaande die bepalings van subartikels (1) tot (4), mag die munisipaliteit, in oorleg met die betrokke skakelforum, beleid of riglyne bepaal om uitvoering te gee aan die bepalings van hierdie artikel.
- (6) 'n Persoon wat enige van die bepalings van hierdie artikel oortree of versuim om gehoor te gee aan enige voorskrif in terme van gemelde beleid of riglyne begaan 'n misdryf.

9. Eienaarskap van afval

- (1) Afval gestort by enige wegdoeningsterrein word die eiendom van die munisipaliteit en geen persoon wat nie behoorlik deur die munisipaliteit daartoe gemagtig is nie, mag sodanige afval verwyder of daarmee inmeng nie.
- (2) 'n Persoon wat subartikel (2) oortree begaan 'n misdryf.

10. Kategorisering van afval

Die munisipaliteit mag, vir doeleindes van hierdie verordening, afval in verskillende kategorieë kategoriseer.

11. Skeiding van afval vir herwinningsdoeleindes

Die munisipaliteit mag vereis dat afval in verskillende soorte en aard van afval geskei word vir die doeleindes van herwinning of vir enige ander doel ingevolge hierdie verordening.

12. Voorsiening van afvalhouers

- (1) Die munisipaliteit mag—
- (a) gestandaardiseerde afvalhouers, of alternatiewelik plastiëksakke, voorsien vir die wegdoening van afval gegeneer op persele; en
 - (b) die gebruik van houers en deksels vervaardig van rubber of ander materiaal magtig waar die ontwerp en vervaardiging deur die munisipaliteit goedgekeur is.
- (2) Afvalhouers en plastiëksakke voorsien ingevolge subartikel (1) bly die eiendom van die munisipaliteit.
- (3) Die munisipaliteit mag spesiale afvalhouers voorskryf vir die ontvangs en berging van sodanige soorte afval soos deur die

premises require the owner to provide at his or her own expense such number of special waste bins as are specified in the notice.

- (4) Where any waste bin provided on premises is—
- of a size likely to hinder the efficient removal of waste there from by employees of the municipality;
 - is insufficient for the reception of all waste which is to be removed from such premises by the municipality;
 - dilapidated; or
 - likely to cause a nuisance,
- the municipality may by notice, require the owner of the premises to provide, at his or her own expense, an additional number of waste bins or such other means of storing receptacles as may be necessary to comply with the provisions of this by-law.
- (5) A waste bin shall be replaced as and when it is necessary, provided that where such waste bin has to be replaced as a result of theft or damage caused through the negligence of the owner, such owner shall be held liable for the cost of replacing it.
- (6) No person may dispose of any waste by placing it anywhere else than in a waste bin provided or approved by the municipality.
- (7) In respect of a group development the municipality may provide less waste bins per household subject to the following conditions—
- a central refuse collection point must be provided by the managing body;
 - the managing body must apply in writing for the reduction of waste bins issued to the development;
 - the reduced number of bins must be approved by the municipality; and
 - the managing body shall be held liable for payment of the account for waste removal, which account will be equal to the cost as if the prescribed amount of individual waste bins do exist.
- (8) A person who contravenes a provision of subsection (6) or who fails to comply with a notice issued in terms of subsections (3) and (4) commits an offence.

13. Location of waste bins

- (1) The owner of premises must provide adequate space on or at the premises where a waste bin or other receptacle for the purpose of depositing waste or a specific category of waste are kept, and the space must—
- comply with requirements imposed by the municipality by notice to the owner;
 - where applicable, be constructed in accordance with the requirements of any applicable building regulations and be so located that the waste bin or receptacle is not unsightly or visible from a street or public place or;
 - where applicable, be so located as to permit convenient access to and egress from such place for a waste collection vehicle; and
 - be in a location convenient for the use by users or occupants of the premises so as to discourage littering or the unhealthy accumulation of waste.

munisipaliteit gespesifiseer mag word en mag by skriftelike kennisgewing aan die eienaar van persele vereis om op sy of haar koste sodanige getal spesiale afvalhouers te voorsien soos bepaal in die kennisgewing.

- (4) Waar enige afvalhouers voorsien word op persele—
- van 'n soort is wat waarskynlik die effektiewe verwydering van afval daarvan deur werknemers van die munisipaliteit mag belemmer;
 - onvoldoende is vir die ontvangs van alle afval wat deur die munisipaliteit van sodanige perseel verwyder moet word;
 - vervalle is; of
 - waarskynlik 'n steurnis kan veroorsaak,
- mag die munisipaliteit by kennisgewing van die eienaar van die perseel vereis om op sy of haar koste 'n addisionele getal afvalhouers of sodanige ander bergingsbak soos nodig mag wees om aan die bepalings van hierdie verordening te voldoen, te voorsien.
- (5) 'n Afvalhouer sal soos en wanneer nodig vervang word, met dien verstande dat waar sodanige afvalhouer vervang moet word as gevolg van diefstal of skade, veroorsaak weens die nalatigheid van die eienaar, sodanige eienaar aanspreeklik gehou sal word vir die koste om dit te vervang.
- (6) Geen persoon mag enige afval wegdoen deur dit op enige ander plek as in die afvalhouer voorsien en goedgekeur deur die munisipaliteit, te plaas nie.
- (7) In die geval van 'n groeipontwikkeling mag die munisipaliteit minder afvalhouers per huishouding voorsien onderworpe aan die volgende voorwaardes—
- 'n sentrale vullis afhaalpunt moet deur die bestuursliggaam voorsien word;
 - die bestuursliggaam moet skriftelik aansoek doen vir die vermindering van afvalhouers uitgereik aan die ontwikkeling;
 - die verminderde getal afvalhouers moet deur die munisipaliteit goedgekeur word; en
 - die bestuursliggaam sal aanspreeklik gehou word vir die betaling van die afvalverwydering rekening gelykstaande aan die koste asof die voorgeskrewe hoeveelheid individuele afvalhouers wel bestaan.
- (8) 'n Persoon wat die bepalings van subartikel (6) oortree of in gebreke bly om aan 'n kennisgewing uitgereik ingevolge subartikels (3) en (4) te voldoen begaan 'n misdryf.

13. Plasing van afvalhouers

- (1) Die eienaar van persele moet voldoende ruimte op of aan die perseel voorsien waar 'n afvalhouer of ander houer vir die doel om afval agter te laat of 'n spesifieke kategorie van afval gehou word, en die ruimte moet —
- moet voldoen aan vereistes by kennisgewing deur die munisipaliteit aan die eienaar opgelê;
 - waar van toepassing, gebou wees in ooreenstemming met die vereistes van enige toepaslike bouregulasies en so geleë wees dat die afvalhouer of bak nie vanaf 'n straat of openbare plek sigbaar of onooglik is nie;
 - waar toepaslik, so geleë wees om gemaklike toegang na en uitgang van sodanige ruimte vir 'n afvalverwydering voertuig te verleen; en
 - in 'n ligging wees om gemaklik deur gebruikers of bewoners van die perseel gebruik te word sodat dit

- (2) In the case of multi-storey buildings, the municipality may approve the installation of refuse chutes of an approved design and specification, and subject to the submission and approval of the plans for such installation.
- (3) The owner of premises must place or cause the waste bins to be placed in the space provided and must at all times keep it there.
- (4) A person who contravenes a provision of subsection (1) or (3) commits an offence.

14. Maintenance of waste bins

- (1) The occupier of premises must ensure that a waste bin other than plastic bags is—
 - (a) at all times maintained in good order and repair;
 - (b) emptied regularly and cleansed when full, so that its contents do not become a nuisance or provide grounds for complaint;
 - (c) protected against unauthorised disturbance or interference at all times when waste is not being deposited into it or discharged from it.
- (2) No person may remove a waste bin from any premises to which it has been allocated or destroy or damage it, or permit it to be removed, destroyed or damaged.
- (3) A person who contravenes any provision of this section commits an offence.

15. Collection of waste

- (1) The municipality may indicate a position within or outside the premises where waste bins must be placed for the collection and removal thereof and may require certain kinds of waste, such as garden waste, to be bundled or packaged and be placed in that position at the times and for a period as the municipality may require.
- (2) The municipality shall on removal days collect only waste placed in waste bins or other containers approved by it or which is bundled or packaged in a manner approved by the municipality.
- (3) Where a particular kind of waste as stipulated by the municipality is not collected by the municipality from premises, the owner of the waste must arrange for the collection and transport of the waste as often as may be necessary to prevent undue accumulation or any nuisance arising there from, to a waste disposal or processing site under the control of the municipality, or to such other place as may be approved by the municipality.
- (4) The municipality may decide on separate times on which particular categories of waste are to be collected.
- (5) The municipality may—
 - (a) cause collections to be made at regular periods daily or otherwise, and may alter dates of collection;
 - (b) increase the number of collections as it may deem necessary or desirable; or
 - (c) make additional collections should it be desirable.
- (6) In the event of any additional collection being required by the owner of premises, the additional collection will be subject to the approval of the municipality and each additional collection must be paid for by the owner of premises from which the waste is collected at the tariff annually prescribed by the municipality.

rommelstrooiing of ongesonde versameling van afval ontmoedig.

- (2) In die geval van meer-verdieping geboue, mag die munisipaliteit die installering van vullisglygange van 'n goedgekeurde ontwerp en spesifikasie goedkeur, en onderworpe aan die voorlegging en goedkeuring van die planne vir sodanige installasie.
- (3) Die eienaar van persele moet die afvalhouers plaas of bewerkstellig dat dit geplaas word in die ruimte voorsien en moet te alle tye daar hou.
- (4) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikels (1) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

14. Onderhoud van afvalhouers

- (1) Die okkupeerder van 'n perseel moet verseker dat 'n afvalhouer anders as plastieksakke—
 - (a) te alle tye onderhou word in 'n goeie toestand en herstel;
 - (b) op 'n gereelde basis leeg en skoongemaak word wanneer vol, sodat die inhoud daarvan nie 'n steurnis raak of gronde vir klagtes voorsien nie;
 - (c) te alle tye wanneer afval nie daarin agtergelaat of daarvan verwyder word, beskerm word teen ongemagtigde verstoring of inmenging.
- (2) Geen persoon mag 'n afvalhouer van enige perseel waaraan dit toegeken is verwyder of vernietig of beskadig nie, of toelaat dat dit verwyder, vernietig of beskadig word.
- (3) 'n Persoon wat enige bepaling van hierdie artikel oortree begaan 'n misdryf.

15. Afhaal van afval

- (1) Die munisipaliteit mag 'n posisie binne of buite die perseel aandui waar afvalhouers geplaas moet word vir die afhaal en verwydering daarvan en mag vereis dat sekere soorte afval, soos tuinafval, saamgebund of verpak en geplaas word in daardie posisie op die tye en vir 'n periode soos die munisipaliteit mag vereis.
- (2) Die munisipaliteit sal op verwyderingsdae slegs afval wat in afvalhouers of ander houers deur dit goedgekeur, of wat saamgebund en verpak is op 'n wyse goedgekeur deur die munisipaliteit, afhaal.
- (3) Waar 'n spesifieke soort van afval soos bepaal deur die munisipaliteit nie deur die munisipaliteit by die perseel afgehaal word nie, moet die eienaar van die afval reëlings tref vir die afhaal en vervoer van die afval so dikwels as wat nodig mag wees om onbehoorlike versameling of enige steurnis wat daaruit voortspruit te voorkom, na 'n wegdoeningsterrein of prosesseringsperseel onder beheer van die munisipaliteit, of na sodanige ander plek soos goedgekeur deur die munisipaliteit.
- (4) Die munisipaliteit mag op verskillende tye besluit waarop bepaalde kategorieë van afval afgehaal word.
- (5) Die munisipaliteit mag—
 - (a) bewerkstellig dat verwyderings by gereelde periodes daaglik of andersins gedoen word, en mag verwydering datums verander;
 - (b) die getal verwyderings vermeerder soos wat dit nodig of wenslik mag ag; of
 - (c) addisionele verwyderings doen indien dit wenslik geag word.
- (6) In die geval waar enige addisionele verwyderings deur die eienaar van persele vereis word, sal die addisionele verwyderings onderworpe wees aan die goedkeuring van die munisipaliteit en enige addisionele verwydering moet deur die

- (7) The municipality may, upon application by the owner of premises, approve alternative arrangements for removal of waste from such premises.
- (8) A person who contravenes the provisions of section (1) or (3) commits an offence.

16. Access to premises

Except where otherwise approved by the municipality, the owner of premises must ensure that access from the nearest public road to the waste storage area on a premises is independent and unimpeded, and an owner who fails to do so, commits an offence.

17. Right of entry

- (1) Any duly authorised employee of the municipality is entitled to enter premises in respect of which the municipality's waste management services are rendered at any reasonable time on any day, or at any other time at which the service is ordinarily rendered for any of the following purposes:
- for collecting and supervising the collection of waste;
 - for replacing waste bins; or
 - for inspecting the means of access to the premises, or the space where waste bins are kept so as to ensure that they are accessible and convenient for the collectors.
- (2) The owner of premises may not refuse access to the premises by a duly authorised employee of the municipality and such employee must produce his or her identity on demand.
- (3) An owner of premises commits an offence if he or she—
- denies access to the premises to an authorised employee of the municipality in the performance of his or her duties; or
 - obstructs or impedes such employee of the municipality in the performance of his or her duties.

18. Dumping and littering

- (1) No person may—
- except by permission of the owner or of the person or authority having control thereof; or
 - unless authorised by law to do so, dump, accumulate, place, deposit or leave any waste whatsoever, whether for gain or otherwise, or cause or allow to be dumped, accumulated, placed, deposited or left such waste on or in—
 - any road, highway, street, lane, public footway or pavement or any road verge;
 - any commonage land, village green, park, recreation ground or other open space to which the public have access;
 - any drain, watercourse, flood prone areas, tidal or other water in or abutting on any such road, highway, street, lane, public footway or pavement, roadside or other open space to which the public have access; or
 - private or municipal land.
- (2) Should a person do any of the acts contemplated in subsection (1), the municipality may by written notice require any of the

eienaar van persele waarvan die afval afgehaal word, betaal word teen die tarief wat jaarliks voorgeskryf word deur die munisipaliteit.

- (7) Die munisipaliteit mag, by aansoek deur die eienaar van persele, alternatiewe reëlings goedgekeur vir die verwydering van afval van sodanige persele.
- (8) 'n Persoon wat die bepalings van subartikels (1) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

16. Toegang tot persele

Tensy anders goedgekeur deur die munisipaliteit, moet die eienaar van persele verseker dat toegang vanaf die naaste openbare pad na die afvalbergingsgebied op die perseel onafhanklik en onbelemmer is, en 'n eienaar wat in gebreke bly om dit te doen begaan 'n misdryf.

17. Reg van toegang

- (1) Enige behoorlik gemagtigde beampte van die munisipaliteit is geregtig om persele ten opsigte waarvan die munisipaliteit se afvalbestuursdiens gelewer word op enige redelike tyd op enige dag, of op enige ander tyd waarop die diens gewoonlik gelewer word, binne te gaan vir enige van die volgende doeleindes—
- vir afhaal en toesighouding van die afhaal van afval;
 - om afvalhouers te vervang; of
 - om die wyse van toegang tot die perseel of die ruimte waar afvalhouers gehou word te inspekteer, ten einde te verseker dat dit toeganklik en gemaklik vir die afhalers is.
- (2) Die eienaar van 'n perseel mag nie toegang tot die perseel deur 'n behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit weier nie, en sodanige werknemer moet op versoek sy identiteit toon.
- (3) 'n Eienaar van persele begaan 'n misdryf wanneer hy of sy—
- toegang tot die perseel aan 'n gemagtigde beampte van die munisipaliteit in die uitoefening van sy of haar pligte, weier; of
 - sodanige werknemer belemmer of hinder in die uitoefening van sy of haar pligte.

18. Storting en rommelstrooiing

- (1) Geen persoon mag—
- behalwe met toestemming van die eienaar of van die persoon of owerheid wat beheer daarvoor het; of
 - tensy gemagtig deur wet om dit te doen, enige afval hoegenaamd stort, versamel, plaas, aflaai of laat, hetsy vir wins of andersins, of veroorsaak of toelaat om gestort, versamel, geplaas, afgelaai of gelaat te word op of in—
 - enige pad, snelweg, straat, laan, openbare voetpad of sypaadjie of enige padgrens;
 - enige meentgrond, dorpstuin, park, ontspanningsgrond of ander openbare plek waartoe die publiek toegang het;
 - enige drein, waterweg, vloedliggende gebiede, gety of ander water in of aangrensend tot enige sodanige pad, snelweg, straat, laan, openbare voetpad of sypaadjie, padrand of ander openbare plek waartoe die publiek toegang het; of
 - privaat of munisipale grond.
- (2) Indien enige persoon enige van die handeling beoog in subartikel (1) verrig, mag die munisipaliteit by skriftelike kennisgewing enige van die volgende persone vereis om die

following persons to dispose of, destroy or remove the waste within the period stated in the notice:

- (a) the person directly or indirectly responsible for dumping, accumulating, placing, depositing, or leaving the waste;
 - (b) the owner of the waste, whether or not he is responsible for dumping, accumulating, placing, depositing, or leaving the waste; or
 - (c) the owner of the premises on which the waste was dumped, accumulated, placed, deposited, or left, whether or not he or she is responsible therefore.
- (3) If a person fails to comply with the requirements of a written notice, the municipality may dispose of, destroy or remove the waste and may recover the cost of doing so from the person or persons to whom the notice was issued.
- (4) If waste has been deposited in or on any land in contravention of subsection (1) and—
- (a) in order to remove or prevent pollution of land, water or air or harm to human health, it is necessary that the waste be forthwith removed or other steps taken to eliminate or reduce the consequences of the deposit or both; and
 - (b) there is no occupier of the land; or
 - (c) the owner neither made nor knowingly permitted the deposit of the waste, the municipality may remove the waste or take other steps to eliminate or reduce the consequences of the deposit and is entitled to recover the cost incurred by it—
 - (i) from the owner of the land unless he or she proves that he or she neither made nor knowingly caused nor knowingly permitted the deposit of the waste; or
 - (ii) from any person who deposited or knowingly caused or knowingly permitted the deposit of any of the waste.
- (5) Any waste removed by the municipality belongs to the municipality and may be dealt with as the municipality deems fit.
- (6) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

19. Burning of waste

No person may burn waste without the written approval of the municipality.

20. Charges

The municipality may fix the charges payable to it annually as part of the budget process for the removal of waste from premises or the dumping of waste at a disposal site under the control of the municipality.

21. Exemptions

- (1) A person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this by-law.
- (2) The municipality may—
 - (a) grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
 - (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or

afval binne die periode gemeld in die kennisgewing mee weg te doen, te vernietig of te verwyder :

- (a) die persoon direk of indirek verantwoordelik vir die storting, versameling, plasing, aflaai of laat van die afval;
 - (b) die eienaar van die afval, ongeag of hy of sy verantwoordelik is vir die storting, versameling, plasing, aflaai of laat van die afval, al dan nie; of
 - (c) die eienaar van die perseel waarop die afval gestort, versameling, geplaas, afgelaai of gelaat is, ongeag of hy of sy daarvoor verantwoordelik is, al dan nie.
- (3) Indien 'n persoon versuim om aan die vereistes van 'n skriftelike kennisgewing te voldoen, mag die munisipaliteit die afval mee wegdoen, vernietig of verwyder en mag die koste daarvan van die persoon of persone aan wie die kennisgewing uitgereik is, verhaal.
- (4) Indien afval afgelaai is in of op enige grond in stryd met subartikel (1) en—
- (a) ten einde besoedeling van grond, water en lug of skade aan menslike gesondheid uit te voorkom, dit nodig is dat die afval onmiddellik verwyder of ander stappe geneem word om die gevolge van die aflaai te elimineer of te verminder of beide; en
 - (b) daar geen okkupeerder van die grond is nie; of
 - (c) die eienaar nie die aflaai gedoen of wetende die aflaai van die afval toegelaat het nie, mag die munisipaliteit die afval mee wegdoen of ander stappe neem om die gevolge van die aflaai te elimineer of te verminder en is geregtig om die koste aangegaan te verhaal—
 - (i) van die eienaar van die grond tensy hy of sy bewys dat hy of sy nie die aflaai gedoen of wetende veroorsaak of wetende die aflaai van die afval toegelaat het nie; of
 - (ii) van enige persoon wat die aflaai gedoen of wetende veroorsaak of wetende die aflaai van die afval toegelaat het.
- (5) Enige afval wat deur die munisipaliteit verwyder word behoort aan die munisipaliteit en mag mee gehandel word soos die munisipaliteit goeddink.
- (6) 'n Persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

19. Verbranding van afval

Geen persoon mag afval sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit brand nie.

20. Koste

Die munisipaliteit mag die koste betaalbaar vir die verwydering van afval van persele of die storting van afval by 'n wegdoeningsterrein onder beheer van die munisipaliteit, jaarliks as deel van die begrotingsproses bepaal.

21. Vrystellings

- (1) 'n Persoon mag by wyse van 'n skriftelike aansoek, waarin die redes volledig gegee word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening.
- (2) Die munisipaliteit mag—
 - (a) 'n vrystelling skriftelik toestaan en die voorwaardes ingevolge waarvan, indien enige, en die periode waarvoor sodanige vrystelling toegestaan is, moet daarin gemeld word;
 - (b) enige vrystelling of voorwaarde in 'n vrystelling wysig of kanselleer; of

(c) refuse to grant an exemption.

- (3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2), however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.
- (4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

22. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of—
- creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality; and
 - promoting the waste management activities of the municipality.
- (2) A liaison forum may consist of—
- a member of members of an interest group, or an affected person in the spirit of section 2(4)(f)-(h) of the National Environmental Management Act, (Act 107 of 1998);
 - a member or members of a community in whose immediate area a solid waste disposal site exists or may come be established;
 - a designated official or officials of the municipality;
 - a councillor; and
 - such other person or persons the municipality may decide on.
- (3) (a) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption certificate in terms of this by-law, where applicable, request the input of a liaison forum.
- (b) A liaison forum, person or persons contemplated in subsection (2), or any other person may, on own initiative, wit due regard to section 31 of the National Environmental Act, 1998 (Act 107 of 1998), submit an input to the municipality for consideration.

23. Authentication and service of order, notice or other document

- (1) An order, notice or other document requiring authentication by the municipality must be sufficiently signed by the Municipal Manager shall be deemed to be duly issued if it is signed by the Municipal Manager.
- (2) Any notice or other document that is served on a person in terms of this by-law is regarded as having been served—
- when it has been delivered to that person personally;
 - when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years, but only if it is impossible to serve such notice or document on the person as such;
 - when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic and an acknowledgment of the posting thereof from the postal service is obtained;
 - if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c);
 - if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a

(c) weier om 'n vrystelling toe te staan.

- (3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan al die voorwaardes deur die munisipaliteit opgelê ingevolge subartikel (2) te voldoen nie, met dien verstande dat die vrystelling verval indien 'n aktiwiteit 'n aanvang neem voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is.
- (4) Indien enige voorwaarde van 'n vrystelling nie nagekom word nie, verval die vrystelling onmiddellik.

22. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in die gemeenskap instel vir doeleindes om—
- omstandighede vir 'n plaaslike gemeenskap te skep om deel te neem aan die sake van die munisipaliteit; en
 - die afvalbestuursaktiwiteite van die munisipaliteit te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit—
- 'n lid of lede van 'n belangegroep of 'n geaffekteerde persoon, in die gees van artikel 2(4)(f)-(h) van die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998 (Wet 107 van 1998);
 - 'n lid of lede van 'n gemeenskap in wie se onmiddellike gebied 'n vaste afval wegdoeningsterrein bestaan of ingestel mag word;
 - 'n aangewese beampte of beamptes van die munisipaliteit;
 - 'n raadslid; en
 - sodanige ander persoon of persone wat die munisipaliteit mag besluit.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag, wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystellingsertifikaat ingevolge hierdie verordening, waar toepaslik, oorweeg word die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum, persoon of persone beoog in subartikel (2), of enige ander persoon mag, op eie inisiatief, met inagneming van artikel 31 van die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998 'n inset aan die munisipaliteit vir oorweging voorsien.

23. Magtiging en betekening van bevel, kennisgewings en ander dokumente

- (1) 'n Bevel, kennisgewing of ander dokument wat magtiging deur die munisipaliteit vereis, moet behoorlik deur die Munisipale Bestuurder geteken word en sal geag behoorlik uitgereik te wees indien dit geteken is deur die Munisipale Bestuurder.
- (2) 'n Kennisgewing of ander dokument wat op 'n persoon beteken word ingevolge hierdie verordeninge, word as beteken geag—
- wanneer dit persoonlik aan daardie persoon gelewer is;
 - wanneer dit by daardie persoon se woonplek of sakeperseel binne die Republiek gelaat is by 'n persoon wat oënskynlik ouer as sestien jaar is, maar slegs indien dit onmoontlik is om op die persoon self te beteken;
 - wanneer dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos na daardie persoon se laaste bekende woon- of sakeadres binne die Republiek versend is en 'n erkenning van so 'n versending van die posdiens verkry is;
 - indien so 'n persoon se adres binne die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger binne die Republiek beteken is op die wyse soos voorsien in paragrawe (a), (b) of (c);
 - indien daardie persoon se adres en agent of verteen-

conspicuous place on the property or premises, if any, to which it relates, but only if service on such person is impossible; or

- (f) in the event of a body corporate, when it has been delivered at the registered office of the business premises of such body corporate.

(3) Service of a copy shall be deemed to be service of the original.

(4) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

24. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

25. Penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this by-law commits an offence and shall on conviction be liable to —

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment; and
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

26. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

27. Revocation of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

28. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Solid Waste Disposal By-law, and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

woordiger binne die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek op die eiendom of perseel, indien enige, waarop dit betrekking het, geplaas is, maar slegs indien dit onmoontlik is om op die persoon self te beteken; of

- (f) in die geval van 'n beheerliggaam, wanneer dit by die geregistreerde kantoor van die sakeperseel van sodanige beheerliggaam gelewer is;

(3) Betekening van 'n afskrif word geag die betekening van die oorspronklike te wees.

(4) Enige regsproses word effektief en voldoende op die munisipaliteit beteken wanneer dit aan die munisipale bestuurder of 'n persoon aanwesig in die kantoor van die munisipale bestuurder, gelewer is.

24. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit van die munisipaliteit mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, 2000, Wet 32 van 2000 deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van bekendmaking van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.

25. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

26. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standaard, beleid of riglyne voorrang geniet.

27. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge voorheen uitgevaardig deur die munisipaliteit of deur enige van die afgeskafde munisipaliteite wat nou by die munisipaliteit ingelyf is, word hiermee herroep in so ver dit betrekking het op enige aangeleenthede waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word, en in so ver dit van toepassing gemaak is op die munisipaliteit deur die magtiging vir die uitoefening van magte en funksies ingevolge artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Strukture, 1998, Wet 117 van 1998.

28. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake Wegdoen van Vaste Afval en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

P.N. 403/2012 24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY**SPORTING FACILITIES BY-LAW**

In terms of and under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENT**Section**

1. Interpretation
2. Principles and objectives
3. Application of By-laws

CHAPTER 1: ADMINISTRATION, ACCESS, TARIFFS AND PROHIBITED BEHAVIOUR

4. Administration, control over, and maintenance of sporting facilities
5. Access to sporting facilities and storage facilities
6. Tariffs
7. Prohibited behaviour in or on a sporting facility or its premises

CHAPTER 2: ORGANISED SPORTING ACTIVITIES

8. Organised sporting activities
9. Reservation and hiring of sporting facilities
10. Cancellation, postponement or extension of reservation
11. Termination of hire
12. Duties of organisation

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS

13. Enforcement
14. Indemnity
15. Appeal
16. Offences and Penalties
17. Conflict with other legislation
18. Revocation of by-laws
19. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**accessories**” means an object or objects on or in a field, sporting area or course necessary for a particular sport to be performed, such as, but not limited to goal posts, apparatus, a tennis net, or a flag, and any other feature or fixture;

“**appurtenance**” means any fitting, installation, appliance, device, instrument, apparatus, utensil, tool whatsoever on the premises, such as, but not limited to a lock, cock, tap, valve, pipe and includes any other appliance or any machine;

“**equipment**” means gear used by a person in a sporting activity;

“**drunk**” means a person who, reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“**facility**” means a sporting facility and includes any appliance, equipment, apparatus or storage facility in or on a facility;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**official**” means person appointed by the municipality to implement and enforce this by-law;

P.K. 403/2012 24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT**VERORDENINGE INSAKE SPORTGERIEWE**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE**Artikel**

1. Definisies
2. Beginsels en doelstellings
3. Toepassing van verordening

HOOFSTUK 1: ADMINISTRASIE, TOEGANG, TARIWE EN VERBODE GEDRAG

4. Administrasie, beheer oor en instandhouding van sportgeriewe
5. Toegang tot sportgeriewe en stoorgeriewe
6. Tariewe
7. Verbode gedrag in of op sportgerief of -perseel

HOOFSTUK 2: GEORGANISEERDE SPORTBEDRYWIGHEDE

8. Georganiseerde sportbedrywighede
9. Bespreking en huur van sportgeriewe
10. Kansellasië, uitstel of verlenging van bespreking
11. Beëindiging van huur
12. Pligte van organisasie

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS

13. Toepassing
14. Vrywaring
15. Appèl
16. Strafbepalings
17. Teenstrydigheid met ander wetgewing
18. Herroeping van verordeninge
19. Kort titel en inwerkingtreding

1. Definisies

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**bykomstighede**”: 'n voorwerp of voorwerpe op of in 'n veld, sportarea of -sportbaan wat nodig is vir die beoefening van 'n spesifieke sportsoort, wat die volgende insluit, maar nie daartoe beperk nie: doelpale, appaarte, 'n tennisnet, of 'n vlag, en enige ander item of vaste toebehore;

“**beampte**” 'n persoon wat deur die munisipaliteit aangestel is om hierdie verordening te implementeer of af te dwing;

“**dronk**” 'n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so 'n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so 'n wyse te verrig dat dit nie 'n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

“**georganiseerde sportbedrywigheid**”: 'n sportbedrywigheid wat deur 'n organisasie georganiseer of beheer is en sluit 'n oefen- of opleidingsessie in;

“**gerief**”: 'n sportgerief en sluit enige toestel, toerusting, apparaat of stoorgerief in of op 'n fasiliteit in;

“**munisipaliteit**”: die Saldanhabaai Munisipaliteit wat ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 117 van 1998, gestig is en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige werknemer wat in verband met hierdie verordening optree uit hoofde van 'n mag wat by die munisipaliteit berus en wat aan

“**organised sporting activity**” means a sporting activity that is organised or controlled by an organisation, and includes a practice or training session;

“**organisation**” means a sport club, educational institution, or association of people, and includes a group or sport club established by the municipality, which sport club or association or group can be joined by a member of the public;

“**sporting facility**” means any land, area, premises, building or structure, or part thereof, which is administered or controlled by the municipality and which is designated, demarcated, or set aside for a sporting activity, and includes facilities surrounding and normally supplementary to a sporting facility.

2. Principles and objectives

The municipality recognizes the right of the community, whether associated to an organization or not, to use and enjoy sporting facilities, and accepts the duty to maintain and develop the resources of the municipality to the best interest of the community, and aims, in this by-law, to control and administer sporting facilities.

3. Application of By-laws

This by-law applies to all sporting facilities under the control and administration of the Municipality, but do not apply to land, areas, buildings, and structures regulated by the Municipality’s Public Amenities By-laws.

CHAPTER 1: ADMINISTRATION, ACCESS, FEES AND PROHIBITED BEHAVIOR

4. Administration, control over and maintenance of sporting facilities

- (1) The municipality may establish a body or sport committee with the aim of advising it on matters relating to sporting facilities.
- (2) All sporting facilities under control of the municipality must be administered by the municipality in accordance with this By-law.
- (3) The municipality may acquire land or a building with the aim of developing sporting facilities, or dispose of existing sporting facilities or any rights thereto.
- (4) A person or organisation that uses or hires sporting facilities does so subject to the provisions of this by-law and in terms of conditions as may be determined by the municipality.
- (5) Where an organized sporting activity is not organized or controlled by the municipality, a municipal employee may be present.
- (6) Subject to the terms and conditions stipulated in any contract of hire, and subject to any applicable national laws, no person—
 - (a) may bring his or her own supply of alcoholic beverages on or into a sporting facility without written authority of the municipality; or
 - (b) may sell any alcoholic beverage on the premises of a sporting facility without first obtaining written approval from the municipality;
- (7) If the municipality permits the sale or consumption of alcohol on or in a facility by an organization or body, the sale or consumption is subject to the following conditions:

sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedeleeger of gesubdeleeger is;

“**organisasie**”: ’n sportklub, onderwysinrigting, of vereniging van mense en sluit ’n groep of sportklub in wat deur die munisipaliteit gestig is, by welke sportklub of vereniging of groep lede van die publiek mag aansluit;

“**sportgerief**”: enige grond, area, perseel, gebou of struktuur, of gedeelte daarvan, wat deur die munisipaliteit geadmineer of beheer word en wat vir ’n sportbedrywigheid aangewys, afgebaken of opsygesit is en sluit fasiliteite in wat om ’n sportgerief aangetref word en normaalweg aanvullend daartoe is.

“**toebehore**”: enige montasie, installasie, inrigting, toestel, instrument, apparaat, gereedskap en werktuig hoegenaamd op die perseel soos ’n slot, stopkraan, kraan, klep en pyp en sluit enige ander toestel of enige masjien in, maar is nie daartoe beperk nie;

“**toerusting**”: enige uitrusting wat iemand in ’n sportaktiwiteit gebruik.

2. Beginsels en doelstellings

Die munisipaliteit erken die reg van die gemeenskap, hetsy dit in ’n organisasie georganiseer is of nie, om sportgeriewe te gebruik en te geniet en aanvaar die plig om die hulpbronne van die munisipaliteit in die beste belang van die gemeenskap in stand te hou en te ontwikkel en beoog met hierdie verordening die doel om sportgeriewe te beheer en te administreer.

3. Toepassing van Verordening

Hierdie verordening is van toepassing op alle sportgeriewe onder die beheer en administrasie van die munisipaliteit, maar is nie van toepassing op grond, areas, geboue en strukture wat deur die munisipaliteit se Verordening insake Openbare Geriewe gereguleer word nie.

HOOFSTUK 1: ADMINISTRASIE, TOEGANG, TARIWE EN VERBODE GEDRAG

4. Administrasie van, beheer oor en instandhouding van sportgeriewe

- (1) Die munisipaliteit kan ’n liggaam of sportkomitee stig om hom van raad te dien oor aangeleenthede wat met sportgeriewe verband hou.
- (2) Die munisipaliteit moet alle sportgeriewe onder sy beheer ooreenkomstig hierdie verordening administreer.
- (3) Die munisipaliteit mag grond of geboue verkry met die doel om sportgeriewe te ontwikkel, of met bestaande sportgeriewe of enige regte daartoe handel.
- (4) ’n Persoon of organisasie wat sportgeriewe gebruik of huur, doen dit onderworpe aan die bepalings van hierdie verordening en ingevolge voorwaardes wat deur die munisipaliteit bepaal word.
- (5) Waar ’n georganiseerde sportaktiwiteit nie deur die munisipaliteit georganiseer of beheer word nie, mag ’n munisipale werknemer teenwoordig wees.
- (6) Onderworpe aan die bepalings en voorwaardes wat in enige huurkontrak uiteengesit word en onderworpe aan enige toepaslike nasionale wette, mag niemand—
 - (a) sy of haar eie voorraad alkoholiese drank op of in ’n sportgerief bring sonder toestemming van die munisipaliteit nie; of
 - (b) enige alkoholiese drank op of in ’n sportgerief verkoop sonder skriftelike magtiging van die munisipaliteit nie.
- (7) Indien die munisipaliteit die verkoop of gebruik van alkohol op of in ’n gerief toelaat, is die verkoop of verbruik onderworpe aan die volgende voorwaardes:

- (a) no alcoholic beverage may be served in a glass bottle, glass cup or other container made of glass;
- (b) beer, cider and alcoholic cordials may be served in cans, kegs, or plastic cups only;
- (c) the organization or body must maintain good order within the sporting facility.

(8) The municipality may close a facility when:

- (a) The facility is substantially unusable due to—
 - (i) destruction;
 - (ii) severe damage; or
 - (iii) the absence of municipal services;
- (b) the facility constitutes a danger to human life or property; or
- (c) an emergency has arisen which requires such closure.

(9) The municipality may temporarily close a facility for purposes of repair or maintenance or for any other reason in the municipality's discretion.

(10) A person who or organization that contravenes subsection (6) or (7) commits an offence.

5. Access to sporting facilities and storage facilities

- (1) The municipality may by notice posted at or near the entrance to a facility indicate the hours during which it may be used by the public.
- (2) The municipality reserves the right of access to a facility and an official may instruct a person who has contravened a provision of this by-law to leave the facility or premises immediately and should the person fail to observe the instruction, the official may remove or cause the person to be removed.
- (3) The municipality has the right to determine the maximum capacity of a sporting facility and an official must, once the maximum capacity has been reached, refuse further access and may take measures necessary to prevent access.

6. Tariffs

The municipality may prescribe tariffs to be charged for admission to or the hire or use of a sporting facility or equipment.

7. Prohibited behaviour in or on sporting facility or its premises

- (1) No person may—
 - (a) enter any part of a facility otherwise than by an entrance designated for that purpose;
 - (b) enter or remain inside a facility, without permission, or at any time other than during the hours when such facility is open to members of the public, or when access to the facility has been denied;
 - (c) smoke in a sporting facility, except in an open air facility or in those areas which have been designated for this purpose, as indicated by notices to that effect;
 - (d) wear footwear that may damage the surface of a facility;
 - (e) attend or engage in a sporting activity if dressed indecently or if undressed, except in a facility set aside for use by a person of the same sex;
 - (f) relieve him or herself in any part of the sporting facility other than in the ablution facilities;
 - (g) excluding a child under the age of five years, use change

- (a) geen alkoholiese drank mag in 'n glasbottel, glaskoppie of ander houer wat van glas gemaak is, bedien word nie;
- (b) bier, sider en alkoholiese vrugtedranke mag net in blikkies, vaatjies of plastiekkoppies voorgesit word;
- (c) die organisasie moet orde binne die sportgerief handhaaf.

(8) Die munisipaliteit mag 'n gerief sluit wanneer:

- (a) Die fasiliteit wesenlik onbruikbaar gemaak word weens—
 - (i) vernietiging;
 - (ii) ernstige skade; of
 - (iii) die afwesigheid van munisipale dienste.
- (b) die gerief 'n gevaar vir menselebens of eiendom inhou; of
- (c) 'n noodtoestand ontstaan het wat sodanige sluiting nodig maak.

(9) Die munisipaliteit mag 'n gerief tydelik sluit ten einde herstel- of instandhoudingswerk uit te voer, of om enige ander rede wat die munisipaliteit mag goeddink.

(10) 'n Persoon of 'n organisasie wat subartikel (6) of (7) oortree, pleeg 'n misdryf.

5. Toegang tot sportgeriewe en bewaringsgeriewe

- (1) Die munisipaliteit mag 'n kennisgewing by of naby die ingang na 'n gerief aanbring waarop die ure waartydens die gerief deur die publiek gebruik mag word, verstrekkend word.
- (2) Die munisipaliteit behou hom die reg tot toegang na 'n gerief voor en 'n beampte mag 'n persoon wat 'n bepaling van hierdie verordening oortree het, opdrag gee om die gerief of perseel onmiddellik te verlaat en, indien die persoon versuim om gehoor aan die opdrag te gee, kan die beampte die persoon verwyder of laat verwyder.
- (3) Die munisipaliteit het die reg om die maksimum kapasiteit van 'n sportgerief te bepaal en sodra hierdie maksimum kapasiteit bereik word, moet 'n beampte enige verdere toegang weier en kan hy of sy maatreëls wat nodig is om toegang te verhoed, tref.

6. Tariewe

Die munisipaliteit kan tariewe voorskryf wat gehou kan word vir toegang tot of die huur of gebruik van 'n sportgerief of -toerusting.

7. Verbode gedrag in of op 'n sportgerief of -perseel

- (1) Niemand mag—
 - (a) enige deel van 'n gerief binnegaan op enige ander wyse as deur 'n ingang wat vir dié doel aangewys is nie;
 - (b) 'n gerief op enige tydstip behalwe gedurende ure wanneer sodanige gerief vir lede van die publiek oop is, sonder toestemming binnegaan of daarbinne bly of wanneer toegang tot die gerief geweier is nie;
 - (c) in 'n sportgerief rook nie, behalwe in 'n opelugfasiliteit of in areas wat spesiaal vir daardie doel aangewys is, soos aangedui deur kennisgewings te dien effekte;
 - (d) skoeisel dra wat die oppervlak van 'n gerief kan beskadig nie;
 - (e) by 'n sportaktiwiteit teenwoordig wees of daaraan deelneem indien hy of sy onbetaamlik geklee of ongeklee is nie, behalwe in 'n gerief wat opsygesit is vir gebruik deur persone van dieselfde geslag;
 - (f) hom- of haarsel in enige deel van die sportgerief wat nie die ablusiegeriewe is nie, ontlast nie;

- rooms, places of ablution, cubicles, or any other facilities set aside for a particular sex if he or she is not of that particular sex;
- (h) enter or remain in any area of the sporting facility, which area is reserved for the use of persons of the other sex;
- (i) use a change room, place of ablution, cubicle or any other facility for longer than is reasonably necessary to undertake an activity intended to be undertaken;
- (j) use profane or indecent language or behave in any other manner that constitutes a nuisance or unacceptable behaviour towards other persons;
- (k) destroy, damage or deface any part of a sporting facility, accessories or equipment;
- (l) discard rubbish other than in a container provided for that purpose;
- (m) in any manner, interfere with the substance covering the surface of a sporting facility;
- (n) light any fire;
- (o) drive, draw, or propel a vehicle, or walk upon or recline on lawn on the premises of a sporting facility if prohibited to do so by a notice on the premises;
- (p) ride or use in or on a sporting facility a bicycle, roller blades, roller skates, a skateboard, a tricycle or any similar form of transport or amusement, except in a sporting facility which specifically provides for the riding of such appliances;
- (q) without the prior written consent of the municipality, sell, hawk, advertise, offer for sale or purchase or exhibit any article for sale, lease or hire, distribute a pamphlet, book, handbill or other written or printed matter inside a sporting facility or in the immediate vicinity of the entrance thereto;
- (r) neither inside nor outside a sporting facility, obstruct, resist or interfere with an official in the execution of his or her duties or the exercise of any authority in terms of this by-law;
- (s) tamper or interfere with an appurtenance in or on the premises of a sporting facility;
- (t) bring into or keep on a sporting facility an animal, except a guide dog, without the prior consent of the municipality, unless the sporting activity engaged in involves the use of animals;
- (u) bring into or keep on a facility a weapon or any other dangerous object.
- (v) erect or attempt to erect any enclosure, tent or similar construction, stall, booth, stand, screen, fence, or drive into the ground any peg or spike without the permission of the official in charge of the facility;
- (w) behave or conduct himself or herself in a manner which may prejudice good order;
- (x) bring into or onto a facility any substance or matter which may endanger the safety of people, or which may be used to disrupt proceedings at or spoil the peaceful enjoyment of the facility;
- (y) bring into or onto a facility intoxicating liquor or drugs, except with the permission of the municipality; or
- (g) met uitsondering van kinders onder die ouderdom van 5 jaar, kleedkamers, ablusiegeriewe, aantrekhoëkies of enige geriewe wat vir 'n bepaalde geslag opsygesit is, gebruik indien hy of sy nie van daardie geslag is nie;
- (h) enige area van die sportgerief binnegaan of daarin bly indien die area vir die gebruik van persone van die teenoorgestelde geslag gereserveer is nie;
- (i) 'n kleedkamer, ablusiegerief, aantrekhoëkie of enige ander gerief vir 'n langer tydperk gebruik as wat dit redelikerwys nodig is om die beoogde handeling te verrig nie;
- (j) onweloweglike of vuiltaal gebruik of hom- of haarself op 'n wyse gedra wat 'n ergernis of onaantvaarbare gedrag teenoor ander mense behels nie;
- (k) enige deel van 'n sportgerief, bybehore of toerusting vernietig, beskadig of ontsier nie;
- (l) vullis weggooi nie, behalwe in 'n houer wat vir daardie doel voorsien is;
- (m) op enige wyse peuter met die materiaal wat die oppervlak van 'n sportgerief bedek nie;
- (n) enige vuur aansteek nie;
- (o) 'n voertuig op 'n grasperk op die perseel bestuur, trek of aandryf of op die grasperk loop of op die perseel van 'n sportgerief loop of daarop lê indien dit by wyse van 'n kennisgewing op die perseel verbied word nie;
- (p) 'n fiets, rollemme, rolskaatse, 'n skaatsplank, 'n driewiel of enige soortgelyke vorm van vervoer of vermaak in of op 'n sportgerief ry of gebruik nie, behalwe in 'n sportgerief wat die gebruik van sodanige toestelle toelaat;
- (q) sonder die vooraf skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige item verkoop, smous, adverteer, te koop aanbied of aankoop of enigiets vertoon vir verkoop, bruikhuur of huur, of 'n pamflet, boek of strooibiljet of ander gedrukte materiaal binne 'n sportgerief of in die onmiddellike omgewing van die ingang daarvan versprei nie;
- (r) hetsy binne of buite 'n sportgerief enige beampte in die uitvoering van sy of haar pligte of die uitoefening van enige gesag ingevolge hierdie verordening belemmer, teenstaan of daarmee inmeng nie;
- (s) peuter of inmeng met toebehore in of op die perseel van 'n sportgerief nie;
- (t) 'n dier, behalwe 'n gidshond, sonder die vooraf verkreë toestemming van die munisipaliteit in 'n sportfasiliteit inbring of daarin hou nie, tensy die sportaktiwiteit waaraan deelgeneem word, die gebruik van diere behels nie;
- (u) 'n wapen of ander gevaarlike voorwerp in 'n gerief inbring of daarin hou nie.
- (v) sonder die toestemming van die beampte in beheer van die gerief enige kamp ("enclosure"), tent of soortgelyke konstruksie, stalletjie, hokkie, staanplek, skerm of heining oprig of probeer oprig of enige pen of spyker in die grond inslaan nie;
- (w) hom- of haarself gedra of optree op 'n wyse wat die orde kan belemmer nie;
- (x) enige middel of materiaal wat die veiligheid van mense in gevaar kan stel of wat gebruik kan word om verrigtinge by die fasiliteit te ontwig of die vreedsame genieting daarvan kan belemmer, na of op 'n gerief bring nie;
- (y) sonder die toestemming van die munisipaliteit enige

- (z) be drunk or under the influence of drugs having a narcotic effect, or behave or conduct himself or herself in a manner which may disrupt a sporting activity.
- (2) A person who contravenes any of the provisions of this section commits an offence.

CHAPTER 2: ORGANISED SPORTING ACTIVITIES

8. Organised sporting activities

- (1) The municipality may allow the use of its facilities by sport organisations, municipal staff, or other persons.
- (2) An organization to which a sporting facility or a portion thereof has been allocated for use at regular times, must ensure that only its members use the facility, and should it be impossible for the organisation to use the facilities at those times, the organization must notify the official in charge of the sporting facility beforehand, and should an organization fail to do so, the municipality may suspend or cancel the organisation's further use of the facility.

9. Reservation and hiring of sporting facilities

- (1) The municipality may set aside or hire out a sporting facility for the purpose of organised sport or for special occasions on such conditions as it may prescribe and the municipality may charge a fee, or may make it available free of charge or grant free admission to selected persons.
- (2) The representative of an organization that wishes to hire a sporting facility must complete and lodge a prescribed application form with the municipality.
- (3) When considering an application the municipality may have, in addition to other relevant factors, due regard to the following:
- the principles and objectives of this by-law;
 - that the sporting facility may be used for lawful purposes only;
 - that the use of the sporting facility will not constitute a nuisance or annoyance to other users of another part of the sporting facility which has not been hired by the organisation, or to the occupiers of neighbouring premises; and
 - that the use of the sporting facility will not constitute a danger to any person or property or negatively affect the environment.
- (6) The municipality may approve the use of a sporting facility subject to any condition it may impose, or it may refuse consent.
- (7) The municipality must, within seven days after the application form has been lodged, in writing notify the organisation if the application has been approved or refused, and—
- if the application is refused, the municipality must supply to the organisation the reasons why the application was refused; or
 - if the application is approved, the municipality must forward a notice of approval which must specify the conditions to which the use of the sporting facility is subject.
- (8) An organisation may not, before the municipality's approval has been received by it, advertise or announce the sporting activity for which it has lodged an application.
- (9) The municipality may, before it approves an application, require of an organization that wishes to make use of a sporting

alkoholiese drank of dwelmmiddels in of op 'n sportgerief of -perseel bring nie; of

- (z) in of op 'n sportgerief of -perseel dronk of onder die invloed van dwelmmiddels wees of hom- of haarself op 'n wyse gedra wat 'n sportaktiwiteit kan ontwrig nie.

- (2) 'n Persoon wat enigeen van die bepalings van hierdie artikel oortree, pleeg 'n misdryf.

HOOFSTUK 2: GEORGANISEERDE SPORTBEDRYWIGHEDE

8. Georganiseerde sportbedrywighede

- (1) Die munisipaliteit kan toelaat dat sy fasiliteite gebruik word deur sportorganisasies, munisipale personeel of ander persone.
- (2) 'n Organisasie aan wie 'n sportgerief of 'n gedeelte daarvan vir gebruik op gereelde tye toegewys is moet toesien dat net sy lede die gerief gebruik en indien dit onmoontlik vir die organisasie is om die gerief op die betrokke tye te gebruik, moet die organisasie die beampte in beheer van die sportgerief vroegtydig laat weet, en indien 'n organisasie versuim om dit te doen, kan die munisipaliteit die organisasie se voortgesette gebruik van die gerief opskort of kanselleer.

9. Bespreking en huur van sportgerief

- (1) Die munisipaliteit kan 'n sportgerief vir die doel van georganiseerde sport of vir spesiale geleenthede opsy sit of verhuur volgens sodanige voorwaardes as wat hy mag neerlê en die munisipaliteit kan 'n tarief daarvoor hef of dit gratis beskikbaar stel of gratis toegang vir geselekteerde persone verleen.
- (2) Die verteenwoordiger van 'n organisasie wat 'n sportgerief wil huur, moet die voorgeskrewe aansoekvorm invul en dit by die munisipaliteit indien.
- (3) By die oorweging van 'n aansoek kan die munisipaliteit, afgesien van ander relevante faktore, die volgende in aanmerking neem:
- die beginsels en doelstellings van hierdie verordening;
 - dat die sportgerief net vir wettige doeleindes gebruik mag word;
 - dat die sportgerief nie 'n hindernis of ergernis vir ander gebruikers van 'n ander deel van die sportgerief wat nie deur die organisasie gehuur is nie, of vir die okkuperders van aanliggende persele, mag uitmaak nie; en
 - dat die gebruik van die sportgerief nie 'n gevaar vir enige persoon of eiendom mag inhou of 'n negatiewe uitwerking op die omgewing sal hê nie.
- (6) Die munisipaliteit kan die gebruik van 'n sportgerief toestaan onderworpe aan enige voorwaarde wat hy wil oplê, of kan toestemming weier.
- (7) Die munisipaliteit moet die betrokke organisasie binne sewe dae nadat die aansoekvorm ingedien is, skriftelik in kennis stel of die aansoek goedgekeur of geweier is, en—
- indien die aansoek geweier is, moet die munisipaliteit die redes waarom die aansoek geweier is, aan die organisasie verstrek; of
 - indien die aansoek goedgekeur is, moet die munisipaliteit 'n kennisgewing van goedkeuring aanstuur waarin die voorwaardes waaraan die gebruik van die sportgerief onderworpe is, uiteengesit word.
- (8) 'n Organisasie mag nie die sportaktiwiteit waarvoor dit 'n aansoek ingedien het, adverteer of aankondig voordat hy die munisipaliteit se goedkeuring ontvang het nie.
- (9) Die munisipaliteit mag, voordat hy 'n aansoek goedkeur, van 'n organisasie wat 'n sportgerief wil gebruik, vereis om die

facility to take out, with an insurance company approved by the municipality—

- (a) insurance in an amount approved by the municipality to cover any structural damage which may occur to the sporting facility whilst being used by the organization; and
- (b) public liability insurance.

- (10) An organization which supplies false information in an application form or with respect to the requirements in subsection (9), or which contravenes subsection (8) commits an offence.

10. Cancellation, postponement or extension of reservation

- (1) An organisation who has applied for the reservation of a sporting facility, may cancel the application, and where the organisation has paid a fee the municipality will determine the percentage of the paid fee to be refunded to the organisation.
- (2) (a) After approval has been given by the municipality, an organisation may apply for the postponement of the reservation to a later date.
- (b) Approval of the postponement does not result in a penalty or forfeiture of any fees already paid.
- (c) Postponement may be refused if the facility has been reserved.
- (3) An organisation may apply for an extension of the period of use of the sporting facility, and—
- (a) the application must be in writing and lodged at the Municipal Manager's offices; and
- (b) the facility must be available for such use.
- (4) The municipality may cancel the hire of a facility under the circumstances contemplated in section 4(8), or should the municipality require the facility for municipal purposes at the same time, however, the municipality may refund the fees that have already been paid to it in respect of the reservation; or
- (5) Should the municipality cancel a reservation, the municipality must, within a reasonable time and in writing notify the organisation of its decision, however, where a notice is given in terms of section 4(8), the notice is deemed to be effective from the date on which the destruction or damage took place.
- (6) Subject to the provisions of subsection (4), an organisation has no claim against the municipality for loss of use of the sporting facility or for damage arising from a cancellation in terms of subsection (4).

11. Termination of hire

- (1) On termination of the hire an organisation and an official of the municipality must inspect the facilities for the purpose of assessing the conditions of the facilities.
- (2) The organisation must—
- (a) return the sporting facility to the municipality in the condition it was when it was hired out to the organisation;
- (b) repair any damage or breakages;
- (c) comply with any instructions by the municipality in respect of the cleaning of the sporting facility; and

volgende uit te neem by 'n versekeringsmaatskappy wat deur die munisipaliteit goedgekeur is—

- (a) versekering vir 'n bedrag goedgekeur deur die munisipaliteit om enige strukturele skade wat op die sportgerief veroorsaak mag word terwyl dit deur die organisasie gebruik word, te dek; en
- (b) versekering teen openbare aanspreeklikheid.

- (10) 'n Organisasie wat vals inligting in 'n aansoekvorm of ten opsigte van die vereistes in subartikel (9) verstrek, of wat subartikel (8) oortree, pleeg 'n misdryf.

10. Kansellasië, uitstel of verlenging van bespreking

- (1) 'n Organisasie wat aansoek gedoen het om 'n sportgerief te bespreek, kan die aansoek kanselleer, en indien die organisasie reeds 'n tarief betaal het, kan die munisipaliteit bepaal welke persentasie van die tarief wat betaal is, aan die organisasie terugbetaal moet word.
- (2) (a) Nadat goedkeuring deur die munisipaliteit gegee is, kan 'n organisasie aansoek doen dat die bespreking na 'n later datum uitgestel word.
- (b) Goedkeuring van die uitstelling sal nie meebring dat 'n boete betaal moet word of dat enige gelde wat reeds betaal is, verbeur word nie.
- (c) Die munisipaliteit kan weier dat die besprekingsdatum uitgestel word, indien die gerief reeds vir daardie datum bespreek is.
- (3) 'n Organisasie kan aansoek doen dat die tydperk van gebruik van die sportgerief verleng word, en—
- (a) die aansoek moet op skrif gestel en by die Munisipale Bestuurder se kantoor ingedien word; en
- (b) die gerief moet vir sodanige gebruik beskikbaar wees.
- (4) Die munisipaliteit kan die huur van 'n gerief onder die omstandighede beoog in artikel 4(8) kanselleer of indien die munisipaliteit die gerief op dieselfde tydperk nodig het vir munisipale doeleindes, kan die munisipaliteit die tariewe wat reeds ten opsigte van die bespreking aan hom betaal is, terugbetaal; of
- (5) Indien die munisipaliteit 'n bespreking kanselleer, moet die munisipaliteit die organisasie binne 'n redelike tydperk en skriftelik van sy besluit in kennis stel; indien 'n kennisgewing ingevolge artikel 4(8) gegee word, word die kennisgewing egter geag om in werking te tree op die datum waarop die vernietiging of skade plaasgevind het.
- (6) Onderworpe aan die bepalings van subartikel (4) het 'n organisasie geen eis teen die munisipaliteit vir die verlies van die gebruik van die sportgerief of vir skade wat voortspuit uit 'n kansellasië ingevolge subartikel (4) nie.

11. Beëindiging van huur

- (1) By die beëindiging van die huur, moet 'n organisasie en 'n beampte van die munisipaliteit die fasiliteite inspekteer om die toestand van die fasiliteite te evalueer.
- (2) Die organisasie moet—
- (a) die sportgerief aan die munisipaliteit terugbesorg in die toestand waarin dit was toe dit aan die organisasie verhuur is;
- (b) enige skade of gebreke items regmaak;
- (c) voldoen aan enige opdragte deur die munisipaliteit ten aansien van die skoonmaak van die sportgerief; en

- (d) vacate the sporting facility within the period stated in the application;

and should the organisation fail to comply with—

- (i) subsection (2)(a), (b) or (c), the municipality may replace, repair or make good any breakages or damages, and recover the costs from the organisation; or
- (ii) the municipality may levy an additional fee for the period during which the organisation occupies the sporting facility after the expiry of the period stipulated in the application.

12. Duties of organisation

- (1) Before an organisation commences to use the sporting facility, a representative must inspect the facilities, and should he or she find that buildings, structures, accessories or equipment are in a state of disrepair, this fact must be reported to the municipality in writing, and failure to do so is deemed as an acceptance by the organisation that the facilities are in a proper condition.
- (2) The organisation must comply with any conditions determined by the municipality in terms of section 4(4) and take all reasonable measures to ensure that its members and persons attending a sporting activity, as participants, visitors or spectators comply with section 7.

CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS

13. Enforcement

- (1) An official may search any person, vehicle or container in, entering into or being brought onto a facility and may refuse such entry—
 - (a) if a person refuses to be searched;
 - (b) if a person refuses the search of a vehicle or container; or
 - (c) if a person refuses the confiscation of any object, substance or matter which is not allowed to be brought into or onto the facility;
- (2) An official may confiscate liquor, or any other dangerous object, substance or matter which may endanger the safety of people in the facility, or which may be used to disrupt proceedings at or spoil the enjoyment of the facility, but must return to the person that which was confiscated when he or she leaves the sporting facility.
- (3) If the official finds an unlawful substance as a result of the search contemplated in subsection (1), he or she must immediately alert the South African Police Services, or if he or she is appointed as a peace officer in terms of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act No. 51 of 1977), he or she may act in terms of the Act.
- (4) A person who interferes with or obstructs an official of the municipality in the execution of his or her duties, commits an offence.

14. Indemnity

Any person visiting or using a facility does so at his or her own risk and the municipality will not be liable for any injury, loss or damage that such person may suffer while in or on the facility.

15. Appeal

A person whose rights are affected by a delegated decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to

- (d) die sportgerief binne die tydperk gemeld in die aansoek ontruim;

en indien die organisasie versuim om te voldoen aan—

- (i) subartikel (2)(a), (b) of (c), kan die munisipaliteit enige gebreke items of skade vervang, regmaak of vergoed en die koste van die organisasie verhaal; of
- (ii) subartikel (d), kan die munisipaliteit 'n bykomende tarief hef vir die tydperk waartydens die organisasie die sportgerief beset ná die verstryking van die tydperk gemeld in die aansoek.

12. Pligte van organisasie

- (1) Voordat 'n organisasie begin om die sportgerief te gebruik, moet 'n verteenwoordiger die fasiliteite inspekteer en indien hy of sy bevind dat die geboue, strukture, bykomstighede of toerusting in 'n vervalde toestand is, moet hierdie feit skriftelik aan die munisipaliteit gerapporteer word, en by versuim om dit te doen, word dit geag aanvaarding deur die organisasie te wees dat die fasiliteite in 'n behoorlike toestand is.
- (2) Die organisasie moet voldoen aan enige voorwaardes wat deur die munisipaliteit ingevolge artikel 4(4) gestel word en moet alle redelike maatreëls tref om te verseker dat sy lede en die persone wat 'n sportaktiwiteit bywoon, hetsy as deelnemers, toeskouers of besoekers, aan artikel 7 voldoen.

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS

13. Toepassing

- (1) 'n Beampde mag enige persoon, voertuig of houer wat 'n gerief binnegaan of daarin gebring word, deursoek en mag toegang weier—
 - (a) indien 'n persoon weier om deursoek te word;
 - (b) indien 'n persoon weier dat 'n voertuig of houer deursoek word; of
 - (c) indien 'n persoon weier dat enige voorwerp, middel of materiaal, wat nie in die gerief gebring mag word nie, gekonfiskeer word.
- (2) 'n Beampde kan beslag lê op drank of gevaarlike voorwerp, middel of materiaal wat die veiligheid van mense in die gerief in gevaar kan stel, of die verrigtinge by die gerief kan ontwrig of die genieting van die gerief kan belemmer, maar moet die goedere waarop beslag gelê is, terugbesorg aan die persoon wanneer hy of sy die sportgerief verlaat.
- (3) Indien die beampde in die loop van die deursoeking beoog in Subartikel (1) op 'n onwettige middel afkom, moet hy of sy die Suid-Afrikaanse Polisiedienste onmiddellik in kennis stel of, indien hy of sy ingevolge die Strafproseswet, 1977 (Wet Nr. 51 van 1977) as 'n vredesbeampde aangestel is, mag hy of sy uit hoofde van die Wet optree.
- (4) Iemand wat 'n beampde van die munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte hinder of daarmee inmeng, pleeg 'n misdryf.

14. Vrywaring

Enigiemand wat 'n gerief besoek of wat dit gebruik, doen dit op sy of haar eie risiko en die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige besering, verlies of skade wat sodanige persoon mag ly terwyl hy of sy in of op die gerief is nie.

15. Appèl

'n Persoon wie se regte deur 'n gedelegeerde besluit van die munisipaliteit geraak word, kan ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 binne 21 dae van die datum van inkennisstelling van die besluit appèl teen die

the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

16. Offences and penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this by-law commits an offence and shall on conviction be liable to-

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

17. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

18. Revocation of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

19. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Sporting Facilities By-law, and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

besluit aanteken by die Munisipale Bestuurder, by wyse van skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor.

16. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigbevinding—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

17. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

18. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enige van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, uitgevaardig is, word herroep insoverre hulle betrekking het op aangeleenthede waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

19. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening word die Verordening insake Sportgeriewe genoem en tree in werking op die datum van die publikasie hiervan in die Provinsiale Koerant.

P.N. 404/2012

24 Desember 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

STORM WATER MANAGEMENT BY-LAWS

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 the Saldanha Bay Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

1. Definitions
2. Purpose of by-law
3. Application of by-law
4. Prohibited conduct
5. Application and conditions which municipality may impose
6. Storm water systems on private land
7. Powers of municipality
8. Liaison forums in community
9. Authentication and service of notices and other documents
10. Appeal
11. Exemptions
12. Offences and Penalties
13. Conflict with other legislation
14. Repeal of By-laws
15. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**built-up areas**” means those portions or areas of the municipality which are divided into erven by means of physical survey or which

P.K. 404/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT:

VERORDENING INSAKE STORMWATERBESTUUR

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden die Saldanhabaai Munisipaliteit soos volg:—

INHOUDSOPGAWE

1. Woordomskrywing
2. Doel van verordeninge
3. Toepassing van verordeninge
4. Verbode gedrag
5. Toepassing en voorwaardes wat die munisipaliteit mag instel
6. Stormwaterstelsels op privaat grond
7. Bevoegdhede van munisipaliteit
8. Skakelforums in gemeenskap
9. Waarmerking en betekening van kennisgewings en ander dokumente
10. Appèl
11. Vrstellings
12. Strafbepalings
13. Teenstrydigheid met ander wetgewing
14. Herroeping van verordeninge
15. Kort titel en inwerkingtreding

1. Woordomskrywing

In hierdie verordening, tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**behoude gebiede**” die gedeeltes of gebiede van die munisipaliteit wat deur fisiese opmeting in erwe verdeel is of wat deur opgemete erwe omring word en ingeslote die openbare paaie aangrensend

are surrounded by surveyed erven, including the public roads adjacent thereto as well as portions or areas falling within the urban edge of the approved Spatial Development Framework;

“**floodplain**” means land adjoining a watercourse which is predisposed to flooding up to the 100 year recurrence interval;

“**municipality**” means the Saldanha Bay Municipality established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**organ of state**” bears the meaning assigned to it in section 239 of the Constitution;

“**person**” includes any natural person, juristic person, association or organ of state;

“**pollute**” means the direct or indirect alteration of the physical, chemical or biological properties of a water resource so as to make it—

- (a) less fit for any beneficial purpose for which it may reasonably be expected to be used;
- (b) harmful or potentially harmful—
 - (aa) to the welfare, health or safety of human beings;
 - (bb) to any aquatic or non-aquatic organisms;
 - (cc) to the resource quality; or
 - (dd) to property;

“**private storm water system**” means a storm water system which is owned, operated or maintained by a person on his own property;

“**stormwater**” means water resulting from natural rainfall or the accumulation thereof, and includes—

- (a) groundwater and spring water ordinarily conveyed by the stormwater system; and
- (b) sea water within estuaries,

but excludes water in a drinking water or waste water reticulation system;

“**storm water system**” means both the constructed and natural facilities, including roads, pipes, culverts, watercourses and their associated floodplains, whether over or under public or privately owned land, used or required for the management, collection, conveyance, temporary storage, control, monitoring, treatment, use or disposal of storm water;

“**watercourse**” bears the meaning assigned to it in the National Water Act, 1998 (Act 36 of 1998);

“**water source**” includes any water way, surface water, estuary or aquifer.

2. Purpose of by-law

The purpose of this by-law is to regulate storm water management and activities that may have an adverse impact on the development, operation and maintenance of the storm water system.

3. Application of by-law

This by-law binds an organ of state and applies to storm water systems in built-up areas and the natural environment on which it may have a negative impact.

daaraan asook gedeeltes binne die stedelike soom van die goedgekeurde Ruimtelike Ontwikkelingsraamwerk;

“**besoedel**” beteken die direkte of indirekte verandering van die fisiese, chemiese of biologiese samestelling van ’n waterbron deurdat dit—

- (a) minder geskik gemaak word vir enige voordelige gebruik waarvoor dit redelikerwys verwag word om te wees vir gebruik, of
- (b) skadelik of potensieel skadelik—
 - (aa) vir die welstand, gesondheid of veiligheid van mense;
 - (bb) vir enige water of nie-water organismes;
 - (cc) vir enige waterbron of waterbron oorsprong gehalte;
 - (dd) vir enige eiendom;

“**munisipaliteit**” beteken die Saldanhabaai Munisipaliteit wat ingevolge Artikel 12 van die Wet op Munisipale Strukture, 117 van 1998, ingestel is en sluit alle politieke strukture, politieke ampsdraers, raadslede, behoorlik gemagtigde agente of alle werknemers in wat ingevolge hierdie verordening optree uit hoofde van ’n bevoegdheid wat by die munisipaliteit berus en aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdeleer is;

“**persoon**” sluit in enige natuurlike persoon, regs persoon, vereniging of staatsorgaan;

“**privaat stormwaterstelsel**” ’n stormwaterstelsel wat deur ’n persoon wat nie die munisipaliteit is nie, besit, bedryf en in stand gehou word;

“**staatsorgaan**” die betekenis wat ingevolge Artikel 239 van die Grondwet daaraan toegeskryf word;

“**stormwater**” water afkomstig van natuurlike reënval of die opgaar daarvan, en sluit in:

- (a) grondwater en fonteinwater wat normaalweg deur die stormwaterstelsel gevoer word; en
- (b) seewater binne riviermondings,

maar sluit water in ’n drinkwater- of afvalwaterretikulasiestelsel uit;

“**stormwaterstelsel**” sowel geboude as natuurlike fasiliteite, met inbegrip van pype, duikers, waterlope en die gepaardgaande vloedvlaktes, hetsy bo of onder openbare of privaat grond, wat gebruik word vir die bestuur, opgaar, afvoer, tydelike bewaring, beheer, monitering, behandeling, gebruik of wegdoening van stormwater;

“**vloedvlakte**” grond langs ’n waterbron wat geneig is om herhalend in 100-jaar siklusse te oorstroom; en

“**waterbron**” sluit in enige waterweg, oppervlakwater, riviermond of waterdraer;

“**waterloop**” die betekenis wat ingevolge die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet 36 van 1998) daaraan toegeskryf word;

2. Doel van verordeninge

Die doel van hierdie verordening is om stormwaterbestuur en -aktiwiteite wat moontlik ’n nadelige uitwerking op die ontwikkeling, bedryf en instandhouding van die stormwaterstelsel mag hê, te reguleer.

3. Toepassing van verordeninge

Hierdie verordening bind ’n staatsorgaan en is van toepassing op stormwaterstelsels in beboude gebiede asook die natuurlike omgewing waarop dit ’n moontlike negatiewe impak kan hê.

4. Prohibited conduct

- (1) No person may, except with the written consent of the municipality—
- (a) discharge, place or permit to enter into the storm water system—
- (i) anything other than storm water;
 - (ii) anything likely to damage the storm water system or interfere with the operation thereof;
 - (iii) anything likely to pollute the water in the storm water system;
- (b) discharge from any place, or place onto any surface, any substance other than storm water, where that substance could reasonably be expected to find its way into the storm water system;
- (c) undertake any action that is likely to destroy, damage, alter, endanger or interfere with the free flow of water or the storm water system, or the operation thereof, which action includes, but is not limited to—
- (i) obstructing or reducing the capacity of the storm water system;
 - (ii) opening a pipe, culvert or canal which forms part of the storm water system;
 - (iii) constructing or erecting any structure or thing over or in such a position or in such a manner as to destroy, damage, endanger or interfere with the storm water system or the operation thereof;
 - (iv) draining, abstracting or diverting any water directly from the storm water system;
 - (v) filling, excavating, shaping, landscaping, opening up or removing the ground above, within, under or immediately next to any part of the storm water system;
 - (vi) changing the design or the use of, or otherwise modify any feature of the storm water system which alone or in combination with other existing or potential land uses, may cause an increase in flood levels or create a potential flood risk;
 - (vii) any activity which alone or in combination with other existing or future activities, may cause an increase in flood levels or create a potential flood risk.
- (2) No person may carry out any activity that causes storm water to flood the property of the municipality or that of any other person or to create the risk of such flooding.
- (3) When an incident contemplated in subsection (1) (a) or (b) occurs without the consent of the municipality—
- (a) if the incident is not the result of natural causes, the person responsible for the incident; or
 - (b) the owner of the property on which the event took place or is taking place, must immediately report the incident to the municipality, and take, at own cost, all reasonable measures to contain and minimise the effects of the incident, which measures include, but are not limited to, the undertaking of cleaning up operations including the rehabilitation of the environment.
- (4) A person who contravenes a provision of subsection (1), (2), or (3) commits an offence.

4. Verbode gedrag

- (1) Niemand mag, sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit—
- (a) die volgende in die stormwaterstelsel laat afvoer, plaas of toelaat dat dit die stormwaterstelsel binnegaan nie—
- (i) enigiets anders as stormwater;
 - (ii) enigiets wat die stormwaterstelsel waarskynlik sal beskadig of die werking daarvan sal beïnvloed;
 - (iii) enigiets wat die water in die stormwaterstelsel waarskynlik sal besoedel;
- (b) enige materiaal wat nie stormwater is nie, van enige plek afvoer of op enige oppervlak plaas waar daardie materiaal redelikerwys in die stormwaterstelsel kan beland;
- (c) enige stap doen wat die stormwaterstelsel of die werking daarvan waarskynlik sal vernietig, beskadig, in gevaar stel of daarmee inmeng nie, welke handeling die volgende insluit, maar nie daartoe beperk is nie—
- (i) versperring of vermindering van die kapasiteit van die stormwaterstelsel;
 - (ii) oopmaak van 'n pyp, waterloop of kanaal wat deel van die stormwaterstelsel uitmaak;
 - (iii) versperring of oprigting van enige struktuur of ding oor of in so 'n posisie of op so 'n manier dat die stormwaterstelsel of die werking daarvan vernietig, beskadig, in gevaar gestel of daarmee ingemeng word;
 - (iv) die dreinerings, uittrekking of afleiding van enige water regstreeks uit die stormwaterstelsel;
 - (v) die opvul, uitgrawe, vorming, landskappering, oopmaak of verwydering van die grond bo, binne, onder of reg langs enige deel van die stormwaterstelsel;
 - (vi) verandering van die ontwerp of die gebruik van of andersins die wysiging van enige kenmerk van die stormwaterstelsel wat op sigself of in kombinasie met ander bestaande of potensiële grondgebruike die vloedvlakke kan laat styg of 'n potensiële vloedgevaar kan skep; of
 - (vii) enige aktiwiteit wat op sigself of in kombinasie met ander bestaande of toekomstige aktiwiteite 'n styging in vloedvlakke kan veroorsaak of 'n potensiële vloedrisiko kan skep.
- (2) Geen persoon mag enige aktiwiteit onderneem wat veroorsaak dat stormwater die eiendom van die munisipaliteit of enige ander persoon oorstroom, of die risiko van sodanige oorstroming veroorsaak nie.
- (3) Wanneer 'n insident beoog in subartikel (1)(a) of (b) sonder die toestemming van die munisipaliteit voorkom—
- (a) indien die insident nie die gevolg van natuurlike oorsake is nie, moet die persoon wat vir die insident verantwoordelik is; of
 - (b) die eienaar van die eiendom waarop die gebeurtenis plaasgevind het of besig is om plaas te vind, die insident onmiddellik by die munisipaliteit aanmeld en op eie koste alle redelike maatreëls tref om die uitwerking van die insident te beperk, welke maatreëls die instel van opruimingsaksies met inbegrip van die rehabilitering van die omgewing, insluit maar nie daartoe beperk is nie.
- (4) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikel (1), (2) of (3) oortree, pleeg 'n misdryf.

5. Application and conditions which municipality may impose

- (1) A person who wishes to obtain the consent of the municipality as contemplated in section 4, must submit an application in the form prescribed by the municipality.
- (2) When considering an application the municipality may require the applicant to provide the municipality, at own cost, with impact studies such as, but not limited to, environmental impact studies or environmental impact investigations which are required by environmental legislation.
- (3) The municipality may also require the applicant to establish and provide documentation indicating flood lines.

6. Storm water systems on private land

- (1) An owner of property on which a private storm water system is located—
 - (a) may not carry out any activity which may impair the effective functioning of the storm water system or which could reasonably be expected to impair the effective functioning of the storm water system; and
 - (b) must, at own cost, keep the storm water system functioning effectively, including undertaking, on written instruction by the municipality, the refurbishment and reconstruction thereof if the municipality has reasonable grounds for issuing such instruction.
- (2) Subsection (1)(b) does not apply where the municipality has accepted responsibility for any of the duties contained in a maintenance agreement or in terms of a condition of a servitude.
- (3) Should an owner fail or refuse to comply with an instruction by the municipality made in terms of subsection (1)(b) or sub section (3), the municipality may undertake measures to refurbish or reconstruct the storm water system, and the municipality may recover from the owner all reasonable costs incurred as a result of action taken.
- (4) If, in the opinion of the municipality, it is impracticable for storm water to be drained from any high-lying erf direct to a public street, the owner of any lower lying erf shall be obliged to accept or permit the passage of such storm water and the owner of such high-lying erf, discharging over the lower lying erf, shall be liable for a proportionate share of the cost of any pipe-line or drain which the owner of such lower lying erf may find necessary to construct for the purpose of conducting the water so discharged.
- (5) An owner who contravenes a provision of subsection (1)(a) or who fails or refuses to comply with an instruction contemplated in subsection (1)(b) commits an offence.

7. Powers of municipality

- (1) The municipality may at all reasonable times enter upon any premises or any portion thereof with the aim of carrying out any inspection or test to determine the current status of a storm water system.
- (2) The municipality may, for the purpose of providing and maintaining infrastructure for a storm water system—
 - (a) on any premises, construct, expand, alter, maintain or lay any drain, pipe or other structure related to the storm water system on or under any immovable property, and may do any other thing necessary or desirable or incidental, supplementary or ancillary to such construction, expansion, alteration or maintenance;
 - (b) drain storm water or discharge water from any municipal service works into any watercourse;
 - (c) repair and make good any damage done in or damage resulting from a contravention of section 4(1)(a)(ii) or 4(1)(c), such as, but not limited to—

5. Aansoek en voorwaardes wat die munisipaliteit mag instel

- (1) 'n Persoon wat die toestemming van die munisipaliteit wil verkry, soos beoog in artikel 4, moet 'n aansoekvorm indien wat van die munisipaliteit verkrygbaar is.
- (2) By die oorweging van 'n aansoek kan die munisipaliteit die aansoeker vra om die munisipaliteit, op eie koste, te voorsien van impakstudies wat omgewingsimpakstudies of omgewings-impakondersoeke wat ingevolge omgewingswetgewing vereis word kan insluit, maar nie daartoe beperk is nie.
- (3) Die munisipaliteit mag die aansoeker ook gelas om dokumentasie oor vloedlyne te vind en te voorsien.

6. Stormwaterstelsels op privaat grond

- (1) 'n Eienaar van eiendom waarop 'n privaat stormwaterstelsel geleë is—
 - (a) mag geen aktiwiteit uitvoer wat afbreuk kan doen aan die doeltreffende funksionering van die stormwaterstelsel of wat redelikerwys verwag kan word om afbreuk te doen aan die doeltreffende funksionering van die stormwaterstelsel nie; en
 - (b) moet die stormwaterstelsel op eie koste doeltreffend aan die werk hou met inbegrip van, na 'n skriftelike opdrag van die munisipaliteit, die opknapping en herkonstruksie daarvan indien die munisipaliteit redelike gronde vir die uitreiking van sodanige opdrag het.
- (2) Subartikel (1)(b) is nie van toepassing indien die munisipaliteit verantwoordelikheid aanvaar het vir enigeen van die pligte vervat in 'n onderhoudsooreenkoms of ingevolge 'n voorwaarde van 'n serwituut nie.
- (3) Indien 'n eienaar versuim of weier om te voldoen aan 'n instruksie wat die munisipaliteit ingevolge subartikel (1)(b) uitreik, kan die munisipaliteit maatreëls instel om die stormwaterstelsel op te knap of te herbou, en die munisipaliteit kan alle redelike koste wat as gevolg van die stappe wat gedoen is, aangegaan is, van die eienaar verhaal.
- (4) Waar dit na die mening van die munisipaliteit onmoontlik is vir stormwater om vanaf 'n hoërliggende erf na 'n openbare straat te dreineer, sal die eienaar van 'n laerliggende erf verplig wees om sodanige stormwater te ontvang of deur te laat en sal die eienaar van die hoërliggende erf, wat die stormwater dreineer, aanspreeklik wees vir 'n proporsionele gedeelte van die koste van enige pyplyn of dreineringsstelsel wat deur die laerliggende eienaar aangegaan moet word om die stormwater af te voer.
- (5) 'n Eienaar wat 'n bepaling van subartikel (1)(a) oortree of wat versuim of weier om te voldoen aan 'n opdrag beoog in subartikel (1)(b), pleeg 'n misdryf.

7. Bevoegdhede van munisipaliteit

- (1) Die munisipaliteit mag enige perseel of enige gedeelte daarvan op alle redelike tye binnegaan met die doel om 'n inspeksie of toets uit te voer om die huidige status van 'n stormwaterstelsel te bepaal.
- (2) Die munisipaliteit mag, vir die doel om infrastruktuur vir 'n stormwaterstelsel te voorsien en in stand te hou—
 - (a) op enige perseel enige drein, pyp of ander struktuur wat met die stormwaterstelsel verband hou, op of onder enige onroerende eiendom bou, uitbrei, wysig, instandhou of lê en mag enige ander stappe doen wat nodig of wenslik is of verband hou met, of aanvullend of bykomstig is tot sodanige konstruksie, uitbreiding, wysiging of instandhouding;
 - (b) stormwater of afvoerwater uit enige munisipale dienswerke in 'n waterbron dreineer;
 - (c) enige skade wat gedoen is of skade wat voortspruit uit 'n oortreding van artikel 4(1)(a)(ii) of 4(1)(c) soos die

- (i) demolishing, altering or otherwise dealing with any building, structure or other thing constructed, erected or laid in contravention of section 4(1)(c)(iii);
- (ii) filling in, removing and making good any ground excavated, removed or placed in contravention of section 4(1)(c)(v);
- (d) remove anything—
- (i) discharged or permitted to enter into the storm water system or watercourse in contravention of section 4(1)(a) or (b);
- (ii) damaging, obstructing or endangering or likely to obstruct, endanger or destroy any part of the storm water system;
- (e) seal off or block any point of discharge from any premises, irrespective of whether the point is used for lawful purposes;
- (f) cancel any consent granted in terms of section 5 if any condition under which the consent was granted is not complied with;
- (g) by written notice, instruct any owner of property where storm water is generated or accumulated—
- (i) to retain storm water on such property or to lay, at the cost of such owner, a storm water drain pipe or gutter to a suitable place indicated by the municipality, irrespective of whether the course of the pipe or gutter will run over private property or not;
- (ii) to allow the owner of a higher lying property to lay a storm water drain pipe or gutter over his or her property for the draining of concentrated storm water.
- (3) Should an owner of property fail to comply with an instruction contemplated in subsection (2)(f)(i), the municipality may undertake measures to retain such storm water or to lay such storm water drain pipe or gutter.
- (4) Where it seems that any action or neglect by a person or owner of property may lead to a contravention of a provision of this by-law, the municipality may notify, in writing, such person or owner to comply with such requirement as may be necessary to prevent the occurrence of such contravention.
- (5) The municipality may recover all reasonable costs incurred as a result of action taken—
- (a) in terms of subsection (2)(c) or (d), from the person who was responsible for a contravention of the provisions of this by-law or the owner of the property on which a contravention occurred; or
- (b) in terms of subsection (3), from the owner of the property.
- (6) Any drain, pipe or structure provided in terms of subsection (2)(a) vests in the municipality.
- (7) A person commits an offence if he or she—
- (a) fails to comply with a notice contemplated in subsection (2)(g);
- (b) threatens, resists, hinders, obstructs or otherwise interferes with, or who uses foul or abusive language towards or at an employee or contractor of the municipality in the exercise of any powers or performance of any duty or function in terms of this by-law; or
- volgende, maar nie daartoe beperk nie, herstel en regmaak—
- (i) sloping, wysiging of ander hantering van enige gebou, struktuur of ander ding wat in stryd met artikel 4(1)(c)(iii) gebou, opgerig of gelê is;
- (ii) invul, verwydering en regstelling van enige grond wat in stryd met artikel 4(1)(c)(v) uitgegrawe, verwyder of geplaas is;
- (d) enigiets verwyder—
- (i) wat in stryd met artikel 4(1)(a) of (b) in die stormwaterstelsel of waterloop afgevoer is of toegelaat is om dit binne te gaan;
- (ii) wat enige deel van die stormwaterstelsel beskadig, versper of bedreig of dit waarskynlik sal versper, in gevaar stel of vernietig;
- (e) enige afvoerpunt vanaf enige perseel, ongeag of die punt vir wettige doeleindes gebruik word al dan nie, afseël of blokkeer;
- (f) enige toestemming wat ingevolge artikel 5 verleen is, kanselleer indien daar nie aan enige voorwaarde waarkragtens die toestemming verleen is, voldoen word nie;
- (g) by wyse van skriftelike kennisgewing, opdrag aan enige eienaar van eiendom gee—
- (i) om stormwater op sodanige eiendom te behou of om op die koste van sodanige eienaar 'n stormwaterdreineerpyp of afvoersloot na 'n geskikte plek wat deur die munisipaliteit aangedui word, te lê, ongeag of die pyp of afvoersloot oor privaat eiendom sal loop al dan nie;
- (ii) om die eienaar van 'n hoërliggende eiendom toe te laat om 'n stormwaterdreineerpyp of afvoersloot oor sy of haar eiendom te lê ten einde gekonsentreerde stormwater te dreineer;
- (h) stormwater in enige waterbron, hetsy dit op privaat grond is al dan nie, af te voer.
- (3) Indien 'n eienaar van eiendom versuim om te voldoen aan 'n opdrag beoog in subartikel (2)(g)(i), kan die munisipaliteit maatreëls tref om sodanige stormwater terug te hou of om 'n stormwaterdreineerpyp of afvoersloot te lê.
- (4) Waar dit voorkom asof enige optrede of versuim deur 'n persoon of die eienaar van 'n eiendom kan lei tot 'n oortreding van 'n bepaling van hierdie verordening, kan die munisipaliteit sodanige persoon of eienaar skriftelik gelas om te voldoen aan 'n vereiste ten einde te voorkom dat sodanige oortreding geskied.
- (5) Die munisipaliteit mag alle redelike koste wat aangegaan is as gevolg van optrede geneem—
- (a) ingevolge subartikel (2)(c) of (d), verhaal van die persoon wat verantwoordelik was vir die oortreding van die bepaling van hierdie verordening of die eienaar van die eiendom waarop 'n oortreding geskied het; of
- (b) ingevolge subartikel (3), van die eienaar van die eiendom.
- (6) Enige drein, pyp of struktuur wat ingevolge subartikel (2)(a) voorsien is, word die eiendom van die munisipaliteit.
- (7) 'n Persoon pleeg 'n misdryf indien hy of sy—
- (a) versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing beoog in subartikel (2)(g);
- (b) 'n werknemer of kontrakteur van die munisipaliteit in die

- (c) impersonates an employee or contractor of the municipality.

8. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of—
- creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality; and
 - promoting the storm water activities of the municipality.
- (2) A liaison forum may consist of—
- a member of members of an interest group, or an affected person in the spirit of section 2(4)(f) to (h) of the national Environmental Management Act, 1998;
 - a designated official or officials of the municipality;
 - a councillor; and
 - any other person or persons on which the municipality may decide.
- (3) (a) the municipality may, in the implementation and application of this by-law, request the input of a liaison forum.
- (b) a liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on own initiative submit an input to the municipality.

9. Authentication and service of notices and other documents

- (1) A notice or other document requiring authentication by the municipality must be signed by the municipal manager and when issued by the municipality in terms of this by-law is deemed to be duly issued if it is signed by the municipal manager.
- (2) Any notice or other document that is served on a person in terms of this by-law is regarded as having been served if such notice or document has been served in terms of section 115(1) of the Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000.)
- (3) Service of a copy is deemed to be service of the original.
- (4) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

10. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefore in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

11. Exemptions

- (1) Any person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this by-law.
- (2) The municipality may—
- grant an exemption in writing and the conditions in terms

uitvoering van enige magte of die verrigting van enige funksie of plig ingevolge hierdie verordening dreig, teenstaan, hinder, belemmer of hom of haar andersins pla of vuiltaal of skeltaal teenoor hom of haar gebruik; of

- (c) hom of haar as 'n werknemer of kontrakteur van die munisipaliteit voordoën.

8. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in die gemeenskap instel vir doeleindes om—
- omstandighede vir 'n plaaslike gemeenskap te skep om deel te neem aan die sake van die munisipaliteit; en
 - die stormwater aktiwiteite van die munisipaliteit te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit—
- 'n lid of lede van 'n belangegroep of 'n geaffekteerde persoon, in die gees van Artikel 2(4)(f) tot (h) van die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998;
 - 'n aangewese beampte of beamptes van die munisipaliteit;
 - 'n raadslid; en
 - sodanige ander persoon of persone wat die munisipaliteit mag besluit.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag, in die implementering of toepassing van hierdie verordening, die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum, of enige persoon of persone bedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief 'n inset aan die munisipaliteit voorlê.

9. Waarmerking en betekening van kennisgewings en ander dokumente

- (1) 'n Bevel, kennisgewing of ander dokument wat deur die munisipaliteit gewaarmerk moet word, moet behoorlik onderteken wees.
- (2) Enige kennisgewing of ander dokument wat ingevolge hierdie verordening aan 'n persoon beteken word, word geag as beteken te wees wanneer dit ooreenkomstig Artikel 115(1) van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000, beteken is.
- (3) Betekening van 'n afskrif word geag betekening van die oorspronklike te wees.
- (4) Enige regsdinging is doelmatig en genoegsaam aan die munisipaliteit beteken wanneer dit by die munisipale bestuurder of 'n persoon wat by die munisipale bestuurder se kantoor is, afgelewer is.

10. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering : Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen daardie besluit appèl aanteken deur binne 21 dae van die kennisgewing van die besluit skriftelike kennis van die appèl en die redes daarvoor aan die munisipale bestuurder te gee.

11. Vrystellings

- (1) Enigiemand mag by wyse van 'n skriftelike aansoek, waarin die redes volledig verstrekkend word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening.
- (2) Die munisipaliteit mag—
- skriftelik vrystelling verleen en die voorwaardes

of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;

- (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
 - (c) refuse to grant an exemption.
- (3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2), however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.
- (4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

12. Offences and Penalties

A person who contravenes any provision or fails to comply with any provision of this by-law commits an offence and shall on conviction be liable to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

13. Conflict with other legislation

In the event of any conflict between any provision of this by-law and National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines, the National and Provincial legislation, standards, policies or guidelines shall prevail.

14. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

15. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Storm Water Management By-law, and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

waarvolgens en die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen word, moet in die vrystelling uiteengesit word;

- (b) enige vrystelling of voorwaarde van 'n vrystelling verander of kanselleer; of
 - (c) weier om vrystelling te verleen.
- (3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan alle voorwaardes wat die Munisipaliteit ingevolge subartikel (2) opgelê het, te voldoen nie, en indien daar met 'n aktiwiteit begin word voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, verstryk die vrystelling.
- (4) Indien daar nie aan enige voorwaarde van 'n vrystelling voldoen word nie, verval die vrystelling onmiddellik.

12. Strafbepalings

'n Persoon wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf en kan by skuldigebevinding—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf opgelê word, of sodanige boete of gevangenisstraf, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; en
- (b) in die geval van 'n voortgesette misdryf, 'n bykomende boete of 'n bykomende tydperk van gevangenisstraf of sodanige bykomende gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangegaan is weens sodanige oortreding of versuim.

13. Teenstrydigheid met ander wetgewing

In die geval van teenstrydigheid tussen enige bepaling van hierdie verordening en Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne, sal sodanige Nasionale- en Provinsiale wetgewing, standarde, beleid of riglyne voorrang geniet.

14. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enige van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

15. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening is die Verordening insake Stormwaterbestuur en tree in werking op die datum van publikasie in die Provinsiale Koerant.

P.N. 405/2012

24 Desember 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY

TARIFF BY-LAW

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality enacts as follows:—

TABLE OF CONTENTS

1. Definitions
2. Purpose of the by-law
3. Tariff principles
4. Differentiation between consumers and exemptions
5. Categories of consumers
6. Cost centres and cost elements
7. Deposits
8. Tariff types
9. Units of measurement and method of calculation

P.K. 405/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT:

TARIEWE VERORDENING

Ingevolge die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 108 van 1996) bepaal Saldanhabaai Munisipaliteit hiermee soos volg:

INHOUDSOPGAWE

1. Definisies
2. Doel van hierdie verordening
3. Tariefbeginsels
4. Onderskeiding tussen verbruikers en vrystellings
5. Kategorie van verbruikers
6. Kosesentrums and koste elemente
7. Deposito's
8. Tipe tariewe
9. Metingseenhede en berekening

10. Minor tariffs
11. Phasing in of tariffs
12. Enforcement
13. Repeal of by-laws
14. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“**annual budget**” means the budget approved by the municipality for any particular financial year, and includes any adjustments to such budget;

“**availability charge**” means a monthly charge that the municipality may levy against immovable property with or without improvements, which is not connected to any municipal service works where such property can be reasonably so connected;

“**community services**” means services that the municipality has classified as such, in respect of which the tariffs have been calculated with the intention that the costs of the services cannot be recovered from public service charges and are of a regulatory nature;

“**consumer**” means the occupier of any premises to which the municipality has agreed to supply or is supplying municipal services, or if there is no occupier, then any person who has entered into a service agreement with the municipality for the supply of municipal services to such premises, or, if there be no such person, then the owner of the premises;

“**cost related two to four parts tariff**” means a tariff that consists of two to four parts, namely management, capital, maintenance and operating costs that are recovered by grouping certain components together (e.g. management, capital and maintenance costs may be grouped together and be recovered by a fixed charge) independent of consumption for all classes of consumers, while the variable costs may be recovered by a unit charge per unit consumed;

“**council**” means the Council of Saldanha Bay municipality;

“**economic services**” means services that the municipality has classified as such, in respect of which the tariffs have been calculated with the intention that the total costs of the services are recovered from users;

“**fixed costs**” means costs that does not vary with increased or decreased consumption or volume produced;

“**inclining block tariff**” means a tariff based on consumption levels that are categorised into blocks, the tariff level being increased as consumption levels increase;

“**interest**” means an amount calculated at a rate determined by the municipality on a municipal account in arrears;

“**local community**” or “**community**”, in relation to the municipality, means that body of persons comprising the residents of the municipality, the ratepayers of the municipality, any civic, non-governmental, private sector or labour organisations or bodies involved in local affairs within the municipality, and visitors and other people residing outside the municipality who, because of their presence in the municipality, make use of services or facilities provided by the municipality;

“**major services**” means those services contemplated in section 9;

“**minor tariffs**” means all tariffs, charges, fees, rentals or fines levied or imposed by the municipality in respect of services, other than major services, supplied, and includes services incidental to the provision of the major services, but does not include tariffs for major services;

“**month**” means one of 12 months of a calendar year;

10. Diverse tariewe
11. Infasering van tariewe
12. Afdwining
13. Herroeping
14. Kort titel en inwerkingtrede

1. Definiesies

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van ’n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**buite munisipale gebied**” beteken tariewe wat van toepassing is op verbruikers wie buite die munisipale gebied woonagtig is, maar wie op aansoek gebruik maak van sekere munisipale dienste;

“**besikbaarheidsgelde**” beteken ’n maandelikse heffing wat die munisipaliteit mag hef teen onroerende eiendom, met of sonder verbeterings, wat nie by enige munisipale dienswerke aangesluit is nie, maar waar sodanige eiendom redelikerwys aldus aangesluit kan word;

“**diverse tariewe**” beteken alle tariewe, heffings, fooie, huur of boetes gehê of opgelê deur die munisipaliteit ten opsigte van ander dienste as hoofdienste voorsien en sluit in dienste insidenteel tot die voorsiening van hoofdienste, maar sluit nie tariewe vir hoofdienste in nie;

“**eenhede verbruik**” die aantal eenhede verbruik ten opsigte van ’n spesifieke diens en word gemeet ingevolge die metingseenhede soos bedoel in artikel 9 van hierdie verordening;

“**ekonomiese dienste**” die dienste wat deur die munisipaliteit as sodanig geklassifiseer is, en waarvan die tariewe sodanig bereken is dat die totale koste van die diens van verbruikers verhaal word;

“**enkeltarief**” beteken ’n tarief bestaande uit ’n vate koste per eenheid verbruik wat tot gevolg het dat alle koste verhaal word deur eenheidsheffings op die vlak van gelykbreek verbruik en waarop winste op handelsdienste toegelaat word onderworpe aan goedkeuring van die Raad;

“**gemeenskapsdienste**” beteken dienste wat deur die munisipaliteit as sodanig geklassifiseer is, en waarvan die tariewe sodanig bereken is dat die koste van die dienste nie ten volle verhaal kan word nie en bloot van ’n regulerende aard is;

“**handelsdienste**” die dienste wat deur die Raad as handelsdienste geklassifiseer is, en waarvan die tariewe sodanig bereken is dat die Raad ’n wins daarop kan maak;

“**hoofdienste**” beteken die dienste soos bedoel in artikel 9;

“**jaarlikse begroting**” beteken die begroting wat deur die munisipaliteit goedgekeur word vir ’n bepaalde finansiële jaar en sluit aanpassings aan sodanige begroting in;

“**koste verwante twee-tot-vier deel tariewe**” beteken ’n tarief wat bestaan uit twee tot vier dele, naamlik bestuur, kapitaal, onderhoud en bedryfskoste, wat verhaal word deur sekere dele te groepeer (b.v. bestuur, kapitaal en onderhoudskoste kan gegroepeer word en deur vaste heffing verhaal word) onafhanklik van verbruik vir alle kategorie verbruikers, terwyl veranderlike koste verhaal mag word deur ’n eenheidsheffing per eenheid verbruik;

“**maand**” beteken een van 12 maede in ’n kalenderjaar;

“**munisipale bestuurder**” beteken die persoon deur die Raad aangestel ingevolge artikel 54A van die Wet of sy gedelegeerde;

“**munisipale dienste**” beteken alle munisipale dienste en heffings waarvoor betaling deur die munisipaliteit vereis word;

“**munisipale tarief**” beteken ’n tarief wat deur die munisipaliteit bepaal word vir die lewering van ’n diens aan die plaaslike gemeenskap, byvoorbeeld ’n tarief bepaal vir hoofdienste of diverse dienste en sluit ’n toeslag op sodanige diens in;

“**munisipaliteit**” die Munisipaliteit van Saldanhaabaai, gestig

“**municipality**” means the municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“**municipal manager**” means the person appointed in terms of section 54A of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“**municipal services**” means all municipal services and charges for which payment is required by the municipality;

“**municipal tariff**” means a tariff for services which the municipality sets for the provision of a service to the local community, such as a tariff set for major services or a minor tariff, and includes a surcharge on such service;

“**occupier**” means any person who occupies any premises or part thereof without regard to the title under which the person occupies, and includes—

- (a) any person in actual occupation of those premises;
- (b) any person legally entitled to occupy those premises;
- (c) in the case of those premises being subdivided and let to lodgers or various tenants, the person receiving the rent payable by such lodgers or tenants whether on the person's own account or as agent for any person entitled thereto or interested therein;
- (d) any person having the charge or management of those premises, and includes the agent of any such person when the person is absent from the Republic of South Africa or his or her whereabouts are unknown; and
- (e) the owner of those premises;

“**organ of state**” means an organ of state as defined in section 239 of the Constitution;

“**outside municipal area**” means tariffs that apply to consumers who are not residing within the municipal boundaries, but who are making use, on application, of certain municipal services;

“**person**” includes a legal person and an organ of state;

“**premises**” means any erf, immovable property or property which is capable of receiving municipal services whether it is receiving such services or not and whether occupied or not;

“**regulatory tariff**” means the tariff is only of a regulatory nature and the municipality may recover the full or a portion of the cost associated with rendering the service;

“**single tariff**” means a tariff consisting of a fixed cost per unit consumed resulting in the recovery of all costs through unit charges at the level of breakeven consumption and on which profits on trading services may be allowed subject to Council approval;

“**tariffs for major services**” means tariffs set for the supply and consumption or usage of major services;

“**trading services**” means services classified by the municipality as trading services and of which the tariffs are calculated that profits may be made thereon;

“**total cost**” means the sum-total of all fixed and variable costs related to a service;

“**units consumed**” means the number of units of a particular service consumed and are measured in terms of the units of measurement contemplated in section 9 of this by-law; and

ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), en sluit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan in wat optree in verband met hierdie verordening uit hoofde van ? mag wat in die munisipaliteit gevestig is en na sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“**okkupeerder**” beteken enige persoon wat enige perseel of 'n gedeelte daarvan okkupeer sonder inagneming van die titel waaronder die persoon die perseel okkupeer, en sluit in—

- (a) enige persoon wat daardie perseel werklik okkupeer;
- (b) enige persoon wat wettiglik daarop geregtig is om die perseel te okkupeer;
- (c) waar so 'n perseel onderverdeel is en aan loseerders of verskeie huurders verhuur word, die persoon wat die huurgeld betaalbaar deur sodanige loseerders of huurders ontvang vir die persoon se eie rekening of as agent vir enige persoon wat daarop geregtig is of belange daarby het;
- (d) enige persoon wat in beheer is van of die perseel bestuur, en sluit in die agent van enige sodanige persoon wanneer die persoon nie in die Republiek van Suid-Afrika is nie of indien sy of haar verblyfplek onbekend is; en
- (e) die eienaar van daardie perseel;

“**perseel**” beteken enige erf, onroerende eiendom of eiendom wat geskik is om munisipale dienste te ontvang ongeag of dit dienste ontvang en of dit ge-okkupeer word;

“**persoon**” sluit 'n regs persoon en staatsorgaan in;

“**plaaslike gemeenskap** of “**gemeenskap**” beteken daardie groep persone wat die inwoners van die munisipaliteit uitmaak, die belastingbetalers, gemeenskapsverenigings, nie-regeringsorganisasies, private sektor en arbeidsorganisasies of verenigings wat in die plaaslike aangeleenthede van die munisipaliteit betrokke is asook besoekers en ander persone woonagtig buite die munisipale gebied wat gebruik maak van die dienste of fasiliteite wat deur die munisipaliteit voorsien word;

“**Raad**” beteken die munisipale raad van Saldanhaabaai;

“**regulatoriese tarief**” beteken 'n tarief wat slegs van regulatoriese aard is en kan die munisipaliteit die volle of gedeelte van die koste wat met die lewering van die diens verband hou, verhaal;

“**rekeninghouer**” beteken enige persoon wie 'n munisipale rekening ontvang insluitende 'n gebruiker van voorafbetaalde elektrisiteit;

“**rente**” beteken 'n bedrag bereken teen 'n koers soos goedgekeur deur die munisipaliteit op 'n agterstallige rekening;

“**staatsorgaan**” beteken 'n staatsorgaan in soos omskryf in artikel 239 van die Grondwet;

“**stygende bloktarief**” beteken 'n tarief gebaseer op verbruikersvlakke wat in blokke gekategoriseer word waar die tarief styg volgens verhoogde verbruik;

“**tariewe vir hoofdienste**” beteken tariewe bepaal vir die verbruik van hoofdienste;

“**totale koste**” die somtotaal van al die vaste en veranderlike koste wat met 'n diens verband hou;

“**veranderlike koste**” die koste wat met die verhoogde of verminderde verbruik of volume geproduseer, verander;

“**vaste koste**” koste wat nie met verhoogde of verminderde verbruik van volume geproduseer, verander nie;

“**verbruiker**” beteken enige okkupeerder van enige perseel waartoe of waarop die munisipaliteit onderneem het om munisipale

“variable costs” means costs that vary with increased or decreased consumption or volume produced.

2. Purpose of the by-law

The purpose of this by-law is—

- (a) to comply with the provisions of section 75 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000); and
- (b) to give guidance to the councilor responsible for Finance regarding tariff proposals that must be submitted to Council annually during the budget process.

3. Tariff Principles

- (1) The tariff principles set out in Section 74(2) of the Act as well as the principles adopted by the municipality in its annual tariff policy shall apply.
- (2) With the exception of the indigence relief measures approved by the municipality, service tariffs should be viewed as user charges and not as rates, and the ability of the relevant consumer or user of the services to which such tariffs relate, to pay for such services, should not be considered as a relevant criterion.
- (3) The municipality must ensure that its tariffs are uniformly and fairly applied throughout the municipal area.
- (4) Tariffs for the following services must as far as possible recover the expenses associated with the rendering of each service concerned, and, where feasible, generate a modest surplus as determined in each annual budget:
 - (a) supply of electricity;
 - (b) supply of water;
 - (c) sanitation services, including sewerage and waste water disposal services; and
 - (d) refuse (solid waste) removal services.
- (5) Tariffs must be set at a level that facilitates the sustainability of services. Sustainability will be achieved by ensuring that:
 - (a) cash inflows cover cash outflows which means that sufficient provision for working capital and bad debts will be made;
 - (b) access to the capital market is maintained which will be achieved by providing for the repayment of capital, maintaining sufficient liquidity levels and making profits on trading services in order to subsidise property rates and general services; and
 - (c) service providers retain a fair rate of return on their investments.
- (6) Provision must be made for surcharges on tariffs in appropriate circumstances.
- (7) Efficient and effective use of resources must be encouraged by providing for penalties to prohibit or restrict exorbitant use.
- (8) The extent of subsidisation of tariffs will be disclosed and will include the extent of subsidisation of the indigent and incentives for local development.
- (9) Provision must be made for the subsidisation of the indigent and the promotion of local economic development by creating

dienste te voorsien, of reeds voorsien, of, indien daar geen okkupeerder is nie, enige persoon met wie die munisipaliteit 'n dienssooreenkoms aangegaan het vir die voorsiening van munisipale dienste tot sodanige perseel, of, indien daar geen sodanige persoon is nie, die eenaar van die perseel;

“Wet” beteken die Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000).

2. Doel van hierdie verordening

Die doel van hierdie verordeninge is:

- (a) om aan die bepalings van artikel 75 van die Wet gevolg te gee; en
- (b) om te dien as riglyn vir die raadslid vir Finansies in verband met tariefvoorstelle wat jaarliks tydens die begrotingsproses aan die Raad voorgelê moet word.

3. Tariefbeginsels

- (1) Die beginsels soos uiteengesit in artikel 74(2) van die Wet sowel as die beginsels deur die munisipaliteit aangeneem is van toepassing.
- (2) Met die uitsondering van armoedeverligtingsmaatreëls deur die munisipaliteit goedgekeur, moet dienstetariewe beskou word as verbruikersheffings en nie belastinge nie en moet die die vermoë van verbruikers om te betaal vir die dienste waarop sodanige tariewe betrekking het nie as relevante maatstaf beskou word nie.
- (3) Die munisipaliteit moet verseker dat tariewe eenvormig en regverdig toegepas word regdeur die munisipale gebied.
- (4) Tariewe vir die ondergenoemde dienste moet sover moontlik die uitgawes wat met die lewering van die diens verband hou verhaal en, waar moontlik, 'n beskeie wins genereer soos in elke begroting bepaal:
 - (a) elektrisiteitsvoorsiening;
 - (b) watervoorsiening;
 - (c) sanitasiedienste, insluitende riool en afvalwater wegdoening; en
 - (d) vaste afval verwydering.
- (5) Tariewe moet bepaal word op 'n vlak wat die volhoubaarheid van dienste bevorder. Volhoubaarheid sal bereik word deur te verseker dat—
 - (a) kontant invloei die kontant uitvloeï dek wat beteken dat voldoende voorsiening gemaak moet word vir werkskapitaal en slegte skuld;
 - (b) toegang tot die kapitaalmark gehandhaaf word wat bereik sal word deur te voorsien vir terugbetaling van kapitaal, handhawing van voldoende likiditeitsvlakke en die maak van wins op handelsdienste ten einde eiendomsbelasting en algemene dienste te subsidieer; en
 - (c) diensverskaffers 'n redelike opbrengs op hulle investering behou.
- (6) Voorsiening moet gemaak word vir toeslag op tariewe in gepaste omstandighede.
- (7) Doeltreffende en effektiewe gebruik van hulpbronne moet aangemoedig word deur voorsiening vir strafmaatreëls om oormatige verbruik te beperk of te verbied.
- (8) Die omvang van subsidiering van tariewe moet bekend gemaak word en dit moet die omvang van subsidie vir hulpbehoewendheid en die aansporing van plaaslike ekonomiese ontwikkeling insluit.

costs votes in the service budgets and including the costs in tariff calculations.

- (10) In the case of the directly measurable services, namely electricity and water, the consumption of such services must be properly metered and meters must be read, wherever possible, on a monthly basis, and the charges levied must be proportionate to the quantity of the service consumed.
- (11) The municipality may differentiate between types of property in order to determine availability charges, which will be contained in the tariffs, as approved in each annual budget.
- (12) In considering the costing of its water, electricity and sewerage services, the municipality must take due cognisance of the high capital cost of establishing and expanding such services, and of the resultant high fixed costs, as opposed to variable costs of operating these services.
- (13) The municipality's tariffs for electricity services are determined to ensure—
 - (a) that those consumers who are mainly responsible for peak demand, and therefore for the incurring by the municipality of the associated demand charges from Eskom, have to bear the costs associated with these charges.
 - (b) that for the purposes of paragraph (a), demand meters are installed to measure the maximum demand of such consumers during certain periods; and
 - (c) that such consumers pay the relevant demand charge as well as a service charge directly related to their actual consumption of electricity during the relevant metering period.
- (14) VAT is excluded from all tariffs and will be added to these tariffs when applicable.

4. Differentiation between consumers and granting of exemption

- (1) In accordance with the principles embodied in the Constitution and the provisions of sections 74(3) and 75 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000, the municipality may differentiate between different categories of users, debtors, service providers, services, service standards and geographical areas, however, such differentiation must at all times be reasonable, and must be fully disclosed in each annual budget.
- (2) The municipality may, in writing exempt a consumer, category of consumers, or other persons from complying with a provision of this by-law, subject to any conditions it may impose;
- (3) The municipality may not grant exemption from any section of this by-law that may result in—
 - (a) the wastage or excessive consumption of water or electricity;
 - (b) the evasion or avoidance of water or electricity restrictions;
 - (c) significant negative effects on public health, safety or the environment;
 - (d) the non-payment for services;
 - (e) the installation of pipes and fittings which are not acceptable in terms of the municipality's prescribed standard; or

- (9) Voorsiening moet gemaak word vir die subsidiering van hulpbehoewendes en die bevordering van plaaslike ekonomiese ontwikkeling deur die skepping van uitgawe poste in die dienstebegrotings en sodanige koste in te reken by tariefberekening.
- (10) In die geval van direk meetbare dienste soos water en elektrisiteit moet die verbruik behoorlik gemeet word en meters moet, waar moontlik, op 'n maandelikse basis gelees word en die koste moet proporsioneel gehêf word tot die hoeveelheid van die diens wat verbruik is.
- (11) Die munisipaliteit mag onderskei tussen soorte eiendomme ten einde beskikbaarheidsgelde te bepaal, welke gelde in die tariewe vervat sal word soos goedgekeur in elke jaarlikse begroting.
- (12) By oorweging van die koste van water, elektrisiteit en sanitasiedienste moet die munisipaliteit kennis neem van die hoë kapitale koste vir die vestiging en uitbreiding van sodanige dienste asook van die gevolglike hoë vaste koste teenoor die veranderlike koste met betrekking tot die bedryf van sodanige dienste.
- (13) Die munisipaliteit se tariewe vir elektrisiteitsdienste word bepaal om te verseker—
 - (a) dat verbruikers wat hoofsaaklik verantwoordelik is vir spitsaanvraag, en die gepaardgaande aangaan van aanvraagkoste deur die munisipaliteit by Eskom, die koste verbonde daaraan moet dra;
 - (b) dat vir die doeleindes van paragraaf (a), aanvraagmeters geïnstalleer word om die maksimum aanvraag van sodanige verbruikers gedurende sekere periodes te meet; en
 - (c) dat sodanige verbruikers die betrokke aanvraagkoste asook 'n diensheffing betaal wat verband hou met hulle werklike verbruik gedurende die betrokke metingstydperk.
- (14) BTW is uitgesluit by alle tariewe en sal bygevoeg word wanneer van toepassing.

4. Onderskeiding tussen verbruikers en verlening van vrystelling

- (1) Ooreenkomstig die beginsels vervat in die Grondwet en artikels 74(3) en 75 van die Wet mag die munisipaliteit onderskei tussen verskillende kategorieë van verbruikers, kategorieë van verbruikers, kliënte, debiteure, belastings, dienste, diensstandaarde en ander aangeleenthede, met dien verstande dat sodanige onderskeidings te alle tye redelik is en volledig in elke jaarlikse begroting openbaar gemaak word.
- (2) Die munisipaliteit mag 'n verbruiker, kategorie van verbruikers of ander persone skriftelik van die nakoming van 'n bepaling van hierdie verordening vrystel, onderhewig aan enige voorwaardes wat dit mag oplê.
- (3) Die munisipaliteit mag nie vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening verleen nie wat aanleiding mag gee tot—
 - (a) die verkwisting of buitensporige gebruik van water of elektrisiteit;
 - (b) die vermyding of ontduiking wat water- of elektrisiteitsbeperkings;
 - (c) betekenisvolle negatiewe uitwerking op openbare gesondheid, veiligheid of die omgewing;
 - (d) die nie-betaling van dienste;
 - (e) die installering van pype en toebehore wat nie aanvaarbaar is ingevolge die munisipaliteit se voorgeskrewe standarde nie; of
 - (f) nie-nakoming van enige Wet of enige regulasie daarvolgens uitgevaardig.

(f) any Act, or any regulation made under it, not being complied with.

(4) The municipality may at any time after giving written notice of at least 30 days, withdraw any exemption given under subsection (2).

5. Categories of consumers

(1) The tariff structure of the municipality may make provision for the following categories of consumers:

- (a) domestic;
- (b) commercial;
- (c) industrial;
- (d) agricultural;
- (e) rural/ urban;
- (f) agricultural within urban area;
- (g) municipal services;
- (h) governmental; and
- (i) consumers who do not fall under any of abovementioned categories and with whom special agreements were entered into;

(2) Where there is a substantial difference between the infrastructure used to provide a service to a specific group of users within a category or standard of services provided, the Council may, after considering a report by the Municipal Manager or the relevant Head of Department, determine differentiated tariffs within a specific category.

(3) The differentiation must be based on one or more of the following elements—

- (a) infrastructure costs;
- (b) volume usage; or
- (c) availability and service standards.

6. Cost centres and cost elements

(1) To determine the total cost of services the Director: Financial Services must create costs centres, based on the service and expenditure classification prescribed by the National Treasury..

(2) The following cost elements may be used to calculate the tariffs—

- (a) fixed costs, which consists of the capital costs (interest and redemption) on external loans as well as internal advances and or depreciation, whichever are applicable on the service and any other costs of a permanent nature as determined by the Council from time to time;
- (b) variable costs, which includes all other variable costs that have reference to the service; and
- (c) total cost that is equal to the fixed cost plus the variable cost.

7. Deposits

On approval of an application and before a service is made available, the municipality may require the applicant to pay a deposit as required in terms of the municipality's Customer Care, Credit Control and Debt Collection by-law.

8. Tariff types

(1) In determining the type of tariff applicable to the type of

(4) Die munisipaliteit mag te enige tyd nadat ten minste 30 dae skriftelike kennis gegee is, enige vrystelling wat kragtens subartikel (2) toegestaan is, terugtrek.

5. Kategorië van verbruikers

(1) Die tariefstruktuur van die munisipaliteit moet voorsiening maak vir die volgende kategorië van verbruikers:

- (a) huishoudelik;
- (b) handel;
- (c) industrieël;
- (d) landbou;
- (e) landelik/stedelik;
- (f) landbou binne stedelike areas;
- (g) munisipale dienste;
- (h) staats; en
- (i) verbruikers wat nie in enige van die bogenoemde kategorië val nie en met wie spesiale ooreenkomste aangegaan is.

(2) Waar daar 'n wesenlike verskil is tussen die standaard van dienste wat aan 'n bepaalde kategorie verbruikers gelewer word, kan die Raad, na die oorweging van 'n verslag deur die munisipale bestuurder of betrokke hoof van departement, gedifferensieerde tariewe binne die bepaalde kategorie vasstel.

(3) Die differensiasie moet gebaseer wees op een of meer van die volgende elemente—

- (a) infrastruktuurkoste;
- (b) volume gebruik; of
- (c) beskikbaarheid en diensstandaarde.

6. Kostesentrums en koste-elemente

(1) Om die totale koste van dienste te bepaal moet die Direkteur: Finansiële Dienste kostesentrums skep wat gebaseer is op die diens- en uitgawe klassifikasie soos voorgeskryf deur Nasional Tesourie.

(2) Die volgende koste-elemente mag gebruik word om tariewe te bereken—

- (a) vaste koste wat bestaan uit die kapitaalkoste (rente en delging) op eksterne lenings sowel as enige ander kostes van permanente aard soos deur die Raad bepaal.
- (b) veranderlike koste wat alle ander veranderlike koste wat verband hou met die diens insluit; en
- (c) totale koste wat gelyk is aan die vaste koste plus die veranderlike koste.

7. Deposito's

By goedkeuring van 'n aansoek, en voordat 'n diens beskikbaar gestel word, mag die munisipaliteit van die aansoeker vereis om 'n deposito te betaal soos neergelê in die munisipaliteit se Verordening insake Kliëntesorg, Kredietbeheer en Skuldinvordering.

8. Tipe tariewe

(1) By die bepaling van die tipe tarief wat verband hou met 'n bepaalde diens, kan die munisipaliteit die volgende opsies

service, the municipality may use the following options, including, but not limited to-

- (a) single tariff;
- (b) inclining block tariff;
- (c) cost related two-to-four part tariff;
- (d) availability charges, provided that once the municipality has provided a connection, normal tariffs as payable for the respective services provided will payable;

(2) The municipality may also use a combination of any of the options contemplated in subsection (1).

9. Units of measurement and method of calculation

- (1) The units of measurement and the method of calculation to determine tariffs must be revised annually as part of the budget process and must be reflected in the municipality's tariff policy.
- (2) Subject to section 3(10), directly measurable services, such as water and electricity, must be properly metered, and meters must be read, wherever circumstances reasonably permit, on a monthly basis.

10. Minor tariffs

All minor tariffs shall be approved by the Council in each annual budget and shall, when deemed appropriate, be subsidised by property rates and general revenues, particularly when—

- (a) the tariffs will prove uneconomical when charged to cover the cost of the service concerned;
- (b) when the cost cannot be determined accurately; or
- (c) the tariff is designed purely to regulate.

11. Phasing in of tariffs, fees and levies

Where newly calculated tariffs fees and levies differ substantially from the current tariffs, fees and levies, the Council may resolve to phase in the differences over a period of time.

12. Enforcement measures

The municipality has, subject to the provisions of the Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-law, the right to recover any amount due for the consumption of services in terms of this by-law from the owner of the property where a tenant or other occupier of such property fails to do so.

13. Repeal of by-laws

The provisions of any by-law previously promulgated by the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law

14. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Tariff By-law and shall come into operation upon publication thereof in the Provincial Gazette.

aanwend wat insluit, maar nie beperk is nie tot—

- (a) enkeltarief;
- (b) stygende bloktarief;
- (c) koste verwante twee-tot-vier deel tarief;
- (d) beskikbaarheidsgelde, met dien verstande dat sodra die munisipaliteit 'n aansluiting aan munisipale dienswerke verskaf het, die normale tariewe vir die betrokke dienste sal geld.

(2) Die munisipaliteit kan ook 'n kombinasie van die opsies in subartikel (1) aanwend.

9. Metingseenhede en metode van berekening

- (1) Die metingseenhede en metodes vir berekening van tariewe moet jaarliks as deel van die begrotingsproses hersien word en moet in die munisipaliteit se Tariefbeleid vervat word.
- (2) Onderworpe aan arikel 3(10), moet direk meetbare dienste soos water en elektrisiteit behoorlik gemeet word en waar moontlik moet meters op 'n maandelikse basis gelees word.

10. Diverse tariewe

Alle diverse tariewe moet jaarliks deur die Raad tydens die begroting bepaal word en wanneer nodig mag dit gesubsidieer word deur belastinge en algemene inkomste, veral waar dit blyk dat—

- (a) sodanige tariewe onekonomies sal wees indien dit hef word om die koste van die betrokke diens te dek;
- (b) koste nie akkuraat bepaal kan word nie; of
- (c) die tarief bloot regulatories van aard is.

11. Infassering van tariewe, foie en heffings

Waar nuut berekende tariewe, foie en heffings substansieel van die huidige tariewe verskil, kan die Raad besluit om die verskille oor 'n periode van tyd in te fasseer.

12. Afdwinging

Onderworpe aan die bepalings van die Kliëntesorg, Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening, het die munisipaliteit die reg om enige bedrag verskuldig ten opsigte van dienste ingevolge hierdie verordening van die eienaar van eiendom te verhaal waar die huurder of ander okkupeerder in gebreke bly om te betaal.

13. Herroeping

Die bepalings van enige verordening voorheen afgekondig deur die munisipaliteit, word hiermee herroep vir sover dit betrekking het op enige aangeleentheid waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

14. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie verordening heet die Tariewe Verordening en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

P.N. 406/2012

24 December 2012

SALDANHA BAY MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO WATER AND
SANITATION SERVICES**

In terms of the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, Saldanha Bay Municipality hereby enacts as follows:

TABLE OF CONTENTS

1. Definitions

CHAPTER I: GENERAL PROVISIONS

2. Application for water services
3. Special agreements for water services
4. Prescribed tariffs and charges for water services
5. Fixed charges for water services
6. Payment of deposit
7. Payment for water services provided
8. Accounts
9. Termination of agreement for the provision of water services
10. Limitation or discontinuation of water services provided
11. Responsibility for compliance with this by-law
12. Exemption
13. Unauthorised use of water services
14. Change in purpose for which water services are used
15. Interference with water supply system or any sanitation services
16. Obstruction of access and repair of defects to water supply system or any sanitation services
17. Water services intermediaries and people living on farms
18. Notices and documents
19. Power to serve and compliance with notices
20. General powers
21. False statements or information
22. Offences

CHAPTER II: WATER SUPPLY SERVICES

23. Provision of connection pipe
24. Location of connection pipe
25. Provision of single water connection for supply to several consumers on same premises
26. Interconnection between premises or water installations
27. Disconnection of water installation from connection pipe
28. Water supplied from a hydrant
29. Quantity, quality and pressure
30. General conditions of supply
31. Measuring of quantity of water supplied
32. Quantity of water supplied to consumer
33. Defective measurement
34. Special measurement
35. No reduction of amount payable for water wasted
36. Approval of installation work
37. Provision and maintenance of water installations
38. Owner to prevent pollution of water
39. Water restrictions
40. Waste of water unlawful
41. Notification of boreholes
42. Sampling of water
43. Supply of non-potable water by municipality
44. Testing of pressure in water supply systems
45. Pipes in streets or public places
46. Use of grey water

CHAPTER III: SANITATION SERVICES

47. Standards for sanitation services
48. Objectionable discharge to sewage disposal system
49. Application for infrastructure
50. Services associated with on-site sanitation services
51. Charges in respect of services associated with on-site sanitation services
52. Provision of a connecting sewer
53. Location of connecting sewer

P.K. 406/2012

24 Desember 2012

SALDANHABAAI MUNISIPALITEIT**VERORDENING INSAKE WATER- EN
SANITASIEDIENSTE**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van Suid-Afrika, 1996, verorden Saldanhaabaai Munisipaliteit hiermee soos volg:

INHOUDSOPGAWE

1. Definisies

HOOFSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGS

2. Aansoek om waterdienste
3. Spesiale ooreenkomste vir waterdienste
4. Voorgeskrewe tariewe en heffings vir waterdienste
5. Vasgestelde heffings vir waterdienste
6. Betaling van deposito
7. Betaling vir gelewerde waterdienste
8. Rekeninge
9. Beëindiging van ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste
10. Inkorting of staking van gelewerde waterdienste
11. Verantwoordelikheid vir die nakoming van hierdie verordening
12. Vrystelling
13. Ongemagtigde gebruik van waterdienste
14. Verandering van doel waarvoor waterdienste gebruik word
15. Inmenging met watervoorsieningstelsel of enige sanitêre dienste
16. Versperring van toegang tot en herstel van defekte op watervoorsieningstelsel of enige sanitêre dienste
17. Waterdienstetussengangers en bewoners van plase
18. Kennisgewings en dokumente
19. Bevoegdheid om kennisgewings te beteken en nakoming van kennisgewings
20. Algemene Bevoegdhede
21. Vals verklarings of inligting
22. Misdrywe

HOOFSTUK II: WATERVOORSIENINGSDIENSTE

23. Voorsiening van aansluitingspyp
24. Plasing van aansluitingspyp
25. Voorsiening van enkelwateraansluiting vir lewering aan verskeie verbruikers op dieselfde perseel
26. Interaansluiting tussen persele en waterinstallasies
27. Diskonnektering van waterinstallasie vanaf aansluitingspyp
28. Water vanaf brandkraan voorsien
29. Hoeveelheid, gehalte en druk
30. Algemene voorwaardes van voorsiening
31. Meting van hoeveelheid water verskaf
32. Hoeveelheid water aan gebruiker verskaf
33. Foutiewe meting
34. Spesiale meting
35. Geen afslag op bedrag betaalbaar vir verkwiste water
36. Goedkeuring van installasiewerk
37. Voorsiening en instandhouding van waterinstallasies
38. Eienaar moet waterbesoedeling voorkom
39. Waterbeperkings
40. Waterverkwisting onregmatig
41. Kennisgewing van boorgate
42. Monsterneming van water
43. Voorsiening van nie-drinkbare water deur die munisipaliteit
44. Toetsing van druk in watervoorsieningstelsels
45. Pype in strate of openbare plekke
46. Gebruik van grys water

HOOFSTUK III: SANITASIEDIENSTE

47. Standaard vir sanitasiedienste
48. Aanstootlike loslaat na rioolvuilwegdoeningstelsel
49. Aansoek om infrastruktuur
50. Dienste verwant aan op perseel sanitasiedienste
51. Heffings ten opsigte van dienste verwant aan op perseel sanitasiedienste
52. Voorsiening van 'n aansluitingsriool
53. Plasing van aansluitingsriool

54. Provision of one connecting sewer for several consumers on same premises
55. Interconnection between premises
56. Disconnection of draining installation from connecting sewer
57. Acceptance of sewage delivered by road haulage
58. Written permission for delivery of sewage by road haulage
59. Conditions for delivery of sewage by road haulage
60. Withdrawal of permission for delivery of sewage by road haulage

CHAPTER IV: DISPOSAL OF INDUSTRIAL EFFLUENT

61. Application for disposal of industrial effluent
62. Norms and standards for industrial effluent

CHAPTER V: CONSTRUCTION OR INSTALLATION OF DRAINAGE INSTALLATIONS

63. Construction or installation of drainage installations
64. Drains in streets or public places
65. Servitudes
66. Construction by municipality
67. Maintenance of drainage installation
68. Installation of pre-treatment facility
69. Protection from ingress of floodwaters

CHAPTER VI: REPEAL OF BY-LAWS

70. Repeal of by-laws
71. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:—

“**accommodation unit**” in relation to any premises, means a building or section of a building occupied or used or intended for occupation or use for any purpose;

“**Act**” means the Water Services Act, 1997 (Act No. 108 of 1997), as amended from time to time;

“**approved**” means approved by the municipality;

“**authorised agent**” means a person authorised by the municipality to perform any act, function or duty in terms of, or exercise any power under, this by-law;

“**best practicable environmental option**” means the option that provides the most benefit or causes the least damage to the environment as a whole, at a cost acceptable to society, in the long term as well as in the short term;

“**borehole**” includes a well, excavation or any artificially constructed or improved underground cavity which can be used for the purpose of—

- (a) intercepting, collecting or storing water in or removing water from an aquifer;
- (b) observing and collecting data and information on water in an aquifer; or
- (c) recharging an aquifer;

“**Building Regulations**” means the National Building Regulations made in terms of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act No. 103 of 1977);

“**communal water services work**” means a consumer connection through which water services are supplied to more than one person; the service is operated and maintained jointly by the users thereof and can include water supply and drainage systems;

54. Voorsiening van enkelaansluitingsriool vir verskeie verbruikers op dieselfde perseel (privaat-gecombineerde rioolstelsel)
55. Tussenaansluiting tussen persele
56. Diskonnekering van perseelrioleringsinstallasie van aansluitingsriool
57. Aanvaarding van aflewering van rioolvuil deur middel van padvervoer
58. Skriftelike toestemming vir aflewering van rioolvuil deur middel van padvervoer
59. Voorwaardes vir die aflewering van rioolvuil deur middel van padvervoer
60. Terugtrekking van toestemming vir aflewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

HOOFSTUK IV : WEGDOEN VAN NYWERHEIDSUITVLOEISEL

61. Aansoek om wegdoening van nywerheidsuitvloei
62. Norme en standaarde vir nywerheidsuitvloei

HOOFSTUK V: BOU OF INSTALLERING VAN PERSEELRIOLERINGSINSTALLASIES

63. Bou of installering van perseelrioleringsinstallasies
64. Perseelriool in strate of openbare plekke
65. Serwitute
66. Bouwerk deur munisipaliteit
67. Instandhouding van perseelrioleringsinstallasie
68. Installering van voorbehandelingsfasiliteit
69. Beskerming teen instroming van vloedwater

HOOFSTUK VI: HERROEPING EN INWERKINGSTREDE

70. Herroeping van Verordeninge
71. Kort titel en inwerkingstrede

1. Definisies

In hierdie verordening, geniet die Engelse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, het die volgende woorde die volgende betekenis:

“**aansluitingspunt**” die aansluitingsmangat of goedgekeurde soortgelyke installasie waar die perseelrioleringsinstallasie en die aansluitingsriool by mekaar aansluit;

“**aansluitingspyp**” 'n pyp waarvan die eiendom in die munisipaliteit setel, insluitend die watermeter en die munisipale stopkraan, wat deur die munisipaliteit geïnstalleer is met die doel om water vanaf 'n hooftoevoer na 'n waterinstallasie te voer, en sluit dit 'n “kommunikasiepyp” waarna in SANS 0252 Deel 1 verwys word, in;

“**aansluitingsriool**” 'n pyp wat deur die munisipaliteit besit en geïnstalleer is met die doel om rioolvuil vanaf 'n perseelrioleringsinstallasie op 'n perseel weg te voer na 'n perseelriool buite die grense van daardie perseel of binne 'n serwitutgebied of binne 'n gebied wat aan 'n toegangsverlof of 'n ooreenkoms onderhewig is;

“**afsluitklep**” 'n klep vir die aan- of afsluit van watertoevoer; die afsluitklep tussen die munisipale hooftoevoerpyp en die watermeter staan bekend as die munisipale afsluitklep, vir uitsluitlike gebruik en beheer deur die munisipaliteit; die verbruikersafsluitklep is stroomaf van die watermeter geleë, en vir die uitsluitlike gebruik deur die verbruiker, behalwe wanneer die munisipaliteit onderhoud aan die waterinstallasie moet verrig;

“**behoorlik gekwalifiseerde toetsers**” 'n persoon wat monsters vir ontleding uit die rioolvuil-, stormwater-wegdoenstelsels en openbare water haal en wat sertifisering vir sodanige werksaamheid van 'n gevormagtigde het;

“**besoedeling**” die inbring van enige stof in die watervoor-sieningstelsel, openbare water (d.w.s. rivier, stroom of dam), 'n stormwaterstelsel, 'n waterinstallasie of 'n waterbron wat regstreeks of onregstreeks die fisieke, chemiese of biologiese eienskappe van die water daarin aangetref, sodanig kan verander dat dit—

“**connection pipe**” means a pipe, including the water meter and stop valve, the ownership of which is vested in the municipality and installed by it for the purpose of conveying water from a main to a water installation, and includes a “communication pipe” referred to in SANS 0252 Part I;

“**connecting point**” means the connecting manhole or approved similar installation point at which the drainage installation joins the connecting sewer;

“**connecting sewer**” means a pipe owned by the municipality and installed by it for the purpose of conveying sewage from a drainage installation on a premises to a sewer beyond the boundary of those premises or within a servitude area or within an area covered by a way leave or by agreement;

“**consumer**” means—

- (a) any occupier of any premises to which or on which the municipality has agreed to provide water services or is actually providing water services, or if there be no occupier, then any person who has entered into a current agreement with the municipality for the provision of water services to or on such premises, or, if there be no such person, then the owner of the premises; provided that where water services is provided through a single connection to a number of occupiers, it shall mean the occupier, or person, to whom the municipality has agreed to provide water services; or
- (b) a person that obtains access to water services provided through a communal water services work;

“**drain**” means that portion of the drainage installation that conveys sewage within any premises;

“**drainage installation**” means a system, located on any premises and vested in the owner thereof, up stream of the connection point at the municipal main sewer, including the connecting manhole, and is used for or intended to be used for or in connection with the reception, storage, treatment or conveyance of sewage on that premises to the connecting point and includes drains, fittings, appliances, septic tanks, conservancy tanks, pit latrines and private pumping installations forming part of or ancillary to such systems;

“**drainage work**” includes any drain, sanitary fitting, water supplying apparatus, waste or other pipe or any work connected with the discharge of liquid or solid matter into any drain or sewer or otherwise connected with the drainage of any premises;

“**duly qualified sampler**” means a person who takes samples for analysis from the sewage disposal and storm water disposal systems and from public waters and who has been certified to do so by an authorised agent;

“**effluent**” means any liquid whether or not containing matter in solution or suspension;

“**emergency**” means any situation that poses a risk or potential risk to life, health, the environment or property;

“**environmental cost**” means the full cost of all measures necessary to restore the environment to its condition prior to the damaging incident;

“**grey water**” means waste water resulting from the use of water for domestic purposes, but does not include human excreta;

“**fire hydrant**” means an installation that conveys water for fire fighting purposes only;

“**fixed quantity water delivery system**” means a water installation, which delivers a fixed quantity of water to a consumer in any single day;

“**flood level (1 in 50 years)**” means that level reached by flood waters resulting from a storm of a frequency of 1 in 50 years;

“**flood plain (1 in 50 years)**” means the area subject to inundation by flood waters from a storm of a frequency of 1 in 50 years;

(a) minder geskik is vir die doel waarvoor dit redelikerwys verwag is om gebruik te word; of

(b) skadelik of potensieel skadelik is—

- (i) vir die welsyn, gesondheid of veiligheid van mense;
- (ii) vir enige waterlewende of ander organisme;
- (iii) die natuurlike omgewing bv. grondwater, plante en grond;

“**beste uitvoerbare omgewingsopsie**” die opsie wat op die lang-sowel as die korttermyn en teen koste wat vir die samelewing aanvaarbaar is, die grootste voordeel vir of die minste skade aan die omgewing as ’n geheel inhou;

“**boorgat**” ook ’n put, uitgraving of enige kunsmatig opgerigte of verbeterde ondergrondse holte wat gebruik kan word vir die doeleindes van—

- (a) die onderskepping, versameling of opgaar van water in of die verwydering van water uit ’n waterdraer;
- (b) die waarneming en versameling van gegewens en inligting oor water in ’n waterdraer; of
- (c) die hervulling van ’n waterdraer;

“**Bouregulasies**” die Nasionale Bouregulasies uitgevaardig ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet Nr 103 van 1977);

“**brandkraan**” ’n installasie waaruit water slegs vir brandbestrydingdoeleindes geneem mag word;

“**dienspyp**” ’n pyp wat deel uitmaak van ’n waterinstallasie wat op enige perseel deur die eienaar of okkupeerder van die perseel voorsien en geïnstalleer is en verbind is of verbind staan te word met ’n aansluitingspyp om die waterinstallasie op die perseel te bedien;

“**eienaar**”—

- (a) die persoon in wie die eiendomsreg ten opsigte van die perseel van tyd tot tyd setel;
- (b) in ’n geval waar die eiendomsreg in ’n persoon setel wat insolvent of oorlede is, of wat hoegenaamd onder enige aard van regsonbevoegdheid verkeer, die persoon by wie die bevoegdheid as kurator, trustee, eksekuteur, administrateur, geregtelike bestuurder, likwidateur of ander regsvertegenwoordiger vir die administrasie en beheer van die perseel berus;
- (c) in enige geval waar die munisipaliteit nie in staat is om die identiteit van so ’n persoon vas te stel nie, ’n persoon wat op die voordeel van die gebruik van sodanige perseel, of ’n gebou of geboue daarop, geregtig is;
- (d) in die geval van ’n perseel waarvoor ’n huurooreenkoms van 30 jaar of langer gesluit is, die huurder daarvan;
- (e) met betrekking tot—
 - (i) ’n stuk grond afgebaken op ’n deelplan wat ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet Nr 95 van 1986) geregistreer is, die ontwikkelaar of die regspersoon ten opsigte van die gemeenskaplike eiendom, of
 - (ii) ’n gedeelte soos omskryf in die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet Nr 95 van 1986), die persoon in wie se naam sodanige gedeelte ingevolge ’n deeltitelakte geregistreer is, en sluit dit die regmatig aangestelde verteenwoordiger van sodanige persoon in;

“**eindpuntklep**” klep by ’n uitloop van ’n waterinstallasie wat die loslaat van water uit ’n waterinstallasie beheer;

“**gemeenskaplike waterdienste werk**” ’n verbruikersaansluiting waardeur waterdienste aan meer as een persoon voorsien word; die

“**high-strength sewage**” means sewage with a strength or quality greater than standard domestic effluent;

“**industrial effluent**” means effluent emanating from industrial use of water, including for the purposes of this by-law, any effluent other than standard domestic effluent or storm water;

“**installation work**” means work in respect of the construction of, or carried out on a water installation;

“**mains**” means a pipe, other than a connection pipe, vesting in the municipality and used by it for the purpose of conveying water to a consumer;

“**measuring device**” means any method, procedure, process or device, apparatus, installation that enables the quantity of water services provided to be quantified and includes a method, procedure or process whereby quantity is estimated or assumed;

“**meter**” means a water meter as defined by the Regulations published in terms of the Trade Metrology Act, 1973 (Act No. 77 of 1973), or, in the case of water meters of size greater than 100 mm, a device which measures the quantity of water passing through it;

“**municipality**” means the Municipality of Saldanha Bay established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**occupier**” means a person who occupies any premises or part thereof, without regard to the title under which he occupies;

“**on-site sanitation service**” means a bucket system, septic tank, chemical toilet, urine diversion system, “VIP” or related systems;

“**owner**” means—

- (a) the person in whom from time to time is vested the legal title to premises;
- (b) in a case where the person in whom the legal title to premises is vested is insolvent or dead, or is under any form of legal disability whatsoever, the person in whom the administration and control of such premises is vested as curator, trustee, executor, administrator, judicial manager, liquidator or other legal representative;
- (c) in any case where the municipality is unable to determine the identity of such person, a person who is entitled to the benefit of the use of such premises or a building or buildings thereon;
- (d) in the case of premises for which a lease agreement of 30 years or longer has been entered into, the lessee thereof;
- (e) in relation to—
 - (i) a piece of land delineated on a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act No. 95 of 1986), the developer or the body corporate in respect of the common property, or
 - (ii) a section as defined in the Sectional Titles Act, 1986 (Act No. 95 of 1986), the person in whose name such section is registered under a sectional title deed and includes the lawfully appointed agent of such a person;

“**person**” means any natural person, local government body or like authority, a company incorporated under any law, a body of persons whether incorporated or not, a statutory body, public utility body, voluntary association or trust;

“**pollution**” means the introduction of any substance into public water, (eg river, stream or dam) a storm water system, the water

diens word bedryf en onderhou deur die gebruikers daarvan en sluit in watervoorsiening- en dreineringsstelsels;

“**gevolmagtigde**” ’n persoon deur die munisipaliteit gemagtig om enige handeling, werksaamheid of plig uit te voer ingevolge, of enige bevoegdheid te verrig kragtens, hierdie verordening;

“**goedgekeurde**” goedgekeur deur die munisipaliteit;

“**grys water**” afvalwater afkomstig van die gebruik van huishoudelike water, maar sluit nie menslike ekskreta in nie;

“**handelperseel**” ’n perseel waarop nywerheidsuitvloeiisel gegenerer word;

“**hoëkonsentrasie rioolvuil**” rioolvuil met ’n konsentrasie of gehalte wat hoër is as standaard huishoudelike uitvloeiisel;

“**hooftoevoerpyp**” enige pyp, uitgesonderd ’n aansluitingspyp, wat in die munisipaliteit setel en deur die munisipaliteit gebruik word vir die vervoer van water na ’n verbruiker;

“**op perseel sanitasiediens**” ’n emmerstelsel, septiese tenk, chemiese toilet, urineverdelingsstelsel, “VIP”, en verwante stelsels;

“**installasiewerk**” werk ten opsigte van die konstruksie van of uitgevoer in ’n waterinstallasie;

“**meettoestel**” enige metode, prosedure, proses, instrument, apparaat of installasie wat die kwantifisering van gelewerde waterdienste moontlik maak en sluit dit ’n metode, prosedure of proses in waarvolgens hoeveelheid geskat of vermoed word;

“**meter**” ’n watermeter soos omskryf in die Regulasies uitgereik ingevolge die Wet op Handelsmetrologie, 1973 (Wet Nr 77 van 1973), of, in die geval van watermeters meer as 100 mm in grootte, ’n toestel wat die hoeveelheid water wat deur dit loop, meet;

“**munisipaliteit**” die munisipaliteit Saldanha-baai gestig ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 117 van 1998, Provinsiale en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, agent of werknemer;

“**natbedryf**” ’n bedryf wat bedryfsuitvloeiisel loslaat en/of ’n bedryf wat jaarliks gemiddeld meer as 100 kiloliter water per dag op die perseel verbruik;

“**nywerheidsuitvloeiisel**” uitvloeiisel wat uit die nywerheidsgebruik van water voortvloei, wat vir doeleindes van hierdie verordening alle uitvloeisels, met uitsondering van standaard- huishoudelike uitvloeiisel en stormwater, insluit;

“**noodgeval**” enige situasie wat ’n risiko of potensiële risiko vir lewe, gesondheid, die omgewing of eiendom inhou;

“**okkupeerder**” ’n persoon wat enige perseel of gedeelte daarvan okkupeer, sonder inagneming van die reg ingevolge waarvan hy of sy die perseel okkupeer;

“**omgewingskoste**” die volle omvang van die nodige koste om die omgewing te herstel na dieselfde toestand waarin dit voor die skadelike voorval was;

“**openbare kennisgewing**” kennisgewing aan die publiek op ’n wyse soos deur die raad bepaal;

“**openbare water**” enige rivier, waterloop, baai, riviermonding, die see en enige ander water ten opsigte waarvan die publiek ’n gebruiksreg of ’n toegangsreg geniet;

“**perseel**” enige stuk grond waarop die buitenste oppervlaktgrense aangedui is op—

- (a) ’n algemene plan of diagram wat ingevolge die Opmetingswet, 1927 (Wet Nr 9 van 1927) of die

supply system, a water installation or a water resource that may directly or indirectly alter the physical, chemical or biological properties of the water found therein so as to make it—

- (a) less fit for any beneficial purpose for which it may reasonably be expected to be used; or
- (b) harmful or potentially harmful—
 - (i) to the welfare, health or safety of human beings;
 - (ii) to any aquatic or non-aquatic organism;
 - (iii) to the natural environment. (eg ground water, vegetation or land);

“**premises**” means any piece of land, the external surface boundaries of which are delineated on—

- (a) a general plan or diagram registered in terms of the Land Survey Act, 1927 (Act No. 9 of 1927), or in terms of the Deeds Registries Act, 1937 (Act No. 47 of 1937); or
- (b) a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act No. 95 of 1986);
- (c) a register held by a tribal authority;

“**prescribed tariff or charge**” means a charge prescribed by the municipality;

“**private combined water service**” means a private consumer connection and water services system, serving more than one consumer or property; the service is operated and maintained by all the consumers thereof collectively, and may include water supply, foul sewer and septic tank systems;

“**public notice**” means notice to the public in a manner determined by the council;

“**public water**” means any river, dam, watercourse, bay, estuary, the sea and any other water to which the public has the right of use or to which the public has the right of access;

“**sanitation services**” has the same meaning assigned to it in terms of the Act and includes for purposes of this by-law water for industrial purposes and the disposal of industrial effluent;

“**service pipe**” means a pipe which is part of a water installation provided and installed on any premises by the owner or occupier and which is connected or to be connected to a connection pipe to serve the water installation on the premises;

“**sewage**” means waste water, industrial effluent, standard domestic effluent and other liquid waste, either separately or in combination, but shall not include storm water;

“**sewage disposal system**” means the structures, pipes, valves, pumps, meters or other appurtenances used in the conveyance through the sewer reticulation system and treatment at the sewage treatment plant under the control of the municipality and which may be used by it in connection with the disposal of sewage;

“**sewer**” means any pipe or conduit which is the property of or is vested in the municipality and which may be used for the conveyance of sewage from the connecting sewer and shall not include a drain as defined;

“**standard domestic effluent**” means domestic effluent with prescribed strength characteristics in respect of chemical oxygen demand and settleable solids as being appropriate to sewage discharges from domestic premises within the jurisdiction of the municipality, but shall not include industrial effluent;

“**stop-valve**” valve for the connection or disconnection of water supply; the stop-valve between the municipal main and the water meter is known as the municipal stop-valve, for exclusive control over and use by the municipality; the consumer’s stop-valve is situated downstream of the water meter and is for exclusive use by

Registrasie van Aktes Wet, 1937 (Wet Nr 47 van 1937) geregistreer is; of

- (b) ’n deelplan geregistreer ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet Nr 95 van 1986);
- (c) ’n register wat deur ’n stamowerheid gehou word;

“**perseelriool**” daardie gedeelte van die perseelrioleringsinstallasie wat rioolvuil op enige terrein vervoer;

“**perseelrioleringsinstallasie**” ’n stelsel op enige terrein geleë stroomop van die aansluitingspunt by die munisipale hooflyn, insluitend die aansluitingsmangal, waarvan die eiendom in die terreineienaar setel en wat gebruik word of beoog is om gebruik staan te word vir of in verband met die opvang, opgaring, behandeling of vervoer van rioolvuil op daardie terrein na die aansluitingspunt, en sluit dit perseelriole, bybehoorsels, toestelle, septiese tenks, riooltenks, putlatrines en private pompinstallasies in wat deel uitmaak van of bykomstig is tot sodanige stelsel;

“**perseelrioleringswerk**” die insluiting van enige perseelriool, sanitêre toestel, watervoorsieningsapparaat; vuilwater- of ander pyp of enige werk wat in verband staan met die loslaat van vloeistof of vaste stof in enige perseelriool of riool of wat andersins in verband staan met die riolerings van enige terrein;

“**persoon**” ’n natuurlike persoon, plaaslike regeringsliggaam of soortgelyke owerheid, ’n maatskappy wat ingevolge enige wet ingelyf is, ’n groep persone, afgesien daarvan of hulle ingelyf is of nie, ’n statutêre liggaam, openbare nutsliggaam of ’n vrywillige vereniging of trust;

“**privaat gekombineerde waterdienswerk**” ’n private verbruikersaansluiting waardeur waterdienste aan meer as een persoon of eiendom verskaf word; die diens word gesamentlik deur al die verbruikers daarvan bedryf en onderhou, en kan watervoorsiening-, vuilrioolstelsels en septiese tenks insluit;

“**riool**” enige pyp of leipyp wat die eindom is van of setel in die munisipaliteit of sy gevolmagtigde en wat gebruik kan word vir die vervoer van riool van die aansluitingsriool, uitgesluit ’n perseelriool, soos omskryf;

“**rioolvuil**” enige vuilwaterafvoer, nywerheidsuitvloei, standaard- huishoudelike uitvloei, en ander vloeibare afval, hetsy afsonderlik, of gesamentlik, maar uitgesluit stormwater;

“**rioolvuilwegdoenstelsel**” die strukture, pype, kleppe, pompe, meters of ander toebehoorsels wat in die vervoer van riool deur die rioolnetwerkstelsel gebruik word en behandeling by die verwerkingsaanleg onder beheer van die munisipaliteit en wat ook deur die munisipaliteit in verband met die wegdoen van rioolvuil gebruik kan word;

“**sanitêre dienste**” dieselfde as wat ingevolge die Wet daaraan geheg word en sluit dit vir doeleindes van hierdie verordening water vir nywerheidsdoeleindes en die wegdoen van nywerheidsafvloei in;

“**standaard- huishoudelike uitvloei**” huishoudelike uitvloei met voorgeskrewe konsentrasie-eienskappe ten opsigte van chemiese suurstofvereistes en afsakbare vaste stowwe as synde geskik vir die loslaat van rioolvuil vanaf huishoudelike persele binne die regsgebied van die munisipaliteit, maar uitgesluit nywerheidsuitvloei;

“**stormwater**” water wat die gevolg van natuurlike neerslag of versameling is, insluitend reënwater, ondergrondse water of fonteinwater, maar uitgesluit swembad-terugspoelwater en rioolwater;

“**uitvloei**” enige vloeistof, hetsy dit opgeloste stowwe of stowwe in suspensie bevat;

“**vaste-hoeveelheid-watervoorsieningstelsels**” ’n watervoorsieningstelsel wat ’n vaste hoeveelheid water per dag aan ’n verbruiker voorsien;

the consumer except when the municipality has to do maintenance on the water installation;

“**storm water**” means water resulting from natural precipitation or accumulation and includes rainwater, subsoil water or spring water, but excludes swimming pool backwash and sewage;

“**terminal water fitting**” means a water fitting at an outlet of a water installation that controls the discharge of water from a water installation;

“**trade premises**” means premises upon which industrial effluent is produced;

“**water fitting**” means a component of a water installation, other than a pipe, through which water passes or in which it is stored;

“**water installation**” means the pipes and water fittings which are situated on any premises and vested in the owner thereof and used or intended to be used in connection with the use of water on such premises, and includes a pipe and water fitting situated outside the boundary of the premises, which either connects to the connection pipe relating to such premises or is otherwise laid with the permission of the municipality;

“**water services**” has the same meaning assigned to it in terms of the Act and includes for purposes of this by-law water for industrial purposes and the disposal of industrial effluent;

“**water services intermediary**” means any person who provides water services to another, where the obligation to provide water is incidental to the main object of the contract between them;

“**water supply services**” has the same meaning assigned to it in terms of the Act and includes for purposes of this by-law water for industrial purposes and the disposal of industrial effluent;

“**water supply system**” means the structures, aqueducts, pipes, valves, pumps, meters or other apparatus relating thereto which are vested in the municipality and are used or intended to be used by it in connection with the supply of water, and includes any part of the system;

“**wet industry**” means an operation which discharges industrial effluent or which annually uses an average of more than 100 kilolitres of water on its premises per day;

“**working day**” means a day other than a Saturday, Sunday or public holiday.

CHAPTER I: GENERAL PROVISIONS

2. Application for water services

- (1) No person shall gain access to water services from the water supply system, sewage disposal system or through any other

“**verbruiker**”—

- (a) enige okkuperder van enige perseel waartoe of waarop die munisipaliteit onderneem het om waterdienste te verskaf, of reeds verskaf, of, waar daar geen okkuperder is nie, enige persoon met wie die munisipaliteit 'n tans-geldende ooreenkoms aangegaan het vir die voorsiening van waterdienste na of op sodanige perseel, of, indien daar geen sodanige persoon is nie, die eienaar van die perseel; met dien verstande, waar waterdienste deur middel van 'n enkelaansluiting aan 'n aantal okkuperders voorsien word, dan die okkuperder of persoon waarmee die munisipaliteit ooreengekom het om waterdienste te verskaf; of

- (b) 'n persoon wat toegang tot waterdienste verkry wat deur middel van 'n gemeenskaplike waterdienste werk voorsien word;

“**vloedhoogterand (1 in 50 jaar)**” daardie hoogte wat deur vloedwater weens 'n storm met 'n frekwensie van 1 in 50 jaar bereik is;

“**vloedvlakte (1 in 50 jaar)**” die area onderhewig aan oorstroming deur vloedwater weens 'n storm met 'n frekwensie van 1 in 50 jaar;

“**voorgeskrewe tarief of heffing**” 'n heffing deur die munisipaliteit voorgeskryf;

“**waterdienste**” dieselfde as wat ingevolge die Wet daaraan geheg word en sluit dit vir doeleindes van hierdie verordening water vir nywerheidsdoeleindes en die wegdoen van nywerheidsuitvloeiels in;

“**waterdienstetussenganger**” 'n persoon wat waterdienste aan 'n ander persoon verskaf waar die verskaffing van die waterdienste bykomend is tot die hoofdoel van die kontrak tussen die persone;

“**waterinstallasie**” die pype en watertoerusting wat op enige perseel geleë is en in die eienaar van die perseel setel en wat gebruik word of bedoel is om gebruik te word in verband met die gebruik van water op sodanige perseel, insluitend 'n pyp en watertoerusting buite die grense van die perseel geleë, wat óf verbind is aan die aansluitingspyp met betrekking tot sodanige perseel óf andersins met die toestemming van die munisipaliteit gelê is;

“**waterleweringsstelsel vir 'n vasgestelde hoeveelheid**” 'n waterinstallasie wat 'n vasgestelde hoeveelheid water op enige enkele dag aan 'n verbruiker verskaf;

“**watertoerusting**” 'n onderdeel van 'n waterinstallasie, uitgesluit 'n pyp, waardeur water beweeg of waarin dit geberg word;

“**watervoorsieningsdienste**” dieselfde as wat ingevolge die Wet daaraan geheg word en sluit dit vir die doeleindes van hierdie verordening water vir nywerheidsdoeleindes en die wegdoen van nywerheidsafvloeiels in;

“**watervoorsieningsstelsel**” die strukture, brugkanale, pype, kleppe, pompe, meters of ander bybehoorsels wat daarmee in verband staan, wat in die munisipaliteit setel en deur die munisipaliteit gebruik word of bedoel is om gebruik te word in verband met die voorsiening van water, en sluit dit enige gedeelte van die stelsel in;

“**werkdag**” 'n dag uitgesonderd 'n Saterdag, Sondag of openbare vakansiedag;

“**Wet**” die Wet op Waterdienste, 1997 (Wet Nr 108 van 1997), soos van tyd tot tyd gewysig; en

“**wooneenheid**” met betrekking tot enige perseel, 'n gebou of gedeelte van 'n gebou, bewoon of gebruik of bedoel vir die bewoning of gebruik vir enige doeleinde.

HOOFSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGS

2. Aansoek om waterdienste

- (1) Geen persoon bekom toegang tot waterdienste vanuit die watervoorsieningsstelsel, rioolvuilwegdoenstelsel of deur

sanitation services unless he has applied to the municipality on the prescribed form for such services for a specific purpose and to which such application has been agreed.

- (2) Where a premises or consumer are provided with water services, it shall be deemed that an agreement in terms of subsection (1) exists.
- (3) The municipality must on application for the provision of water services by a consumer inform that consumer of the different levels of services available and the tariffs or charges associated with each level of services.
- (4) A consumer must elect the available level of services to be provided to him or it, e.g. the size of the water connection, to a maximum of 25mm(nominal) for household use; provided that the municipality will in its discretion decide upon the size of the connection and the use of pressure- and flow control where necessary on a water connection.
- (5) A consumer may at any time apply to alter the level of services elected in terms of the agreement entered into, provided that such services are available and that any costs and expenditure associated with altering the level of services will be payable by the consumer.
- (6) An application agreed to by the municipality shall constitute an agreement between the municipality and the applicant, and such agreement shall take effect on the date referred to or stipulated in such agreement.
- (7) A consumer shall be liable for all the prescribed tariffs or charges in respect of water services rendered to him or her until the agreement has been terminated in accordance with this by-law or until such time as any arrears have been paid.
- (8) In preparing an application form for water services the municipality will ensure that the document and the process of interaction with the owner, consumer or any other person making application are understood by that owner, consumer or other person. In the case of illiterate or similarly disadvantaged persons, the municipality will take reasonable steps to ensure that the person is aware of and understands the contents of the application form.
- (9) An application form will require at least the following minimum information—
 - (a) certification by an authorised agent that the applicant is aware of and understands the contents of the form;
 - (b) acceptance by the consumer of the provisions of the by-law and acceptance of liability for the cost of water services rendered until the agreement is terminated or until such time as any arrears have been paid;
 - (c) name of consumer;
 - (d) address or stand number of premises to or on which water services are to be rendered or the communal water services work where water services will be used;
 - (e) address where accounts will be sent;
 - (f) name and address of the applicant's employer, where appropriate;
 - (g) if water will be supplied, the purpose for which the water is to be used; and
 - (h) the agreed date on which the provision of water services will commence.
- (10) Water services rendered to a consumer are subject to the provisions of this by-law and the conditions contained in the relevant agreement.
- (11) If the municipality refuses an application for the provision of water services, is unable to render such water services on the date requested for such provision of water services to

middel van enige ander sanitêre dienste nie, tensy hy of sy by die munisipaliteit op die voorgeskrewe vorm om sodanige dienste vir 'n spesifieke doel aansoek gedoen het en daarop ooreengekom is.

- (2) Nadat 'n perseel of verbruiker van waterdienste voorsien is, word dit geag dat 'n ooreenkoms soos in subartikel (1) beoog, tot stand gekom het.
- (3) By ontvangs van 'n verbruiker se aansoek om voorsiening van waterdienste moet die munisipaliteit daardie verbruiker in kennis stel van die verskillende beskikbare diensvlakke, asook die tariewe en/of heffings van toepassing op elke vlak.
- (4) Die verbruiker moet sy/haar keuse uitoefen ten opsigte van die beskikbare diensvlak wat aan hom/haar verskaf moet word, d.i. die grootte van die aansluiting, tot 'n maksimum van 25 mm (nominaal) vir 'n huishoudelike watervoorsieningsaansluiting; met dien verstande dat die munisipaliteit na sy goedgeunde oor die grootte van die aansluiting en die gebruik van druk- of vloeibeheerders, waar nodig, op 'n watervoorsieningsaansluiting, kan besluit.
- (5) 'n Verbruiker kan te eniger tyd aansoek doen om die wysiging van die vlak wat aanvanklik verkies is ingevolge die ooreenkoms aangegaan, mits sodanige dienste beskikbaar is en met dien verstande dat die verbruiker alle koste en uitgawes verbonde aan so 'n verandering van diensvlak sal betaal.
- (6) 'n Aansoek waartoe die munisipaliteit of sy gevolmagtigde ingestem het, het 'n ooreenkoms tussen die munisipaliteit en die verbruiker tot gevolg, en sodanige ooreenkoms tree in werking op 'n datum waarna daar in die ooreenkoms verwys of wat in die ooreenkoms bepaal word.
- (7) 'n Verbruiker is aanspreeklik vir alle voorgeskrewe tariewe en/of heffings ten aansien van waterdienste aan hom voorsien, tot en met beëindiging van die ooreenkoms ingevolge hierdie verordening of tot tyd en wyl enige agterstallige rekening betaal is.
- (8) By voltooiing van 'n aansoekvorm vir waterdienste moet die munisipaliteit toesien dat die eienaar, verbruiker of enige ander aansoeker die dokument en die proses van interaksie verstaan. In die geval van ongeletterde of soortgelyk benadeelde persone moet die munisipaliteit redelike stappe doen ten einde te verseker dat die persoon bewus is van die inhoud van die aansoekvorm en dat hy of sy dit verstaan.
- (9) Minstens die volgende inligting moet op die aansoekvorm aangebring word:
 - (a) sertifisering deur 'n gemagtigde verteenwoordiger dat die aansoeker bewus is van en die inhoud van die vorm verstaan;
 - (b) aanvaarding deur die verbruiker van die bepalings van die verordening en aanvaarding van aanspreeklikheid vir die koste verbonde aan gelewerde waterdienste tot en met beëindiging van die ooreenkoms of tot tyd en wyl enige agterstallige rekening betaal is;
 - (c) die naam van die verbruiker;
 - (d) die adres of erfnummer van die perseel waarheen of waarop waterdienste gelewer moet word of die privaat gekombineerde waterdiensstelsel waar waterdienste gebruik sal word;
 - (e) die adres waarheen rekenings gestuur moet word;
 - (f) indien van toepassing, die naam en adres van die aansoeker se werkgewer;
 - (g) indien water voorsien sou word, die doel waarvoor die water aangewend sal word; en
 - (h) die ooreengekome datum waarop die verskaffing van waterdienste 'n aanvang sal neem.

commence, or is unable to render the water services, the municipality will inform the consumer of such refusal and or inability, the reasons therefore and, if applicable, when the municipality will be able to provide such water services.

- (12) The consumer shall be responsible for the registration of a servitude if his water service has to be installed from the connection point over or across the property of another private owner to reach his own property.

3. Special agreements for water services

The municipality may enter into a special agreement for the provision of water services to—

- (a) an applicant inside its area of jurisdiction, if the services applied for necessitates the imposition of conditions not contained in the prescribed form; and
- (b) an applicant outside its area of jurisdiction, if such application has been approved by the municipality having jurisdiction in the area in which the premises are situated.

4. Prescribed tariffs and charges for water services

All tariffs and or charges payable in respect of water services rendered by the municipality in terms of this by-law, including but not limited to the payment of connection charges, fixed charges or any additional charges or interest in respect of failure to pay such tariffs or charges on the specified date will be set by the municipality in accordance with:

- (a) its tariff policy;
- (b) any by-law in respect thereof; and
- (c) any regulations in terms of section 10 of the Act.

5. Fixed charges for water services

- (1) The municipality may, in addition to the tariffs or charges prescribed for water services actually provided, levy a monthly fixed charge, annual fixed charge or once-off fixed charge in respect of the provision of water services in accordance with—

- (a) its tariff policy;
- (b) any by-law in respect thereof; and
- (c) any regulations in terms of Section (10) of the Act.

- (2) Where a fixed charge is levied in terms of subsection (1), it shall be payable by every owner or consumer in respect of water services provided by the municipality to him, her or it, whether or not water services are used by him, her or it.

6. Payment of deposit

- (1) Every consumer must on application for the provision of water services and before such water services will be provided by the municipality, deposit with the municipality a sum of money as determined in terms of the municipality's credit control policy except in the case of a pre-payment measuring device being used by the municipality.
- (2) The municipality may require a consumer to whom services are provided and who was not previously required to pay a deposit,

- (10) Waterdienste wat aan 'n verbruiker verskaf word, is onderhewig aan die bepalings van hierdie verordening en die tersaaklike ooreenkoms.

- (11) Indien die munisipaliteit 'n aansoek om die voorsiening van waterdienste weier, of nie in staat is om sodanige waterdienste op die aangevraagde datum vir die aanvang van sodanige dienste te verskaf nie, of nie in staat is om die waterdienste te verskaf nie, moet die munisipaliteit die verbruiker in kennis stel van sodanige weiering en/of onvermoë en, indien van toepassing, wanneer die munisipaliteit in staat sal wees om sodanige waterdiens te lewer.

- (12) Die verbruiker is verantwoordelik vir die registrasie van 'n serwituut indien sy waterdiens vanaf die aansluiting oor of deur 'n ander privaat persoon se eiendom gelê moet word om sy eiendom te bereik.

3. Spesiale ooreenkomste vir waterdienste

Die munisipaliteit mag 'n spesiale ooreenkoms sluit vir die voorsiening van waterdienste aan—

- (a) 'n aansoeker binne sy regsgebied indien die dienste waarom aansoek gedoen is, die oplegging van voorwaardes noodsaak wat nie in die voorgeskrewe vorm vervat is nie; en
- (b) 'n aansoeker buite sy regsgebied indien sodanige aansoek goedgekeur is deur die munisipaliteit met jurisdiksie in die gebied waarin die perseel geleë is.

4. Voorgeskrewe tariewe en heffings vir waterdienste

Alle tariewe en heffings betaalbaar ten opsigte van waterdienste wat die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening lewer, insluitend, maar nie daartoe beperk nie, die betaling van aansluitingsfooie, vasgestelde tariewe of enige bykomende tariewe of rente ten aansien van die nie-betaling van sodanige tariewe of heffings teen die voorafbepaalde datum, word deur die munisipaliteit bepaal in ooreenstemming met—

- (a) sy tariefbeleid;
- (b) enige verordening ten opsigte daarvan; en
- (c) enige regulasies ingevolge artikel 10 van die Wet.

5. Vasgestelde heffings vir waterdienste

- (1) Benewens die voorgeskrewe tariewe of heffings vir werklik gelewerde waterdienste, kan die munisipaliteit 'n vasgestelde maandelikse heffing, 'n vasgestelde jaarlikse heffing of 'n vasgestelde eenmalige heffing ten aansien van waterdienste voorskryf, in ooreenstemming met—

- (a) sy tariefbeleid;
- (b) enige verordening ten opsigte daarvan; en
- (c) enige regulasies ingevolge artikel 10 van die Wet.

- (2) Waar 'n vasgestelde heffing ingevolge subartikel (1) voorgeskryf word, is dit deur elke eienaar of verbruiker betaalbaar ten opsigte van waterdienste wat die munisipaliteit aan hom voorsien het, ongeag of sodanige waterdienste deur hom gebruik is, al dan nie.

6. Betaling van deposito

- (1) Tydens aansoek om die voorsiening van waterdienste en voordat die munisipaliteit sodanige waterdienste voorsien, moet elke verbruiker 'n som geld, bepaal ingevolge die munisipaliteit se kredietbeheerbeleid, by die munisipaliteit deponeer, behalwe wanneer die munisipaliteit 'n vooruitbetaal-meettoestel gebruik.
- (2) Die munisipaliteit kan van 'n verbruiker aan wie waterdienste voorsien is en wat nie vantevore, om watter rede ook al, om

for whatever reason, to pay a deposit on request, within a specified period.

- (3) No interest shall be payable by the municipality on the amount of a deposit held by it in terms of this section.
- (4) An agreement for the provision of water services may contain a condition that a deposit shall be forfeited to the municipality if it has not been claimed within twelve months of the termination of the agreement.

7. Payment for water services provided

- (1) Water services provided by the municipality to a consumer shall be paid for by the consumer at the prescribed tariff or charge set in accordance with sections 4 and 5, for the particular category of water services provided.
- (2) The consumer is responsible for payment for all water services provided from the date of installation of the service in the event of a new installation, or from the date of conclusion of the agreement in the event of an existing connection, until termination of the agreement between him or her and the municipality.
- (3) The municipality may estimate the quantity of water services provided in respect of a period or periods within the interval between successive measurements and may render an account to a consumer for the services so estimated.

8. Accounts

- (1) Monthly accounts will be rendered to consumers for the amount due and payable, at the address last recorded with the municipality.
- (2) Failure by the municipality to render an account does not relieve a consumer of the obligation to pay any amount due and payable.

9. Termination of agreement for the provision of water services

- (1) A consumer may terminate an agreement for the provision of water services by giving to the municipality notice in writing of his intention to do so. The municipality shall be entitled to recover from the consumer the applicable tariff for removal of the measuring device.
- (2) The municipality may, by giving 24 hours written notice, advise a consumer of the termination of his, her or its agreement for the provision of water services if—
 - (a) he, she or it has not used the water services during the preceding six months and has not made arrangements to the satisfaction of the municipality for the continuation of the agreement;
 - (b) he, she or it has failed to comply with the provisions of this by-law and has failed to rectify such failure to comply on notice in terms of section 18.
 - (c) in terms of an arrangement made by it with another water services institution to provide water services to the consumer.
- (3) The municipality may, within 24 hours after having given notice, terminate an agreement for services.

10. Limitation or discontinuation of water services provided

- (1) The municipality may limit or discontinue water services provided in terms of this by-law—
 - (a) on failure to pay the prescribed tariffs or charges on the date specified in the municipality's by-law relating to credit control;

betaling van 'n deposito gevra is nie, vereis om op versoek binne 'n redelike tydperk 'n deposito te betaal.

- (3) Die munisipaliteit of sy gevolmagtigde betaal geen rente op die depositoheffings wat dit ingevolge hierdie artikel hou nie.
- (4) 'n Ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste mag 'n bepaling bevat waarvolgens 'n deposito aan die munisipaliteit verbeur word indien dit nie binne twaalf maande na beëindiging van die ooreenkoms opgeëis word nie.

7. Betaling vir gelewerde waterdienste

- (1) 'n Verbruiker betaal vir waterdienste wat deur die munisipaliteit aan hom voorsien word, teen die voorgeskrewe tarief of heffing wat in ooreenstemming met artikel 4 en 5 vir die bepaalde kategorie waterdiens voorgeskryf is.
- (2) Die verbruiker is verantwoordelik vir die betaling van alle waterdienste wat vanaf die datum van installasie daarvan in die geval van 'n nuwe aansluiting, of die datum van sluiting van ooreenkoms in die geval van 'n bestaande aansluiting, tot die datum van beëindiging van die ooreenkoms tussen hom en die munisipaliteit, aan hom gelewer is.
- (3) Die munisipaliteit mag die hoeveelheid waterdienste wat in 'n bepaalde periode of periodes binne die tydperk tussen agtereenvolgende metings voorsien is, beraam, en mag 'n rekening aan 'n verbruiker lewer vir die dienste waarvan die hoeveelheid aldus beraam is.

8. Rekeninge

- (1) Maandelikse rekeninge vir die bedrag uitstaande en betaalbaar moet aan verbruikers gelewer word by die laaste adres wat in die munisipaliteit se rekords aangeteken is.
- (2) Versuim deur die munisipaliteit om 'n rekening te lewer, onthef die verbruiker nie van sy verpligting om enige bedrag uitstaande en betaalbaar te betaal nie.

9. Beëindiging van ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste

- (1) 'n Verbruiker kan 'n ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste beëindig deur skriftelik kennis van sy voorneme om dit te doen, aan die munisipaliteit te gee. By sodanige kennisgewing kan die munisipaliteit die toepaslike tarief vir die verwydering van die meterinstallasie van die verbruiker verhaal.
- (2) Die munisipaliteit kan 'n verbruiker van die beëindiging van sy ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste in kennis stel deur middel van 'n 24-uur skriftelike kennisgewing indien—
 - (a) hy of sy nie die waterdienste tydens die voorafgaande ses maande gebruik het nie, en geen bevredigende reëlings met die munisipaliteit getref het vir die voortbestaan van die ooreenkoms nie;
 - (b) hy of sy versuim het om 'n bepaling van hierdie verordening na te kom en in gebreke gebly het om sodanige versuim in ooreenstemming met 'n kennisgewing ingevolge artikel 18 te herstel;
 - (c) 'n reëling met 'n ander waterdiensinstelling aangegaan is om waterdienste aan daardie verbruiker te lewer.
- (3) Die munisipaliteit kan binne 24 uur nadat kennis gegee is, 'n ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste beëindig.

10. Inkorting en/of staking van gelewerde waterdienste

- (1) Die munisipaliteit kan die waterdienste wat ingevolge hierdie verordening voorsien word, inkort of staak—
 - (a) by versuim om die voorgeskrewe tariewe of heffings voor of op die datum in die munisipaliteit se verordening rakende kredietbeheer bepaal, te betaal;

- (b) on failure to comply with any other provisions of this by-law, after notice in terms of section 18 was given;
 - (c) at the written request of a consumer;
 - (d) if the agreement for the provision of services has been terminated in terms of section 9 and it has not received an application for subsequent services to the premises within a period of 90 (ninety) days of such termination;
 - (e) the building on the premises to which services were provided has been demolished;
 - (f) if the consumer has interfered with a limited or discontinued service; or
 - (g) in an emergency, e.g. emergency maintenance on the municipal reticulation system;
 - (h) where the connecting pipe or measuring device has been tampered with.
- (2) The municipality will not be liable for any damages or claims that may arise from the limitation or discontinuation of water services provided in terms of subsection (1).

11. Responsibility for compliance with this by-law

- (1) The owner of premises is responsible for ensuring compliance with this by-law in respect of all or any matters relating to any installation.
- (2) The consumer is responsible for compliance with this by-law in respect of matters relating to the use of any installation.
- (3) No clearance for transfer shall be issued in respect of new developments or subdivisions unless the water supply, sanitation and storm water installations have been completed to the satisfaction of the municipality and the conditions of approval have been complied with.

12. Exemption

- (1) The municipality may, in writing exempt an owner, consumer, any other person or category of owners, consumers or other persons from complying with a provision of this by-law, subject to any conditions it may impose, if it is of the opinion that the application or operation of that provision would be unreasonable, provided that the municipality shall not grant exemption from any section of this by-law that may result in—
 - (a) the wastage or excessive consumption of water;
 - (b) the evasion or avoidance of water restrictions;
 - (c) significant negative effects on public health, safety or the environment;
 - (d) the non-payment for services;
 - (e) the installation of pipes and fittings which are not approved in terms of this by-law; and
 - (f) the Act, or any regulations made in terms thereof, is not complied with.
 - (g) tampering with the connecting pipe or measuring device.
- (2) The municipality may at any time after giving written notice of at least thirty days, withdraw any exemption given in terms of subsection (1).

- (b) by versuim om aan enige ander bepalings van hierdie verordening te voldoen nadat kennis ingevolge artikel 18 gegee is;
 - (c) op die skriftelike versoek van 'n verbruiker;
 - (d) indien die ooreenkoms vir die lewering van waterdienste ingevolge artikel 9 beëindig is en die munisipaliteit binne 90 (negentig) dae na sodanige beëindiging nie 'n aansoek vir latere dienste na die perseel ontvang het nie;
 - (e) die gebou op die perseel waarheen dienste voorsien is, gesloop is;
 - (f) indien die verbruiker met 'n ingekorte of gestaakte diens ingemeng het;
 - (g) in 'n noodgeval, byvoorbeeld noodherstelwerk op die munisipale retikulasiestelsel;
 - (h) indien daar met die aansluitingspyp of meettoestel ingemeng of gepeuter is.
- (2) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade of eise wat moontlik uit die inkorting of staking van waterdienste soos bepaal in subartikel (1), mag voortspruit.

11. Verantwoordelikheid vir die nakoming van hierdie verordening

- (1) Die eienaar van 'n perseel is verantwoordelik om die nakoming van hierdie verordening ten opsigte van alle of enige aangeleenthede met betrekking tot enige installasie te verseker.
- (2) Die verbruiker is verantwoordelik vir die nakoming van hierdie verordening ten opsigte van aangeleenthede met betrekking tot die gebruik van enige installasie.
- (3) In geval van nuwe ontwikkelings of onderverdelings word geen uitklarings vir oordrag gegee alvorens die watervoorsiening-, sanitasie-, en stormwaterdienste nie tot bevrediging van die munisipaliteit geïnstalleer is nie en die voorwaardes van goedkeuring nie nagekom is nie.

12. Vrystelling

- (1) Die munisipaliteit kan 'n eienaar, verbruiker, enige ander persoon of kategorie eienaars, verbruikers of ander persone skriftelik vrystel van die nakoming van 'n bepaling van hierdie verordening, onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat dit mag voorskryf, indien dit daarvan oortuig is dat die afdwinging of werking van daardie bepaling onredelik sou wees; met dien verstande dat die munisipaliteit nie vrystelling van enige artikel van hierdie verordening verleen nie indien dit kan aanleiding gee tot—
 - (a) die verkwisting of buitensporige verbruik van water;
 - (b) die ontwyking of ontduiking van waterbeperkings;
 - (c) betekenisvolle negatiewe uitwerkings op openbare gesondheid, veiligheid of die omgewing;
 - (d) die nie-betaling vir dienste;
 - (e) die installering van pype en bybehoorsels wat nie ingevolge hierdie verordening goedgekeur is nie;
 - (f) nie-nakoming van die Wet of enige regulasies uitgevaardig ingevolge daarvan; en
 - (g) inmenging met die aansluitingspyp of watermeterinstallasie.
- (2) Die munisipaliteit kan te eniger tyd na skriftelike kennisgewing van minstens dertig dae enige vrystelling wat ingevolge subartikel (1) verleen is, terugtrek.

13. Unauthorised use of water services

- (1) No person may, temporarily or permanently, gain access to water services from the water supply system, sewage disposal system or any other sanitation services unless an agreement has been entered into with the municipality for the rendering of those services.
- (2) The municipality may, irrespective of any other action it may take against such person in terms of this by-law, by written notice order a person who has gained access to water services from the water supply system, sewage disposal system or any other sanitation services without an agreement with the municipality for the rendering of those services,
 - (a) to apply for such services in terms of sections 2 or 3; and
 - (b) to undertake such work as may be necessary to ensure that the consumer installation through which access was gained complies with the provisions of these by-law.
 - (c) to pay a fee as determined by the municipality from time to time.
- (3) The provisions of section 18 shall apply to a notice in terms of subsection (2) above.

14. Change in purpose for which water services are used

Where the purpose or extent for which water services are used is changed, the consumer must enter into a new agreement with the municipality.

15. Interference with water supply system or any sanitation services

- (1) No person other than the municipality shall manage, operate or maintain the water supply system or any sanitation system including the dumping or releasing of any substances into the sewer disposal system unless authorised by this by-law or an authorised agent.
- (2) No person may connect any temporary toilet device to the municipal sewer disposal system by the installation thereof directly on top of a manhole.
- (3) No person other than the municipality shall effect a connection or meter to the water supply system or sewage disposal system or render any other sanitation services. Connections to the sewage disposal system may be undertaken by a developer or owner in exceptional cases, at the discretion of the municipality and subject to any conditions imposed by the municipality in which event an inspection fee shall be payable to the municipality.

16. Obstruction of access and reparation of defects to water supply system or any sanitation services

- (1) No person shall prevent or restrict physical access to the water supply system or sewage disposal system.
- (2) If a person contravenes subsection (1), the municipality may—
 - (a) by written notice require such person to restore access at his own expense within a specified period; or
 - (b) if it is of the opinion that the situation is a matter of urgency, without prior notice restore access and recover the cost from such person, or
 - (c) impose a fine as determined by the municipality from time to time.

13. Ongemagtigde gebruik van waterdienste

- (1) Geen persoon mag toegang, tydelik of permanent, tot waterdienste vanuit die watervoorsieningstelsel, rioolvuilwegdoeningstelsel of enige ander sanitêre dienste bekom nie, tensy hy of sy 'n ooreenkoms met die munisipaliteit vir die voorsiening van daardie dienste aangegaan het.
- (2) Afgesien van die instel van enige ander stappe ingevolge hierdie verordening teen 'n persoon wat sonder 'n ooreenkoms met die munisipaliteit vir die lewering van waterdienste, sodanige dienste vanuit die watervoorsieningstelsel, rioolvuilwegdoeningstelsel of enige ander sanitêre dienste bekom het, kan die munisipaliteit so 'n persoon by wyse van skriftelike kennisgewing aansê—
 - (a) om ingevolge artikel 2 en 3 aansoek te doen om sodanige dienste;
 - (b) om sodanige werk te onderneem as wat nodig mag wees om die verbruikersinstallasie waardeur toegang bekom is, aan die voorskrifte van hierdie verordening te laat voldoen;
 - (c) om 'n heffing te betaal soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit vasgestel.
- (3) Die bepalinge van artikel 18 geld ten opsigte van 'n kennisgewing ingevolge subartikel (2) hierbo.

14. Verandering van doel waarvoor waterdienste gebruik word

Wanneer die doel of omvang waarvoor waterdienste gebruik word, verander, moet die verbruiker 'n nuwe ooreenkoms met die munisipaliteit aangaan.

15. Inmenging met watervoorsieningstelsel of enige sanitêre dienste

- (1) Niemand, behalwe die munisipaliteit, mag die watervoorsieningstelsel of enige sanitêre stelsel bestuur, bedien of onderhou sonder magtiging uit hoofde van hierdie verordening of deur 'n gevolmagtigde nie, insluitend die storting of uitpomp van enige stowwe in die munisipale rioolvuilwegdoeningstelsel.
- (2) Niemand mag 'n tydelike toilettoestel aan 'n munisipale vuilrioolstelsel koppel deur dit direk bo-op 'n mangat te installeer nie.
- (3) Niemand behalwe die munisipaliteit mag 'n aansluiting of 'n watermeter aan die watervoorsieningstelsel of rioolvuilwegdoeningstelsel aanbring, of enige ander sanitêre dienste verrig nie. Aansluitings by die rioolvuilwegdoeningstelsel mag wel by uitsondering, na goeddunke van die munisipaliteit, en op die voorwaardes neergeleë deur die munisipaliteit, deur die ontwikkelaar of eienaar self onderneem word in welke geval 'n inspeksiefooi betaalbaar is aan die munisipaliteit.

16. Versperring van toegang tot en herstel van defekte op watervoorsieningstelsel of enige sanitêre dienste

- (1) Niemand mag fisieke toegang tot die watervoorsieningstelsel of rioolvuilwegdoeningstelsel voorkom of beperk nie.
- (2) By die nie-nakoming van subartikel (1) kan die munisipaliteit—
 - (a) sodanige persoon deur middel van skriftelike kennisgewing aansê om op sy eie onkoste binne 'n bepaalde tydperk toegang te herstel;
 - (b) indien hy van mening is dat die aangeleentheid 'n saak van dringendheid is, sonder vooraf kennisgewing die toegang herstel en die koste van sodanige persoon verhaal; en/of
 - (c) 'n boete oplê soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit vasgestel.

17. Water services intermediaries and people living on farms

- (1) A water services intermediary must have a contract with the consumer (for example an employment or property lease contract) of which the main purpose is not the provision of water services.
- (2) Farm owners are regarded as employers and as such responsible for housing and related services to their employees living on the farms. Farm owners are therefore water services intermediaries in terms of the Water Services Act and the Strategic Framework for Water Services (Clause 3.5.2) and are responsible for the provision of at least basic water services to people living on the farm.
- (3) The standard and tariff for water supplied by intermediaries must comply with sections 9 and 10 of the Water Services Act and any associated regulations, and water quality must comply with the standards for human consumption as specified in SANS 0241.

18. Notices and documents

- (1) A notice or document issued by the municipality in terms of this by-law must be deemed to be duly authorised if the authorised agent signs it.
- (2) If a notice or document is to be served on an owner, consumer or any other person in terms of this by-law such service shall be effected by—
 - (a) delivering it to him or her personally or to his duly authorised agent;
 - (b) delivering it at his residence, village or place of business or employment to a person not less than sixteen years of age and apparently residing or employed there;
 - (c) if he has nominated an address for legal purposes, delivering it to such an address;
 - (d) if he has not nominated an address for legal purposes, delivering it to the address given by him or her in his application for the provision of water services, for the reception of an account for the provision of water services;
 - (e) sending by pre-paid registered or certified post addressed to his last known address;
 - (f) in the case of a legal person, by delivering it at the registered office or business premises of such legal person; or
 - (g) if service cannot be effected in terms of subsections (a) to (f), by affixing it to a principal door of entry to the premises concerned.
- (3) In the case where compliance with a notice is required within a specified number of working days, such period shall be deemed to commence on the date of issue of such notice.

19. Power to serve and compliance with notices

- (1) The municipality may, by written notice, order an owner, consumer or any other person who fails, by act or omission, to comply with the provisions of this by-law or of any condition imposed there under to remedy such breach within a period specified in the notice.
- (2) If a person fails to comply with a written notice served on him or her by the municipality in terms of this by-law within the specified period, it may take such action that in its opinion is necessary to ensure compliance, including—
 - (a) undertaking the work necessary itself and recovering the cost of such action or work from that owner, consumer or other person;

17. Waterdienstetussengangers en bewoners van plase

- (1) Waterdienstetussengangers moet 'n kontrak met die verbruiker hê, waarvan die hoofdoel nie die verskaffing van waterdienste is nie, byvoorbeeld 'n diens- of huurkontrak.
- (2) Plaaseienaars word beskou as werkgewers, en is as sodanig verantwoordelik vir die verskaffing van behuising en verwante dienste aan hulle werknemers en ander inwoners van die plaas. Plaaseienaars is dus ook waterdienste-tussengangers ingevolge die Waterdienstewet en die Strategiese Raamwerk vir Waterdienste (Klousule 3.5.2), en verantwoordelik vir die verskaffing van minstens basiese waterdienste aan bewoners van die plaas.
- (3) Die standaard van en tarief vir waterdienste wat deur waterdienstetussengangers verskaf word, moet voldoen aan artikel 9 en 10 van die Waterdienstewet en enige gepaardgaande regulasies, en waterkwaliteit moet voldoen aan die standarde vir menslike gebruik soos vervat in die SANS0241-spesifikasie.

18. Kennisgewings en dokumente

- (1) Enige kennisgewing of dokument wat ingevolge hierdie verordening deur die munisipaliteit uitgereik word, en deur die gevolmagtigde onderteken is, word geag behoorlik gemagtig te wees.
- (2) Indien 'n kennisgewing of dokument ingevolge hierdie verordening op 'n eienaar, verbruiker of enige ander persoon beteken moet word, word sodanige betekening uitgevoer—
 - (a) deur dit persoonlik aan hom of sy gevolmagtigde te lewer;
 - (b) deur dit by sy woonplek, dorp of sakeperseel of werkplek aan 'n persoon te lewer wat nie jonger as sestien jaar oud is nie en wat oënskynlik daar woon of werk;
 - (c) indien hy of sy 'n adres vir regsdoeleindes aangewys het, die aflewering daarvan by so 'n adres;
 - (d) indien hy of sy nie 'n adres vir regsdoeleindes aangewys het nie, die aflewering daarvan by die adres wat hy of sy in sy aansoek vir die voorsiening van waterdienste aangewys het as die adres vir die ontvangs van rekenings vir die voorsiening van waterdienste;
 - (e) deur dit per vooruitbetaalde geregistreerde of gesertifiseerde pos na sy laaste bekende adres te versend;
 - (f) in die geval van 'n regs persoon, deur die aflewering daarvan by die geregistreerde kantoor of sakeperseel van sodanige regs persoon; of
 - (g) indien betekening nie ingevolge subparagraaf (a) tot (f) uitgevoer kan word nie, deur dit op die hooftoegangsdeur van die betrokke perseel aan te heg.
- (3) Wanneer nakoming van 'n kennisgewing binne 'n bepaalde aantal werkdade geverg word, word die tydperk geag 'n aanvang te neem op die datum van uitreiking van sodanige kennisgewing.

19. Bevoegdheid om kennisgewings te beteken en nakoming van kennisgewings

- (1) Die munisipaliteit kan by wyse van skriftelike kennisgewing 'n eienaar, verbruiker of enige ander persoon wat deur sy optrede of late versuim om te voldoen aan die bepalings van hierdie verordening of aan enige voorwaarde ingevolge daarvan opgelê, gelas om sodanige versuim of nie-nakoming aan te suiwer of te herstel binne 'n tydperk in die kennisgewing vermeld.
- (2) Indien 'n persoon versuim om binne die voorgeskrewe tydperk aan 'n kennisgewing van die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening te voldoen, kan die munisipaliteit sodanige stappe doen as wat dit nodig ag om nakoming te verseker, insluitend—

- (b) limiting or discontinuing the provision of services; and
 - (c) instituting legal proceedings, or
 - (d) the imposition of a fine.
- (3) A notice in terms of subsection (1) will—
- (a) give details of the provision of the by-law not complied with;
 - (b) give the owner, consumer or other person a reasonable opportunity to make representations and state his case, in writing, to the municipality within a specified period, unless the owner, consumer or other person was given such an opportunity before the notice was issued;
 - (c) specify the steps that the owner, consumer or other person must take to rectify the failure to comply;
 - (d) specify the period within which the owner, consumer or other person must take the steps specified to rectify such failure; and
 - (e) indicate that the municipality—
 - (i) may undertake or allow to be undertaken such work necessary to rectify the failure to comply if the notice is not complied with and that any costs associated with such work may be recovered from the owner, consumer or other person; and
 - (ii) may take any other action it deems necessary to ensure compliance.
- (4) In the event of an emergency the municipality may without prior notice undertake the work required by subsection (3)(e)(i) and recover the costs from such person.
- (5) The costs recoverable by the municipality in terms of subsections (3) and (4) is the full cost associated with that work and includes, but is not limited to, any exploratory investigation, surveys, plans, specifications, schedules of quantities, supervision, administration charge, the use of tools, the expenditure of labour involved in disturbing or rehabilitation of any part of a street or ground affected by the work and the environmental cost or a fine where applicable.

20. General Powers

- (1) The municipality may enter and inspect any premises—
- (a) for the purposes set out in and in accordance with the provisions of section 80 of the Act;
 - (b) for any purpose connected with the implementation or enforcement of this by-law, at all reasonable times, after having given reasonable written notice of the intention to do so, unless it is an emergency situation, or
 - (c) when a possible offence is suspected.
- (2) The municipality has the right to install water and sanitation services across, over, on or through any fixed property and to operate, maintain and remove such installation at its discretion when necessary without compensation to any owner of such

- (a) om self die nodige werk te verrig en die koste verbonde aan sodanige werk of optrede van daardie eenaar, verbruiker of ander persoon te verhaal;
 - (b) die inkorting of staking van die lewering van dienste; en
 - (c) die instel van regsaksie; en/of
 - (d) die oplê van 'n boete.
- (3) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (1) moet—
- (a) besonderhede verskaf van die verordening waaraan nie voldoen is nie;
 - (b) die eenaar, verbruiker of ander persoon 'n redelike geleentheid bied om vertoë te rig en sy saak binne 'n voorgeskrewe tydperk skriftelik aan die munisipaliteit te stel, tensy sodanige geleentheid voor die uitreiking van die kennisgewing aan die eenaar, verbruiker of ander persoon gegun was;
 - (c) die stappe wat die eenaar, verbruiker of ander persoon te doen staan ten einde die versuim te herstel, voorskryf;
 - (d) die tydperk waarbinne die eenaar, verbruiker of ander persoon die voorgeskrewe stappe moet uitvoer ten einde sodanige versuim te herstel, spesifiseer; en
 - (e) aandui dat die munisipaliteit—
 - (i) sodanige werk as wat nodig mag wees om die versuim te herstel, self mag onderneem of laat onderneem indien daar nie aan die kennisgewing voldoen word nie en dat enige koste wat met sodanige werk gepaard mag gaan, van die eenaar, verbruiker of ander persoon verhaal mag word; en
 - (ii) enige ander stappe wat dit goed dink, mag instel ten einde nakoming te verseker.
- (4) In 'n noodgeval mag die munisipaliteit of sy gevolmagtigde sonder voorafkennisgewing enige werk wat ingevolge subartikel (3)(e)(i) vereis word, self onderneem en die koste daaraan verbonde van sodanige persoon verhaal.
- (5) Die koste wat ingevolge subartikel (3) en (4) deur die munisipaliteit verhaalbaar is, is die volle omvang van die koste wat met sodanige werk gepaard gaan, insluitend, maar sonder om daartoe beperk te wees, van enige opsporingsondersoek, opnames, planne, spesifikasies, bylaes van hoeveelhede, toesig, administratiewe heffings, die gebruik van gereedskap, die arbeidskoste verbonde aan die versteuring of herstel van enige gedeelte van 'n straat of terrein wat deur die werksaamheid geraak word, sowel as die omgewingskoste en/of 'n boete waar toepaslik.

20. Algemene Bevoegdhede

- (1) Die munisipaliteit of sy gevolmagtigde mag enige perseel betree en inspekteer—
- (a) vir die doeleindes uiteengesit in en ingevolge die bepalings van artikel 80 van die Wet;
 - (b) te alle redelike tye, vir enige oogmerk wat in verband staan met die uitoefening of afdwinging van hierdie verordening, na die lewering van skriftelike kennisgewing van die voorneme om aldus op te tree, tensy dit 'n noodgeval is, en
 - (c) indien 'n moontlike misdryf vermoed word.
- (2) Die munisipaliteit het die reg om water- en sanitêre dienste dwarsoor, op, oor of deur enige onroerende eiendom te installeer, te bedryf en te onderhou en volgens diskresie te verwyder indien omstandighede dit noodsaak, sonder

immovable property. The municipality shall give at least seven days notice to such property owner of the intention to undertake such work.

21. False statements or information

No person shall make a false statement or furnish false information to the municipality or falsify a document issued in terms of this by-law.

22. Offences

(1) No person may—

- (a) unlawfully and intentionally or negligently interfere or tamper with any water services works of the municipality;
- (b) tamper or interfere with any measuring device for the consumption of water resulting in the improper registration of consumption or no registration of consumption whatsoever;
- (c) refuse or neglect to provide information or provide false information reasonably requested by the municipality;
- (d) refuse to give access required by the municipality in terms of Section 20;
- (e) obstruct or hinder the municipality in the exercise of his powers or performance of his functions or duties under this by-law;
- (f) contravene or fail to comply with a provision of this by-law;
- (g) contravene or fail to comply with a condition or prohibition imposed in terms of this by-law;
- (h) ignore any temporary or permanent water restrictions without written exemption or relaxation of such restrictions by the municipality.
- (i) render, install or change a water service which has been connected without permission of the municipality to the municipal water supply system directly or indirectly.
- (j) contravene or fail to comply with any conditions imposed upon the granting of any application, consent, approval, concession, exemption or authority in terms of this by-law; or
- (k) fail to comply with the terms of a notice served upon him or her in terms of this by-law;

(2) Any person who contravenes any of the provisions of subsection (1) shall be guilty of an offence and liable on conviction to:

- (a) a fine or imprisonment or to such imprisonment without the option of a fine or to both such fine and such imprisonment and,
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality result of such contravention or failure.

vergoeding aan die eenaar van sodanige onroerende eiendom. Die munisipaliteit gee aan sodanige eenaar minstens sewe dae kennis van die voorneme om sodanige werk te verrig.

21. Vals verklarings of inligting

Niemand mag 'n vals verklaring maak of vals inligting verskaf aan die munisipaliteit nie, of 'n dokument ingevolge hierdie verordening uitgereik, vervals nie.

22. Misdrywe

(1) Niemand mag—

- (a) wederregtelik en opsetlik of nalatig met enige water-dienstewerke van die munisipaliteit inmeng of daarmee peuter nie.
- (b) met enige meettoestel vir die verbruik van water peuter of daarmee inmeng wat tot gevolg het dat verbruik nie behoorlik geregistreer word nie of selfs gladnie geregistreer word nie;
- (c) vals inligting verskaf, of weier of versuim om inligting te voorsien, wat redelikerwys deur die munisipaliteit aangevra word nie;
- (d) weier om toegang ingevolge artikel 20 aan die munisipaliteit te verleen nie;
- (e) die munisipaliteit in die uitoefening van sy magte, werksaamhede of pligte ingevolge hierdie verordening belemmer of hinder nie;
- (f) 'n voorskrif van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen nie;
- (g) 'n voorwaarde of verbod opgelê ingevolge hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen nie;
- (h) enige tydelike of permanente waterbeperkings verontagsaam sonder die skriftelike vrystelling of verslapping van sodanige waterbeperkings deur die munisipaliteit nie;
- (i) 'n waterdiens lewer, installeer of verander wat sonder die toestemming van die munisipaliteit direk of indirek aan die watervoorsieningstelsel gekoppel is nie;
- (j) enige voorwaardes voorgeskryf by die verlening van enige aansoek, instemming, goedkeuring, toewyding, vrywaring of magtiging ingevolge hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen nie; of
- (k) versuim om aan die bepalings van 'n kennisgewing wat ingevolge hierdie verordening op hom beteken is, te voldoen nie.

(2) Enige persoon wat enige van die bepalings van subartikel (1) oortree, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf, of sodanige gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (b) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, of sodanige addisionele gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete, of beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelykstaande aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

- (3) In addition to any penalty imposed in terms of sub section 2 (a) to (c) the municipality may terminate the water service to such a person.

CHAPTER II: WATER SUPPLY SERVICES

23. Provision of connection pipe

- (1) If an agreement for water supply services in respect of premises has been concluded and no connection pipe exists in respect of the premises, the owner shall make application on the prescribed form and pay the prescribed charge for the installation of such a pipe.
- (2) If an application is made for water supply services which are of such an extent or so situated that it is necessary to extend, modify or upgrade the water supply system in order to supply water to the premises, the municipality may agree to the extension subject to such conditions as it may impose.

24. Location of connection pipe

- (1) A connection pipe provided and installed by the municipality shall—
- (a) be located in a position not further than one metre inside the erf boundary, or on the erf boundary where a boundary wall exists, or at the beginning of a servitude where applicable as agreed to between the owner and the municipality. The connection pipe shall be of a suitable size, to a maximum of 25mm (nominal) for household use, as determined by the municipality;
- (b) terminate at—
- (i) the outlet of the water meter where it is situated on the premises; or
- (ii) a point before the isolating valve of the consumer if it is situated on the premises.
- (2) In reaching agreement with an owner concerning the location of a connection pipe, the municipality shall ensure that the owner is aware of:
- (a) practical restrictions that may exist regarding the location of a connection pipe;
- (b) the cost implications of the various possible locations of the connection pipe;
- (c) his responsibility for the protection of the measuring equipment and associated installations and thus for any damage to or loss of the measuring equipment and associated installations.
- (3) The municipality may at the request of any person agree, subject to such conditions as he may impose, to a connection to a main other than that which is most readily available for the provision of water supply to the premises; provided that the applicant shall be responsible for the full cost of any extension of the water installation to the connecting point designated by the municipality and for obtaining at his cost, such servitudes over other premises as may be necessary.
- (4) An owner must pay the prescribed connection charge in advance.

25. Provision of single water connection for supply to several consumers on same premises

- (1) Notwithstanding the provisions of section 23 only one connection pipe to the water supply system may be provided for the supply of water to any premises,
- (2) Where the owner, or the person having the charge or management of any premises on which several accommodation

- (3) Benewens enige straf opgelê ingevolge artikel 2 (a) tot (c), kan die munisipaliteit die waterdiens wat aan sodanige persoon gelewer word, staak.

HOOFSTUK II: WATERVOORSIENINGSDIENSTE

23. Voorsiening van aansluitingspyp

- (1) Indien 'n ooreenkoms vir watervoorsieningsdienste ten aansien van 'n perseel gesluit is en geen aansluitingspyp ten aansien van daardie perseel bestaan nie, moet die eienaar op die voorgeskrewe vorm aansoek doen en die voorgeskrewe heffing betaal vir die installering van sodanige pyp.
- (2) Indien aansoek gedoen is vir watervoorsieningsdienste wat van so 'n aard of ligging is dat dit nodig is om die watervoorsieningstelsel te verleng, aan te pas, of op te gradeer ten einde water aan die perseel te verskaf, kan die munisipaliteit op sodanige voorwaardes as wat dit mag goeddink, tot die verlenging instem.

24. Plasing van aansluitingspyp

- (1) 'n Aansluitingspyp wat deur die munisipaliteit voorsien en geïnstalleer is, moet—
- (a) geplaas word op 'n plek nie verder nie as een meter binne die erfrens, of by die begin van 'n servituut nie meer as een meter binne grens waar van toepassing, en waaroor tussen die munisipaliteit en die eienaar ooreengekom is, welke aansluiting van 'n toepaslike grootte tot 'n maksimum van 25 mm (nominaal) vir huishoudelike verbruikers sal wees, soos bepaal deur die munisipaliteit;
- (b) eindig by—
- (i) die loslaat van die watermeter waar dit op die perseel geleë is; of
- (ii) 'n punt voor die verbruiker se isolasieklep waar dit op die perseel geleë is.
- (2) By die aangaan van die ooreenkoms met die eienaar rakende die plasing van 'n aansluitingspyp moet die munisipaliteit toesien dat die eienaar bewus is van—
- (a) praktiese beperkings wat met betrekking tot die plasing van 'n aansluitingspyp mag bestaan;
- (b) die koste-implikasies van die verskillende moontlike plasinge van die aansluitingspyp;
- (c) sy verantwoordelikheid vir die beskerming van die meettoestel en gepaardgaande installasies en dus vir enige skade aan of verlies met betrekking tot gemelde meettoestel en gepaardgaande installasies.
- (3) Die munisipaliteit mag, onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat dit mag goeddink, op versoek van enige persoon instem om 'n aansluiting aan 'n ander hooftoevoerpyp te maak as die hooftoevoerpyp wat mees geredelik beskikbaar is vir die voorsiening van water aan die perseel; met dien verstande dat die eienaar verantwoordelik sal wees vir die volle koste van die verlenging van die waterinstallasie na die aansluitingspunt deur die munisipaliteit aangewys, sowel as vir die verkryging, op eie koste, van sodanige servitude oor ander persele as wat nodig mag wees.
- (4) 'n Eienaar moet vooraf die voorgeskrewe aansluitingsheffing betaal.

25. Voorsiening van enkelwateraansluiting vir lewering aan verskeie verbruikers op dieselfde perseel

- (1) Ondanks die bepalings van artikel 23 mag slegs een aansluitingspyp na die watervoorsieningstelsel voorsien word vir die lewering van water na enige perseel.
- (2) Waar die eienaar, of die persoon in beheer of aan die bestuur van enige perseel waarop verskeie wooneenhede geleë is, die

units are situated, requires the supply of water to such premises for the purpose of supply to the different accommodation units, the municipality shall, in its discretion, require the following—

- (a) installation of a bulk meter by the municipality at the owners cost in respect of the premises as a whole or any number of such accommodation units; or
 - (b) a separate measuring device (sub-meter) installed by the owner, who remains responsible for the said meter, including meter readings, for each accommodation unit or any number thereof;
 - (c) that the owners or consumers take joint liability for the maintenance of the water supply system down stream of the bulk meter as well as the account for water supplied through the bulk meter at the applicable rate levied by the municipality.
 - (d) that the water supply system down stream of the bulk meter be regarded as a private combined water supply system.
- (3) Where the municipality has installed a bulk meter as contemplated in subsection (2)(a), the owner or the person having the charge or management of the premises, as the case may be,—
- (a) shall install and maintain on each branch pipe extending from the connection pipe to the different accommodation units—
 - (i) a separate measuring device (sub-meter); and
 - (ii) an isolating valve; and
 - (b) shall be liable to the municipality for the tariffs and charges for all water supplied to the premises through such bulk meter, irrespective of the different quantities consumed by the different consumers (sub-meters) served by such measuring device.
 - (c) the owners or consumers shall remain responsible for the protection, maintenance and operation of the sub-meters.

26. Interconnection between premises or water installations

An owner of premises shall ensure that no interconnection exists between the water installation on his premises and the water installation on other premises.

27. Disconnection of water installation from connection pipe

The municipality may disconnect a water installation from the connection pipe and remove the connection pipe if—

- (a) the agreement for supply has been terminated in terms of section 9 and it has not received an application for a subsequent supply of water to the premises served by the pipe within a period of 90 days of such termination; or
- (b) the building on the premises concerned has been demolished.
- (c) requested to do so by the owner and upon payment of the prescribed fee;
- (d) services in respect of the said premises are not paid for and the disconnection is required in terms of the approved Credit Control and Debt Recovery Policy of the municipality.
- (e) the water supply system has unlawfully been interfered with or where a connection or measuring device has been tampered with.

voorsiening van water na sodanige perseel verlang met die oog op die voorsiening daarvan aan die verskeie wooneenhede, vereis die munisipaliteit na sy goeddunke die volgende—

- (a) die installing deur die munisipaliteit van 'n grootmaatmeter ten aansien van die perseel as 'n geheel, op die eienaar se koste;
 - (b) 'n afsonderlike meettoestel (submeter) vir elke wooneenheid, wat op eie koste deur die eienaar geïnstalleer word, en sy verantwoordelikheid bly, insluitend die lesings;
 - (c) dat die eienaars of verbruikers gesamentlik verantwoordelik sal wees vir die onderhoud van die watervoorsieningstelsel stroomaf van die grootmaat-watmeter, asook vir die rekening vir water gelewer deur die grootmaat-watmeter, teen die munisipaliteit se toepaslike tarief;
 - (d) dat die watervoorsieningstelsel stroomaf van die grootmaatwatermeter as 'n privaat gekombineerde watervoorsieningstelsel geag word.
- (3) Waar die munisipaliteit 'n grootmaatmeter soos in subartikel (2)(a) beoog, geïnstalleer het, moet die eienaar, of die persoon aan die bestuur of in beheer van die perseel, na gelang van die geval—
- (a) op elke takpyp wat vanaf die aansluitingspyp tot by die verskillende wooneenhede strek, die volgende installeer en onderhou—
 - (i) 'n afsonderlike meettoestel (submeter); en
 - (ii) 'n isolasieklep; en
 - (b) teenoor die munisipaliteit aanspreeklik wees vir die tariewe en heffings vir alle water wat aan die perseel deur sodanige grootmaatmeter verskaf is, ongeag die verskillende hoeveelhede wat deur die verskillende verbruikers (submeters) wat deur sodanige meettoestel bedien word, verbruik is;
 - (c) die eienaars of verbruikers verantwoordelik wees vir die beskerming, instandhouding en bedryf van die afsonderlike meettoestelle (submeters).

26. Interaansluiting tussen persele en waterinstallasies

'n Eienaar van 'n perseel moet verseker dat geen tussenaansluiting tussen die waterinstallasie op sy perseel en die waterinstallasie op ander persele plaasvind nie.

27. Diskonnektering van waterinstallasie vanaf aansluitingspyp

Die munisipaliteit mag 'n waterinstallasie vanaf die aansluitingspyp diskonnekteer en die aansluitingspyp verwyder indien—

- (a) Die voorsieningsooreenkoms ingevolge arikel 9 beëindig is en geen aansoek binne 90 dae na sodanige beëindiging vir 'n verdere voorsiening van water na die perseel wat deur die pyp bedien is, deur die munisipaliteit of sy gevolmagtigde ontvang is nie; of
- (b) die gebou op die perseel gesloop is;
- (c) indien die eienaar van die perseel dit versoek en die toepaslike fooie betaal is;
- (d) die goedgekeurde Kredietbeheer- en Skuldinvorderingsbeleid van die munisipaliteit dit vereis as gevolg van wanbetaling vir dienste;
- (e) daar wederregtelik met die waterdienstestelsel ingemeng is of met 'n aansluiting of 'n watermeterinstallasie gepeuter is.

28. Water supplied from a hydrant

- (1) The municipality may authorise a temporary supply of water to be taken from one or more fire hydrants specified by it, subject to such conditions and period as may be prescribed by it.
- (2) A person who desires a temporary supply of water referred to in subsection (1) must apply for such water services in terms of sections 2 and 3.
- (3) The supply of water in terms of subsection (1) must be measured.
- (4) The municipality shall for purposes of measuring provide a portable water meter to be returned to the municipality on termination of the temporary supply, which portable meter and all other fittings and apparatus used for the connection of the portable water meter to a hydrant, shall remain the property of the municipality and will be provided subject any conditions imposed by the municipality including the payment of a consumers deposit.
- (5) The consumer is responsible for the leased installation for the lease period and thus for any damage or loss in respect thereof and is further responsible for damage to fire hydrants used.

29. Quantity, quality and pressure

Water supply services provided by the municipality will comply as far as reasonably possible with the minimum standards set for the provision of water supply services in terms of section 9 of the Act.

30. General conditions of supply

- (1) The municipality may specify the maximum height to which water will be supplied from the water supply system and where a consumer requires water to be supplied at a greater height or pressure, the consumer will be responsible therefore.
- (2) No booster pump may be connected directly or indirectly to the municipal main pipe or connection point or pipe.
- (3) The consumer shall be responsible for the supply and installation of a booster pump system with storage tank or reservoir as well as the protection and maintenance thereof.
- (4) The municipality may, in an emergency, or where water losses occur, interrupt the supply of water to any premises without prior notice.
- (5) If in the opinion of the municipality the consumption of water by a consumer adversely affects the supply of water to another consumer, it may apply such restrictions as it may deem fit to the supply of water to the first mentioned consumer in order to ensure a reasonable supply of water to the other consumer and will inform that consumer of such restrictions.

31. Measuring of quantity of water supplied

- (1) The municipality will measure the quantity of water supplied at regular intervals.
- (2) Any measuring device through which water is supplied to a consumer by the municipality and its associated apparatus shall be provided and installed by the municipality, shall remain its property, and may be changed and maintained by the municipality when deemed necessary by it.
- (3) The municipality may install a measuring device, and its associated apparatus, on premises at any point on the service pipe.

28. Water vanaf brandkraan voorsien

- (1) Die munisipaliteit mag tydelike watervoorsiening van een of meer brandkrane wat deur die munisipaliteit aangewys is, magtig, onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat hy mag goeddink.
- (2) 'n Persoon wat tydelike watervoorsiening waarna in subartikel (1) verwys word, verlang, moet ingevolge artikel 2 en 3 aansoek doen om sodanige waterdienste.
- (3) Die verskaffing van waterdienste ingevolge subartikel (1) moet gemeet word.
- (4) Vir doeleindes van meting moet die munisipaliteit 'n draagbare watermeter voorsien wat by beëindiging van die tydelike voorsiening aan die munisipaliteit terugbesorg moet word, welke draagbare watermeter en alle ander toerusting en bybehorels wat vir die aansluiting gebruik is, die eiendom van die munisipaliteit bly en wat slegs voorsien word onderhewig aan enige voorwaardes wat deur die munisipaliteit opgelê mag word, insluitend die betaling van 'n verbruikersdeposito.
- (5) Die gebruiker is verantwoordelik vir die volledige gehuurde installasie vir die huurtydperk en dus vir enige verlies of skade, en is hy of sy ook verantwoordelik vir skade aan die brandkrane wat vir sodanige tydelike installasie gebruik is.

29. Hoeveelheid, gehalte en druk

Watervoorsieningsdienste wat deur die munisipaliteit verskaf word, sal sover redelik moontlik aan die minimum standaard voldoen wat ingevolge artikel 9 van die Wet bepaal is.

30. Algemene voorwaardes van voorsiening

- (1) Die munisipaliteit kan die maksimum hoogte aanwys waarteen water vanuit die watervoorsieningstelsel voorsien sal word en waar 'n verbruiker verlang dat water teen 'n groter hoogte of druk voorsien word, is die verbruiker daarvoor verantwoordelik.
- (2) Geen aanjaerpomp mag direk aan die munisipale hooflyn, aansluitingspunt of pyp gekoppel word nie.
- (3) Die verbruiker is self verantwoordelik vir die voorsiening en installering van 'n aanjaerpompstelsel met opgaartenk of reservoir en vir die instandhouding en beskerming daarvan teen enige skade.
- (4) In 'n noodgeval, of waar waterverlies voorkom, mag die munisipaliteit sonder voorafkennisgewing die watervoorsiening na enige perseel onderbreek.
- (5) Indien die munisipaliteit van mening is dat die waterverbruik van 'n bepaalde verbruiker die watervoorsiening na 'n ander verbruiker benadeel, mag die munisipaliteit sodanige beperkings op die watervoorsiening na die eerste verbruiker plaas as wat dit mag goeddink ten einde die lewering van 'n redelike hoeveelheid water na die ander verbruiker te verseker, en sal daardie verbruiker van sodanige beperkings in kennis gestel word.

31. Meting van hoeveelheid water verskaf

- (1) Die munisipaliteit sal die hoeveelheid water wat verskaf is, by gereelde tussenposes meet.
- (2) Enige meettoestel waardeur water deur die munisipaliteit aan 'n verbruiker verskaf word, sowel as die verwante toerusting, word deur die munisipaliteit voorsien en geïnstalleer, bly die eiendom van die munisipaliteit, en mag slegs deur die munisipaliteit verander of onderhou word wanneer hy dit nodig ag.
- (3) Die munisipaliteit kan 'n meettoestel, en die toestel se verwante toerusting, by enige punt aan die dienspyp op die perseel installeer.

(4) The consumer is responsible for the protection of the measuring device and shall bear the cost of damage thereto or loss thereof. (5) The consumer shall at all times ensure reasonable access to the measuring device by municipal staff. (6) If the municipality installs a measuring device on a service pipe in terms of subsection (3), it may install a section of pipe and associated fittings between the end of its connection pipe and the meter, and such section shall be deemed to form part of the water supply system. (7) If the municipality installs a measuring device together with its associated apparatus on a service pipe in terms of subsection (3), the owner shall— (a) provide a place on the premises satisfactory to the municipality in which to install it; (b) ensure that unrestricted access is available to it at all times; (c) be responsible for its protection and be liable for the costs arising from damage thereto or loss thereof, excluding damage arising from normal fair wear and tear. The owner may at own cost install a metre box. (d) ensure that no connection is made to the pipe in which the measuring device is installed, between the measuring device and the connection pipe serving the installation; and (e) make provision for the drainage of water which may be discharged, from the pipe in which the measuring device is installed, in the course of work done by the municipality on the measuring device. (8) No person other than an authorised agent of the municipality shall— (a) disconnect a measuring device and its associated apparatus from the pipe in which they are installed; (b) break a seal which the municipality has placed on a meter; or (c) in any other way interfere with a measuring device and its associated apparatus. (9) If the municipality considers that, in the event of the measuring device being a meter, that the size of a meter is unsuitable by reason of the quantity of water supplied to premises, it may install a meter of such size as it may deem necessary, and may recover from the owner of the premises concerned the prescribed charge for the installation of the meter. (10) The municipality may require the installation, at the owner's expense, of a measuring device to each dwelling unit, in separate occupancy, on any premises, for use in determining quantity of water supplied to each such unit; provided that where fixed quantity water delivery systems are used, a single measuring device may be used to supply more than one unit.	(4) Die verbruiker is verantwoordelik vir die beskerming van die watermeterinstallasie en is verantwoordelik vir enige koste van verlies of skade. (5) Die verbruiker moet te alle tye verseker dat munisipale personeel redelike toegang tot die watermeterinstallasie het. (6) Wanneer die munisipaliteit ingevolge subartikel (3) 'n meettoestel aan 'n dienspyp installeer, mag dit 'n pypseksie en verwante bybehoorsels tussen die eindpunt van sy aansluitingspyp en die meter installeer, en sodanige seksie word geag deel uit te maak van die watervoorsieningstelsel. (7) Indien die munisipaliteit 'n meettoestel en sy verwante toerusting ingevolge subartikel (3) aan 'n dienspyp installeer, moet die eienaar— (a) 'n plek tot bevrediging van die munisipaliteit binne die perseel voorsien waarbinne dit geïnstalleer kan word; (b) toesien dat onbelemmerde toegang daartoe te alle tye beskikbaar is; (c) met uitsluiting van redelike slytasie, verantwoordelikheid vir die beskerming daarvan en aanspreeklikheid vir die koste voortspruitend uit enige skade of verlies daaraan, aanvaar, en kan op eie koste 'n meterkas installeer; (d) toesien dat geen aansluiting na die pyp waarin die meettoestel gehuisves is, tussen die meettoestel en die aansluitingspyp wat die installasie dien, gemaak word nie; en (e) voorsiening maak vir die dreinerings van water wat vanaf die pyp waarin die meettoestel gehuisves is, in die uitoefening van werk deur die munisipaliteit op die meettoestel uitgevoer, losgelaat mag word. (8) Niemand behalwe 'n gevolmagtigde van die munisipaliteit mag— (a) 'n meettoestel en sy verwante toerusting van die pyp waarin dit geïnstalleer is, diskonnekteer nie; (b) 'n seël wat die munisipaliteit op 'n meter aangebring het, breek nie; (c) op enige ander wyse met 'n meettoestel en sy verwante toerusting inmeng nie. (9) Indien die munisipaliteit in 'n geval waar die meettoestel 'n meter is, van mening is dat die meter van onvoldoende grootte vir die hoeveelheid water is wat aan die perseel voorsien word, kan hy 'n meter van sodanige grootte as wat hy nodig ag, installeer en van die betrokke eienaar van die perseel die voorgeskrewe heffing vir die installering van die meter verhaal. (10) Die munisipaliteit kan, op rekening van die eienaar, aandrang op die installering van 'n meettoestel vir elke wooneenheid in afsonderlike bewoning op enige perseel, vir gebruik by die vasstelling van die hoeveelheid water wat aan elkeen sodanige eenheid verskaf word; met dien verstande dat waar vaste-hoeveelheid-watervoorsieningstelsels gebruik word, 'n enkelmeettoestel gebruik mag word om meer as een eenheid te voorsien.

32. Quantity of water supplied to consumer

- (1) For purposes of assessing the quantity of water measured by a measuring device installed by the municipality on the premises of a consumer or, where applicable, estimated or determined by the municipality in terms of any provision of this by-law, it will, for the purposes of this by-law, be deemed, unless the contrary can be proved, that—
- (a) the quantity is represented by the difference between measurements taken at the beginning and end of such period;

32. Hoeveelheid water aan gebruiker verskaf

- (1) Vir doeleindes van die vasstelling van die hoeveelheid water wat deur 'n meettoestel wat deur die munisipaliteit op die perseel van 'n verbruiker geïnstalleer is, gemeet is, of, waar van toepassing, deur die munisipaliteit ingevolge enige bepaling van hierdie verordening geskat of bepaal is, sal dit vir die doeleindes van hierdie verordening, tensy die teendeel bewys kan word, geag word dat—
- (a) die hoeveelheid verteenwoordig word deur die verskil in metings wat aan die begin en einde van enige bepaalde tydperk geneem is;

- (b) the measuring device was accurate during such period;
 - (c) the entries in the records of the municipality were correctly made; and
 - (d) if water was supplied to, or taken by a consumer without the measuring device being read at the end of the period, the estimate by the municipality of the quantity of such water was correct.
- (2) Where water supplied by the municipality to any premises is in any way taken by the consumer without such water passing through any measuring device provided by the municipality, the municipality may for the purpose of rendering an account estimate, in accordance with subsection (3), the quantity of water supplied to the consumer during the period from the last previous positive reading of the water meter until the date it is discovered that water is so taken by the consumer.
- (3) For the purposes of subsection (2), an estimate of the quantity of water supplied to a consumer shall be based on, as the municipality may decide—
- (a) the average monthly consumption of water on the premises during any three consecutive measuring periods during the twelve months' period prior to the date on which the taking of water in the manner mentioned in subsection (2) was discovered; or
 - (b) the average monthly consumption on the premises registered over three succeeding measuring periods after the date referred to in subsection (3)(a).
- (4) Nothing in this by-law shall be construed as imposing on the municipality an obligation to cause any measuring device installed by the municipality on any premises to be measured at the end of every month or any other fixed period, and the municipality may estimate the quantity of water supplied over any period during the interval between successive measurements of the measuring device and render an account to a consumer for the quantity of water so estimated.
- (5) The municipality must, on receipt from the consumer of written notice of not less than 7 (seven) days and subject to payment of the prescribed charge, measure the quantity of water supplied to consumer at a time or on a day other than that upon which it would normally be measured.
- (6) If a contravention of section 31(8) occurs, the consumer shall pay to the municipality the cost of such quantity of water as in the municipality's opinion was supplied to him or her as well as the replacement cost of the measuring device, including labour, transport and materials.
- (7) Until such time that a measuring device has been installed in respect of water supplied to a consumer, the estimated or assumed consumption of that consumer must be based on the average consumption of water supplied to the specific zone within which the consumer's premises is situated, during a specific period.
- (8) Where in the opinion of the municipality it is not reasonably possible or cost effective to measure water supplied to each consumer within a determined zone, the municipality may in terms of its tariff policy determine a basic tariff or charge to be paid by each consumer within that zone irrespective of actual consumption.

33. Defective measurement

- (1) If a consumer has reason to believe that a measuring device, used for measuring water, which was supplied to him or her by the municipality is defective he may take steps to have the measuring device tested.

- (b) die meettoestel akkuraat was tydens sodanige tydperk;
 - (c) die inskrywings in die rekords van die munisipaliteit korrek gedoen is; en
 - (d) dat die skatting deur die munisipaliteit van die hoeveelheid water wat aan 'n verbruiker voorsien of deur 'n verbruiker ontvang is, sonder dat die meettoestel aan die einde van die periode gelees is, korrek is.
- (2) Waar water wat deur die munisipaliteit voorsien is, op enige wyse deur 'n verbruiker bekom word sonder dat daardie water deur enige meettoestel beweeg wat deur die munisipaliteit voorsien is, kan die munisipaliteit, vir doeleindes van die lewering van 'n rekening, 'n beraming ingevolge subartikel (3) doen van die hoeveelheid water wat aan die verbruiker voorsien is vanaf die laaste vorige positiewe lesing van die watermeter tot by die datum waarop dit ontdek is dat die verbruiker water op hierdie manier bekom.
- (3) Afhangende van die munisipaliteit se besluit word 'n beraming van die hoeveelheid water wat vir die doeleindes van subartikel (2) aan 'n verbruiker verskaf is, op een van die volgende gegrond—
- (a) die gemiddelde maandelikse waterverbruik op die perseel tydens enige drie agtereenvolgende metingsperiodes tydens die tydperk van 12 maande onmiddellik voorafgaande die ontdekking dat water soos in subartikel (2) vermeld, bekom word; of
 - (b) die gemiddelde maandelikse verbruik op die perseel wat oor drie agtereenvolgende metingsperiodes na die datum waarna daar in subartikel 3(a) verwys word, geregistreer is.
- (4) Niks in hierdie verordening sal só geïnterpreteer word dat dit 'n verpligting op die munisipaliteit plaas om toe te sien dat enige meettoestel wat op enige perseel deur die munisipaliteit geïnstalleer is, aan die einde van elke maand of ander bepaalde tydperk gemeet sal word nie, en die munisipaliteit mag die hoeveelheid water skat wat oor enige tydperk tydens die pouse tussen twee agtereenvolgende metings van die meettoestel verskaf is en 'n rekening aan die verbruiker lewer vir die hoeveelheid water wat aldus geskat is.
- (5) By ontvangs van minstens 7 (dae) skriftelike kennisgewing van 'n verbruiker, en onderhewig aan betaling van die voorgeskrewe heffing, moet die munisipaliteit die hoeveelheid water wat aan die verbruiker verskaf is, op 'n ander tyd of dag meet as dit waarop die meting gewoonlik gedoen sou word.
- (6) By 'n oortreding van artikel 31(8) betaal die verbruiker die koste van die hoeveelheid water wat na die mening van die munisipaliteit aan hom gelewer is, aan die munisipaliteit asook die vervangingskoste, insluitend arbeid, vervoer en materiaal, van die watermeter.
- (7) Tot tyd en wyl 'n meettoestel ten aansien van water aan 'n verbruiker gelewer, geïnstalleer is, moet die geskatte of veronderstelde verbruik van daardie verbruiker gebaseer word op die gemiddelde gebruik van gelewerde water tydens 'n bepaalde tydperk aan die sone waarbinne die verbruiker se perseel geleë is.
- (8) Waar dit na die mening van die munisipaliteit nie redelikerwys moontlik of kostedoeltreffend is om die watervoorsiening aan elke verbruiker in 'n bepaalde sone te meet nie, kan die munisipaliteit ingevolge sy tariefbeleid 'n basiese tarief of heffing vasstel wat deur elke verbruiker in daardie sone betaal moet word, afgesien van die hoeveelheid water wat werklik verbruik is.

33. Foutiewe meting

- (1) Indien 'n verbruiker rede het om te vermoed dat 'n meettoestel wat vir die meet van water gebruik word en deur die munisipaliteit aan hom voorsien is, foutief is, is hy of sy geregtig om die meettoestel te laat toets.

- (2) Upon payment in advance of the testing fee, the consumer applies to have the measuring device tested.
- (3) The device shall be tested on an SANS approved testing bench to determine deviations in respect of the prescribed tolerance in the Trade Metrology and Standards Act, 1973.
- (4) If the tolerance is more than 2%, the testing fee will be refunded and the consumer's account adjusted in terms of policy with regard thereto.

34. Special measurement

- (1) If the municipality wishes, for purposes other than charging for water consumed, to ascertain the quantity of water which is used in a part of a water installation, it may by written notice advise the owner concerned of its intention to install a measuring device at such point in the water installation as it may specify.
- (2) The installation of a measuring device referred to in subsection (1), its removal, and the restoration of the water installation after such removal shall be carried out at the expense of the municipality. In case of a connection without a meter, the consumer shall be held liable for the cost of installation of a measuring device.
- (3) The provisions of sections 32(5) and 32(6) shall apply insofar as they may be applicable in respect of a measuring device installed in terms of subsection (1).

35. No reduction of amount payable for water wasted

A consumer shall not be entitled to a reduction of the amount payable for water wasted or water losses in a water installation unless he can render proof of the reparation of a leakage on his premises during such period, after which his account can be adjusted in terms of policy with regard thereto. If the latter is not possible, the owner must at own cost register a servitude.

36. Approval of installation work

- (1) If an owner wishes to have installation work done, he must first obtain the municipality's written approval; provided that approval shall not be required in the case of water installations in dwelling units or installations where no fire installation is required in terms of SANS Code 0400 or for the repair or replacement of an existing pipe or water fitting other than a fixed water heater and its associated protective devices.
- (2) Application for the approval referred to in subsection (1) shall be made on the prescribed form and shall be accompanied by—
 - (a) the prescribed charge, if applicable;
 - (b) copies of the drawings as prescribed by the municipality, giving information in the form required by clause 4.1.1 of SANS Code 0252 : Part I; and
 - (c) a certificate certifying that the installation has been designed in accordance with SANS Code 0252: Part I or has been designed on a rational basis.
- (3) The provisions of subsections (1) and (2) shall not apply to a qualified plumber who replaces a fixed water heater or its associated protective devices.
- (4) Authority given in terms of subsection (1) shall lapse at the expiry of a period of twenty-four months after the first day of the month succeeding the month in which the authority is given.
- (5) A complete set of approved drawings of installation work shall be available at the site of the work at all times until such work has been completed, where approval was required in terms of subsection 1.

- (2) Die verbruiker doen aansoek om die meettoestel te laat toets deur voorafbetaling van die toetsfooi soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal.
- (3) Die meettoestel sal getoets word op 'n SANS goedgekeurde toetsbank ten einde afwykings ingevolge die voorgeskrewe toleransies in die Wet op Handelsmetrologie en Standaarde, 1977, te bepaal.
- (4) Indien die meettoestel meer as 2% oorregistreer, sal die toetsfooi terugbetaal word en die verbruiker se rekening aangepas word volgens die munisipaliteit se beleid in dié verband.

34. Spesiale meting

- (1) Indien die munisipaliteit weens ander redes as om die heffing vir waterverbruik te bepaal, die hoeveelheid water wat in 'n gedeelte van 'n waterinstallasie gebruik word, wil meet, kan hy die betrokke eienaar skriftelik in kennis stel van sy voorneme om 'n meettoestel by sodanige punt in die waterinstallasie as wat dit mag aanwys, te installeer.
- (2) Die installering van 'n meettoestel bedoel in subartikel (1), die verwydering daarvan en die herstel van die waterinstallasie na sodanige verwydering, sal op koste van die munisipaliteit uitgevoer word. In die geval van 'n ongemeterde aansluiting sal die verbruiker verantwoordelik gehou word vir die koste om 'n meettoestel te installeer.
- (3) Die bepalinge van artikel 32(5) en 32(6) is van toepassing vir soverre dit van toepassing mag wees ten aansien van die meettoestel wat ingevolge subartikel (1) geïnstalleer is.

35. Geen afslag op bedrag betaalbaar vir verkwiste water

'n Verbruiker is nie geregtig op enige afslag op die bedrag betaalbaar vir verkwiste water of waterverliese in 'n waterinstallasie nie, tensy hy of sy bewys kan lewer van herstel van 'n lekkasie op sy perseel in sodanige tydperk, waarna sy rekening aangepas kan word volgens die beleid in dié verband. Indien laasgenoemde nie moontlik is nie, moet die eienaar op eie koste 'n serwituuat registreer.

36. Goedkeuring van installasiewerk

- (1) Indien 'n eienaar waterinstallasiewerk wil laat doen, moet hy of sy eers die munisipaliteit se skriftelike toestemming verkry; met dien verstande dat toestemming nie vereis sal word in die geval van waterinstallasies in wooneenhede of installasies waar geen brandinstallasie ingevolge SANS Kode 0400 vereis word nie, of vir die vervanging of herstel van 'n bestaande pyp of waterbybehoorsel wat nie 'n vaste-waterverwarmer en die bybehorende beskermingstoestelle daarvan is nie.
- (2) Aansoek om die toestemming waarna in subartikel (1) verwys word, moet op die voorgeskrewe vorm gedoen word en vergesel wees van—
 - (a) die voorgeskrewe heffing, indien dit van toepassing sou wees;
 - (b) afskrifte van die sketse soos deur die munisipaliteit voorgeskryf, waardeur inligting in die formaat deur klousule 4.1.1 van SANS Kode 0252: Deel 1 voorgeskryf, verskaf word; en
 - (c) 'n sertifikaat dat die installasie in ooreenstemming met SANS Kode 0252: Deel 1 ontwerp is, of dat dit op 'n rasionele basis ontwerp is.
- (3) Die bepalinge van subartikel (1) en (2) sal nie op 'n gekwalifiseerde loodgieter van toepassing wees wat 'n vaste-waterverwarmer of die bybehorende beskermingstoestelle daarvan vervang nie.
- (4) Toestemming wat ingevolge subartikel (1) verleen is, verval na verloop van vier-en-twintig maande na die eerste dag van die maand volgend op die maand waarin die toestemming verleen is.

- (6) If installation work has been done in contravention of subsection (1) or (2), the municipality may by written notice require the owner of the premises concerned to—
- comply with that regulation within a specified period;
 - if work is in progress, to cease the work; and
 - to remove all such work which does not comply with these by-law.

37. Provision and maintenance of water installations

- An owner must provide and maintain his water installation at his own cost and, where permitted in terms of subsection (2), must ensure that the installation is situated within the boundary of his premises.
- Before doing work in connection with the maintenance of a portion of his water installation which is situated outside the boundary of his premises, an owner shall obtain the written consent of the municipality or the owner of the land on which such portion is situated, as the case may be.

38. Owner to prevent pollution of water

- An owner shall provide and maintain approved measures to prevent the entry of a substance, which may be a danger to health or the environment or adversely affect the potability of water or affect its fitness for use, into—
 - the water supply system;
 - any part of the water services installation on his premises;
 - any storm water system;
 - any sewage disposal system; and
 - the environment.
- Swimming pool backwash may not be deposited in to any storm water system or natural stream. It must be deposited into the sewage disposal system.

39. Water restrictions

- The municipality may by public notice, to prevent the wasteful use of water in terms of section 41, or in the event of a water shortage, drought or flood—
 - prohibit or restrict the consumption of water in the whole or part of its area of jurisdiction in general or for—
 - specified purposes;
 - during specified hours of the day or on specified days; and
 - in a specified manner; and
 - determine and impose—
 - limits on the quantity of water that may be consumed over a specified period;
 - charges additional to those prescribed in respect of the supply of water in excess of a limit contemplated in subsection (1)(b)(i); and

- Waar toestemming ingevolge subartikel (1) vereis is, moet 'n volledige stel goedgekeurde sketse van die installasiewerk te alle tye tot die voltooiing van die werk by die werkaanleg beskikbaar wees.
- Indien installasiewerk strydig met subartikel (1) of (2) gedoen is, kan die munisipaliteit die betrokke eienaar by wyse van skriftelike kennisgewing gelas om—
 - binne 'n bepaalde tydperk aan daardie regulasie te voldoen;
 - indien werk onder hande is, werk te staak; en
 - om al sodanige werk as wat nie aan hierdie verordening voldoen nie, te verwyder.

37. Voorsiening en instandhouding van waterinstallasies

- 'n Eienaar moet sy waterinstallasie op eie koste voorsien en in stand hou en waar toestemming ingevolge subartikel (2) verleen is, toesien dat die installasie binne die grense van sy eiendom gesetel is. Indien laasgenoemde nie moontlik is nie, moet gemelde eienaar op eie koste 'n serwituut registreer.
- Voordat enige werk in verband met die instandhouding van sodanige gedeelte van 'n eienaar se waterinstallasie as wat buite die grense van sy eiendom gesetel is, gedoen word, moet die eienaar, na gelang van die geval, die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, of die eienaar van die grond waarop sodanige gedeelte gesetel is, bekom.

38. Eienaar moet waterbesoedeling voorkom

- 'n Eienaar moet goedgekeurde maatreëls voorsien en in stand hou ter voorkoming van die insypeling in—
 - die waterdiensstelsel;
 - enige deel van die waterdiens-installasie op sy perseel;
 - enige stormwaterstelsel;
 - enige vuilwaterwegdoeningstelsel; en
 - die omgewing;

van 'n stof wat 'n gesondheidsgevaar inhou of die drinkbaarheid van water nadelig beïnvloed of die geskiktheid vir die gebruik daarvan raak, of nadelig kan wees vir die omgewing.
- Swembad-terugspoelwater mag nie na 'n stormwaterstelsel, natuurlike stroom of dam weggevoer word nie en mag slegs in die rioolvuilwegdoeningstelsel gestort word.

39. Waterbeperkings

- Ter voorkoming van die verkwistende gebruik van water ingevolge artikel 40, of in die geval van 'n watertekort, droogte of vloedwater, kan die munisipaliteit by wyse van openbare kennisgewing—
 - die verbruik van water in die geheel of 'n gedeelte van sy regsgebied verbied of beperk vir algemene doeleindes of—
 - vir bepaalde doeleindes;
 - tydens bepaalde ure van die dag of op bepaalde dae;
 - op 'n bepaalde manier; en
 - inkortings op die hoeveelheid water wat oor 'n bepaalde tydperk verbruik mag word;
 - bykomende heffings tot die heffings voorgeskryf vir watervoorsiening wat die beperkte

<p>(iii) a general surcharge on the prescribed charges in respect of the supply of water; and</p> <p>(c) impose restrictions or prohibitions on the use or manner of use or disposition of an appliance by means of which water is used or consumed, or on the connection of such appliances to the water installation.</p> <p>(2) The municipality may limit the application of the provisions of a notice contemplated by subsection (1) to specified areas and categories of consumers, premises and activities, and may permit deviations and exemptions from, and the relaxation of, any of the provisions on reasonable grounds.</p> <p>(3) The municipality may—</p> <p>(a) take, or by written notice require a consumer at his own expense to take, such measures, including the installation of measurement devices, pressure reduction devices and devices for restricting the flow of water, as may in its opinion be necessary to ensure compliance with a notice published in terms of subsection (1); or</p> <p>(b) discontinue or, for such period as it may deem fit, limit or suspend the supply of water to any premises in the event of a contravention on such premises or failure to comply with the terms of a notice published in terms of subsection (1), subject to notice in terms of section 18;</p> <p>(c) impose a fine for non-compliance with a notice in terms of subsection (1).</p> <p>(4) The provisions of this section shall also apply in respect of water supplied directly by the municipality to consumers outside its area of jurisdiction, notwithstanding anything to the contrary in the conditions governing such supply, unless otherwise specified in the notice published in terms of subsection (1).</p>	<p>hoeveelheid in subartikel (1)(b)(i) beoog, oorskry; en</p> <p>(iii) 'n algemene boete op die voorgeskrewe heffings vir watervoorsiening;</p> <p>bepaal en voorskryf; en</p> <p>(c) beperkings of verbodsbepalings oplê met betrekking tot die gebruik of wyse van gebruik of die opstelling van 'n toestel wat water gebruik of verbruik, of die aansluiting van sodanige toestelle aan die waterinstallasie.</p> <p>(2) Die munisipaliteit mag die toepassing van die bepaling rakende 'n kennisgewing deur subartikel (1) beoog, tot bepaalde areas en kategorieë verbruikers, persele en aktiwiteite inkort, en mag afwykings, vrystellings of die verslapping van enige van die bepalinge op redelike gronde toelaat.</p> <p>(3) Die munisipaliteit mag—</p> <p>(a) sodanige maatreëls instel, insluitend die installering van meettoestelle, drukverminderingstoestelle en toestelle vir die beperking van die vloei van water, of 'n verbruiker by wyse van skriftelike kennisgewing gelas om sodanige maatreëls self en op sy eie onkoste in te stel as wat na die oordeel van die munisipaliteit nodig mag wees ten einde nakoming van 'n kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) uitgereik is, te verseker; of</p> <p>(b) vir sodanige tydperk as wat die munisipaliteit dit nodig ag, die watervoorsiening na enige perseel inkort of opskort, in die geval van 'n oortreding of nie-nakoming op sodanige perseel van die bepalinge van 'n kennisgewing uitgereik ingevolge subartikel (1), onderhewig aan kennisgewing ingevolge artikel 18;</p> <p>(c) 'n boete oplê vir die nie-nakoming van enige bepaling van 'n kennisgewing soos in subartikel (1) beoog.</p> <p>(4) Die bepalinge van hierdie artikel is ook van toepassing ten aansien van water wat regstreeks deur die munisipaliteit aan verbruikers buite die munisipaliteit se regsgebied voorsien word, nieteenstaande enigiets tot die teendeel in die voorwaardes wat sodanige voorsiening beheer, tensy anders aangedui in die kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) uitgereik is.</p>
<p>40. Waste of water unlawful</p> <p>(1) No consumer shall permit—</p> <p>(a) the purposeless or wasteful discharge of water from terminal water fittings;</p> <p>(b) pipes or water fittings to leak;</p> <p>(c) the use of maladjusted or defective water fittings;</p> <p>(d) an overflow of water to persist; or</p> <p>(e) an inefficient use of water to persist;</p> <p>(2) An owner shall without delay repair or replace any part of his water installation which is in such a state of disrepair that it is either causing or is likely to cause an occurrence listed in subsection (1).</p> <p>(3) If an owner fails to take measures as contemplated in subsection (2), the municipality shall, by written notice in terms of section 18, require the owner to comply with the provisions of subsection (1).</p> <p>(4) A consumer shall ensure that any equipment or plant connected to his water installation uses water in an efficient manner.</p> <p>(5) The municipality may, by written notice, prohibit the use by a consumer of any equipment in a water installation if, in its opinion, its use of water is inefficient. Such equipment shall not be returned to use until its efficiency has been restored and a</p>	<p>40. Waterverkwisting onregmatig</p> <p>(1) Geen verbruiker mag toelaat dat—</p> <p>(a) water doelloos of verkwistend vanuit eindpuntkleppe losgelaat word nie;</p> <p>(b) pype of watertoerusting lek nie;</p> <p>(c) swak-passende of defektiewe watertoerusting gebruik nie;</p> <p>(d) water voortdurend oorloop nie; of</p> <p>(e) ondoeltreffende watergebruik voortduur nie;</p> <p>(2) 'n Eienaar moet sonder versuim enige onderdeel van sy waterinstallasie wat in sodanige toestand van verval verkeer dat dit enige van die gebeure in subartikel (1) uiteengesit, veroorsaak, of waarskynlik sal veroorsaak, herstel of vervang.</p> <p>(3) Indien 'n eienaar versuim om die maatreëls in subartikel (2) bedoel, toe te pas, vereis die munisipaliteit deur middel van skriftelike kennisgewing ingevolge artikel 18 van die eienaar om aan die bepalinge van subartikel (1) te voldoen.</p> <p>(4) 'n Verbruiker moet verseker dat enige uitrusting of toerusting wat aan sy waterinstallasie gekoppel is, water op 'n doeltreffende wyse gebruik.</p> <p>(5) Die munisipaliteit mag by wyse van skriftelike kennisgewing 'n verbruiker verbied om enige bepaalde toerusting in 'n waterinstallasie te gebruik, indien die watergebruik van die</p>

written application to do so has been approved by the municipality.

- (6) Should the consumer fail to give effect to the stipulations of a notice issued in terms of subsection (5), the municipality may replace or repair the equipment and recover the full cost from the consumer.

41. Notification of boreholes

- (1) The municipality may, by public notice, require—
- the owner of any premises within the area of jurisdiction of the municipality upon which a borehole exists or, if the owner is not in occupation of such premises, the occupier thereof, to notify it on the prescribed form of the existence of a borehole on such premises, and provide it with such information in respect thereof as it may require; and
 - the owner or occupier of any premises who intends to sink a borehole on such premises to notify it on the prescribed form of such intention before work in connection therewith is commenced.
- (2) The municipality may require the owner or occupier of any premises who intends to sink a borehole to undertake an environmental impact assessment for such intended borehole, to the satisfaction of the municipality, before sinking the borehole.
- (3) Boreholes are subject to any requirements of the National Water Act, 1998 (Act No. 36 of 1998).
- (4) The municipality may by notice to an owner or occupier or by public notice require owners and occupiers who have existing boreholes used for water services to—
- obtain approval from it for the use of a borehole for water services in accordance with sections 6, 7 and 22 of the Act; and
 - adhere to conditions imposed by it in respect of the use of a borehole for water services.
- (5) Water supply from a borehole may under no circumstances be connected to a water installation which is connected to the water supply system of the municipality.
- (6) The owner of premises on which water supply from a borehole is used for human consumption, must ensure that the water quality complies with SANS0241 standards at all times.

42. Sampling of water

- (1) The municipality may take samples of water obtained from a source, authorised in terms of sections 6 or 7 of the Act, other than the water supply system for domestic purposes and cause the samples to be tested for compliance with any national standards prescribed in terms of section 9 of the Act.
- (2) The prescribed charge for the taking and testing of the samples referred to in subsection (1) shall be paid by the person to whom approval to use the water for potable water was granted in terms of section 6(1) of the Act.

43. Supply of non-potable water by municipality

- (1) The municipality may on application in terms of section (3) agree to supply non-potable water to a consumer, subject to

toerusting, na die mening van die munisipaliteit, ondoeltreffend is. Sodanige toerusting mag nie weer gebruik word alvorens die doeltreffendheid daarvan herstel is en 'n skriftelike aansoek om die hergebruik daarvan deur die munisipaliteit goedgekeur is nie.

- (6) By versuim deur die verbruiker om uitvoering te gee aan die bepalings van 'n kennisgewing uitgereik ingevolge subartikel (5), kan die munisipaliteit die toerusting vervang of herstel en die volle koste van die verbruiker verhaal.

41. Kennisgewing van boorgate

- (1) Die munisipaliteit kan, by wyse van openbare kennisgewing, vereis dat—
- die eienaar van enige perseel binne die regsgebied van die munisipaliteit waarop 'n boorgat teenwoordig is, of, indien die eienaar nie in besit van die perseel is nie, die okkupeerder daarvan, die munisipaliteit op die voorgeskrewe vorm in kennis stel van die bestaan van 'n boorgat op sodanige perseel en voorts van sodanige inligting ten opsigte daarvan voorsien as wat die munisipaliteit mag vereis; en
 - die eienaar of okkupeerder wat voornemens is om 'n boorgat op sodanige perseel te sink, die munisipaliteit op die voorgeskrewe vorm van sodanige voorneme in kennis stel, alvorens daar met werk in verband daarmee 'n aanvang geneem word.
- (2) Die munisipaliteit kan van die eienaar of okkupeerder van 'n perseel wat voornemens is om 'n boorgat te sink, vereis om alvorens die boorgat gesink word, 'n omgewingsimpakstudie vir sodanige beoogde boorgat tot bevrediging van die munisipaliteit te onderneem.
- (3) Boorgate is onderhewig aan enige vereistes van die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet Nr 36 van 1998).
- (4) Die munisipaliteit kan by wyse van skriftelike kennisgewing aan 'n eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop daar reeds 'n boorgat vir gebruik van waterdienste bestaan, of by wyse van skriftelike kennisgewing aan sodanige eienaars of okkupeerders, vereis dat sodanige eienaar of okkupeerder—
- goedkeuring van die munisipaliteit verkry vir die gebruik van 'n boorgat vir waterdienste in ooreenstemming met artikels 6, 7 en 22 van die Wet; en
 - voorwaardes voorgeskryf deur die munisipaliteit ten aansien van die gebruik van 'n boorgat vir waterdienste, nakom.
- (5) Watertoevoer vanuit 'n boorgat mag onder geen omstandighede verbind word met 'n waterinstallasie wat met die munisipale waterdiensstelsel verbind is nie.
- (6) Die eienaar van 'n perseel waarop watertoevoer vanuit 'n boorgat vir menslike gebruik benut word, moet toesien dat die waterkwaliteit te alle tye aan die vereistes van die SANS0241 spesifikasies voldoen.

42. Monsterneming van water

- (1) Die munisipaliteit kan watermonsters neem uit 'n bron geoorloof ingevolge artikel 6 of 7 van die Wet, buiten uit die watervoorsieningstelsel vir huishoudelike doeleindes, en die monsters laat toets vir voldoening daarvan aan enige nasionale standaard wat ingevolge artikel 9 van die Wet voorgeskryf is.
- (2) Die voorgeskrewe heffing vir die neem en toetsing van die monsters waarna in subartikel (1) verwys word, word betaal deur die party aan wie goedkeuring ingevolge artikel 6(1) van die Wet verleen is om die water as drinkwater te gebruik.

43. Voorsiening van nie-drinkbare water deur die munisipaliteit

- (1) Die munisipaliteit kan op aansoek ingevolge artikel 3 instem om nie-drinkbare water aan 'n verbruiker te verskaf,

such terms and conditions as the municipality may impose.

- (2) Any supply of water agreed to in terms of subsection (1) shall not be used for domestic or any other purposes, which, in the opinion of the municipality, may give rise to a health risk.
- (3) No warranty, expressed or implied, shall apply to the purity of any non-potable water supplied by the municipality or its suitability for the purpose for which the supply was granted.
- (4) The supply of non-potable water shall, both as to condition and use, be entirely at the risk of the consumer, who shall be liable for any consequential damage or loss arising to himself, herself or others arising directly or indirectly therefrom, including the consequences of any bona fide fault of the municipality or the malfunction of a treatment plant.

44. Testing of pressure in water supply systems

The municipality may, on application by an owner and on payment of the prescribed charge, measure and furnish the owner with the value of the pressure in the water supply system relating to his premises over such period as the owner may request.

45. Pipes in streets or public places

- (1) No person shall for the purpose of conveying water derived from whatever source, lay or construct a pipe or associated component on, in or under a street, public place or other land owned by, vested in, or under the control of any municipality, except with the prior written permission of that municipality and subject to such conditions as it may impose and the prior approval of a plan by the municipality.
- (2) No other parallel service (e.g. Telkom, electricity, etc.) may be installed closer than 500mm from an existing municipal water service pipe, and under no circumstances on top of such water pipe.

46. Use of grey water

No person shall use grey water or permit such water to be used without the prior written permission of the municipality. The said permission may be subject to the conditions determined by the municipality from time to time.

CHAPTER III: SANITATION SERVICES

47. Standards for sanitation services

Sanitation services provided by the municipality will comply as far as reasonably possible with the minimum standards set for the provision of sanitation services in terms of the section 9 of the Act.

48. Objectionable discharge to sewage disposal system

- (1) No person shall discharge, or permit the discharge or entry into the sewage disposal system of any sewage or other substance—
 - (a) which does not comply with the standards and criteria prescribed in section 62 below;
 - (b) which contains any substance in such concentration as will produce or be likely to produce in the effluent produces for discharge at any sewage treatment plant or sea outfalls discharge point or in any public water any offensive, or otherwise undesirable taste, colour, odour, temperature or any foam;
 - (c) which may prejudice the re-use of treated sewage or adversely affect any of the processes whereby sewage is

onderhewig aan sodanige bedinge en voorwaardes as wat die munisipaliteit mag voorskryf.

- (2) Geen voorsiening van water waarvoor instemming ingevolge subartikel (1) verleen is, mag vir huishoudelike of enige ander doeleindes wat na die mening van die munisipaliteit tot 'n gesondheidsrisiko aanleiding kan gee, gebruik word nie.
- (3) Geen waarborg, hetsy uitdruklik, of regtens inbegrepe, is ten aansien van die suiwerheid van nie-drinkbare water wat deur die munisipaliteit voorsien word, of die geskiktheid vir die doeleindes waarvoor die watervoorsiening toegestaan is, van toepassing nie.
- (4) Die voorsiening van nie-drinkbare water geskied ten aansien van beide die toestand en die gebruik daarvan uitsluitlik op risiko van die verbruiker en die verbruiker is aanspreeklik vir enige gevolgskaade of verlies wat hy of sy self, of andere regstreeks of onregstreeks as gevolg daarvan mag ly, insluitend gevolge weens enige *bona fide*-fout deur die munisipaliteit, of die onklarheid van 'n verwerkingsaanleg.

44. Toetsing van druk in watervoorsieningstelsels

Op aansoek van 'n eienaar en teen betaling van die voorgeskrewe heffing, kan die munisipaliteit die druk in die watervoorsieningstelsel van toepassing op daardie perseel oor sodanige tydperk as wat die eienaar mag versoek, meet en aan die eienaar verskaf.

45. Pype in strate of openbare plekke

- (1) Niemand mag vir doeleindes van die afvoer van water, ongeag van watter bron dit ook al bekom is, 'n pyp of bybehorende bestanddeel op of onder 'n straat, openbare plek of ander grond wat die munisipaliteit se eiendom is of wat setel in of beheer word deur die munisipaliteit, lê of bou nie, behalwe waar skriftelike toestemming vooraf van die munisipaliteit verkry is, onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat hy mag voorskryf, en 'n plan vooraf deur die munisipaliteit goedgekeur is.
- (2) Geen ander parrallele diens (bv. Telkom, elektrisiteit, ens.) mag nader as 500 mm vanaf 'n bestaande munisipale waterdienspyp gelê word nie, en onder geen omstandighede bo-op 'n munisipale waterdienspyp nie.

46. Gebruik van grys water

Niemand mag grys water gebruik of toelaat dat dit gebruik word sonder die voorafverkreë toestemming van die munisipaliteit nie, welke toestemming onderhewig mag wees aan voorwaardes soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal.

HOOFTUK III: SANITASIEDIENSTE

47. Standaard vir sanitasiedienste

Sanitasiedienste wat deur die munisipaliteit voorsien word, sal sover redelik moontlik aan die minimumvereistes wat ingevolge artikel 9 van die Wet vir die voorsiening van sanitasiedienste bepaal is, voldoen.

48. Aanstootlike loslaat na rioolvuilwegdoeningstelsel

- (1) Niemand mag enige rioolvuil of ander stof in die rioolvuilwegdoeningstelsel loslaat of die loslaat of toegang daarvan toelaat indien daardie rioolvuil of ander stof—
 - (a) nie aan die standaard en maatstawwe wat artikel 62 hieronder voorskryf, voldoen nie;
 - (b) bestanddele in sodanige konsentrasie bevat as wat in die uitvloeiensproduk vir loslating by enige rioolvuil-behandelingsaanleg of uitlooploslatingspunte ter see of in enige openbare water enige aanstootlike, of andersins onaantwoordbare smaak, kleur, reuk, temperatuur of enige skuim tot gevolg sal hê of waarskynlik tot gevolg sal hê;
 - (c) die hergebruik van behandelde rioolvuil benadeel of enige

purified for re-use, or treated to produce sludge for disposal;

- (d) which contains any substance or thing of whatsoever nature which is not amenable to treatment to a satisfactory degree at a sewage treatment plant or which causes or is likely to cause a breakdown or inhibition of the processes in use at such plant;
 - (e) which contains any substance or thing of whatsoever nature which is of such strength, or which is amenable to treatment only to a degree as will result in effluent from the sewage treatment plant not complying with standards prescribed under the National Water Act, 1998 (Act No. 36 of 1998);
 - (f) which may cause danger to the health or safety of any person or may be injurious to the structure or materials of the sewage disposal system or may prejudice the use of any ground used by the municipality for the sewage disposal system, other than in compliance with the permissions issued in terms of this by-law;
 - (g) which may inhibit the unrestricted conveyance of sewage through the sewage disposal system; and
 - (h) a temperature of more than 30°C when discharged.
- (2) No person shall cause or permit any storm water or rain water to enter the sewage disposal system.
 - (3) The inception of nuisances, e.g. odours, pollution or visual offensiveness, as a result of a defective drainage installation shall not be allowed. The municipality shall give the owner or occupier of such premises 24 hours notice to remove such nuisance, failing which the municipality shall remove such nuisance or cause it to be done at the expense of such owner or occupier. In addition the matter shall be pursued by the municipality as an offence in terms of this by-law.
 - (4) The municipality may, by written notice, order the owner or occupier to conduct, at his cost, periodic expert inspections of the premises in order to identify precautionary measures such as grease traps, sand traps or oil separators which would ensure compliance with this by-law and to report such findings to an authorised agent.
 - (5) If any person contravenes any provision of subsection (1) or subsection (2) he shall within twelve hours, or earlier if required to do so, advise the municipality of the details of the contravention and the reasons for it.

49. Application for infrastructure

- (1) If an agreement for on site sanitation and associated services in accordance with section 2 exists and no infrastructure in connection therewith exists on the premises, the owner must immediately make application on the approved form and with the approval by the municipality install the connecting sewer or on site sanitation services in accordance with the specifications of the municipality.
- (2) The municipality may specify the type of on site sanitation services to be installed.

50. Services associated with on-site sanitation services

- (1) The removal or collection of conservancy tank contents, night soil or the emptying of pits will be undertaken by the municipality subject to availability of capacity in accordance

van die prosesse waardeur rioolvuil vir hergebruik gesuiwer word of behandel is om slyk vir beskikking daaroor te produseer, nadelig raak;

- (d) enige stof of voorwerp van watter aard ook al bevat wat nie tot 'n bevredigende mate ontvanklik is vir behandeling by 'n rioolvuil behandelingsaanleg nie, of wat die staking of onderdrukking van die prosesse wat in sodanige aanleg gebruik word tot gevolg sal hê of waarskynlik tot gevolg sal hê;
 - (e) enige stof of voorwerp van watter aard ook al bevat wat so sterk is, of wat slegs ontvanklik is vir behandeling tot so 'n beperkte mate, dat dit tot gevolg het dat die uitvloei van die rioolvuil behandelingsaanleg nie aan die standaard voorgeskryf deur die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet Nr 36 van 1998), voldoen nie;
 - (f) 'n gevaar vir die gesondheid of veiligheid van enige persoon kan inhou, of nadelig vir die struktuur of materiaal van die rioolvuilwegdoeningstelsel kan wees, of wat 'n nadelige uitwerking op enige grond wat deur die munisipaliteit vir die rioolvuilwegdoeningstelsel gebruik word, kan hê, anders as in ooreenstemming met die toestemming wat ingevolge hierdie verordening uitgereik is;
 - (g) die ongehinderde vloei van rioolvuil deur die rioolvuilwegdoeningstelsel mag onderdruk;
 - (h) 'n temperatuur van meer as 30 grade Celcius by loslating het nie.
- (2) Niemand mag die insypeling of inlaat van enige stormwater of reënwater in die rioolvuilwegdoeningstelsel veroorsaak of toelaat nie.
 - (3) Die ontstaan van oorlastoestande (byvoorbeeld reuke, besoedeling, of visuele aanstootlikheid) as gevolg van 'n foutiewe perseelrioleringsinstallasie word nie toegelaat nie. Die munisipaliteit gee die eienaar of okkupeerder van so 'n perseel 24 uur kennis om die oorlast te verwyder, by gebreke waarvan die munisipaliteit dit op die eienaar of okkupeerder se koste doen of laat doen, en die saak verder as 'n misdryf ingevolge hierdie verordening hanteer.
 - (4) Die munisipaliteit kan by wyse van skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder gelas om op sy eie onkoste periodieke deskundige inspeksies van die perseel uit te voer ten einde voorkomingsmaatreëls (byvoorbeeld die installasie van vetvangsers, sandvangsers of olieskeiers) wat nakoming van hierdie verordening sal verseker, te identifiseer en om sodanige bevindings aan 'n gevolmagtigde verteenwoordiger oor te dra.
 - (5) Indien enigiemand enige van die bepalinge vervat in subartikel (1) of subartikel (2) oortree, moet sodanige persoon binne 12 uur, of indien vereis, vroeër, die munisipaliteit van die besonderhede van die oortreding en die redes daarvoor in kennis stel.

49. Aansoek om infrastruktuur

- (1) Indien 'n ooreenkoms vir op perseel sanitasiedienste en verwante dienste in ooreenstemming met artikel 2 bestaan, en geen infrastruktuur in verband daarmee op die perseel in stand is nie, moet die eienaar onmiddellik op die voorgeskrewe vorm daarom aansoek doen en met die goedkeuring van die munisipaliteit die aansluitingsriool of op perseel sanitasiedienste in ooreenstemming met die spesifikasies van die munisipaliteit installeer.
- (2) 'n Munisipaliteit kan die tipe op perseel sanitasiediens wat geïnstalleer staan te word, spesifiseer.

50. Dienste verwant aan op perseel sanitasiedienste

- (1) Die verwydering of versameling van riooltenkinhoud, nagvuil of die leegmaak van putlatrines sal deur die munisipaliteit onderneem word indien kapasiteit beskikbaar is, in

with a removal and collection schedule determined by the municipality.

- (2) Copies of the collection and removal schedule will be available on request.

51. Charges in respect of services associated with on-site sanitation services

- (1) Charges in respect of the removal or collection of conservancy tank contents, night soil or the emptying of pits will cover all the operating and maintenance costs in the removal of the pit contents, transportation to a disposal site, the treatment of the contents to achieve a sanitary condition and the final disposal of any solid residues.
- (2) Charges shall be payable in terms of the municipality's tariff policy when the service is rendered.

52. Provision of a connecting sewer

- (1) If an agreement for the use of the sewage disposal system in accordance with section 2 exists and no connecting sewer exists in respect of the premises, the owner must immediately make application on the approved form and—
- (a) pay the prescribed charge for the installation of such a connecting sewer; or
- (b) with the approval by the municipality, install the connecting sewer in accordance with any specifications of the municipality.
- (2) If an application is made for use of the sewage disposal system to a premises which is so situated that it is necessary to extend the sewer in order to connect the sewage disposal system to the premises, the municipality may agree to the extension subject to such conditions as it may impose and at cost of the owner.
- (3) The maintenance and operation of the sewerage installation, including all manholes, rodding eyes, catch pits, grease traps, sand traps, pipe work and related devices, is the responsibility of the owner of the premises.

53. Location of connecting sewer

- (1) A connecting sewer provided and installed by the municipality or owner in terms of section 52 shall—
- (a) be located in a position agreed to between the owner and the municipality and be of a size determined by an authorised officer;
- (b) terminate at a connection point approximately 1 meter inside the premises or servitude from the boundary of the land owned by or vested in the municipality or over which it has a servitude or other right or when subsection (3) applies, at the connecting point designated in terms of that subsection; (2) A connecting sewer may only be installed after approval of a building plan by the municipality.
- (3) In reaching agreement with an owner concerning the location of a connecting sewer, the municipality shall ensure that the owner is aware of—
- (a) practical restrictions that may exist regarding the location of a connecting sewer pipe;
- (b) the cost implications of the various possible locations of the connecting sewer;
- (c) whether or not the municipality requires the owner to fix the location of the connecting sewer by providing a portion of his sewer installation at or outside the boundary of his premises, or such agreed position inside or outside his premises where the connection is required, for the municipality to connect to such installation.

ooreenstemming met 'n verwydering- en versamelingskedule wat deur die munisipaliteit vasgestel is.

- (2) Afskrifte van die verwydering- en versamelingskedule word op versoek beskikbaar gestel.

51. Heffings ten opsigte van dienste verwant aan op perseel sanitasiedienste

- (1) Heffings ten opsigte van die verwydering of versameling van riooltenk inhoud, nagvuil of die leegmaak van putlatrines, sal alle operasionele- en onderhoudskoste vir die verwydering van die putinhoud, die vervoer daarvan na 'n wegdoeningsplek, die behandeling van die inhoud ten einde 'n sanitêre toestand te bereik, en die finale beskikking oor soliede oorblyfsels, insluit.
- (2) Heffings is betaalbaar ingevolge die munisipaliteit se tariefbeleid.

52. Voorsiening van 'n aansluitingsriool

- (1) Indien 'n ooreenkoms vir die gebruik van 'n rioolvuilwegdoeningstelsel in ooreenstemming met artikel 2 bestaan, en geen aansluitingsriool ten opsigte van die perseel bestaan nie, moet die eienaar onmiddellik op die voorgeskrewe vorm daarom aansoek doen en—
- (a) die voorgeskrewe heffing vir die installering van sodanige aansluitingsriool betaal; of
- (b) met toestemming van die munisipaliteit die aansluitingsriool in ooreenstemming met enige spesifikasies van die munisipaliteit installeer.
- (2) Indien aansoek gedoen is vir gebruik van 'n rioolvuilwegdoeningstelsel na 'n perseel wat sodanig geleë is dat dit nodig is om die riool te verleng ten einde die rioolvuilwegdoeningstelsel met die perseel te kan verbind, kan die munisipaliteit tot die verlenging instem, op koste van die eienaar en onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat dit mag voorskryf.
- (3) Die instandhouding en bedryf van die perseelrioleringsinstallasie, insluitend alle mangate, steekoë, vangputte, vetvangsers, sandvangsers, pypwerk en verwante toestelle, is die verantwoordelikheid van die eienaar van die perseel.

53. Plasing van aansluitingsriool

- (1) 'n Aansluitingsriool wat deur die munisipaliteit of die eienaar ingevolge artikel 52 voorsien en geïnstalleer is, moet—
- (a) geplaas wees in 'n posisie waaroor die eienaar met die munisipaliteit ooreengekom het en van 'n grootte wees wat deur die munisipaliteit of sy gevolmagtigde bepaal is;
- (b) by 'n aansluitingspunt eindig ongeveer 1 meter binnekant die perseel of serwituut vanaf die grens van die grond wat deur die munisipaliteit besit word of in die munisipaliteit setel, of waaroor die munisipaliteit 'n serwituut of ander reg geniet, of, by die toepassing van subartikel (3), by die aansluitingspunt ingevolge daardie subartikel aangewys.
- (2) 'n Aansluitingsriool kan slegs geïnstalleer word nadat die munisipaliteit 'n bouplan goedgekeur het.
- (3) By bereiking van 'n ooreenkoms met die eienaar oor die plasing van 'n aansluitingsriool moet die munisipaliteit toesien dat die eienaar bewus is van—
- (a) die praktiese beperkings wat ten aansien van die plasing van 'n aansluitingsriool mag bestaan;
- (b) die koste-implikasies van die verskillende moontlike plasing van die aansluitingsriool;
- (c) of die munisipaliteit van die eienaar verg, al dan nie, om die plasing van die aansluitingsriool te bepaal deur 'n gedeelte van sy rioolinstallasie by of buite sy perseel se grense te voorsien, of sodanige ooreengekome posisie binne of buite sy perseel waar die aansluiting vereis word,

- (d) his responsibility to provide a water proof connecting manhole at own cost at the connection point.
 - (e) his responsibility to carry the costs for the removal by the municipality of any obstruction from the connecting sewer, excluded where such obstruction is the result of wear and tear or deteriorated infrastructure.
- (4) An owner must pay the prescribed connection charge in advance.
- (5) Where an owner is required to provide a sewage lift as provided for in terms of the Building Regulations the rate and time of discharge into the sewer shall be subject to the approval of the municipality.

54. Provision of one connecting sewer for several consumers on same premises

- (1) Notwithstanding the provisions of section 53, only one connecting sewer to the sewage disposal system may be provided for the disposal of sewage from any premises, irrespective of the number of accommodation units of consumers located on such premises.
- (2) Where the owner, or the person having the charge or management of any premises on which several accommodation units are situated, requires the disposal of sewage from such premises for the purpose of disposal from the different accommodation units, the municipality may, in its discretion, provide and install either—
- (a) a single connecting sewer in respect of the premises as a whole or any number of such accommodation units; or
 - (b) a separate connecting sewer for each accommodation unit or any number thereof.
- (3) Where the municipality has installed a single connecting sewer as contemplated in subsection (2)(a), the owners or the persons having charge or management of the premises, as the case may be—
- (a) must, if the municipality so requires, install and maintain on each branch pipe extending from the connecting sewer to the different accommodation units—
 - (i) a separate connecting sewer; and
 - (ii) a connecting manhole at the connection point;
 - (iii) a rodding eye at all branching points;
 - (b) will be liable to the municipality for the tariffs and charges for all sewage disposed from the premises through such a single connecting sewer, irrespective of the different quantities disposed by the different consumers served by such connecting sewer.
 - (c) will be liable jointly for the maintenance of a private combined sewer system from the connection point on the municipal main sewer and including the connecting manhole.
- (4) Notwithstanding subsection (1), the municipality may authorise that more than one connecting sewer be provided on the sewage disposal system for the disposal of sewage from any premises comprising sectional title units or if, in the opinion of the municipality, undue hardship or inconvenience would be caused to any consumer on such premises by the provision of only one connecting sewer.

vir die munisipaliteit om aan sodanige installasie te verbind;

- (d) sy verantwoordelikheid om op sy eie koste 'n waterdigte aansluitingsmangat te voorsien by die aansluitingspunt;
 - (e) sy verantwoordelikheid om die koste van die verwydering van enige verstopping van die aansluitingsriool deur die munisipaliteit te dra, uitgesluit waar dit as gevolg van slytasie of verweerde infrastruktuur ontstaan het.
- (4) 'n Eienaar moet die voorgeskrewe aansluitingsheffing vooraf betaal.
- (5) Waar dit van 'n eienaar vereis word om 'n rioolvuilhyser soos deur die Bouregulasies voorgeskryf, te voorsien, sal die tempo en tyd van loslating in die riool onderhewig wees aan die goedkeuring daarvan deur die munisipaliteit.

54. Voorsiening van enkelaansluitingsriool vir verskeie verbruikers op dieselfde perseel (privaat-gecombineerde rioolstelsel)

- (1) Nieteenstaande die bepalings van artikel 53, mag slegs een aansluitingsriool na die rioolvuilwegdoenstelsel voorsien word vir die wegdoening van rioolvuil vanaf enige perseel, ongeag die aantal wooneenhede of verbruikers wat op sodanige perseel teenwoordig is.
- (2) Wanneer die eienaar of die persoon in bevel of belas met die bestuur van enige perseel waarop verskeie wooneenhede aangetref word, die wegdoen van rioolvuil vanaf sodanige perseel verlang vir die doeleindes van die wegdoening daarvan vanaf die verskillende wooneenhede, kan die munisipaliteit, na sy eie goeddunke—
- (a) 'n enkelaansluitingsriool ten opsigte van die perseel as 'n geheel, of enige aantal sodanige wooneenhede, voorsien en installeer; of
 - (b) 'n afsonderlike aansluitingsriool vir elke wooneenheid, of enige aantal wooneenhede, voorsien en installeer.
- (3) Wanneer die munisipaliteit 'n enkelaansluitingsriool soos in subartikel 2(a) beoog, geïnstalleer het—
- (a) moet die eienaar of die persoon in bevel of belas met die bestuur van die perseel, na gelang van die geval, indien die munisipaliteit dit vereis, aan elke takpyp wat vanaf die aansluitingsriool na die verskillende wooneenhede strek—
 - (i) 'n afsonderlike aansluitingsriool installeer en onderhou; en
 - (ii) 'n aansluitingsmangat by die aansluitingspunt voorsien en onderhou;
 - (iii) minstens 'n steekhoog by alle vertakkingspunte voorsien en onderhou;
 - (b) is die eienaar of die persoon in bevel of belas met die bestuur van die perseel, na gelang van die geval, aanspreeklik teenoor die munisipaliteit vir die tariewe en heffings ten opsigte van alle rioolvuilverwydering vanaf die perseel deur middel van sodanige enkelaansluitingsriool, ongeag die verskillende hoeveelhede wat deur die verskillende verbruikers wat deur sodanige aansluitingsriool bedien is, weggedoen is;
 - (c) sal die eienaars gesamentlik verantwoordelikheid wees vir die onderhoud van die privaate-gecombineerde stelsel, vanaf die aansluitingspunt by die munisipale hoofrioollyn, insluitend die aansluitingsmangat.
- (4) Ondanks subartikel (1) kan die munisipaliteit instem dat meer as een aansluitingsriool aan die rioolvuilverwyderingstelsel voorsien word vir die wegdoen van rioolvuil vanaf enige perseel wat uit deeltiteenhede bestaan, of indien, na die mening van die munisipaliteit, voorsiening van slegs 'n

- (5) Where the provision of more than one connecting sewer is authorised by the municipality under subsection (4), the tariffs and charges for the provision of a connecting sewer is payable in respect of each sewage connection so provided.

55. Interconnection between premises

An owner of premises shall ensure that no interconnection exists between the drainage installation on his premises and the drainage installation on other premises.

56. Disconnection of draining installation from connecting sewer

The municipality may disconnect a drainage installation from the connecting sewer and remove the connecting sewer if—

- (a) the agreement for provision has been terminated in terms of section 9 and it has not received an application for subsequent provision to the premises served by the sewer within a period of 90 days of such termination; or
- (b) the building on the premises concerned has been demolished.

57. Acceptance of sewage delivered by road haulage

The municipality may, at its discretion, and subject to such conditions as it may specify, accept sewage for disposal delivered to the municipality's sewage treatment plants by road haulage.

58. Written permission for delivery of sewage by road haulage

- (1) No person shall discharge sewage into the municipality's sewage treatment plants by road haulage except with the written permission of the municipality and upon payment of the prescribed charges and subject to such period and any conditions that may be imposed terms of the written permission.
- (2) The charges for any sewage delivered for disposal to the municipality's sewage treatment plants shall be assessed by the municipality in accordance with the prescribed tariffs or charges.
- (3) Where use is made of the municipality's suction tanker truck, the service shall be rendered subject to the conditions, policy and charges determined from time to time.

59. Conditions for delivery of sewage by road haulage

- (1) When sewage is delivered by road haulage—
 - (a) the time of delivery shall be arranged with the municipality; and
 - (b) the nature and composition of the sewage shall be established to the satisfaction of the municipality prior to the discharge thereof and no person shall deliver sewage that does not comply with the standards laid down in terms of these by-law.

60. Withdrawal of permission for delivery of sewage by road haulage

- (1) The municipality may withdraw any permission, after giving written notice if its intention to a person permitted to discharge sewage by road haul if the person—

enkelaansluitingsriool onnodige ontbering en ongerief aan enige verbruiker op sodanige perseel tot gevolg sal hê.

- (5) Wanneer die voorsiening van meer as een aansluitingsriool ingevolge subartikel (4) deur die munisipaliteit gemagtig is, is die tariewe en heffings vir die voorsiening van 'n aansluitingsriool ten opsigte van elke rioolaansluiting wat aldus voorsien is, betaalbaar.

55. Tussenaansluiting tussen persele

'n Eienaar van 'n perseel moet toesien dat geen tussenaansluiting tussen die perseelrioleringsinstallasie op sy perseel en die perseelrioleringsinstallasie op ander persele bestaan nie.

56. Diskonnektering van perseelrioleringsinstallasie van aansluitingsriool

Die munisipaliteit kan 'n perseelrioleringsinstallasie van die aansluitingsriool diskonnekteer en die aansluitingsriool verwyder indien—

- (a) die ooreenkoms vir voorsiening van die aansluitingsriool ingevolge artikel 9 beëindig is en geen aansoek vir die verdere voorsiening aan die perseel wat deur die riool bedien is binne 90 dae na sodanige beëindiging deur die munisipaliteit ontvang is nie; of
- (b) die gebou op die betrokke perseel gesloop is.

57. Aanvaarding van aflewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

'n Munisipaliteit kan, na sy goedgevondenheid, en onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat dit mag spesifiseer, rioolvuil vir wegdoening wat deur middel van padvervoer aan die munisipaliteit se rioolvuilbehandelingsaanleg afgelewer word, aanvaar.

58. Skriftelike toestemming vir aflewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

- (1) Niemand mag rioolvuil in die munisipaliteit se rioolvuilbehandelingsaanleg deur middel van padvervoer loslaat nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderhewig aan sodanige tydperk, heffingsbetalings en enige voorwaardes wat voorgeskrewe terme van die skriftelike toestemming mag uitmaak.
- (2) Die heffings betaalbaar vir enige rioolvuil wat aan die munisipaliteit se rioolvuilbehandelingsaanleg vir wegdoening afgelewer is, word deur die munisipaliteit bepaal in ooreenstemming met die voorgeskrewe tariewe en heffings.
- (3) Waar daar van die munisipaliteit se suigtenkvrugmotor gebruik gemaak word, word die diens gelewer onderhewig aan die voorwaardes, beleid en heffings soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal.

59. Voorwaardes vir die aflewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

- (1) Wanneer rioolvuil deur middel van padvervoer afgelewer word—
 - (a) word die tyd van aflewering met die munisipaliteit gereël; en
 - (b) word die aard en samestelling van die rioolvuil tot bevrediging van die munisipaliteit voor die loslating daarvan vasgestel, en niemand mag rioolvuil aflewer wat nie aan die standaard voldoen wat ingevolge hierdie verordening voorgeskryf is nie.

60. Terugtrekking van toestemming vir aflewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

- (1) Die munisipaliteit kan enige toestemming terugtrek nadat skriftelike kennis gegee is van sodanige voorneme om die toestemming terug te trek aan 'n persoon wat toestemming het

- (a) fails to ensure that the sewage so delivered conforms to the standards prescribed in the written permission; or
- (b) fails or refuses to comply with any notice lawfully served on him or her in terms of this by-law or contravenes any provisions of this by-law or any condition imposed on him or her in terms of any permission granted to him or her; and
- (c) fails to pay the assessed charges in respect of any sewage delivered.

CHAPTER IV: DISPOSAL OF INDUSTRIAL EFFLUENT

61. Application for disposal of industrial effluent

- (1) A person must apply, in the format prescribed by the municipality, for permission to discharge industrial effluent into the sewage disposal system of the municipality.
- (2) The municipality shall not be obliged to receive any industrial effluent into its sewage disposal system, in which case the reasons for refusal to accept such effluent must be conveyed to the applicant.
- (3) Upon approval of an application contemplated in subsection (1), the applicant must enter into a written agreement, to be furnished by the municipality, and the subsequent discharge of industrial effluent shall be subject to the conditions stipulated in the agreement.

62. Norms and standards for industrial effluent

- (1) The municipality may determine and publish norms, standards and guidelines which describe appropriate measures that can be taken to prevent the discharge of substances into the sewage disposal system that—
 - (a) are dangerous to the health of a person employed for the maintenance or operation of sewage systems;
 - (b) may be harmful to the sewage disposal system; or
 - (c) may have a harmful effect on any of the processes normally applied to treat sewage or on the re-use of treated sewage effluent or the disposal of solid substances which emanate from the treatment process.
- (2) The norms, standards and guidelines contemplated in subsection (1) may differentiate between communities, geographical areas and different kinds of premises.
- (3) A person to whom approval has been granted in terms of section 61(3) must ensure that industrial effluent discharged into the municipality's sewage disposal system by him or her complies with the norms and standards contemplated in subsection (1).

CHAPTER V: CONSTRUCTION OR INSTALLATION OF DRAINAGE INSTALLATIONS

63. Construction or installation of drainage installations

- (1) Any drainage installation constructed or installed must comply with any applicable specifications in terms of the Building Regulations and any standards prescribed in terms of the Act.
- (2) (a) Where the draining installation is a pit latrine it must be of the ventilated improved pit latrine type or equivalent having—

om rioolvuil deur middel van padvervoer los te laat, indien sodanige persoon—

- (a) versuim om toe te sien dat die rioolvuil wat aldus gelewer is, aan die standaard wat in die skriftelike toestemming voorgeskryf is voldoen; of
- (b) versuim of weier om aan enige kennisgewing wat regtens ingevolge hierdie verordening op hom beteken is, te voldoen, of enige bepaling van hierdie verordening of enige voorwaarde aan hom ingevolge enige toestemming voorgeskryf, oortree; en
- (c) versuim om die bepaalde heffings ten opsigte van enige gelewerde rioolvuil te betaal.

HOOFSTUK IV: WEGDOEN VAN NYWERHEIDSUITVLOEISEL

61. Aansoek om wegdoening van nywerheidsuitvloei

- (1) 'n Persoon moet op die wyse voorgeskryf deur die munisipaliteit aansoek doen vir die storting van nywerheidsuitvloei in die rioolvuilwegdoeningstelsel van die munisipaliteit.
- (2) Die munisipaliteit sal nie verplig wees om enige nywerheidsuitvloei in sy rioolvuilwegdoeningstelsel te ontvang nie, in welke geval die redes vir die besluit om dit nie te ontvang nie, aan die applikant verstrek moet word.
- (3) Indien die munisipaliteit die aansoek bedoel in subartikel (1) goedkeur, moet die applikant 'n skriftelike ooreenkoms, soos voorsien deur die munisipaliteit, onderteken en sal die storting van nywerheidsuitvloei onderhewig wees aan die voorwaardes soos vervat in gemelde ooreenkoms.

62. Norme en standaard vir nywerheidsuitvloei

- (1) Die munisipaliteit mag norme, standaard en riglyne bepaal en publiseer wat toepaslike maatreëls beskryf wat geneem kan word om te voorkom dat stowwe in die rioolvuilwegdoeningstelsel gestort word wat—
 - (a) gevaarlik is vir die gesondheid van 'n persoon wat in diens is vir die instandhouding of werking van die rioleringsstelsels;
 - (b) skadelik kan wees vir die rioolvuilwegdoeningstelsel, of
 - (c) enige van die prosesse waardeur rioolvuil gewoonlik behandel word of die hergebruik van gesuiwerde afvalwatersuiweringsuitvloei of die wegdoen van vaste stowwe wat uit die behandelingsproses ontstaan, nadelig mag beïnvloed;
- (2) Die norme, standaard en riglyne beoog in subartikel (1) mag onderskei tussen gemeenskappe, geografiese areas en verskillende soorte persele.
- (3) 'n Persoon aan wie toestemming verleen is ingevolge artikel 61(3), moet toesien dat nywerheidsuitvloei wat deur hom of haar in die munisipaliteit se rioolvuilwegdoeningstelsel gestort word voldoen aan die standaard en vereistes soos bepaal ingevolge subartikel (1).

HOOFSTUK V: BOU OF INSTALLERING VAN PERSEELRIOLERINGSINSTALLASIES

63. Bou of installering van perseelrioleringsinstallasies

- (1) Enige geboude of geïnstalleerde perseelrioleringsinstallasie moet aan enige toepaslike standaard ingevolge die Bouregulasies en enige standaard deur die Wet voorgeskryf, voldoen.
- (2) (a) Waar die perseelrioleringsinstallasie 'n putlatrine is, moet dit van die geventileerde, verbeterde soort putlatrines of van 'n gelykwaardige soort wees met—

- (i) a pit with a minimum capacity of 2m³;
 - (ii) lining as required;
 - (iii) a slab designed to support the superimposed loading; and
 - (iv) protection preventing children from falling into the pit;
- (b) The ventilated improved pit latrine must conform to the following specifications—
- (i) the pit must be ventilated by means of a pipe, sealed at the upper end with durable insect proof screening fixed firmly in place.
 - (ii) the ventilation pipe must project not less than 0.5 m above the nearest roof, must be of at least 150 mm in diameter, and must be installed vertically with no bend;
 - (iii) the interior of the closet must be finished smooth so that it can be kept in a clean and hygienic condition. The superstructure must be well-ventilated in order to allow the free flow of air into the pit to be vented through the pipe;
 - (iv) the opening through the slab must be of adequate size as to prevent fouling. The rim must be raised so that liquids used for washing the floor do not flow into the pit. It shall be equipped with a lid to prevent the egress of flies and other insects when the toilet is not in use;
 - (v) must be sited in a position that is independent of the residential structure;
 - (vi) must be sited in positions that are accessible to road vehicles having a width of 3.0 m in order to facilitate the emptying of the pit;
 - (vii) in situations where there is the danger of polluting an aquifer due to the permeability of the soil, the pit must be lined with an impermeable material that is durable and will not crack under stress;
 - (viii) in situations where the ground in which the pit is to be excavated is unstable, suitable support is to be given to prevent the collapse of the soil;
 - (ix) the latrine must have access to water for washing hands.
- (3) Only chemical toilets may be erected on building sites. Alternatively, water closets for employees may only be erected at the site connection point.
- (4) No toilet, temporary or permanent, may be erected directly on top of a municipal or private manhole.
- (5) No new bucket sewer system shall be allowed within the municipal area.

64. Drains in streets or public places

No person shall for the purpose of conveying sewage derived from whatever source, lay or construct a drain on, in or under a street, public place or other land owned by, vested in, or under the control of the municipality, except with the prior written permission of the

- (i) 'n put met 'n minimum inhoudsmaat van 2 m³;
 - (ii) voering soos vereis;
 - (iii) 'n blad wat ontwerp is om die opgelegde las te kan dra; en
 - (iv) beskerming wat moet voorkom dat kinders by die put inval.
- (b) Die geventileerde, verbeterde putlatrine moet aan die volgende vereistes voldoen—
- (i) die put moet geventileer wees deur middel van 'n pyp wat aan die boonste punt verseël is 'n met duursame, insekbestande beskutting wat stewig in posisie geheg is;
 - (ii) die ventilasiepyp moet nie minder nie as 0.5 m bokant die naaste dak uitsteek, moet minstens 150 mm in deursnee wees en moet vertikaal sonder kromming geïnstalleer word;
 - (iii) die binnekant van die kloset moet egalig afgewerk wees ten einde dit in 'n skoon en higiëniese toestand te hou, en die bowerk moet goed geventileer wees ten einde die vry vloei van lug na die binnekant van die put deur die pyp te laat ventileer;
 - (iv) die opening in die blad moet voldoende wees ten einde besoedeling te voorkom; die velling moet verhewe wees sodat vloeistowwe wat gebruik word om die vloeroppervlakte mee te was, nie in die put vloei nie; dit sal van 'n deksel voorsien word ten einde die uittog van vlieë en ander insekte wanneer die toilet nie gebruik word nie, te voorkom;
 - (v) die latrine moet in 'n posisie onafhanklik van die woonstruktuur gelokaliseer wees;
 - (vi) die latrine moet sodanig gelokaliseer wees dat dit toegang bied aan padvoertuie met 'n breedte van 3.0 m ten einde die leegmaak van die put moontlik te maak;
 - (vii) in situasies waar die gevaar van besoedeling van 'n waterdraer vanweë die deurdringbaarheid van die grond bestaan, moet die put uitgevoer word met 'n ondeurdringbare materiaal wat duursaam is en nie onder druk sal kraak nie;
 - (viii) in situasies waar die grond waarin die put uitgegrawe staan te word onstabiel is, moet voldoende stutting voorsien word ten einde instorting van die grond te voorkom;
 - (ix) voldoende toegang tot water bied vir die was van hande.
- (3) By boupersele mag slegs van chemiese toilette gebruik gemaak word, of alternatiewelik mag tydelike spoeltoilette vir werknemers slegs opgerig word by die perseelaansluitingspunt.
- (4) Geen toilet, tydelik of permanent, mag direk bo-op 'n mangat, privaat of munisipaal, opgerig word nie.
- (5) Geen nuwe emmerrioleringstelsel sal in die munisipale gebied toegelaat word nie.

64. Perseelriool in strate of openbare plekke

Niemand sal vir doeleindes van die afvoer van vuilriool, afkomstig uit watter bron ook al, 'n perseelriool op, in of onder 'n straat, openbare plek of ander grond wat behoort aan of setel in of onder die beheer verkeer van die munisipaliteit, lê of bou nie, behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit en

municipality and subject to such conditions as it may impose and only after the prior approval of a building plan.

65. Servitudes

A servitude shall be registered at the cost of the owner where a drain is installed across the property of another party. The municipality may also require the registration of a servitude where necessary.

66. Construction by municipality

The municipality may agree with the owner of any premises that any drainage work which such owner desires, or is required to construct in terms of this by-law or the Building Regulations, will be constructed by the municipality against payment, in advance or on demand, of all costs associated with such construction. The maintenance of any communal system is the responsibility of the owners.

67. Maintenance of drainage installation

- (1) The owner or occupier of any premises must maintain any drainage installation and any sewer connection on such premises or in the servitude applicable thereto.
- (2) Any person who requests the municipality to clear a drainage installation will be liable to pay the prescribed tariff.
- (3) The municipality may, on the written application of the owner or occupier of any premises, inspect and test the drainage installation of such premises or any section thereof and recover from the owner or occupier the cost of such inspection and test, calculated at the rate specified in the prescribed tariff or charges.

68. Installation of pre-treatment facility

The municipality may require that any new premises must be provided with a minimum pre-treatment facility of a type specified by it prior to that premises being connected to the sewage disposal system. In addition the municipality may, at the cost of the owner, require the installation of samplers and monitoring equipment for effluent water quality and volume which samplers and monitoring equipment must be linked to the municipality's telemetry system, before such premises can be connected to a municipal sewer disposal system.

69. Protection from ingress of floodwaters

Where a premises is situated in the 1 in 50 years flood plain the top level of service access holes, inspection chambers and gullies is to be above the 1 in 50 years flood level, except, in the case of service access holes and inspection chambers, where the cover is secured in place by approved means.

CHAPTER VI: REPEAL AND COMMENCEMENT

70. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

71. Short title and commencement

This by-law shall be known as the By-law Relating to Water-and Sanitation Services and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat die munisipaliteit mag voorskryf, en slegs a vooraf goedkeuring van 'n bouplan.

65. Servitude

'n Servituut moet deur die eienaar geregistreer word wanneer 'n perseelriool oor die grond van 'n ander party loop, en waar omstandighede dit noodsaak, kan die munisipaliteit vereis dat 'n servituut ook oor sy grond geregistreer word.

66. Bouwerk deur munisipaliteit

Die munisipaliteit mag met die eienaar van enige perseel ooreenkom dat enige rioleringswerk wat sodanige eienaar verlang, of ingevolge hierdie verordening of die Bouregulasies verplig is om te bou, deur die munisipaliteit gebou word teen betaling, vooruit of op aanvraag, van alle onkoste wat met sodanige bouwerk in verband staan. Die onderhoud van enige private of privaat-gekombineerde stelsel bly die verantwoordelikheid van die eienaar.

67. Instandhouding van perseelrioleringsinstallasie

- (1) Die eienaar of okkupeerder van enige perseel moet enige perseelrioleringsinstallasie en enige rioolaansluiting op sodanige perseel of in die servituut wat daarop van toepassing is, in stand hou.
- (2) Enige persoon wat die munisipaliteit versoek om 'n perseelrioleringsinstallasie skoon te maak, is aanspreeklik vir betaling van die voorgeskrewe tarief daarvoor.
- (3) Op die skriftelike versoek van die eienaar of okkupeerder van 'n perseel, kan die munisipaliteit die perseelrioolinstallasie of enige gedeelte daarvan op die bepaalde perseel inspekteer en toets en die koste verbonde aan sodanige inspeksie en toetsing, soos bereken volgens die spesifieke skaal aangedui in die voorgeskrewe tarief van heffings, van die eienaar of okkupeerder verhaal.

68. Installering van voorbehandelingsfasiliteit

Die munisipaliteit mag vereis dat enige nuwe perseel van 'n minimum-voorafbehandelingsfasiliteit voorsien word, van 'n soort wat deur die munisipaliteit voorgeskryf mag word, voordat daardie perseel aan enige rioolvuilwegdoeningstelsel verbind word; bykomend hiertoe mag die munisipaliteit die installering, op koste van die eienaar, van monsternemers en moniteringstoerusting vir afloopwatergehalte- en volume vereis wat gekoppel moet wees aan die munisipaliteit se telemetriese stelsel, alvorens sodanige perseel aan enige rioolvuilwegdoeningstelsel verbind word.

69. Beskerming teen instroming van vloedwater

Waar 'n perseel op die 1 in 50 jaar-vloedvlakte geleë is, moet die boonste hoogte van die dienstoegangsgate, inspeksiekamers en rioolputte bokant die 1 in 50 jaar-vloedvlaktehoogte wees, behalwe in die geval van dienstoegangsgate en inspeksiekamers waarvan die deksel op goedgekeurde wyse in posisie vasgeheg is.

HOOFSTUK VI: HERROEPING EN INWERKINGSTREDE

70. Herroeping van Verordeninge

Die bepalinge van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigeen van die ontbinde munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

71. Kort titel en inwerkingstrede

Hierdie verordening heet die Verordening insake Water- en Sanitasiedienste en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

